MARELE DICȚIONAR GEOGRAFIC AL ROMÂNIEI

MARELE

DICŢIONAR GEOGRAFIC

AL

ROMÎNIEI

www.dacoromanica.ro

SOCIETATEA GEOGRAFICĂ ROMÎNĂ

FUNDATĂ LA 15 IUNIE 1875

RECUNOSCUTĂ DREPT INSTITUȚIE DE UTILITATE PUBLICĂ, PRIN LEGEA DIN 20 FEBRUARIE 1897

MARELE

DICȚIONAR GEOGRAFIC

AL

ROMÎNIEI

ALCĂTUIT ȘI PRELUCRAT DUPA DICȚIONARELE PARȚIALE PE JUDEȚE

DE

GEORGE IOAN LAHOVARI

PREȘEDINTE AL INALTEI CURȚI DE COMPTURI,
PREȘEDINTE AL SOCIETAȚII PENTRU ÎNVĂȚĂTURA POPORULUI ROMÎN,
SECRETAR GENERAL AL SOCIETĂȚII GEOGRAFICE ROMÎNE

ȘI

GENERAL C. I. BRATIANU

SUB-ȘEF AL STATULUI MAJOR GENERAL,
DIRECTOR
AL INSTITUTULUI GEOGRAFIC AL ARMATEI

GRIGORE G. TOCILESCU

MEMBRU AL ACADEMIEI ROMÎNE,
PROFESOR UNIVERSITAR,
DIRECTOR AL MUZEULUI NAȚIONAL DE ANTICHITĂȚI

VOLUMUL II.

BUCUREȘTI

STAB. GRAFIC J. V. SOCECŬ, STR. BERZEI, 59

1899.

www.dacoromanica.ro

MARELE DICȚIONAR GEOGRAFIC
AL ROMÎNIEI

B

București (urmare). — **Edilitate.** — *Organizația administrativă.* — Inainte de secolul al XIX-lea, București era administrat de un consiliŭ comunal, compus din un gĭudeț și 12 pîrgarĭ, aleșĭ de poporul orașuluĭ. Pe la începutul acestuĭ secol București era administrat de un consiliŭ comunal o parte ales și o parte numit de stăpînire. El se numea *Casa Maghistratuluĭ* saŭ *Cinstitul sfat orășenesc al Politieĭ București.* El se compunea din 5 membri, din carĭ unul era prezident; avea ca funcționarĭ auxiliarĭ: 1 secretar, 1 ajutor, 1 casier, 1 registrator, 5 cinovnicĭ, 1 tist cu 6 dorobanțĭ, 1 odăiaș și 1 rîndaș. Acesta era tot personalul comunal, așa cum îl găsim în dosarele Primărieĭ de București.

Sfatul orășenesc se întrunea de 3 orĭ pe săptămînă: Marțea, Joia și Sîmbăta și lucra cîte 6 ore pe zi.

Azĭ București se administrează de un consiliŭ comunal, ales de cele două colegiĭ electorale, compus din 31 consilierĭ, din carĭ unul e primar și 2 ajutoare; cu un personal numeros de funcționarĭ, arhitecțĭ, ingineriĭ, geometri, desenatorĭ, picherĭ, paznicĭ, gardianĭ și sergențĭ, toțĭ numițĭ de consiliŭ.

Următoarele 9 servicĭĭ compun azĭ administrația Bucureștilor.

I. Direcția lucrărilor tecnice:
- *a)* Direcția;
- *b)* Serviciul alinierilor;
- *c)* » studiilor;
- *d)* » planuluĭ;
- *e)* » bunurilor;
- *f)* » apelor;
- *g)* » podurĭ-șos.;
- *h)* » salubrităței.

II. Direcția administrativă.
III. » acciselor.
IV. » comptabilității.
V. » sanitară.
VI. Serv. casieriei centrale.
VII. Secretariatul general.
VIII. Economatul general.
IX. Oficiul stăreĭ civile.

Dăm aci lista diferitelor Sfaturĭ orășenești din București, cu începere de la anul 1831:

1831. — Căminarul Iorgu Bibescu (maĭ tîrziŭ Domnitorul Munteniei), căminarul Pavel și Chir Ghiță Opranu.

1833. — Hatmanul Mihail Dumitrescu, clucerul Grigore Grădișteanu, Chir Iancu Chiriță Bălăceanu și căminarul Alex. Ghica.

1834. — Hagi Mihaiŭ Filipescu, căminarul Alexandru Ghica, clucerul Grigore Grădișteanu, stolnicul Stanciŭ, Scarlat Petrovicĭ, Dimitrie Dedu și Christofor Mustacov.

1835. — Constantin Costache Șuțu, Constantin Costache Bucă, stolnicul Ioniță Drăgănescu, serdarul Anagnosti, Christodor Mustacov, Nicolae Teodor și Vameșu Iordache.

1836. — Postelnicul Costache Șuțu, serdarul Xenocrat, serdarul Fănuță, medelnicerul Costache Crețeanu, Christodor Mustacov, Mărgărit Ivanovicĭ, Pascale Gazoti, postelnicul Alexandru Ghica, Anastase Polizu și Mihalache Ionescu.

1837. — Căminarul Ștefan Ograzeanu, polcovnicul Ioan Cîmpineanu, Anastasie Polizu, serdarul Ștefan Ioan, postelnicul Manolache Băleanu, Christodor Mustacov și Pascale Gazoti.

1838. — Ion Scarlat, Ion Bacaloglu, slugerul Spirache Cojescu, Aga Ion Filipescu, clu-

www.dacoromanica.ro

cerul Gr. Cantacuzino, Mărgărit Ivanovicĭ, paharnicul Ion Rosetti, Nedelea Ion Mitescu și Lazăr Calenderoglu.

1839. — Aga Iancu Bălăceanu, clucerul Alecu Ghica, slugerul Spirache Cojescu, Lazăr Calenderoglu, serdarul Anasti, Ion Serafim și George Bălan.

1840. — Slugerul Tomița, Atanasie Dumitriu, Anghel H. Pandele, căminarul Dumitru Belu, căminarul Pavel și paharnicul Alexandru Ghica.

1841. — Paharnicul Scarlat Rosetti, serdarul Pîrvu Asan, serdarul Alecu Izvoranu, Ion Ilie, Christache H. Paraschiva și Teodor Balaban.

1842. — Marele postelnic Ion Filipescu, paharnicul D. Ghica, Asan Ion Cămineanu, paharnicul Ion Mitică, Ion Polizu și Mărgărit Ivanovicĭ.

1843. — Maior Teodor Popescu, serdarul Barbu Prisiceanu, Lazăr Calenderoglu și Ion Ioanidi.

Supleanți: Serdarul Ion Arion și Ion Eftimiu.

1844. — Vistierul Costache Belu, maior D. Popescu, clucerul Ion Mihăescu, serdarul George Papa și Lazăr Calenderoglu.

Supleanți: Stan Gheorghiu și Dimitrie Economu.

1845. — Vornicul Ion Oteteleșanu, clucerul Costache Petrescu, paharnicul Mihalache Pencovicĭ, pitarul Lazăr Calenderoglu și Dumitru Ivanovicĭ.

Supleanți: Enache Iancu și Ion Minovicĭ.

1847. — Polcovnicul Scarlat Crețulescu, pitarul Mihalache Băscoveanu, clucerul Iancu Dinu, paharnicul Nicolae Lahovari și pitarul Lazăr Calenderoglu.

Supleanți: Pitarul Ianovicĭ și Ion Triandafil.

1848. — Scarlat Crețulescu (până la Iunie); Constantin Crețulescu (Iunie—August); Dim. Polizu (August — Octombrie); Constantin Lenș (Octombrie—Decembrie).

1849. — Constantin Lenș (la începutul anuluĭ); Aga Dimitrie Fălcoianu; Paharnicul Nicolae Lahovari, Răducanu Simonidi și Ion Bacaloglu.

Supleanți: Nicolae Gherman și Ion Triandafil.

1851. — Marele logofăt Iordache Bărcănescu, paharnicul Costache Cîrlova, Atanasie Christea Manta, Costache Bălăcescu și Lazăr Gherasim.

Supleanți: Serdarul Nicolae Herișescu și Ion Bacaloglu.

1853. — Marele logofăt Grigore Obedeanu, paharnicul Evghenie Predescu, serdarul Ion Crețeanu și Nicolae Herișescu.

Supleanți: Pitarul Enache Trandafir și Răducanu Sinonidi.

1855. — Aga Constantin Ioan Filipescu, clucerul Simeon Marcovicĭ, Alecu Dumitrescu, serdarul Nicolae Herișescu și Costache Păltineanu.

Supleanți: Pitarul Teodor Sfetescu și Ion Ioanid.

1856. — Ștefan H. Pandele, Panait Ionescu, Ion Polizu, clucerul Ion Dinu, aleșĭ pentru a se complecta lipsurile a 4 membri demisionațĭ.

1857. — Prințul Dimitrie Ghica, serdarul Vasilache Paapa, Ion Polizu, serdarul Costache Iliescu și Avram Gheorghiu.

Supleanți: Panait Ionescu și pitarul Ion Penescu.

1859. — Prințul Dimitrie Ghica, Ion Brătianu, Vasile Paapa, Tudor Arcon, Ghiță Gherasi, Panait Ionescu și Costache Iliescu.

1860. — Vasile Constantinescu, Anton Arion, Alexandru Orăscu. Aceste treĭ persoane s'aŭ ales în locul demisionaților G. Gherasi, P. Ionescu și C. Iliescu.

1861. — Anton Arion, Dimitrie Brătianu, Dimitrie Berindeiŭ, Cezar Boliac, Dimitrie Ghica, George H. Anghel.

1866. — Dimitrie Brătianu, Dr. P. Iatropolu, Grigore Lahovari, Simeon Mihăilescu, Grigore Cantacuzino, Anton Arion, Constantin Panaiot, Constantin Ciocîrlan, Nicolae Blaremberg, Grigore Serurie, Dimitrie Culoglu, Pană Buescu, Iordache Hagi Anghel, Radu Ioan, Corneliu Lapati, Vasile Toncoviceanu, din carĭ era Primar Dimitrie Brătianu.

Ca ajutorĭ sunt: Simeon Mihăilescu, Gr. Lahovari, Anton I. Arion, Dr. Panait Iatropolu, Gr. C. Cantacuzino și Costache Panaiot. A demisionat Dr. Iatropolu și s'a înlocuit cu C. Ciocîrlan; a demisionat C. Ciocîrlan; și s'a numit Gr. P. Serurie; a demisionat C. Panaiot și s'a numit Dem. Culoglu.

S'a reînoit pe jumătate numărul membrilor și trăgîndu-se la sorțĭ a eșit Radu Ionescu, Dimitrie Brătianu, Anton I. Arion și Dr. Iatropolu în locul cărora s'a ales precum și în locul altor 6 ce eraŭ demisionațĭ maĭ înainte:

Dimitrie Brătianu, Anton Arion, Dr. Iatropolu, C. Panaiot, S. Mihăilescu, Vasile Constantin, Barbu Protopopescu, Nicolae Pancu, Iancu Stefănescu și Veniamin Hernia.

Dim. Brătianu fiind Primar, iară ajutorĭ S. Mihălescu, Anton I. Arion, Corneliu Lapati, Grigore C. Cantacuzino, Costache Panaiot și Veniamin Hernia.

1867. — D. Brătianu, demisionînd din calitatea de Primar, a fost numit în locul luĭ C. Panaiot, iar în locul acestuia s'a numit ajutor pe Serurie Gr.

1868. S'a făcut alegerea din noŭ a Consiliuluĭ Comunal și

www.dacoromanica.ro

rezultatul a fost: Dr. P. Iatropolu Primar, N. Manolescu, P. Buescu, Gr. Serurie, S. R. Bechianu, V. Constantin și V. Hernia.

1869. — S'a disolvat Consiliul și s'a înlocuit cu o comisie înterimară compusă din P. Dimancea, T. Christescu, Corneliu Lapati, E. Predescu, Stamati Atanasiu, P. Christu, I. G. Manu, T. Rădulescu, P. Atanasiu, Anghel Solacolu și C. Panaiot.

Din comisia înterimară aŭ demisionat Petru T. Chrisiu, E. Predescu și C. Panaiot și s'aŭ numit în locul lor Dimitrie Teoharidi, Anton Stoianovicĭ și Ghiță Dimitriadi.

1869. — S'aŭ făcut alegerĭ și aŭ eșit G. G. Cantacuzino Primar, iară ajutoare P. Grădișteanu, Dr. Daniilescu, C. Aninoșeanu, Menelas Germani, R. Dumitriu și Nae Răduleanu.

La 25 Ianuarie 1870, s'a făcut o nouă alegere și s'a confirmat Primar Eftimie Diamandescu, în locul luĭ G. Cantacuzino demisionat.

1871. — S'a făcut o nouă alegere și s'a ales: Scarlat Crețulescu Primar, Graf. Sc. Rosetti, Dr. Daniilopolu, General B. Vlădoianu, Const. Racotă, Nicu Racoviță și Ion I. Pallă.

B. Vlădoianu s'a numit în urmă Primar în locul Ș. Crețulescu.

1873. — C. Brăiloiŭ a fost numit Primar în locul Generaluluĭ Vlădoianu, iar ajutorĭ N. C. Tătăranu, C. Vălcanu, Teodor M. Galița, Dr. Daniilopolu și C. N. Racotă.

La 2 Septembrie 1873 Generalul Vlădoianu s'a numit Primar în locul luĭ C. Brăiloiŭ, demisionat.

1874. — S'a făcut alegere pentru întregul Consiliŭ și la 2 Octombrie s'a confirmat alegerea, numindu-se Primar Colonel G. Manu, iar ajutoare C. D. Athanasiu, Gr. Triandafil și V. Paapa.

1877. A demisionat întregul Consiliŭ; s'a făcut convocare și în ziua de 14 Maiŭ, aŭ fost aleșĭ și numițĭ: C. A. Rosetti primar, iar Dimitrie Giani, Ion Procopie-Dumitrescu și Nicolae Fleva, ajutoare.

1878. Expirînd termenul Consiliuluĭ, s'a făcut alegere și a fost numit Primar Dem. Cariagdi, iar ajutoare N. Fleva, I. Pr.-Dumitrescu și Grig. Serurie.

1883. S'a făcut alegere pentru întregul consiliŭ și s'a ales: Dimitrie Cariagdi Primar, Gr. Serurie, N. Manolescu, P. Buescu, V. Hernia, Colonel Barozi și Anton Mavrus ajutoare.

La 5 Noembrie 1883 s'a disolvat Consiliul comunal și s'a numit Comisiunea interimară compusă din:

M. Torok, Dr. Sergiu, N. Hagi-Stoica, Spiru Haret, Ștefan Petrescu, C. Dănescu și Gr. Vulturescu.

1884. S'a constituit noul Consiliu comunal compus din: N. Fleva Primar, și Gr. Cerchez, I. Dobrovicĭ, Gr. Capeleanu, D. Ionescu, C. Dănescu și St. Petrescu, ajutoare.

La 4 Noembrie 1884 s'a făcut alegere pentru jumătate din numărul membrilor eșițĭ la sorțĭ, în urma căreia procedîndu-se la alegerea sorților a eșit N. Fleva, Primar, I. Bibicescu, Gr. Cerchez, Constantinescu Al., Dobrovicĭ I., Petrescu Ștefan și Vlădescu Al.

La 19 Iunie 1886 s'a ales Primar N. Manolescu în locul N. Fleva.

La Noembrie 1886 s'aŭ făcut din noŭ alegerĭ de Consilierĭ și rezultatul a fost: I. Cîmpineanu, Primar, Gr. Cerchez, I. G. Bibicescu, Gr. Serurie, I. Dobrovicĭ, St. Petrescu și Gh. Petrovicĭ ajutoare.

1888. — S'a disolvat Consiliul și s'a compus o Comisia interimară din Em. Protopopescu-Pake, Ioan Alexandrescu, Dr. Demetrescu-Severeanu, Chr. Cerlenti, Dem. Naumescu, Sava Vasiliŭ, Ion N. Lahovari și Efrem Germani.

La 21 Maiŭ 1888 s'a făcut alegerea Consiliuluĭ și rezultatul a fost: Em. Protopopescu-Pake, Primar, Al. Rioșeanu, N. Vrăbiescu, Efrem Germani și Leonida Paciurea, ajutoare.

1892. Primar Grigore Triandafil.

1893. Primar P. Orbescu.

1894. Primar N. Filipescu; Ajutoare: Al. Ciurcu, I. A. Brătescu; Membriĭ: Alexandru Th., Arion C. C., Balanolu I. P., Bălășanu Al., Bălteanu Eniŭ, Colțescu I., Cosăcescu N., Dobrescu N. G., Dumitrescu Mirea E., Eftimiu G. M., Florian G., Gerassy N. I., Hagi Pantele D., Ioachimescu D., Ionescu Al. Gr., Ionescu Petre, Ionescu Victor, Nicolescu Luca P., Obedenaru I., Căpitan, Popovicĭ Andreĭ, Roșu D., Rusescu Ruse, Severeanu C. Dr., Șoimescu N. N., Tomescu N. Dr., Velescu Ștefan, Zamfirescu Thoma.

1895. Primar, C. F. Robescu; Ajutoare: G. Bursan și Anghel Solacolu; Membriĭ: Alexandriu Chr., Assan G., Bibicescu I. G., Bolintineanu C. St., Chiriţescu Al., Christescu C., Dimitrescu Procopie I., Dobrescu D. T., Eustațiu D., Fănuță Ath. Maior, Hernia V., Ionescu D. M., Ionescu N. blănaru, Melisianu N., Miclescu Al., Micșunescu Gr., Musceleanu Iosef, Păltineanu Barbu, Petrescu D., Petrini Galați Dr., Roseti Vintilă D., Solacolu C. Gr., Stă-

www.dacoromanica.ro

nescu D., Sterie Niţă, Vanic Anton.

Finanţele comuneĭ. — In anul 1832 budgetul comuneĭ Bucureşti prezinta la venitурĭ suma de leĭ noĭ 218641 şi la cheltuelĭ suma de 194814 l. n.

Pe anul 1859 prezinta la venitурĭ 474268 l. n. şi la cheltuelĭ 445730 l. n.

De la anul 1866 aŭ mers tot crescînd atît veniturile cît şi cheltuelile comuneĭ; următorul tabel va da o idee exactă cum a crescut budgetul în ultimiĭ 32 de anĭ:

	Venitурĭ	Cheltuelĭ l. v.
1866.—	7161564	6828266
1867.—	4268706	7474982
1868.—	3000000	3306091
		leĭ noĭ
1869.—	3417210	3819818
1870.—	3150501	3419352
1871.—	3211727	3122727
1872.—	4756529	4697482
1873.—	5632800	6620430
1874.—	5443634	6321507
1875.—	6106365	4781325
1876.—	6136515	6127781
1877.—	5816639	5816268
1878.—	6175623	6169997
1879.—	6728455	6678455
1880.—	6471081	6448413
1881.—	7788916	7784700
1882.—	6276360	6265630
1883.—	6434924	6406583
1884.—	8094660	7879180
1885.—	7719660	7660312
1886.—	7807820	7807820
1887.—	7539920	7519920
1888.—	7889350	7889350
1889.—	9755000	9755000
1890.—	9625464	9623186
1891.—	10479431	10673807
1892.—	10511014	10593913
1893.—	12203050	12318620
1894.—	12515313	12616993
1895.—	12546059	12833639
1896.—	13148226	12345084
1897.—	13528843	13758153
1898.—	15458313	15660093

Din suma de 7161564 l. v. la venitурĭ şi 6828266 l. v. la cheltuelĭ, cum era budgetul comuneĭ Bucureşti în anul 1866, s'a urcat pentru anul 1898 la venitурĭ 15458313 leĭ noĭ şi la cheltuelĭ 15660093 leĭ noĭ.

Datoria comuneĭ Bucureşti se urca în Ianuarie 1866 la suma de 2300729 leĭ vechĭ, 30 parale. Azĭ — după 32 anĭ — Primăria Bucureşti are contractate datoriĭ în suma de 99255000 leĭ noĭ, din carĭ până la 1 Martie 1897 a amortizat suma de 11200000 leĭ. Această sumă e împărţită în 7 împrumuturĭ, pe carĭ are a le achita treptat până la anul 1945, plătind o dobîndă la ele de 4, 4½ şi 5%.

Ultimul budget. — Iată în detaliŭ ultimul budget al comuneĭ Bucureşti pe anul 1898:

I. Venitурĭ ordinare: venitурĭ directe, leĭ 1441100; venitурĭ indirecte (accise), leĭ 7874700; venitурĭ din bunurĭ comunale, leĭ 679500; venitурĭ din serviciĭ comunale, leĭ 1204500; subvenţiunĭ, leĭ 561252; contribuţiunĭ pentru drumurĭ 1650000 leĭ.

II. Venitурĭ extra-ordinare: Venitурĭ cu destinaţie specială, leĭ 424058, banĭ 40; diferite venitурĭ, leĭ 176000; din excedentul esercitiuluĭ 1896—97, leĭ 1447203, banĭ 43; total, leĭ 15458313, banĭ 83.

III. Cheltuelĭ: Datoria publică, leĭ 5624320, banĭ 80; retribuţiunea primaruluĭ şi ajutoarelor, leĭ 45000; secretariatul general, leĭ 204200; direcţia administrativă, leĭ 2268616, banĭ 10; direcţia sanitară, leĭ 500884, banĭ 80; lucrările tecnice, leĭ 4027482; oficiul stăreĭ civile, leĭ 43020; direcţia contabilităţeĭ, leĭ 424855, banĭ 80; serviciul accizelor, leĭ 696140; casa cria centrală, leĭ 47760; lucrări extra-ordinare, leĭ 1447203, banĭ 43; deschiderĭ de credite, leĭ 128830, banĭ 90. Total leĭ 15458313, banĭ 83.

Iată cum se repartizează veniturile şi cheltuelile budgetuluĭ pe anul 1898:

Natura venitурilor. — Venitурĭ directe: zecimĭ comunale asupra contribuţiunilor către stat şi proprietăţilor particulare, leĭ 850000; taxa birjelor, căruţelor, tramwaie, tram-care, etc., leĭ 342000; taxa de caĭ, livrele, servitorĭ şi insigne, leĭ 130000; taxa libretelor de la servitorĭ, leĭ 40000; taxa pompelor funebre, leĭ 16000; taxa balurilor, spectacolelor, panoramelor, etc., leĭ 53000; taxa biletelor de vînzarea vitelor, leĭ 10100.

Venitурĭ indirecte (accise): taxa asupra băuturilor şi lichidelor, leĭ 3898300; taxa asupra comestibilelor, leĭ 1780300; taxa asupra combustibilelor, l. 992800; taxa asupra materialelor de construcţie, leĭ 344600; taxa asupra furagielor, leĭ 211000; taxa asupra diferitelor altor obiecte, leĭ 85200; taxa de intrare în oraş, leĭ 465000; taxa de magasinaj, leĭ 44000; taxa din vînzarea vitelor, leĭ 30000; taxa chibriturilor şi cărţilor de joc, leĭ 20000; produsul vînzăreĭ obiectelor confiscate, leĭ 1000; amenzĭ din contrabande, l. 2500.

Venitурĭ din bunurĭ comunale: chiriile diferitelor proprietăţĭ ale comuneĭ, leĭ 460000; chiria pentru afişărĭ de anunciurĭ, leĭ 1000; chiriile din tîrgul Moşilor, leĭ 90000; chiria de la podul Vitan, leĭ 30000; produsul vînzăreĭ terenurilor de la cimitire, leĭ 90000.

Venitурĭ din serviciĭ comunale: abonamente la serviciul apelor, leĭ 525000; abonamente la serviciul curăţireĭ gunoaelor, leĭ 180000; marcatul măsurilor, leĭ 80000; cotitul vaselor, leĭ

www.dacoromanica.ro

2000; măsuratul cerealelor la Obor, leĭ 2500; cîntăritul la Moșĭ și Abator, leĭ 3000; curățitul latrinelor, leĭ 15000; bilete de legitimație, leĭ 8000; estracte de pe actele stăreĭ civile, leĭ 6000; foile dotale, leĭ 25000; produsul din taxa tăereĭ vitelor, leĭ 240000; permisiunĭ de clădirĭ, leĭ 90000; produs din vizite și condicuțe pentru supravegherea prostituțiuneĭ, l. 20000; produs de la băile populare, l. 8000.

Subvențiunĭ: subvenția pentru întreținerea grădineĭ Cișmegiŭ, leĭ 6000; subvenția pentru întreținerea sergenților de oraș, leĭ 417600; subvenția pentru ajutoare bisericelor sărace, leĭ 137652.

Contribuțiunĭ pentru drumurĭ: prestațiĭ comunale, leĭ 370000; taxa 4% asupra proprietăților din coprinsul comuneĭ, l. 935000; subvenția pentru întreținerea căilor naționale, leĭ 145000; subvenția pentru întreținerea șoselelor care cad în sarcina statuluĭ (conform legeĭ pentru mărginirea orașuluĭ București), leĭ 200000.

Venitur extra-ordinare. — Donațiunĭ și venitur cu destinațiunĭ speciale:

a) Fondul dăruit de «M. S. Regina», capital nominal 7000 leĭ, procente 5% la acest capital, pentru măritatul fetelor sărace, leĭ 350.

b) Fondul «Androcle și Aretia Fotino» capital nominal leĭ 20000, procente 5% la acest capital, pentru întreținerea Azilului de noapte, leĭ 1000.

c) Fondul «contesa Zoe Rosetti», pentru facerea uneĭ opere de bine-facere în memoria sa, leĭ 127963, banĭ 90.

d) Fondul «Al. Andonescu», capital nominal 10500 leĭ, procente la acest capital, pentru cumpărarea de cărțĭ și îmbrăcăminte la copiĭ săracĭ și pentru întreținerea Azilului de noapte.

e) Fondul «Cutti», chiria caselor lăsate Comuneĭ pentru a se împărți la săracĭ ca ajutoare de înmormîntărĭ, leĭ 1235.

f) Fondul «Avramidis», capital nominal 3000 leĭ, procente 5% la capital, pentru a se împărți la săracĭ, leĭ 150.

g) Fondul «Arhiereul Valerian-Rîmniceanu», capital nominal 1000 leĭ, procente 5% la capital, pentru a se împărți la săracĭ, leĭ 50.

h) Fondul «Panady», capital nominal 4000 fl. v. a., partea ce revine Comuneĭ din procentele acestuĭ capital pentru a se întrebuința în folosul copiilor orfanĭ, leĭ 355.

i) Fondul «Maior Cioranu», chiria caselor lăsate comuneĭ pentru burse și înzestrărĭ de fete, leĭ 2100.

j) Fondul «Protopopul Tudor Economul», capital nominal leĭ 260000 și «Maria Turnescu», capital nominal 100000 leĭ, procentele la acest capital pentru fundațiunea Protopopul Tudor și Maria Turnescu, leĭ 18000.

k) Fondul «Episcopul Inocentie Kițulescu», două zecimĭ din venitul acestuĭ legat pentru a se împărți Ospătărieĭ populare, leĭ 2415.

l) Fondul «Evlogie Gheorhieff»: arenda moșielor Cotenița și Viișoara, însă: $^2/_3$ cuvenite Comuneĭ conform testamentuluĭ, 7600 leĭ; $^1/_3$ Societățiĭ pentru învățătura Poporuluĭ Romîn, 3800 leĭ; în total 11400 leĭ.

m) Diferite: pentru întreținerea mormîntuluĭ familieĭ Ec. Vasiliad, procente la capitalul nominal de 2000 leĭ depus.

Idem pentru întreținerea mormîntuluĭ poetuluĭ Eminescu, procente la capitalul nominal de 1000 leĭ depus.

Produs din mîncărĭ la Ospătăria populară, leĭ 10000; diferite donațiĭ pentru săracĭ, Azilul de noapte și Ospătăria populară, leĭ 18000.

Fondul dăruit comuneĭ de Comitetul Romîn al Expozițiuneĭ din Paris pentru întemeierea uneĭ exposițiunĭ permanente în capitală, capitalul nominal al efectelor de leĭ 41500 (din care efecte în valoare nominală de 38500, fondul dăruit) plus procente, leĭ 50000.

De la societățile de tramvaie, pentru curățitul gunoaelor de pe liniile tramvaielor, leĭ 29652, banĭ 20.

Sume depuse de particularĭ pentru instalărĭ de conducte de apă, 40000.

Subvențiunea de la Camera de Comerciŭ pentru întreținerea Școaleĭ comerciale de gr. I, leĭ 3989, banĭ 30.

Diferitele venitur: Venitur din amenzĭ de contravențiunĭ, leĭ 20000.

Venitur din amenzĭ de la antreprenorĭ, leĭ 5000.

Procente la capitaluĭ consemnat, leĭ 5000.

Diferitele venĭturĭ de la cimitire, leĭ 15000.

Venitur întîmplătoare, leĭ 130000.

Cheltuelĭ. — Cheltuelile cele maĭ principale ale comuneĭ sunt: Anuitățile diferitelor datoriĭ publice (7 împrum.) 5624520.80 leĭ.

Personalul central și administrativ 345060 leĭ.

Chiriĭ pentru școalele instalate în localurĭ particulare, leĭ 55000.

Subvențiĭ celor două leagăne pentru copiĭ orfanĭ, 3000 leĭ.

Subvenție Teatruluĭ Național, 55500 leĭ.

Subvențiĭ bisericelor sărace, 178000 leĭ.

Subvențiĭ corurilor ce funcțio-

www.dacoromanica.ro

neazâ la bisericele întreținute de comună 34200 lei.

Poliția administrativă, 1061520 lei.

Serviciul pompierilor, 186000 lei.

Premiul com. București, pentru îmbunătățirea rasei cailor, 2000 lei.

Direcția sanitară, 294480 lei.

Eforiei Spitalelor Civile pentru alienați, 30000 lei.

Serviciul copiilor găsiți, 9900 lei.

Fondul de epizootie, 66254.80 lei.

Laboratoriul chimico-bacteriologic municipal, 10000 lei.

Retribuțiunea personalului lucrărilor tecnice, lei 297120.

Retribuțiunea lucrătorilor tecnici, lei 1038840.

Imprimate, cărți, jurnale, rechizite de biurou pentru toate serviciile tecnice, afară de serviciul planului, lei 4000.

Material pentru reproducțiune de desemnuri și scrieri, imprimate pentru toate serviciile tecnice, afară de serviciul planului, lei 5000.

Intreținerea și reparațiunea clădirilor și telefoanelor de la Arcuda-Brezoaia, a basinelor și filtrelor de la Arcuda, a apeductului și accesoriile lui, nisip pentru exploatarea filtrelor, aparate pentru constatarea și înregistrarea calității și cantității de apă, lei 35000.

Consolidarea digurilor și întreținerea canalului Dîmboviței și accesoriile lui, de la Brezoaia până la Vitan, și despotmolirea acestui canal, cu deosebire în oraș, între căderea de apă de la Grozăvești și Abator, lei 30000.

Intreținerea clădirei, turbinelor, pompelor, a rezervoarelor de la Cotroceni, a canalizațiunei de distribuțiunea apei în oraș, a fîntînelor, basinelor și coloanelor de apă, aparate pentru măsurarea debitului de apă în conducte, unsoare, stupă, combustibil și material divers pentru exploatarea uzinei hidro-electrice, mici schimbări în canalizațiunile de apă existente, lei 83000.

Instalațiuni de nouî conducte pe diferite strade, lei 30000.

Instalațiuni de conducte particulare, lei 40000.

Iluminatul ordinar al orașului cu electricitate, gaz aerian, petrol și uleiu mineral dens, unsoare, stupă, combustibil și material divers pentru exploatarea uzinei electrice, întreținerea mașinelor, lampelor și liniilor destinate iluminatului public cu electricitate, plata diurnelor pentru verificarea puterii luminătoare a gazului, lei 670000.

Iluminatul prin electricitate al abatoriului, combustibil, unsoare, stupă și material divers, sau transformarea complectă a sistemului de iluminat, lei 25000.

Nisip, pietriș, bolovani, pavele de Turcoaia și transportul lor, astfalt, basalt, scule și mașine pentru întreținerea și transformarea actualelor pavage, șosele și trotuare cum și pavage nouă ca încercare, lei 550000.

Intreținerea, în comptul statului, a căilor naționale din zona Capitalei după noua rază, personal și material, lei 200000.

Intreținerea și complectarea plantațiunilor de pe strade și a băncilor publice, lei 5000.

Material și aparate pentru întreținerea și curățitul canalelor, transformarea recipientelor și îmbunătățiri în genere, l. 20000.

Intreținerea, transformarea și complectarea materialului de măturat, stropit și ridicat gunoaele: periî, forașe, cărucioare, tuburî de gumă, măturî mecanice, sacale, stropitoare, pluguri de zăpadă, cotige, furgoane, trăsurî, sănii, hamurî, cum și orî-ce alt material similar, lei 60000.

Intreținerea gărilor de gunoae, facere și întreținere de linii pentru ele, lei 10000.

Lucrătorî și căruțe suplimentare pentru ridicarea zăpezei, sumele disponibile ale alocațiunei putîndu-se întrebuința și la ameliorări diverse ale serviciului, din carî până la 30000 pentru cumpărarea de cai, lei 50000.

Nutrimentul cailor, l. 170000.

Iluminatul localurilor comunale, lei 30000.

Intreținerea orologiilor publice, telefoanelor, telegrafelor, soneriilor și complectarea lor, lei 6000.

Fond pentru împrejmuiri, din care 10000 lei pentru împrejmuirea Manutanței, lei 16000.

Imbunătățiri la clădirile ospiciului Zerlendi, lei 10000.

Modificarea, transformarea și îmbunătățirea interiorului halei Amza, lei 30000.

Unelte, semințe, răsaduri, arbuști, tutori, pietriș arat și altele, pentru întreținerea grădinilor, a plantațiunilor și a noilor construcțiuni. Intreținerea taluzelor Dîmboviței și splaiețe, lei 15000.

Construcțiuni din nou și îmbunătățiri la cimitirul Șerban-Vodă, lei 65558.

Fond pentru serbări naționale și decorațiuni publice, în care intră și serbarea de la Bobotează, lei 20000.

Fond pentru decorarea pavilionului de la Moși, precum și diplome industriașilor și comercianților, lei 5000.

Fond pentru facerea unei opere de bine-facere în memoria Contesei Zoe Rosetti, conform transacțiunei încheiată cu succesorii săi, lei 127963, bani 90.

Intreținerea construcțiunilor

www.dacoromanica.ro

din cimitire, cum și noĭ adause, leĭ 10000.

Diferite cheltueli. — Impozite pentru imobilele Comuneĭ, leĭ 40000.

Remize serviciilor de percepere, agenților de constatarea abonamentelor la serviciul gunoaelor particulare, și a treĭ avocați însărcinați cu procesele de contravențiunĭ, socotit avocaților de la 10—15 % din încasărĭ, pentru fie-care, leĭ 160000.

Misiunĭ, diurne, indemnizațiunĭ de transport și altele, gratificațiunĭ cameriștilor și dorobanților, leĭ 40000.

Diurnele membrilor comisiunilor de recensemînt, rechiziții și recrutare, leĭ 14000.

Cheltueli extra-ordinare. — Pentru alimentarea fondului ridicăreĭ unuĭ monument în amintirea eroilor Independenței, leĭ 70000.

Pentru a veni în ajutorul comitetuluĭ pentru ridicarea monumentuluĭ I. C. Brătianu, leĭ 50000.

Construcțiunea uneĭ hale de pasărĭ, legume, zarzavat, ouă, lapte și brînzeturĭ, lîngă hala Ghica, leĭ 130000.

Complectărĭ și adause la hala Griviția, leĭ 80000.

Pentru pavarea cu lemn a caleĭ Victoria, spre bulevardul Elisabeta și strada Fîntîneĭ, leĭ 150000.

Construcțiunea uneĭ școale în culoarea de Verde, leĭ 100000.

Idem în culoarea de Albastru, leĭ 90000.

Fond pentru terminarea școaleĭ Ferdinand, leĭ 46203, b. 43.

Subvenție Școaleĭ pentru învățătura poporuluĭ romîn, leĭ 10000.

Construcțiunĭ de canaluri de scurgere din noŭ și transformărĭ, leĭ 120000.

Reparațiunĭ, transformărĭ și îmbunătățirĭ la filtrele de la Bîcu, leĭ 46000.

Construcțiunĭ de trotuare, leĭ 40000.

Complectărĭ și adause la întrepozite, leĭ 250000.

Cumpărarea parculuĭ Băneasa, îmbunătățirĭ și lucrărĭ referitoare, leĭ 65000.

Construcțiunĭ de pavage, trotuare și îmbunătățirĭ pe șoseaua Filaret-Belu, leĭ 200000.

Fond pentru ridicarea planuluĭ orașuluĭ, prin Statul-major al armateĭ, leĭ 201780.

Numărul funcționarilor comunali. — La primăria de București eraŭ la începutul anuluĭ 1898:

La secretariat 11 persoane; la biuroul statistic 5; la arhiva centrală și registratura generală 13; la intendență 40; la direcția administrativă 3; la biuroul cultelor, instrucțiuneĭ și asistenței publice 10; la biuroul licitațiilor 4; la azilul de noapte și ospătăria populară 12; la băile populare 6; la cimitirele comunale 40; la poliția comunală 71; la serviciul contencios 16; la școala profesională «Tudor Economul» 17; la biuroul verificăreĭ măsurilor 11; la poliția administrativă 117; sergenți de oraș sunt 1240; la biuroul de servitorĭ 24; la serviciul sanitar 56; la serviciul veterinar 28; la serviciul copiilor găsiți 335 (din carĭ 330 moașe); la ospiciul comunal «Zerlendi» 20; la laboratoriul chimico-bacteriologic municipal 9; la serviciul central tecnic 5; la serviciul studiilor tecnice 14; la serviciul apelor 10; la serviciul de poduri și șosele 10; la serviciul alinierilor 16; la serviciul bunurilor 12; la secțiunea bunurilor private 7; la secțiunea captăreĭ apelor 18 (afară de lucrătorii suplimentarĭ cu ziua); la secțiunea distribuțiuneĭ apeĭ și iluminatuluĭ electric 41; la secțiunea pavagiilor 244 (afară de lucrătorii suplimentarĭ cu ziua); la secția plantațiunilor 16; la secția canalurilor 45; pentru măturatul, stropitul și ridicatul gunoaelor 567; pentru latrine 36; la secția grajdurilor și atelierelor 76; la atelierele comunale 31; la grădinĭ și cimitire 45; la serviciul stăreĭ civile 22; la comptabilitate 45; la serviciul accizelor (central, inspecțiune, gărĭ, rampă, fabricile de bere, oțet, stearină, făină) 96; la bariere 48; la guarda accizelor 379; la casierie 32. In total funcționarĭ diverși plătiți de comuna București sunt în număr de 3903.

Primăria plătește ajutoare la 72 funcționarĭ fără drept de pensiune, celor infirmĭ și văduvelor, o sumă de 50000 leĭ pe an; maĭ plătește la 107 funcționarĭ, cu drept de pensiune, o sumă de 210000 leĭ.

Serviciul măsurilor și greutăților metrice. — Pe lîngă Primăria Capitaleĭ e atașat un serviciŭ pentru verificarea măsurilor metrice.

Acest serviciŭ a fost condus în 1897 de un verificator-șef și de 5 ajutoare de verificator. Fiecare ajutor are în sarcina sa inspecțiunea uneĭ culorĭ, fiind însoțit de un dorobanț care trebue să aducă la biuroŭ măsurile confiscate de la diferiți comercianți.

Serviciul interior de administrație, precum: corespondența, verificarea măsurilor și greutăților noĭ, ce urmează a fi puse în comerciŭ, se îndeplinește de șeful-verificator, ajutat de unul din ajutorii-verificatorĭ de serviciŭ săptămînal în biuroŭ numaĭ dimineața, iar după amiazĭ, de la 2—5 ore, acest ajutor-verificator face serviciul la vama Filaret, liberînd certificate de im-

www.dacoromanica.ro

port comercianților cari introduc măsuri în capitală.

Iată numărul verificărilor efectuate în cei din urmă 4 ani:

1893—94, 74987; 1894—95, 93141; 1895—96, 124285; 1896—97, 137609.

Serviciul sanitar. — Serviciul igienei publice, al poliției sanitare și veterinare, depinde de primăria orașului, sub controlul ministerului de interne (al direcțiunii generale a serviciului sanitar). Acest serviciu se compune din 1 medic-șef, cu personalul de cancelarie; 14 medici comunali, însărcinați cu căutarea gratuită a bolnavilor săraci, cu privegherea sanitară a școalelor, cu prevenirea boalelor infecțioase și cu alte lucrări de poliție sanitară, cu îngrijirea medicală a copiilor găsiți, a infirmilor din ospiciul comunal; 1 veterinar primar și 4 veterinari comunali, însărcinați cu poliția veterinară, cu serviciul abatoriului și al oborului de vite, cu privegherea alimentelor de origine animală din comerciu, cu cultivarea de vaccin animal; 2 chimiști municipali; 6 vaccinatori; 9 moașe comunale; 6 agenți sanitari, însărcinați cu privegherea salubrității publice și cu dezinfectarea; 1 mecanic pentru aparatele de dezinfectare; 1 revizor al copiilor găsiți; 1 comisar sanitar. Ca autoritate consultativă, în chestiuni sanitare, funcționează, pe lîngă primar și consiliul comunal, un consiliu de igienă publică al orașului, compus din primar, ca președinte, din medicul-șef, ca vice-președinte, din 16 medici, 1 arhitect, 1 inginer, 1 farmacist, 4 veterinari și 1 secretar. Primăria a mărit în acest an (1898) laboratoriul său, adăogîndu-i și o secție bactereologică și de analize. Anual se fac 1200—1500 expertize.

Numărul medicilor. — La 31 Decembrie 1897 erau în capitală: 228 doctori în medicină; 22 medici veterinari; 11 dentiști cl. I; 5 dentiști cl. II; 32 farmaciști dirigenți; 26 farmaciști; 50 asistenți în farmacie; 27 elevi în farmacie; 151 moașe; 9 vaccinatori; 137 subchirurgi; 14 droghiști.

Ghiața. — Serviciul sanitar a dat o ordonanță prin care oprește ridicarea și întrebuințarea ghieței provenită din toate lacurile din interiorul orașului și din lacurile Valea-Plîngerii, Ghencea, Colentina, de la Zalhana, din fîntîna Brîncovenesii, Ciurel, din cât. Bîrzei (com. Dudești), Ciorogîrla, din rîul Dîmbovița, de la com. Roșu în jos, în tot parcursul ei prin capitală și pănă dincolo de Vitan, cu 5 kil. la vale; toate lacurile din apropierea Vitanului, cari se alimentează cu apa Dîmboviței; privalul situat între str. Mărțișor și șoseaua Văcărești; lacul de pe cîmpia Gănescu din șoseaua Viilor; lacul dintre liniile ferate Giurgiu și joncțiunea Filaret-Gara-de-Nord, situat în dosul fabricei Mandrea; lacul Stiffler de pe șoseaua Doamnei, în dreptul str. Coriolan.

Este permisă introducerea și vînzarea în oraș a ghieței care se va constata că provine din următoarele eleștae, cari se vor fi curățit înainte de a se forma ghiața pe ele și anume: lacul Cișmegiu, eleștaele Floreasca, Herăstrăul, Teii-Doamnei, Popa-Toma, Mogoșoaia, Pasărea, Brănești, Fundeni-Doamnei, Fundeni-Gherasi, rîul Dîmbovița de la com. Roșu în sus, Ciorogîrla de la Bragadiru în sus, rîul Brebina de lîngă c. Domnești-d.-s.

Toți proprietarii și arendatorii eleștaelor a căror ghiață este admisă în capitală, sunt obligați ca în fie-care an, spre toamnă, să curețe eleștaele și să libereze, celor cari cumpără ghiața, certificate liberate de Primăria locală, constatătoare că ghiața provine din aceste eleștae și că aŭ fost curățite înainte de îngheț. Aceste certificate se prezintă Primăriei capitalei (serviciul sanitar), care, pe baza lor, acordă autorizațiuni de intrare în oraș; căruțele cari nu sunt însoțite de un asemenea certificat cu viză, se resping la barieră.

Băi. — In București sunt 9 băi sistematice de aburi, de putină, cu basin, hydroterapie, masagiu, inhalațiuni, etc. Afară de acestea mai este la fie-care spital cîte o bae. După calculele făcute — luînd ca bază cifrele de la diferitele băi — se poate considera că $^1/_4$ din locuitorii Bucureștilor frecuentă localurile de băi calde. In timpul verei, mahalagiii și lucrătorii se scaldă în Dîmboviță.

Siguranța publică. — *Prefectura Poliției.* — Siguranța publică în capitală se exercită de Prefectura Poliției. Din acest punct de vedere București se împart în 5 inspectorate și în 50 secțiuni, avînd următorul personal: 1 Prefect de poliție, 1 comisar-director, 2 comisari-inspectori clasa I, 3 comisari-inspectori clasa II, 50 comisari de secție din cari 10 de clasa I și 40 de clasa II; 1 comisar clasa II special pe lîngă Banca Națională, 1 comisar clasa II, special Palatului Justiției, 5 comisari speciali de siguranță clasa II; 6 comisari speciali de urmărire clasa II (cîte unul pe lîngă fie-care judecătorie de pace din capitală); 1 comisar special clasa II la gara de Nord; 50 sub-comisari clasa I, 5 sub-co-

www.dacoromanica.ro

misarĭ specialĭ clasa I de siguranța; 100 sub-comisarĭ clasa II, 10 sub-comisarĭ clasa II (specialĭ de siguranță).

Osebit de aceștia sunt mai mulțĭ agenți secreți.

Pe lîngă Prefectura Poliției e atașat un atelier fotografic, un biroŭ antropometric, un biroŭ telegrafo-poștal și un arest.

Osebit de subvenția de leĭ 1074240 ce o acordă comuna pazeĭ orașuluĭ, în budgetul Ministeruluĭ de interne se mai prevede o sumă de 517320 leĭ; deci siguranța orașuluĭ costă în total 1591560 leĭ.

Biuroul de servitorĭ. —Tot pe lîngă Prefectura Poliției capitaleĭ funcționează, conform legeĭ asupra servitorilor, un biroŭ de servitorĭ.

Osebit, tot pentru plasărĭ de servitorĭ precum și pentru bone, guvernante, doicĭ, etc., s'a permis de mai mult timp funcționarea a mai multor biurourĭ particulare, de oare-ce s'a constatat că singur biuroul de pe lîngă Prefectură nu putea satisface cererile multiple ce i se prezintaŭ.

Activitatea biurouluĭ de servitorĭ în anul 1897 a fost următoarea:

S'a liberat 5506 condicuțe din noŭ, pentru care s'a încasat și s'a vărsat la casa comunală în total 16518 leĭ.

S'aŭ vizat 1709 condicuțe vechĭ, încasîndu-se taxe în total de 1709 leĭ.

Pentru funcționarea acestuĭ biroŭ de servitorĭ, Primăria în acest an a cheltuit 21600 leĭ salariĭ pentru personal și 4000 imprimate, registre, condicuțe, combustibil și alte materiale necesare.

Corpul sergenților de oraș. — Legea comunală dispune că Comuna este datoare a procura mijloacele pentru paza și siguranța publică în comună.

Conform obligațiunilor impuse prin lege, Primăria a întreținut în anul 1897 corpul sergenților de oraș, plătind și salariul a 110 sub-comisarĭ de clasa II-a.

Acest corp e sub conducerea Prefectureĭ Poliției.

Pentru acoperirea cheltuelilor necesare în această privință, Primăria a prevăzut în anul 1897, în budgetul respectiv, suma de 1074240 leĭ, din carĭ 1029240 leĭ pentru plată de personal, iar restul de 45000 leĭ pentru material, chirie de cazarme, medicamente, etc.

Statul a venit în ajutorul comuneĭ în anul 1897, oferindu-ĭ o subvențiune de 417600 leĭ.

Efectivul batalionuluĭ de siguranță publică în 1897 a fost de 17 ofițerĭ și 1228 oamenĭ de trupă.

Intreg corpul acesta a fost împărțit în 5 companiĭ după culorile Capitaleĭ, fie-care companie formîndu-se din treĭ schimburĭ, ast-fel că un om în timp de 24 ore face numaĭ 8 ore în post și 1 oră la cazarmă pentru teorie.

Impărțirea celor 1228 oamenĭ pentru serviciŭ este: 356 la schimbul I-iŭ, 294 la schimbul al II-lea și 578 la schimbul de noapte.

Sergenții de stradă se recrutează din ceĭ carĭ aŭ făcut armată și cu știință de carte.

Corpul are ateliere propriĭ pentru croitorie și cizmărie, în carĭ se lucrează: mantale, tunicĭ, pelerine, bluze, cizme, etc.; lucrătoriĭ sunt luațĭ dintre sergenții carĭ cunosc aceste meșteșugurĭ. Atelierele funcționează până ce termină confecționarea comandeĭ anuale, apoĭ contingentul lucrătorilor se micșorează, menținîndu-se în ateliere, pentru reparațiĭ, 5 oamenĭ la croitorie și cîte un om de companie pentru reparația cizmelor.

Poliția comunală. — Pentru păzirea curățenieĭ în oraș și controlul în hale a cărnurilor și a alimentelor, Primăria are un serviciŭ de poliție special, întreținut de ea și sub direcțiunea eĭ, compus din următorul personal: 1 șef de poliție; 3 comisarĭ-inspectorĭ, din care unul ajutor al șefuluĭ poliției; 6 comisarĭ cl. I; 22 comisarĭ cl. II; 30 cantonierĭ; 4 portarĭ cl. I; 5 portarĭ cl. II.

Tot poliției comunale îĭ incumbă datoria de a inspecta starea sanitară a capitaleĭ (latrine, locuințe insalubre), a observa hrana și băutura ce se oferă locuitorilor orașuluĭ.

In anul 1897, Poliția comunală a inspectat 168 case, a făcut să se evacueze 109 case, a dărîmat 83 case; de asemenea a dărîmat și 91 latrine.

A rezolvat și a dat o soluțiune la 12577 hîrtiĭ, carĭ sunt repartizate în următoarele categoriĭ: 127 cărțĭ de judecată, executate; 2345 cercetărĭ cerute de serviciul tecnic, oprirĭ de lucrărĭ, cererĭ de reparațiĭ etc.; 2348 cercetărĭ relative la dispense de armată, taxe școlare, livrete de tutun, etc.; 715 publicațiunĭ de licitațiĭ și contracte de închiriere; 2321 corespondențe cu autoritățile administrative prin direcțiunĭ; 2494 procese de contravenție simple; 2217 procese-verbale pentru defectul eclerajuluĭ.

Paza barierelor. — Pentru paza barierelor, e organizat un serviciŭ al accizelor, care se compune din următorul personal: 1 comandant; 3 ofițerĭ; 8 aghiotanți; 1 furier; 16 sergenți majorĭ; 320 guarzĭ; 1 șef al grajdurilor; 10 rîndașĭ; 1 ar-

www.dacoromanica.ro

murier; 1 talonar; 2 croitorĭ; 2 cameriștĭ; 2 potcovarĭ; 9 vizitiĭ.

Scutul orașuluĭ Bucureștĭ. — Scutul Bucureștilor în vechime a fost Buna-Vestire, după hramul bisericeĭ Curtea-Vechie. Un document inedit ce se află în păstrarea d-luĭ V. A. Urechiă, emanat de la Dragotă, giudețul (Primarul) orașuluĭ din 1670, are pe el aplicat sigiliul rotund, cu Buna-Vestire la mijloc, și de jur inscripțiunea orașuluĭ Bucureștĭ. Scutul orașuluĭ Bucureștĭ, astfel cum este azĭ, a fost stabilit în principiŭ printr'un decret al fostuluĭ Domnitor Alexandru Ioan I, din 7 Decembrie 1864.

Dăm aci în extenso o copie exactă după acel decret, pe care-l găsim publicat în *Monitorul Oficial* al Principatelor Unite Romîne, No. 2771, decret plin, cum se vede, de erorĭ contra științeĭ eraldice:

Alexandru Ioan I,

Cu mila luĭ Dumnezeŭ și voința Națională,

Domn Principatelor-Unite Romîne;

La toțĭ de față și viitorĭ sănătate:

Asupra raportuluĭ Ministruluĭ Nostru, Secretar de Stat la Departamentul de interne, Agricultură și Lucrărĭ publice;

Văzînd chibzuirea Consiliuluĭ comuneĭ Bucureștĭ, asupra armelor ce ar urma să se adopte pentru Bucureștĭ;

Am decretat și decretăm ce urmează:

Art. I. Armele comuneĭ Bucureștĭ se vor compune în modul următor:

Un scut cu sfîntul marele martir Demetriŭ (patronul orașuluĭ) naturale, pe cîmp de azur, surmontat de o coroană murale și terminat de o eșarpă tricoloră, avînd de tenență, la dextra, un păstor cu un căine, în suvenirea originieĭ tradiționale a orașuluĭ (Bucur păstorul, fundatorul Bucureștilor) și la senestra un herald cu armele țăreĭ sub coroana Domnească, ca semn de oraș capitale.

Art. II. Și cel din urmă. Ministrul Nostru Secretar de Stat la Departamentul de Interne, Agricultură și Lucrărĭ publice, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestuĭ Decret.

Dat în Bucureștĭ la 7 Decembrie 1864.

Alexandru Ion.

Ministru de Stat la Departamentul de Interne, Agricultură și Lucrărĭ publice.
M. Cogălniceanu.

No. 1740.

De atuncĭ acest *écusson* a fost modificat prin omiterea păstoruluĭ și a cîineluĭ și prin adausul devizeĭ: *Patria și dreptul meŭ.*

După un proiect pregătit și prezentat de d. Ștefan Greceanu, fost senator, mult cunoscător în ale eraldiceĭ, scutul Capitaleĭ Bucureștĭ ar fi a se hotărî în modul următor:

Scut de zmalț lăzuriŭ (albastru, *d'azur)* încastrat cu Sf. Dimitrie Basaraboff, ținînd crucea în dextra și sulița în senestra, toate d'auriŭ *(d'or).*

Coroană murală.

Deviza: «Patria și dreptul meŭ» d'auriŭ *(d'or),* pe ghiurghiuliŭ *(gueules).*

Se știe că în biserica Mitropolieĭ se păstrează într'un sicriŭ de argint masiv moaștele Sf. Dumitru Basaraboff, devenit patronul Bucureștilor de la aducerea moaștelor sale din Bulgaria de către generalul rus Solticoff, din ordinul Impărăteseĭ Ecaterina. Așezarea sfîntuluĭ în biserica Mitropolieĭ s'a făcut la 13 Iulie 1774, sub domnia luĭ Vodă Ipsilante.

Paza orașuluĭ. — *Corpul pompierilor* din Bucureștĭ face parte din Reg. al 2-lea de Artilerie și se compune din 3 bateriĭ destinate pentru stingerea incendiurilor. Fie-care baterie are ca efectiv 150 oameni și 50 caĭ, cu pompe și aparate trebuincioase. Din întregul efectiv al acestor bateriĭ, 150 oameni sunt însărcinați esclusiv cu serviciul de incendiĭ și obligați a eși la toate focurile ce s'ar ivi. Eĭ sunt împărțițĭ actualmente la următoarele posturĭ principale, avînd locaș propriŭ:

a) Postul de la Prefectura Poliției Capitaleĭ.

b) Pentru coloarea de galben, postul de pe șoseaua Bonaparte, colț cu str. Cometa.

c) Pentru coloarea de verde, postul de pe bulevardul Independenței.

d) Pentru coloarea de albastru, postul de pe cheiul Dîmboviței, la Radu-Vodă.

e) Pentru coloarea de negru, postul de pe bulevardul Ferdinand, la rezervoriul de apă.

Corpul este înzestrat și operează cu aparate din cele maĭ moderne și maĭ perfecționate.

Pentru serviciile ce pompieriĭ aduc locuitorilor Capitaleĭ, Primăria plătește statuluĭ, sub titlul de subvențiune, suma de leĭ 186000 pe an.

Bateriile de rezervă sunt la Cazarma Malmezon, unde fac serviciŭ de artilerie și sunt scoase numaĭ la incendiĭ marĭ. Deosebit de aceasta maĭ sunt afectațĭ pentru diferite localurĭ publice 20 oameni cu 7 pompe și 7 sacale micĭ.

Turnul de observație. — Înainte-vreme ca turn de observație în Capitală servea Turnul Colțeĭ, dar acum e foișorul clădit anume pe bulevardul Ferdinand,

www.dacoromanica.ro

în înălțime de 45 metri. In interiorul său, foișorul de foc are, în partea-i de sus, un rezervoriŭ pentru apă, cu un volum de 1000 m. c. Acest rezervoriŭ servă ca regulator pentru rețeaua de conducte a alimentăreĭ orașuluĭ cu apă.

Numărul incendiilor. — In anul 1897 s'aŭ întîmplat în capitală 91 de incendiĭ, din carĭ cele maĭ multe în lunile de vară, Iulie (18) și August (10) și cele maĭ puține în Martie și Iunie (cîte 4).

Reședințe regale. — *Palatul regal* din Calea Victorieĭ e o clădire vastă, fără pretențiunĭ marĭ arhitectonice. A fost clădit în 1815 de Constantin Golescu, supra numit Dinicu, pe locul unor case marĭ ce aparțineaŭ unuĭ boier, Colfescu, despre care tradițiunea spune că ar fi înecat pe Mitropolitul Antim în Dunăre. Intrînd în proprietatea statuluĭ, o parte a Palatuluĭ servi ca locuință tuturor Domnitorilor ce s'aŭ succedat de atunciĭ, iar o parte servi pentru serviciile administrative.

In acest Palat, Domnitorul Alexandru Ion I Cuza abdică în 11 Februarie 1866 și la 10 Maiŭ, acelaș an, Domnitorul Carol fu primit ca Suveran al Romînieĭ.

Palatul regal se compune azĭ din treĭ corpurĭ de clădirĭ.

In starea-ĭ primitivă, Palatul regal nu avea de cît aripa din stînga. Aripa dreaptă și o parte din mijloc aŭ fost construite între anĭĭ 1882—85. Treptat-treptat s'a adus maĭ multe îmbunătățirĭ și înfrumusețărĭ.

In aripa stîngă se află apartamentele particulare ale M. S. Regeluĭ, cabinetul său de lucru compus din treĭ camere, în carĭ se remarcă mobilierul foarte frumos și artistic executat în atelierul de ebenisterie, atașat pe lîngă Administrațiunea Curțeĭ regale.

Maĭ multe tablouri semnate de Titien, P. Veronese, Bramantino, Luca Cranach, Antonello da Missina, etc. împodobesc interiorul acestor treĭ camere. Tot aci se găsesc colecțiunĭ de diferite arme vechĭ, emailiĭ, faianțe italiane și germane, diferite bronzurĭ, etc.

Biblioteca, instalată în vechia sală a tronuluĭ, e o piesă impunătoare prin bogăția mobilelor sale artistice, a plafonuluĭ său și a vitrailurilor sale. Biblioteca numără peste 20000 de vol. cu cuprins militar și istoric; arta și literatura modernă, precum și științele sunt bine reprezentate. De remarcat sunt maĭ multe ediții de lux «elzeviriene», vechĭ și rare. Inscripțiĭ pe tapițeriĭ, dispuse în «cartușe» printre friza care înconjoară sala, amintesc faptele maĭ însemnate ale domnieĭ M. S. Regeluĭ Carol I.

Biblioteca e precedată de un mare salon circular în stilul renaștereĭ italiane. Maĭ multe tablouri de preț decorează acest salon; între cele maĭ principale se pot cita cele ale luĭ Greco, Zuccaro, Sebastian del Piombo, etc. E de semnalat de asemenea în acest salon și o mobilă «empire», care a aparținut luĭ Napoleon I, o capodoperă din acea epocă, cu decorațiunĭ de camee, de mozaicurĭ și cu aplicațiunĭ de bronz, fin ciselate.

Din acest salon, la stînga, daĭ în maĭ multe saloane, între carĭ se află un salon de audiență, o sală de biliard, un salon de gobelinurĭ, etc.

Din coridor se poate intra, prin o sală în stil mauresc, în care se află una din cele maĭ frumoase marine, datorită luĭ Aiwasowsky, în sera, care desparte apartamentele M. S. Regineĭ de ale M. S. Regeluĭ.

Apartamentele Regineĭ se compun din o mare sală de muzică, în care sunt de observat tablourile: *Lupta dintre Hercule și Centaurul,* de Ribera; *Extazul S-teĭ Magdalene,* de Antolinez; *Estera și Aman,* de Rembrandt; un *Buchet,* de Breughel; un portret al luĭ *Gluck,* de Greuze; portretul unuĭ *Cardinal,* de Velasquez; o *Madonă,* de Ikens; o *Sfîntă Familie,* de deĭ Rossi, etc.

Din sala de muzică se pătrunde în salonul de audiențe și în bibliotecă, amîndouă mobilate cu multă artă. Maĭ multe bibelourĭ rare și bronzurĭ vechĭ împodobesc aceste saloane. E de remarcat aci în mod special frumosul biuroŭ lucrat în ivoriŭ, argint, aur și pietre scumpe, opera luĭ Froment Meurice, ce s'a oferit M. S. Regineĭ, de către femeile romîne, cu ocaziunea nunțeĭ de argint; de asemenea nu trebue de trecut cu vederea statueta reprezintînd *Cugetarea desfăcîndu-se din materie,* operă grațioasă a sculptoruluĭ francez Boucher.

Biblioteca M. S. Regineĭ cuprinde maĭ cu seamă opere cu conținut literar, între altele operile Carmen Sylveĭ (originale și traduceri în toate limbele) ocupă maĭ multe rafturĭ.

In apropierea acestor treĭ saloane se află și atelierul de pictură al Regineĭ, plin de obiecte de artă, bibelourĭ, busturĭ, etc.

Maĭ multe tablouri moderne semnate de Bendzur, Lecomte de Nouy, Grigorescu, Simonide, etc. complectează podoaba atelieruluĭ.

In corpul central — construit în 1883 de arhitectul Gottereau — se află apartamentele de recepție. Intrarea se face prin o ușă centrală. La stînga se a-

www.dacoromanica.ro

fiă o mare sală de masă care e legată cu salonul de aşteptare şi cu sala de fumat.

Din vestibulul corpuluĭ central, o scară de marmoră duce în etagiul I-iŭ. Un plafon lucrat de pictorul vienez Veith, se află de asupra scăreĭ şi represintă Apoteoza Romîniei.

Scara de marmoră dă într'un vestibul tapeţat cu mătasă roşie, şi foarte elegant. De remarcat aci grupul de marmoră, lucrat de sculptorul Carol Storck, reprezintînd pe Regina Elisabeta îngrijind un dorobanţ rănit în timpul războiuluĭ din 1877—78. Acest grup a fost oferit Regineĭ de corpul ofiţeresc, în semn de înalt omagiŭ, după războiul independenţeĭ. Tot aci se află busturile MM. LL. lucrate de sculptorul Hegel; două portrete marĭ reprezintînd pe MM. LL. în ţinută de ceremonie, lucrate de pictorul Jean Lecomte de Nouy; tabloul cel mare lucrat de pictorul polonez Tadeŭ Adjukevicz, reprezintînd revista cea mare a trupelor în August 1896, în faţa Impăratuluĭ Francisc Iosif al Austrieĭ.

Din acest vestibul se intră în sala cea mare de serbărĭ, în stil Ludovic al XIV-lea, în fundul căreia se află sala tronuluĭ, ornată în stil bizantin. Tronul, lucrare bogată de sculptură, e de lemn, reproducînd motive decorative ale catedraleĭ de la Argeş.

In vitrinele din stînga tronuluĭ se află coroana regală a Romîneĭ, turnată în oţel, din tunurile luate de la Turcĭ în timpul războiuluĭ romîno-rusoturc, precum şi coroana Regineĭ, simplă de aur.

Tot în acest corp de clădire se află un salon în stilul Ludovic al XVI-lea, un salon în stil Maria Teresa, o sală a bufetuluĭ în stil «empire» şi un salon Ludovic al XIV-lea, tus-patru mobilate elegant şi artistic de casa Damon din Paris.

Palatul regal din Calea Victorieĭ cuprinde în total peste 116 camere şi saloane, osebit de vestibulurĭ şi coridoare.

In parter, la dreapta, se află administraţia Prefectureĭ Palatuluĭ şi cancelaria regală.

Palatul servă Suveranuluĭ numaĭ ca reşedinţă de iarnă; vara curtea e stabilită la Sinaia. (Vezĭ acest cuvînt). Palatul e iluminat cu electricitate. Maĭ multe dependinţe vaste se află în dosul luĭ.

Cotroceni. — Palatul de la Cotroceni e un castel zidit cu gust; servea acum 10 anĭ ca reşedinţă regală pentru Suveran primă-vara şi toamna. Azĭ e reşedinţa perecheĭ princiare.

Reşedinţa de la Cotroceni a fost refăcută în anul 1893 sub direcţia arhitectuluĭ Gottereau, pe locul arhondariculuĭ mănăstireĭ Cotroceni, de la care a rămas numaĭ biserica.

Cu coloanele vecheĭ mănăstirĭ s'a făcut o galerie deschisă, ca loc de preumblare.

De desubtul castelului sunt pivniţe vechĭ, foarte spaţioase şi cu bolţĭ înalte.

La intrare se află un mare vestibul, care cuprinde amîndouă etagiele; fundul galerieĭ e lucrat *à jour;* la stînga se detaşează o mare scară de marmoră care duce direct în sala de recepţiune şi în cabinetul de lucru al Prinţuluĭ. Tot sus e şi salonul de recepţie al Princeseĭ, precum şi sala mare de masă.

La dreapta vestibululuĭ se află o mare scară de stejar, frumos lucrată, care duce la etagiul superior, unde se află instalate apartamentele private, camerele de culcare, toaletă, băĭ, garderobă, etc.

Apartamentul Micilor Prinţipĭ se află în etajul al II-lea; de aci se desfăşoară una din cele maĭ frumoase vederĭ asupra Bucureştilor.

Parcul din jurul rezidenţeĭ e cel maĭ frumos din Bucureşti; situaţia luĭ e în amfiteatru. Aci se află mormîntul princeseĭ Maria, fiica MM. LL. Regele şi Regina.

Palatul de la Cotroceni e lucrat în stilul vilelor şi cuprinde peste 50 de camere.

Grajdurile sunt încăpătoare pentru 30 de caĭ.

Iluminatul se face cu electricitate.

Justiţia. — *Ochire generală.*— Cele maĭ vechĭ instituţiunĭ juridice în Bucureşti, ca şi în restul Ţărĭĭ-Romîneşti, aŭ fost de treĭ grade, pănă la începutul secoluluĭ al XVIII-lea.

a) Vechiĭ marĭ căpitanĭ, cu puterĭ considerabile administrative şi judecătoreştĭ. Constantin Mavrocordat a înfiinţat, în locul lor, ispravnicĭĭ, separînd puterea militară de cea administrativă şi judiciară. In fie-care judeţ eraŭ doĭ ispravnicĭ, carĭ judecaŭ împreună saŭ separaţĭ.

Alexandru Ipsilante înfiinţează cîte un judecător de judeţ. Tot dînsul înfiinţează în Bucureşti departamente competinte a judeca locuitorĭĭ capitaleĭ, din carĭ departamentul de 7 şi cel de 8, carĭ formaŭ două secţĭĭ ale aceluiaşĭ tribunal. Pe acea vreme nu exista tribunal de comerţ ca instanţă aparte.

b) Al doilea grad de instanţă judecătorească în Bucureşti era Divanul veliţilor boerĭ, care avea însărcinarea să judece apelurile în contra primeĭ instanţe. Se compunea din Mitropoliţĭ, Episcopĭ, Banul cel Mare, Marĭĭ Vornicĭ, Logofeţiĭ şi Vistierul cel mare.

c) Al treilea grad de instanţă

www.dacoromanica.ro

judecătorească era Inaltul Divan, care se compunea din persoanele enumerate la instanța de gradul al II-lea și din boerii mai mici. Inaltul Divan era prezidat de însuși Domnitorul țăreĭ și judeca hotărîrile pricinelor înfățișate la Divanul veliților boerĭ.

Ast-fel a fost justiția până la 1831. In acest an introducîndu-se Regulamentul organic, instanțele judecătorești s'aŭ modificat și anume în două jurisdicții: ordinare și extraordinare. In cele extraordinare găsim:

a) Judecătoriile de întîiul grad, adică judecătoriile ordinare de județ, carĭ judecaŭ și afacerile comerciale. In anul 1863 s'a înființat în București un tribunal special de comerț.

b) Al doilea grad, cuprindea judecătoriile de apel, carĭ judecaŭ hotărîrile pronunțate de instanțele de întîiul grad. In București, această instanță se compunea din 5 membri, 3 numiți de Domn și 2 aleși de negustorĭ.

c) Inaltul Divan, ca mai sus.

De la 1865 încoace justiția a primit diferite organizațiunĭ, între carĭ vom cita cele mai principale: Inființarea de judecătoriĭ comunale, de judecătoriĭ de pace (de ocoale), de tribunale, de curțĭ de apel și de Curte de Casație.

Starea actuală. — Azĭ în București sunt următoarele instanțe judecătorești:

a) Șase judecătoriĭ de ocol;

b) Tribunal cu 5 secțiĭ și anume: 3 civile-corecționale, 1 comercială și 1 de notariat.

c) 1 Curte de apel cu 3 secțiĭ.

d) Inalta Curte de Casație cu două secțiĭ.

Ministerul public e reprezentat printr'un parchet la tribunal, cu 5 cabinete, la carĭ oficiază 5 procurorĭ (din carĭ 1 prim-procuror), 5 judecătorĭ de instrucție; printr'un parchet la Curtea de apel, la care oficiază 4 procurorĭ (din carĭ 1 procuror general); printr'un parchet la Inalta Curte de Casație, reprezentat prin 2 procurorĭ (din carĭ unul procuror-general).

Pe lîngă tribunal și Curtea de apel e atașat un corp de portăreĭ compus din un personal de 30 funcționarĭ.

Baroul. — In București aŭ fost înscriși în baroŭ, la sfîrșitul anuluĭ 1897, un număr de 388 avocați, din carĭ 38 stagiarĭ. Avocații aŭ un consiliŭ de disciplină, prezidat de un decan.

In București apar 3 ziare juridice și 2 buletine oficiale de jurisprudență.

București militar. — Cazarme și stabilimente militare aflate în raza orașuluĭ în anul 1898 sunt în număr de 30 și anume:

a) Stabilimente de servicĭ militare mai principale sunt:

1. *Palatul Corpuluĭ al 2-lea de armată,* situat în strada Știrbeiŭ-Vodă, construit în anul 1894 pe ruinele vechiuluĭ spital militar, incendiat în anul 1890. Aci sunt instalate următoarele servicĭ militare:

Serviciile Comandamentuluĭ Corpuluĭ 2-lea de armată, sub comanda generaluluĭ de divizie *Heracle Arion,* comandant al corpuluĭ al 2-lea de armată.

Serviciile comandamentuluĭ Diviziĭ a 4-a de infanterie, sub comanda Generaluluĭ de brigadă *Alexandru Carcălețeanu,* comandantul Divizieĭ a 4-a de infanterie.

Comandantul brigadeĭ a 8-a de infanterie, sub comanda Generaluluĭ de brigadă *A. S. R. Prințuluĭ moștenitor Ferdinand,* comandantul brigadeĭ a 8-a de infanterie.

Comandantul brigadeĭ a 2-a de artilerie, sub comanda Generaluluĭ de brigadă *G. Macarovicĭ,* comandantul brigadeĭ a 2-a de artilerie.

Comandantul brigadeĭ a 2-a de cavalerie, sub comanda Colonelului *Gr. Zossima,* comandantul brigadeĭ a 2-a de cavalerie.

Instanțele justițieĭ militare, ale corpuluĭ al 2-lea de armată și ale armateĭ.

Serviciile comandamentuluĭ cetățeĭ Bucureștĭ, sub comanda Generaluluĭ de brigadă *Mih. Pastia,* guvernatorul cetățeĭ Bucureștĭ.

Marele Stat-Major al armateĭ, sub comanda Generaluluĭ de Divizie *C. Barozzi,* șeful Statuluĭ-Major General al armateĭ.

Institutul Geografic al armateĭ, sub direcția Generaluluĭ de brigadă *C. Brătianu,* sub-șeful Statuluĭ-Major General al armateĭ.

Comandamentul Pieței Bucureștĭ.

Depozitul central de imprimate al Ministeruluĭ de războiŭ.

Escadronul al 2-lea de escortă, care se află așezat sub direcția Statuluĭ-Major General.

In grădina din față a acestuĭ vast palat militar se află instalat bustul decedatuluĭ General de divizie *Alexandru Cernat,* comandant șef al armateĭ romîne la asediul Plevneĭ în Bulgaria pentru războiul de independență națională din 1877—1878.

2. *Observatorul astronomic al armateĭ,* situat pe colina Filaretul, în strada Pisculuĭ, cu un pavilon al primuluĭ meridian ce trece prin București, construit în 1895; iară în proiect pentru a se construi încă alte două pavilioane: acela al primuluĭ vertical și pentru ecuatorial astronomic.

www.dacoromanica.ro

Acest stabiliment ştiinţific este o anexă a Institutuluĭ geografic al armateĭ, însărcinat special cu redacţia şi reţinerea în curent a harteĭ regatuluĭ. In acest scop, Institutul Geografic coprinde în sine şease serviciĭ: *geodezia, astronomia, topografia, nivelmentul geometric* şi *reproducerea cartografică* a harteĭ ţăriĭ şi a planurilor de toată natura necesare armateĭ şi serviciurilor publice. — Numaĭ personalul de direcţie face parte din cadrele serviciuluĭ; operatorĭ technicĭ în număr de 70 sunt ofiţerĭ de toate armele detaşaţĭ timporal de la corpurile de trupă; iar pentru partea artistică a lucrărilor se angajază, după trebuinţă, lucrătorĭ civilĭ.

Până acum s'a ridicat pe teren şi s'a publicat 8472600 hectare din cuprinsul ţăreĭ care în total este de 13287600 hect.; rămîn ast-fel de ridicat încă la 4815000, în partea din ţară cunoscută sub numirea de Oltenia până în valea Dîmboviţeĭ.

3. *Spitalul militar central,* situat pe strada Fracmasonilor, e o construcţiune model, în care sunt puse în practică principiile moderne ale construcţiuniĭ de spitale. Se compune din 8 pavilioane de bolnavĭ, din 5 pavilioane anexe pentru administraţie, băĭ, laboratoriĭ, compania sanitară, etc. şi este destinat a primi în timp de pace 326, în timp de războiu 560 de bolnavĭ. In spital fac serviciu 17 doctorĭ militarĭ, 15 farmacişti şi un număr variabil de interni doctoranzĭ şi studenţĭ în medicină.

4. *Ministerul de războiŭ*, ocupă o vastă clădire, proprietate particulară (casa Ioanide) aşezată pe Bulevardul Carol. Această administraţie centrală a războiuluĭ e împărţită în şeapte direcţiunĭ, sub conducerea Generaluluĭ de divizie *Anton Berendei*, actualul Ministru de războiŭ (1898).

b) *Stabilimente de învăţămînt militar.*—In afară de *şcoalele regimentare*, organizate la fie-care corp de trupă, pentru formarea gradelor inferioare şi instruirea soldaţilor, în Bucureşti sunt încă şi *Şcoale militare* speciale, pentru formarea oficerilor şi specializarea acestora pe arme şi serviciĭ, şi anume:

1. *Şcoala de oficerĭ*, situată în dealul Spireĭ, pe strada Isvorul, cu douĭ anĭ de studiĭ, e destinată a da oficerĭ de toate armele. Aci sunt admişĭ absolvenţiĭ şcoalelor militare de fiĭ de militarĭ din Iaşi şi Craiova, şi prin concurs: absolvenţiĭ şcoaleĭ militare de sub-oficerĭ de la Bistriţa şi absolvenţiĭ liceelor.

2. *Şcoala specială de artilerie şi geniŭ,* situată pe calea Griviţa, cu patru anĭ de studiŭ, e destinată a forma oficerĭ pentru artilerie şi geniŭ. Aci, sunt admişĭ prin concurs absolvenţiĭ şcolelor de fiĭ de militarĭ şi absolvenţiĭ liceelor Statuluĭ cu aptitudine pentru matematicĭ. Ceĭ dintîiu doĭ anĭ de studiu constitue învăţămîntul militar şi politecnic; iară pentru ceĭ din urmă doui anĭ, elevĭĭ sunt avansaţĭ sub-locotenenţĭ şi urmează învăţămentul de aplicaţiunĭ militare speciale de artilerie şi geniŭ.

3. *Şcoala superioră de războiŭ,* situată pe strada Colţea, în vechia cazarmă a Jandarmilor călărĭ, cu douĭ anĭ de studiĭ, e destinată a forma oficerĭ pentru serviciul de Stat-major. Aci sunt admişĭ prin concurs oficerĭ de toate armele până la gradul de căpitan. Are cel puţin cîte 20 oficerĭ elevĭ în fie-care an de studiŭ.

4. *Şcoala de administraţie,* clădită în curtea Manutanţeĭ centrale a armateĭ, cu douĭ anĭ de studiĭ, e destinată a forma oficerĭ de administraţie comptabilĭ în banĭ şi materie, pentru trupele de infanterie, cavalerie şi alte serviciĭ militare.

Aci sunt admişĭ elevĭĭ şcolelor de fiĭ de militarĭ şi prin concurs absolvenţiĭ din şcoalele comerciale şi liceele statuluĭ precum şi sub-oficerĭ de toate armele.

5. *Şcoala de guarzĭ de artilerie,* clădită în curtea şcoaleĭ speciale de artilerie şi geniŭ, cu douĭ anĭ de studiĭ, e destinată a forma oficerĭ guarzĭ de artilerie şi geniŭ comptabilĭ în banĭ şi în materie. Aci sunt admişĭ elevĭ tineri în condiţiunile prevăzute şi pentru şcoala de administraţie. Această şcoală e aşezată sub direcţia Şcoaleĭ de artilerie şi geniŭ.

6. *Şcoala militară de medicină*, stabilită lîngă spitalul militar central, cu cincĭ anĭ de studiĭ, ca şi facultatea de medicină, e destinată a forma medicĭ militarĭ. In această şcoală, cunoscută şi sub numirea de *Institutul medico-militar*, sunt admişĭ elevĭ din şcoalele de fiĭ de militarĭ şi absolvenţiĭ liceelor saŭ studenţiĭ la facultatea de medicină. Elevĭĭ sunt însărcinaţĭ a face şi serviciul de internĭ la spitalul militar.

7. *Şcoala de arte grafice,* la Institutul Geografic; *Şcoala de meseriĭ* la Arsenalul armateĭ şi *Şcoala de artificierĭ,* la Pyrotecnia armateĭ, sunt create în scopul de a admite tinerĭ absolvenţĭ din clasele primare pentru a-ĭ forma ca maeştri şi lucrătorĭ pentru atelierele militare ale armateĭ şi pentru stabilimentele publice.

8. *Un cîmp de tragere per-*

www.dacoromanica.ro

manent este organizat pe platoul Cotroceni. Acest cîmp este organizat pentru toate liniile mai principale de ochire. El posedă toate instalațiunile necesare pentru ca corpurile de trupă din garnizoană să fie servite fără întrerupere în mersul instrucțiunii lor.

9. *Tabere militare permanente* sunt organizate pentru infanterie pe platoul Cotroceni.

Ele aparțin regimentelor de infanterie din garnizoană. Aci primesc instrucțiunea lor trupele în chestiune primăvara și toamna.

c) Stabilimente de construcțiuni și fabricațiuni militare mai principale sunt:

1. *Arsenalul de construcții al armatei*, situat în strada Mihaiu-Vodă, pe Dealul-Spirei, pe ruinele unde altă dată în vechime era un palat Domnesc. Acesta arzînd, localitatea a păstrat mult timp numele de Curtea-Arsă. Chiliile rămase din acest incendiu aŭ fost utilizate ca temniță (închisoare) a orașului pănă la strămutarea ei în mănăstirea Văcărești. Biserica Domnească a fost atunci transformată de Turci în geamie.

Acum nu se mai vede nimic din aceste resturi ale trecutului unde pompierii orașului s'aŭ ilustrat prin eroica lor ciocnire cu Turcii, ce năvăliseră în țară sub cuvînt de a potoli mișcarea națională din 1848. Un stabiliment militar de construcțiuni s'a ridicat pe această localitate, destinat să fabrice și să repare armatura și materialul de războiu al armatei; să formeze lucrători de artilerie și armurieri necesari corpurilor, precum și a face studiile și experiențele chimicale de toată natura. Aci se păstrează armatura și materialul de rezervă al armatei. El depinde direct de Ministerul de războiu și de Inspectoratul General de artilerie. Este legat prin cale ferată cu liniile statului și împărțit în trei părți:

a) Direcțiunea Generală, Serviciul tecnic pentru studii și informațiuni, Comptabilitatea, Casieria; *b)* Lemnăria, Debitul și prepararea lemnelor, Tîmplari și modele, Rotăria, Ferăria, Căldărăria, Mecanica, Incheere (montare), Topitorie, Proectile și focoase, Armurăria, Vopsitoria, Intreținerea uneltelor și mașinelor, Nichelagiu; *c)* Depozite: pentru materiale prime, pentru materiale confecționate, pentru mașini, scule, instrumente de precizie, muzeu și cazarmare, recepția materialelor.

Personalul superior al acestui așezămînt se compune din:

1 Director militar, Colonel; 1 Sub-Director, Loct. Colonel; 1 Maior, șeful atelierelor; 5 Căpitani; 2 Locotenenți; 9 Guarzi; 302 Soldați; 1 Inginer șef civil; 12 Ajutoare; 45 Desenatori.

Personalul civil al lucrătorilor variază după lucrări și în mediu numărul lucrătorilor este de 500; pe timpul cînd lucrările sunt mai active numărul lucrătorilor trece peste 800.

2. *Pirotechnia armatei* depinde asemenea de Direcțiunea Artileriei. Ea a fost construită în anul 1868. Este situată în Calea Cotroceni, în apropiere de palatul princiar. Se compune de o cazarmă pentru lucrători militari și de o serie de ateliere pentru facerea cartușelor și alte muniții de rezbel, facerî de artificii, etc. Din aceste cele mai principale sunt: Turnătoria de gloanțe, atelierul de facerea tuburilor de cartușe în hîrtie și alt atelier de încărcare și împachetare, magazinul de iarbă, magazinul de depozit provizoriu de cartușe și muniții.

Tot stabilimentul este înconjurat de un șanț și de un parapet. Fie-care atelier este separat printr'o traversă sprijinită în pămînt, spre a opri, pe cît este posibil, efectul unei eventuale explozii făcute la unul din ateliere.

Personalul acestui atelier se compune din:

1 Locot.-Colonel, Director; 1 Maior, Sub-Director; 4 Căpitani, șefi de ateliere; 1 Locotenent, ajutor; 5 Guarzi, ajutori; 238 Soldați.

3. *Atelierul de confecțiuni militare*, situat pe platoul Cotrocenilor e destinat a confecționa îmbrăcămintea, echipamentul și materialul de campament al armatei.

4. *Manutanța centrală a armatei*, situată la Malmaison pe strada Manutanței, e destinat a fabrica pîinea garnizoanei București și toate speciile de conserve alimentare ale armatei, pentru campanie.

5. *Depozitul de furagiu și de lemne al Corpului al 2-lea de armată*, situat pe platoul Cotrocenilor, e destinat a procura furagiul și lemnele trebuincioase garnizoanei București.

5. *Depozite de arme și magasine de pulbere, de cartușe*, sunt situate pe mai multe pante, lîngă platoul Cotrocenilor, protejate de paratonere sistematice.

6. *Fabrica de pulbere fără fum*, creată în 1896 la Dudești, lîngă București, se află asemenea, ca toate stabilimentele de construcțiuni și confecțiuni, sub direcția imediată a Ministerului de războiu.

d) Cazarme mai principale pentru trupe sunt:

1. *Cazarma Cuza*, în dealul Spirei, construită în 1862, a cos-

www.dacoromanica.ro

tat 150000 leĭ; are 183 încăperĭ.

Arsă în parte în 1897, s'a reparat. E ocupată de regimentul Mihaiŭ-Viteazul No. 6 şi de batalionul 6 de vînătorĭ, detaşat timporal din divizia activă a Dobrogeĭ pentru serviciul garnizoaneĭ Bucureşti.

2. *Cazarma vînătorilor*, în dealul Spireĭ, la E. de cazarma Cuza, construită în anul 1886, a costat 290000 leĭ; are 74 camere şi e ocupată de batalionul 2 de vînătorĭ.

3. *Cazarma dorobanţilor*, situată pe strada Francmasonilor, în dreptul spitaluluĭ militar, construită în 1886, a costat 365000 leĭ. Ea e ocupată de regimentul Ilfov No. 21.

4. *Cazarma Sf. Gheorghe*, cunoscută şi sub numirea de *Cazarma Malmaison*, după numele localităţeĭ, este cea maĭ vastă cazarmă din Bucureşti; e situată în partea vestică a oraşuluĭ, pe şoseaua Manutanţeĭ. Construită în 1846, în sistemul Vauban, are 483 camere şi a costat 1120000 leĭ. Ea a fost incendiată în 1861. Actualmente e ocupată de regimentul 4 roşiorĭ, şi de reg. 2, 6 şi 10 de artilerie.

5. *Cazarma Alexandria*, în dealul Spireĭ, alăturĭ de Arsenal, s'a construit în 1863, costînd 343000 leĭ. Ea e ocupată de batal. 1 de vînătorĭ şi de companiile de meseriaşĭ militarĭ ale Arsenaluluĭ. Cazarma poartă numele de *Alexandria*, după numele fondatoruluĭ miceĭ cazărmĭ, ce se află construită în curte încă din anul 1846, Domnul Alexandru-Ghica-Vodă. Aci s'a întîmplat ultima fază a ciocnireĭ pompierilor cu Turcii la 1848, cînd santinela care păzea tezaurul regim. 1 infanterie a refuzat să o predea la somaţia Turcilor, carĭ l-aŭ omorît după o luptă eroică.

6. *Cazarma jandarmilor călărĭ*, fosta cazarmă a călăraşilor, de construcţie modernă, situată în calea Plevneĭ, este ocupată de divizionul jandarmilor călărĭ, format de 2 escadroane.

7. *Cazarma jandarmilor pedeştri*, situată pe calea Victorieĭ, în curtea prefecturеĭ oraşuluĭ, în fosta casă Baron Meitani. E ocupată de o companie a jandarmilor pedeştri forte de 274 oamenĭ.

8. *Cazarma călăraşilor*, situată pe platoul Cotrocenilor, construită în anul 1899, e ocupată de regimentul No. 3 de călăraşĭ.

9. *Cazarma escadronuluĭ trenuluĭ*, situată pe platoul Cotrocenilor e ocupată de trenul corpuluĭ al 2-lea de armată.

10. *Cazarma geniuluĭ*, situată la vestul oraşuluĭ, pe platoul Cotrocenilor, compusă din treĭ marĭ pavilioane, pentru trupă şi serviciĭ, şi maĭ multe corpurĭ de clădire pentru conservatul materialuluĭ de războiŭ şi instrucţiune. E înconjurată de un parc frumos şi posedă un poligon pentru lucrările de vară. S'a construit în 1875; însă a primit de atuncĭ ameliorărĭ succesive şi importante. Este reşedinţa regimentuluĭ 1 de geniŭ, compus din 13 companiĭ şi e legată cu căile ferate ale statuluĭ printr'o linie exploatată de trupele de geniŭ, deservind marile stabilimente militare de pe platoul Cotrocenilor.

Inchisoarea militară, construcţiune modernă, coprinde două corpurĭ de clădire, aşezate în faţa arsenaluluĭ, pe strada Mihaiŭ-Vodă.

Cimitirul militar. — Lîngă cimitirul Şerban-Vodă se află un cimitir propriŭ pentru militarĭ.

Pompierĭ. — Legea impune com. Bucureşti întreţinerea de pompierĭ, pentru care cheltuieşte anual 186000 l. Serviciul de pompierĭ este încredinţat uneĭ companiĭ, împărţită în 5 secţiĭ, care face parte din Regimentul 2 de artilerie. Comanda companieĭ este încredinţată unuĭ căpitan, avînd 5 oficierĭ, comandanţĭ aĭ secţiilor. Efectivul e de 247 oamenĭ şi 100 caĭ. Fie-care secţiune are cazarma sa proprie, pe diferite puncte ale oraşuluĭ.

Contingentul anual. — Rezultatul operaţiunelor de recrutare a contingentuluĭ pe 1897 pe culorĭ:

Roşu, înscrişĭ 506, perm. 302, căl. 3, dorob. 18. Galben, înscrişĭ 479, perm. 292, căl. 1, dorob. 23. Verde, înscrişĭ 664 perm. 376, căl. 2, dorob. 36. Albastru, înscrişĭ 353, perm. 177, căl. 2, dorob. 13. Negru, înscrişĭ 520, perm. 289, căl. 4, dorob. 16. Total, înscrişĭ 2522, perm. 1436, căl. 12, dorob. 106.

Invăţămîntul militar. — Mişcarea învăţămîntuluĭ militar din Bucureşti pe anul 1897:

Şcoala superioară de războiŭ, cu un personal de comandament de 5; cu 31 profesorĭ şi 30 elevi, din carĭ 19 absolvenţĭ.

Şcoala de aplicaţie, cu 36 elevĭ, din carĭ 45 absolvenţĭ.

Şcoala de artilerie şi geniŭ, cu 85 de elevĭ, din carĭ 27 absolvenţĭ.

Şcoala de guarzi, cu 9 elevĭ.

Aceste treĭ şcolĭ aŭ avut un personal comun şi anume: personalul de comandament 26, 23 profesorĭ titularĭ şi 10 ajutorĭ.

Şcoala de oficerĭ, cu un personal de comandament de 26, profesorĭ 20; elevĭ 270, din carĭ 101 absolvenţĭ.

Şcoala militară de administraţie, cu un personal de co-

www.dacoromanica.ro

mandament de 8; 13 profesorĭ; elevĭ 39.

Forța garnizoaneĭ. — Iată un tablou de forța trupeĭ și a ofițerilor garnizoneĭ București pe anul 1898:

Reg. 6 Mihaiŭ-Viteazul	of. 41	sold.	907
» 4 Ilfov No. 21	» 44	»	774
» 1 geniŭ	» 52	»	1422
Batal. 2 vînătorĭ	» 13	»	424
Reg. 2 artilerie	» 30	»	427
» 6 artilerie	» 22	»	269
» 10 artilerie	» 24	»	257
» 4 roșiorĭ	» 32	»	573
» 3 călărașĭ	» 22	»	259
Divizionul jandarmĭ	» 16	»	249
Escadronul 2 tren	» 4	»	162
Comp. jandarmĭ	» 5	»	274
» arsenaluluĭ	» 3	»	245
» pirotechnieĭ	» 3	»	220
» 2-a administrație	» 6	»	171
» 2-a subsistență	» 2	»	282
» 2-a sanitară	» 3	»	351
» depozitelor	» 7	»	89
Depoz. de mun. de răzb.	» 4	»	70
Corp. 2 arm., stat. major	» 4	»	5
Intendența corp. 2 arm.	» 7	»	—
Brigada de cavalerie	» 1	»	1
» de artilerie	» 3	»	2
Serv. san. al corp. II arm.	» 4	»	1
» de geniŭ » »	» 3		—
Divizia 4-a infanterie	» 7	»	4
Consiliul de războiŭ	» 4	»	2
Consiliul de revizie	» 1	»	1
Școala de războiu	» 34	»	35
Comandam. cetățiĭ Buc.	» 7	»	2
Instit. geogr. al armateĭ	» 74	»	30
Ministerul de războiŭ	» —	»	—
Școala mil. de art. și gen.	» 4	»	264
» » de adminstr.	» 4	»	16
Spitalul milit. central	» 31	»	7
Atel. central de confecție	» 6	»	2
Inspect. jandarm. rur.	» 4	»	60
Școala de ofițerĭ	» 23	»	438
Internatul medico-milit.	» 4	»	70
Comandam. pieteĭ Buc.	» 6	»	2
Depozitul de furage	» 3	»	2

In București se află stabiliți 13 generalĭ în activitate, 7 în retragere și 114 oficierĭ superiorĭ.

Autoritățile publice. — *Autorități romîne.* — In București își aŭ sediul toate autoritățile centrale și superioare, între carĭ cităm pe cele maĭ principale:

Casa civilă Regală; Casa militară a M. S. Regeluĭ; Casa civilă a M. S. Regineĭ; Administrația Domeniilor Coroaneĭ; Sfîntul Sinod; Cancelaria Mitropolieĭ; Consiliul Ministrilor; Inalta Curte de Compturĭ; Ministerul de interne (Administrația centrală, Direcțiunea generală a serviciuluĭ sanitar, Direcțiunea penitenciarelor); Direcțiunea generală a telegrafelor și poștelor, Imprimeria statuluĭ, Prefectura poliției capitaleĭ și Prefectura județuluĭ Ilfov; Primăria; Ministerul afacerilor străine; Ministerul de finanțe; Direcțiunea contribuțiunilor directe, Direcțiunea vămilor, Direcțiunea comptabilității generale a statuluĭ, Casieria centrală a tezaurului, Direcțiunea generală a monopolurilor statuluĭ, Manufactura de tutun; Fabrica de chibriturĭ; Direcțiunea generală a creditelor agricole; Casieria generală de Ilfov; Monetăria statuluĭ și fabrica de timbre; Casa de depuneri, consemnațiunĭ și economie; Ministerul lucrărilor publice (Administrația centrală); Căile ferate romîne; Serviciile idraulice ale porturilor fluviale și maritime, Serviciul de studiĭ și construcțiunĭ de căĭ ferate, Serviciul lucrărilor nouĭ, Serviciul docurilor și podurilor și Serviciul maritim, Școala de podurĭ și șosele); Ministerul agriculturei, industrieĭ, comerciuluĭ și domeniilor (Administrația centrală, Direcțiunea domeniilor și pădurilor statuluĭ, Direcțiunea statisticeĭ, Serviciul de arhitectură, Serviciul minelor, apelor minerale, stațiunilor balneare și carierelor); Școala superioară de medicină veterinară, Școala centrală de agricultură (Herăstrău); Stația agronomică; Școala de arte și meseriĭ; Școlile comerciale de I-iul și II-lea grad; Bursa și Camera de comerciŭ; Institutul Meteorologic; Ministerul de justiție (Administrația centrală, Direcția personaluluĭ și a comptabilității, Direcția judiciară), Inalta curte de casație, Curțile de apel, Tribunalele de Ilfov, Judecătoriile de pace; Ministerul de războiŭ (Administrația centrală, Marele stat major, Direcția I. infanterie, D. II. cavalerie, D. III. artilerie, D. IV. geniŭ, D. V. geniŭ, D. VI. sanitară, D. VII. intendența, D. VIII. control), Institutul geografic, Casa de dotație a oasteĭ; Ministerul cultelor și instrucțiuniĭ publice (Administrația centrală, Direcțiunea învățămîntuluĭ primar și normal, Direcțiunea învățămîntuluĭ secundar și superior, Divizia comptabilității, Serviciul construcțiunilor și contenciosuluĭ).

Pe lîngă Ministerul Instrucțiuneĭ publice, și sub a sa administrație, funcționează casa școalelor care administrează 33 de fondațiunĭ cu un capital de 2121897 leĭ. Din acest fond se cheltuește pentru clădirĭ școlare, burse, subvențiĭ, stipendiĭ, etc.

Misiunĭ străine. — In București sunt reprezintate următoarele state:

Anglia și Austro-Ungaria, sunt reprezintate prin cîte o legațiune și cîte un consulat; Belgia e reprezintată prin o legațiune; Bulgaria are o agenție diplomatică; Elveția are un consulat general; Franța și Germania sunt reprezintate prin cîte o legațiune și cîte un consulat; Grecia e reprezintată printr'un ministru plenipotențiar, dar în lipsa acestuia secretarul legațiuneĭ ruseștĭ reprezintă interesele supușilor elenĭ; Italia prin o legațiune și un consulat; Olanda și Rusia prin cîte o legațiune și cîte un consulat; Serbia numaĭ prin o legațiune; Statele-Unite prin un consulat general; Turcia prin o legațiune și consulat.

www.dacoromanica.ro

Oteluri. — Inainte cu o sută de anĭ, lumea străină de oraș se servea de așa numitele hanurĭ, carĭ serveaŭ și ca adăpost călătorilor și, maĭ cu seamă, ca magaziĭ pentru mărfurĭ. Hanurile Bucureștilor aŭ dispărut maĭ toate azĭ.

Pe vremea luĭ Serban-Vodă, București dacă nu era un oraș european, cel puțin avea o originalitate învederată: arhitectura religioasă ca și cea civilă eraŭ expresiunea timpuluĭ și toate zidirile se presintaŭ cu coloarea epocelĭ. Pănă aci însă comerciul, bazat pe siguranță și încredere, nu prinsese rădăcină într'un oraș atît de expus ca București. Șerban-Vodă pentru a-l încuraja, întroduce tipul edificiilor comerciale despre carĭ vorbim: Hanurile. Reproducînd pănă la oare-care fidelitate tipul arhitecturelĭ monastice din Italia, clădirea are forma unuĭ pătrat coprinzînd în zidurile elĭ solide un spațiŭ foarte întins. In mijlocul săŭ, o curte de aceeașĭ formă servea pentru adăpostirea caravanelor. Toate încăperile de jos, destinate stofelor prețioase, blănilor, aureturilor și în general productelor industrielĭ Orientuluĭ și Europelĭ, eraŭ boltite și, prin soliditatea lor, apărate de foc și de spiritul de răpire aĭ timpuluĭ. Sus eraŭ alte încăperĭ pentru locuințe, și toată clădirea era înconjurată de galeriĭ cu arcade pentru înlesnirea comunicațielĭ. Acesta fu tipul hanurilor, adevărate fortărețe ale comerciuluĭ, care adesea serviră chiar pentru asigurarea averilor și vieței orășenilor.

Tunusli spune că în București, la începutul acestuĭ secol, eraŭ următoarele mănăstirĭ cu hanurĭ:

Mitropolia, Sf. Gheorghe, Colțea, Radu-Vodă, Mihaiŭ-Vodă, Sf. Ion, Sărindarul, Stavropoleos, Pogonianis, Zlătarĭ, Arhimandritul, Bis. Tutulor-Sfinților, Sf. Spiridon-Vechiŭ, Sf. Spiridon-Noŭ, Colțea, Șerban-Vodă, Domnița Bălașa, Hagiica, Sf. Tănase, Foișorul și Biserica Curțiĭ.

Din toate acestea azĭ n'aŭ rămas nimic. In schimb avem oteluri marĭ și elegante, carĭ pot concura în toate privințele cu otelurile cele maĭ marĭ din Occident. In București sunt azĭ 27 oteluri, afară de 90 micĭ hanurĭ, tot un fel de oteluri și neavînd nicĭ o asemănare cu vechile hanurĭ.

Afară de oteluri, maĭ sunt în București 133 de restaurante; 109 cafenele și cofetăriĭ; 32 berăriĭ și 1817 cîrciume.

Istoria Bucureștilor. — București, odinioară capitala Țăreĭ-Romînești, astăzĭ capitala Regatuluĭ Romînieĭ.

Numele acestuĭ oraș vine de la un *Bucur*, care a avut, în vremurĭ bătrîne, proprietățĭ pe malurile de aci ale Dîmboviței și pe colinele din apropiere.

Că acest *Bucur* ar fi fost un duce al Dacieĭ Australe cu numele de Hilarius, care pe slavonește se zice *Bucur*, cum scria A. Treb. Laurian în «Coup d'oeil sur l'histoire des Roumains (1846); că numele de *București* vine de la verbul «mă bucur», cum afirmă Kogălniceanu în a sa «Histoire de la Dacie; că acest *Bucur* saŭ Radu era un fiu al unuĭ Laiotă-Vodă, cum pretindea D. Pelimon în nuvela sa *Bucur*; că un neam de oameni anume *Bukurli* sau *Bukuri* a fundat *București*, cum credea Fuelek von Wittinghausen, — toate acestea noĭ nu le știm istoricește, și nicĭ un document autentic nu ne vorbește despre dînsele.

Străiniĭ aŭ scris și pronunțat numele orașuluĭ *București* în miĭ și în miĭ de felurĭ. Buneoară, din anul 1500 și pănă în vremurile noastre, eĭ aŭ scris: Bokoresch, Bocorest, Bocerestya, Bukuresch, Bocoresti, Bukureszti, Bukaresztach, Bukoryschia, Bogrest, Bochioresti, Buijuresti, Bucresi, Bogrest, Bukoreszcie, etc. etc.

Cînd cu săpăturile de la Arcuda, s'aŭ găsit multe topoare de silex și alte obiecte ale omuluĭ din epoca preistorică. Lîngă saŭ în București a fost decĭ o stațiune preistorică (Tocilescu).

In epoca ante-romană, malurile Dîmboviței și colinele vecine aŭ fost locuite. Urne cinerare, oseminte omenești calcinate, resturĭ de arme și costume, săbiĭ, obiecte de argint, arată că locurile pe carĭ s'aŭ ridicat maĭ tîrziŭ București aŭ fost locuite.

Cărămizile romane, găsite la Pantelimon și provenind din castelele carĭ apăraŭ faimosul Troian, adică «vallum» ce începea de la Giurgiŭ, pe atuncĭ Sexanta Prista și mergea pe la Bucureștĭ la N. spre Carpați, prin Prahova (unde și azĭ i se maĭ văd urmele), ne vorbesc de București din epoca romană ca punct cel puțin de trecătoare și, decĭ, locuit (Tocilescu).

Troianul, adică acest «vallum» din epoca romană, a rămas în ființă pănă la fi ele secoluluĭ al XVII-lea chiar prin București. In Ocolnica locurilor Mitropolieĭ, coprinsă în hrisovul luĭ Radu-Vodă-Leon din 4 Iunie 1668 (Arhive: «Condica Mitropolieĭ» No. 2), e vorba de «capul Troianuluĭ, lîngă heleșteul luĭ Șerban-Vodă (Grammont-Suter) pe la stîlpul de piatră al Armeanuluĭ».

www.dacoromanica.ro

De la 274 și până la venirea Slavilor, prin invaziunile contínue ale Goților, Hunilor, Gepizilor și Avarilor, s'a șters până și amintirea ușoarelor așezăminte romane.

Intre secolii V și VIII, locul Bucureștilor face parte din Slavonia dunăreană, care se întindea de la Brăila prin Buzău până la Tîrgoviște, și de la Tîrgoviștea prin *București* la Oltenița saŭ Călărași pe Dunăre iarăși până la Brăila. Atunci se botezară rîurile și localitățile, buneoară Dîmbovița (foaie de stejar), Ialomița (stearpă), Prahova, Ilfov, Cricov (Hasdeu).

Dîmbovița, foaie de stejar, arată poate întinderea nemărginită a pădurilor carî se aflaŭ în Ilfov și în deosebî împrejurul Bucureștilor.

Intr'adevăr, încă din epoca romană, de pe timpurile luî Mariŭ, propretorul Curione, ajuns la fruntariele Dacieî, se sperie de întunecimea codrilor (Hasdeu).

Și de atuncî până în secolul nostru, până la 1821, pădurile aŭ persistat împrejurul Bucureștilor. «De eșiaî din biserica Oltenilor spre E. daî în pădure», — zicea un memorialist al luî Tudor Vladimirescu.

Printre cele 570 de pădurî marî ale Țăreî-Romînești, Fotino citează pe ale Ilfovuluî printre cele maî marî. In secolul al XVIII-lea, Sulzer pomenește de pădurea de la Sf. Elefterie, Sestini de pădurea Cotrocenilor pe care o numește «un vasto bosco»; del Chiaro nu uită pădurile dintre București și Tîrgoviște. In marele hrisov al Cotrocenilor, Șerban-Vodă Cantacuzino ne vorbește de marea pădure a Grozăveștilor, din care o parte a fost curățită de dînsul ca să facă loc de sat.

La 1640, Baksicî, un misionar catolic, zice în povestirea călătorieî sale: «poțî merge o zi fără să eșî din pădure» prin prejurul Bucureștilor. Paul din Aleppo, în călătoriile Patriarculuî Macarius, vorbește de asemenea de pădurile cele dese ale Bucureștilor. Intre București și Dunăre, zice un alt călător, sunt locurî păduroase și nepracticabile «tecta et invia loca inter Danubium et Bocherestium». — N. Iorga). Dacă nu documentele, cel puțin tradițiunea vorbește la 1354 de pădurile cele mărețe ale Bucureștilor.

Să nu uităm cele ce ni se spun prin tradițiune orală de ceî bătrînî în privința marilor pădurî Vlăsia, Rîioasa, Cociocul, Lupești, Broșteni.

Sat, cătun, trecătoare pe drumul cel vechiŭ al Romanilor de la Giurgiŭ în sus spre Carpațî, București, după invaziunea ultimă și grozavă a Tătarilor de la 1243—1245, trebue să fi început a se constitui.

Radu-Negru, cel de la 1245, al luî Fotino, fondează București, cum a fundat Pitești, Argeșul, Tîrgoviște. Unde sunt documentele?

Ceia ce e sigur prin însăși firea lucrurilor e faptul următor: Giurgiul, colonie genoveză, cu un comerciŭ de o însemnătate neîntrecută în istoria primilor Basarabî aî Munteniei, prin relațiunile sale cu cetatea foarte comerciantă a Brașovuluî, Giurgiul pe unde ave oare să își ducă mărfurile, dacă nu pe lîngă vechiul vallum al Romanilor, pe lîngă urmele vechielor Castella, pe unde locurile de drumurî nu eraŭ tocmaî «invia et tecta?».

Ființa Bucureștilor din suta a două-spre-zeceă și a treî-sprezecea este legată de avîntul comercial al Giurgiuluî, — după cum maî tîrziŭ soarta cetățiî dunărene a Genovezilor va fi legată de soarta Bucureștilor.

Cronicile muntene, scriitoriî străinî, citațî de d. Hasdeu în «Istoria Critică», Gebhardi, Filtisch, Luccari, afirmă că Negru-Vodă a fundat București. Care Negru-Vodă? Cel de la 1185? cel de la 1340? cel de la 1370! Negru-Vodă a făcut la București, zice Luccari, «și niște ușoare fortificațiunî de cărămidă».

La anul 1362, ne spune d. Hasdeu, Vladislav-Vodă zidește la București o biserică, aceia a Sărindaruluî, numită și a Coconilor. Alțiî susțin că biserica Coconilor ar fi fost zidită maî înainte, la 1354, de doî frațî maî marî (?) aî luî Mircea Basarab, pentru ca să aibă casă de rugăciune și de adăpost, cînd veneaŭ la vînătoare prin aceste locurî acoperite cu pădurî mărețe. Ceea-ce este sigur, se reduce la aceea, că biserica Sărindar nu poate fi o fundațiune a luî Vladislav Basarab; cel puțin inscripțiunea, pe care se sprijină părerea contrarie, este plăsmuită.

După Șincaî, la 1370, București sunt cetatea Dîmboviței. Dragomir, castelanul de Dîmbovița, este bătut de Nicolae, Voevodul Ardealuluî, în apropierea Bucureștilor, și apoî și el bate cumplit pe Nicolae, cînd acesta trece îndărăt munțiî în Ardeal. Romînii aveaŭ pe atuncî, în dreapta Ialomiței, spre București, multe cetățuicî și tărimî.

Fotino, Kogălniceanu, Cesar Bolliac și atîția alțiî ne spun că Mircea-cel-Bătrîn, biruitorul luî *Baiazid-Ilderim*, a zidit *Bu-*

www.dacoromanica.ro

cureşti de *bucurie*, pentru că gonise oştile duşmane în urma uneĭ bătălii fericite pentru dînsul. Şi maĭ adaug scriitoriĭ aceştia că Mircea a zidit Curtea-Vechiă; că a hotărît ca iarna Domniĭ să şeadă la Bucureşti, iar vara la Tîrgovişte; că a făcut palate, biserici şi întăriri, etc. — Documente carĭ să învedereze şi să sprijine aceste afirmaţiunĭ, nu există.

Că Bucureşti existaŭ, nu încape nicĭ urmă de îndoială. Că Mircea-cel-Bătrîn i-a făcut capitala a doua a ţăriĭ la 1383, — lucrul cere şi poate va cere multă vreme încă să fie documentat.

D. Tocilescu posedă un document dat din *cetăţuia Bucureştilor* la anul 1401 de Mircea-cel-Bătrîn pentru o danie făcută în ţara Făgăraşuluĭ.

Secolul al XV-lea este pentru Bucureşti începutul însemnătăţiĭ sale. De la 1460, prima dată autentică din documente, Domniĭ locuesc în dese rînduri în Bucureşti şi daŭ dintr'înşiĭ multe hrisoave, aflătoare la arhivele statuluĭ şi la Academia Romînă.

Radu-cel-Frumos şi-l alege capitală după cererea Turcilor, pentru ca Domnul Ţăreĭ să fie la doĭ paşĭ de cetatea Giurgiuluĭ, cea stăpînită atuncĭ de Turcĭ.

La 1473 Bucureşti sunt, în cronicariĭ muntenĭ şi moldovenĭ şi în scriitorii străinĭ, maĭ des numiţi *Cetatea Dîmboviţeĭ*. Dlugoş zice *Cetatea Dumbroviţeĭ*. Cetatea are palat — Curtea-Vechiă — şi întăriturĭ. Palatul şi cetatea Bucureştilor sunt coprinse de Ştefan-cel-Mare al Moldoveĭ la 24 Noembre 1473 după bătălia de la Cursul-Apeĭ.

Bucureşti eraŭ pe atuncĭ, zice Matthias Corvin, regele Ungarieĭ către Papa de la Roma, «arx quae in regno illo et arte et natura munitior erat» (1476, Decembre 8). In colecţiunea Esarcu, tot Matthias Corvin numeşte Bucureşti «castrum fortissimum illius terrae».

Insemnătatea oraşuluĭ creşte într'una.

La finea secoluluĭ al XV-lea şi la începutul secoluluĭ al XVI-lea Bucureşti sunt de o potrivă cu Tîrgovişteа. S'aŭ tăiat pădurile, s'aŭ secat bălţile cele marĭ şi zidirile aŭ început să se înmulţească, maĭ cu seamă în partea nord-estică a oraşuluĭ.

La 1506 găsim hrisoave datc din minunatul scaun al Bucureştilor; la 1514 din vechiul oraş al Bucureştilor; la 1516 din catedrala minunată cetate a Bucureştilor.

Comerciul săŭ cu Braşovul de la 1500 încoace merge în fruntea celor-l'alte relaţiunĭ comerciale ale oraşelor şi orăşelelor romîne cu bogata şi harnica cetate a Coroaneĭ.

Tîrgovişteа e lăsată la o parte în tot decursul sec. al XVI-lea. Turcii doresc cu patimă această părăsire a Tîrgovişteĭ. Pentru că a ţinut prea mult la dînsa, Petru Cercel pierde domnia. Luptele pentru tron, şi în prima şi în a doua jumătate a secoluluĭ al XVI-lea, sunt date pe lîngă Bucureşti. Dănești şi Drăculeşti, Craioveşti şi Slătineni, Buzoieni şi Mehedinţeni, toţĭ vlăstare nenumărate din puternicul trunchiu al Basarabilor, între eĭ, sau cu Ungurii, saŭ cu Turcii, se bat cînd la Văcăreşti din jos de Bucureşti, cînd la Clejani, cînd la Popeşti din jos de Bucureşti, cînd la Periş, la Măneşti (Buftea), etc. Treĭ din două-zecĭ de bătălii ale luĭ Radu de la Afumaţĭ sunt date la Bucureşti.

Mircea-Vodă Ciobanul (1546-1554 şi 1558-1559) zideşte, saŭ, mult maĭ probabil, preface biserica de sus a Curţeĭ-Domneştĭ (azĭ Curtea-Vechiă) şi măreşte palatul, — un adevărat castel în conjurat cu puternice ziduri şi care se întindea pe locul coprins azĭ între Calea Moşilor şi stradele Pînzariĭ, Covaciĭ, Şelariĭ, Carol şi capul Căleĭ Şerban-Vodă, mergînd însă atît de mult până în Dîmboviţa, în cît uniĭ călătorĭ din secolul al XVII-lea credeaŭ că o parte din clădirile domneştĭ eraŭ puse pe rîŭ.

Curtea Domnească de atuncĭ a coprins două biserici, biserica de sus (azĭ Curtea-Vechiă), biserica de jos (unde azĭ este Cruceă de pe piaţa Sfîntuluĭ Anton), palatul domnesc, unde poate atuncĭ se găsiaŭ şi casele despre Doamna şi în fine puşcăria.

Curtea avea două porţĭ: poarta de sus, care se afla la răscrucile de astăzĭ ale stradeĭ Carol cu Şelarĭ şi Calea Rahoveĭ, şi care era poartă de cetate, întărită cu turnurĭ şi foişoare. Turnurĭ eraŭ încă şi la poarta de jos, care da în Calea Şerban-Vodă, şi la zidurile din spatele palatuluĭ domnesc, în spre strada Bărăţieĭ, care se numia «la Locul unde se frînge fierul» şi Puţul Turnuluĭ. Pe colina care se înalţa între strada Patria, Calea Văcăreşti şi Jicniţă eraŭ Viile Domneştĭ.

Pe lîngă cele două biserici domneştĭ să maĭ citäm în secolul al XVI-lea, ca locaşurĭ sfinte în Bucureşti, biserica zidită la 1552 a Sf. Gheorghe-Vechiŭ; mănăstirea Spătaruluĭ Stelea, înconjurată de viile Steleĭ (din Stelea în strada Calomfirescu) şi pe lîngă care trecea drumul cel mare, care ducea la Sîrbĭ; bisericuţa de lemn a Bălăceniĭor saŭ biserica de jurămînt (Sf. Dimitrie); biserica Arhimandritului, numită în secolul al XVI-lea

www.dacoromanica.ro

mănăstirea Trînovului, pe lîngă podul Cilibiului, iar acum sfinții Apostoli; biserica Sf. Ioan-cel-Mare, zidită de Andrei Vistierul, socrul lui Preda Banul Buzescu, în timpul lui Mihnea-Vodă (Casa de Depuneri); biserica Ghiormei Banul, zisă mai tîrziu a Grecilor (în fața Băncei, palatul Dacia); biserica Sărindarului sau a Coconilor; biserica Sf. Nicolae a Vorniceseï Caplea (Mihaiu-Vodă); bisericuța lui Alexandru-Vodă, făcută pe o colină afară din București, la miază-zi pe lîngă Dîmbovița care, cînd se revărsa, înconjura colina cu apele și era pod ca să mergi la biserică (Radu-Vodă); înfine, mănăstirea Sf. Sava (Statua lui Mihaiu-Viteazul).

Intre 1560 și 1593, București se bucură de oare-care liniște și, deci, cresc foarte repede. Județii — jud. Gherghina, buneoară, cu cei doui-sprezeci pîrgari, îngrijesc de buna stare a obștei și a orașului. Minunatul oraș, cum îl numesc documentele timpului, are un tîrg numit Tîrgul-din-năuntru, pe lîngă Curtea-Domnească; are un tîrg numit Tîrgul-de-sus, pe ulița cea mare (cam Lipscani) și un tîrg numit Tîrgul-de-afară. Cînd s'a înființat Tîrgul-Cucului (între Stradele Colțea, Sfinții, Pescăria-Vechiă și Sf. Gheorghe-Nou), nu se știe. Documentele însă spun că aci în Tîrgul-Cucului era Sărăria Domnească.

Din Tîrgul-Cucului, sosind din lacul Icoanei, venia o gîrliță care, trecînd prin ulița Boiangiilor, se vărsa în Dîmbovița la Bazaca. Numele nu i se cunoaște. O altă gîrliță, Bucureștioara, trecea prin Pescăria-Vechiă și se vărsa în Dîmbovița tocmai la Jicniță, urmînd o cale bine cunoscută astă-zi. O a treia gîrliță, Dîmbovicioara, pomenită de documente, venia cam despre Gorgani și se vărsa în Dîmboviță cam pe la Palatul-de-Justiția, lîngă Livedea-Domnească, trecînd prin capul Poduluï Calicilor.

Am spus că Curtea-Domnească era în secolul al XVI-lea întărită și aparată ca o cetățuie. Tot la această epocă vr'o cîți-va din marii boieri ai Țării, din trufașii Dănești sau Drăculești, pe lîngă cetățuiele de case ce aveau pe la moșii, mai aveau și în București case mari și întărite, curți bolovănite și case de piatră, cum zic cronicarii. Istoria și documentele pomenesc de casa Vistieruluï Dan, fundatorul mănăstirei Mărcuța, casă în care descinse Emirul trămis să omoare pe Mihaiu-Viteazul și care casă Mihaiu o bătu cu tunuri din patru părți, cînd omorî pe Emir și pe Turci. După tradițiune, casa Vistieruluï Dan se afla spre viile mănăstirei Stelea, pe locul coprins azi între stradele Mina, Stelea, Călărași și Domniței, loc mai tîrziu iarăși celebru în fastele istoriei bucureștene prin casele bogatului negustător Băltărețul.

Cu domnia războinică și viforoasă a lui Mihaiu-Viteazul începe pentru București o epocă de grea cumpănă și de groznice nenorociri.

După Calugăreni, Ungurii din armata lui Mihaiu, care se retragea la munte ca să aștepte pe Sigismund, principele Transilvaniei, Ungurii se abat pe la București și'l pradă cumplit, sub cuvînt că tot aveau să 'l pradeze și să 'l jăfuiească Turcii. Sinan Pașa coprinde capitala, întărește biserica de pe colină a lui Alexandru-Vodă, întărește Curtea-Domnească, ridică în diferite locuri bastioane pentru cîte 15 tunuri și face și un sanț de care va voi să se folosească mai tîrziu Radu-Vodă Șerban. Aceste fortificațiuni, din cari semne și urme rămîn lîngă mănăstirea Raduluï-Vodă sub numele de Palanca lui Sinan Pașa, pănă la finea secol. al XVII-lea,—aceste fortificațiuni ale Bucureștilor fac atunci mare sgomot la popoarele creștine: Polonii țin să știe în ce consistă aceste fortificațiuni; Maximilian, arhiducele Austriei, vorbește despre ele Electoruluï de Brandenburg. Multă vreme s'a vorbit la București de tunurile cele mari ale Turcilor și de cămilele lui Sinan-Pașa, cari, cu zecimele cutreieraŭ stradele Bucureștilor, pustii, goale, nenorocite, de vreme ce locuitorii de mult fugiseră din oraș. Cînd se retrase, Sinan dărîmă o parte din lucrările lui strategice și aprinse tot ce putea să arză. Piccolomini voi se fortifice din noŭ București. Părerea sa fu părăsită; evenimentele se urmaŭ cu o răpeziciune uimitoare, și bieta catedrală cetate a Bucureștilor, cum zic bătrînii dascăli romîni de la școala romînească de la Sf. Gheorghe-Vechiŭ, saŭ scăunala cetate a Bucureștilor, sufere crunt toate grozăveniele războiului.

De la 1600 și pănă la 1632, București încetează de a mai fi «minunata cetate» a Bucureștilor. Intîiŭ Moldovenii lui Simeon-Movilă și al doilea Polonii lui Ioan Potocki de Potok sfîrșesc cu jafurile și cu focurile ceea ce nu isprăviseră Ungurii lui Mihaiu și Turcii lui Sinan. De plecaŭ Moldovenii și Polonii ca să se lupte într'alte părți ale Țării, fie în contra viteazului Udrea Băleanul, fie în contra Buzeștilor, Turcii de la Giurgiu se răpezeaŭ în București. Și iar jaf, iar pîrjol, iar ruine!

www.dacoromanica.ro

Intr'un rînd, Radu-Vodă Șerban s'apucă se fortifice București din nou, dar nu stărui în hotărîrea sa. Luptele nu-i dau pas. Alte nenorociri și grozăvii mai suferiră București la 1611, cu sălbaticii ostași ai lui Bátory Gábor. Nu se mai cunoștea nimic. Mănăstirile, casele boierilor, podurile, tot dărîmate. Curtea-Domnească era o ruină. Harlay, un trămis francez, scriind către unul din secretarii de stat ai afacerilor străine din Paris, zice la 1619: «m'am oprit cinci zile la Curtea Domnului (Gavril-Vodă Movilă); «elle est bien misérable».

Sub Radu Mihnea și fiul său Alexandru-Vodă Coconul, București încep să respire mai liniștit. Se repară, mărindu-se foarte, fosta bisericuță a lui Alexandru-Vodă și devine mănăstirea Sf. Troița a lui Radu-Vodă; se fac oare-cari reparațiuni Curței-Domnești. Orașul continuă a se întinde spre N. și spre E. Incep procesele de proprietate; egumenii mănăstirilor Mihaiu-Vodă, Sărindari, biserica Sf. Gheorghe-Vechiu, biserica Grecilor, mănăstirea lui Pană Vistierul (Sf. Ecaterina) se ceartă cu cei cari voiesc să clădească prăvălii, case, poverni, pescării, tăbăcării pe întinsele locuri virane ce, ziceau egumenii, aparțineau acelor sfinte locașuri.

Documentele vorbesc într'aceste timpuri (1630—1636) de vechia matcă a Dîmboviței; — ceea ce arată că Dîmbovița a avut trei matce: una dinainte de Mateiu-Basarab, alta de la Mateiu-Basarab și pănă la 1880 și în fine a treia, după canalizare, care este cea actuală.

Sub Mateiu-Basarab, ambasadorii creștini din Constantinopole consideră București ca metropolă a Țării-Romînești. Mateiu-Vodă de asemenea o numește capitală. La 1640 Bacsici ne spune că București au 12000 de case, 100000 de locuitori și 100 de biserici și mănăstiri; că palatul Domnului are zidurile înconjurătoare, p'alocurea dărîmate și că, între dărîmături, sunt făcute garduri de lemn. Peste opt ani însă, la 1648, Paul din Aleppo ne spune că Curtea-Domnească e frumoasă, elegantă și încîntătoare. O reparase Mateiu-Basarab.

Revolta Seimenilor și Dorobanților cufundă iarăși capitala cu jale și în nenorocire. Casele boierilor sunt jăfuite, arse, dărîmate. Neliniștea continuă sub Constantin-Vodă Șerban, care totuși zidește la 1654 mănăstirea cu hramul Sfinților Constantin și Elena și care va deveni Mitropolia Țării sub Radu-Vodă Leon. Necazurile merg crescînd sub Mihnea III, atunci cînd cele trei principate, Muntenia, Moldova și Transilvania, ascultînd de îndemnurile înșelătoare ale Vienei și Veneției, voiau, nici mai mult, nici mai puțin, să gonească pe Turci din Europa. Stradele Bucureștilor sunt înroșite de sîngele Turcilor, tăiați la 1659 din ordinul lui Mihnea III.

La 1660 vine ciuma, flagelul teribil care s'a năpustit de atîtea ori asupra Bucureștilor și în secolul al XVI-lea și în secolele următoare. De altmintrelea, condițiunile igienice ale orașului erau mai mult de cît potrivite, pentru ca ciuma și alte boale molipsitoare să se încuibe pentru multă vreme în București. Tabacii se aflau atunci (1668) pe Dîmbovița din fața Zlătarilor în sus pe gîrlă, pănă în Sărindar.

Fost-au Zlătarii bariera a orașului în timpul lui Mateiu-Basarab? Cestiunea rămîne de documentat. Ori-cum ar fi, Sărindarul era însă afară din București, pănă cînd Mateiu-Basarab dede rudei sale Elena Radu-Vodă Șerban, măritată după Constantin Postelnicul Cantacuzino, locurile coprinse între Zlătari și Sărindar, locuri pe cari Cantacuzino și soția sa le împărțiră la unii din cei doi-spre-zece copii ce avură (6 băeți și 6 fete).

La 1676, ciuma fu teribilă. Domnul Țării, Duca-Vodă, îngrozit, părăsește București și se retrage la Cocorești Caplei, în casele de acolo ale lui Vlad Comisul Cocorescul. Fug ispravnicii dintr'acest an ai scaunului Bucureștilor: Badea vel Vornic Balaceanu, Radu vel Logofăt Crețulescu, Hrizea vel Vistier și Constantin vel Agă Brîncoveanul; fug boierii, fug negustătorii, fuge «prostimea». București rămîn pustii.

In anul următor 1678, ciuma dispare; Duca se apucă se repare Curtea-Domnească, punînd ispravnic la această lucrare pe Șerban Spătarul Cantacuzino, mai tîrziu Domn.

In luptele și procesele faimoase ale Ghiculeștilor și Cantacuzineștiilor, Bucureștenii luaseră parte mare ținînd cînd cu unii, cînd cu alții. La suirea pe tron a puterniculuî Șerban-Vodă Cantacuzino, Bucureștenii sunt atît de veseli, în cît cei ce nu aveau vin, beau apă de bucurie, că le-a venit Domn bun și că s'a sfîrșit cu certurile și cu necazurile. Nu se sfîrșise însă cu bătăile celor vinovați, boeri, căpitani, slujitori, tîrgoveți. Stîlpii înfipți înăuntru și 'n afară la Pușcăria Domnească și de cari se legau vinovații pentru bătaie sunt și în scrierile cronicarilor și în memoria bătrînilor Bucu-

www.dacoromanica.ro

reștenĭ. Cîțĭ nu fură atuncĭ dațĭ prin tîrg cu nasul tăiat?

Șerban-Vodă este, pare-se, cel d'întîiŭ care se îngrijește de revărsările Dîmboviței și face la 1685 primul iaz de pămînt care se afla pe lîngă moara existentă de la 1629 și care era proprietatea Mitropoliĭ (Morile Vlădichiĭ?)

Domnia, Mănăstirile Mihaiŭ-Vodă, Radu-Vodă, Sf. Sava, Gorgani, preoțiĭ de la bisericele Domnești de sus și de jos, Mitropolia și vr'o cîțĭ-va boierĭ marĭ aveaŭ, din sec. al XVI-lea dacă nu din sec. al XV-lea, numeroase morĭ pe malurile Dîmboviței. La finele sec. al XVII-lea încep multe morĭ să fie dărîmate, pentru că pricinuiaŭ înecurĭ cumplite, cînd venia Dîmbovița mare.

Biserica Sf. Nicolae-din-Prund (1682) e clădită pe întinsul prund al Dîmboviței, care se întindea pe tot ce este astăzĭ loc al Așezămintelor Brîncovenești (grădina, biserica, asilul, școala, spitalele). Tot acolo, maĭ la vale, pe Dîmbovița era Baia Mitropolieĭ încă din secolul al XVI-lea, și casele lui Preda Vornicul Brîncoveanul (cam hala de pește).

De la Zlătari în sus spre Sărindar, București cresc mereŭ în timpul luĭ Șerban Cantacuzino, pe clinul vestic de a stînga Dîmboviței. Egumenul de la Sărindar va protesta maĭ tîrziŭ în timpul Brîncoveanuluĭ în contra încălcărilor ce se comit pe pămîntul mănăstireĭ, pe lîngă lacul luĭ Dura Neguțătorul (Cișmegiul).

Ulița mare (cam Lipscani), existentă încă din secolul al XVI-lea, eșia din Tîrgul-de-sus spre bisericuța de lemn a luĭ Colțea Clucerul, nu încă reclădită de Mihaiŭ Spătarul Cantacuzino; ulița lăsa la dreapta biserica luĭ Antonie-Vodă și a Dragomanuluĭ Panait Nicusios, pe care Brîncoveanul avea s o facă mare și frumoasă mănăstire cu hramul Sf. Gheorghe-Noŭ; de la biserica aceasta a luĭ Antonie-Vodă, spre N., veniaŭ întîiŭ Tîrgul-Cuculuĭ cu Sărăria Domnească, apoĭ la dreapta spre N. Pescăria Vechiă pe lîngă gîrlița Bucureștioara și apoĭ Scaunele Vechĭ de carne cu întinse oboare, și apoĭ mahalaua Săpunarilor, existentă, probabil, tot din sec. al XVI-lea și făcută pe locurile boierilor Crețulești.

Pe lîngă această mahala trecea din vremurĭ bătrîne drumul, numit în documentele secoluluĭ al XVII-lea cel vechiŭ al Tîrgoviștеĭ și care, de este saŭ nu este tot una cu drumul Brașovuluĭ, documentele nu spun.

La Podul-Tîrguluĭ-de-Afară, bariera era la Sfinții, adică la biserica cu Sibilele.

Podul-luĭ-Ștefan-Vodă, care va deveni tocmaĭ sub Alexandru Ipsilante (1774—1784) Podul-Beiliculuĭ era foarte scurt, de vreme ce biserica Banuluĭ Dumitrache (Sf. Spiridon-Noŭ al Ghiculeștilor) era și în secolul al XVIII-lea afară din București. La stînga de podul luĭ Șerban-Vodă era drumul Giurgiuluĭ, după cum, în capul Poduluĭ Calicilor, pe lîngă viile Mitropolieĭ și ale mănăstireĭ Mihaiŭ-Vodă era drumul Mehedinților. Spre S., pădurile și bălțile Broștenilor, ulița cea mare care ducea la Sîrbĭ, mahalaua boierilor Popești, mahalaua Oltenilor, și la vale, pe colină, Jignița-Domnească, în care Brîncoveanul va avea la 1695 una sută de miĭ de chile de grîŭ. In fine, maĭ la vale, nenumăratele proprietățĭ ale prea bogateĭ mănăstirĭ Radu-Vodă, viile orășenești și ale mănăstirilor Radu-Vodă și Sf-ta Ecaterina, adică mănăstirea luĭ Pană Vistierul.

Ciumă la 1689. Brîncoveanul taie după 1690 podul Mogoșoaieĭ, prin locurile Cantacuzineștilor, și în deosebĭ printr'ale luĭ Șerban-Vodă Cantacuzino, din mahalaua popeĭ luĭ Ivașco. Tot el zidește hanul Constantin-Vodă pe locurile luĭ Constantin Aga Bălăceanul (Palatul Poșteĭ), han mare, dar care nu a întrecut faimosul și istoricul han, clădit de Șerban-Vodă Cantacuzino în fața biserice Grecilor saŭ a Ghiormiĭ Banul. Brîncoveanul repară foarte frumos Curtea Domnească și biserica despre Doamna tot la Curtea-Vechiă, maĭ zidește tot aci o casă pentru musafirĭ și încă din temelie două rînduri de case brîncovenești pe vechiele locurĭ ale Brîncovenilor.

Peste Dîmbovița, în fața Curțeĭ Domnești, Podul Calicilor începe să fie locuit de boerĭ. In sfinții Apostolĭ (mănăstirea Arhimandrituluĭ saŭ a Trînovuluĭ) era de la începutul secoluluĭ, leagănul Cantacuzineștilor, la podul Cilibiuluĭ. Calicĭi bucureștenĭ fug la deal spre viile Mitropolieĭ și ale luĭ Mihaiŭ-Vodă, dincolo de Puțul Calicilor și spre drumul Mehedinților.

In mahalaua de azĭ a Stejaruluĭ, existentă în timpul Brîncoveanuluĭ (1694) începuse să se clădească pe la Șipotul Fîntînelor și 'n spre Fîntîna Bouluĭ, pe unde eraŭ pădurĭ și iar pădurĭ.

La 1700, în tîrgul dinăuntru pe lîngă zidurile Curțeĭ Domnești, prin ulițele Boiangiilor, Mărgelarilor, Abagiilor, Bărbierilor, Lăcătușilor, Fierarilor, Căldărarilor, Șepcarilor, Șăidacarilor (Șelarilor), comerciul e cît se poate de animat. Lordul Paget, ambasadorul Angliеĭ, care veni în București la 1702 și fu

www.dacoromanica.ro

primit cu mari onoruri de Brîncoveanul, trebue să fi admirat activitatea Bucureștenilor din Tîrgul-din-năuntru.

La 1714, călătorul francez La Motraye constată mărimea Curței Domnești. Bucureștii Brîncoveanului sunt un oraș fericit, pentru că fuseseră mai mulți ani de-a rîndul un oraș liniștit.

Cu Fanarioții vin și nenorocirile Bucureștilor.

La 1717, foamete teribilă; în toate diminețele se găsiau oameni morți de foame pe stradele Bucureștilor. La 1718 arde Curtea Domnească, ard tîrgul, mănăstiri, case boierești, și apoi vine ciuma.

Sub Nicolae Mavrocordat naște mahalaua Foișorului (1724), după numele faimosului foișor făcut de el lîngă biserica zidită de Doamna Smaranda, soția lui. La 1735, via și grădina Domnească continuă a exista pe colina dintre stradele Patria, Văcărești și Șerban-Vodă. Capul viei spre răsărit era pe la casele Camărașului Assan (strada Lazăr), lîngă mahalaua Aga Niță, care dă în mahalaua Lucacilor, existentă încă din vremea Brîncoveanului (1692).

Anul 1738 a rămas de pomină și de groază în istoria Bucureștilor. La 31 Maiu, un cutremur groaznic face să crape în multe locuri Curtea Domnească, dărîmă case și biserici, sperie întreaga țară; spre Buzeu crapă pămîntul, înghite femei, azvîrlă nisip. S'a simțit cutremurul până în Ungaria și în Serbia. La Noembre, Turcii jefuesc orașul și fac Mitropolia mecet, de se închinau Turcii într'însa, zice cronicarul, și în fine pentru ca șirul să fie complect, iată și ciuma care seceră «33000 de oameni, i 233 preoți, i 3 arhierei», zice o notă a unui contimporan.

De aci înainte și până la 1800 Bucureștii se preschimbă la fiecare cinci sau șease ani din cauza focurilor celor dese cari, fie iarna, fie vara, bîntuiau într'un mod îngrozitor. Casele acoperite cu șițe pe cari soarele le răscocea cumplit, alte case toate de lemn din temelie până în vîrf, samarele prăvăliilor din Tîrgul-din-năuntru, din Tîrgul-de-sus, din Tîrgul Cucului se aprindeau și ardeau numai dintr'o scînteie. La 1766, Noembre 2, se aprind prăvăliile Herăscului din Tîrgul Cucului și arde, firește, tot tîrgul. Scarlat-Vodă Ghica vine să vadă focul, răcește și moare la 2 Decembre în casele Brîncoveanului.

O altă notă caracteristică a acestor vremuri mai sunt și revoltele Bucureștenilor, foarte dese atunci cînd Beii fanarioți sau Domnii Romîni fanarioțizați, ca bunioară, Ștefan-Vodă Racoviță, făceau să ajungă cuțitul la os în carnea sau răbdarea orășenilor. La minut se repeziau la clopotnițele bisericelor și îndată, ca într-un concert detunător, clopotele începeau să bălăngăne. Prăvăliile se închideau, se adunau breslele cu starosti lor și plecau, ori la Mitropolie să ia pe sus pe Mitropolit, ori la vr'un mare boier pămîntean cu milă de obște și cu toți, în buluc mare, vorbind, strigînd, protestînd, veniau la Curtea Domnească. Fanariotul, galben de spaimă, desființa birul sau scotea din beciurile Curței, din pușcăriă, din turnul de pe Poarta de sus, sau de sub spătăriă pe boierul sau pe negutătorul închis pe nedrept.

La 1764, Ștefan-Vodă Racoviță închide de odată pe Dudești, Cantacuzinești, Pană Filipescu, Pantazi Cîmpineanu, Grigore Băleanu, Ion Bălăceanu și alții. Orășenii țineau la acești boieri pămînteni: la minut, deci, clopotele, strigăte, zarva ca de obiceiu, închid prăvăliile și se reped la Curte. Racoviță rezistă; se încinge luptă sdravănă între Arnăuții și Turcii Domniei și între locuitorii Capitalei. Armata birueste; boierii rămîn închiși încă pentru cîtă-va vreme.

Suferințele Capitalei cresc și mai mult cu începerea războiului turco-rus de la 1769-1774. Curtea-Vechiă crapă și se dărîmă mereu. Primirea căpeteniilor militare rusești, exigințele Turcilor, nesăturata lăcomie a oștirilor Caterinei II sleiesc cu desăvîrșire puterea și avuțiile nenorociților Bucureșteni. Pacea faimoasă de la Cuciuc-Cainargi începe să se negocieze întîiu la București, în Curtea Domnească cea vechiă, — s'a trătăluit muchelemeaua până la veleatul 1773 luna Martie, zice cronicarul.

După pace, la 1 August 1774, Bucureștenii aud în orașul lor, ei, cei d'intîiu în țările romîne, vorbindu-se despre ideia independinței patriei, gonirea funcționarilor greci, plătirea numai a unui tribut cît cel din timpul lui Mahomet IV. Peste o sută și mai bine de ani, strănepoții Bucureștenilor de la 1774 aveau să vadă realisîndu-se complect independința patriei romîne (Gion).

La 1775, vechiul palat care servise de locuință Domnilor înainte de 1473, străvechia și legendara Curte-Domnească e părăsită de Domnii fanarioți. Alexandru Ipsilanti începe la Martie 1775 Curtea-Domnească ot Mihaiu-Vodă, în viile bogatei mănăstiri Mihaiu-Vodă, și o sfîr-

www.dacoromanica.ro

șește la Noembrie 1776. In timpul clădirei noului palat, Domnul ședea în casele lui Nicolae Brîncoveanul.

Tot atunci Ipsilanti face și chioșcul de la Herăstrău, după moda turcească. Ceva mai tîrziu, Mitropolitul Filaret făcu chioșcul de la cismelele Filaretului, chioșc minunat pe care Mitropolitul Dosithie Filitis îl împodobi cu colonete de o rară frumusețe. Tot în anul 1775 ese la modă poetica pădure de la Sf. Elefterie, plimbarea numită la Cișmeaua-Beizadelelor, în pădurea Cotrocenilor, iar în mahalaua Fîntîna-Bouluĭ, dincolo de viile boierilor Crețulești, spre Cuibul-cu-Barză, plimbarea numită «la Cărciuma din pădure». Tot sub Alexandru Ipsilanti se fac și cele două chioșcuri de la mănăstirea Cotrocenilor, chioșcuri cari, împreună cu casele Egumenului, alcătuiesc locuința de vară a Domnului fanariot.

Se fac biserici și bisericuțe în tot decursul sec. al XVIII-lea. Data cînd a început să se podească cu lemne diferitele ulițe mari și cele patru poduri ale orașului, nu se cunoaște. Apa Dîmboviței e bună de băut, dar se mai aducea pe olane și apele de la Crețulești, pentru fîntîni, ale căror locuri se cunoaște.

București se întind mereu din cauza mulțimei enorme de Greci, Arnăuți, Bulgari, Unguri, Nemți, cari vin de prin Turcia și de prin alte locuri și se aciolează aci. Comerciul crește din ce în ce mai mult. Incă de la pacea de la Passarovitz (1718) se făcuseră oare-cari încercări ca Dunărea să devină un mare drum comercial. Mai tîrziu, cu teamă și cu mii de precauțiuni, negustorii romîni și greci ai Bucureștilor se pun în relațiuni din ce în ce mai numeroase cu Viena și cu Lipsca, părăsind ușor de tot, — ca să nu simtă Turcii, — Constantinopolea de unde înainte aduceau totul.

Brașovul însă continuă a fi marele comisionar al Țărei-Romînești, și mai cu seamă al Bucureștilor; unde ulița Brașovenilor era una din cele mai vii și mai active, dar drumul Brașovului, cunoscut încă din secolul al XVI-lea arată vechimea relațiunilor Bucureștilor cu industrioasa cetate a Coroanei. Brîncoveanul numia în secolul al XVII-lea pe negustorul brașovean Dumitru Nona: «prietenul iubit al Domniei mele.»

Trecerile dese ale călătorilor streini prin București la Constantinopole, saŭ din capitala Sultanilor spre Viena și Apus, spre Iași și Petersburg aruncaŭ într'una și fără cumpăt idei noui, lucruri noui, obiceiuri noui. Bucureștenii, cu admirabilul lor spirit de pricepere și asimilare, prindeaŭ totul și se folosiaŭ de toate.

Să nu uităm limba franceză, incomparabilul instrument al civilizațiunei occidentale și universale. Grecii o aduseră puțin cu secretarii lor francezi, iar Rușii la 1769—1774 o aduseră mult și pentru tot-d'auna în țările romîne. Ei nu știaŭ grecește, Romînii nu știeaŭ rusește. Luară limba franceză ca să se înțeleagă, și făcură aceasta spre cel mai mare bine al viitorului Romîniei.

In timpul lui Mavrogheni-Vodă, București ferb în viforul războaielor. S'ar fi crezut că Beiul de la București voia să coprindă Constantinopole. De la Mihaiŭ-Viteazul și de la primul Grigore-Vodă Ghica (1660-1664 și 1672—1674), Bucureștenii nu mai văzuseră defilînd cu steaguri, cu tunuri, cu puști, lănci și alte arme, atîta mulțime de ostași frumos îmbrăcați. Un dezertor german învață pe ostași să facă mușchi, și un călugăr francez, răspopit, învață pe artileriști să tragă cu tunul. București vedeaŭ acum epoca apelpisiților cu Mavrogheni.

Peste trei-patru ani vine epoca sanchiuloților. Revoluțiunea franceză resună adînc la București prin Grecii și Romînii cari se reîntorc de la Paris, beți de declamațiunile sonore ale revoluționarilor din Paris. Boierii și negustorii citesc pe întrecute gazeturile, cu toate popririle Beiului și cu toate anatemele Mitropolitului în contra scrierilor revoluționare și în contra operilor lui Musiu de Volter, cum zicea Ienăchiță Văcărescu. Să nu uităm pe Nemții cu coadă (perucă) cari vin în București cu Prinț Cobor (Coburg), și apoi pe Rușii lui Suvarov.

București coprindeaŭ atunci «în desfătatele sale sînuri», zice un martor ocular, «limbele a multor neamuri». Ulițele resunaŭ de cîntecele revoluționare ale Parisului și de bătăile, tîrnuelile și ghionturile extraordinare dintre Nemții lui Cobor și Rușii lui Suvarov.

Contrastele, mai mult de cît curioase, cari aŭ fost în toate timpurile una din notele caracteristice ale vieței orașului București de cînd el există, contrastele se văzură la finele secolului al XVIII-lea poate mai violente de cît ori și cînd. Eraŭ boieri cari discutaŭ cu Emile Gaudin, consulul Republicei franceze din București, principiele coprinse în «les Droits de l'homme»; ei trămiteaŭ lui Napoleon Bonaparte o suplică stăruitoare ca să facă și țara lor republică, cum făcuse republica

www.dacoromanica.ro

batavă, republica ligurică și alte republicĭ. Și maĭ eraŭ boierĭ carĭ făceaŭ curte luĭ Alexandru Moruzi care se uita șașiŭ, silindu-se și eĭ să se uite tot șașiŭ ca Beiul fanariot.

Curtea-Vechiă se dărimă cu totul. Curtea-Nouă de dealul Spireĭ arsese, căcĭ Moruzi la 1795 ordonă se fiă reparată, iar Mihail Șuțu șezuse la 1791 la mănăstirea Sf. Sava. La sfîrșitul secoluluĭ (1798), Hangerliŭ vînde la mezat în bucățĭ tot locul Curțeĭ-Domnești.

Ast-fel dispare, cu secolul trecut, faimosul palat, vechia Curte-Domnească a Bucureștilor care, cel puțin din timpul luĭ Ștefan-cel-Mare și Radu-cel-Frumos, fusese cunoscută de toțĭ Romînĭĭ, cîntată în poesiele noastre populare, descrisă de toțĭ călătoriĭ, — martor elocinte în tăcerea-ĭ vorbitoare, martor de piatră și de cărămidă al tuturor evenimentelor marĭ din istoria nostră națională.

Cu anul 1800 începe istoria Bucureștilor contimporanĭ.

De la 1800 și pînă la 1822 orașul trece printr'atîta încercărĭ încăt nu odată, nu de două, nu de nouă, ci de nouă-zecĭ și nouă de orĭ, Bucureșteniĭ credeaŭ că a sunat ceasul din urmă al orașuluĭ lor.

De cîte orĭ, într'aceștĭ nenorociți două-zecĭ și doĭ de anĭ, nu s'aŭ văzut orășeniĭ cu mic, cu mare, cu adevărat de la Vladică pînă la opincă, părasind capitala și apucînd drumul Cîmpulunguluĭ saŭ al Cîmpineĭ ca să treacă la Brașov.

Cițĭ din Bucureștenĭ nu plecaŭ cu hotărirea de a nu se maĭ întoarce, și cățĭ nu căutară se 'șĭ vîndă tot și se plece pentru tot-dauna într'alte țărĭ, în Italia, în Francia, și Germania. Relele îĭ întețiaŭ și'ĭ bîntuiaŭ cu atîta grozăvie în cît altă speranța nu maĭ aveaŭ de cît în fugă fără gînd de întoarcere.

Rușiĭ cu cnutul; Turciĭ cu iataganele; hoardele nedisciplinate ale luĭ Pazvantoglu care de atîtea orĭ deteră să viă și din fericire nu veniră; Manafiĭ luĭ Ibrahim-Pașa, Cîrjaliĭ și, după acestia, ținîndu-se în șir, cutremurile, focurile, ciuma și holera chinuiră pe rînd orașul iubit al luĭ Radu-cel-Frumos. Bucureștĭ aŭ suferit de la 1800 și pănă la 1822, cît nu suferiseră nicĭ odată de la 1460, de cînd avem primele documente date de Domniĭ Țăreĭ dintr'înșiĭ.

Și cu toate acestea, îndată după așeḑarea lucrurilor și după venirea luĭ Grigore-Vodă Ghica la Domniă, capitala Țăriĭ Romînești iea un sbor din ce în ce maĭ puternic și care pănă astă-zi nu s'a maĭ oprit.

Fie-care an, de 76 anĭ încoace, a fost însemnat de veselul oraș cu cîte o cruce albă, în semn de bucuriă. De la Grigore-Vodă Ghica, de cînd începe pavarea cu piatră de rîŭ a unora din stradele Bucureștilor, pănă atuncĭ podite cu urșĭ și cu bîrne, și de cînd se pun primele felinare pe podul Mogoșoaieĭ, și pănă azi, cînd avem strade pavate cu lemn și luminate cu electricitate, Bucureștĭ aŭ propășit într'una.

Civilizațiunea Apusuluĭ a întrat toată în Bucureștĭ. Grigore-Vodă-Ghica, Regulamentul Organic, Alexandru-Ghica, Bibescu-Vodă, Stirbeiŭ-Vodă, Caimăcămia, Cuza-Vodă, aŭ lucrat pe întrecute se-ĭ dea cît maĭ mult posibil o fisionomiă europeană.

Chiar dinainte de 1821, arhitecțĭ italianĭ clădesc primele case marĭ ale Bucureștilor. Focurile parțiale saŭ generale (ca cel din Marte 1847) contribuiră enorm de mult la aliniarea stradelor; cutremurile, foarte dese în prima jumătate a secoluluĭ nostru, avură de efect zidirea unor case maĭ igienice. Pănă și răul fu folosit spre bine.

Sfatul orășenesc, însărcinat după regulamentul organic, cu de aproape băgarea de seamă a intereselor orașuluĭ, începu lucrările carĭ continuă și astăzĭ.

In diferitele aliniate ale acestuĭ articol, s'a arătat ce sunt, ce produc, ce consumă Bucureștĭ la finitul secol. al XIX-lea.

Ne mărginim a constata aci că, din toate capitalele Europeĭ, exceptînd Berlinul, de la războiul franco-german încoace, nu este nicĭ una care să fi întrecut cu lucrările de estindere, de împopulare, de împodobire, într'un timp atît de scurt, capitala Regatuluĭ Romînieĭ.

După unirea și după mutarea tuturor înaltelor diregătoriĭ și așezăminte la Bucureștĭ, avîntul fu mare; după războiul Independențeĭ însă el deveni colosal. Bucureștĭ din 1898 nu sunt de loc Bucureștĭ din 1868 și după spusa unuĭ bătrîn Bucureștean din Ceauș-Radu «dacă s'ar scula tata din mormînt și ar vedea în locul maidanelor și pădurilor de la Ceauș-Radu, casele cele marĭ și stradele cele frumoase, el ar jura că ăsta nu maĭ sunt Bucureștĭ luĭ de odinioară».

Intr'adevăr, calculul s'a maĭ făcut. Un loc mare pe actuala Calea Victorieĭ, un loc mare de puteaĭ osteni calul încurîndu-l pe dînsul, se închiria la 1798 de mănăstirile proprietare (Znagovul, Căldărușani și Țigănești) pe cîte 5—6 oca de lumînărĭ de ceară, pe care chiriașul le aducea la hramul mănăstireĭ. Azĭ, un metru pătrat de pe Podul Mogoșoaieĭ, adică

www.dacoromanica.ro

de pe Calea Victoriei, produce într'anumite puncte proprietarului său suma de lei una sută (Gion).

Intr'astfel de proporție aŭ crescut și s'aŭ dezvoltat București în timp de 76 de ani.

Menirea lui e: tot înainte!

Flagele, cutremure, incendii, boli. —Asupra Bucureștilor aŭ trecut de nenumărate ori biciul cumplit al flagelului și sabia nemiloasă a vrăjmașului. Tot soiul de răzmeriță, nenumărate cutremure, incendii dese, boli la fiecare deceniŭ, foamete groaznică, ocupațiuni diferite, revoluțiuni sîngeroase, aŭ fost partea acestuĭ mult încercat oraș.

Vom înregistra aci în ordinea cronologică cele mai mari nenorociri ce aŭ dat peste București, începînd cu secolul al XVIII-lea:

In vara anului 1706, București fu bîntuit de ciumă și epidemia seceră grozav printre orășeni. Engel spune că aceasta fu cauza pentru care Constantin Brîncoveanu părăsi orașul mai de timpuriŭ, instalîndu-se la țară.

In 1718 și 1719, sub Nicolae Mavrocordat, București — ca și toată țara — fu bîntuită de foamete și ciumă; o mare parte din populație fu secerată. Fotino zice că în toate diminețile se găseaŭ pe ulițe oameni morți de foame.

La 1719, sub Const. Mavrocordat, focul arse mai tot orașul.

Tot în anul 1719, în luna Februarie, s'a aprins mănăstirea Cotroceni și a ars tot învelișul caselor și al chiliilor.

Tot atunci, spune Cronica lui Radu Popescu, «Dacia», dintr'o casă mică și proastă ce s'a aprins, a fost atîta foc în cît mergînd asupra Curței Domnești, a ars toate casele, scăpînd numai cele boltite, și trecînd focul și peste curte a mers până la margine, arzînd tîrgul, mănăstirele și casele boerești.

In 1738, în a III-a domnie a lui Constantin Mavrocordat, ciuma seceră din noŭ București; «aŭ murit atunci (în țară) de ciumă oameni 30000, i preoți 223, i 3 arhierei».

In 1764, avem de înregistrat revolta boerilor în contra lui Ștefan-Vodă Racoviță. Orășenii se ridică, trag clopotele și cer împuținarea dărilor. Domnitorul îi împrăștie cu armata.

In 1769, sub Grigore Ghica III Voevod, intră volintirii ruși sub comanda lui Nazarie. Poporul se unește cu ei și încep a măcelări pe Turci; chiar Domnul e prins și trimes la Petersburg.

La 1770, Rușii intră din noŭ în capitală. Turcii sunt bătuți la Văcărești de principele Repnin.

In 2 Noembrie 1793, în timpul nopței, a fost un mare cutremur de pămînt, care ruină cea mai mare parte din clădirile vechi.

De asemenea ciuma și foametea făcură multe victime în acest an.

La 15 Maiŭ 1801, sub Mihail Suțu, de frica Cîrjaliilor lui Pazvantoglu, mai toată populația capitalei fugi; 70000 locuitori luară calea Brașovului.

In 1802 Octombrie 14, sub Constantin Ipsilante, un cutremur înspăimîntător aduse prin zguduirile sale ruina capitalei. Curtea Domnească suferi și Domnitorul trebui să fie găzduit la mănăstirea Văcărești. Turnul Colței asemenea suferi mult pe urmele acestuĭ cutremur; partea superioară a fost stricată cu desăvîrșire. Înălțimea acestuĭ turn, a fost de 48 metri, iar pătratul de la bază avea 38 metri.

La 28 August 1804, București devin prada focului și ard în mare parte. Reproducem aci nota interesantă a unuĭ contimporan asupra acestuĭ trist eveniment: «Duminecă la 8 ceasurĭ ziua, tîrgul, buricul Bucureștilor, arzînd toate prăvăliile, i hanul Sf. Gheorghe, i hanul Șerban-Vodă până în zidul hanuluĭ Colțiĭ, și la vale hanul lui Mihaiŭ-Vodă, Sărăria vechiă cu tîrgul Cucului, și la vale până în casele lui Castrișie. Fiind focul până la opt ceasurĭ din noapte, dînd însă puținică ploae s'a și potolit. Poate vor fi fost la 2000 prăvălii cu case marĭ și micĭ și bolte, șcl. Domnind Constantin Alexandru Ipsilante Vodă». Așa dar cutremurul de la 1802 și focul de la 1804, schimbară foarte mult vechia fizionomiă a orașuluĭ.

La anul 1806 un foc năprazнic a consumat 5—600 case și prăvălii din București. In urma focului, Const. Vodă Ipsilante a dat mare ajutor bănesc orășenilor, înlesnindu-i la facerea caselor celor arse și dînd poruncă să se facă casele la rînd, ca ulițele să iasă drepte.

La 1812, în noaptea instalăreĭ pe tron a Domnitoruluĭ Caragea (12 Decembrie), alt incendiu în București. A ars până în temelie palatul domnesc din Dealul Spireĭ. Curtea a fost nevoită a se muta în casa Banuluĭ Ghica, în fața Sărindaruluĭ, care începea de la casa Slătineanu până în casa lui Tache Ghica (fost Hotel Hugues, azĭ hotel Paris din Calea Victoriei); iar în dos se întindea până în strada Academieĭ, unde e biserica Sf. Nicolae.

In ziua de 13 Decembrie 1812, se ivește ciuma în București, adusă din Constantinopole de către oameniĭ curțiĭ lui Caragea. Ciuma din vremea lui Caragea

www.dacoromanica.ro

a rămas vestită; nicĭ odată acest flagel n'a făcut atîtea victime ca atuncĭ. Mureaŭ cîte 300 de oamenĭ pe zi în Bucureşti. Contagiunea era primejdioasă şi violenţa flagelului atît de puternică, că un om lovit de ciumă era privit ca mort şi părăsit. Se instalase cîte un lazaret provizoriŭ la Cioplea şi la Dudeşti.

Boierĭi şi neguţătorĭi cu dare de mînă fugiră din Bucureşti, oraşul se pustiise şi se auzea numaĭ vaetele şi gemetele celor bolnavĭ şi în agonie.

Abia după un an, boala a început a se domoli şi lumea a se readuna în oraş.

Revoluţia luĭ Tudor din 1821, băgă spaima între locuitorĭi oraşuluĭ.

Aricescu ne spune că atuncĭ boierĭi marĭ şi micĭ şi toţĭ locuitorĭi oraşuluĭ, îngroziţĭ de venirea luĭ Tudor şi Ipsilante, fugiră din oraş spre a se ascunde unĭi pe la mănăstirile din jurul Bucureştilor, alţĭi pe la moşiĭ, alţĭi pe la oraşele de sub munţĭ, alţĭi se refugiară în Austria.

Prăvăliile negustorilor şi casele boerilor eraŭ închise, pîinea şi carnea lipseaŭ, banĭ nu se maĭ găseaŭ, capitala părea pustie, pe strade se vedeaŭ numaĭ vagabonzĭ.

La 1831 Bucureşti sunt bîntuiţĭ de holeră; aŭ murit 2169 de oamenĭ în Bucureşti, şi anume din:

Vopseaua galbenă, 580; verde, 522; roşie, 161; albastră, 418; neagră, 488.

In 1837, Bucureşti, în urma unor ploĭ torenţiale şi neîntrerupte, sunt inundaţĭ.

In 1838 s'a întîmplat un violent cutremur, cutremur care s'a întins peste toată ţara.

Vodă-Ghica a adus, imediat după nenorocire, pe un învăţat geolog, prof. Schüller din Saxonia care a studiat structura geologică a ţăreĭ cît şi cauzele probabile ale cutremuruluĭ.

In 1847 avem de notat cel maĭ mare incendiŭ, de care a fost bîntuit Bucureştiul.

In noaptea de Paşte, 23 Martie, a izbucnit un groaznic foc, arzînd părţile cele maĭ populate ale oraşuluĭ. Focul a continuat şi a doua zi.

Era într'o flacără: Vergu, Lucacĭ, Udricanĭ şi Delea. Aŭ ars 13 mahalale şi următoarele bisericĭ: Sf. Dumitru, biserica Domnească din Curtea-Veche, Sf. Anton, Bărăţia, Sf. Gheorghe Vechiŭ, Sf. Gheorghe-Noŭ, Sf. Mina din mahalaua Stelea, Vergu, Udricanĭ, Lucacĭ, Ceauş-Radu şi Sf. Ştefan.

Spaima şi sărăcia fu mare printre locuitorĭ. Veni la faţa loculuĭ Domnitorul Bibescu şi mîngăiă pe ceĭ atît de greŭ încercaţĭ.

In acea zi se convocă un mare sfat la Curte, la care luară parte, sub preşidenţia Domnitoruluĭ Bibescu, Mitropolitul şi cu sfatul extraordinar.

In urma acesteĭ consfătuirĭ, Vodă Bibescu porunci a se da din casele obşteştĭ următoarele sume:

Mitropolia şi Episcopiile, a patra parte din venitul lor pe un an, ceea ce făcea aproximativ suma de 500000 leĭ; Casa Centrală, suma ce va rămîne disponibilă după întîmpinarea cheltuelilor hotărîte pentru casele făcătoare de bine, aproximativ 200000 leĭ; Mănăstirile închinate, îndoită zeciuială din venitul lor pe un an, 700000 leĭ; Casa visterieĭ din § rezervelĭ, 300000 leĭ; leafa pe o lună a tutulor amploiaţilor civilĭ şi militarĭ de la 300 leĭ în sus, 300000 leĭ; din rezerva caselor magistraturilor tuturor oraşelor Principatuluĭ, 200000 leĭ. In total 2200000 leĭ. Aceste sume fură împărţite la ceĭ atinşĭ de nenorocire, pentru a'şĭ reclădi casele.

Domnitorul Bibescu a dat din casa sa particulară o sumă de 200000 leĭ, în afară de 30000 fr. daţĭ maĭ tîrziŭ. Sultanul Abdul-Medjid a trimes daruri în banĭ, de asemenea şi Impăratul Rusieĭ. Darurile lor se urcară la suma de 100000 leĭ.

In acelaşĭ timp Vodă-Bibescu făcu apel la populaţiunea ţăreĭ spre a veni în ajutorul incendiaţilor, numind o comisiune, pentru a primi subscripţiile, compusă: pentru partea boerească din Logofeţiĭ Emanoil Băleanu, Ioan Filipescu şi Clucerul G. Marcovicĭ; iar pentru partea neguţătorească de Clucerul Opran, Hilel Manoach, Pitarul M. Califaru, Cerlenti, Xanto şi Ioan Ghermani.

Tot în acest scop s'a numit o comisie de catagrafie care să adune «ştiinţele cele maĭ temeinice şi nepărtinitoare» de toţĭ aceia carĭ aŭ fost bîntuiţĭ de grozavul foc.

In acelaşĭ timp, Domnitorul Bibescu aflînd că unĭi neguţătorĭ de materialurĭ de clădirĭ vor a specula cu nenorocirea obştieĭ, a dat ordin ca nimenĭ să nu ridice preţurile materialelor, căcĭ alt-fel îĭ va pedepsi aspru «căcĭ nicĭ o pravilă nu iartă asta».

De asemenea lucrătorĭĭ n'aŭ fost îngăduiţĭ a urca preţurile de muncă.

Incet-încet toate cuartierele s'aŭ rezidit şi reparat, afară de bisericile Sf. Mina, din mahalaua Stelea şi Sf. Anton, din piaţă.

In 1854 a fost de asemenea o epidemie de holeră.

In 1866 şi 1873, Bucureşti aŭ

www.dacoromanica.ro

mai fost iarăși bîntuiți de această boală.

La 1892, Octombrie în 2, a fost un cutremur, care a durat 30 secunde.

Împrejurimile Bucureștilor. — *Satele.* — In imediata împrejurime a Bucureștilor se numără:

La N. Băneasa, sat, în apropierea căruia se află un hipodrom al societățeĭ Jockey-Club. In Aprilie și Septembrie, mai cu seamă în zilele de Duminică, se fac aci alergări de cai cu premii. E foarte vizitat în zilele de curse, cînd se pune la dispoziția vizitatorilor trenuri speciale. Primăria este pe cale a cumpăra pădurea de la Băneasa pentru a o transforma în parc municipal public.

De Băneasa țin și satele: Herăstrăul, Plumbuita, Floreasca și Teiul, locuri unde vin Bucureștenii, mai cu seamă în zilele de serbători, să petreacă. Aceste sate sunt situate pe lîngă heleștae, din cari se pescuesc raci și pești.

In Sulzer găsim următoarea descriere a Herăstrăului, așa cum a fost în vechime:

«La Herăstrău (care poartă această numire după un herăstrău mecanic ce era așezat acolo), Domnitorul Alexandru Ipsilante a ordonat a se construi aproape de lac (heleșteu) o casă de petrecere de lemn în gustul turcesc care servă cu atît mai bine de plimbare obicinuită nobilimeĭ Bucureștilor, cu cît depărtarea eĭ este de abia o oră de suburbiile acesteĭ reședințe princiare. Heleșteul de lîngă această casă de plăcere e întins, foarte limpede și are în mijloc o mică insulă împrejurul căreia Doamna, însoțită de damele curțeĭ, obicinuește a se preumbla într'o șaică saŭ luntre mare, și în resunetul melodiilor turcești, care plac cu deosebire și mișcă inima Grecilor și mai ales a sexuluĭ frumos al acesteĭ națiuni».

Ceva mai la N. de Băneasa se află situat satul Grefoaicele, fosta proprietate a d-luĭ avocat Aristid Pascal. Moșia Grefoaicele a fost împărțită de proprietarul eĭ în loturi micĭ, pe carĭ le-a vîndut cu ușurință de plată la diferiți locuitorĭ din București, căutînd cu modul acesta a fonda un orășel noŭ de lucrătorĭ, București-Noĭ, în genul celor din jurul Vieneĭ și al Parisuluĭ. Aŭ început deja a se clădi case, vile cu grădinĭ spațioase. Pentru ca lucrările să meargă mai repede s'a constituit o societate financiară cooperativă, care a și început operațiunile eĭ.

La N.-E. e Colentina, unde e și spitalul cu acelașĭ nume; Mărcuța, unde e ospiciul de nebunĭ și Pantelimonul, unde e un ospiciŭ de infirmĭ.

La S.-E., vine Văcărești, unde se află închisoarea cu acelașĭ nume (Vezĭ § Criminalitatea).

La S. Măgurele, proprietatea familieĭ Oteteleșanu, o localitate ceva mai depărtată de Capitală, care odinioară era foarte vizitată pentru parcul eĭ imens și bine îngrijit, în mijlocul căruia se află un lac, pe care se puteaŭ face preumblărĭ cu barca. Astă-zĭ fiind donată Academieĭ Romîne, aceasta a instalat acolo un institut de fete, întreținut din fondul donatorilor.

La V. vin localitățile Ciurelul, Crîngași, Țigănia, Chiajna, etc.

Mănăstirĭ. — In jurul Bucureștilor se află mai multe mănăstirĭ, și anume:

Mănăstirea Cernica la Est este depărtată de o oră de București. Ea se află așezată pe două insule din lacul Colentina. Mănăstirea Cernica a fost fundată de marele Vornic Cernica Știrbeiŭ și s'a populat în scurt timp; astă-zĭ este una din cele mai marĭ chinoviĭ de călugărĭ ale țăreĭ romînești și locul de înmormîntare pentru creștiniĭ mai evlavioși din capitală. Intre bisericile sf. Gheorghe și sf. Nicolae se află un heleșteŭ.

Depărtare de o oră de la această mănăstire și două de București se află la N.-E. mănăstirea Pasărea, chinovie de călugărițe. Mănăstirea Pasărea se află situată pe lacul Pasăreĭ. Ea a fost zidită la anul 1813 de Timoteĭ, Arhimandritul Cernicăĭ. Monahele de aci se îndeletnicesc pe lîngă cele bisericești și cu lucrul mîinelor, făcînd mohairurĭ și diferite pînzeturĭ.

Mănăstirea Țigănești, se află situată la N. de București și la o distanță de treĭ ore. Mănăstirea Țigănești e una din cele mai marĭ chinoviĭ din țară. Așezată pe o limbă de pămînt intrată în lacul Bălteni, are în față o pădure deasă. Pozițiune frumoasă. Ea a fost fundată la anul 1812 de starițul mănăstireĭ Căldărușani, Dosoteiŭ și cu ajutorul d-lor Radu Golescu, G. Florescu și alțiĭ. Mai înainte-vreme această mănăstire era locuită de monahĭ și avea o mică biserică de lemn de bîrne, care a dus-o la satul Amarul, de lîngă Mizil, unde există și azĭ. Acum mănăstirea este locuită de maicĭ, care pe lîngă serviciul bisericesc se mai îndeletnicesc și cu lucrul de mînă, făcînd covoare, pînzeturĭ, etc.

Depărtare de patru ore de Capitală, la Nord, se află mănăstirea de monahĭ Căldărușanĭ, așezată pe o limbă de pămînt intrată în lacul Căldărușani ce se formează la întîlnirea cu pădurea Vlăsieĭ. Ea era

www.dacoromanica.ro

până în timpul luĭ Mateiŭ-Basarab un loc de schivnicie și de scăpare al Romînilor din satele învecinate; pe atunci avea numaĭ o mică bisericuță și cîțĭ-va pustnicĭ.

La anul 1638, Mateiŭ Basarab, după un războiŭ ce a avut cu Vasile Lupu, din care a eșit învingător, a fundat biserica și cetatea. Mănăstirea s'a populat și a fost în maĭ multe rînduri un loc de adăpost pentru populația Bucureștiuluĭ. Situația acesteĭ mănăstirĭ este pitorească. In vechime era situată pe o insulă formată de un lac, apoĭ înconjurată de vestita pădure a Vlăsieĭ, așa că mănăstirea de și e cîmpeană, cu toate acestea rivalizează cu cele de munte prin pozițiune. Aci a fost alt-dată un focar de literatură romînească. Grigorie Mitropolitul, înainte de alegere trăia în această mănăstire ca simplu Diacon, ocupîndu-se cu traducerea de cărțĭ bisericești în limba națională.

Mănăstirea Samurcășești se află în comuna Ciorogîrla-Dîrvari în apropiere numaĭ de o oră de Capitală. La spatele mănăstireĭ trece rîul Ciorogîrla. Ea a fost fundată la anul 1808 de către Vornicul Constantin Samurcaș și soția sa Zinca. Se află aci acum ca stariță monaha Sofia Eliade-Rădulescu, fiica luĭ Eliade-Rădulescu.

Mănăstirile acestea sunt vizitate mult de Bucureștenĭ, maĭ cu seamă în timpul vereĭ.

Bibliografie. — C. Alessandrescu, *Dicționar geografic al jud. Ilfov*, 1892.

G. Assan, *Cestiunea iluminatuluĭ capitalei*, 1894.

Joseph Bauscher (souffleur), *Almanach du Théatre de Bucarest*, pour le nouvel an 1835.

Mihail Belador, *Istoria Teatruluĭ*, 1896.

Berindeiŭ, *București*, publicat în «Revista romînă», 1862.

M. M. Berthelot, etc., *La Grande Enciclopédie*, (articolul București).

Gheorghe Bibescu, *Domnia luĭ Bibescu*, 1894.

Const. St. Bilciurescu, *Guide de Bucarest*, 1897.

(Col. Vlad. Blaremberg), Anuarul Principatuluĭ Țărĭĭ Romînești, 1842 (partea relativă la București).

Brockhaus, *Konversations-Lexikon*, 1893. (Articolul București).

Carmen Sylva, *Bucarest* (în «Les Capitales du monde»).

N. St. Cucu, *Proect pentru distribuția apeĭ în oraș*, 1887.

N. Cuțarida, *Plan în relief al orașuluĭ București*, 1897.

Depozitul de rezbel, *Planul împrejurimilor București*, (fără dată).

Dr. Corneliŭ Diaconovich, *Orașul București*, articol retipărit din «Enciclopedia romînă», 1898.

Dim. Frunzescu, *Dicționar topografic și statistic al Romînieĭ*, 1872.

Carol Gobl, *Anuarul Bucureștilor* pe 1897—98.

Alexander F. Heksch și Vladimir Kowszewicz, *Illustrirter Führer durch die Ungarischen, Ost-Karpathen, Galizien, Bukowina und Rumänien*, 1892 (cu un plan al Bucureștilor, diferite vederĭ și o descriere).

Stef. C. Hepites, *Observațiunĭ meteorologice în București*, pe anul 1896.

— — *Determinarea înălțimeĭ barometruluĭ Instit. Meteorologic, la Herăstrău* 1886.

— — *Clima Bucureștilor*, 1885.

N. I. Idieru, *Istoria artelor frumoase*, 1898 (partea relativă la istoria școaleĭ de bele-arte și a conservatoruluĭ de muzică și declamațiune din București).

Gh. Ionescu, *Spicuirĭ din artu tipografieĭ*, (lucrare inedită).

G. I. Ionnescu-Gion, *București în timpul Revoluțiuneĭ franceze*, 1891.

— — *La Presse roumaine*, publicat în revista franceză «Revue des Revues», 1896.

— — *București până la 1500*, 1898.

— — *Dîmbovița bucureșteană*, articol publicat în revista «Tinerimea romînă», 1898.

— — *Istoria Bucurestilor*, lucrare inedită.

Locot. Jigurtu, *Planul de la Cernica la Mărcuța* (desemn f. d.).

Dr. Hans Kraus, *Rumänien und Bucarest*, 1896.

A. L. *Bucarest, Manuel du Voyageur*, 1879.

Grigore I. Lahovari, *Cîte-va etimologiĭ geografice romîne*, în «Buletinul Societățiĭ geografice romîne» 1886.

Pierre Larousse, *Grand Dictionnaire universel du XIX-me Siècle*, (articolul București).

E. Levasseur, *L'Europe*, (moins la France), 1890.

Ion P. Licherdopol, *București*, 1889.

Meyers *Konversations-Lexikon*, 1894, (articolul București).

Ministerul financelor, *Budget general de veniturĭ și cheltuelĭ* pe exercițiul 1898—99.

Gh. Moceanu, *Memoriile mele*, 1895. (Partea relativă la sport).

M. G. Mumuianu, *Plan perspectiv al orașuluĭ București*, 1895.

Preotul Grig. Muscelcanu, *Monumentele strămoșilor*, 1873.

Papadopol-Calimah, *Istoriu fondăreĭ orașuluĭ București*, 1882.

Major D. Papazoglu, *Calendar pe anul 1869* (cu planul capitaleĭ București).

— — *Călăuza sau conducătorul Bucureștiuluĭ istoric și pitoresc*, cu planul capitaleĭ, 1871.

— — *Hartu caleĭ ferate din București la Giurgiŭ*, 1871.

— — *București, capitala Romîunieĭ*, (plan), 1871.

Locotenent-Colonel Papazoglu, *Istoria Bucureștilor*, 1892.

Dim. Peneseu, *Memoriŭ asupra apeĭ feruginoase de la Văcărești*, 1873.

Sub-locot. Pontbriant, *București-Slobozia-Clinceni*, (plan topografic, f. d.).

Primăria comuneĭ București, *Dările de seamă*, pe aniĭ 1894—95, 96—97 și 97—98.

— — *Anuarul statistic al orașuluĭ București*, pe aniĭ 1895 și 1896.

— — *Raport asupra chestiuneĭ apeĭ*, 1895.

Elisée Reclus, *Nouvelle géographie universelle*, 1890.

Locot. C. B. Segărceanu, *Itinerarul drumuluĭ de la București spre Ghitila*, 1873.

— — *Itinerarul drumuluĭ de la București*, trecînd prin Jilava, Vidra, ducîndu-se la Tîrgul-Vesteĭ (o foae manuscript, în biblioteca Marelui Stat-Major).

D. P. Sesquières și Gr. Cerchez, *București* (planul orașuluĭ), 1883.

Chr. D. Staicovicĭ și F. Robin, *Statistica romînă*, 1898.

Franz Ioseph Sulzer, *Grundriss der Hauptstadt Bukarest in der Wallachei*, 1781, plan al orașuluĭ București, în «Geschichte des Transalpinischen Daciens, etc.»

www.dacoromanica.ro

Grigore Tocilescu, *Istoria Bucureștilor*, articol publicat în revista «Tinerimea română» 1898.

— — *Istoria Română*, 1894.

V. A. Urechiă, *Istoria Școalelor*, 1892.

— — *Istoria Românilor*, 10 volume, 1891—98.

Varino, Guides-Album, *Roumanie*, 1896.

Sub-locot. Zosim, *Recunoașterea militară a drumului de la bariera Filaret la satul Filava*, (f. d.).

*** *Apele Bucureștilor și Proectul Radu*, 1898.

*** *Itinerarul drumului de la București* la satul Popești-Sîrbi (în biblioteca Marelui Stat-Major).

Bucureşti (Gara-de-Nord), *stație* de dr. d. f., jud. Ilfov, pl. Dîmbovița, com. București, departe de stația Chitila de 9.5 kil. Înălțimea d'asupra nivelului mării de 76m,14. (Vezĭ cuvîntul București, § Mijloace de comunicație).

Bucureşti (Filaret), *stație* de dr. d. f., jud. Ilfov. (Vezĭ Filaret).

Bucureşti, *sat*, în partea de S. a comunei Sălăgeni, pl. Podoleni, jud. Fălciŭ, așezat pe malul Prutului, pe o suprafață de 245 hect. 60 arĭ. Are o populație de 71 fam. cu 247 suflete, din carĭ 58 contribuabilĭ.

Bucureşti, fost *sat* în jud. Ilfov, în secolul al XVI-lea. In arhivele Mitropoliei de București (Condica relativă la jud. Ilfov) se găsește un act din 12 Martie 1580, prin care Calotă, postelnicul și jupîneasa sa Caplea dau lui Dragomir Vornicul satele Clejani, Vălcănești, *București*, Ciumești și Salcia.

Bucureşti, fost *sat*, jud. Tecuciŭ, situat la vre-o 3 kil. spre S. de Nicorești, în partea de E. a Tecuceluluĭ. Nu se știe din ce cauză s'a desființat. Parte din locuitorĭ sunt în Nicorești, iar parte în satele vecine. Astăzĭ este pămînt arabil, proprietatea d-luĭ Iancu Corban.

Bucureşti, fost *sat* pe apa Vedeĭ, în jud. Teleorman, despre care ne vorbește un hrisov din secolul al XVII-lea al Mitropoliei de București (Condica No. 5) ca fiind moșia vel-comisuluĭ Bunea Grădișteanu.

Bucureşti, fost *sat* în jud. Vîlcea, de care pomenește un hrisov de la 1392 al mănăstireĭ Cozia.

Bucureşti, *numire* vechie a *cătunuluĭ* Erculești, com. Vîlcele, jud. R.-Sărat.

Bucureşti, *deal*, în jud. Mehedinți, plaiul Cerna, pe teritoriul com. rur. Balta; aci se povestește că a fost cîrciuma luĭ Șerban-Vodă. In acest loc s'aŭ găsit banĭ și arme îngropate.

Bucureşti, *deal*, în com. rur. Băseşti, plaiul Cerna, jud. Mehedinți.

Bucureşti-Micĭ, *tîrgușor*, (v. Buhuș, tîrg în comuna Buhuș, pl. Bistrița, jud. Neamțu).

Bucuri, *deal*, în jud. Muscel, la Vest de comuna Conțești, plasa Argeșelul, care domină valea Argeșeluluĭ. Acest deal cade între rîul Argeșel și com. Țițești.

Bucuroasa, *mahala*, în jud. Mehedinți, plasa Blahnița, com. rur. Bucura.

Bucuruluĭ (Dealul-), *deal*, jud. Dolj, pl. Dumbrava-d.-s., com. Cernătești, continuîndu-se din dealul Triesteniculuĭ.

Buda, *com. rur.*, pl. Bistrița-d.-s., jud. Bacăŭ, așezată în valea Bistrițeĭ. Se mărginește la Est cu teritoriul com. Racova, de care se desparte prin rîul Bistrița; la N. cu rîul Bistrița, care o desparte de com. Buhuș, jud. Neamțul; la V. cu com. Blăgești; iar la S. cu Slobozia-Luncanĭ.

Comuna este udată de pîrîul Prăjoaia, care se varsă în pîrîul Gîrla-Moareĭ, de pe dreapta Bistrițeĭ. Această comună s'a deslipit din com. Blăgești. (In «Statistica» din 1874 se găsește unită cu Blăgești).

Totalul pămînturilor de cultură este 248.82 de hectare.

Două sate o alcătuesc: satul Buda, situat pe malul drept al Bistrițeĭ și cătunul Șipotele, la apusul săŭ.

Comuna are 309 case; o singură biserică, ruinată însă, așa că nu se oficiază în ea, situată în satul Buda, cu 1 preot și 2 cîntărețĭ; 8 cîrciumĭ.

Populațiunea se compune din 1330 suflete, aparținînd la 309 familiĭ romîne și 5 de Evreĭ. După naționalitate se deosebesc în 1317 Romînĭ și 13 Evreĭ, toțĭ de protecțiune romînă.

Se găsesc: 600 agricultorĭ, 91 meseriașĭ, 2 comercianțĭ, 6 cu profesiunĭ libere și 60 muncitorĭ.

Știŭ a citi și scrie numaĭ 9 persoane; restul de 1321 nu știŭ carte.

Animale sunt: 19 caĭ, 522 vite cornute, 28 porcĭ și 107 oĭ, carĭ aparțin la 7 proprietarĭ și care aŭ produs în 1891 214 kgr. lînă amestecată. Sunt 16 stupĭ de albine, care dau anual 61968 kgr. miere și 20656 kgr. ceară.

După budgetul pe 1891—92, veniturile comuneĭ sunt de 4845 leĭ, 94 banĭ; iar cheltuielile de 2768 leĭ, 60 banĭ.

Teritoriul comuneĭ are o în-

www.dacoromanica.ro

tindere de 464.75 hectare. Nu se află pe dînsul nicĭ o proprietate mare. Păduri mari nu sunt, ci numaĭ crînguri.

Reşedinţa comuneĭ se află la o depărtare de 21 kil. de Bacău, de 5 kil. de Gîrleni, reşedinţa plăşeĭ, şi se găseşte pe calea vecinală-comunală Valea-luĭ-Ion-Podul-Lespezi, dimpreună cu Blăgeşti. Se află depărtată cu 7 kil. de Blăgeşti şi cu 11 kil. de Slobozia-Luncanĭ.

Buda, *com. rur.*, în jud. Dorohoiu, pl. Herţa, la 6 kil. dc Herţa, reşedinţa plăşilor Herţa şi Prutul-d.-s., şi la 38 kil. de Dorohoiu, formată din satele: Buda-Mare, Buda-Mică, Mihoreni-Stavrat, Mogoşeşti, Pasatul şi Slobozia, cu reşedinţa primărieĭ în satul Buda-Mare. Are o populaţie de 667 fam. cu 2655 suflete. Are 7 biserici, deservite de 1 preot, 5 cîntăreţĭ şi 6 palamarĭ; o şcoală, cu un învăţător şi 50 elevĭ; 978 hect. pămînt sătesc; 2455 hect. cîmp a proprietăţeĭ, cu 12384 hect. 85 ariĭ pădure; 2 iazurĭ şi 28 şi jum. pogoane vie.

Budgetul în 1889—90 era la venitur̆ de leĭ 4266, şi la cheltuelĭ de leĭ 4266.

Vite marĭ albe cornute sunt 1559, oĭ 388, capre 1, caĭ 277, porcĭ 572; stupĭ 299.

Buda, *com. rur.*, în plaiul Rîmnicul, jud. R.-Sărat, pe pîrîul cu acelaşĭ nume. Şĭ-a luat numele de la pîrîul Buda.

Este aşezată în partea vestică a judeţuluĭ, la 20 kil. spre N.-V. de R.-Sărat, şi în partea răsăriteană a plaiuluĭ, la 7 kil. spre S.-E. de com. Dumitreşti, reşedinţa plaiuluĭ. — Comunele învecinate sunt: Deduleşti, la 5 kil.; Dănuleşti, la 3 kil.; Pandoşi, la 8 kil.; Valea-Sălcieĭ, la 9 kil.

Se mărgineşte la Est cu com. Dănuleşti, de care se desparte prin rîul Rîmnicul-Sărat; la Nord cu Dumitreşti, de care se desparte prin dealul Gorunuluĭ; la S. cu Deduleşti, de care e despărţită prin dealul Poiana-Păruluĭ.

Este din regiunea dealurilor, brăzdată la Nord de dealurile Gorunuluĭ, Cătăuţul; la Vest de dealurile Dorul, Mîţa, al-Feruluĭ, Piscul-Tauruluĭ, Poiana-Păruluĭ; la S. de Dealul-Deduleştilor.

Rîurile carĭ o udă sunt: Rîmnicul-Sărat la E. şi afluenţiĭ săĭ: Cătăuţul, Valea-Largă, unită cu Buda şi Valea-Rea.

Cătunele carĭ o compun sunt: Buda, reşedinţă, Muceşti, la Nord, Toropăleşti, la Est.

Suprafaţa comuneĭ este de 3500 hectare, din carĭ 50 hect. vatra satelor, 1510 hect. ale locuitorilor, 1930 ale proprietăţeĭ private.

Populaţia este de 441 familiĭ, cu 1777 suflete din carĭ: 862 bărbaţĭ şi 915 femeĭ; după starea civilă: 882 căsătoriţĭ, 775 necăsătoriţĭ, 70 văduvĭ; după instrucţiune: 17 ştiu carte; toţĭ sunt Romînĭ.

In comună este o biserică, cu hramul Adormirea-Maiceĭ-Domnuluĭ, zidită în 1827 de Mihail Despu şi soţia sa, cu preoţiĭ Ion Stanciu, Mihail Neculaĭ şi locuitorĭ; are 17 pogoane pămînt; 1 preot, 1 cîntăreţ şi 1 paracliser.

Comuna are o şcoală de băeţĭ, fondată în 1828 de comună, cu 1 învăţător şi cu 41 elevĭ înscrişĭ.

Calitatea pămîntuluĭ este mediocră, terenul fiind pietros, muntos şi puţin propriu agriculturiĭ. In ce priveşte cultura pămîntuluĭ, comuna are: 680 hect. arabile, 250 hect. imaş, 960 hect. pădure, 244 hect. viĭ, 950 hect. fineţe şi 357 hect. neproductive.

Locuitoriĭ aŭ 19 pluguri, 1 moară cu apă; 2132 capete de vite, din carĭ: 570 boĭ, 220 vacĭ, 50 caĭ, 1000 oĭ, 40 capre şi 252 rîmătorĭ. Lemnăria şi rotăria sunt micile industriĭ ale locuitorilor. Sunt în comună 1 cojocar, 1 potcovar, 3 măcelarĭ, 1 boiangiŭ şi 6 rotarĭ. Comerţul este activ şi constă în import de coloniale, instrumente agricole şi în export de vin, vite, cereale şi obiecte de dogărie. Transportul se face prin gara Sihlea, la 18 kil. spre E. Sunt 7 comercianţĭ (1 străin), apoĭ 3 băcanĭ şi 6 cîrciumarĭ.

Căile de comunicaţie sunt: 1. calea judeţeană ce pleacă din oraşul Rîmnicul-Sărat, trece prin Băbeni-Deduleştĭ şi comună, şi se duce la Dumitreşti-Chiojdeni-Jitia; 2. spre Dănuleşti; 3. spre Valea-Sălcieĭ.

Contribuabilĭ sunt 462. Veniturile sunt de 3326 leĭ 99 banĭ, iar cheltuelile de 2927 leĭ 79 banĭ.

Buda, *com. rur.*, pl. Stănişeşti, jud. Tecuciu, compusă din cătunele: Brătoaia, Buda, Dănăilă, Putinele, Salahorul şi Fărcaşul. E situată pe Valea-Zeletinuluĭ, la o distanţă de 84 kil. de Tecuciu şi la 5 kil. de reşedinţa plăşeĭ (tîrgul Stănişeşti).

Are o populaţie de 1391 suflete, din carĭ 372 capĭ de fam., 303 contribuabilĭ, locuind în 435 case. Străinĭ sunt 25, Evreĭ.

Comuna are o suprafaţă de 2340 hect. 91 ariĭ, din care 1305 pămînt arabil şi 472 hect. şi 72 ariĭ pădure, — din care 385 hect. şi 72 ariĭ sunt ocupate de pădurea statuluĭ, — 107 hect. acoperite cu viĭ şi 100 hect. şi 96 ariĭ vatra satuluĭ.

Statul are 443 hect. pămînt arabil.

Terenul acesteĭ comune este, în mare parte, acoperit cu dea-

www.dacoromanica.ro

luri și păduri; aceste din urmă ocupă culmea și coastele dealurilor. Partea despre E. Zeletinului este mai productivă, fiind compusă din pămînt argilos, cea de V. este neproductivă din cauza pămîntului clisos. — Valea-Zeletinului este productivă în fînețe.

Ocupația de căpetenie a locuitorilor este: agricultura, creșterea vitelor și cultura viei; parte dintr'înșii se ocupă și cu dogăria, rotăria, cizmăria, etc.

In comună se află o moară de foc făcută în 1892.

Comerțul constă în exportul produselor agricole și al vinului în orașele Bîrlad, Băcău și tîrgul Podul-Turcului.

Loc. au: 322 boi, 318 vaci, 17 tauri, 160 cai, 50 epe, 5 armăsari, 767 oi, 100 capre, 200 porci; 270 stupi.

Comuna are 2 școli. Una se află în s. Buda, avînd un local anume făcut pentru școală și datînd din anul 1869. Se frecuentă de 34 copii (32 băeți și 2 fete), din numărul de 115 (59 băeți și 56 fete) în vîrstă de școală. A doua este în satul Putinele, și datează din anul 1892. Se frecuentă de 28 copii (25 băeți și 3 fete), din numărul de 68 copii (53 băeți și 25 fete) în vîrstă de școală

Știu carte 186 bărbați și 24 femei.

In această com. se află 2 biserici: una făcută din lemn de stejar la 1800 și cea din cătunul Buda, zidită la 1810, Iulie 4. Sunt întreținute de poporeni și sunt deservite de 1 preot și 2 cîntăreți. Circiumi sunt 9; în cătunul Buda este și o băcănie.

Se crede că numele acestei comune ar veni de la unul, Budeanul, primul locuitor care a venit din Buda-d.-j. (com. Corbița), cam pe la 1750, și cu alți locuitori s'a așezat în Valea-Zeletinului, formînd satul Buda, de unde și-a luat numele și comuna. Locuitorii sunt în mare parte răzeși, iar restul clăcași.

Se mărginește la N. cu com. Colonești, la S. cu com. Răchitoasa, la E. cu com. Avrămești și Lălești (jud. Tutova), care servesc și ca limită între jud. Tecuciu și Tutova, la V. cu com. Stănișești. Com. are forma unui trapez; laturea de E. este formată de dealul Tutova, cea de V. de Dealul-Dobrotforului; cele-l'alte laturi sunt formate de linii convenționale.

In partea de V. a com., pe zarea Dobrotforului, se află o urmă de șanț, cu o suprafață de 512 m. p. Această localitate, care se numește Cetățuia, era înconjurată de păduri priincioase pentru apărare.

Buda, *sat*, pl. Bistrița-d.-s., jud. Bacău, reședința comunei cu același nume. Se află așezată nu departe de malul drept al Bistriței. Are 170 case; o biserică deservită de 1 preot și 2 cîntăreți. Capi de familie sunt în număr de 169, sufl. 563, printre cari 7 Evrei. Circiumi sunt 4. Animale: 14 cai, 279 vite cornute, 23 oi și 14 porci.

Buda, *sat*, din com. Brăești, pl. Cîrligătura, jud. Iași, situat pe o vale, în marginea pădurei, spre S.-V. de satul Brăești. Are 54 fam. sau 321 loc. linguari și ursari locuind în niște bordee.

Numărul vitelor este de 81 capete, din cari: 28 vite mari cornute, 5 cai, 34 oi și 14 rîmători.

Buda, *sat*, reședința com. rur. Buda-Prisicenî, pl. Sabarul, jud. Ilfov. Cade la V. de București, pe malul stîng al riului Argeș.

Aci este un pod de vase, de la care se percepe taxă. Iarna pe înghețuri comunicația este întreruptă și locuitorii ocolesc, spre a trece, pe la Malul-Spart. Corpurile legiuitoare au votat de curînd construcția unui pod între Buda și Mihăilești, pe calea București-Alexandria, alocînd pentru acest scop în budget 870000 lei.

Satul se întinde pe o suprafață de 510 hect. și are o populație de 830 locuitori Romîni, cari se ocupă cu agricultura și creșterea vitelor. Intre Valea-Cornetului și Buda, locuitorii în special se ocupă cu cultura tutunului, cartofilor și usturoiului. Ei sunt mult aplicați spre comerț. Mai nu e tîrg în țară necunoscut de ei.

Din teritoriul satului, d-na Frederica Paleologu și d-l M. Xanto au 98 hect. și locuitorii 412 hect. Se cultivă tot terenul.

Are o biserică, cu hramul Sfinții Impărați, deservită de 2 preoți și 2 cîntăreți; precum și o școală mixtă frecuentată obicinuit de 26 elevi și 2 eleve, cu întreținerea căreia statul cheltuește anual 1080 lei, iar com. 830 lei. Localul s'a construit de județ în anul 1887 și costă 6473 lei.

Comerciul se face de 4 circiumari.

Numărul vitelor mari e de 455 și al celor mici de 429.

S'au stabilit în sat 2 străini.

Pentru apărarea satului de inundații, locuitorii au făcut în dreptu-i zăgazuri.

Buda, *sat*, în plaiul Rîmnicul, jud. R.-Sărat, cătunul de reședință al com. Buda, așezat la mijloc pe pîrîul Buda, de unde și-a luat numele. In vechime se numea Buda-Vechiă. Are 500 hect., și o populație de 262 fam., cu

www.dacoromanica.ro

1021 suflete, din carĭ 281 contribuabilĭ, 14 ştiŭ carte. In sat e o biserică şi o şcoală.

Buda, *sat*, în jud. Roman, plasa Fundul, com. Bozieni, lîngă satul Bozieni. Populaţia acestuĭ sat este de 21 capĭ de familiĭ, 109 loc., din carĭ 9 ştiŭ carte; locuesc în 22 case.

Buda, *sat*, pe moşia şi în com. Dolhasca, jud. Suceava. Aşezat în rîpa şi pe coastele dealurilor Strahotin la E. şi Velniţa la V., numără 165 case, populate cu 215 capĭ de fam. saŭ 719 sufl. (360 bărbaţĭ şi 359 femeĭ). Contribuabilĭ sunt 120.

Vatra satuluĭ ocupă suprafaţa de 85 fălcĭ. Improprietăriţĭ la 1864 şi 1879 sunt 68 fruntaşĭ, 94 mijlocaşĭ şi 19 codaşĭ, stăpînind 448 fălcĭ şi 30 prăjinĭ.

Are o biserică clădită de sătenĭ din lemn, cu patronul Sf. Gheorghe, deservită de preoţiĭ din Dolhasca cu rîndul şi de un cîntăreţ; o şcoală rurală mixtă, cu un învăţător plătit de comună, înfiinţată la 1882 şi frecuentată de 23 elevĭ. Copiĭ, între 7—12 anĭ, din raza şcoaleĭ sunt 46 băeţĭ şi 47 fete.

Drumurile principale sunt la Lespezĭ (3 kil.) şi la Dolhasca (5 kil.)

Buda, *sat*, face parte din com. Corbiţa, pl. Zeletinul, jud. Tecuciŭ. Este situat pe un platou înalt, la o distanţă de 3 kil. şi 650 m. de reşedinţa comuneĭ. Are o populaţie de 129 capĭ de familiĭ, 468 sufleţe, locuind în 118 case.

Toţĭ locuitoriĭ din acest sat se ocupă numaĭ cu rotăria şi fabricarea multor obiecte de lemn.

Eĭ aŭ o biserică situată în partea de S. a satuluĭ. Nu-ĭ se cunoaşte precis data zidireĭ. In 1856 şi 1874, a fost reparată în parte, iar în anul 1894 s'a reparat radical.

Buda, *sat*, face parte din comuna cu acelaşĭ nume, jud. Tecuciŭ. Are o populaţie de 534 suflete, din carĭ 106 contribuabilĭ, locuind în 146 case.

Are o suprafaţă de 951 hect. şi 47 arĭĭ pămînt răzăşesc. Ştiu carе 89 locuitorĭ: 30 bărbaţĭ, 4 femeĭ, 40 băeţĭ şi 5 fete. — Aicĭ se află şcoala com., care se frecuentă de 34 copiĭ (32 băeţĭ şi 2 fete).

Biserica ce se află în acest sat este făcută de locuitorĭ în anul 1810. Ea are hramul Sf. Nicolae.

Buda, *sat*, în jud. Tutova, plasa Simila, spre N. de oraş. Are 238 loc., din carĭ 18 ştiŭ carte; 73 case. Formează com. Buda, cu cătunele: Pătraşcani, Pleşeşti şi Găvanul. Toată comuna are 824 hect., din carĭ 4 nelucrătoare şi 4,25 hect. livezĭ cu pruni. Comerciŭ se face de 16 persoane, din carĭ: 10 Romînĭ, 4 Evreĭ şi 2 străinĭ, în 16 stabilimente comerciale, din carĭ 10 cîrciumĭ. Are o şcoală primară de băeţĭ şi 1 de fete. In comună este o biserică. Contribuţiunile directe ale locuitorilor aceste comune ating suma de 7057 leĭ.

Buda, *sat*, în jud. Tutova, plasa Simila, com. Orgoeşti, spre E. de satul Orgoeşti. Are 145 locuitorĭ, din carĭ 9 ştiŭ carte; 54 case.

Buda, *sat*, jud. Vasluiu, spre S. de Rafaila, la o distanţă de 6 kil. E situat în marginea pîrîuluĭ Stemnicul, pe o supraf. de 519 hect. Are o populaţie de 124 fam. saŭ 623 suflete. Are o biserică, deservită de 1 preot şi 2 cîntăreţĭ. Numărul vitelor: 342 vite marĭ cornute, 426 oĭ, 15 capre, 57 caĭ, 146 rîmătorĭ şi 202 stupĭ.

Buda, *cătun*, al com. Cislăul, jud. Buzăŭ, cu 500 loc. şi 123 case. Are două cătunaşe, Bîrleşti şi Crăciuneşti, alipite de dînsul. Pe teritoriul acestuĭ cătun sunt ruinele cetăţeĭ Doamna Neaga. Pe aci, cînd plaiul Buzăŭ ţinea de jud. Săcueni, era drumul locuitorilor din acest plaiŭ la Bucov.

Buda, *cătun*, com. Ocnele-Marĭ, pl. Ocolul, jud. Vîlcea. Aci locuitoriĭ se ocupă mult cu olăria. Are o biserică vechiă, care a servit multă vreme de schit.

Buda, *staţie* de drum-de-fier, judeţul Prahova, pl. Tîrgşor, comuna Pauleşti, pe linia Ploeşti-Predeal, între staţiile Ploeşti şi Băicoiul. Inălţimea d'asupra niveluluĭ mărĭĭ e de 208.78 m. Venitul acesteĭ staţiĭ pe anul 1896 a fost de 31921 leĭ, 90 b.

Buda, *deal*, jud. Bacăŭ, pl. Munteluĭ, de pe teritoriul com. Podurile.

Buda, *deal*, pl. Bistriţa-d.-s., jud. Bacăŭ, situat la V. comuneĭ cu acelaşĭ nume.

Buda, *deal*, judeţul Bacăŭ, plasa Tazlăul-d.-s., com. Bucşeşti, care aparţine şireĭ de dealurĭ dintre Tazlăul-Mare şi Trotuşul.

Buda, *deal*, în partea de E. a com. Copălăul, pl. Coşula, jud. Botoşani.

Buda, *deal*, în partea de S. a com. Drăcşani, pl. Miletinul, jud. Botoşani.

Buda, *deal*, în partea de V. a

www.dacoromanica.ro

satuluĭ Stroieşti, com. Zlătunoaia, jud. Botoşani. Se prelungeşte în com. Drăcşani.

Buda, *deal*, lîngă satul Buda, comuna Brăeşti, pl. Cîrligătura, jud. Iaşi.

Buda, *deal*, com. Genuneni, pl. Oltul-d.-s., jud. Vîlcea.

Buda, *pîrîŭ*, în jud. Buzăŭ, com. Cislăul, format din izvoarele: Zidul şi Dogari, care după ce înconjoară ruinele cetăţeĭ Doamna-Neagă, se reunesc puţin maĭ jos. Primeşte apoĭ Izvorul-Rece, trece prin cătunul Buda, unde i se dă numele de Izvorul-Budeĭ şi merge de se varsă în rîul Cricovul.

Buda, *loc izolat*, com. Frînceşti, pl. Oltul-d.-s., jud. Vîlcea.

Buda, *mahala*, face parte dîn oraşul Tecuciŭ, situată în partea stîngă a rîuluĭ Bîrlad, străbătută de strada Cuza-Vodă, şi avînd la E. barierea Prutuluĭ.

Buda, *moşie* a statuluĭ, în jud. Buzăŭ, com. Cislăul, pendinte de Episcopie. Are numaĭ 30 hect. arabile, care s'aŭ deslipit de pădurea Buda şi s'aŭ alipit moşieĭ Runceni, din com. Jugureni; se arendează împreună cu Runceni.

Buda, *moşie* a statuluĭ, în judeţul Roman, pl. Siretul-d.-s., com. Pănceşti, arendată împreună cu moşia Săcăleni cu 5000 leĭ anual.

Buda, *pădure*, în partea de S.-V. a com. Drăcşani, pl. Miletinul, jud. Botoşani. Se întinde pe Valea-Budeĭ şi are o suprafaţă de 514 hectare.

Buda, *pădure*, pe moşia Cucoreni, com. Cucoreni, pl. Tîrgul, jud. Botoşani. Are o întindere de 243 hect. E compusă maĭ mult din stejar, fag şi carpen. Se exploatează sistematic.

Pămîntul e rîpos. Se găsesc aci: porcĭ, lupĭ, vulpĭ şi epurĭ mulţĭ.

Buda, *pădure* a statuluĭ, în jud. Buzăŭ, com. Cislăul. Are 800 hect. Face parte din marele corp Cislăul cu trupurile.

Buda, *pădure*, în jud. R.-Sărat, plaiul Rîmnicul, com. Buda, ţine de circumscripţia VII silvică, ocolul Băbeni. Are 1763 hect., din carĭ 1463 ale statuluĭ. Esenţe: fag, jugastru, gorun, ulm şi frasin.

Buda, *pîrîiaş*, jud. Bacăŭ, plasa Tazlăul-d.-s., com. Bucşeşti.

Buda, *pîrîŭ*, izvoreşte de sub Dealul-Mare, din pădurea Brăeşti, com. Brăeşti, pl. Cîrligătura, jud. Iaşi, de la poiana numită Iosup; curge de la S. spre N. prin lunca şi şesul cu acest nume, pe lîngă dealul Dodul. De aicĭ ia numele de pîrîul Costeşti şi, primind în dreapta pîrîul Cristeşti şi în stînga pîrîul Găneşti, merge de se varsă în pîrîul Bahlueţul, în dreptul satuluĭ Prigoreni.

Buda, *pîrîŭ*, jud. Tecuciŭ, izvoreşte din rîpa cu acelaşĭ nume în com. Valea-Rea, şi se varsă în partea stîngă a rîuluĭ Berheciŭ, în raionul comuneĭ.

Buda, *pîrîiaş*, jud. Tutova, pl. Simila; udă com. Puntişeni de unde şi izvoreşte, curge de la N. spre S. şi se varsă în rîul Bîrlad de-a dreapta.

Buda, *rîpă*, numită şi Sălcuţa, în mijlocul pădureĭ Vladnicul, com. Valea-Rea, plasa Zeletinul, jud. Tecuciŭ. Prin mijlocul eĭ curge pîrîul cu acelaşĭ nume.

Buda, *fost schit*, astă-zĭ biserică de mir, în cătunul cu acelaşĭ nume, com. Ocnele-Marĭ, plasa Ocolul, jud. Vîlcea. Inscripţia de d'asupra uşeĭ bisericeĭ are următorul coprins:

«Intru cinstea şi lauda S-teĭ Treimĭ şi de minunĭ făcător Nicolae, s'a zidit din temelie această sf. biserică de la izvorul Grecesculuĭ din hotarul Ocneĭ, cu toată cheltuiala şi osîrdia robuluĭ luĭ Dumnezeŭ, Popeĭ luĭ (şters) Deodosie (şters) şi Monah Brănescu din Olăneşti, fost-aŭ schit. In luna luĭ August 7259 (1751)».

Buda, *vale*, jud. Bacăŭ, pl. Munteluĭ, care începe din dealul cu acelaşĭ nume şi desparte comunele Berzunţul şi Podurile.

Buda, *vale*, în partea de S.-V. a com. Drăcşani, pl. Miletinul, jud. Botoşani, acoperită cu pădure.

Buda, *vale*, între dealul Ciunca şi pădurea Cristeşti, com. Brăeşti, pl. Cîrligătura, jud. Iaşi, prin care trece pîrîul Cristeşti.

Buda (Valea-), *pîrîŭ*, jud. R.-Sărat, plaiul Rîmnicul, com. Buda, izvoreşte din dealul Poiana-Păruluĭ, udă cătunul de reşedinţă şi se varsă în rîul Rîmnicul.

Buda-cu-Dealul, *sate*, în com. Zvorăştea, pl. Berhometele, jud. Dorohoiŭ; formează un trup, avînd o populaţie de 270 fam., 1080 suflete.

Biserica din satul Dealul, cu patronul Sf. Mihail şi Gavril, deservită de 1 preot, 2 cîntă-

www.dacoromanica.ro

reţi şi 1 pălămar, este mică de lemn şi vechiă, făcută la 1772, de Alex. Tăutu, proprietarul moşieĭ, după spusa populară şi însemnările ce sunt, căcĭ inscripţie n'are.

Buda-luĭ-Xanto, trup de *moşie* nelocuit, pendinte de com. Mereni-d.-j., pl. Glavaciocul, jud. Vlaşca.

Buda-Mare, *sat*, pe moşia de asemenea numire, în com. Buda, pl. Herţa, jud. Dorohoiŭ, cu 114 familie, 529 sufl., şi bună situaţie într'o vechiă curătură.

Proprietatea moşieĭ este a erezilor defunctuluĭ N. Alcaz.

Biserica, cu patronul Adormirea - Maicеĭ - Domnuluĭ, cu 1 preot, 2 cîntăreţĭ şi 1 pălămar, este de zid, făcută în anul 1704 de Vasile Holban, fost proprietar al moşieĭ, după spusa populară şi însemnările ce sunt, căcĭ inscripţia ce se vede este îndescifrabilă. Şcoala, cu un învăţător şi 50 elevĭ, are un local bun, făcut la 1880 de comună, cu ajutorul dat de răposatul proprietar M. Holban.

Calitatea pămîntuluĭ este parte bunişoară şi parte maĭ slabă, dar prin gunoire poate deveni fertilă, fiind locurĭ de păduriĭ.

Sătenii împropritărиţĭ aŭ 226 hect. 29 ariĭ pămînt, iar proprietarul moşieĭ are 500 hect. 86 ariĭ cîmp şi 710 hect. 37 ariĭ pădure bătrînă şi tînără, cu maĭ multe esenţe de arborĭ seculariĭ, între carĭ domină fagul şi stejarul. Iaz este unul, dar mic. Livadă şi vie este în suprafaţă de 6 pogoane.

Pîraiele ce trec pe moşie şi carĭ vin din Bucovina sunt: Pîrîul-Poenilor şi al Cociorvenilor.

Se găseşte piatră calcarică gresă, şi se exploatează numaĭ pentru trebuinţele locale.

Drum principal este acel de la Mihăileni la Mamorniţă.

Buda-Mare şi Buda-Mică, *trupurĭ* de pădure ale statuluĭ, carĭ împreună cu trupul Groapa-Danciuluĭ, situate în com. Sărăcineşti, plaiul Cozia, jud. Vîlcea, aŭ o întindere de 350 hect.

Buda-Mică, *sat*, pe moşia de asemenea numire, com. Buda, pl. Herţa, jud. Dorohoiŭ, cu 115 familiĭ şi 410 suflete.

Proprietatea moşieĭ este a familieĭ Holban. Pămîntul este puţin fertil.

Biserica, cu patronul Sf. Dimitrie, este de zid, făcută în 1818 de fostul proprietar Holban.

Sătenii împroprietăriţĭ aŭ 767 hect. 67 ariĭ pămînt; iar proprietarul moşieĭ are 568 hect. 58 ariĭ cîmp şi 55 hect. 85 ariĭ pădure tînără, cu esenţe dominante: fag şi carpen.

Drumurĭ principale sunt: acel de la Mihăileni prin Buda-Mare, ce duce prin Godineşti la Mamorniţă şi acel din Hreaţca la Herţa.

Hotarele cu: Buda-Mare, Godineşti, Harbova şi Hreaţca.

Buda-Mică. (Vezĭ Buda-Mare, jud. Vîlcea).

Buda-Palanca, *com. rur.*, plasa Cîmpul, jud. Prahova.

La formarea comuneĭ, atît cătunul Buda cît şi Palanca aŭ fost situate în pădurea Buda; de acolo locuitoriĭ şi-aŭ strămutat locuinţele unde se găsesc acum, din cauza inundaţiilor ce sufereaŭ din revărsarea rîurilor Leautul şi Prahova, ce le făceaŭ multă pagubă.

Este situată pe loc şes, între rîurile Teleajenul şi Prahova, şi pe ambele malurĭ ale gîrleĭ Leautul, la 14 kil. depărtare de capitala judeţuluĭ şi la 6 kil. de reşedinţa plăşeĭ.

Comuna se compune din 2 cătune: Buda şi Palanca, cu o populaţiune de 1096 locuitorĭ: 549 bărbaţĭ, 547 femeĭ, în plus 30 familiĭ de Ţigani. Sunt 271 capĭ de familie, 250 contribuabilĭ, 271 case de locuit şi 3 bordeie.

In comună sunt două biserică: una în Buda, zidită la anul 1889 şi alta în Palanca, zidită la 1824, ambele deservite de doĭ preoţĭ.

Pe lîngă agricultură, toţĭ locuitoriĭ se ocupă cu rogojinăria. Produsul munceĭ îl desfac în oraşul Ploeşti.

Locuitoriĭ, în număr de 139, s'aŭ împroprietărit la 1864, pe moşia baroneseĭ Richman, cînd li s'a dat 499 hect. Eĭ aŭ, afară de vitele trebuincioase munceĭ, 100 caĭ, 60 epe, 225 vacĭ, 5 capre, 600 oĭ şi 250 porcĭ.

In raionul comuneĭ este o pivă, o moară, o fabrică de spirt şi una de făină, toate aşezate pe rîul Leautul.

Şcoală s'a înfiinţat la 1889. A funcţionat şi maĭ înainte, dar a fost des întreruptă. S'a frecuentat în anul trecut de 27 copiĭ, toţĭ băeţĭ, din numărul de 154 copiĭ, 88 băeţĭ, 66 fete, cu vîrsta de şcoală. Ştiŭ carte 40 bărbaţĭ şi 3 femeĭ.

Comuna se întinde pe o suprafaţă de 1416 hect. pămînt, în care intră izlazul, pămîntul de muncă, păduriĭ şi partea rămasă proprietăreseĭ după delimitare.

Cîte-va femeĭ cresc gîndacĭĭ de mătase. Stupĭ cu albine sunt 68. Pămîntul e maĭ mult prielnic porumbuluĭ şi grîuluĭ.

Comerciul se exercită în comună de 6 cîrciumarĭ.

Budgetul comuneĭ prezintă

www.dacoromanica.ro

la venitură suma de 3876 lei anual; cheltuelile prezintă aceeaşi sumă.

Buda-Prisiceni, *com. rur.*, plasa Sabarul, judeţul Ilfov, la V. de Bucureşti, lîngă rîul Argeş, la 19 kil. departe de Bucureşti.

Se compune din satele: Buda, Drugăneşti, Poşta, cu o populaţie de 1232 locuitori, cari trăesc în 278 case şi 1 bordeiu.

Se întinde pe o suprafaţă de 1735 hect.

D-nii M. Xanto, N. Turnescu, biserica Sf. Ilie şi Doamnele Frederica Paleologu şi Natalia Fănuţă, au 1053 hect., iar locuitorii 682 hect. Proprietarii cultivă 703 hect.; iar locuitorii cultivă tot terenul, fără rezerve de păşune.

Comuna numără 226 contribuabili. Are un budget de 4747 lei la venituri şi 4957 lei la cheltueli. In anul 1885 erau 207 contribuabili.

In comună sunt 2 biserici, la Buda şi la Drugăneşti, 2 şcoale mixte; 1 pod stătător pe Argeş.

Vite sunt: 723 vite mari: 131 cai şi epe, 281 boi, 237 vaci şi viţei, 21 tauri, 53 bivoliţe; şi 842 vite mici: 85 capre, 103 rîmători şi 654 oi.

Dintre locuitori, 289 sunt plugari şi 3 industriaşi.

Arătura se face cu 130 pluguri: 100 cu boi şi 30 cu cai.

Locuitorii aŭ 182 care şi căruţe: 137 cu boi şi 45 cu cai.

Comerciul se face de 7 cîrciumari.

S'aŭ stabilit în comună 2 străini.

Buda-Rafaila, *com. rur.*, în partea de N. a plăşei Stemnicul, jud. Vasluiŭ, la distanţă de 35 kil. de oraşul Vasluiŭ, de 12 kil. de Negreşti, reşedinţa plăşei, aşezată pe dealurile ce formează valea Stemnicul. Este alcătuită din satele Buda şi Rafaila, pe o întindere de 4863 hect., din cari 2960 hect. pădure a statuluĭ, şi are o populaţiune de 130 familiĭ saŭ 645 locuitorĭ Romînĭ, cari se ocupă cu agricultura şi creşterea vitelor. Eĭ posedă 36 pluguri şi 79 care cu boĭ, 8 căruţe cu caĭ şi 350 stupĭ cu albine.

Prin mijlocul comuneĭ trece pîrîul Stemnicul.

Are 3 bisericĭ cu 2 preoţĭ, 3 cîntăreţĭ şi o şcoală.

Budgetul comuneĭ e de 2624 leĭ 93 banĭ la venituri şi 2567 leĭ 94 banĭ la cheltuelĭ; statul încasează 1734 leĭ de la 289 contribuabilĭ. Comerciul se face de 7 Romînĭ şi 2 străinĭ.

Vite sunt: 985 vite marĭ cornute, 1 bivol, 840 oĭ, 23 capre, 87 caĭ şi 229 rîmătorĭ.

Buda-Tăiată, *pădure*, pl. Dîmboviţa, jud. Ilfov, care merge pănă în valea Pasărea, care o desparte de pădurea Cernica.

Buda-Vechiă, *numire vechiă* a cătunului şi com. Buda, jud. R.-Sărat.

Budacul, cel maĭ înalt *munte* din judeţul Suceava, aflător în com. Borca, avînd 1864 metri altitudine de asupra nivelului mării.

Budacul, *pîrîŭ*, afluent al pîrîuluĭ Borca, jud. Suceava.

Budancea, *deal*. (Vezĭ Dealul-Mare, pl. Cîrligătura, jud. Iaşi).

Budancea, *pîrîŭ*. (Vezĭ Lacul, pîrîŭ, com. Sîrca, pl. Cîrligătura, jud. Iaşi).

Budaşca, *deal*, în jud. Mehedinţi, pl. Ocolul-d.-s.; ţine de com. rur. Izvorul-Aneştilor.

Budăcelul, *afluent* al pîrîuluĭ Rîşca, com. Bogdăneşti, judeţul Suceava (1300 m.).

Budăile, *izvoare*, pe moşia Bobuleşti, com. Bobuleşti, pl. Ştefăneşti, jud. Botoşani, de unde izvoreşte pîrîul Saha.

Budăile, *pîrîŭ*, afluent al Răceĭ, com. Vascani, jud. Suceava; are de afluent din dreapta pe Onufreĭ.

Budăilor (Dealul-), *deal*, în comuna Preuteşti, jud. Suceava, acoperit de pădure de fag.

Budăilor (Valea-), *vale*, în partea de N. a satuluĭ Potîngeni, com. Movileni, pl. Copoul, jud. Iaşi; loc numaĭ de păşune.

Budăilor (Valea-), *vale*, în comuna Golăeşti, plasa Branîştea, jud. Iaşi.

Budăioasa, *deal*, începe de la hanul Budăioasa, din com. Ciorteşti, pl. Crasna, jud. Vasluiŭ, şi se întinde spre E., pănă în pădurea Crasneĭ; pe coasta nordică a acestuĭ deal merge şoseaua Vasluiŭ-Huşi.

Budăiul (Frînceşti), *sat*, în partea despre E. a com. Sîrca, pl. Cîrligătura, jud. Iaşi, lîngă iazul şi pîrîul Budăiul. (In privinţa populaţieĭ, vezĭ Sîrca, sat).

Numărul vitelor este de 169 capete, din cari: 100 vite marĭ cornute, 14 caĭ şi 55 rîmătorĭ.

Budăiul, *sat*, numit şi Urlaţi, pe moşia şi în com. Siliştea, plasa Şomuzul, jud. Suceava. Are 21 case, populate cu 21 capĭ de familie, saŭ 68 suflete: 28 bărbaţĭ şi 40 femeĭ. Sunt 17 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă o supra-

www.dacoromanica.ro

față de 5 fălci și 40 prj. Locuitorii sunt toți plugari.

Improprietăriții la 1864 sunt: 2 fruntași, 3 mijlocași și 4 codași, stăpînind 14 fălci și 28 prj. Biserica din Siliștea și școala din Știrbăț servesc și acestuĭ sat.

Drumurile principale sunt: la Știrbăț 3 kil., la Siliștea ½ kil. și la Liteni 2 kil.

Budăiul, *deal*, în com. Mănăstireni, pl. Jijia, jud. Botoșani. Începe de lîngă rîul Jijia, sub numele de Dealul-Odăeĭ, merge paralel cu Dealul-Vieĭ, spre S. și se termină în Podișul-Furilor.

Budăiul, *deal*, pe moșia Lătăĭ, com. Lătăĭ, pl. Coșula, jud. Botoșani.

Budăiul, *deal*, în partea de N.-E. a comuneĭ Cucoreni, pl. Tîrgul, jud. Botoșani.

Budăiul, *deal*, în com. Movileni, pl. Copoul, jud. Iași, pe teritoriul satuluĭ Potîngeni.

Budăiul, *iaz*, în com. Lătăĭ, pl. Coșula, jud. Botoșani.

Budăiul, *iezișor*, lîngă satul Budăiul, com. Sîrca, pl. Cîrligătura, jud. Iași, format de pîrîul Budăiul.

Budăiul, *loc izolat*, pe moșia Cătămărești, com. Cucoreni, plasa Tîrgul, jud. Botoșani.

Budăiul, *pîrîŭ*, pl. Siretul-d.-j., jud. Bacău, care curge pe teritoriul com. Milești.

Budăiul, *pîrîŭ*, curge pe moșia Cătămărești, com. Cucoreni, jud. Botoșani, și se varsă în Sicna.

Budăiul, *pîrîŭ*, jud. Dorohoiŭ, numit și Conceasca, se formează din maĭ multe izvoare, trece prin mijlocul satuluĭ Concești, com. Hudești-Marĭ, pl. Prutul-d.-s.; formează, în partea de V. a satuluĭ, iazul Budăiul, și se varsă în pîrîul Podriga. (V. Conceasca).

Budăiul, *pîrîŭ*, izvorește din satul Budăiul, com. Sîrca, pl. Cîrligătura, jud. Iași, formează un mic iaz în sat și se varsă în stînga pîrîuluĭ Bahluețul.

Budăiul, *pîrîŭ*, izvorește de sub dealul Budăiul, satul Potîngeni, com. Movileni, pl. Copoul, jud. Iași, curge de la V. spre E., se împreună cu Pîrîul-Hîrtopuluĭ, ce izvorește tot din acest sat, unde, în vatra luĭ formează iazul Potîngeni; eșind din iaz, trece prin Valea-Sărată, luînd numele de Pîrîul-Șărăturilor și după ce primește pe dreapta pîraiele: Amara, ce izvorește din iazul Amara, și Sbanțul de pe moșia Larga, formează iazul din satul Movileni; de acolo sub numele de Pîrîul-Bahna, unit maĭ la vale cu pîrîul Rediul, ce are de afluente pe Pîrîul-Greculuĭ, se varsă în iazul din vatra satuluĭ Larga. (V. Larga, pîrîŭ, com. Movileni, pl. Copoul).

Budăiul, *mic afluent* al Șomuzuluĭ-Mic, com. Giurgești, jud. Suceava.

Budăiul, *pîrîŭ*, curge de la N. spre S., udă teritoriul comuneĭ Lipova, pl. Racova, jud. Vasluiŭ, și se varsă în pîrîul Lipova.

Budăiul, *vale*, plasa Siretul-d.-j., jud. Bacău, situată în partea E. a com. Milești.

Budăiul, *vale*, în com. Mănăstireni, pl. Jijia, jud. Botoșani, între dealul Budăiul și Dealul-Vieĭ.

Budăiul, *vale*, în raionul com. Condrăchești, jud. Tecuciŭ. Merge în direcția N.-S. spre E. și se varsă în Iartagan.

Budăiul-Ciofilor, *loc de izvoare*, pl. Tazlăul-d.-j., com. Ripele, jud. Bacău, lîngă satul Păltinața.

Budăiul-de-la-Standoale, *obîrșia* Pîrîuluĭ-Lutuluĭ, în comuna Valea-Glodului, jud. Suceava.

Budăiul-Domnesc, *loc de izvoare*, pl. Tazlăul-d.-j., com. Rîpele, jud. Bacău, pe lîngă satul Borzești.

Budănești, *sat*, plaiul Cerna, județul Mehedinți; ține de com. rur. Băzești.

Budănești, *deal*, com. rur. Băzești, plaiul Cerna, jud. Mehedinți, acoperit cu vii.

Budeanul, *deal*, în partea de E. a com. Buznea, pl. Cîrligătura, jud. Iași, numit ast-fel după numele uneĭ viĭ ce este pe dînsul și care se numește Viea-Budeanuluĭ. Are direcția de la S. spre N., despărțind comuna de jud. Roman. Este cel maĭ înalt deal de pe aci. Pe coasta luĭ se află situată o parte a satuluĭ Gănești.

Budeanul, *pîrîŭ*, mic afluent al Pîrîuluĭ-luĭ-Pulpă, în com. Dolhasca, jud. Suceava.

Budeasa, *sat*, face parte din comuna rur. Micești, plasa Rîul-Doamneĭ, jud. Muscel.

Budeasa, *gîrlă*, trece prin com. Mărăcineni, pl. Rîul-Doamneĭ, jud. Muscel.

Budeasa-Mare, *sat*, jud. Argeș, pl. Pitești; face parte din com. rur. Dobrogostea-Negovani.

www.dacoromanica.ro

Budeasa-Mare, *sat*, jud. Argeş, pl. Piteşti; face parte din com. rur. Budeşile. Are o şcoală primară rurală.

Budeasa-Mică, *sat*, jud. Argeş, pl. Piteşti; face parte din com. rur. Budesile.

Budeasa-Mică, *gîrlă*, izvoreşte din jud. Argeş, formează limita de S. între comuna Ciumeşti şi com. Mărăcineni, pl. Rîurile, jud. Muscel, şi limita de V. între comuna Ciumeşti şi jud. Argeş. După ce udă partea de V. şi S. a comuneĭ Ciumeşti se varsă în rîul Doamneĭ.

Budeasca, *nume*, ce purta maĭ înainte satul Scorţeni, judeţul Bacăŭ.

Budeĭ (Valea-), *vale* însemnată în com. Tohani, jud. Buzăŭ; începe din Fîntîna-Stîlpuluĭ şi dă în Valea-Scheilor.

Budeĭ (Valea-), *vale*, com. Davideşti, plasa Argeşelul, judeţul Muscel, se varsă în rîul Argeşelul, pe teritoriul comuneĭ Davideşti, din care izvoreşte.

Budele, *mahala*, com. rur. Nenciuleşti, pl. Cerna-d.-j., judeţul Vîlcea.

Budele, *pîrîŭ*, străbate vestul comuneĭ Roşiile, pl. Cerna-d.-j., jud. Vîlcea.

Budele, *pîrîŭ*, izvoreşte din hotarul comuneĭ Romîneşti, străbate comuna Săscioara, plasa Mijlocul, jud. Vîlcea, primeşte de afluente apa Săscioara şi se varsă în Olteţ, la sudul comuneĭ.

Budeni, *cătun*, pendinte de com. Comana, plasa Cîlnişteĭ, judeţul Vlaşca, situată pe coasta dreaptă a apeĭ Cîlnişteа, proprietatea Vetreĭ-Mănăstireĭ-Comana.

Acest cătun este situat pe loc mlăştinos, provenit din vărsăturile Cîlnişteĭ.

Este mult vînat de apă cum: sitarĭ, raţe, lişiţe, etc.

In 1864 s'a împroprietărit aci 120 locuitorĭ foştĭ clăcaşĭ, luînd o suprafaţă de 385 hect. Aci este o biserică de zid, făcută în 1882, deservită de 1 preot şi 2 cîntăreţĭ; ţine de parohia Comana, de care este departe de 3 kil.

La marginea de E. a satuluĭ, pe coastă, este o vilă, fostă a decedatuluĭ M. Kogălniceanu, care fusese arendaşul moşieĭ Vatra-Mănăstireĭ-Comana; azĭ este proprietatea familieĭ decedatuluĭ Em. Grădişteanu.

Se scoate multă trestie din bălţile şi zînîrcurile Cîlnişteĭ, trestie care servă locuitorilor pentru acoperirea caselor.

Se cresc şi gîndacĭ de mătase. In 1885 a fost în vilă o crescătorie model pentru creşterea gîndacilor de mătase în mod sistematic.

In acest cătun sunt 3 hect. cu viĭ.

Cătunul acesta este aproape de staţia drumuluĭ de fier de la Comană de 3 kil., iar de halta de la Grădişteа de 5 kil.

Trupul de moşie, până a nu fi fost încorporat cu Vatra-Mănăstireĭ-Comana şi până a nu fi dat pămînt foştilor clăcaşĭ avea suprafaţa de 954 hect.

Sunt 3 cîrciumĭ.

Budesile, *com. rur.*, pe rîul Argeş, jud. Argeş, pl. Piteşti, la 5 kil. de com. rur. Băscovul-Fleştĭ, reşedinţa subprefectureĭ, şi la 15 kil. de Piteşti, formată de satele: Budeasa-Mare, Budeasa-Mică, Rogojina şi Rediоasa, avînd peste tot 210 case, 176 fam., cu 809 sufl., din care 3 fam. Ţigani. Comuna are o biserică zidită de familia Budeştenilor din Piteşti, deservită de 1 preot, 1 cîntăreţ şi 1 paracliser; o şcoală primară rurală; 5 cîrciumĭ. Budgetul comuneĭ pe anul financiar 1882—83 a fost de 1816 leĭ la venitурĭ şi de 1774 leĭ, 62 banĭ la cheltuelĭ.

După o publicaţie oficială (1887) această comună numără 181 contribuabilĭ şi are un budget de 4097 leĭ la venitурĭ şi de 2268 leĭ la cheltuelĭ.

In anul 1887 eraŭ în comună 698 capete vite marĭ: 680 boĭ şi vacĭ, 18 caĭ şi 608 vite mărunte: 358 oĭ, 62 capre şi 188 porcĭ.

Budeşti, *com. rur.*, pe apa Simniculuĭ, aproape de rîul Olt, judeţul Argeş, pl. Topologul, la 20 kil. de com. rur. Tigveni, reşedinţa subprefectureĭ, şi la 60 kil. de Piteşti. Se compune din satele următoare: Budeşti, Barza, Linia şi Rudăria, avînd peste tot 327 familiĭ, din care 57 fam. de Ţigani, cu 1168 suflete. In comună este o biserică vechiă, rezidită din temelie la 1812 de marele clucer Constantin Socoteanu, proprietarul moşieĭ, şi restaurată în urmă de familia Lahovari, descendenţiĭ Socotenilor; o şcoală primară rurală; case vechĭ boereştĭ; 5 cîrciumĭ. Budgetul comuneĭ pe anul 1882—83 a fost de 1610 leĭ la venitурĭ şi de 1600 leĭ la cheltuelĭ.

După o publicaţie oficială (1887) această comună numără 225 contribuabilĭ şi avea în acel an un budget de 3573 leĭ la venitурĭ şi de 3919 leĭ la cheltuelĭ.

Numărul vitelor era în anul 1887 de 523 capete vite marĭ:

www.dacoromanica.ro

504 boĭ şi vacĭ, 15 caĭ şi 4 bivolĭ şi de 632 vite mărunte: 10 oĭ, 22 capre şi 600 rîmătorĭ.

Aicĭ este o trecătoare peste Olt cu pod umblător.

Budeşti, *com. rur.*, pl. Negoeşti, jud. Ilfov, situată la S.-E. de Bucureşti, pe ţărmul stîng al rîuluĭ Argeş, la vărsarea rîuluĭ Dîmboviţa în acest rîŭ, 39 kil. departe de Bucureşti.

Se compune din satele: Negoeşti, Poşta şi Budeşti cu o populaţie de 2094 loc., carĭ trăesc în 383 case şi 5 bordee. Stă în legătură cu comuna Vasilaţi şi Aprozi, prin şosele vecinale. Din sus spre Bucureşti este un pod pe vase peste rîul Argeş.

Intinderea comuneĭ e de 3814 hect., din carĭ d-niĭ General G. Manu, P. Chiriţescu şi Gr. Filipescu, aŭ 3225 hect. şi locuitoriĭ 589 hect. Proprietariĭ cultivă 2722 hect., 235 rămîn sterpe, 208 izlaz şi 60 pădure. Locuitoriĭ cultivá tot terenul, rezervînd 100 hect. pentru fînete.

Comuna numără 361 contrib., cu un budget de 8914 leĭ la venitурĭ şi 6585 leĭ la cheltueli. In anul 1885 eraŭ 349 contrib.

Dintre locuitorĭ, 499 sunt plugarĭ, 27 aŭ diferite profesiĭ.

Arătura se face cu 103 pluguri: 54 cu boĭ şi 49 cu caĭ.

Locuitoriĭ aŭ 119 care şi căruţe: 54 cu boĭ şi 65 cu caĭ.

Comerciul se face de 13 cîrciumarĭ şi 2 hangiĭ.

Numărul vitelor marĭ e de 781: 314 caĭ şi epe, 202 boĭ, 185 vacĭ şi viţeĭ, 22 taurĭ, 58 bivolĭ şi bivoliţe, şi al celor micĭ de 1365: 9 capre, 338 porcĭ şi 1018 oĭ.

Are o biserică clădită de marele vornic Ioan Manu; o şcoală mixtă, băeţi şi fete; o povarnă; 2 maşinĭ de treerat cu aburĭ şi un pod. In comună s'aŭ stabilit 18 străinĭ.

In mare parte locuitoriĭ acesteĭ comune sunt Ţiganĭ.

Budeşti, *com. rur.*, în jud. R.-Sărat, plasa Oraşuluĭ, pe pîrîul Cîrceiul.

Şi-a luat numele de la moşia unuĭ vechiŭ proprietar, numit Budescu.

Este aşezată în partea de miază-noapte a judeţuluĭ, la 29 kil. spre N. de oraşul Rîmnicul-Sărat, şi în partea răsăriteană a plăşeĭ Oraşul, la 2 kil. spre E. de com. Coteşti, reşedinţa plăşeĭ. Comunele învecinate sunt: Blidare, la 4 kil., Bonteşti şi Cîrlige la 6 kil., Goleşti la 8 kil., Faraoane şi Slobozia-Ciorăşti la 11 kil.

Se mărgineşte la E. cu proprietatea Coteşti, la V. cu pădurea Statuluĭ Vărzăreşti, la miază-zi cu com. Urecheşti, de care se desparte prin pîrîul Cîrceiul, la miază-noapte cu com. Coteşti, de care se desparte prin pîrîul Valea-Dîlgovuluĭ.

Este o comună de cîmp; nu are dealurĭ importante pe teritoriul eĭ, avînd, spre V. numaĭ, ramificaţiile Dealuluĭ-Corniţelor.

Ca rîurĭ are niştе micĭ pîraie, formate din ploĭ; aşa sunt: Cîrceiul la miază-zi, Dîlgovul la miază-noapte şi pîrîul Leordeţul; are 9 puţurĭ, cu o adîncime de cîte 30—40 metri.

Alt cătun, afară de cel de reşedinţă, nu maĭ are; însă partea apusană a luĭ poartă numirea de Cîrceiul.

Suprafaţa comuneĭ este de 463 hect., din carĭ 23 hect. ocupate de vatra comuneĭ, restul de 443 hect. este al locuitorilor.

Populaţia este de 405 familiĭ, cu 1373 suflete; între aceştia sunt: 700 bărbaţĭ şi 673 femeĭ; 616 căsătoriţĭ, 660 necăsătoriţĭ, 96 văduvĭ; 122 ştiŭ carte; toţĭ sunt Romînĭ ortodoxĭ.

In comună este o biserică, cu hramul Sf. Voevozĭ, zidită în 1844 de familia Zosescu; are venit 1784 leĭ 66 banĭ; e deservită de 1 preot, 1 cîntăreţ şi 1 paracliser.

In com. este o şcoală mixtă, fundată în 1874 de comună, cu 1 învăţător şi 76 elevĭ înscrişĭ, din carĭ 41 promovaţĭ (1892—1893).

Calitatea pămîntuluĭ este mijlocie; comuna are: 19 hect. pămînt arabil, 1 hect. imaş, 420 hect. viĭ.

Ocupaţiunile locuitorilor sunt: fabricarea vinuluĭ şi a rachiuluĭ, agricultură puţină, apoĭ creşterea vitelor. Loc. aŭ 15 pluguri, 545 capete de vite, din carĭ: 191 boĭ, 43 vacĭ, 47 caĭ, 9 epe, 12 oĭ, 6 capre şi 237 rîmătorĭ. Comerţul este activ şi constă în importul de cereale, carĭ lipseso comuneĭ, instrumente trebuincioase la fabricarea vinuluĭ, coloniale şi vestminte, şi în exportul vinuluĭ. Transportul se face prin staţia Coteşti, la 8 kil. spre E. de comună. Sunt în comună 50 comercianţĭ, din carĭ 1 străin; din aceştia: 1 este băcan, 7 cîrciumarĭ, 2 măcelarĭ, 1 marchidan.

Căile de comunicaţie sunt simple drumurĭ vecinale, spre: 1. Slobozia-Ciorăşti-Gologan; 2. Goleşti-Focşani; 3. Coteşti-Faraoane-Cîrlige-Vîrteşcoiŭ; 4. Coteşti-Odobasca-Dealul-Lung; 5. Popeşti-Dragosloveni-Plăineşti-Rîmnicul-Sărat; 6. gara Coteşti.

Comuna are 308 contribuabilĭ. Veniturile sunt de 8835 leĭ 50 banĭ, iar cheltuelile sunt de 8563 leĭ 45 banĭ.

www.dacoromanica.ro

Budeşti, *sat vechiŭ*, pe apa Simniculuĭ, jud. Argeş, pl. Topologul, în apropiere de rîul Oltul; face parte din com. rur. cu acelaşĭ nume. In acest sat este o biserică vechiă rezidită din temelie la 1812 de clucerul Dincă Socoteanu şi restaurată în urmă de familia Lahovari, descendenţiĭ Socotenilor. Biserica are hramul S-ţiĭ Ingerĭ; este deservită de 2 preoţi, 2 cîntăreţi şi 1 paracliser. Este întreţinută de proprietarĭ, carĭ aŭ case marĭ boereştĭ şi un atelier cu herăstrae cu aburĭ, unde se lucrează lemne de cherestea din pădurea proprietăţiĭ, exploatată de o societate franceză (1885).

Moşia Budeşti, a d-luĭ George I. Lahovari, are o întindere aproximativă de 7600 pog., din care 1500 pog. lucrătoare, 3600 pog. pădure bătrînă de stejar, fag şi alte esenţe şi 2500 pog. date foştilor clăcaşĭ.

Aicĭ este o trecătoare peste Olt cu poduri volante şi un pod de lemn peste apa Simniculuĭ. Satul are o şcoală primară.

Budeşti. (V. Guranda, sat, com. Băbiceni, pl. Ştefăneşti, judeţul Botoşani).

Budeşti, *sat*, în partea de E. a com. Curteni, pl. Crasna, jud. Fălciŭ; situat în valea dintre dealurile: Osoiul şi Călugăriţa, la distanţă de 1 kil. de satul de reşedinţă, Curteni.

Are o biserică făcută la 1864, deservită de 1 preot şi 2 cîntăreţĭ, întreţinută de proprietarul moşieĭ.

Budeşti, *sat*, în com. Mogoşeşti, pl. Stavnicul, jud. Iaşi, aşezat la poalele dealuluĭ Budeşti. Are o populaţie de 46 familiĭ, saŭ 169 locuitorĭ; o biserică; casele proprietăţiĭ; o moară.

Prin el trece drumul spre Vasluiŭ, numit Şleahul-Budeşti. Din vechime acest sat a fost răzăşesc.

Numărul vitelor este de 246 capete, din carĭ: 183 vite marĭ cornute, 20 oĭ, 13 caĭ şi 20 rîmătorĭ.

Budeşti, *sat*, pl. Negoeşti, jud. Ilfov; face parte din com. rur. cu acelaşĭ nume. Este situat la S. E. de Bucureşti, pe ţărmul stîng al rîuluĭ Argeş. Prin mijlocul satuluĭ trece şoseaua judeţeană Bucureşti-Oltenita. La V. se varsă rîul Dîmbovita în rîul Argeş. Aci este reşedinţa subprefecturiĭ plăşeĭ Negoeşti, a judeluĭ de ocol, a mediculuĭ plăşeĭ şi a uneĭ companiĭ de dorobanţĭ. Are un biuroŭ telegrafic, plătit de judeţ, care face şi serviciul poşteĭ rurale, precum şi un spital rural cu 40 paturĭ.

In timpul războiuluĭ din 1877, divizia IV-a, comandată de d. General Manu, a ocupat acest sat.

Suprafaţa luĭ e de 1839 hect., din carĭ d. General Manu are 1275 hect. şi locuitorĭĭ 564 hect. Proprietarul cultivă 1005 hect., 150 rămîn sterpe, 60 izlaz şi 60 pădure. Locuitorĭĭ cultivă 464 hect. şi 100 rezervă pentru fîneţe.

Populaţia satuluĭ e de 2000 locuitorĭ, carĭ se ocupă cu agricultura şi creşterea vitelor.

Are o biserică mare, cu hramul Adormirea, deservită de 1 preot şi 2 cîntăreţĭ, clădită de Marele Vornic Ioan Manu; o cazarmă de dorobanţĭ; o grădină frumoasă cu tot felul de pomĭ, proprietatea d-luĭ General Manu; o şcoală mixtă, frecuentată de 40 elevĭ şi 15 eleve, cu întreţinerea căreia statul cheltueşte anual 1404 leĭ, iar comuna 1175 leĭ. Localul şcoaleĭ s'a construit de judeţ în anul 1884.

Aci sunt 2 maşinĭ de treerat cu aburĭ, 1 pod pe vase, între Budeşti şi Rădovanul, şi 1 povarnă.

Comerciul se face de 13 cîrciumarĭ şi 2 hangiĭ.

Numărul vitelor marĭ e de 667 şi al celor micĭ de 1199.

Locuitorĭĭ aŭ 86 pluguri, 47 cu boĭ, 39 cu caĭ şi 102 care şi căruţe, 47 cu boĭ şi 55 cu caĭ. In sat sunt 18 străinĭ.

Dintre locuitorĭ, 478 sunt plugarĭ.

Budeşti, *sat*, în jud. R.-Sărat, pl. Oraşuluĭ, cătunul de reşedinţă al comuneĭ Budeşti. Şi-a luat numele de la moşia Budeşti. E situat în partea de răsărit a comuneĭ, aşezat pe pîrîul Cîrceĭ; are o întindere de 120 hect., cu o populaţiune de 1373 loc., între carĭ sunt socotiţĭ şi ceĭ din cătunul Cîrceĭ, cu care formează un singur trup.

Budeşti, *sat*, în pl. şi jud. Tutova, com. Plopana, spre S. de tîrguşorul Plopana. Are 233 loc., din carĭ 6 ştiŭ carte, şi 53 case.

Budeşti, *sat*, face parte din comuna rur. Diculeşti, pl. Olteţul-d.-j., jud. Vîlcea. Are o populaţie de 395 locuitorĭ, 200 bărbaţĭ şi 195 femeĭ. Cade în partea de N. a comuneĭ. Locuitorĭĭ sunt împroprietăriţĭ în anul 1864.

Aci e o biserică fondată la anul 1825 de Slugerul Alexandru Diculescu şi reparată în urmă de d. Vasile Racotă.

In partea de V. e udat de rîul Olteţul şi de valea Imoroasa. Copiĭ în vîrstă de şcoală sunt 28, dintre carĭ 14 băeţĭ şi 14 fete.

Budeşti, *cătun* al comuneĭ Tres-

www.dacoromanica.ro

tioara, jud. Buzău, cu 200 loc. și 48 case.

Budești, *deal*, jud. Iași, la poalele căruia e situat satul Budești, com. Mogoșești, pl. Stavnicul. Vîrful luĭ se numește Toaca. La 1812, în timpul bejenieĭ, o ceată de Turcĭ se așezase pe vîrful dealuluĭ.

Budești, *drum*, jud. Iași, ce duce de la Iași la Vasluiŭ prin comunele: Galata, Miroslava, Mogoșești, Mironeasa și prin satul și pe dealul Budești. Acest drum servea în vechime de comunicație între Țara-de-Jos și Iași; pe aicĭ veneaŭ Domniĭ din Constantinopol la scaunul domnieĭ.

Budești și Fărțigani, *moșie*, pl. Tazlăul-d.-s., comuna Scorțeni, județul Bacăŭ, despre care Th. Codrescu, în «Buciumul Romîn», pag. 523, ne spune: «moșie la ținutul Bacăuluĭ, în care are parte și d-luĭ Ștefanache Ion Cocea, care maĭ cumpără o sumă de stînjenĭ de la Niculaĭ sin Toader Petrea, Vasilie a Icoaneĭ din satul Scorțeni; iar din răzeșĭ sunt și C. Magu, Vasilie Grigoraș, Grigori Patrichi, care vînd 12 stînjenĭ din moșia d-sale Aga Enache Crupenschi, și Ion Balica 4 stînjenĭ, d-sale Șătraruluĭ Sandu Chiriac; Tudurachi Mătrăgună, C. Mariș, etc.; pe lîngă moșia Costești și altele, fără sat».

Budești, *pădure* particulară, supusă regimuluĭ silvic, pendinte de com. Diculești, pl. Olțeț-d.-j., jud. Vîlcea.

Budești, *pîrîŭ*, jud. Iași, format din două ramurĭ; una izvorește din pădurea numită Gîsca și alta de sub dealul Huma, trece prin satul Budești, com. Mogoșești, pl. Stavnicul; maĭ jos de sat, unindu-se cu pîrîul Pietrosul, se varsă în scursura iazuluĭ Bîrca.

Budești-de-Jos (Lunca), *moșie* nelocuită, pl. Negoești, jud. Ilfov; face parte din com. rur. Budești. Are o suprafață de 750 hect., proprietate a d-luĭ P. Chirițescu. Din totalul moșieĭ, 75 hect. se rezervă pentru fînețe.

Budești-de-Sus (Lunca), *moșie* nelocuită, pl. Negoești, jud. Ilfov; face parte din com. rur. Budești. Are o suprafață de 450 hect., proprietate a d-luĭ General Manu. Din totalul moșieĭ, 40 hect. se rezervă pentru fînețe.

Budești-Ghicăĭ, *com. rur.*, jud. Neamțu, la extremitatea despre E. a județuluĭ și despre S.-E. a pl. de Sus-Mijlocul. Se mărginește la N. cu com. Bozieni și Bîrgăoani; la V. cu com. Bîrgăoani, în parte; la V. cu com. Mărgineni, și la E. cu jud. Roman, despărțindu-se în toate părțile prin limite convenționale.

Terenurile sale în parte sunt accidentate, prezintînd șira dealurilor Climești, Făurei și Chiliile, care străbat comuna aproape paralel cu hotarul jud. Roman; în colo sunt văĭ și podișe rodnice și prielnice culturieĭ plantelor agricole, iar pe unele locurĭ, maĭ cu seamă despre N., puțin mlăștinoase.

Este formată din satele: Budești-Ghicăĭ, Climești, Făurei, Micșunești și Tatomirești, cu o populațiune de 2446 suflete, 548 familiĭ, carĭ repartizațĭ dau: 2422 suflete: 1237 bărbațĭ, 1209 femeĭ; după stare civilă: 1219 necăsătorițĭ, 1060 căsătorițĭ, 167 văduvĭ, dintre carĭ 71 văduve, 3 divorțațĭ, 40 nevolnicĭ; 128 știŭ carte, 2319 nu știŭ; 1078 sunt copiĭ, dintre carĭ 562 copiĭ de sex bărbătesc, 516 copiĭ de sex femeesc; după naționalitățĭ sunt: 34 suflete străinĭ, saŭ 5 familiĭ evreești, 7 familiĭ Ungurĭ, Nemțĭ, etc.

Romînĭĭ se îndeletnicesc cu agricultura și creșterea vitelor; străinĭ, în parte, aŭ angajamente la proprietarĭ, alțiĭ se ocupă cu agricultura, și alțiĭ cu negoțul. Dintre locuitoriĭ împroprietărițĭ în 1864 sunt astă-zĭ: 119 carĭ stăpînesc locurile lor însi-și; 166 ca urmașĭ și 98 carĭ de și însurațĭ și cultivatorĭ de pămînt, dar încă n'aŭ nicĭ un soiŭ de împroprietărire, precum nicĭ prilejul de a moșteni după urma părinților lor legiuițĭ.

Agricultura se poate face pe o întindere de 2423 hect., 47 ariĭ.

Suhatul are o întindere de 140 hect., nutrind 2391 capete de vite, carĭ, singure din tot județul, sunt de o rasă superioară, aci prăsindu-se și crescîndu-se specia boilor și a vacilor Olandeze și Elvețiane. In această comună se maĭ află și o herghelie de caĭ.

Sunt: 560 boĭ, 285 vacĭ, 1036 oĭ, 118 caĭ, 238 porcĭ, și 154 vite micĭ cornute.

In această comună sunt: 5 bisericĭ, cu 11 deserventĭ, 5 preoțĭ, 6 eclesiarcĭ, plătițĭ din fondurile comunale cu 700 leĭ (venitul fonciar anual al pămînturilor date bisericilor, se urcă la suma de 2366 leĭ); 4 morĭ de apă; o velniță; 4 fierărĭĭ; 2 rotărĭĭ; o școală.

Budgetul comuneĭ e de 10802 leĭ la venitурĭ și 10703 la cheltueliĭ; numărul contribuabililor e de 543.

Comunicațiunea cu satele vecine se face prin: un drum comunal din satul Tatomirești, ce trece prin satul Făureĭ, Budești-Ghicăĭ, legîndu-se cu șo-

www.dacoromanica.ro

seaua jud. Piatra-Bozieni-Roman între kil. 25—26; prin două drumurĭ comunale ce es din precedentul, între satul Tatomireşti şi Făureĭ, ducînd unul prin satul Climeşti în jud. Roman, prin Micşuneşti la Hîrteşti, precum şi prin diferite alte drumurĭ naturale, ce leagă diversele localităţĭ.

Budeşti-Ghicăĭ, *sat*, com. Budeşti-Ghicăĭ, pl. de Sus-Mijlocul, jud. Neamţu, aşezat pe valea pîrîiaşuluĭ cu acelaşĭ nume, sub coastele a treĭ dealurĭ: Făgeţelul, Chiliile şi Climeşti, între satele: Vlădiceni la V., Bozieni la N.-E., Climeşti şi Făureĭ la S.-E., la 29 kil. 300 m. depărtare de Piatra.

Are o populaţiune de 819 sufl., saŭ 182 fam., din carĭ 26 văduve, 7 nevolnicĭ Romînĭ, 3 familiĭ Izraeliţĭ, 7 Ungurĭ, carĭ în general se ocupă cu agricultura şi creşterea vitelor, iar Evreiĭ cu negoţul.

In acest sat se află: reşedinţa autorităţilor comunale, o biserică nouă făcută de vr'o 4 anĭ, deservită de 2 preoţĭ şi 2 dascălĭ; o şcoală frecuentată de 42 elevĭ; 2 morĭ de apă, o velniţă, 2 fierarĭ şi 1 rotar.

Numărul contribuabililor este de 207.

In acest sat se face mare bîlciŭ, la 20 Iulie.

Numărul vitelor se urcă la 572 capete, dintre carĭ: 158 boĭ, 100 vacĭ, 207 oĭ, 25 caĭ, 33 porcĭ şi 49 juncĭ.

Budeşti-Ghicăĭ (De la-), *iaz*, jud. Neamţu, în partea despre N.-V. a satuluĭ Budeşti-Ghicăĭ, format de scursoarea pîrîiaşuluĭ din iazul Bălăneşti; comunică cu iazurile din com. Bozieni prin un pîrîiaş, care, după cum spun uniĭ, poartă aceeaşĭ numire, adică Pîrîul-Budeştilor, iar după alţiĭ, pîrîiaşul Vlădiceni, fiind-că scursoarea iazuluĭ Bălăneşti trece pe teritoriul satuluĭ Vlădiceni.

Budeştilor (Dealul-), *deal*, în com. Budeşti-Ghicăĭ, plasa de Sus-Mijlocul, jud. Neamţu; formează o şiră, din care se detaşează dealurile: Climeşti, Chiliile şi Făureĭ.

Budeştilor (Pîrîul-), *pîrîiaş*, judeţul Neamţu, formează scursoarea iazurilor de pe partea nordică a terenurilor com. Budeşti-Ghicăĭ; parcurge teritoriul com. Bozieni, urmînd direcţiunea S.-V. către N.-E., pe o întindere de 150 m. şi se varsă în iazul al treilea din cea din urmă comună, după ce primeşte din stînga pe pîrîul Soreĭ.

Budichia. (Vezĭ Dealul-Teiuluĭ, com. Roşiile, jud. Vîlcea).

Budieni, *com. rur.*, în partea de E. a plăşeĭ Ocolul, jud. Gorj; e situată parte pe loc şes, parte pe deal. Este formată din 2 cătune, cătunul Budieni, unde este şi reşedinţa, şi cătunul Piştești numit şi Piştești-din-Deal. Se mărgineşte la N. cu com. Bălăneşti, la V. cu cătunul Bucureasa al comuneĭ Petreşti-de-Vărsăturĭ, la S. cu Şasa şi la E. cu com. Copăcioasa.

Numele de Budieni, se zice că i s'a dat după numele unuia din primiĭ săĭ locuitorĭ, numit Budianul, aĭ căruĭ descendenţĭ sunt şi acum foarte numeroşĭ.

Are o întindere de 1200 hect., din carĭ 205 hect. arabile, 235 hect. fîneţe, 6 hect. vie, 745 hect. izlaz, pomet şi pădure, 9 hect. vatra satuluĭ. Pămîntul este productiv.

Are o populaţie de 1430 suflete, saŭ 285 familiĭ, toţĭ Romînĭ, ocupîndu-se cu agricultura, creşterea vitelor şi cu lucrul de lemnărie simplă. Locuitoriĭ posedă 30 pluguri, 63 care cu boĭ, 606 vite marĭ cornute, 55 caĭ, 955 oĭ, 62 capre, 197 rimătorĭ şi 30 stupĭ carĭ daŭ 16 kil. ceară.

Budgetul comuneĭ are ca venit 960 leĭ, iar cheltuelile se urcă la 930 leĭ. Contribuabilĭ sunt 250.

Rîul Amaradia udă pămîntul acesteĭ comune, care, în timpurĭ ploioase, debordînd, pricinueşte marĭ stricăciunĭ semănăturilor.

Comunicaţia se face prin calea ferată Filiaşi-T.-Jiul ce trece prin apropierea acesteĭ comunĭ avînd staţie la Copăcioasa; prin şoseaua judeţeană Tîrgul-Jiul-Rîmnicul-Vîlcea, care trece prin mijlocul comuneĭ; prin şoseaua comunală care se detaşează din şoseaua judeţeană de la «Fîntîna-cu-lanţul», străbate interiorul comuneĭ şi merge la com. Dăneşti.

In comună se găsesc 10 fîntînĭ făcute de locuitorĭ.

Comuna are 1 local de primărie; 1 şcoală înfiinţată, la 1879 şi frecuentată de 45 elevĭ şi 2 eleve, din 50 înscrişĭ.

Comuna are 4 bisericĭ, din care 1 de zid şi 3 de lemn, slujite de 2 preoţĭ şi 3 cîntăreţĭ. Bisericile sunt clădite: cea de zid în anul 1870, iar cele de lemn: 1 în 1770, alta la 1820; celeĭ de a treia nu-ĭ se cunoaşte data fondăreĭ fiind foarte vechiă.

Budieni, *cătun* de reşedinţă, jud. Gorj, com. Budieni. Are o întindere de 900 hect., din carĭ 140 hect. arabile, 160 hect. fîneţe, 695 hect. izlaz, pomet şi tufăriş, 5 hect. vatra satuluĭ.

Are o populaţie de 190 familiĭ cu 950 suflete, toţĭ Ro-

www.dacoromanica.ro

mînĭ, din carĭ 160 contribuabilĭ.

Locuitoriĭ posedă 20 pluguri şi 45 care cu boĭ, 400 vite marĭ cornute, 35 caĭ, 535 oĭ, 32 capre, 100 rîmătorĭ şi 20 stupĭ cu albine.

Apele şi căile de comunicaţie s'aŭ descris la comună.

In cătun se maĭ găsesc 1 puţ şi 7 fîntînĭ.

Cătunul are 2 biserici de lemn, deservite de 1 preot şi 1 cîntăreţ.

Budieni, *mahala,* în com. rur. Tehomirul, pl. Văilor, jud. Mehedinţi.

Budilovăţul, *deal,* în com. rur. Brezniţa, pl. Ocolul-d.-s., jud. Mehedinţi.

Budilovăţul, *mahala,* în plasa Ocolul-d.-s., jud. Mehedinţi; ţine de com. rur. Brezniţa.

Budilovăţul, *pădure,* în jud. Mehedinţi, pl. Ocolul-d.-s., com. rur. Brezniţa.

Budinul-Cîlciul, *trup de pădure,* pe teritoriul com. Crucea-d.-s., pl. Zăbrăuţi, jud. Putna. Este proprietatea răzeşilor.

Budislavul, *munte,* în jud. Argeş, plaiul Loviştea. De aicĭ pleacă Culmea-Cozieĭ. Are o înălţime de 2397 m. d'asupra nivelului Mării-Negre.

Budişteanca, *sat,* jud. Brăila. (V. Filiul).

Budişteanca, *girlă,* jud. Muscel; izvoreşte din colinele jud. Dîmboviţa, ia diferite numirĭ, după localităţile pe unde trece, udă com. Budişteni şi Ciulniţa, pl. Podgoria, şi se varsă în rîul Argeş.

Budişteanca, *pădure,* supusă regimului silvic, com. Budişteni, pl. Podgoria, jud. Muscel, compusă din stejar, fag, carpen şi plop, în întindere de 75 hect.

Budişteni, *com. rur.,* pl. Podgoria, judeţul Muscel, la S.-E. de Cîmpulung, aşezată pe ambele malurĭ ale rîuluĭ Budişteanca. E numită şi Bogaţi. De la această comună pănă la Cîmpulung sunt 77 kil.

Se compune din 4 cătune: Budişteanca, Glodul, Scoiceşti şi Pietroasa. Numele săŭ vine de la Gîrla şi Schitul-Budişteni. Are o populaţie de 1057 locuitorĭ (650 bărbaţĭ şi 407 femeĭ) cu 214 capĭ de familie, carĭ trăesc în 294 case.

Locuitoriĭ, pe lîngă agricultură şi creşterea vitelor, se maĭ ocupă cu cultura cireşilor, pepenilor, prunelor şi a viţeĭ. Produsul munceĭ îl desfac la Bucureşti, Piteşti şi Găeşti. Stupiĭ cu albinele daŭ pănă la 41 kgr. miere. Gîndaciĭ de mătase produc pănă la 40 kgr. gogoşĭ. Porumbul se cultivă pe 96 hect.; iar ţuică se fabrică pănă la 7000 decalitri pe an.

Locuitoriĭ aŭ: 210 boĭ, 17 caĭ, 247 oĭ, 154 porcĭ, 69 juncĭ şi 105 vacĭ.

In comună şi împrejurul comuneĭ sunt dealurile: Crîngureanca, Zamfir, Covergilor, Schitul-Budişteni, Băila-Mare şi Băila-Mică.

Comuna are 233 contribuabilĭ. Venitul anual e de 2140 leĭ şi cheltuelile de 2133 leĭ. Are un capital de 1154 leĭ la Casa de Depuneri.

Locuitoriĭ sunt parte moşneni, parte împroprietăriţĭ prin legea din 1864, pe moşia Schitul-Budişteni. In raionul acesteĭ comune sunt schiturile: Budişteni şi Cotroceni, ambele în ruină, şi 1 biserică, deservită de 1 preot şi 2 dascălĭ, clădită de locuitorĭ.

Şcoala, cu întreţinerea căreia statul cheltueşte anual 1080 leĭ, e frecuentată de 65 băeţĭ şi 6 fete, din numărul de 131 în etate de şcoală.

Ştiŭ carte 239 bărbaţĭ şi 30 femeĭ.

Budişteni, *sat,* face parte din com. rur. cu acelaşĭ nume, jud. Muscel. Se maĭ numeşte şi Moşneni.

Se află situat între dealurile: Crîngureanca, pe care se află vie şi pădure, şi dealul Zamfir unde este cimitirul satuluĭ, cu o mică bisericuţă. Aci este reşedinţa primărieĭ; şcoala şi biserica, cu hramul Adormirea.

Gîrla Budişteanca udă cătunul spre V.

Are o populaţie de 380 locuitorĭ.

Budişteni, *cătun* al comuneĭ Costeşti, jud. Buzăŭ, cu 370 locuitorĭ şi 78 case.

Budişteni, *deal,* în raionul comuneĭ Budişteni, jud. Muscel, pe care se cultivă 62,25 hect. vie.

Budişteni (Bălişoara), *moşie,* com. Costeşti, jud. Buzăŭ. Are 420 hect. arabile şi izlaz, 15 hect. pădure, despărţită în 3 sforĭ: Aricească şi Bălişoarele.

Budişteni, *pădure* a statuluĭ, în întindere de 322 hect., pendinte de com. Budişteni, pl. Podgoria, jud. Muscel.

Budişteni, *fost schit* de călugărĭ, în comuna cu acelaşĭ nume, jud. Muscel, fondat înainte de anul 1685, de Ştefan Călugărul, care, ca mirean, purta numele de Stanciu, logofătul din Budişteni.

www.dacoromanica.ro

Acesta lăsă o mare parte din averea sa schitului Budişteni, care mai tîrziŭ fu închinat mănăstirei Cotroceni, spre a fi ferit în viitor de orî-ce supărărî, şi spre a-i asigura, cu felul acesta, existenţa şi înflorirea.

Din cauza relei administraţiĭ, schitul s'a părăsit, chiar din anul închinărei sale. Călugăriĭ îl lăsară, căcî le lipsea până şi existenţa de toate zilele.

Bisericuţa, deşi ruinată, servea de eclesie, iar preotul se întreţinea din mila creştinilor. La anul 1838, consîngeniĭ şi consăteniĭ fondatoruluĭ schituluĭ Budişteni, aŭ reclamat Domnitoruluĭ Alexandru Ghica contra egumenilor de la Cotroceni pentru reaua întrebuinţare a veniturilor acestuĭ schit; reclamaţia lor însă n'a avut nicĭ un rezultat. Astă-zĭ este o complectă ruină. Venitul schituluĭ era de 700 galbenĭ anual.

Budoaia, *deal*, pe teritoriul satuluĭ Crucea, com. Sîrca, plasa Cîrligătura, jud. Iaşi.

Budoaia, *pîrîŭ*, izvoreşte din dealul Budoaia, satul Crucea, com. Sîrca, pl. Cîrligătura, jud. Iaşi, şi se varsă în pîrîul Bocniţa, com. Sineşti, pl. Cîrligătura.

Budoaia, *pîrîŭ*, în jud. R.-Sărat, plaiul Rîmnicul, com. Chiojdeni, izvoreşte din culmea Cătăuţuluĭ, udă partea de S. a com. şi merge de se varsă în rîul R.-Sărat.

Budoiul, *moşie* a statuluĭ, la N.-V. comuneĭ Băeşti, pl. Olteţul-d.-s., jud. Vîlcea.

Budoiul, *moşie* a statuluĭ, jud. Vîlcea, fostă pendinte de mănăstirea Polovraci, care, pe periodul 1888—93, s'a arendat cu 4200 leĭ anual.

Budoiul, *moşie*, fostă proprietate a statuluĭ, com. Tereuja, pl. Olteţul-d.-s., jud. Vîlcea, care s'a vîndut în loturĭ la locuitorĭ.

Budoiul, *pădure* a statuluĭ, jud. Vîlcea, în întindere de 500 hect., fostă pendinte de mănăstirea Polovraci, situată în com. Sineşti, pl. Olteţul-d.-s., şi formată din trupurile: Dobrica saŭ Pietroasa (300 hect.) şi Urzica (200 hect.).

Budrea, *sat*, jud. R.-Sărat, plasa Rîmnicul-d.-s., cät. com. Racoviţeni, aşezat în partea de N. a comuneĭ, la poalele dealuluĭ Budrea, pe pîrîul Budrea, la 1 kil. spre N. de cät. de reşedinţă, Racoviţeni. Are o întindere cam de 50 hect., şi o populaţie de 96 familiĭ, saŭ 410 suflete, din carĭ 81 contribuabilĭ; 15 ştiŭ carte. Este în sat o biserică, deservită de 1 preot şi 1 cîntăreţ.

Budrea, *deal*, jud. R.-Sărat, pl. Rîmnicul-d.-s., com. Racoviţeni, se desface din dealul Hîrboca, brăzdează partea de N. a com.; se sfîrşeşte în rîul Cîlnăul; e acoperit cu imaşurĭ şi semănăturĭ întinse.

Budrea, *pîrîŭ*, jud. R.-Sărat, pl. Marginea-d.-s., com. Racoviţeni; izvoreşte din dealul Budrea, udă partea de N., trece prin cătunul Budrea şi se varsă în rîul Cîlnăul, pe dreapta luĭ. Valea sa este frumoasă, cu malurĭ înalte şi verzĭ.

Buduhala, *cătun*, al com. Şomăneşti, pl. Ocolul, jud. Gorj, situat spre N. de comună, şi aproape de şoseaua judeţeană T.-Jiŭ-Severin.

Are o suprafaţă de 200 hect., din carĭ 30 hect. pădure, 10 hect. izlaz, 60 hect. fineţe, 100 hect. cultivabile.

Are o populaţie de 41 familiĭ, saŭ 180 suflete, din carĭ 35 contribuabilĭ.

Locuitoriĭ aŭ 8 pluguri, 15 care cu boĭ şi vacĭ, 83 vite marĭ cornute, 33 porcĭ şi 41 capre.

In apropiere de acest cătun trece apa Bistriţa.

Comunicaţia în acest cătun se face prin şosele comunale carĭ îl pun în comunicaţie la S. cu Şomăneşti, iar la V. cu Teleşti-d.-j., unde şoseaua comunală întîlneşte şoseaua judeţeană T.-Jiŭ-Severin.

Buduhoaia, *pădure*, în partea de N.-V. a comuneĭ Urziceni, pl. Coşula, jud. Botoşani.

Buduhocea, *iaz*, pe moşia Cerviceşti, com. Cucoreni, jud. Botoşani, format din pîrîul Ranca. Are o suprafaţă de 3 hect.

Buduhocea, *şes*, pe moşia Cerviceşti, com. Cucoreni, jud. Botoşani; produce mult fîn.

Buduiasca, *cătun*, pendinte de com. Măgura, pl. Cîlniştea, jud. Vlaşca, situat între văile Teleorman şi Cleniţa, proprietate a statuluĭ. Are o suprafaţă de 370 hect., din carĭ 62 hect. pădure, şi ţine de ocolul silvic Ghimpaţi. Are o biserică zidită de d-na Safta Castrişoaia, fosta proprietară, şi deservită de 1 preot şi 2 cîntăreţĭ.

In cătun este o şcoală mixtă, zidită la 1861, cu 1 învăţător, frecuentată de 10 băeţĭ şi 5 fete, din numărul de 42 copiĭ, în vîrstă de şcoală. Este o cîrciumă.

Buduila, *cătun* al comuneĭ Boziorul, jud. Buzăŭ; are 90 loc. şi 26 case.

www.dacoromanica.ro

Buduioasa, *pădure*, jud. Bacău, plasa Siretul-d.-s., com. Oțelești; proprietatea d-nei Maria Hanuță.

Buduiul, *deal*, pl. Marginea-d.-s., com. Bordești, jud. R.-Sărat; se desface din Dealul-Nucilor, brăzdează partea de Vest a comunei, de-a lungul pîrîului Buduiul. E acoperit cu păduri și pășuni.

Buduiul, *pîrîu*, în pl. Marginea-d.-s., com. Bordești, jud. R.-Sărat; izvorește din Dealul-Nucilor, udă V. comunei, de-a lungul dealului Buduiul și se termină în rîul Rîmnul.

Budul, *sat*, în partea de S.-V. a comunei Stănilești, pl. Prutul, jud. Fălciu, la distanță de 4 kil. de satul de reședință, situat pe dealul cu același nume, pe o suprafață de 450 hect. Are o populație de 41 familii, saŭ 124 suflete, din carî 19 contribuabilî. Se află pe domeniul statului Stănilești.

Acest sat a avut și el partea sa de suferință în luptele urmate între Ruși și Turcî în războiul de la 1711.

Budul, *deal*, în partea de V. a comunei Stănilești, pl. Prutul, jud. Fălciu; pe el se află situat satul Budul și o movilă care poartă acelaș nume.

Budulacul, *gîrlă*, ce izvorește de la N. de com. Sîngerul, plasa Podgoria, jud. Prahova, și se varsă în gîrla Cricovul, tot în raionul com. Sîngerul.

Budulanului (Valea-), *vale*, jud. Dolj, pl. Jiul-d.-s., comuna Florești.

Budului (Dealul-), *deal*, jud. Bacău, pl. Bistrița-d.-s., pe teritoriul com. Mărgineni-Muntenî.

Budului (Valea-), *vale*, jud. Bacău, pl. Bistrița-d.-s., com. Mărgineni-Muntenî, situată între dealurile Secătura și Dealul-Budului.

Budurana, *pîrîu*, jud. Teleorman. Vara este sec. Pe timpul topireî zăpeziî și al ploilor marî se revarsă și îneacă țarinele locuitorilor.

Budurana, *vale*, jud. Teleorman, începe din tufărișul moșieî Butculești, se îndreptează spre S., adîncindu-se din ce în ce maî mult, trece pe lîngă com. Gărăgăul, la punctul numit Fîntîna-Nouă. Ceva maî sus de acest punct se formează pîrîul cu același nume, care fiind oprit în cursul luî, formează Elești-teul-luî-Dima, chiar în comuna Gărăgăul. De aci valea și pîrîul se îndreptează spre Apa-Cîineluî, în care se varsă, maî jos de cătunul Golășeî, la hotarul ce desparte moșia Gărăgăul de moșia Virtoapele-d.-s.

Budureasca, *gîrlă*, izvorește din raionul comuneî Călugăreni, trece prin com. Vadul-Săpat, pl. Cricovul, jud. Prahova, și-și continuă cursul pre lîngă comuna Mizil, jud. Buzău, după ce primește ca afluent gîrla Scheianca. Pe această vale se află puțină piatră de construcție.

Budureasca, *vale*, în jud. Buzău, com. Baba-Ana; se scurge în pîrîul Istăul; pricinuește înecurî în timpurile ploioase.

Budurești, *sat*, face parte din com. rur. Dobriceni, pl. Ocolul, jud. Vîlcea. Are o pop. de 112 locuitorî (54 bărbați și 58 femeî). D'aci și până la cătunul Dobriceni, reședința comuneî, e aproape 1 kil.

Are o biserică, fondată la anul 1830 de preotul Tănase, și reparată la 1881 de Stan Boiangiul. Este situat între două frumoase păduri așezate la V. și E. luî.

Buduroaia, *zăvoiŭ și fînaț*, pe șesul drept al Siretuluî, în com. Stolniceni, jud. Suceava.

Buduroaiele, *vale*, jud. Dolj, pl. Ocolul, com. Preajba.

Buduroiul, *fîntînă*, comuna Mădulari, pl. Cerna, jud. Vîlcea. Numele îî vine de la un copac scorburos ce este băgat în acel izvor și prin care se scoate apă cu un vas.

Buduroiul, *pîrîu*, la Sudul comuneî Zăvideni, pl. Oltul-d.-s., jud. Vîlcea; se varsă în rîul Olt.

Buduroiului (Măgura-), *măgură*, jud. Teleorman, în partea din centrul comuneî Dracea, spre Vest.

Budurosul, *apă*, jud. Prahova, izvorește din com. Strejnicul, și se varsă în iazul Moruzzi (Leautul), în raionul com. Negoești, pl. Tîrgșorul.

Budusluveşti, *pîrîu*, izvorește de pe teritoriul com. Făgețelul, pl. Vedea-d.-s., jud. Olt, și se varsă în gîrla Plapcica, com. Alunișul.

Bueasca, *pădure*, în plasa Ialomița-Balta, comuna Albești, jud. Ialomița, pe țărmul drept al rîuluî Ialomița. Are o suprafață de 350 hect. Esențe: știejar, ulm, anin, jugastru, salcie și plop.

www.dacoromanica.ro

Bueşti, *sat*, plasa Ialomiţa-Balta, pendinte de comuna Albeşti, jud. Ialomiţa. Este situat spre E., la 4 kil. de satul de reşedinţă, la extremitatea de Nord a cîmpuluĭ Bărăganul.

Are o suprafaţă de 4500 hect., proprietate a statuluĭ. A fost pendinte de măn. Cernica, a fost arendată pe periodul 1883-1893 cu suma de 40100 leĭ anual.

Populaţiunea e de 220 familiĭ Romînĭ şi 2 familiĭ Grecĭ.

Aicĭ se află două şcoale primare, una de băeţĭ şi una de fete, cu un învăţător şi o învăţătoare, retribuiţĭ de comună. Localul şcoaleĭ este construit de comună.

Are o biserică zidită la 1843, deservită de 2 preoţĭ şi 2 cîntăreţĭ.

Bufneĭ (Izvorul-de-la-Piatra-), *izvor*, în judeţul Buzăŭ, com. Cislăul, căt. Ungureni; începe de la Piatra-Bufneĭ şi dă în rîul Buzăŭ.

Bufneĭ (Piatra-), *colină*, în jud. Buzăŭ, com. Cislăul; începe de la Bătătura-Vacilor şi merge pînă în albia rîuluĭ Bîsca-Chiojduluĭ.

Bufniţeĭ (Colţul-), *pisc*, în comuna Bădeni-Pămînteni, plaiul Dîmboviţa, jud. Muscel.

Buftea, *sat*, pl. Znagovul, judeţul Ilfov; face parte din com. rur. Bucoveni; cade spre N. de Buciumeni, pe malul stîng al rîuluĭ Colintina. Calea ferată Bucureşti-Ploeşti taie calea naţională între Buciumeni şi Buftea.

Aci este un frumos castel, cu 3 etaje, într'un stil elegant; el se află în mijlocul parculuĭ, înconjurat de arborĭ seculariĭ; mai este o casă de mosafirĭ, o mare moară de aburĭ.

In mijlocul uneĭ aleĭ umbroase este o cişmea cu apă bună de băut, care poartă următoarea inscripţie: «Această cişmea s'aŭ ridicat de dumnealuĭ marele vornic Barbu Ştirbeiŭ şi s'aŭ lucrat de Hristea Tersaneliŭ cişmegiul, 1844, Iulie». — De altă parte, cu litere nouă: «Renovat de principele Al. B. Ştirbeiŭ, 1888». In fundul parculuĭ este o mică capelă, în stil bizantin, sub care se află cripta în care se odihnesc Barbu P. Ştirbeiŭ, fostul Domn al Ţăriĭ-Romîneştĭ, Elisabeta Doamna, născută Cantacuzino, Prinţul Alex. Barbu Ştirbeiŭ cu soţia sa Maria, născută Ghica-Comăneştĭ şi maĭ mulţĭ copiĭ aĭ luĭ Alex. Ştirbeiŭ.

In Buftea, în timpul războiuluĭ din 1877, s'a înfiinţat de principesa Maria Alexandru Ştirbeiŭ un spital pentru oşteniĭ răniţĭ.

Satul, împreună cu Atîrnaţi şi Flămînzeni, se întind pe o suprafaţă de 3458 hect. Proprietarul, Principele Al. B. Ştirbeiŭ, are 2350 hect. şi locuitorĭĭ 1108 hect.

Pe moşia proprietăţeĭ se cultivă 1030 hect., 15 rămîn şterpe, 1305 hect. pădure. Locuitorĭĭ cultivă 1053 hect. şi restul rămîn sterpe. Populaţia satuluĭ e de 504 locuitorĭ.

Are o şcoală de băeţĭ şi una de fete, frecuentate de 27 elevĭ şi 20 eleve, cu carĭ statul şi comuna cheltuesc anual 5056 leĭ. Ambele şcoale sunt sub un acoperămînt, şi sunt construite în anul 1889.

Comerciul se face de 2 cîrciumarĭ. In sat s'aŭ stabilit 13 străinĭ.

Aci este o mare fabrică de făină.

Buftea, *staţie* de dr. d. fr., jud. Ilfov, pl. Znagovul, com. Bucoveni, pe linia Bucureşti-Ploeşti. Se află între staţiile Chitila (7.7 kil.) şi Periş (12.9 kil.). Inălţimea d'asupra nivelului mărĭĭ e de 101.79 m. Venitul acesteĭ staţiĭ pe anul 1896 a fost de 60791 leĭ, 90 banĭ.

Buftea, *pădure*, jud. Ilfov, plasa Znagovul, de 1305 hect., proprietate a Principeluĭ Al. B. Ştirbeiŭ.

Buftea, *pîrîiaş*, jud. Bacăŭ, pl. Bistriţa-d.-s., curge prin comunele Gîrleni şi Fîntînelele şi se scurge în Bistriţa.

Buftea. (V. Pîrîul-Cazaculuĭ, jud. Suceava).

Buftea, *vale*, jud. Bacăŭ, plasa Bistriţa-d.-s., ce se întinde prin comunele Gîrleni şi Fîntînelele.

Bufteĭ (Valea-), *vale*, jud. Ilfov, prin care trece pîrîul cu acelaşĭ nume, care alimentează balta Znagovul.

Buga, *lacul*, în com. Lisa, din pl. Marginea, jud. Teleorman.

Buga, *loc izolat*, în jud. Buzăŭ, com. Blăjani, acoperit în mare parte de viĭ.

Buga, *măgura*, în partea de S. a comuneĭ Lisa, jud. Teleorman.

Buga, *movilă*, în jud. R.-Sărat, pl. Marginea-d.-j., comuna Gulianca. Azĭ tinde să dispară, fiind necontenit arată de locuitorĭ.

Buga, *vale mică*, la N.-E. satuluĭ Nazîrul, în proprietăţile locuitorilor din Nazîrul, jud. Brăila.

Bugeacul, *com. rur.*, în pl. Silistra-Nouă, jud. Constanţa.

www.dacoromanica.ro

Este așezată în partea vestică a județului, la 118 kil. spre V. de orașul Constanța, capitala districtului, și în cea nord-estică a plășei la 6 kil. spre E. de orășelul Ostrov, reședința plășei. Comune învecinate cu ea sunt: Almalîul la 6 kil. spre S.-V., Gîrlița la 5 kil. spre S.-E., Căluia la 7 kil. spre E., Ese-Chioi la 10 kil. spre S.

Hotarul amănunțit al acestei comune este următorul: Plecînd de pe malul Dunării, din dreptul ostrovului Tilchia, la poalele dealului Bugeacul, și anume la o egală distanță de 2 kil. de Ostrov și Bugeacul, hotarul se îndreaptă spre S., urcă și coboară dealul Bugeacul, taie șoseaua comunală Ostrov-Bugeacul, străbate valea Bugeacul și urcă dealul pietros al Cărămizei; de aci se dirige spre E., coboară dealul de mai sus, pe malul iezerului Gîrlița, taie acest iezer până în dreptul satului Gîrlița, de aci o ia spre N.-E. până în fața gurii văii Cuiu-Iuc, de unde se îndreaptă spre V., ajunge pe malul lacului, la locul unde începe scurgerea sa în Dunăre prin gîrla Dervent, urmează malul drept al acestei gîrle, în direcțiune de la S.-V. spre N.-E., până la locul unde se varsă în Dunăre, la punctul numit Dervent; de aci se îndreaptă spre V. pe malul Dunării, pe la poalele septentrionale ale dealului Bugeacul, pe la N. de satul Bugeacul; la 2 kil. spre V. de sat ajungem la locul de unde am plecat. Forma lui este aceea a unui dreptunghiu neregulat; lungimea lui este de 18 kil., iar întinderea totală e de 1712 pogoane sau 817 hect. sau 8 kil. p.

Se mărginește la N. cu comunele rurale Tonea și Rosetti, din jud. Ialomița, despărțindu-se de ele prin fluviul Dunărea; la E. și la S. cu com. rur. Gîrlița, separată fiind de dînsa prin iezerul Gîrlița și gîrla Dervent; la V. cu com. rur. Almalîul, de care o desparte dealul Cărămida și cu com. urb. Ostrovul, de care se desparte prin dealul Cărămida și dealul Bugeacul.

Relieful solului e în general accidentat, afară de o mică parte spre E., un șes cuprins între Dunăre, iezerul Gîrlița și gîrla Dervent, acoperit cu iarbă. Culmea dealurilor Ostrovului o brăzdează în partea vestică și centrală, și anume cele două ramuri ale sale: Dealul-Bugeacului (75 m.) la N. și N.-V. de-a-lungul malului dunărean; dealul Cărămida la S. și S.-V., de natură pietroasă (77 m.), ambele dominînd satul Bugeacul; sunt acoperite cu fînețe și cîte-va vii. Movile sunt în număr de 6, naturale, fără importanță și acoperite cu verdeață.

Cursurile de apă cari udă comuna, sunt: Dunărea la N., pe o distanță de 6 kil.; malurile sale sunt în general înalte și rîpoase din pricina ondulațiunilor nordice și nord-estice ale dealului Bugeacul, care se termină aproape brusc într'însa. Gîrla Dervent, ce servă de scurgere iezerului Gîrlița în Dunăre, — însă cînd apele fluviului sunt mari, — servă ca scurgere ale unei părți din apa Dunării în iezerul Gîrlița; are 3 kilom. și-i servă și ca hotar estic spre comuna Gîrlița. Văi sunt puține; principala este Valea-Bugeacului ce vine de pe teritoriul comunei urb. Ostrovul, din dealul Cărămida; o brăzdează în partea S.-V., deschizîndu-se în iezerul Gîrlița. Iezerul Gîrlița (600 hect., din cari 120 hect. aparțin numai comunei Bugeacul) se află la S. și S.-V.; are malurile la S.-V. înalte și stîncoase din cauza ramificațiilor răsăritene ale dealului Cărămida; are pește bun ce se consumă și se exportă de locuitori în diferite părți.

Are un singur cătun, Bugeacul, reședință, așezat în partea centrală a comunei, la poalele răsăritene ale dealului Bugeacul, pe un șes ce se ridică treptat de la malul iezerului Gîrlița spre N.; cât. se află la 200 m. spre N. de iezer, la 600 m. departe spre V. de gîrla Dervent și la 1 kil. spre S. de Dunăre. Satul are o formă lunguiață; casele sunt frumoase, bine zidite, așezate pe o lungime de 1 kil., de o parte și de alta a unei uliți principale; la Vest sunt și vre-o cîte-va hect. cu vii.

Suprafața totală a comunei e de 817 hect., din cari 65 hect. vatra satului cu 79 case; restul de 752 hect. aparține tot locuitorilor.

Populațiunea este de 107 familii, sau 446 suflete, împărțită ast-fel: 225 bărbați și 221 femei, din cari 242 necăsătoriți, 188 căsătoriți și 16 văduvi. Din aceștia 75 știu carte și 371 nu știu; toți sunt Romîni.

După ocupațiune sunt: 87 agricultori și meseriași; 3 cîrciumari.

Improprietăriții sunt 87, neîmproprietăriți 15.

Budgetul acestei comune este la venituri de 2632 lei și la cheltueli de 2593 lei. Sunt 90 contribuabili.

Căile de comunicație sunt: un drum mare ce merge la Ostrov, pe malul Dunării, trecînd pe lîngă sat și drumuri comunale la Oltinea, Galița și Cîlnia.

Biserică este una singură, cu hramul Sf. Atanasie, zidită și întreținută de comună; are 10

www.dacoromanica.ro

hect. de la stat şi ca deserventĭ 1 preot şi 1 cîntăreţ.

Şcoală este una rurală mixtă, înfiinţată şi întreţinută de stat; are 10 hect. pămînt; 1 învăţător şi 43 elevĭ.

Bugeacul, *deal,* în judeţul Constanţa, pl. Silistra-Nouă, pe teritoriul comunei rurale Bugeacul. Se desface din dealul Iapce-Bair; se întinde spre E., avînd o direcţiune generală de la S.-V. spre N.-E. şi brăzdînd partea nordică a plăşeĭ şi pe cea nord-vestică a comuneĭ. Prelungirile sale nordice se sfîrşesc în Dunăre, făcîndu-ĭ malul drept, înalt şi rîpos; cele sudice fac malul iezeruluĭ Gîrliţa înalt şi stîncos. La poalele sud-estice este aşezat satul Bugeacul. Are o înălţime de 79 m., dominînd satul Bugeacul, Dunărea şi drumurile comunale ce duc de la Bugeac la Ostrov şi Almalîul. E acoperit cu semănăturĭ şi de viile locuitorilor din Bugeacul.

Bugeacul, *deal,* în jud. Tulcea, pl. Măcin, pe teritoriul comuneĭ Văcăreni şi pe al cătunuluĭ său Gărvan. Este maĭ mult o prelungire nordică a dealuluĭ numit Dealul-cu-Monumentul; se întinde spre N., avînd o direcţiune generală de la S.-E. la N.-V. La V., la E. şi la N. este înconjurat de Girla-Lăţimeĭ, care are aci forma uneĭ potcoave de cal. Pe la poalele sale vestice sunt semănate cîte-va viĭ; iar la poalele estice se vede un monument în piatră comemorativ al debărcăriĭ trupelor ruseştĭ în războiul de la 1877—78. Este stîncos pe alocurea, dar maĭ mult acoperit cu fîneţe şi izlaz. Vîrful culminant este de 86m,2; punct trigonometric de observaţie de rangul I-iŭ. De pe acest vîrf se vede satul Pisica şi Dunărea, ce sunt la 10 kil. depărtare. Pe la ambele sale poale trec două drumurĭ vecinale : Azaclîul-Gărvan-Văcăreni şi Azaclîul-Jijila.

Bugeacul, *lac,* în pl. Borcea, insula Balta, com. Şocariciul, jud. Ialomiţa.

Bugeacul, *vale,* în jud. Constanţa, pl. Silistra-Nouă, pe teritoriul comuneĭ rurale Bugeacul. Pleacă din pantele estice ale dealuluĭ Cărămida; se îndreaptă spre E. printre dealurile Iapce-Bair şi Bugeacul la N. şi Cărămida la V. şi S., brăzdînd partea nordică a plăşeĭ şi pe cea vestică a comuneĭ. Se sfîrşeşte în iezerul Gîrliţa, la 1 1/2 kil. spre V. de satul Bugeacul. Malurile sale sunt în general joase; aproape de vărsarea sa, sunt însă înalte şi stîncoase. Apă are numaĭ cînd plouă. Este tăiată de drumul comunal Almalîul-Bugeacul.

Bugeanul, *deal,* pe care e aşezat satul Vîrlezi, pl. Zimbrul, jud. Covurluiŭ.

Bugeanul, *iezişor,* pe valea pîrîuluĭ Covurluiul-Sec, între com. Vîrlezi şi Jorăşti, jud. Covurluiŭ; acest iezişor se usucă la secetă.

Bugeloiul, *pisc,* la E. de com. Ţiţeşti, pl. Rîul-Doamneĭ, jud. Muscel.

Bugeşti, parte din *satul* Trifeşti, jud. Roman.

Bughea, *deal,* com. Bughiile, pl. Teleajenul, jud. Prahova, pe care se cultivă 1/2 hect. vie.

Bughea, *suburbie* a oraşuluĭ Cîmpulung, jud. Muscel. Coprinde satele din jurul satuluĭ cu acelaşĭ nume.

Bughea, *gîrliţă,* izvoreşte din muntele Boldul şi Zănoaga, şi după ce udă, în jud. Muscel: comunele Bughea, Godeni şi Capul-Pisculuĭ, se varsă în Rîul-Tîrguluĭ, pe teritoriul comuneĭ Mihăeşti, cătunul Furnicoşi, servind, în partea de N., de limită între acest cătun şi cătunul Mihăeşti.

Bughea, (Izvorul-din-Hume), *izvor,* cu apă sulfuroasă, în jud. Muscel, la 5 kil. departe de Cîmpulung. Are un stabiliment de băĭ, într'o poziţie frumoasă, vizitat de mulţĭ pătimaşĭ. Drumul de la oraş la băĭ este cît se poate de plăcut, maĭ ales cînd ajungĭ pe platoul muscelului, care predomină oraşul.

Bughea, *movilă,* în jud. Buzăŭ, com. Caragele.

Bughea, *pădure,* proprietate a statuluĭ, pendinte de mănăstirea Cîmpulung, în întindere de 102 hect., plasa Nucşoara, judeţul Muscel.

Bughea, *pîrîŭ,* izvoreşte de la locul numit Piatra-Slăniculuĭ, comuna Slănicul, plasa Vărbilăul, jud. Prahova, face maĭ multe zigzagurĭ, străbate comuna Bughiile în tot lungul său, trece prin com. Scăioşi, şi se varsă în rîul Teleajenul.

In acest pîrîŭ se varsă, tot în raionul com. Bughiile, gîrliţele: Bughişoara, Runcul, Găvana, Greaca, Valea-Lupuluĭ şi Valea-Vlăştenilor. In raionul comuneĭ Teişani, pl. Teleajenul, primeşte gîrlele: Muscelul şi Sărăturile.

Bughea, *vălcea,* ce se varsă în gîrla Slănicul, pe ţărmul stîng, în raionul com. Slănicul, plaiul Vărbilăul, jud. Prahova.

www.dacoromanica.ro

Bughea-de-Jos, *sat*, face parte din com. rur. Bughiile, pl. Teleajenul, jud. Prahova. Aci e o biserică, cu hramul Sf. Voivozĭ și Sf. Gheorghe, fondată la anul 1813 de Damian și Steliana din Văleni-de-Munte și care s'a reparat de maĭ multe orĭ. Aci e reședința comuneĭ.

Locuitoriĭ din acest cătun s'aŭ împroprietărit după legea rurală din 1864, pe moșiile Gura-Vitioareĭ și Bughea-d.-j.

Bughea-de-Sus, *sat*, face parte din com. rur. Bughiile, pl. Teleajenul, jud. Prahova. Aci e o biserică fondată la anul 1837, de obștea locuitorilor și alțĭ străinĭ. S'a reparat la anul 1892. Loc. din acest căt. sunt moșnenĭ.

Bughea-de-Sus, *trup de pădure*, a statuluĭ, în întindere de 45 hect., pendinte de com. Văleni, pl. Teleajenul, jud. Prahova, care împreună cu trupurile: Poiana-Laculuĭ (13 hect.), Valea-Garduluĭ și Cotul-cu-Plopĭ (62 hect.), Obrațele, după sfoara Predealul (25 hect.), și Runcul (40 hect.), formează pădurea Văleni.

Bugheni, *cătun*, al com. Cioranca, jud. Buzăŭ, cu 150 locuitorĭ și 35 case.

Bugheni (Sărata-Nenciulești), *cătun*, al com. Monteorul, jud. Buzăŭ, situat d'alungul maluluĭ drept al pîrîuluĭ Sărata, cu 840 locuitorĭ și 236 case.

Bugheni, *moșie*, în jud. Buzăŭ, com. Cioranca. (V. Sărata-Bugheni).

Bugheni, *movilă*, în jud. Buzăŭ, com. Cioranca, pe moșia Sărata-Bugheni.

Bughiile, *com. rur.*, plaiul Teleajenul, jud. Prahova. Este situată pe vălcelele Bughea și Bughișoara, la 25 kil. departe de capitala județuluĭ și la 2 kil. de a plaiuluĭ.

Se compune din două cătune: Bughea-d.-s. și Bughea-d.-j., avînd o populațiune de 827 locuitorĭ (393 bărbațĭ și 434 femeĭ). Capĭ de familie sunt 180; contribuabilĭ 147; case de locuit 180.

In comună sunt 2 bisericĭ (în fie-care cătun cîte una), deservite de cîte un preot.

Locuitoriĭ din căt. Bughea-d.-s. sunt moșnenĭ, iar ceĭ din Bughea-d.-j. s'aŭ împroprietărit la 1864, pe moșiile Gura-Vitioareĭ și Bughea-d.-j. Eĭ aŭ 20 caĭ, 112 boĭ, 108 vacĭ, 155 vițeĭ, 25 taurĭ, 254 oĭ, 5 capre și 298 porcĭ.

In raionul comuneĭ, pe pîrîul Bughea, e o moară.

Școala există în comună din anul 1890. Pănă la această dată parte din copiĭ urmaŭ la școala din Văleni. In 1892 s'a frecuentat de 52 copiĭ. Știŭ carte 14 bărbațĭ și 6 femeĭ.

Toată comuna are o suprafață de 500 hect., atît pămînt rural cît și moștenesc.

Se fabrică aci țuică și vin.

Gîndacĭ de mătase daŭ aproximativ 60 kilgr. gogoșĭ. Stupĭ cu albine sunt 65. Pămîntul nu e prielnic la toată cultura. Dintre pomĭ roditorĭ sunt: 800 merĭ, 100 perĭ, 100 duzĭ, 200 nucĭ și 200 vișinĭ. Livezile daŭ cam 6000 care de fîn anual.

Comerciul se exercită de 3 cîrciumarĭ.

Veniturile comuneĭ se urcă la cifra de 3006 leĭ anual și cheltuelile la 2138 leĭ.

In comună sunt șoselele: Calea-Salineĭ, a Tînguireĭ, a Penitenței și Gura-Vitioareĭ, înlesnind comunicația între Văleni, Vărbilăul, Poiana, Slănicul și Gura-Vitioareĭ.

E brăzdată de dealurile: Carabețul, Podul-Vălenilor, Seciul, Runcul, Găvana, Tîmpa și movila Gorganul. Piscurile poartă numele dealurilor. Pe dealurĭ se cultivă ovăz, viĭ și pomĭ roditorĭ; parte din ele sunt acoperite cu pădurĭ saŭ servă de izlaz. Poienĭ sunt: Tîmpa și Vlăsceni; surpăturĭ: Șerpăria și Valea-Lupuluĭ, situate în partea de V. a comuneĭ și Runcul și Seciul în partea de E.

E străbătută în tot lungul său de gîrla Bughea, în care se varsă gîrlițele: Bughișoara, Runcul, Găvana, Greaca saŭ Valea-Greciĭ, Valea-Lupuluĭ și Valea-Vlăscenilor, carĭ izvoresc din interiorul comuneĭ.

Se mărginește la E. cu com. Văleni-de-Munte și Olteni, la V. cu com. Vărbilăul și Poiana-de-Vărbilăŭ, la N. cu com. Slănicul și la S. cu com. Gura-Vitioareĭ și Scăioși.

Bughișoara, *gîrliță*, izvorește de la E. de com. Bughiile, pl. Teleajenul, jud. Prahova și se varsă în gîrla Bughea, tot în raionul comuneĭ Bughiile.

Bugioaia, parte din *satul* Ruginoasa, jud. Suceava.

Bugioaia, *pîrîŭ*, numit și Pîrîul-Axinieĭ, afluent al pîrîuluĭ Dumbrăvița, din satul Ruginoasa, jud. Suceava.

Bugiulești, *sat*, face parte din com. rur. Șerbănești, pl. Mijlocul, jud. Vîlcea. Are o populație de 69 locuitorĭ, 33 bărbațĭ și 36 femeĭ. Are o școala rurală.

Bugiulești, *sat*, face parte din com. rur. Șerbănești, pl. Mijlo-

www.dacoromanica.ro

cul-d.-j., jud. Vîlcea. Are o populație de 366 locuitorĭ, 180 bărbați și 186 femeĭ. Ca populație școlară are 28 copiĭ.

Buhaiul, *sat,* pe moșia de asemenea numire, com. Șendriceni, pl. Coșula, jud. Dorohoiŭ, cu 185 familiĭ, 740 suflete. Așezările sătenilor în mare sunt bune, cu livezĭ și grădinĭ. Proprietatea moșieĭ este parte a statuluĭ, — aceea care a aparținut mănăstireĭ Bîrnova din jud. Iași, — iar parte a d-lor D. Pruncu și Ionescu Iconomu.

Biserica, cu patronul Adormireĭ-Maiceĭ-Domnuluĭ, cu 1 preot, 2 cîntărețĭ și 1 pălămar, este de zid, făcută în 1863. Școala are 1 învățător și 60 elevĭ.

Calitatea pămîntuluĭ e în parte bună. Sătenĭĭ împroprietăriți aŭ 687 hect. 45 ariĭ pămînt, iar proprietatea moșieĭ are 1144 hect. 32 ariĭ cîmp; 340 hect. 89 ariĭ sunt pădure și 4 pogoane vie.

Pîrîul principal ce trece pe moșie este Buhaiul.

Drumurĭ: acel de la Dorohoiŭ spre Hilișeŭ și calea județeană Mihăileni-Dorohoiŭ.

Această moșie, care cuprinde treĭ părțĭ: Buhaiul, Pescari și Dumbrăvița, se învecinează cu: Hănești, Hilișeul, Dersca, Lozna, Șendriceni și Trestiana.

Buhaiul saŭ **Cioflicul,** *cătun,* pendinte de com. Naipul, pl. Cîlnișteа, jud. Vlașca. (Vezĭ Cioflicul).

Buhaiul, *deal,* pe moșia Codreni, com. Mileanca, pl. Bașeul, jud. Dorohoiŭ.

Buhaiul, *deal,* formează hotarul despre E. a com. Lozna și Dersca, pl. Berhometele, jud. Dorohoiŭ. Incepe din dealul Dersca, din partea de N., și trece spre S., pănă la Fîntîna-luĭ-Bostan, de unde ia numirea de Capul-Dealuluĭ; apoĭ se termină în dealul cel mare numit Cobîla, din com. Șendriceni.

Buhaiul, *deal,* prelungire a dealuluĭ Hoceni, care se întinde pe partea de S.-E. a comuna Albești, pl. Crasna, jud. Fălciŭ.

Buhaiul, *moșie,* jud. Neamțu, fără sat, pe lîngă moșiile Tărpești, Curechești, din com. Petricani, pl. de Sus-Mijlocul. Inainte de secularizarea averilor mănăstirești aparținuse mănăstireĭ Văraticul și a fost închinată Mitropolieĭ de Iași, starea a patra.

Buhaiul, *pădure.* (Vezĭ Rusul, deal, com. Șendriceni, pl. Coșula, jud. Dorohoiŭ).

Buhaiul, *pîrîŭ,* jud. Dorohoiŭ, izvorește din pădurea Dersca, com. cu asemenea numire, pl. Berhometele, de la locul numit Prisaca. Curge spre E., trece prin partea de N. a satuluĭ Buhaiul, din com. Șendriceni pe lîngă șoseaua județeană Mihăileni-Dorohoiŭ, și pe la locul numit Siliștea; apoĭ, face un cot, unde se întîlnește cu pîrîul Ghilia, și, urmîndu-șĭ cursul pe lîngă tîrgul Dorohoiŭ, se varsă în Iezer.

Buhalnița, *com. rur.,* în pl. Piatra-Muntele, jud. Neamțu, așezată pe valea Bistrițeĭ, la Nord-Estul grupeĭ stîncoase Ceahlăul. Se mărginește la V. cu com. Hangul, la S. și E. cu com. Bicazul și Pîngărați (parte), la N.-E. cu com. Crăcăoani și Bălțătești.

Este formată din satele: Buhalnița, Izvorul-Alb, Izvorul-Munteluĭ, Lacul-Buhalnițeĭ, Poenari și Potoci, cu o suprafață de 2129 hect., și cu o populațiune de 1979 suflete saŭ 472 familiĭ (971 bărbați, 1008 femeĭ), din carĭ 182 știŭ carte și 1797 nu știŭ.

Dintre loc. împroprietăriți în 1864, sunt astă-zĭ 181 carĭ stăpînesc înșișĭ locurile lor, 59 ca urmașĭ, 4 stăpînind locurile altora. Dintre ceĭ împroprietăriți în 1878, sunt 40 carĭ posedă locurile lor, 2 ca urmașĭ aĭ celor împroprietăriți, 15 stăpînind locurile altora, 4 locurĭ rămase pe seama comuneĭ; 110 inșĭ, carĭ de și înșurați și cultivatorĭ de pămînt, nu aŭ nicĭ un soiŭ de proprietate.

Locuitoriĭ se ocupă cu agricultura, plutăria și maĭ cu seamă cu creșterea vitelor.

Terenurile comuneĭ sunt maĭ mult muntoase și acoperite cu pădurĭ imense, în exploatare. Locurile pentru cultură sunt foarte restrînse.

Imașul vitelor are o întindere de 489 hect. 81 ariĭ, nutrind un număr de 6224 capete de vite, din carĭ 240 boĭ, 104 vacĭ, 4550 oĭ, 68 caĭ, 80 rîmătorĭ, 102 viței și 78 juncĭ.

In această comună se află 2 bisericĭ, cu 7 deserveți, — 3 preoți și 4 dascălĭ, — plătiți cu 2464 leĭ de la stat și 160 de la comună.

In com. e o școală cu 1 învățător. Sunt 14 morĭ de apă; o piuă pentru sucmane, cu 2 găvane; o piuă cu 4 găvane; de asemenea 2 fierărĭĭ, 1 dulgher, 2 cojocarĭ, 1 herăstrăŭ sistematic, care taie pe vară 2000 m. c. de lemn; 7 cîrciumĭ.

Budgetul comuneĭ e de 5243 leĭ, 20 banĭ la venitурĭ, și de 4756 leĭ la cheltuelĭ.

Numărul contribuabililor: 541.

Comunicația cu satele vecine se face prin șoseaua mixtă Piatra-Prisăcani, cît și prin cursul rîuluĭ Bistrița în jos.

www.dacoromanica.ro

Buhalnița, *sat*, în jud. Iași, partea de S. a comunei Cepleniței, pl. Bahluiul. A luat numele de la pîrîul Buhalnița, ce curge prin mijlocul lui. Este situat pe valea pîrîului cu aceeași numire, între dealul Cătălina și Dealului-Vodă. Are o pop. de 188 fam. saŭ 727 loc. Romînĭ, prea puțini de origină slavă și cîți-va Evreĭ. Eĭ se ocupă cu cultura vieĭ precum și cu agricultura.

Aicĭ se află o biserică zidită de Mihail Păşcanu, vechiul proprietar, deservită de 1 preot, 1 cîntăreț și 1 eclesiarc, precum și o școală, înființată în 1859, frecuentată de 29 elevĭ. In sat sunt 7 morĭ de apă.

Numărul vitelor este de 1152 capete, din carĭ: 261 vite marĭ cornute, 36 caĭ, 721 oĭ și 134 rîmătorĭ.

Buhalnița, *sat*, în comuna Buhalnița, pl. Piatra-Muntele, jud. Neamțu, așezat pe valea din stînga rîuluĭ Bistrița și în dreptul gureĭ pîrîiașuluĭ Schitul-Buhalniței, între al 96—97 kil. al drumuluĭ mixt Piatra-Prisăcani, la 38 kil. departe de orașul Piatra.

Se mărginește către Nord cu curbătura ramureĭ Munților-Doamneĭ, prin care se desparte de com. Hangu; spre V. (în susul rîuluĭ Bistrițeĭ), cu satul Răpciunița (din com. Hangul); spre S. cu satul Izvorul-Alb și Poenari.

Impreună cu locurile vecinașe ce-ĭ aparțin, are o suprafață de 1136 hect. Are o populațiune de 828 suflete, saŭ 164 familiĭ, carĭ se ocupă cu agricultura, creșterea vitelor și în special cu plutăria; parte (în timpul verei), servesc cu anume caĭ dresațĭ, drept călăuză voiajorilor din părțile muntoase. Străinĭ sunt 7 Evreĭ, carĭ se îndeletnicesc cu negoțul.

In acest sat se află o mănăstire, care a fost populată de călugărĭ; astă-zĭ însă nu maĭ sunt de cît 2 monahĭ și 2 eclisiarcĭ. Impreună cu moșia Buhalnița, această mănăstire a fost închinată cu toate veniturile eĭ bisericeĭ Sf. Ilie din Iași, cu care la un loc a fost reînchinată Patriarhieĭ din Alexandria. Aci este reședința autorităților comunale; o școală frecuentată de 69 elevĭ. Sunt și 4 morĭ de apă.

Numărul contribuabililor e de 212.

Numărul vitelor se urcă la 2367 capete: 104 boĭ, 35 vacĭ, 1100 oĭ, 31 caĭ, 32 porcĭ, 35 viteĭ și 30 juncĭ.

Buhalnița, *sat*, jud. Neamțu. (Vezĭ Cîrnul-Bistrițeĭ).

Buhalnița, *sat*. (Vezĭ Secul-Buhalniței, sat, în com. Buhalnița, plasa Piatra-Muntele, județul Neamțu).

Buhalnița, *moșie*, în plasa Piatra-Muntele, jud. Neamțu, situată între moșiile Hangul, Băltățești, Potoroiul, Poenari. Aparține statuluĭ, înainte de secularizarea averilor mănăstirești a fost pendinte de mănăstirea Buhalnița.

Arenda anuală e de 12981 leĭ. Are un herăstrău cu o pînză și 5 morĭ cu cîte o pereche de pietre.

Numărul vitelor arendașuluĭ se urcă la cifra de 1176 capete, dintre carĭ: 21 caĭ, 101 vite cornute și 1054 oĭ.

Numire vechie: Buhalnița, Izvorul-Alb și Izvorul-Sec.

Buhalnița, *mănăstire*, jud. Neamțu. (Vezĭ Buhalnița, sat).

Buhalnița, *pîrîŭ*, izvorește de sub dealul Sticlăria, com. Ceplenița, pl. Bahluiul, jud. Iași; trece prin satele: Sticlăria, Vîrîți, Buhalnița, prin partea de Sud a satelor Ceplenița și Moara-Prefectuluĭ, apoĭ se varsă în partea dreaptă a rîuluĭ Bahluiul. Pe acest pîrîŭ se găsește multă piatră ce se scoate pentru șosele și diferite trebuințĭ. Pe dînsul se află morĭ de măcinat.

Buhalnița-Secul, *pădure*, în jud. Neamțu, în întindere de 1540 pogoane, situată pe teritoriul comuneĭ Buhalnița, plasa Piatra-Muntele. Aduce arendă anuală 1995 leĭ. (Vezĭ Buhalnița, moșie).

Buhalnițele, *pîrîiașe*, jud. Neamțu. (Vezĭ Schitul-Buhalniței, pîrîiaș).

Buhana, *moșie*, jud. Dolj, plasa Băilești, com. Galiciuica; e dată în loturĭ.

Buhana, *moșie* particulară, jud. Dolj, pl. Băilești, com. Urzicuța, satul Urzica-Mare.

Buhăceni, *sat*, pe țărmul stîng al rîuluĭ Jijia, în partea de S. a comuneĭ Dînjeni, plasa Jijia, jud. Botoșani. Are o suprafață de 1327 hect. cu o populație de 140 familiĭ, saŭ 526 suflete, din carĭ 117 contribuabilĭ.

Toțĭ locuitoriĭ, Romînĭ, se ocupă cu agricullura și creșterea vitelor; sunt harnicĭ și avuțĭ; aspectul satuluĭ, compus din case marĭ și bine făcute, înzestrate cu multe obiecte de gospodărie, se deosebește mult de sateleș megieșe.

Are o biserică, deservită de 1 preot și 2 cîntăreți; 1 moară cu aburĭ.

Numărul vitelor cornute este de 557, caĭ marĭ și micĭ sunt 117, oĭ 1761, mascurĭ 94; stupĭ 70.

www.dacoromanica.ro

In sat sunt 5 meseriaşi, 3 comercianţi şi 3 cîrciumi.

Buhăeni (Tauri), *sat*, în jud. Iaşi, partea despre E. a comunei Şipotele, plasa Bahluiul. E situat pe dealul Buhăeni, în dreapta rîului Jijia. Infiinţat în 1879 cu locuitori împroprietăriţi, aduşi din diferite localităţi.

Buhăeni, *deal*, pe care este situat satul Buhăeni, com. Şipotele, plasa Bahluiul, jud. Iaşi.

Buhăeni, *iaz*, în com. Şipotele, plasa Bahluiul, jud. Iaşi.

Buhăeni, *vale*, formată de dealul Buhăeni, com. Şipotele, pl. Bahluiul, jud. Iaşi.

Buhăeşti, *com. rur.*, în centrul şi spre N. plăşei Stemnicul, jud. Vasluiu, la distanţă de 21 kil. de la oraşul Vasluiu, de 9 kil. de Negreşti, reşedinţa plăşei, aşezată mai mult pe văi şi şesuri şi udată de rîul Bîrlad. Numele îi vine, se zice, de la un locuitor, Nicolae Burlacul, supranumit şi Buhăescu, după un buhaiu frumos ce avea.

Este formată din satele: Buhăeşti-d.-j., Buhăeşti-d.-mj., Buhăeşti-d.-s., Voineşti, Unceşti şi Măcreşti. Are o suprafaţă de 462 hect., din carî 242 hect. pădure şi 32 hect. vie; cu o populaţie de 482 familii, saŭ 2413 locuitori, din carî 35 Evrei şi 76 Ţigani, ocupîndu-se cu agricultura şi creşterea vitelor. Locuitorii aŭ 100 pluguri cu boi.

In comună sunt 4 biserici, deservite de 3 preoţi şi 5 cîntăreţi; se află şi o şcoală.

Comerciul se face de 16 Romîni şi 1 străin.

Numărul vitelor e de 2018, din carî 1010 vite mari cornute, 188 cai, 500 oi şi 270 rîmători.

Budgetul comunei e de 4521 lei, 45 bani la venituri şi de 4219 lei, 60 bani la cheltueli.

Buhăeşti, *staţie* de dr. d. f., judeţul Vasluiu, pl. Funduri, com. Buhăeşti, pe linia Vasluiu-Iaşi. Se află între staţiile Bîrzeşti (6.1 kil.) şi Rebricea (8.7 kil.). Inălţimea d'asupra nivelului mării e de 105m,93. Venitul acestei staţii pe anul 1896 a fost de 155968 lei, 03 bani.

Buhăeşti, mică *moşie*, în trupul moşiei Sinăuţi, com. Tureatca, pl. Berhometele, jud. Dorohoiu, în suprafaţă de 114 hect., 58 arii cîmp şi 710 hect., 5 arii pădure. Este proprietatea Epitropiei Sf. Spiridon din Iaşi. (Vezi Sinăuţi, sat).

Buhăeşti-de-Jos, *sat*, în partea de N. a com. Buhăeşti, plasa Stemnicul, judeţul Vasluiu, situat în înfundătura văilor Munteneşti şi Biserica şi udat de pîrîul Buhăeşti, ce străbate satul de la V. spre E. Are o întindere de 460 hect. şi o populaţie de 54 familii saŭ 277 suflete, din carî 6 Evrei şi 43 Ţigani.

In sat se află o biserică, făcută la 1792 de Ştefan Găluşcă.

Numărul vitelor e de 325: 110 vite mari cornute, 150 oi, 15 cai şi 60 rîmători.

Buhăeşti-de-Mijloc, *sat*, în partea de N. a com. Buhăeşti, pl. Stemnicul, jud. Vasluiu, situat în înfundătura văilor Humăria şi Ruginoasa, pe o suprafaţă de 639 hect. Are o populaţie de 62 fam. saŭ 310 locuitori Romîni, 10 Evrei şi 9 Ţigani.

Este reşedinţa comunei. Are o şcoală înfiinţată în anul 1865 şi frecuentată de 32 elevi.

In partea de E. a satului este un loc numit Velniţa, precum şi urmele unui iaz. Se zice că pe acest loc ar fi fost cînd-va o velniţă.

Numărul vitelor e de 257: 130 vite mari cornute, 50 oi, 37 cai şi 40 mascuri.

Buhăeşti-de-Sus, *sat*, în partea de N.-V. a comunei Buhăeşti, pl. Stemnicul, jud. Vasluiu, situat în înfundătura văilor Ruginoasa şi Ernesti şi udat de pîrîul Buhăeşti. Are o suprafaţă de 556 hect. şi o populaţie de 57 fam., saŭ 289 locuitori Romîni şi 11 Evrei.

In sat mai din vechime, a fost biserică şi un schit de călugăriţe; acum nu se cunosc de cît numai urmele lor.

Numărul vitelor e de 168: 48 vite mari cornute, 30 oi, 60 cai şi 30 rîmători.

Buhăeşul, *pîrîu*, ia naştere de pe teritoriul com. Dersca, pl. Berhometele, jud. Dorohoiu, şi se varsă în pîrîul Buhaiul.

Buhlea, *deal*, în comuna Mărgineni, plasa de Sus-Mijlocul, jud. Neamţu, situat spre hotarul satului Itrineşti.

Buhlea, *deal*, spre N.-V. de satul Ciorteşti, din com. Ciorteşti, pl. Crasna, jud. Vasluiu; sub coasta acestui deal e situat şi satul Crasna, tot din această comună.

Buhlea, *pîrîu*, izvoreşte din pădurea Buhlea, udă teritoriul satului Crasna, com. Ciorteşti, pl. Crasna, jud. Vasluiu, trece prin mijlocul satului şi, curgînd spre E., se varsă în pîrîul Crasna.

Buhna, *movilă*, din satul Perieni, comuna Cîrniceni, plasa Turia, judeţul Iaşi. (V. Caraiman).

www.dacoromanica.ro

Buhoanca, *sat,* în jud. Roman, pl. Siretul-d.-s., com. Dolješti, situat pe malul drept al pîrîuluĭ Buhoanca, la o depărtare de 250 m. spre E. de satul Dolješti. Are 49 capĭ de familiĭ, 76 contribuabilĭ, din 211 locuitorĭ, 54 case. Din această populaţie, 41 capĭ de familie (171 locuitorĭ) sunt Unguri, iar restul Romînĭ. Sunt 419 vite marĭ. Ţine de parohia catolică Oţeleni. Se numea înainte şi Fîrţeşti şi chiar şi astăzĭ maĭ poartă acest nume. In vechime se numea Frăţeşti şi Fîrţeşti. Un document de la 13 Ianuarie 1586 ne aminteşte de acest sat. (Vezĭ Frăţeşti, plasa Siretul-d.-s.).

Buhoanca, *pîrîŭ,* ce curge prin jud. Roman, pl. Siretul-d.-s., com. Dolješti, trece pe la E. de satul Buhoanca şi, maĭ jos de acest sat, se varsă în pîrîul Albuia, de a dreapta.

Buhocelul. (Vezĭ Buhociul-mic, jud. Bacăŭ).

Buhocelul, *pădure,* jud. Bacăŭ, pl. Siretul-d.-s., com. Buhoci. E foioasă; are o întindere de 164 hect.

Buhociul, *comună rurală,* plasa Siretul-d.-s., jud. Bacău, situată în valea rîuluĭ Siret, şi alcătuită din 4 cătune: Buhociul-Mare, reşedinţa, Buhociul-Mic, ambele în stînga Siretuluĭ, Satul-Noŭ, pe valea pîrîuluĭ Ulmul şi Costeşti, pe dreapta Siretuluĭ.

Satul Buhociul se crede a fi fondat pe la anul 1802, cînd s'a numit Cerbul, după cerbul, ce se zice că s'ar fi găsit în pădurile din apropiere; iar celel'alte sate s'aŭ fondat între aniĭ 1828 şi 1835 («Buciumul Romîn», anul I, pagina 525).

Moşia Buhociul a aparţinut parte sfinteĭ mănăstirĭ Precista şi Răducanul din Tîrgul-Ocna, supusă Sf. mănăstirĭ Treĭ-Erarhĭ (Iaşi), închinată şi aceasta Sfîntuluĭ-Mormînt.

Teritoriul comuneĭ este străbătut de pîrîul Valea-Ulmuluĭ, încărcat cu pîrîiaşele Pietrăria şi Ştirbul, ce curg de la E. spre V., vărsîndu-se în Siret.

Se mărgineşte la E. cu comunele Boteşti şi Bibireşti, la S. cu com. Ruşi, la V. cu com. Săuceşti şi Letea şi la N. cu com. Prăjeşti.

Are 2 şcolĭ mixte: una în satul Buhociul-Mare, care funcţionează de la 1865, întreţinută de Stat, într'un local bun, cu 6 fălcĭ şi 49 prăjinĭ pămînt; alta în cătunul Satul-Noŭ, care funcţionează de la 1884, întreţinută de Stat, şi avînd şi 40 prăjinĭ pămînt în ţarină. Ambele şcolĭ aŭ fost frecuentate în 1881 de 40 copiĭ, dintre carĭ 6 fete.

Sunt 3 bisericĭ: una ortodoxă, făcută de enoriaşĭ şi deservită de un preot şi 2 cîntăreţĭ şi două catolice, deservite de preotul din com. Prăjeşti. Case de locuit sunt 542; cîrciumĭ 7.

Populaţiunea numără 548 capĭ de familie saŭ 2089 suflete, dintre care 1304 Romînĭ, 16 Izraeliţĭ şi 769 Unguri, toţĭ de protecţiune romînă. După felul ocupaţiuneĭ se deosebesc în: 900 agricultorĭ, 17 meseriaşĭ, 7 comercianţĭ, 25 cu profesiĭ libere, 40 muncitorĭ şi 15 servitorĭ. Ştiŭ carte 149, dintre care 12 femeĭ; nu ştiŭ carte 1940, dincare 1016 femeĭ. Contribuabilĭ sunt 466. După legea rurală din 1864 s'aŭ împroprietărit 333 locuitorĭ cu 1056 fălcĭ pămînt în ţarină.

Teritoriul comuneĭ are o întindere de 1933.50 hectare.

Viile aŭ 25.81 hectare.

Animale sunt: 49 caĭ, 1425 vite cornute, 509 porcĭ, 8 capre şi 489 oĭ.

Totalul pămînturilor de cultură este de 1271.27 hect.

Budgetul comuneĭ, pe exerciţiul 1891—92 are la venitурĭ leĭ 4572, banĭ 40 şi la cheltueliĭ leĭ 3639, banĭ 73.

Stupĭ de albine se numără 101, carĭ, în 1890, aŭ dat 391173 kilgr. miere şi 130391 kilgr. ceară.

Comuna este străbătută de calea vecinală neşoseluită Buhociul-Leca (Bibireşti).

Distanţele: la Bacăŭ, capitala judeţuluĭ, 10 kil.; la Săcuieni, reşedinţa plăşeĭ, 13 kil.; la com. Letea 6 kil.; la com. Ruşi 11 kil.; la com. Prăjeşti 12 kil.; la Săuceşti 10 kil. şi la com. Boteşti, 12 kil.

Buhociul, *deal,* jud. Bacăŭ, pl. Trotuşul, pe teritoriul comuneĭ Oneşti, situat d'a stînga Oituzuluĭ.

Buhociul, *deal,* jud. Bacăŭ, plasa Trotuşul, comuna Bogdăneşti; face parte din dealurile ce despart apa Slăniculuĭ de a Oituzuluĭ.

Buhociul, *deal,* în com. Băleni, pl. Zimbrul, judeţul Covurluiŭ, aflător între căt. Oasele (com. Cuca) şi satul Băleni.

Buhociul, *moşie,* jud. Bacăŭ, pl. Siretul-d.-s., com. Buhociul, despre care Th. Codrescu în «Buciumul Romîn», ne spune: «moşie a mănăstireĭ Precista şi Răducanul din Tîrgul-Ocna, supusă Sf. mănăstirĭ Treĭ-Sfetitelor din Iaşi, închinată Sf. Mormînt în jos; are parte şi d-luĭ Banul Manolachi Coroiŭ, d-luĭ paharnicul Ioan Ciuşcă, care la anul 1845 cumpără 40 stînjenĭ, în preţul de

www.dacoromanica.ro

200 galbeni, de la Ileana, născută Guranda, soția lui Costantin Popa, care vinde acești stînjeni din hotarul Ruși și fundul de Bacău i Buhociul; sunt și alți mai mulți răzeși și părtași în ea. Are sat, cu o biserică, deservită de 2 preoți, 2 dascăli; 1 privilegiat, 9 căpătăieri, 9 nevolnici, 9 vădane, 1 vătav; pe lângă moșiile Bunești, Costeiul, Satul-Mare și altele, cu un număr de 160 locuitori».

Buhociul, *șes*, jud. Bacău, plasa Siretul-d.-s., com. Buhociul, d'a stînga Siretului.

Buhociul, *vale*, jud. Bacău, pl. Siretul-d.-j., pe teritoriul com. Tămași.

Buhociul-Mare sau **Cerbul**, *sat*, jud. Bacău, pl. Siretul-d.-s., reședința com. Buhociul. Are o școală; o biserică ortodoxă, făcută de cuvioși, deservită de 1 preot și 2 dascăli; o bis. catolică, făcută de locuitori la 1850, în care oficiază preotul din Prăjești. Are 3 cîrciumi. Capi de familie se numără 252, din 920 suflete. Animale sunt: 30 cai, 657 vite cornute, 181 porci și 5 capre.

Buhociul-Mic sau **Buhocelul**, *sat*, jud. Bacău, pl. Siretul-d.-s., situat în com. Buhociul. Se găsește la o distanță de 3920 m. de Buhociul-Mare. Se numără 59 capi de familie, din 193 sufl. Are o cîrciumă. Animale sunt: 140 vite cornute și 32 porci.

Buhociul-Prăjești, *moșie*, jud. Bacău, pl. Siretul-d.-s., comuna Buhociul, cu 971 fălci întindere.

Buhorelul, *deal*, în com. rur. Drăgotești, pl. Văilor, jud. Mehedinți.

Buhorelul, *vale*, în com. rur. Drăgotești, pl. Văilor, jud. Mehedinți.

Buhușoaia, *iaz*. (V. Dorosteiul, pîrîu, com. Bîrlești, pl. Bahluiul, jud. Iași).

Buhușoaia, *moșie*, în com. Buhușul, jud. Neamțu. (V. Bobești, sat).

Buhușoaia, *moșie*, jud. Neamțu, numită și Buhușul. (V. Bodești-Buhușoaia, moșie în com. Buhușul, pl. Bistrița).

Buhușul, *com. rur.*, situată în capătul despre S.-E. a plășei Bistrița, la 46° 41′ 00″ latitudine bor. și la 24° 22′ 50″ longitudine Est, jud. Neamțu, formînd cu marginele sale (în parte) hotarul jud. Roman și Bacău.

Se mărginește la N. cu com. Cotișa, la V. cu com. Cândești, de care se desparte prin rîul Bistrița, la E. cu jud. Roman de care se desparte prin linie convențională, la S. cu județul Bacău, de care se desparte prin rîul Bistrița.

Teritoriul său, accidentat, este străbătut de lungi văi, formate de rîul Bistrița, pîrîul Orbicul și pl. Bosculeasa.

Este formată din satele: Buhușul (tîrgușor), Bodești, Margina și Orbicul, cu o populațiune de 3155 locuitori sau 649 fam., 1500 bărbați și 1655 femei, din cari, după starea civilă: 1716 necăsătoriți, 1178 căsătoriți, 256 văduvi (30 văduve), 5 despărțiți; după vîrstă: 895 băeți, 975 fete; după naționalități: 1519 străini, în mare parte Evrei; 606 știu carte, 2549 nu știu.

Dintre locuitorii împroprietăriți în 1864, sunt astă-zi 19 cari stăpînesc înșiși locurile lor; 36 ca urmași; un loc este părăsit și se stăpînește de către comună și 94 de inși, cari, sunt de și însurați și cultivatori de pămînt, n'au nici un fel de proprietate.

Locuitorii sătenî se indeletnicesc cu creșterea vitelor și agricultura; ceî din tîrgușor, cu comerciul de diferite producte alimentare, precum și cu negoțul de cherestea și cu plutăria.

Imașul are o întindere de 214 hect., 50 arii, nutrind un număr de 2326 capete de vite.

In această comună se află 1 biserică în stare bună, cu 6 deserventi, plătiți din fondurile comunei cu 2061 lei, 74 bani; o școală primară de băeți și una de fete.

Industria este reprezintată prin mai multe stabilimente, dintre care cel mai important e fabrica de postavuri înființată de răp. colonel E. Alcaz și care se află în stăpînirea moștenitorilor lui. (V. Buhușul, tîrg).

Budgetul comunei e de 18551 lei la venituri și 17794 la cheltueli.

Comunicațiunea cu satele vecine se face prin șoseaua mixtă: Piatra-Bacău, care parcurge comuna pe o întindere de 25 kil. aproximativ; prin un drum care leagă tîrgul Buhușul cu satul Blăgești, jud. Bacău, străbătînd rîul Bistrița, aproape de gura pîrîului Cotreanța; prin două drumuri, cari purced din fața ratoșului din vale a tîrgușorului Buhușul, și conduc în județul Roman, unul prin satele Orbicul-d.-j., Orbicul-d.-s., Siliștea și altul prin Bodești-Buhușoaia, Ciolpan, Mocani; precum și prin calea ferată Piatra-Bacău, care parcurge teritoriul comunei paralel cu șoseaua mixtă.

Buhușul, *tîrg*, în com. Buhușul,

www.dacoromanica.ro

pl. Bistriţa, jud. Neamţu, situat la 35 kil. departe de oraşul Piatra, pe dealul cu aceeaşĭ numire.

Are o populaţie de 2360 locuitorĭ, în cea maĭ mare parte Evreĭ, care se indeletnicesc cu comerciul, speculaţiunea şi industria manufacturieră.

In acest tîrg se află: reşedinţa subprefecturei plăşeĭ Bistriţa; o judecătorie de ocol; două şcolĭ primare, una de băeţĭ şi una de fete, cu o populaţiune de 160 elevĭ; un oficiŭ telegrafo-poştal; o farmacie; o gară a drumuluĭ de fier dintre Piatra şi Bacăŭ; 1 biserică; reşedinţa rabinuluĭ evreesc, care se pretinde a fi urmaş din seminţia luĭ David, pentru care este foarte venerat nu numaĭ printre Evreiĭ din judeţ, ci şi din ţările circomvecine; maĭ multe sinagoge; un spital înfiinţat de colonelul Alcaz.

Aci se maĭ află fabrica de postav Eugen Alcaz, ce manipulează cu un capital de 2000000 l., 250—300 lucrătorĭ, 184 maşinĭ, 51 scărmănătorĭ, 10 maşinĭ de tors, 10 pive, 3 maşinĭ de tuns, 1 de uscat lînă, 10 de vopsit şi spălat, 10 de urzit, 80 de ţesut, 4 de spălat postavul, 1 de uscat postavul, 3 bortace, 1 maşină cu o turbină (ambele cu putere de cîte 200 caĭ), producînd 240—250 bucăţĭ de postav de 50 m. pe săptămînă.

Maĭ este: 1 fabrică de lumînărĭ de seŭ, 2 făbricĭ de oleiŭ, 1 fabrică de vacs, 3 olării, 4 căciulării, 8 croitorĭ, 1 brutar, 1 murengerie (fabrica de lumînărĭ), 2 tinichigiĭ, 1 fierărie, 1 cărătăşie, 1 armurărie, 1 povarnă (fabrică de spirt), 12 ciubotarĭ.

Bîlciurĭ se ţin în localitate în toată Duminica.

Numirĭ vechĭ ale tîrguluĭ: Buhuşoaia, Bucureşti-Micĭ, Tîrguşorul.

Buhuşul, *staţie* de dr. d. f., jud. Neamţu, pl. Bistriţa, com. Buhuşul, pe linia Bacăŭ-Piatra-Neamţu, pusă în circulaţie la 15 Februarie 1885. Se află între staţiile Gîrleni (10.8 kil.) şi Podoleni (11.8 kil.). Inălţimea d'asupra nivelului mării de 201m,06. Venitul acesteĭ staţiĭ pe anul 1896 a fost de 125385 leĭ, 40 banĭ.

Buhuşul, *deal*, jud. Neamţu, în prelungirea către S.-V. a dealurilor Siliştea. Este situat în comuna cu aceeaşĭ numire, plasa Bistriţa.

Buhuşul, *moşie*, cu părţĭ, în com. Buhuşul, plasa Bistriţa, judeţul Neamţu. Aduce un venit anual de 29375 leĭ, împreună cu casele proprietăţiĭ. Arendăşia posedă: vite cornute, caĭ, plugurĭ, în valoare aproximativă de leĭ 93000.

Buicani, *mahala*, în jud. Mehedinţi, plaiul Cloşani, ţine de com. rur. Ponoarele.

Buiceşti, *sat*, jud. Gorj, aparţinînd comuneĭ Cernădia, din plaiul Novaci. Se limitează la E. cu apa Cernădia şi pădurea Curăturile, la V. cu apa Balota şi la N. cu Munţiĭ Carpaţĭ.

Are o întindere cam de 1200 hect., producînd aproximativ: 850 hectol. porumb, 185 decal. ţuică, 185 kg. fasole, 480 kg. lînă, 1 hectol. cînepă, 13 hectol. grîŭ, 80000 kg. fîn.

Numele se zice că 'l poartă de la primul săŭ fondator Buicescu. Locuitoriĭ sunt veniţĭ după valea Jiuluĭ. Are o populaţie de 162 familiĭ, cu 594 suflete, din carĭ 85 contribuabilĭ. Locuitoriĭ posedă 35 plugurĭ, 100 care cu boĭ, 4 căruţe cu caĭ, 408 vite marĭ cornute, 53 caĭ, 296 oĭ, 42 porcĭ, 93 capre şi 50 stupĭ.

Această comună este udată de apa Ciocădieĭ, cătunul fiind aşezat pe partea stîngă a acesteĭ ape şi de pîrîul Balota.

In cătun sunt 4 morĭ pe apa Balota; 25 fîntînĭ.

Poteca cea maĭ principală din acest cătun ce duce la munţĭ, este aceea ce duce din comuna Bumbeşti-Piţicul, trece spre N., tae plaiul cătunuluĭ, şi intră în drumul Scheleĭ-Tîmpa.

In cătun se află 1 şcoală şi primăria comuneĭ Cernădia; şcoala e frecuentată de 31 elevĭ din 41 înscrişĭ.

Are 1 biserică, deservită de 1 preot şi 2 cîntăreţĭ.

Proprietăţile din acest cătun aparţin locuitorilor moşneni.

Calitatea pămîntuluĭ e mediocră, terenul fiind pietros şi humos.

Buiceşti, *sat*, face parte din com. rur. Turia, pl. Oltul-d.-j, jud. Olt. Are o populaţiune de 300 locuitorĭ. Aci e o biserică, fondată la anul 1770 de locuitorĭ, şi reparată la anul 1830.

Buiceşti, *catun*, în jud. Mehedinţi, plasa Motrul-d.-j., ţine de com. rur. Gura-Motruluĭ.

Buicliul, *baltă*, jud. Dolj, plasa Cîmpul, com. Ciuperceni.

Buila, *pisc*, pe muntele Culmea-Arnota, pe care-l udă la V. rîul Bistriţa, iar la E apa Costeştilor. Cade între muntele Cocorul şi piscul Arnota, în judeţul Vîlcea.

Buimăceni, *com. rur.*, situată în centrul plăşeĭ Jijia, jud. Botoşani. Se întinde pe valea Jijieĭ şi dealurile din dreapta şi stînga sa.

www.dacoromanica.ro

E formată din satele: Albeşti Buimăceni, Capul-Păduriĭ, Crăciumeni, Jumătăţeni, Petreşti şi Şătrăreni. Are o suprafaţă de 7150 hect. şi o populaţiune de 560 familiĭ, saŭ 2008 suflete, cu 450 contribuabilĭ; locuesc în 453 case; locuitoriĭ sunt Romînĭ, şi se ocupă cu agricultura şi creşterea vitelor; sunt şi 6 familiĭ de Evreĭ.

Teritoriul comuneĭ, format în cea maĭ mare parte din dealurĭ, este de bună calitate şi produce cereale în alte.

Comuna e străbătută, prin mijloc, de rîul Jijia, în lungul căruia se află aşezate satele ce compun comuna, iar şesul Jijieĭ este lăsat imaşurĭ pentru vite, al căror număr e de 8160: 3760 vite boĭ şi vacĭ, 300 caĭ, 450 porcĭ, 3650 oĭ; sunt 226 stupĭ.

In partea de N. a comuneĭ şi spre V., pe dealurĭ, se află păduriĭ, care formează maĭ multe grupe, ce se exploatează, compuse maĭ mult din stejarĭ şi carĭ aŭ o întindere de 673 hect.; pe coastele dealurilor ce mărginesc Jijia sunt 17 hect. viĭ, carĭ aŭ produs în 1888, 640 hectol. vin. In comună sunt 10 iazurĭ.

Drumurile pietruite lipsesc cu totul. Prin comună trece linia fierată Dorohoiŭ-Iaşi.

Budgetul comuneĭ a avut la venituri, pe anul 1889/90, 6262 leĭ; iar la cheltueli 6153 leĭ, 90 banĭ.

Are 4 biserici, cu 2 preoţĭ şi 4 cîntăreţĭ şi o şcoală mixtă, întreţinută de judeţ, cu 1 învăţător şi 30 şcolarĭ.

Buimăceni, *sat,* pe ţărmul stîng al Jijieĭ, în centrul comuneĭ Buimăceni, pl. Jijia, jud. Botoşani, cu o suprafaţă de 892 hect. şi o populaţie de 68 familiĭ saŭ 293 suflete, din carĭ 72 contribuabilĭ.

Are 1 biserică, făcută de locuitorĭ, cu 1 preot şi 2 cîntăreţĭ şi o şcoală mixtă a judeţuluĭ, cu 1 învăţător şi 30 şcolarĭ.

Aicĭ este reşedinţa comuneĭ Buimăceni.

Numărul vitelor cornute este de 175; sunt 50 caĭ marĭ şi micĭ, 735 oĭ, 60 mascurĭ şi 50 stupĭ.

In cătun se găseşte 1 cîrciumă.

Bujina, *punct de hotar,* între partea de moşie a locuitorilor din com. Pleaşovul şi moşia Rîioasa, în direcţiunea despre N., jud. Teleorman.

Bujoara, *pădure,* jud. Dolj, pl. Dumbrava-d.-s., comuna Seaca, particulară, compusă din cerĭ, ulmĭ, jugastri, fagĭ. Predomină cerul.

Bujora-cu-Taura, *trupurĭ de pădure* ale statuluĭ, în întindere de 175 hect., formînd, împreună cu trupul Păduricea, de 100 hect., pădurea Milostea, situată în com. Milostea, pl. Olteţul-d.-s., jud. Vîlcea.

Bujorăscul, *deal,* situat la S. de com. Ciuperceni, plasa Ocolul, jud. Gorj, acoperit cu pădure. E proprietatea locuitorilor comuneĭ Ciuperceni.

Bujorăscul, *deal* mare, în pl. Văilor, jud. Mehedinţi, peste care trece şoseaua judeţeană Turnul-Severin-Tîrgul-Jiŭ. Acest deal începe de la precurmătura Culmiĭ-Frumoase, din hotarul Padeşuluĭ şi se termină în jud. Dolj, avînd cea maĭ mare înălţime a sa de peste 500 metri; desparte jud. Mehedinţi de jud. Gorj.

Bujorăştilor (Dealul-), *deal,* corespondent văieĭ cu acelaşĭ nume, în com. Cudalbi, jud. Covurluiŭ.

Bujorăştilor (Valea-), *vale,* pe teritoriul com. Cudalbi, plasa Zimbrul, jud. Covurluiŭ; e acoperită cu viĭ numeroase şi de bună calitate.

Bujoreanca, *sat,* jud. Dîmboviţa, pl. Ialomiţa, cät. comuneĭ Cătunul.

Bujoreanca, *sat,* face parte din comuna rurală Tărtăşeşti, plaZnagovul, judeţul Ilfov. E situat la Vest de Călugărul, pe şoseaua naţională Bucureşti-Piteşti.

Se întinde pe o suprafaţă de 532 hect., cu o populaţie de 290 locuitorĭ. D-l G. D. Vernescu are 350 hect. şi locuitoriĭ 182 hect.

Proprietarul cultivă 190 hect. (10 sterpe, 25 izlaz, 125 pădure); locuitoriĭ cultivă 165 hectare, restul rămîn sterpe.

Are o biserică cu hramul Sf. Nicolae, deservită de 2 preoţĭ şi 2 cîntăreţĭ. Comerciul se face de 2 cîrciumarĭ.

Numărul vitelor marĭ e de 161 şi al celor micĭ de 394.

Bujoreanca, *cătun,* pendinte de com. Flămînda, pl. Glavaciocul, jud. Vlaşca, situat pe dealul Cîlniştea, proprietatea d-lor fraţĭ Alexandrescu.

Are o suprafaţă de 950 hect., din carĭ 60 hectare pădure de stejar.

In 1864 s'aŭ împroprietărit 69 locuitorĭ, foştĭ clăcaşĭ, dîndu-li-se 207 hect.

Venitul total al moşieĭ este de 14000 leĭ.

Bujoreanul (Asan-Aga), *cătun,* pendinte de comuna Răsuceni,

www.dacoromanica.ro

pl. Marginea, jud. Vlaşca. (Vezĭ Asan-Aga).

Bujoreanul, *fîntînă,* pe şesul Crasna, jud. Fălciŭ, lîngă pîr. cu acelaşĭ nume, în faţa satuluĭ Cordeni, com. Vineţeşti, plasa Crasna. (V. Cordeni, sat).

Bujoreanul, *loc arabil,* în com. Tudor-Vladimirescu, jud. Tecuciŭ, pe o întindere de 849 hect., 16 ariĭ, proprietatea d-luĭ Verona; se întinde spre E. pănă în Lunca-Geruluĭ.

Bujoreanul, *pădure particulară,* supusă regimuluĭ silvic, ce se află pe moşia Bujoreni, com. Bogdăneşti şi Bujoreni, plaiul Cozia, jud. Vîlcea.

Bujoreni, *com. rur.,* pl. Cozia, jud. Vîlcea, compusă din 5 cătune: Bujoreni, Malul-Alb, Olteni, Lunca şi Mosoroasa. E situată pe Valea-Oltuluĭ, la 3 kil. de reşedinţa judeţuluĭ şi la 10 kil. de a sub-prefectureĭ.

Are o populaţie de 1043 loc. (535 bărbaţĭ şi 508 femeĭ), în care intră şi 8 familiĭ de Ţigani; sunt: 230 capĭ de familie; 240 contribuabilĭ şi 230 case.

Sunt 2 biserici: una în căt. Olteni, zidită la anul 1831, şi a doua în căt. Bujoreni, zidită la anul 1812.

Locuitoriĭ se ocupă numaĭ cu agricultura şi desfac produsele lor la R.-Vîlcea.

In comună sunt: 11 caĭ, 80 boĭ, 130 vacĭ, 235 oĭ şi 170 porcĭ.

Un număr de 124 locuitorĭ s'aŭ împroprietărit după legea din 1864 pe 417 hect. pămînt, pe moşia statuluĭ şi pe alte două moşiĭ particulare.

Şcoala există în comună de vr'o 10 anĭ. Clădirea e proprietatea comuneĭ. Se frecuentă de 21 copiĭ, din numărul de 115 în vîrstă de şcoală. Ştiŭ carte 55 bărbaţĭ şi 15 femeĭ. Cu întreţinerea şcoaleĭ statul cheltueşte anual 1404 leĭ.

Vatra satuluĭ are 65 hect., iar comuna, cu izlaz cu tot, 417 hect.

Cînd recolta e productivă se fabrică aci pănă la 3500 decal. de ţuică.

Venitul şi cheltuelile comuneĭ se urcă la cîte 1200 leĭ anual.

Şoseaua naţională Rîmnicul-Rîul-Vaduluĭ străbate partea de Est.

Se mărgineşte la N. cu com. Gura-Văieĭ şi Bogdăneşti, la S. cu oraşul Rîmnicul-Vîlcea, la Est cu judeţul Argeş, de care se desparte prin rîul Oltul, şi la V. cu comunele Vlădeşti şi Olăneşti.

In partea de N.-V. a comuneĭ sunt dealurile Pleşea şi Purcăreţul.

Luncile se numesc: Glămcile, Toporanul, Bradul şi Dobranul.

O parte din moşie s'a vîndut în 7 loturĭ la 7 locuitorĭ.

Bujoreni (Bujoreşti), *sat,* cu 20 familiĭ pe malul stîng al Teleormanuluĭ, jud. Argeş, pl. Cotmeana. Face parte din comuna rur. Vulpeşti. Moşia Bujoreni, de aproape 1200 pogoane, aparţine d-luĭ George I. Lahovari.

Bujoreni, *sat,* în jud. Tutova, pl. Tîrgul, com. Slobozia-Zorleni, spre N.-E. de satul Zorleni. Populaţia sa e cuprinsă în acea a satuluĭ Zorleni. A fost jefuit, împreună cu satele vecine, de către armatele polone pe la anul 1667, în timpul domnieĭ luĭ C. Cantemir.

Bujoreni, *sat.* face parte din com. rur. cu acelaşĭ nume, pl. Cozia, jud. Vîlcea. Cade în partea de S. a comuneĭ, pe şoseaua naţională Rîmnicul-Vîlcea-Rîul-Vaduluĭ. Are o populaţie de 205 locuitorĭ, 103 bărbaţĭ şi 102 femeĭ. Copiĭ în vîrstă de şcoală sunt 19, 8 băeţĭ şi 11 fete, din carĭ urmează numaĭ 3. E la distanţă de 1 kil. de satul Olteni, reşedinţa comuneĭ.

Aci e o biserică cu hramul Sf. Nicolae, preînoită de Preda Bujoreanul, «în zilele—scrie pe pisanie — înălţatuluĭ nostru împărat Alexandru Pavlovicĭ, afiindu-se Episcop al Nouluĭ Severin D. D. Nectarie, anul 1812, August în 19 şi la anul 1866 s'a preînoit al doilea».

Bujoreni, *deal,* în raionul comuneĭ Bujoreni, plaiul Cozia, jud. Vîlcea, pe care se cultivă 11 hect., 50 ariĭ vie.

Bujoreni saŭ Gurani, *trup de moşie,* nelocuit, fost al familieĭ Lapati, trecut în urmă în posesiunea Principeluĭ B. Ştirbeiŭ odată cu moşia Pietroşani; este azĭ întrupat la această din urmă. E situat la S.-V. moşieĭ, în pl. Marginea, jud. Vlaşca.

Bujorescu, *insulă* în Dunăre, în dreptul comuneĭ Fîntînelele, jud. Teleorman. Are o întindere ca de 12 hect. şi este acoperită cu zăvoiu de salcie, plop şi catină.

Bujorescu, *pichet militar,* pentru paza frontiereĭ, pe marginea Dunăreĭ, în jud. Teleorman, în dreptul insuleĭ Bujorescu de la care şi-a luat numele; poartă No. 14.

Bujoreşti, *cătun,* în plasa Tîrguluĭ, com. Antoneşti, jud. Teleorman. Populaţiunea luĭ este

www.dacoromanica.ro

de 287 suflete, din carĭ 44 contribuabilĭ.

Bujoreşti, *moşie*, jud. Teleorman, între comunele Licuriciul şi Antoneşti, proprietate a d-luĭ Constantin Politimos.

Bujorul, *com. rur.*, în pl. Prutul, jud. Covurluiŭ, reşedinţa acesteĭ plăşĭ, la depărtare de 54 kil. de la Galaţi. Situată în mijlocul jud. Covurluiŭ, pe văile Chinejeĭ şi Covurluiuluĭ, această comună se mărgineşte la N. cu com. Băneasa şi Jorăşti, la E. cu com. Vlădeşti, la S. cu Fîrţăneşti şi la V. cu Băleni şi Vîrlezi.

Pe teritoriul Bujoruluĭ curg pîraiele Covurluiul-Sec, Covurluiul-cu-Apă şi Chineja, cărora le corespund văile respective. Maĭ sunt şi alte văĭ maĭ micĭ, precum : Rădiciul, Miloaia, Bujorul, Velichea, Vălcica-Draga, etc. Dealul cel maĭ însemnat e Piscul-Săreĭ.

Bujorul este una din cele maĭ importante com. rur. ale jud. Covurluiu, atît în privirea întindereĭ teritoriuluĭ cît şi a populaţiuneĭ, precum şi a instituţiunilor ce posedă. Ea numără 5 cătune, carĭ, după aşezarea lor în direcţie sud-nordică, sunt: Puţichioaia, Umbrăreşti, Tîrgul-Bujor, reşedinţa, Golăşei şi Moscu. Locuitoriĭ se împart ast-fel: în Tîrgul-Bujor sunt bezmănarĭ; în Puţichioaia şi Golăşei, foştĭ clăcaşĭ; în Umbrăreşti, parte foştĭ clăcaşĭ, parte răzeşĭ; în Moscu numaĭ răzeşĭ. Numărul total al contribuabililor e de 492, familiĭ sunt 743, cu 2747 suflete, din carĭ: 1411 bărbaţĭ, 1336 femeĭ; 1365 necăsătoriţĭ, 1247 căsătoriţi, 133 văduvĭ, 2 divorţaţĭ; 276 cu ştiinţă de carte, 2471 fără. Populaţia izraelită se cifrează la 77 suflete.

Suprafaţa întreagă a teritoriuluĭ acesteĭ comune se socoteşte la 10918 hect., din carĭ 4730 hect., 44 ariĭ, pămînt arabil, 2742 hect., 75 ariĭ, imaş, 188 viĭ, 2288 pădure, 107 hect., 25 ariĭ, vetrele satelor şi 67 hect., 21 ariĭ, teren netrebnic. Din teritoriŭ, 7430 hect. aparţin proprietăţeĭ marĭ, reprezintate prin moşiile particulare: Golăşei (Pităroaia), Puţichioaia, Urecheşti, Umbrăreşti, aceasta în 4 trupurĭ aparţinînd la 4 proprietarĭ, şi Armeneasca; restul de 3389 hect. sunt ale sătenilor. Dintre instalaţiile gospodăreştĭ ale proprietarilor marĭ, se disting între primele ale judeţuluĭ Covurluiŭ cele de la moşiile Golăşei, ale d-luĭ Lascar Catargiŭ, fost primministru şi fost locotenent Domnesc; Puţichioaia, ale d-luĭ Paraschiv Sechiari, şi Moscu, ale d-luĭ G. Fulger. Osebit de aceasta, la Golăşei, alăturea chiar cu tîrguşorul Bujor, ce aparţine aceleiaşĭ moşiĭ, pe o colină încîntătoare, ce domineză întreaga regiune, este un castel prea frumos al d-luĭ şi d-neĭ Lascar Catargiŭ, cu admirabile grădinĭ, cu lac artificial. Castelul cu grădina ocupă o întindere de teritoriŭ de 12 fălcĭ; lacul artificial se găseşte în partea din valea apusană a grădineĭ; e format din apele pîraielor şi izvoarelor vecine; are peşte şi se poate umbla pe el cu barca; în mijlocul luĭ se află o mică insulă legată cu podeţ de uscat.

Terenul acesteĭ comune în multe părţĭ e năsipos; în Puţichioaia e chiar o carieră de pietriş, exploatată de judeţ.

Producţia agricolă se cifrează în total la 93059 hectol., iar pe specĭĭ: 21792 hectol. grîŭ, 22500 secară, 12042 orz, 2784 rapiţă, 28878 porumb, 4186 ovăz, 624 malaiŭ, 72 cînepă şi 180 in.

Statistica vitelor prezintă cifrele următoare: boĭ 1353, vacĭ 1151, caĭ 182, armăsarĭ 13, oĭ 7740, capre 180, porcĭ 428; în total 10747 capete.

Pe lîngă agricultură şi creşterea vitelor, locuitoriĭ de aicĭ se ocupă şi cu cultivarea viilor; în Tîrgul-Bujor însă sunt maĭ mulţĭ negustătorĭ micĭ, în majoritate Evreĭ. La Moscu este o moară cu foc; sunt şi cîte-va morĭ de vînt.

Budgetul comuneĭ are la venitурĭ de 12519 leĭ 65 banĭ şi la cheltuelĭ de 11506 leĭ 44 banĭ. Dările directe anuale către stat, judeţ, comună şi camera de comerciŭ se ridică în total la 18833 leĭ 40 banĭ.

Biserică sunt 4: Adormirea-Maiceĭ-Domnuluĭ (vechiă şi deteriorată), în Golăşei; Sf. Dimitrie, în Umbrăreşti (tot vechiă); Sf. Gheorghe în Puţichioaia (de curînd construită); şi Sf. Voevozi, în Moscu (zidită în 1882); bisericile aŭ pămînt rural, afară de cea din Moscu, ca una ce e într'un sat răzăşesc. După împărţirea parohiilor din 1888, com. Bujorul, afară de cătt. Puţichioaia, care e alipită la Fîrţăneşti, formează o parohie, cu catedrala Adormirea, deservită de un preot paroh, un preot ajutor şi 5 cîntăreţĭ.

Şcolĭ asemenea sunt 4: 1 de băeţĭ în Golăşei, 2 mixte în Puţichioaia şi Moscu şi 1 de fete în T.-Bujor; cea din Golăşei are 46 elevĭ din 64 înscrişi, cea din Puţichioaia are 29 elevĭ din 32 înscrişi, cea din Moscu are 35 elevĭ din 45 înscrişi şi cea de fete din T.-Bujor are 21 eleve din 30 înscrise.

Pe lîngă reşedinţa subprefecturei plăşeĭ Prutul şi a mediculuĭ respectiv, în T.-Bujor se află şi un biuroŭ telegrafo-poştal, întreţinut de judeţ, un spital

www.dacoromanica.ro

rurală al statului cu 40 paturi, înființat în 1890, în locul unei infirmerii județene de 15 paturi, ce a existat mai înainte.

Bujorul (Tîrgul-), *tîrgușor*, reședința com. Bujorul, pl. Prutul, jud. Covurluiŭ, format din două șiruri de căsișoare lipite în mare parte una de alta și așezate de ambele laturi ale șoselei județene ce-l străbate. Numără 29 familii cu 156 suflete, din cari 17 familii cu 77 suflete Evrei, restul Romîni.

Terenul, pe care e situat acest tîrgușor, aparține moșiei Golășei; pentru acest teren locuitorii plătesc bezman. Are o școală de fete; biuroŭ telegrafo-postal; un spital, și e reședința sub-prefecturei și a mediculuĭ plășeĭ.

Bujorul, *com. rur.*, situată în partea S.-V. a județuluĭ Vlașca, la hotarul Teleormanuluĭ, pl. Marginea. La această comună se unesc rîurile Vedea și Teleorman și daŭ în Gîrla-Mare, care apoĭ dă în Dunăre. Este situată pe proprietatea Petroșani a principeluĭ D. B. Știrbeiŭ. Distanța de la Giurgiu e de 37 kil., iar de la Stănești, reședința plășeĭ, de 22 kil.

In 1887, în această comună, se află 240 contrib. saŭ 1200 sufl. In 1888, 282 contrib. saŭ 1196 suflete.

Venitul comuneĭ în anul 1886 era de leĭ 5475, iar cheltuelile de 5218 leĭ. In 1887 venitul era de 3297, iar cheltuelile de 3149 leĭ și în 1888 venitul de 4458, iar cheltuelile de 4119 leĭ.

In 1887 s'a arat pe această comună suprafața de 1520 hect. cu diferite cereale, în deosebĭ grîŭ, porumb, rapiță și orz.

Aci se cresc gogoșĭ de mătase.

Se află 66 hect. cu viĭ.

In 1864 s'aŭ împroprietărit 145 locuitorĭ foștĭ clăcașĭ pe 598 hectare.

In 1888 se aflaŭ în această comună: 436 boĭ, 100 bivolĭ, 252 vacĭ, 396 caĭ, 3528 oĭ și 150 rîmătorĭ.

Aci este o biserică zidită la 1839, și care la 1869 s'a reparat de Principele Dim. Știrbeiŭ. Are hramul Sf. Dumitru; e deservită de 1 preot și 2 cîntăreți; depinde de parohia Petroșani.

In comună se află o școală mixtă cu 4 clase, făcută de zid și în bună stare.

Sunt 5 cîrciumĭ.

Prin comună trece șoseaua județeană Giurgiŭ-Zimnicea. Este departe de Giurgiŭ de 27 kil., de Alexandria de 28 kil., de București de 89 kil.

In această comună sunt 2 pichete pentru paza hotarelor despre Bulgaria.

Sunt mai multe pîlcurĭ de pădure de salcie și ostroave carĭ se află descrise la Petroșani.

La capul moșieĭ trece Drumul-Untuluĭ, drum pe care treceaŭ Turcii ce locuiaŭ raiaua Giurgiuluĭ ca să negustorească în județ.

Bujorul, *deal*, jud. Bacăŭ, plasa Siretul-d.-j., de pe teritoriul comuneĭ Răcătăul.

Bujorul, *deal*, în jud. Tulcea, pl. Măcin, pe teritoriul com. Turcoaia și pe al cătunuluĭ Turcoaia. Este mai mult o prelungire nord-vestică a dealuluĭ Caracicula, de pe teritoriul comuneĭ Cerna. Se întinde spre N., avînd o direcțiune generală de la S.-E. la N.-V.; brăzdează partea centrală a plășeĭ și cea de E. a comuneĭ. Este despărțit de dealul Priopcea printr'o vale cam rîpoasă, pe malurile căreia merge drumul județean Cerna-Măcin. Natura luĭ pe alocurea este stîncoasă. Este acoperit parte numaĭ cu fînețe și pășunĭ. Pe la poalele luĭ occidentale merge drumul comunal Satul-Noŭ-Măcin.

Bujorul, *lac*, pe teritoriul com. Alimănești, pl. Siul-d.-s., județul Olt. Se zice că s'a numit astfel, după numele uneĭ plante numite bujor, care creștea sălbatică pe o mare întindere în jurul laculuĭ.

Bujorul, *loc cu izvoare*, jud. Bacăŭ, pl. Munteluĭ, com. Măgirești, de pe muntele Mădărzăul, de unde își are obîrșia pîrîul Ruja.

Bujorul, *loc cu izvoare*, județul Bacăŭ, pl. Siretul-d.-s., de pe teritoriul comuneĭ Buhociul.

Bujorul, *munte*, în jud. R.-Sărat, pl. Rîmnicul, com. Chiojdeni, în partea de N. a comuneĭ; face parte din culmea dealuluĭ Măgura. Este acoperit cu pădurĭ și pășunĭ. Vara se așează pe dînsul multe stîne de oĭ.

Bujorul, *pîrîŭ*, com. Oțeleni, pl. Mijlocul, județul Fălciŭ. (V. Rogoza).

Bujorul, *pîrîŭ*, ce se varsă în Rîul-Doamneĭ, pe teritoriul com. Corbi, căt. Sboghițești, plaiul Nucșoara, jud. Muscel.

Bujorul, *vale*, com. Oțeleni, pl. Mijlocul, jud. Fălciŭ.

Bujoruluĭ (Măgura-), *măgură*, la E. com. Slobozia-Mîndra, jud. Teleorman.

Bujoruluĭ (Valea-), *vale*, aflătoare în comuna cu același nume, jud. Covurluiu.

www.dacoromanica.ro

Bujorului (Valea-), *vale*, jud. Vlașca, începe din moșia Uzunul, de la cât. Buturugari și se varsă în apa Cîlnișteа, o dată cu valea Găveni, luînd la gura eĭ numirea de Valea-Uzunului, după satul Uzunul, prin care trece.

Bularul, *izvor*, com. Tîrgșorul-Vechiŭ, pl. Tîrgșorul, județul Prahova.

Bulatanul, *pîrîiaș*, jud. Neamțu, izvorește dintre ramurile munților Raicu și Petru-Vodă; curge printre dînsele, în direcțiune S.-E., pănă în dreptul satuluĭ Coroiul, teritoriul com. Călugăreni, plasa Piatra-Muntele, unde se unește cu pîrîiașul Bargilele și apoĭ cu pîrîiașul Coroiul, formînd ast-fel pîrîul numit Largul.

Bulătăul, *baltă*, în județul Iași, pădurea Prisăcani, pl. Branișteа, formată din vărsarea Prutuluĭ.

Bulăul, *pădure*, jud. Bacăŭ, pl. Siretul-d.-s., com. Obîrșia. Are o întindere de 40 hectare. E compusă din arborĭ foioșĭ.

Bulba, *rîŭ*, în plaiul Cloșani, jud. Mehedinți; își ia naștere din s. Proitești, apoĭ unindu-se cu maĭ multe pîraie, formează lacul numit Zătonul, în com. rur. Ponoarele; de aci, ascunzîndu-se sub Dealul-Ponoareĭ, trece pe sub podul natural de piatră din această com., și izvorește de odată, în rîu mare, de sub niște stîncĭ de piatră, din locul numit Valea-Găineĭ; își urmează cursul spre Baia-de-Aramă, pe care o udă în trecerea sa, primind aci în stînga doĭ afluenți: Ieruga, ce trece prin curtea mănăstireĭ Schitul-Baia-de-Aramă și Izvorul-cel-Marc, ambele cu apă foarte curată și bună de băut; își continuă cursul prin Lunca-Băeĭ; la satul Tarnița se împreună cu rîul Brebina, aruncîndu-se în Apa-Motruluĭ, la satul Apa-Neagră, din com. rur. Negoești.

Acest rîŭ a servit la punerea în mișcare a mașinelor carĭ extrăgeaŭ arama din minele Băeĭ-de-Aramă. Pe acest rîŭ se află: morĭ și pivĭ.

Bulbac, *numire*, ce se dă viroageĭ Făureĭ, jud. Brăila, înainte de a intra în acest județ, din județul Buzăŭ.

Bulboanele, *bălțĭ adînci, săpături*, în gîrla cea săpată pe teritoriul comuneĭ Fîntînelele, pl. Siretul, jud. Botoșani.

Bulboasa, se numește partea dealuluĭ Fundătura, ce se prelungește de la satul Micleștĭ, pl. Crasna, jud. Vasluiŭ, pănă în dreptul satuluĭ Chircești.

Bulboasa, *deal*, se întinde la Vestul com. Oșești, pl. Stemnicul, jud. Vasluiŭ, despărțind-o de satul Fîstîci.

Bulboasa, *vale*, se întinde în partea de E. a satuluĭ Chircești, com. Micleștĭ, pl. Crasna, jud. Vasluiŭ.

Bulboci, *bălțĭ*, pe teritoriul moșieĭ Brehueștĭ, com. Brehueștĭ, pl. Siretul, jud. Botoșani.

Bulbucani, *sat*, în partea de Vest a com. Gropnița, pl. Copoul, jud. Iași, situat pe coasta de S. a dealuluĭ Crucea. Se zice, că după poziținea loculuĭ ce este ridicată saŭ bulbucată, și-a luat numele satul, chiar de la prima luĭ formațiune. Are o populație de 135 familiĭ, saŭ 572 locuitorĭ Romînĭ.

In fața satuluĭ se află iazul Bulbucani, format din pîrîul Jijioara. Are o biserică de lemn, făcută la 1864, deservită de 1 preot și 1 cîntăreț.

Vite sunt în număr de 2510 capete, din carĭ: 545 vite marĭ cornute, 1253 oĭ, 133 caĭ și 579 rîmătorĭ.

Bulbucani, *iaz*, în partea despre E. a com. Belcești, pl. Bahluiul, jud. Iași. Servește de hotar între această comună și satul Bulbucani, din com. Gropnița, pl. Copoul.

Bulbucata, *com. rur.*, compusă din cătunele: Bulbucata, Făcăul și Găștești-Cotenĭ, situată în pl. Neajlovul, pe coasta dreaptă a văiĭ Neajlovuluĭ, jud. Vlașca. Depărtarea cea maĭ mare a cătunelor între ele este de 4½ kil. Com. e departe de București de 38 kil., de Giurgiu de 45 kil., iar de Obedeni, reședința plășeĭ, de 14 kil. Este o șosea județeană, ce duce la Obedeni.

In 1887 se aflaŭ în această comună 254 contribuabilĭ, saŭ 1455 suflete.

Venitul comunal în 1886 era de leĭ 8081, iar cheltuelile de 4838 leĭ. In 1887 venitul era de 3809 și cheltuelile de 3316 leĭ.

S'a cultivat în 1887 o suprafață de 1200 hect. cu diferite cereale.

In 1888 se aflaŭ 31 hectare, 50 ariĭ, acoperite cu viĭ. Sunt pometurĭ multe.

In 1888 s'a cultivat aci de către 104 locuitorĭ, suprafața de 97 hect., 11 ariĭ, cu tutun, care aŭ produs 43478 kilgr. tutun, în valoare de leĭ 36350. Aci a fost cea mai mare producție a anuluĭ aceluia din întregul județ, după com. Căminеasca și Letca-Nouă.

In com. sunt 3 bisericĭ, de-

www.dacoromanica.ro

servite de 2 preoţĭ şi 5 cîntăreţĭ, constituind o parohie. In 1888 s'aŭ oficiat la toate bisericile din această comună 86 botezurĭ, 10 căsătoriĭ şi 42 înmormîntărĭ.

Aci este o şcoală mixtă, cu 4 clase, de zid, făcută de curînd, la care, în 1888, aŭ urmat 50 băeţĭ şi o fată; după lege trebuia să urmeze 62 băeţĭ şi 17 fete; este condusă de un învăţător.

In 1888 se aflaŭ aci 652 boĭ şi vacĭ, 206 caĭ, 2007 oĭ şi capre şi 135 rîmătorĭ.

In această com. sunt 6 cîrciumĭ.

Este un petic de pădure, în cătunul Bulbucata, de 101 hect.

Se află o moară cu turbine, pe apa Neajlovuluĭ.

Bulbucata (Velea), *cătun*, pendinte de com. Bulbucata, situat pe coasta dreaptă a Neajlovuluĭ, plasa Neajlovul, judeţul Vlaşca.

Proprietate a d-luĭ Dr. I. Niculescu.

Moşia are o suprafaţă de 1630 hect.

La 1864 s'a dat la 115 locuitorĭ, foştĭ clăcaşĭ, suprafaţa de 450 hect., rămînînd 1200 hect. Are un petic de pădure de stejar de 101 hect.

Venitul moşieĭ pe 1888 a fost de 40000 leĭ.

Şcoala comunală a com. Bulbucata se află în acest cătun. S'a făcut în anul 1887, după testamentul vechiuluĭ proprietar Petre Niculescu, care a lăsat un fond de 100000 leĭ pentru construirea şi întreţinerea şcoaleĭ, numind executor testamentar pe d-l Dr. I. Niculescu, din Bucureşti.

Pe apa Neajlovuluĭ s'a construit de curînd un făcăŭ sistematic.

Aci este o biserică, zidită la 1856, cu hramul St. Ştefan, deservită de un preot şi 2 cîntăreţĭ; în 1888 s'aŭ oficiat aci 56 botezurĭ, 7 căsătoriĭ şi 22 înmormîntărĭ.

Sunt 2 cîrciumĭ.

Bulbuceni, *sat*, jud. Dolj, plasa Jiul-d.-s., com. Poiana, împrăştiat, situat pe dealul Icleanul, la 4 kil. N.-E. de Poiana-d.-s., unde e reşedinţa comuneĭ. Are 697 suflete, 363 bărbaţĭ şi 334 femeĭ. Locuesc în 117 case. Copiiĭ din sat urmează la şcoala mixtă din satul Poiana-d.-j., ce este la 7 kil. depărtare. Ştiŭ carte 40 locuitorĭ. In sat sunt 2 bisericĭ de lemn. Sunt 3 meseriaşĭ: 1 fierar, 1 rotar şi 1 cărucer.

Bulbuceni, *deal*, jud. Gorj, în partea de E. a comuneĭ Şipotul, vine în prelungire despre N. şi merge spre S. în toată întinderea cătunelor Şipotul şi Spahiĭ.

Este acoperit de pădure, cu esenţe: de cer, gorun şi puţin fag. Este proprietatea statuluĭ.

Bulbuceni, *moşie* particulară, judeţul Dolj, pl. Jiul-d.-s., com. Poiana, în satul Bulbuceni, aparţine moşnenilor. Are pădure pe dînsa.

Bulbuceni, *pădure* particulară, jud. Dolj, pl. Jiul-d.-s., com. Poiana, pe moşia Bulbuceni. Aparţine moşnenilor. Esenţe: de stejarĭ, ulmĭ, fagĭ şi jugastri; predomină stejarul.

Bulbuceni, *rîuleţ*, jud. Dolj, pl. Jiul-d.-s., com. Poiana, ce se varsă pe dreapta rîuluĭ Cocorova; curge prin valea Bulbuceni.

Bulbuceni, *vale*, jud. Dolj, pl. Jiul-d.-s., com. Poiana, prin care curge rîul Bulbuceni.

Buldişul, *pîrîŭ*, jud. Bacăŭ, pl. Trotuşul, com. Mănăstirea-Caşin, care udă satul Curiţa şi se varsă în pîrîul Curiţa.

Bulea, Livezeni şi Petreşul, *păduri* particulare, supuse regimuluĭ silvic, aflate pe moşia Măldăreşti, plaiul Horezul, jud. Vîlcea.

Buleandra, *pădure*, jud. Dorohoiu, pe moşia Darabani, com. cu acelaşĭ nume, pl. Prutul-d.-j., spre N. de tîrguşorul Darabani; se află crescută în mijlocul cîmpuluĭ. Această pădure dimpreună cu pădurile Grozava şi Podriga, tot de pe această moşie, are o suprafaţă de 270 hect.

Bulerca, *movilă*, la 2 kil. spre S. de satul Ruşeţul, jud. Brăila, între movilele Giurgiul şi Gemenele.

Bulerca, *vale*, în jud. Buzăŭ, com. Vintilă-Vodă, pe hotarul despre com. Măneşti; se scurge în rîul Slănicul.

Bulercii (Muchia-), *colină*, în jud. Buzăŭ, com. Vintilă-Vodă, pe hotarul despre com. Măneşti; goală şi izlaz.

Buleta, *sat*, face parte din com. rur. Bîrseşti, pl. Ocolul, judeţul Vîlcea. Are o populaţie de 271 locuitorĭ (141 bărbaţĭ şi 130 femeĭ). Inainte de 1883 forma singură o comună sub numele de com. Buleta, iar de la această dată s'a alipit la Bărseşti.

Este situată pe valea Buleta, la 9 kil. de Rîmnicul-Vîlceĭ

Are o biserică, fondată la anul 1838, de preotul Ion şi alţĭ locuitorĭ.

www.dacoromanica.ro

Buleta, *vale*, formată din scurgerea apelor după piscurile: Ciobea și Rarișul, com. Bîrsești, pl. Ocolul, jud. Vîlcea, care, după ce udă com. Bărsești, se varsă în rîul Oltul, la punctul numit Sevestreni, comuna Mihăești.

Bulgarul, *sat*, face parte din com. rur. Bragadiru-Bulgarul, pl. Sabarul, jud. Ilfov. Este situat la S.-V. de Bragadirul, pe țărmul drept al rîuluĭ Ciorogîrla, în apropiere de îmbucătura acestuĭ rîŭ cu rîul Răstoaca.

Se întinde pe o suprafață de 290 hect. și are o populație de 200 locuitorĭ. D-na Elena Miclescu are 182 hect., din care cultivă 137 hect. (43 sunt izlaz și 4 vie). Locuitoriĭ au 108 hect.

Numărul vitelor marĭ e de 102 și al celor micĭ de 120.

Bulgaruluĭ (Iazul-), *iaz*, pe teritoriul satuluĭ Glăvănești, com. Epureni, pl. Turia, jud. Iași.

Bulgaruluĭ (La-Podul-), *han*, în jud. R.-Sărat, pl. Marginead.-s., comuna Voetin; la lacul unde pîrîul Coțatcul taie șoseaua națională R.-Sărat-Focșani; numit ast-fel de la un fost hangiŭ bulgar.

Bulgaruluĭ (Puțul-), *loc izolat*, în jud. Buzăŭ, com. Tisăul, căt. Halești, însemnat printr'o cruce și un puț, făcute în amintirea faptuluĭ, că aci aŭ fost oprite reliquele Sf. Filotea, în anul 1875, cînd aŭ fost transportate la schitul Ciolanul.

Bulgaruluĭ (Valea-de-la-Podul-), *pîrîŭ*, în jud. Tulcea, pl. Tulcea, pe teritoriul comuneĭ Cîșla; izvorește din poalele nordice ale dealuluĭ Tăușan-Tepe; se îndreaptă spre N. avînd o direcțiune generală de la S.-V. spre N.-E. și brăzdează partea apusană a plășeĭ și pe cea mijlocie a comuneĭ; trece pe la poalele dealuluĭ Cîșla, pe la răsărit de comuna Cîșla, taie șoseaua națională Tulcea-Isaccea-Măcin, între kil. 5 și 6, și, după un curs de 6 kil., merge de se varsă în mlaștina stufoasă din Sudul gîrleĭ Somova; pe valea sa trec două drumurĭ comunale: Cîșla-Cataloĭ și Cîșla-Freçățeĭ. Cursul săŭ este foarte încet; malurile sale sunt joase și acoperite cu verdeață.

Bulgănoaia, *vălcea*, jud. Teleorman, de la Sud spre Estul comuneĭ Lisa, în direcțiunea satuluĭ Vînători; străbate pe la colțul viilor Lisenilor și se pierde spre satul Vînători.

Bulgăreasca, *trup de moșie* a statuluĭ, pe teritoriul comuneĭ Slăvești, jud. Teleorman; are pe dînsa și pădure; face parte din proprietatea statuluĭ numită Slăvești-Zlotești.

Bulgăria, *localitate* acoperită de țarine, pe moșia Stolniceni-Prăjescu, jud. Suceava.

Bulgărie (La-), *grădine* de legume, pe moșia Sireței, județul Suceava.

Bulhacele, *iaz-baltă*, format din izvoare pe pămîntul locuitorilor Hulubul-Noŭ, com. Trușești, pl. Jijia, jud. Botoșani; are o întindere de 35 hect.

Bulhacul, *băltiță*, formată de vărsăturile Prutuluĭ, pe teritoriul com. Măstăcani, pl. Prutul, jud. Covurluiŭ.

Bulhacul, *baltă*, formată din izvoare și din ploĭ, pe moșia Codreni, com. Mileanca, pl. Bașeul, jud. Dorohoiŭ.

Bulhacul, *baltă*, pe teritoriul comuneĭ Păltinișul, pl. Prutul-d.-j., jud. Dorohoiŭ.

Bulhacul, *deal*, pe moșia Durnești, com. Durnești, pl. Ștefănești, jud. Botoșani.

Bulhacul, *deal*, în jud. Roman, pl. Fundul, com. Chiliĭ, spre N. de satul Buciumi.

Bulhacul, *deal*, în com. Preutești, jud. Suceava, îmbrăcat cu pădure de fag.

Bulhacul, *iaz*, format din Pîrîul-Țiganuluĭ, se află în fața curțeĭ din satul Corlăteni, com. cu asemenea numire, pl. Coșula, jud. Dorohoiŭ.

Bulhacul, *iaz*, pe teritoriul satuluĭ Onești, com. Șipotele, pl. Bahluiul, jud. Iași, pe Dealul-Urzicanilor.

Bulhacul, *pîrîŭ*, izvorește de pe teritoriul satuluĭ Andrieșeni, comuna Epureni, pl. Turia, județul Iași, și se varsă în Iazul-de-la-Odaie.

Bulhacul, *vale*, pe moșia Durnești, com. Durnești, pl. Ștefănești, jud. Botoșani.

Bulhacul-de-lîngă-Curte, *iaz*, format din rîul Jijia, în centrul comuneĭ Trușești, pl. Jijia, județul Botoșani, pe proprietatea statuluĭ; are o întindere de 14 hect.; conține mult pește.

Bulhacul-Mare, *lac*, în partea de E. a com. Gura-Bohotia, pl. Podoleni, jud. Fălciŭ, pe șesul Jijieĭ, în suprafață de 2 hectare.

www.dacoromanica.ro

Bulibeşti (Cantonul-), *pădure,* jud. Neamţu, situată lîngă Petricani-d.-j., în com. Petricani, pl. de Sus-Mijlocul. Este proprietatea statuluĭ şi se arendează cu suma de 4931 leĭ.

Buliga, *sat,* în plasa Borcea, pendinte de com. Cocargea, judeţul Ialomiţa. Este situat pe lunca braţuluĭ Borcea, sub coasta Bărăganuluĭ, la 5 kil. spre E. de satul de reşedinţă. E satul cel maĭ despre E. al plăşeĭ. Poartă numirea şi de Buliga-Tîmbureştĭ.

Populaţiunea satuluĭ este de 94 familiĭ Romînĭ, 2 fam. Ţigani şi 1 familie Grecĭ, saŭ 487 locuitorĭ, cu 183 bărbaţĭ, 181 femeĭ şi 123 copiĭ.

Aci este o biserică construită la 1856, deservită de un preot şi un cîntăreţ.

Vite sunt: 125 caĭ, 396 boĭ şi 507 oĭ.

Buliga, *deal cu viĭ,* în jud. Mehedinţi, pl. Ocolul-d.-s.; ţine de com. rur. Bresniţa.

Buliga, *pichet* No. 7 al comp. a 2-a din regim. 18 Dorob., jud. Gorj; se află situat pe dealul Copita; se mărgineşte la N. cu Zănoaga şi Streaja, la S. cu Văraticele, la E. cu Scărişoara, iar la Vest cu rîul Şuşiţa. Poteca, ce se priveghează de acest pichet, vine de la satul Vulcanul, intră în ţară pe la Tabla; de aci, scoboară Zănoaga la pichetul Buliga, unde e şi vama. Construcţia e de lemn, compusă din o cazarmă şi o bucătărie, cameră pentru oficer şi o cancelarie. De aci, poteca ia direcţia S. pănă la Schela, trecînd peste dealurile: Copita, Văraticele, Poiana-luĭ-Mihaiŭ şi Plaiul-Scheleĭ; iar de aci la reşedinţa companieĭ a 2-a, care e la T.-Jiŭ, se urmează şoselele comunale ce leagă comunele: Schela, Horezul, Cartiul, Curtişoara şi Turcineşti. Apoĭ dă în şoseaua naţională T.-Jiŭ-Bumbeşti. Buliga e trecătoarea cea maĭ importantă din judeţ. Patrularea între Buliga şi Dealul-luĭ-Frate se face pe poteca ce trece pe dealurile: Zănoaga, Dealul-Ruguluĭ, Uruzul, Streaja, Culmea-Cartianuluĭ, Carpenul şi apoĭ pe Plaiul-Vălarilor pănă la Dealul-luĭ-Frate, unde este şi pichet. Această potecă poate fi străbătută de patrupede încărcate. Întreţinerea se face cu greutate. Comunicaţia se întrerupe pe timpul ierneĭ, din cauza zăpezeĭ. Alte direcţiĭ pentru construirea de potecĭ nouă nu există. Cele vechĭ s'ar putea îmbunătăţi.

Buliga (Schitul-), *schit,* cu hramul S-ţiĭ Voevozĭ, în Piteşti, jud. Argeş, pl. Piteşti; a fost întemeiat la 1741 de jupîn Martin Cupeţul şi jupîn Petru Buliga, carĭ se află înmormîntaţĭ aicĭ, împreună cu familiile lor. Acest schit era metoh al Sf. Mitropoliĭ din Bucureşti. Biserica este în proastă stare; asemenea şi clădirile dimprejur. După secularizare s'a redus la biserică de mir, şi pentru întreţinerea cultuluĭ divin se înscrie anual în budgetul statuluĭ o sumă de 1838 leĭ. Serviciul divin se face de 2 preoţĭ, 1 cîntăreţ şi 1 paracliser. In casele mănăstireştĭ s'a instalat actualmente cazarma de dorobanţĭ din Piteşti.

Această biserică, atît prin stilul său arhitectonic cît şi prin picturile interioare ale bisericeĭ, nu prezintă nicĭ un interes artistic. Tronul arhieresc, aflat în biserică, merită singur oare-care luare aminte ca obiect de artă.

Buliharĭul, *munte,* pl. Tazlăul-d.-j., jud. Bacău, pe teritoriul comuneĭ Berzunţul.

Bulija, jud. Muscel. (Vezĭ Maioreasca).

Bulimaculuĭ (Movila-), *movilă* şi *punct trigonometric,* în jud. Buzău, com. Gherăseni, pe moşia Sudiţi.

Bulimandrelul saŭ **Bulimandrul-Mic**, *vîrf de munte,* jud. Bacău, pl. Munteluĭ, com. Dărmăneşti, situat lîngă Bulimandrul-Mare.

Bulimandrul, *munte,* jud. Bacău, pl. Tazlăul-d.-j., pe teritoriul satuluĭ Berzunţul.

Bulimandrul-Mare, *munte,* jud. Bacău, pl. Munteluĭ, com. Dărmăneşti, pe limita satelor Plopul şi Păgubeni.

Bulimandrul-Mic, jud. Bacău. (Vezĭ Bulimandrelul).

Bulimanul, *sat,* cu 50 familiĭ, jud. Argeş, pl. Oltul; face parte din com. rur. Vitomireşti-Trepteni. Are o biserică cu hramul Sf. Dumitru, deservită de 1 preot şi 1 cîntăreţ.

Buloaea, *pîrîŭ,* izvoreşte din dealul Răcea, comuna Miroslava, plasa Stavnicul, jud. Iaşi, şi se varsă în ochiul Bîrca, din şesul Bîrca.

Buloaea, *vălcică*, pe dealul Răcea, com. Miroslava, pl. Stavnicul, jud. Iaşi, unde se zice că ar fi fost maĭ înainte satul Ciurbeşti. După o pestilenţă, locuitorii, cîţĭ au rămas din Ciurbeşti, au înfiinţat satul pe locul unde se află astă-zi.

Bulţul, *vîrf de munte,* din Cul-

www.dacoromanica.ro

mea-Făgărașului, județul Argeș, plaiul Loviștea.

Buluc-Orman, *pădure* însemnată, în jud. Constanța, pl. Silistra-Nouă, pe teritoriul com. rur. Ghiuvegea și Parachioi; acopere ramificațiile nordice ale dealului Capuschioi-Bair; se întinde până pe malul E. al văeĭ Satischioi-Ceair, și cel V. al văeĭ Ghiuvenli-Ceair. Are o întindere de 220 hect. Esențe principale sunt: fag, mesteacăn, carpen, etc. Pe la Estul eĭ trece drumul județean Ostrov-Cuzgun, iar pe la S. drumul Velichioi-Parachioi.

Bulucul, jud. Putna. (V. Bolocul).

Buluĭ, *deal*, jud. Bacăŭ, pl. Tazlăul-d.-s., pe teritoriul com. Băsăști.

Bulumetele, *petec de pădure*, pe proprietatea Glavaciocul, pendinte de com. Fierbinți, pl. Glavaciocul, jud. Vlașca, în ocolul silvic Cîrtojani.

Bulumezi, *pîrîŭ*, izvorește din jud. Ialomița, pe lîngă Satul-Noŭ, și se varsă în Valea-Vînătă, spre S. de cât. Sulimanul, pl. Mostiștea, jud. Ilfov.

Bulumezi, *vale*, în pl. Cîmpuluĭ, com. Ștefănești, jud. Ialomița. Pe această vale se află satul Ștefănești.

Bulumezi, *vale*, jud. Ilfov, prin care curge pîrîul cu același nume.

Buluvița, *numire vechiă* a satuluĭ Ștefănești, pl. Cîmpuluĭ, județul Ialomița.

Bulzești, *com. rur.*, în pl. Amaradia, jud. Dolj, la 28 kil. N.-E. de Craiova și la 2 kil. de reședința plășeĭ, com. Melinești. Situată pe malul drept al rîuluĭ Frățila și la poalele dealuluĭ Murgașul.

Se învecinește la N. cu com. Gorunești, din com. Vîlcea, la S. cu com. Oculești-Vîlcea, iar la V. cu com. Balota.

Terenul comuneĭ este accidentat de dealul Murgașul și de Dealul-Bulzeștilor; pe limita de S. a comuneĭ, la poalele Dealuluĭ-Bulzeștilor, se întinde valea numită a Bulzeștilor, prin care curge pîrîul cu același nume.

Comuna este udată de rîul Frățila, ce merge pe teritoriul acesteĭ com. în direcția N.-E.-S.-V. In dreptul acesteĭ comune, pe rîul Frățila, se află un podeț de lemn. Micĭ pîraie formate din ploĭ își aŭ scurgerea în rîul Frățila.

Comuna se compune din 4 cătune: Bulzești, care e cătunul de reședință, Gura-Raculuĭ, Năstășești și Seculești.

In comună sunt 3 bisericĭ: una în cătunul Seculești, zidită la 1848, serbează hramul Sf. Paraschiva; una în cătunul Bulzești, zidită în anul 1851, cu hramul Adormirea-Maiceĭ-Domnuluĭ; a 3-a în cât. Năstășești, făcută din lemn, la anul 1852, serbează hramul Intrarea-în-Biserică.

Fie-care biserică are cîte un preot și cîte un cîntăreț.

Se află o școală mixtă în cătunul Gura-Raculuĭ; are 1 singur învățător; este întreținută de comună și funcționează de la anul 1859. Localul de zid, a fost construit cu cheltuiala comuneĭ.

In anul 1892—93, școala a fost frecuentată de 93 copiĭ veniți din cătunele: Bulzești, Năstășești, la 3681 m. depărtare de școală, Seculești, la 3582 m. depărtare de școală.

Populațiunea comuneĭ este de 1545 sufl., din carĭ, după legea rurală din 1864, sunt 58 împămînteniți.

Casele sunt făcute din bîrne; 58 numaĭ aŭ grădină.

Suprafața teritoriuluĭ comunal este de 7000 pogoane, din carĭ 3000 pogoane arabile, 2000 pogoane izlaz, 2000 fîneață și vatra satuluĭ.

Moșia de pe teritoriul comunal se numește Bulzești; aparține locuitorilor împroprietăriți la 1864.

Locuitoriĭ își duc productele la orașul Craiova; duc cereale și importă cele necesariĭ caseĭ. Transportul îl fac pe calea județeană, ce duce la Craiova pe o lungime de 1 kil. în comună.

In comună sunt 7 cîrciumĭ, din care: 2 în cătunul Bulzești, 1 în cătunul Gura-Raculuĭ, 2 în Năstășești și 2 în Seculești.

Animale sunt: 2880 capete, din carĭ 85 caĭ, 897 vite marĭ cornute, 1367 oĭ, 314 porcĭ și 217 capre.

Contribuabilĭ sunt 273.

Budgetul comuneĭ pe exercițiul 1893—94 a fost de 4070 leĭ la venituri și de 3406 la cheltuelĭ.

Bulzești, *sat*, jud. Dolj, pl. Amaradia, com. Bulzești. E situat pe pîrîul Frățila, la 8 kil. N. de Murgașul. Aci e reședința primărieĭ. Are 284 sufl., 154 bărbați și 130 femeĭ. Locuesc în 94 case. Copiiĭ din sat urmează la școala mixtă din satul Cîrstulești. In 1892—93 aŭ urmat 12 băeți. Cu vîrsta de școală sunt 24 copiĭ, 18 băeți și 6 fete. Știŭ carte 10 bărbați.

Șoseaua județeană, care leagă Bulzești de Craiova, înlesnește comunicația acestuĭ cătun.

Bulzești, *numire vechiă* a satuluĭ

www.dacoromanica.ro

Bogheşti, comuna cu acelaşĭ nume, jud. Tecuciŭ.

Bulzeşti, *deal*, jud. Dolj, pl. Amaradia, pe care este aşezată com. Bulzeşti.

Bulzişa, *loc de izvoare*, jud. Bacăŭ, pl. Trotuşul, com. Mănăstirea-Caşin, de unde îşĭ are obîrşia pîrîiaşul Bulzişul.

Bulzişul, *pîrîiaş*, jud. Bacăŭ, pl. Trotuşul, care curge pe teritoriul comunelor Mănăstirea-Caşin şi Caşinul. Izvoreşte de la localitatea numită Bulzişa şi se varsă în pîrîul Curiţa, pe dreapta.

Bulzul, *izvor*, com. Bărbăteşti, pl. Horezul, jud. Vîlcea, care, cu izvoarele: Pătrunsa şi Tisa, formează rîul Otăsăul.

Bulzul, *munte*, în pl. Cloşani, jud. Mehedinţi, acoperit cu brazĭ, din carĭ se face şindrilă pentru învelitul caselor.

Bulzul, *ostrov*, în Olt, la S. de căt. Călineşti, pl. Cozia, judeţul Vîlcea, numit ast-fel pentru că maĭ de mult, — spune o legendă din localitate, — a fost o iarnă grea şi, la Sf. Gheorghe, venind un preot de peste Olt, de la comuna Racoviţa, a trecut Oltul pe ghiaţă, în dreptul acestuĭ ostrov. După ce a servit la biserică, luînd un bulz de caş, a trecut înapoĭ Oltul, tot prin dreptul acestuĭ ostrov şi a stat preotul, împreună cu alt om, şi aŭ mîncat bulzul de caş pe pod de ghiaţă şi spre ţinere de minte despre acea iarna grea s'a numit acest ostrov «al-Bulzului».

Bulzul, *pisc*, pe muntele Piscul-Bulzuluĭ, com. Filipeşti-de-Pădure, pl. Filipeşti, jud. Prahova, la poalele căruia e pădurea proprietaruluĭ.

Bulzul, *pichet de graniţă*, în pl. Cloşani, jud. Mehedinţi.

Bulzul, *pîrîŭ*, în pl. Cloşani, judeţul Mehedinţi, izvoreşte din muntele Bulzul şi se varsă în apa Cernetĭ pe partea dreaptă. In acest pîrîŭ se găsesc păstrăvĭ.

Bulzul, *plaiŭ*, jud. Mehedinţi, ce duce, de la apa Cerna, la vîrful munteluĭ Bulzul şi altor munţĭ.

Bumbaculuĭ (Colţul-), *mlaştină*, puţin întinsă, din jud. Constanţa, pl. Constanţa, pe teritoriul comuneĭ rurale Cara-Harman, situată în partea nordică a plăşeĭ şi cea sud-estică a comuneĭ; e înconjurată de toate părţile de promontoriul saŭ capul Midia. Se pare a fi o rămăşiţă din întinsa pînză de apă ce acoperă aceste locurĭ, cînd lacul Sinoe era unit cu Marea şi nu forma de cît un golf al săŭ; solul dobrogean ridicîndu-se, apa s'a retras, rămînînd icĭ şi colo băltoace, carĭ s'aŭ transformat în mlaştinĭ, carĭ cu timpul vor dispare din cauza evaporaţiuneĭ.

Bumbarul (Dealul-Bănetuluĭ), *colină*, în judeţul Buzău, între comunele Măneşti şi Mînzăleşti, parte goală, parte acoperită de izlaz şi puţină pădure.

Bumbata, *sat*, în partea de S.-E. a com. Lunca-Banuluĭ, pl. Prutul, jud. Fălciu, situat în şes pe malul drept al Prutuluĭ, pe o suprafaţă de 1072½ hect. Are o populaţie de 59 fam., 230 suflete, din carĭ 45 contribuabilĭ.

Satul este înconjurat de mlaştinĭ şi expus adese-orĭ la inundaţiĭ. Moşia este proprietatea epitropieĭ spitalelor Sf. Spiridon din Iaşi, căpătată prin donaţiune.

Aicĭ este un punct sucursal de trecătoare în Rusia. Se cultivă 5 hect. de vie.

Bumbata, *luncă*, spre V. de satul Bumbata, com. Lunca-Banuluĭ, pl. Prutul, jud. Fălciŭ.

Bumbăcioaia, *vale*, în pl. Borcea, com. Dichiseni, judeţul Ialomiţa.

Bumbeşti, *cătun*, jud. Gorj, pe malul stîng al rîuluĭ Galbenul, la S. de Ciovei şi la V. de Poenari; aparţine comuneĭ Bumbeşti-Piţicul.

Are o suprafaţă de 1177 hect. Se produce anual cam 950 hectol. porumb, 18 hectol. grîŭ, 2 hectol. cînepă, 162 kg. fasole, 354 kg. lînă, 820 decal. vin, 15 decal. ţuică, 2000000 kg. fîn şi 10 kg. ceară.

Are o populaţie de 46 familiĭ, 130 suflete, din carĭ 27 contribuabilĭ. Locuitoriĭ posedă 10 pluguri, 20 care cu boĭ, 320 vite marĭ cornute, 68 caĭ, 236 oĭ, 28 capre şi 52 rîmătorĭ; 22 stupĭ.

Pe la partea de N. a acestuĭ cătun trece şoseaua Tîrgul-Jiŭ-Horezul.

Prin cătun maĭ trece şi pîrîul numit Apa-Neagră.

In cătun se găsesc 2 morĭ pe apă şi 2 joagăre.

Are 1 biserică zidită de locuitorĭ.

Bumbeşti, *deal*, pe teritoriul satuluĭ Ghermăneşti, în partea de E., com. Ghermăneşti, pl. Podoleni, jud. Fălciŭ.

Bumbeşti-de-Jiŭ, *com. rur.*, în partea de V. a plaiuluĭ Novaci, jud. Gorj, şi sub poalele plaiurilor din munţĭ numite Plaiurile-

www.dacoromanica.ro

Bumbeștilor. E situată pe malul stîng al Jiuluĭ și parte în albia sa. E formată din 2 cătune, cătunul Bumbești-de-Jiŭ, unde e și reședința și cătunul Bîrlești. Se mărginește la N. cu Plaiurile-Bumbeștilor, la V. cu comuna Schela, din pl. Vulcan, la S. cu com. Tetila, și la E. cu com. Mușetești. Se zice, că numele ĭ-ar fi venind de la un vechiŭ locuitor, anume Bumbul, care-șĭ păștea oile pe aci.

Are o întindere cam de 1800 hect., din carĭ 285 hect. arabile, 275 hect. fînețe, 10 hect. pomet și viĭ, 1222 hect. pădure și izlaz, în munte, unde pasc vara tot soiul de vite, 8 hect. vatra satuluĭ; toate aparțin locuitorilor, carĭ sunt moșneni și carĭ se întind pănă la hotarele țăreĭ.

Producțiunea se urcă aproximativ la 425 hectol. porumb, 55 hectol. grîŭ de primăvară, 3 hectol. fasole, 600 decal. vin, 300 decal. rachiŭ, 1000 kg. brînză, 800 kg. lînă și 10000 kg. fîn.

Are o populație de 320 familiĭ, 1288 suflete, din carĭ 233 contribuabilĭ, toțĭ ocupîndu-se cu agricultura, creșterea vitelor, sădirea pomilor roditorĭ și a vieĭ, lucrul de lemnărie, precum: scîndurĭ, șindrilă, etc.

Locuitoriĭ posedă 45 pluguri, 70 care cu boĭ, 9 căruțe cu caĭ, 1360 vite marĭ cornute, 139 caĭ, 1976 oĭ, 955 capre și 1279 rîmătorĭ.

Budgetul comuneĭ are la venitură leĭ 2000; iar la cheltueli leĭ 1900, banĭ 78.

Apele cele maĭ principale ce udă această comună, sunt: rîul Jiul și Sadul, afluentul Jiuluĭ. Podurĭ peste aceste ape sunt: Puntea Bumbești-Porcenĭ, construită de locuitorĭ și podul peste Sadul, al șoseleĭ naționale ce duce spre frontieră, construit de stat.

Comunicațiunea comuneĭ se face prin: șoseaua națională Tîrgul-Jiŭ-Petroșani; prin șoseaua comunală, care străbate comuna de la N. la S.; printr'o altă șosea comunală, ramificația celeĭ de sus, și care duce în șoseaua națională de la cătunul Bîrlești. Maĭ sunt 3 drumurĭ ordinare, și anume: unul, din cătunul Bîrlești, duce la com. Gruiul și cătunul Arșani; altul, din Bumbești, în șoseaua națională; al 3-lea, drumul pe mărginea Saduluĭ ce se desparte de șoseaua națională, de la confluența acestuia cu Jiul, merge paralel cu rîul și duce în munțĭ la pichetul Gloabele; maĭ este o potecă, care merge pe plaiul Bumbeștilor și duce în muntele Trîntorul și de aci la pichetul Curmătura și muntele Paltinul.

In comună sunt 4 puțurĭ și 8 fîntînĭ.

Ca stabilimente industriale sunt: 3 joagăre pentru fabricat blănĭ, scîndurĭ, etc., 2 morĭ de măcinat și 2 pive pe apa Saduluĭ; 2 cîrciumĭ.

Are un local de primărie și o școală publică, frecuentată de 70 elevĭ și 8 eleve, din 82 înscrișĭ.

Are 2 biserică deservite de 2 preoțĭ și 2 cîntărețĭ. Nu se găsește nică o inscripție, care să arate datele fondăreĭ lor, dar după spusele locuitorilor bătrînĭ, bisericile ar fi fondate înainte de anul 1800.

Din această comună, spre N., începe defileul numit Lainici, care duce spre frontieră, avînd o întindere de 29 kil., urmînd țărmul stîng al Jiuluĭ; în parcursul pănă spre frontieră este o șosea împietrită, din carĭ numaĭ 5 kil. lipsesc spre a atinge marginea țăreĭ. La 14 kil., la N. de Bumbești, defileul se lărgește puțin, lăsînd pe dreapta-ĭ o frumoasă poiană, în mijlocul căreia este schitul Lainici, zidit de doamna Paianu din cătunul Porceni; schitul are 1 stariț, 7 călugărĭ, 1 diacon și 1 paracliser. De la schit spre hotar și la o depărtare de 8 kil. pe stînga Jiuluĭ, este sucursala vamală Păiușiul-Lainici ce ține de vama Buliga; are un supraveghetor; aci e și pichetul Lainici, păzit de 1 sergent și 3 soldațĭ aĭ companieĭ 5-a din regimentul 18 dorobanțĭ.

La o distanță de 1 oră spre N. de schitul Lainici, se află schitul Locurile-Rele, fondat de preotul Dinu Cartianu.

Pe dreapta rîuluĭ Jiul, în sus de comună, la 2 kil., se găsesc ruinele cetățeĭ numite Catina, făcută, se zice, din timpul Dacilor.

La confluența Saduluĭ cu Jiul, și pe malul drept al acestuia, se văd niște ziduri în ruină; locuitoriĭ spun că aci ar fi fost o cetățue zidită de Turcĭ înainte de anul 1710. E maĭ probabil însă, că ea să fi fost zidită de Austriacĭ, pe cînd posedaŭ Banatul Olteniеĭ.

La distanța de 4 kil. la N. de schitul Lainici, și pe malul stîng al Jiuluĭ, se află locul numit Băile, unde se crede că ar fi fost odinioară băĭ, și unde se văd și maĭ multe gropĭ în formă de cuptoare. In susul acesteĭ comune, pe la locul numit Fîntîna-din-Plaiŭ, se văd din distanță în distanță, ruinele unuĭ drum, care se crede, că duceaŭ la acele băĭ.

Tot aci, la locul numit Băile, s'a găsit de către locuitorĭ niște săgețĭ și alte obiecte antice.

Bumbești-de-Jiŭ, *cătun*, județul Gorj, reședință a comuneĭ Bumbești-de-Jiŭ, are o întindere de

www.dacoromanica.ro

1300 hect., din carĭ 150 hect. arabile, 150 hect. fînețe, 5 hect. viĭ şi pomet, 195 hect. pădure şi izlaz pentru păşunea vitelor, şi 5 hect. vatra caselor, toate proprietăţĭ ale locuitorilor carĭ, se întind pănă la hotar.

Are o populaţie de 185 familiĭ, saŭ 750 suflete, din carĭ 121 contribuabilĭ, toţĭ Romînĭ, ocupîndu-se cu agricultura şi lucrul lemnărieĭ. Locuitoriĭ posedă 20 pluguri, 40 care cu boĭ, 9 căruţe cu caĭ, 803 vite marĭ cornute, 89 caĭ, 1467 oĭ, 576 rîmătorĭ şi 868 capre.

In ce priveşte şcoala, drumurile şi apele, vezĭ Bumbeşti-de-Jiŭ, comună.

Are o biserică, deservită de 1 preot şi 1 cîntăreţ.

Bumbeşti-Piţicul, *com. rur.*, din plaiul Novaci, jud. Gorj, situată la S. comuneĭ Cernădia. Se învecinează la E. cu Poenari, la V. cu Dîrligei şi Pociovalişteа, la S. cu Zorleşti şi Prigoria şi la N. cu Cernădia. Este formată din 5 cătĭ. şi anume: Bumbeşti-Piţicul, Ciovei, Siteşti şi Lupeşti.

Are o întindere de 1415 hect., din carĭ 800 hect. ale proprietăţiĭ şi 615 ale moşnenilor; dintr'acestea sunt 400 hect. arătura, 350 hect. livezĭ, 3 hect. pădure şi 2 hect. viĭ.

Producţia anuală e de cam 1766 hectol. porumb, 400 kgr. fasole, 2600 decal. vin, 47 decal. ţuică, 1134 kgr. lînă, 42 hectol. grîŭ, 400000 kgr. fin; sunt 70 stupĭ, carĭ daŭ 30 kgr. ceară.

Are o populaţie de 200 familiĭ, saŭ 750 suflete, din carĭ 120 contribuabilĭ. Locuitoriĭ posedă 39 pluguri, 148 caĭ, 904 vite marĭ cornute, 756 oĭ, 191 rîmătorĭ, 80 capre, 120 care cu boĭ şi 5 căruţă cu caĭ.

Venitul comuneĭ este de 2038 leĭ, iar cheltuelile de 1631 leĭ.

Comuna este udată de rîul Baia-de-Fĭer (Galbenul).

Prin comună trece şoseaua T. Jiŭ-Horezul.

In comună sunt 8 morĭ pe apă, 28 fîntînĭ şi 4 joagăre.

Comuna are 4 bisericĭ, deservite de 2 preoţĭ şi 4 cîntăreţĭ.

Bumbeteĭ (Şesul-), *şes*, judeţul Fălciŭ. Este partea din Şesul-Prutuluĭ ce se află în raionul satuluĭ Bumbata, comuna Lunca-Banuluĭ, pl. Prutul.

Bumbi saŭ **Bunghi**, *sat*, în com. Pinceşti, pl. Siretul-d.-s., jud. Roman.

Bumbueni, *com. rur.*, jud. Argeş, pl. Cotmeana, la 26 kil. de com. rur. Costeşti, reşedinţa subprefectureĭ, şi la 23 kil. de Piteşti. Se compune din 4 sate: Bumbueni, Gogoşari, Siliştea şi Lăngeşti, avînd peste tot 195 fam. saŭ 890 loc., toţĭ Romînĭ. In com. sunt: 2 bisericĭ, una în Bumbueni şi alta în Lăngeşti, deservite de 3 preoţĭ, 2 cântăreţĭ şi 2 paraclisĭerĭ; o şcoală primară rurală. Budgetul com. pe anul financiar 1882-83 a fost de 1857 l. 71 b. la venitурĭ, şi de 1775 l. la cheltuelĭ.

După o publicaţie oficială (1887), această comună numără 194 contribuabilĭ, şi are un budget de 2281 l. la venitурĭ, şi de 1230 l. la cheltuelĭ.

Numărul vitelor era în anul 1887 de 544 vite marĭ (492 boĭ şi vacĭ, 52 caĭ) şi de 1834 vite mărunte (1545 oĭ, 15 capre şi 274 rîmătorĭ).

Bumbueni, *sat*, cu 110 familiĭ, jud. Argeş, pl. Cotmeana; face parte din com. rur. cu acelaşĭ nume. Aicĭ este reşedinţa primărieĭ. In sat este o biserică cu hramul Adormirea, deservită de doĭ preoţĭ, un cîntăreţ şi un paracliser.

Bumbueşti, *sat*, cu 537 loc., jud. Argeş, pl. Loviştea; face parte din com. rur. Boişoara; Are o biserică, cu hramul Buna-Vestire, deservită de un preot şi un cîntăreţ.

Buna, *deal*, se prelungeşte din com. Bereasa, în com. Telejna, printre pîraiele Telejna şi Chioaia şi se termină în dreptul satuluĭ Telejna-d.-j., despre E., aproape de izul pronumit Găluşca. Pe culmea acestuĭ deal se află satul Boţoaia, faţă în faţă cu satul Bereasa, jud. Vasluiŭ.

Bunaica, *deal*, în jud. Mehedinţi, plaiul Cerna, pe care este aşezată mahalaua Bunaica.

Bunaica, *mahala*, în jud. Mehedinţi, plaiul Cerna; ţine de com. rur. Larga.

Bunca, *moşie*, fără sat, situată pe lîngă moşiile Bîrcu-Goşmanĭ şi Bîrjoveni. Odinioară a făcut parte din cuprinsul jud. Neamţu, iar acum se află în jud. Roman.

Bunea, *mănăstire*, jud. Dîmboviţa, pe un deal înalt, în plaiul Dîmboviţa-Ialomiţa, spre N. de Tîrgovişte, în partea de S.-V. a băilor Vîlcana, făcînd parte din com. Vîlcana-Pandeli. Această mănăstire, care se compune din o bisericuţă şi cîte-va chiliĭ părăsite, unde slujeşte serbătoarea şi Dumineca, un preot ce şade de vale în Vîlcana-Pandeli, este unul din locurile cele maĭ des vizitate de persoanele ce vin vara la băile Pucioasa şi Vîlcana. Aci este una din poziţiile cele maĭ înalte şĭ romantice din cîte se afla în apropi-

www.dacoromanica.ro

erea băilor Pucioasa şi Vîlcana. Cu un aparat optic se poate vedea de la Comănacul (un stejar centenar, din care acum s'a rupt o parte) punctele cele mai depărtate ale judeţului, precum: Titu, Tîrgovişteа, Bucşiani, munţii Leota, Bucegiul, etc., chiar şi fabricele şi rezervoarele de petroleŭ Cantacuzino, din judeţul Prahova, situate pe munţii din apropierea Cîmpineï. Mănăstirea Bunea are în jurul eï o fîntînă cu apă de pucioasă. Mai are un copac, saŭ comănac, după cum îl numesc locuitoriï din apropiere, care se vede din depărtare. E o peşteră artificială, saŭ un fel de chilie, săpată cu multă artă într'un mal înalt, în partea de S.-E. de mănăstire, la o depărtare de 800 metri. In această peşteră, se zice, că a stat ascuns mai mult timp Armaşul Bunea, fondatorul mănăstireï, cînd a fost urmărit de nişte duşmaniï aï săï. Călugărul Trifon, fostul egumen al mănăstireï Bunea, care a asasinat pe unul din vicariï mitropolieï mai aniï trecuţi şi care acum îşï ispăşeşte păcatele în unul din penitenciarele ţăreï, a făcut în jurul mănăstireï o grădină cu fel de fel de pomi fructiferi, care ar fi una din cele mai frumoase şi mai pitoreşti, dacă nu s'ar fi ruinat şi jefuit în urma întemniţăreï numituluï călugăr. Culmea de muntişor, pe care este situată mănăstirea Bunea, se întinde de la S.-E. spre N.-V. In partea de N.-E. a acesteï culmi, saŭ a Buneï, se întinde valea şi com. Vîlcana-d.-j., în care sunt băile Vîlcana; iar în partea de S.-V. de mănăstire şi de culmea mănăstireï se întinde valea Sticlăria. In această vale, în vechime, a fost o mare fabrică de sticle, din care şi acum se mai zăresc urme. Tradiţiunea spune, că nu este mult de cînd în urma unor jocuri de lumină fosforescentă, mai mulţi locuitori, crezînd că este vre-o culă saŭ comoară, aŭ găsit, săpînd pe valea sticlărieï, o mare cantitate de oase amestecate cu sticlă. Chiar azi există acea groapă saŭ săpătură. Din familia Armaşuluï Bunea mai există şi azi familia Grădişteanu. Actul de fundarea mănăstireï, făcut în com. Brăneşti, la 1622, Aprilie 23, se află în Arhiva statuluï; de pe acest act există o copie, lipită pe zidul bisericeï mănăstireï Bunea, iar alta publicată de d. B. P. Hăsdeu, în «Arhiva istorică a Românieï», pagina 31, tom. I.

Buneï (Pîrîul-), *pîrîŭ*, mic afluent al pîrîuluï Buneşti, jud. Suceava.

Buneni-Florii, *sat*, pe ţărmul stîng al Jijieï, în partea de N. a com. Dîngeni, pl. Jijia, jud. Botoşani, cu o suprafaţă de 587 hect. şi o populaţie de 9 familiï, saŭ 27 suflete, cu 6 contribuabiliï. Vite sunt: 15 vite cornute, 3 caï, 16 oï şi 4 mascuriï. In sat e o cîrciumă.

Buneni-Stihii, *sat*, pe ţărmul stîng al Jijieï, jud. Botoşani, în partea de N. a com. Dîngeni, pl. Jijia, în megieşie cu Buneni-Floriï. Are o suprafaţă de 246 hect. şi o populaţie de 19 familiï saŭ 52 suflete, cu 17 contribuabiliï.

Vite sunt: 34 vite cornute, 7 caï, 36 oï şi 13 mascuriï.

Buneşti, *com. rur.*, pe apa Vîlsanuluï, jud. Argeş, la 17 kil. de Curtea-de-Argeş (reşedinţa subprefectureï) şi la 15 kil. de Piteşti. Se compune din satele şi cătunele următoare: Valea-Mare, 60 fam., cu 252 loc.; Gărcia, 22 fam., cu 106 loc.; Faţa-Cîmpuluï, 46 fam., cu 173 loc.; Solea, 26 fam. cu 133 loc.; Valea-Moşuluï, 26 fam., cu 100 locuitoriï; peste tot 180 familiï cu 764 locuitoriï, din cariï 12 loc. Ţiganiï. In com. este o biserică şi 2 şcoliï, una de băeţi şi alta de fete şi o cîrciumă. Budgetul com. pe anul financiar 1882-83 a fost de 1497 leï, 67 baniï, la veniturï şi de 1483 leï, la cheltueliï.

După o publicaţie oficială (an. 1887), această com. numără 185 contribuabiliï şi are un budget de 2682 leï la veniturï şi de 2749 leï la cheltueliï.

Numărul vitelor în 1887 a fost de 660 capete vite mariï (265 boï şi vacï, 35 caï) şi 334 vite mărunte (27 oï, 189 capre şi 118 rîmătoriï).

Buneşti, *com. rur.*, în partea de E. a plăşeï Crasna, jud. Fălciŭ, pe dealuriï, pe o suprafaţă de 2388 hect. din care: 1028 hect. ale locuitorilor, 158 vatra satuluï, 8½ hect. ale şcoaleï şi 11½ ale bisericeï, iar restul proprietatea statuluï. Are o populaţie de 295 fam. saŭ 1156 sufl., din cariï 295 contribuabiliï. Comuna e formată numaï din satul Buneşti, care din vechime purta numele de satul Bunul. Este aşezată între treï dealuriï: Fundoaea spre E., Olăreni spre S. şi Bărăriul spre N.

Proprietatea moşieï este a statuluï. Locuitoriï împroprietăriţiï după legea din 1864 se ocupă cu: lucrarea pămîntuluï, creşterea vitelor, lemnăria, parte cu lucrarea viilor şi a livezilor.

Din vechime satul a fost răzeşesc, însă cu timpul prin dăniï făcute de răzeşi, atît schituluï Brădiceşti, cît şi Episcopieï de Huşi, prin părţile de cumpărătură ale acestora;

www.dacoromanica.ro

răzeșiĭ pierzînd moșia, ea a devenit proprietatea Episcopieĭ de Huși, iar după secularizare a statuluĭ.

In sat se află o școală înființată în 1860, frecuentată de 30 elevĭ; o biserică deservită de 1 preot și 2 dascălĭ, făcută la 1864; o baltă și un iaz.

Budgetul la venitur̆ și cheltuelĭ este de 3200 leĭ.

Vite cornute sunt 909, caĭ 258, și porcĭ 108.

Buneşti, *com. rur.*, pl. Ocolul, jud. Vîlcea. N'are nicĭ un cătun alipit. Numele îĭ vine de la un Bucur Bunea, primul locuitor ce s'a așezat aci, spune tradiția.

Este situată pe vălceaua Bunești, la 25 kil. departe de Rîmnicul-Vîlceĭ și la 15 kil. de Olănești, reședința plaiuluĭ.

Are o populație de 800 loc. (366 bărbațĭ și 434 femeĭ), în care intră și 5 familiĭ de Țigani (rudarĭ, fierarĭ și lăutarĭ).

Capĭ de familie sunt 250; contribuabilĭ 200; case de locuit 220.

In comună sunt 2 bisericĭ: una vechiă, adusă de la schitul Sghiabul, cu hramul Cuvioasa-Paraschiva, și a doua cu hramul Intrarea-în-Biserică. Inscripția de la această biserĭcă s'a șters; se vede pe ea numaĭ anul 7350 (1842).

Locuitoriĭ se ocupă cu agricultura, dulgheria, rotăria și dogăria.

In comună sunt: 37 caĭ, 83 boĭ, 164 vacĭ, 47 capre și 86 oĭ.

Locuitoriĭ, în număr de 157, s'aŭ împroprietărit la 1864 pe moșia Episcopieĭ Rîmniculuĭ.

Are o școală de zid, proprietatea comuneĭ. Se frecuentă de 32 copiĭ, din numărul de 92 în vîrstă de școală. E dotată cu 3 hect. pămînt în țarină. Știŭ carte 40 bărbațĭ și 1 femee. Cu întreținerea școaleĭ statul cheltuește 1080 leĭ anual.

Stupĭ cu albine sunt vr'o 65, carĭ daŭ până la 30 kgr. miere și 15 kgr. ceară.

Toată comuna, cu izlaz cu tot, are 410 hect.

In comună sunt 2 izvoare cu miros de pucioasă și gaz, carĭ izvoresc de sub dealul Bogdan. Se povestește că la rogoaze s'a făcut un puț de apă de unde apa a eșit sărată.

Terenul cultivabil produce până la 250 chile porumb.

Țuică se fabrică până la 5000 decalitri.

Sunt în comună 1000 merĭ, 500 cireșĭ, 200 perĭ și 350 nucĭ, iar livezile daŭ până la 265 care de fîn.

Veniturile și cheltuelile comuneĭ se urcă la 1000 leĭ anual.

Șoseaua Bunești înlesnește comunicația către Titireciul, Stoenești și Bîrlogul.

Se mărginește la E. cu com. Păușești-Măglași, la V. cu Bîrlogul și Govora, la N. cu Stoenești și Smeurătul și la S. cu Titireciul.

E brăzdată de dealurile: Drăgăneasa, Prazul, la E.; Ciuta, Bogdan, Mircea, Barcan și Gherman la V.; Cornul, Scorușul și Mălurelul la N.; Sodoma și Orbul la S.-E. udată de văile: Bunești, Scoica, Corbuluĭ, Dragomir, Uca și Diculuĭ.

Buneşti, *sat*, jud. și pl. Argeș; face parte din com. rur. cu acelașĭ nume. Aicĭ este reședința Primărieĭ. Are o biserică, cu hramul Cuvioasa-Paraschiva, deservită de doĭ preoți și un cîntăreț.

Buneşti, *sat*, jud. și pl. Argeș, avînd 20 familiĭ cu 140 suflete; face parte din com. rur. Bascovele.

Buneşti, *sat*, jud. Argeș, pl. Oltuluĭ; face parte din com. rur. Stoiceni-Pleșoiŭ.

Buneşti, *sat.* (Vezĭ Bunești, comună, jud. Fălciŭ).

Buneşti, *sat*, pe moșia cu acelașĭ nume, din com. Pleșești, județul Suceava. Așezat pe dealurile Babeĭ și Vieĭ și străbătut de Pîrîul-Ciureĭ, numără 24 case, populate cu 24 capĭ de familiĭ, saŭ 74 suflete, 40 bărbațĭ și 34 femeĭ. Are 24 contribuabilĭ. Vatra statuluĭ ocupă o falce și opt prăjinĭ. Locuitoriĭ sunt gospodarĭ de mijloc.

Moșia, proprietatea doamneĭ Profira Ghițescu și a d-luĭ G. Văsescu, are suprafața de 652 fălcĭ, din carĭ 392 fălcĭ cultivabile, 70 fălcĭ fînaț și restul neproductiv.

Improprietăriții la 1864 sunt 7 mijlocașĭ și 3 codașĭ, stăpînind 11 fălcĭ și 8 prăjinĭ.

Are o biserică, zidită de doamna Ghițescu, cu patronul Sf. Vasile, deservită de preotul din Unceștĭ. Școala din Petia servă și acestuĭ sat.

Drum maĭ principal este acel la Fălticeni, de 4 kil.

Inscripția din jurul unuĭ aer ce se află la biserica din Bunești, județul Suceava, spune că: «acest aer l-a făcut piosul Domn Ion Stefan Voevod, fiŭ al răposatuluĭ Tomșa Voevod și al soțieĭ sale Axinia și s'a dat Bisericeĭ Domnești din Iași, anul 1613». (A. D. Xenopol, «Istor. Rom.», Vol. III, p. 492).

La 1803 «Bunești, a Slugeruluĭ Fotache Ciure, avea 12 liuzĭ plătind 116 leĭ bir anual». («Uricarul» de Codrescu, vol. VII, p. 253).

Buneşti, *sat*, face parte din com.

www.dacoromanica.ro

rur. Ciumagi, plasa Cerna-d.-s., jud. Vîlcea.

Buneşti, *deal*, în raionul comuneĭ Buneşti, pl. Ocolul, judeţul Vîlcea, pe care se cultivă 23 hect. vie.

Buneşti, *iaz*, pe frontieră, în satul Buneşti, jud. Suceava, format de pîrîul cu acelaşĭ nume.

Buneşti, *moşie*, jud. Argeş, com. Urlueşti, pl. Topologul; e compusă din trupurile Urlueşti şi Valea-Babiĭ. Este proprietate a Eforieĭ Spitalelor Civile din Bucureşti, fostă pendinte de mănăstirea Găiseni. Are o întindere totală de 2364 pog.; produce o arendă anuală de 4850 l.

Buneşti, *moşie*, pl. Siretul-d.-s., jud. Bacăŭ, despre care Th. Codrescu în «Buciumul Romîn», pag. 561, ne spune că: «ţinea parte sf. mănăstirĭ Precista şi Răducanul din Tîrgul-Ocna, supusă sf. mănăstirĭ Treĭ-Sfetitele din Iaşi, închinată Sf. Munte în jos; şi o parte de Sf. mănăstire Tazlăul, închinată Sf. Mormînt; pe lîngă moşiile Radomireşti, Prăjeşti şi altele, fără sat».

Buneşti, *moşie* a statuluĭ, pendinte de Episcopia Rîmniculuĭ, situată în com. Buneştĭ, pl. Ocolul, jud. Vîlcea. S'a arendat pe periodul 1888—93 cu 2260 leĭ anual.

Buneşti, *moşie*, pl. Ocolul, jud. Vîlcea, proprietate a Eforieĭ Spitalelor Civile din Bucureşti, fostă pendinte de schitul Titireciul, în întindere de 223 pog., în plus 15 pog. suprafaţă împădurită. S'a arendat pe periodul 1886—1891, cu 900 leĭ anual.

Buneşti, *pădure* a statuluĭ, pendinte de com. Buneşti, pl. Ocolul, jud. Vîlcea, în întindere de 455 hect., formată din trupurile: Feroagele-Dealul-Miri (302 hect.) şi Turtureaua (153 hect.)

Buneşti, *pîrîŭ*, numit şi Pîrîul-Graniţeĭ, în c. Pleşeşti, jud. Suceava. Mic afluent al Şomuzuluĭ-Mare. Are de tributarĭ pe: Podeni, Pîrîul-Buneĭ şi Pîrîul-Vîrnavuluĭ.

Buneşti, *vale*, jud. Vîlcea, formată din Valea-Prunilor-luĭ-Din şi de izvorul de sub muntele Corbuluĭ. Se varsă în r. Govora.

Bungelatul, *loc*, acoperit cu păduri, jud. Mehedinţi, pl. Blahniţa; ţine de com. rur. Deveselul.

Bungeni, *sat*, în plasa şi jud. Tutova, com. Plopana, spre S. de tîrguşorul Plopana. Are 335 loc. şi 66 case. Populaţia aceasta e socotită împreună cu acea din Bungeni-Lingurarĭ şi Vlădia. Se maĭ numeşte şi Bungeni-Marĭ.

Bungeni, *moşie*, în plasa şi jud. Tutova, com. Plopana, proprietate a statuluĭ, arendată în ultimul period cu 1660 leĭ anual.

Bungeni, *pădure*, în pl. şi jud. Tutova, com. Plopana, pe moşia cu acelaşĭ nume, în întindere de 120 hect. Se găsesc cariere de piatră de var, pe aci se şi fabrica var maĭ înainte.

Bungeni-Lingurarĭ, *sat*, în pl. şi jud. Tutova, com. Plopana, spre V. de satul Bungeni, de care se ţine. E locuit numaĭ de Ţigani, pentru care se maĭ numeşte şi Bungeni-Ţiganĭ.

Bungeni-Marĭ, jud. Tutova. (V. Bungeni, sat).

Bungeni-Ţiganĭ, jud. Tutova. (V. Bungeni-Lingurarĭ).

Bungeşti, *deal*, pe moşia cu a sa numire, în com. Şerbeşti, pl. Piatra-Muntele, judeţul Neamţu; servă de loc cultivabil.

Bungeşti, *moşie*, cu părţi şi răzăşească, fără sat, în com. Şerbeşti, pl. Piatra-Muntele, jud. Neamţu. A format un trup cu moşiile Ghigoeşti şi Trudeşti. Se află situată pe lîngă moşiile Şerbeşti-Canteĭ, Ghigoeşti, Mînjeşti. La 1847, un răzaş, Grigore Mancăş, vinde de veci două pămînturĭ de acolo Logofătuluĭ Petrache Roset Bălănescu.

Bungeşti, *pîrîaş*, izvoreşte din dealul cu a sa numire, comuna Şerbeşti, pl. Piatra-Muntele, jud. Neamţu şi se varsă în pîrîul Călusul.

Bungetul, *sat*, jud. Dîmboviţa, pl. Dealul, cătunul com. Văcăreşti. Are un lac.

Bungetul, *deal*, comuna Gheoroiŭ, pl. Olteţul-d.-j., jud. Vîlcea.

Bungetul, *pădure*, în com. rur. Deveselul, plasa Blahniţa, jud. Mehedinţi.

Bungetul, *pădure*, tăiată în anul 1892, în întindere de 75 hect., situată, la S.-V., pe teritoriul com. Şerbăneşti-d.-j., pl. Şerbăneşti, jud. Olt.

Lîngă această pădure se cunosc urmele uneĭ zidărĭ vechĭ, de care se spune că a fost un conac turcesc, unde foştiĭ suzeranĭ adunaŭ vitele luate de dijmă saŭ jefuite de la locuitorĭ.

Bungetul, *pisc*, com. Dobriceni, pl. Ocolul, jud. Vîlcea.

www.dacoromanica.ro

Bungheroaia, *vale*, com. Stănești, pl. Cerna-d.-j., jud. Vîlcea.

Bunghi, *sat*, în județul Roman, pl. Siretul-d.-s., com. Pîncești, spre V. de satul Pîncești și la o depărtare de 3 kil. de el. Are: 49 capĭ de familiĭ, 37 contribuabilĭ, 184 locuitorĭ, din carĭ 2 știŭ carte; 52 case. Sunt 37 capete de vite marĭ.

Buni, *moșie* moșnenească, în jud. Buzăŭ, com. Fințești, și parte în Tisăul, a moșnenilor d'avălmașĭ, ca de 750 hect., din care 290 pădure, restul puțină arătură și mare parte viĭ.

Buni, *pădure*, în jud. Buzăŭ, com. Tisăul, cătunul Glodul; face parte din moșia Bădulești, a moșnenilor d'avălmașĭ.

Buraga, *munte*, la hotarul satuluĭ Bistricioara, com. cu aceeașĭ numire, pl. Piatra-Muntele, jud. Neamțu; face parte din grupa Grințeșuluĭ.

Burca, *sat*, pe teritoriul comuneĭ Vidra, pl. Vrancea, jud. Putna.

Are o biserică, cu hramul Adormirea. Școală nu se află în sat. Din 30 copiĭ (16 băeți și 14 fete) cîțĭ aŭ vîrsta de școală, urmează 13 (8 băeți și 5 fete) la școala din Vidra.

Burcă (Moara-luĭ-), *vălcea*, pe teritoriul căt. Ungurei, comuna Tătulești, pl. Șerbănești, jud. Olt, cu direcțiunea V.-E.; dă în Dorofeiŭ. Se numește ast-fel, fiind-că acĭ avea moară de boĭ proprietarul Călin Burcă. Se maĭ numește și valea Căcălăul.

Burcești, *vălcea*, comuna Ciortești, pl. Mijlocul, jud. Vîlcea.

Burcheștilor (Malul-), *colină*, în jud. Buzăŭ, com. Rușiavățul, cătunul Tega, în apropiere de lacul Cîrnul. Aci, în 1821, s'a dat o crîncenă luptă între Turcĭ și Eteriștĭ.

Burchi, *poiană*, com. Izvoarele, plaiul Teleajenul, jud. Prahova, numită ast-fel de la un om, Burchi, ce poseda această poiană.

Burci, *loc izolat*, în partea de N.-V. a tîrguluĭ Ștefănești, jud. Botoșani, unde, pe țărmul drept al Bașeuluĭ, este un mic deal acoperit cu gropĭ și ridicăturĭ de pămînt, care se observă și pe vale și despre care legenda spune că sunt întăriturĭ făcute cu ocazia unuĭ războiŭ cu Turciĭ.

Burcioaia saŭ Bîrcioaia, *com. rur.* în plasa Răcăciuni, jud. Putna.

Comuna Burcioaia este situată la locul, unde se împreună Trotușul cu Siretul.

Distanța eĭ de reședința subprefectureĭ e de 3 kil., iar de capitala județuluĭ de 42 kil.

Mărginile acesteĭ comune sunt: la N. comuna Adjudul-Vechiŭ, la N.-E. Adjudul-Noŭ, la E. și S. rîul Trotușul, care o desparte de Rugineștĭ și Domnești, iar la V. Siretul, care o desparte de județul Tecuciŭ.

Populațiunea comuneĭ, după cel din urmă recensămînt, a fost de 96 capĭ de familie, cu 347 suflete, din care 207 bărbațĭ și 167 femeĭ.

Această populațiune se împărțea ast-fel:

După stare civilă: 203 neînsurațĭ (124 bărbațĭ, 79 femeĭ), 140 însurațĭ, 31 văduvĭ (13 bărbațĭ, 18 femeĭ).

După naționalitate: 372 Romînĭ și 2 Grecĭ.

După religie: 374 ortodoxĭ.

După felul ocupațiuneĭ: 123 agricultorĭ, 2 comercianțĭ, 4 cu profesiunĭ libere și 8 servitorĭ.

Știŭ carte 17 persoane (15 bărbațĭ și 2 femeĭ).

Numărul caselor de locuit era în 1892 de 99.

Mișcarea populațiuneĭ în anul 1892 a fost: 4 căsătoriĭ, 12 nașterĭ și 13 morțĭ.

Are o biserică filială, cu hramul S-țiĭ Voivozĭ.

Școală nu se află în comună. Din 50 copiĭ (23 băeți, 27 fete) cu vîrsta de școală, urmează 7 băieți la școala din comuna învecinată.

Numărul contribuabililor e de 94, ceea ce revine: 1 la 3.98 de locuitorĭ.

In anul 1886 eraŭ numaĭ 80 de contribuabilĭ.

Budgetul comuneĭ pe anul financiar 1893—94 era următorul: venitурĭ 1090.30, cheltueliĭ 1075.90.

Comuna Burcioaia, fiind așezată între Siret și Trotuș, aceste ape mănîncă malurile și micșorează pămîntul cultivabil.

Cea maĭ mare parte a teritoriuluĭ comuneĭ e formată din imaș și prundiș.

Numărul cultivatorilor a fost în anul 1892 de 84, carĭ posedă 40 plugurĭ de lemn și 1 de fier.

Vite aflătoare pe teritoriul comuneĭ au fost, după ultima numărătoare, 441, din carĭ: 80 boĭ, 100 vacĭ, 31 caĭ, 150 oĭ și 80 porcĭ.

In același an se aflaŭ în comună 50 stupĭ de albine, carĭ aŭ produs 20 kilgr. miere și 10 kilgr. ceară. Kilogramul de miere s'a vîndut cu un leu, iar cel de ceară cu 4 leĭ. Valoarea totală a mierеĭ și cereĭ produse a fost de 70 leĭ.

Se află o cîrciumă ținută de 1 Romîn.

Burcioaia e legată prin șo-

www.dacoromanica.ro

sele comunale de Şişcani şi Adjudul-Vechiŭ la N. şi de com. Domneşti la S., peste apa Trotuşuluĭ. O altă şosea conduce la Adjudul-Noŭ şi la staţiunea căeĭ ferate din această din urmă localitate.

Burciuleasa, *vale*, izvoreşte din moşia Preoteşti, com. Oporelul, pl. Oltul-d.-j., jud. Olt; curge tot pe această moşie spre E. şi se varsă în gîrla Tesluiul.

Burculeasa, *com. rur.*, judeţul Olt. (V. Seaca-Belciugata).

Burcutuluĭ (Pîrîul-). (V. Pîrîulluĭ-Mîndrilă, jud. Suceava).

Burdăleşti, *sat*, face parte din com. rur. Guşoeni, plasa Oltul-d.-j., jud. Vîlcea. Are o populaţiune de 116 locuitorĭ, din carĭ 60 bărbaţi şi 56 femeĭ; iar ca populaţie şcolară are 25 copiĭ, 10 băeţĭ şi 15 fete. E departe de 3 kil. de cătunul Spîrleni, unde e şcoala.

Burdea, *staţie* de dr. d. f., jud. Argeş, pl. Cotmeana-Gălăşeşti, com. Găujani, pe linia Costeşti-Roşiori, pusă în circulaţie la 1 Ianuarie 1897. Se află între staţiile Costeşti (13.4 kil.) şi Miroşi (14.0 kil.). Înălţimea d'asupra nivelului mărĭi de 203^{m},18. Venitul acesteĭ staţiĭ pe anul 1897 a fost de 52519 leĭ, 21 banĭ.

Burdea, *cîmpie* întinsă, la Nordul judeţuluĭ Teleorman. Se întinde între Valea-Cotmeniĭ şi Valea-Cîineluĭ şi continuă pe o mare întindere şi în judeţul Argeş, pl. Cotmeana. E întreruptă numaĭ de Valea-Tecuciuluĭ şi Valea-Burdeĭ. Terenul acesteĭ cîmpiĭ este sărăcăcios; cînd plouă prea mult, apele băltesc şi cînd e secetă, pămîntul crapă. Se cultivă pe dînsa maĭ mult orz şi ovăz.

Burdea, *loc izolat*, în com. Coteşti, pl. Rîurile, jud. Muscel.

Burdea, *pîrîŭ*, în jud. Teleorman, străbate o mare parte a judeţuluĭ, prin plăşile Teleorman şi Tîrgul, de la N. spre S.-E., curgînd prin valea cu acelaşĭ nume.

Burdea, *vale*, începe din com. Şerboeni, jud. Argeş, de unde continuă în jud. Teleorman, între comunele Urlueni şi Strîmbeni; străbate maĭ bine de jumătate judeţul prin cele două plăşĭ: Teleormanul şi Tîrgul; primeşte în albia pîrîuluĭ săŭ apele din diferite alte văĭ, izvoare şi pîrîiaşe; în dreptul comuneĭ Strîmbeni se împreună cu valea numită a Borţiĭ, care începe tot din jud. Argeş şi de aci înainte îşĭ schimbă şi numele de Burdea luînd şi pe acela de Zbîrgleaza. Ast-fel, împreunată şi lărgită, valea şi pîrîul Burdea îşĭ continuă drumul în pl. Tîrguluĭ, prin dreptul com. Drăgăşani, de unde îşĭ urmează cursul pe lîngă comunele Drăgăneşti, Meri-Goala şi Dulceanca. Maĭ la vale de com. Albeşti se pierde în Valea-Vedeĭ, unde se varsă şi pîrîul. Atît valea cît şi pîrîul eĭ, de la punctul Beuca şi pănă la Albeşti, poartă numirea cînd de Burdea, cînd de Zbîrgleaza. Pîrîul seacă une-orĭ vara cu desăvîrşire la unele puncte.

Burdea-Căldărarul, *moşie* a statuluĭ, în pl. Teleormanuluĭ, judeţul Teleorman, formată din maĭ multe trupurĭ. Intinderea eĭ este de 2356 hect., din carĭ 250 pădure. Parte din moşie este destinată a se vinde locuitorilor în loturĭ. Moşia aparţinea înainte de secularizare Mitropolieĭ. Astăzĭ face parte din teritoriul comuneĭ Strîmbeni.

Burdeanca, *cîmpie* întinsă cu livezĭ şi arăturĭ, pe teritoriul comuneĭ Crăciunei-d.-s., pl. Siul-d.-j., jud. Olt, situată la Nordul comuneĭ.

Burdeanca, *vălcea*, judeţul Olt, care se formează pe teritoriul com. Crăciunei-d.-s., pl. Siul-d.-s., străbate cîmpia cu acest nume şi dă în Călmăţuiul.

Burdeşti, *sat*, cu 318 sufl., jud. Argeş, pl. Gălăşeşti; face parte din com. rur. Cerşanile.

Burduhosul, *deal*, în com. Brădăţelul, jud. Suceava, parte acoperit de pădure bătrînă de stejar, mesteacăn şi carpen şi parte cultivabil.

Burdiosul, *deal*, jud. Dolj, pl. Dumbrava-d.-j., com. Vela, pe care este situat satul Bucoviciorul. Are o înălţime de aproape 100 m. şi este acoperit cu pădurĭ.

Burdiosul, *pădure* a statuluĭ, jud. Dolj, pl. Dumbrava-d.-j., com. Vela, satul Bucoviciorul, în întindere de 30 hect. Esenţe: cerĭ, stejarĭ, ulmĭ, plopĭ, frasinĭ şi maĭ mult gîrniţe.

Burduca, *sat*, jud. Dîmboviţa, pl. Cobia, căt. şi com. Cuparul.

Burduceasca, *moşie*, în judeţul Buzăŭ, com. Cernăteşti; are 354 hect., din care 160 arabile, restul izlaz şi pădure.

Burduceasca, *sfoară de moşie*, în jud. Buzăŭ, com. Vispeşti, a moşnenilor Burduceşti; are 27 hectare.

www.dacoromanica.ro

Burduceasca, *sfoară de moşie*, a moşnenilor, jud. Buzău, com. Lipia; face parte din trupul Băncești.

Burduci-Crucea, *loc izolat*, în jud. Buzău, com. Tisăul, cătunul Valea-Capreĭ.

Burdufului (Lacul-), *lac*, în jud. Teleorman, situat într'o vălcea din com. Crîngeni, unde este o fîntînă, căreia îĭ zice Fîntîna-cu-Burduful.

Burdujani, *cătun*, jud. Brăila, la N. com. Urleasca, pe malul de V. al văeĭ Ianca, în faţa satuluĭ Traian la 5 kil. depărtare de el. S'a înfiinţat la 1859 de familia Burdujan. Vatra satuluĭ e de 6 hect., avînd 22 case; populaţia e de 25 capĭ de familie, saŭ 121 suflete, din carĭ 54 bărbaţĭ, 68 femeĭ, 50 căsătoriţĭ, 71 necăsătoriţĭ; 7 ştiŭ carte şi 114 nu ştiŭ.

Animale sunt: 87 caĭ, 270 vite cornute, 760 oĭ şi 70 rîmătorĭ.

Burdujeni-Sat, *comună rurală*, situată în partea de V. a plăşeĭ Siretul, jud. Botoşani. Se întinde pe şesul Suceveĭ şi dealurile ce mărginesc acest rîŭ în stînga. E formată din satele: Burdujeni, Feteşti, Mereni, Plopeni, Prilipca şi Tisăuţi. Are o suprafaţă de 1859 hect. şi o populaţie de 939 familiĭ, saŭ 3001 suflete.

Pămîntul comuneĭ e argilo-nisipos şi parte calcaros; este productiv.

Sunt 118 hect. păduriĭ, carĭ se exploatează sistematic.

Vite sunt: 574 boĭ şi vacĭ, 48 caĭ, 400 porcĭ şi 1104 oĭ. Comuna e străbătută de calea ferată Paşcani-Iţcani şi de şoseaua judeţeană Botoşani-Burdujeni.

Budgetul comuneĭ are la venitur̆ĭ 8430 leĭ şi 79 banĭ şi la cheltueliĭ 6506 leĭ.

Sunt 3 biseric̆ĭ, cu 4 preoţĭ şi 6 cîntăreţĭ; 1 şcoală de băeţĭ, cu 1 învăţător şi 96 şcolarĭ; 1 şcoală de fete cu 1 învăţătoare şi 54 şcolăriţe, ambele întreţinute de judeţ.

Burdujeni-Tîrg, *tîrguşor*, situat în partea de V. a plăşeĭ Siretul, jud. Botoşani, pe vale, în stînga rîuluĭ Suceava, la marginea ţăreĭ despre Bucovina, la 47° 40′ 40″ latudine boreală şi la 23° 58′ 00″ longitudine estică.

Teritoriul tîrguluĭ are o suprafaţă de 984 hect., din carĭ vre-o 809 hect. moşia statuluĭ şi 175 hect. imaşul şi locul tîrguluĭ. Are o populaţie de 486 familiĭ, saŭ 1960 suflete, din carĭ 939 bărbaţĭ şi 1021 femeĭ, locuind în 340 case.

După naţionalităţĭ sunt: 456 Romînĭ şi 1477 Evreĭ. (!)

Tîrgul este proprietatea locuitorilor, răscumpărat de la stat, conform legeĭ; în vechime se crede a fi fost proprietate a Movileştilor.

Depărtarea tîrguluĭ de Botoşani e de 58 kil. pe calea ferată.

E străbătut de o şosea pietruită, întreţinută de judeţ, care pune comuna în legătură cu oraşul Botoşani şi cele-l-alte comune vecine şi de calea ferată Paşcani-Iţcani.

Locuitoriĭ se ocupă: Evreiĭ maĭ cu seamă cu comerciul şi meşteşugurile, iar Romîniĭ cu lucrarea pămîntuluĭ.

Vite sunt: 146 boĭ, 135 vacĭ, 166 caĭ, 118 porcĭ şi 60 oĭ. Sunt în Burdujeni 108 comercianţĭ şi 137 meseriaşĭ; 200 cîrciume.

Este 1 moară de apă şi 1 de abur, 1 fabrică de rachiŭ de drojdiĭ, 1 fabrică pe pîslărie, 1 fabrică de lumînărĭ de săŭ şi 1 fabrică de lumînărĭ de ceară.

Se face tîrg săptămînal în fiecare Duminică.

Este 1 biserică deservită de 2 preoţĭ şi 3 cîntăreţĭ. Această biserică a fost mănăstire de călugărĭ; astă-zĭ este transformată în biserică de mir. S'a zidit de Theodor Movilă, de unde şi numele mănăstireĭ, de Theodoreni, în prima jumătate a secoluluĭ al XVII-lea.

Sunt 2 şcolĭ, una de băeţĭ şi una de fete, cu 2 învăţătorĭ şi 2 învăţătoare, avînd 105 elevĭ şi 90 eleve.

Şcoala de băeţĭ este întemeiată de la 1856, în localul hărăzit de Ilie Morariŭ, Romîn transilvănean.

Budgetul comuneĭ, în 1889/90, avea la venitur̆ĭ 24050 leĭ şi la cheltueliĭ 23920 leĭ. In acelaşĭ an eraŭ 412 contribuabilĭ.

Numele tîrguluĭ, după legendă, se crede a fi luat de la numele unuĭ cioban, numit Burdujo.

Despre locul Burdujenilor, iarăşĭ se povesteşte, că satul era situat maĭ spre V., însă din pricina unuĭ războiu, locuitoriĭ speriaţĭ, s'aŭ retras în pădurea ce era pe locul tîrguluĭ şi al satuluĭ, împrejurul mănăstireĭ Theodoreni şi s'aŭ stabilit acolo. Despre locul vechiŭ, se spune că acolo a existat un sat mare cu biserică şi curţĭ şi că dacă s'ar săpa în pămînt s'ar găsi beciurĭ; pietre multe se văd şi astă-zĭ. Ca dovadă, se zice, că s'a găsit pe acel loc un sigiliŭ şi o piatră cu inscripţiĭ, carĭ s'aŭ încredinţat fostuluĭ egumen al mănăstireĭ, anume Sofronie; dar nu se ştie ce a făcut acesta cu ele.

Burdujeni, *sat*, în com. Burdu-

www.dacoromanica.ro

jeni-Sat, jud. Botoșani, formînd mahalaua Tîrgului-Burdujeni; e situat pe moșia statului Burdujeni. Are o suprafață de 809 hect. și o populație de 1385 suflete, toți locuitori Romîni, saŭ 404 familii, cu 212 contribuabili. Are o biserică, deservită de 2 preoți și 2 dascăli.

Este reședința primăriei din comună. Are 3 meseriași, 6 comercianți, 2 fabrici și 4 cîrciume.

Vite sunt: 196 vite cornute, 8 cai mari și mici, 498 oi, 50 mascuri și 90 stupi cu albine.

Burdujeni, *stație* de dr. d. f., jud. Botoșani, pl. Siretul, Burdujeni-Sat, com. pe linia Păscani-Burdujeni. Se află între stațiile Verești (14.8 kil.), și Iței (1.6 kil.). Înălțimea d'asupra nivelului mării de 268m, 40. Venitul acestei stații pe anul 1896 a fost de 1311928 lei, 58 bani.

Burdujeni, *mahala*, face parte din satul Unguri, comuna Găiceana, pl. Berheciul, jud. Tecuciŭ.

Burdujeni, *pîrîŭ*, trece pe lîngă Tîrgul-Burdujeni, jud. Botoșani; izvorește din pădurea Burdujeni și se varsă în rîul Suceava, după ce formează un mic iaz, pe care se află o moară de apă.

Burdulea, *cătun* (tîrlă), în plasa Borcea, pe cîmpul Bărăgan, pendinte de comuna Tonea, jud. Ialomița.

Burduloiul, *vale*, la S.-V. com. Ulmul, jud. Brăila, avînd malurile ridicate, ca la 4 kil. spre S.-V. de satul Ulmul.

Burdun, *gîrlă*, curge din iazul Bălăneasa, pe moșia Fîntînelele, com. Fîntînelele, jud. Botoșani, și se varsă în gîrla Săpata, tot pe moșia Fîntînelele.

Burdunoaia (Cotul-), parte din *șesul* Siretului, în comuna Dolhasca, jud. Suceava.

Burdurești, *moșie*, nelocuită, în jud. Roman, plasa Siretul-d.-s., com. Boghicea.

Burdusaci, *com. rur.*, pl. Stănișești, jud. Tecuciŭ, la 66 kil. departe de capitala jud. și la 18 kil. de reședința plășei.

Comuna este așezată pe ambele laturi ale pîrîului Zeletin. Se compune din 7 cătune: Bucșa, Burdusaci, Deleni, Gunoaia, Haghiac, Oprișești și Tochilele. Are o populație de 339 capi de familie, din 1251 suflete.

In com. sunt 4 biserici: în Burdusaci una și în Oprișești trei, deservite de 2 preoți și 4 cîntăreți. Școala datează de 25 ani. Se frecuentă de 49 copii, 43 băeți și 6 fete, din numărul de 196 copii, 104 băeți și 92 fete. Știŭ carte 48 bărbați și 8 femei.

Locuitorii se ocupă cu agricultura și creșterea vitelor. Ei aŭ: 500 boi, 624 vaci, 44 cai, 36 epe, 635 oi, 345 porci și 20 capre.

Intinderea terenului cultivabil este de 16504 hect., repartizîndu-se ast-fel: 156 hect. grîŭ, 55 hect. secară, 584 hect. porumb, 320 hect. orz, 21 hect. ovăz, 11 hect. meiŭ, 3 hect. cînepă, 22 hect. fînețe. Loc. aŭ 114 stupi; 4 mori de vînt, cari sunt așezate pe Dealul-Mare, la E. de satul Oprișești. Sunt aci 2 iazuri cu pește.

Budgetul se urcă la suma de 3398 lei 02 bani. In com. sunt 398 contribuabili.

Com. este străbătută de șoseaua județeană, care merge prin partea de V. a Zeletinului și prin centrul com.; din șosea se desfac mai multe drumuri, cari merg la satele din această comună.

E brăzdată de dealurile: Dealul-Mare prin centru, care se întinde pănă în fața Burdusacilor; de dealurile Oprișeștilor, Hăghiacul, Sohodunul și Bălușului.

E străbătută de văile: Zeletinului, prin mijlocul com., Gunoaia, între Dealul-Mare și Oprișești, Sohodunului, Bucșei, rîul Zeletinul și de alte mici pîraie.

Se mărginește la N. cu com. Răchitoasa, la S. cu com. Motoșeni, la E. cu com. Crăești și la V. cu jud. Tutova.

Burdusaci, *sat*, face parte din com. Burdusaci, jud. Tecuciŭ. Situat pe coasta de V. a dealului Băluș, este străbătut de rîpa Deleni și de pîrîul Stucheni. Aci este reședința comunei. Are o populație de 116 capi de familie, din 432 suflete. Tot aci este școala care se frecuentă de 59 copii, 56 băeți și 3 fete.

Este străbătut de drumul ce duce în jud. Tutova la Bîrlad, și de altele mai mici care duc la satele: Bucșa, Deleni și Tochile.

Are o biserică, cu hramul Sf. Nicolae, deservită de 1 preot și 2 cîntăreți. Este făcută, de obștea satului, la 1814. S'a reparat și astă-zi se găsește în bună stare, întreținîndu-se de locuitori.

Burdușani, pl. Dîmbovița, jud. Ilfov. (Vezi Pasărea).

Burdușei, *localitate*, în comuna Drajna-d.-s., pl. Teleajenul, jud. Prahova, unde gîrla Drajna, în cursul săŭ, formează un mare zigzag.

Burdușoaia, jud. Buzăŭ. (Vezi Bordușoaia).

www.dacoromanica.ro

Burduza, *vale*, udă teritoriul cät. Goruna, com. Cocoreşti-Mizli, plaiul Vărbilăul, jud. Prahova, şi, după ce primeşte văile: Uncheaşuluĭ, Bouluĭ şi Hoţuluĭ, se varsă în apa Cosmina.

Bureţeşti, *sat*, face parte din com. rur. Fata, pl. Vedea-d.-s., jud Olt. Are o populaţiune de 186 locuitorĭ.

Burghelea, *pîrîŭ*, judeţul Fălciŭ, izvoreşte din partea de N. a com. Oţeleni, pl. Mijlocul; curge prin partea de V. a satuluĭ Oţeleni şi, din jos de sat, în Şesul-Marieĭ, se varsă în pîrîul Rogoza.

Burghelea, *vale*. (Vezĭ Valea-Burgheleĭ, com. Oţeleni, plasa Mijlocul, jud. Fălciŭ).

Burgheleşti, *sat*, din com. Tanacul, pl. Crasna, jud. Vasluiŭ, aşezat pe coasta dealuluĭ Merieni, spre S. de satul Tanacul, reşedinţa comuneĭ, la o distanţă de 232 metri. Are o suprafaţă de 572 hect., din carĭ 14 hect. viĭ şi livezĭ, iar restul locurĭ de arătură, fîneţ şi imaş. Are o populaţie de 41 fam., saŭ 124 suflete, ocupîndu-se cu agricultura şi creşterea vitelor. Loc. posedă 25 pluguri, 30 care cu boĭ şi 40 stupĭ de albine.

In sat este o biserică clădită din lemn, în anul 1819; e deservită de 1 preot şi 1 eclesiarc.

Numărul vitelor e de 300 capete, din carĭ 161 vite marĭ cornute, 150 oĭ, 20 caĭ şi 70 rîmătorĭ.

Burghineşti, *localitate*, din com. Rădăşeni, judeţul Suceava, aflătoare în jurul moreĭ cu acest nume, de pe pîrîul Brădăţelul, aproape de gura acestuia. Aci se află şi o cîrciumă.

Burghineşti, *moară*, în com. Rădăşeni, jud. Suceava.

Burhala, *vale* însemnată, în jud. Buzăŭ, comuna Gura-Aninoaseĭ. (Vezĭ Comăneasca).

Buriaşul, jud. Ilfov. (Vezĭ Văleni-Buriaşul).

Buricelului (Malul-), *colină*, în jud. Buzăŭ, com. Cernăteşti, acoperită cu livezĭ.

Buriceni, *loc*, în com. rur. Marosești, plaiul Cloşani, jud. Mehedinţi, unde se văd şanţurĭ şi zgură de aramă.

Buriceşti, *vale*, com. Ştefăneşti, pl. Rîul-Doamneĭ, jud. Muscel.

Buricioi, *poiană*, com. Ştefăneşti, plasa Rîul-Doamneĭ, judeţul Muscel.

Buriciul, *vale*, în com. rur. Şuşiţa, plasa Motrul-d.-j., judeţul Mehedinţi.

Buridava, *cetate romană*, în apropiere de com. Călimăneşti, pl. Cozia, judeţul Vîlcea. P'aci trecea Drumul-luĭ-Traian, şi d'aci se îndrepta pe malul stîng al Oltuluĭ, com. Jiblea, jud. Argeş; mergea pănă la Cîineni; de aci trecea iarăşĭ pe dreapta şi, prin trecătoarea Turnul-Roşu, mergea la Sarmizegetuza, capitala Dacieĭ.

Burienişul, *pîrîŭ*, judeţul Bacăŭ, pl. Munteluĭ, com. Brusturoasa, care izvoreşte din culmea Ciudomir şi se varsă în Trotuş, d'a dreapta.

Burihoaia, *baltă*, lîngă satul Roşcani, com. Fîntînelele, pl. Siretul, jud. Botoşani; are o suprafaţă de 2 hectare.

Burila-Mare, *com. rur.*, în pl. Blahniţa, jud. Mehedinţi, la distanţă de 38 kil. de oraşul Turnul-Severin. Este situată pe loc şes şi în apropiere de fluviul Dunărea. Formează com. cu satul Izvorul-Frumos, avînd 293 contribuabilĭ, din 1560 loc. ce locuesc în 366 case. Ocupaţiunea loc. este agricultura şi creşterea vitelor. Calitatea pămîntuluĭ este bună şi în unele locurĭ nisipoasă.

Loc. posedă: 31 pluguri, 74 care cu boĭ, 18 căruţe cu caĭ şi 40 stupĭ.

Are 3 biserici, deservite de 1 preot şi 3 cîntăreţĭ; o şcoală, cu 1 învăţător, frecuentată de 25 elevĭ.

Budgetul comuneĭ coprinde la venitурĭ 6486 leĭ şi la cheltueliĭ 2908 leĭ.

Numărul vitelor în această com. este de 1296: 444 vite marĭ cornute, 42 caĭ, 510 oĭ şi 300 rîmătorĭ.

In cät. Izvorul-Frumoş se află maĭ multe izvoare cu apă bună, unde locuitoriĭ au făcut 22 fîntînĭ învelite. Apa de la aceste fîntînĭ adunîndu-se serveşte la punerea în mişcare a maĭ multor morĭ pănă la vărsarea sa în Dunăre.

Prin această comună trece şoseaua Severin-Hinova-Scăpăul-Deveselul-Burila-Mare-Ţigăneşti.

Pe teritoriul acesteĭ comune se văd urmele unuĭ drum roman ce vine despre Dunăre.

Burila-Mică, *com. rur.*, în jud. Mehedinţi, pl. Blahniţa, situată pe loc şes. Formează com. cu satul Mileni şi 2 mahalale, avînd 169 contrib., cu 790 loc., locuind în 182 case. Ocupaţiunea locuitorilor este: agricultura şi creşterea vitelor. Calitatea pămîntuluĭ este bună. Loc. posedă: 39 pluguri, 80 care cu boĭ şi

www.dacoromanica.ro

9 căruţe cu caĭ. Are 2 bisericĭ, deservite de 1 preot şi 3 cîntăreţĭ; o şcoală, cu 1 învăţător, frecuentată de 20 elevĭ şi o elevă. Budgetul comuneĭ coprinde la veniturĭ 1926 leĭ şi la cheltuelĭ 1138 leĭ.

Numărul vitelor în această com. este de 914: 480 vite marĭ cornute, 22 caĭ, 212 oĭ şi 200 rîmătorĭ.

Comuna Burila-Mică se mărgineşte: spre E. cu com. Jiana-Mare şi Jiana-Vechiă; spre S. cu Gogoşi şi fluviul Dunărea; spre V. cu com. Ţigănaşi si spre N. cu comunele: Burila-Mare şi Deveselul.

Pe teritoriul acesteĭ comune se afla maĭ multe bălţĭ, dintre carĭ maĭ principale sunt: Balta-luĭ-Căciulan, Balta-Mare, Balta-Juviţa. Pe proprietatea statuluĭ din această comună, la locul numit Podul-luĭ-Sitaŭ, se văd nişte ridicăturĭ de pămînt, în formă de parapete şi înconjurate cu arborĭ secularĭ, iar pe marginea lor, Balta-Juviţa formează nişte mlaştinĭ întinse unde cine-va nu poate pătrunde de cît pe podul din acel loc. Spre S. de aceasta se află un loc jos, care se numeşte Valea-Rea, în care se revarsă Dunărea cînd e mare, lăsînd o mulţime de peşte, atît în acest loc, cît şi în părţile din imprejurime. Comuna aceasta este legată cu comuna Deveselul printr'o şosea, iar cu cele l'alte comune prin drumurĭ.

Burila-Mică, *pădure*, în judeţul Mehedinţi, pl. Blahniţa; ţine de teritoriul com. cu acelaşĭ nume.

Buriuluĭ-Muchia (La Pătrănoaia), *colină*, în jud. Buzăŭ, com. Ruşiavăţul, căt. Tega; poseda păcură în abundenţă, care a începu să se extragă sistematic din anul 1882.

Burla, *sat*, în partea de N. a comuneĭ Gorbăneşti, pl. Miletinul, jud. Botoşani, pe pîrîul Burla. Numele îĭ vine de la un vechiŭ proprietar.

Are o suprafaţă de 485 hect. şi o populaţie de 22 familiĭ, saŭ 100 suflete, din carĭ 15 contribuabilĭ.

Numărul vitelor e de 116: 40 vite marĭ cornute, 6 caĭ, 60 oĭ şi 10 mascurĭ.

Sunt aci 2 comercianţĭ; 1 cîrciumă.

Burla, *pîrîŭ*, izvoreşte din Valea-Grajdiuluĭ, în partea de N. a com. Gorbăneşti, jud. Botoşani, curge prin satul Burla, se uneşte cu pîrîul Drislea şi se varsă în Jijia.

Burla-Mare, *ramură* a Dealuluĭ-Mare, dintre Şesul-Prutuluĭ şi Valea-Paruluĭ, com. Măstăcani, pl. Prutul, judeţul Covurluiŭ.

Burlaci, *sat*, în pl. şi jud. Tutova, com. Miceşti, pe pîr. Studineţul, spre S. de satul Miceşti. Are 85 locuitorĭ, din carĭ 9 ştiŭ carte; 22 case.

Burlacul, *cruce*, situată la N. de com. Surdila-Găiseanca, judeţul Brăila.

Burlacul, *movilă*, jud. Brăila, pe viroaga Buzăelul-Sec, din com. Ianca, la 6 kil. spre N.-V. de comună.

Burlacul, *popină mare*, judeţul Brăila, la V. moviləĭ Burlacul, pe lunca Buzăuluĭ; servă de hotar între com. Ianca şi Cîineni din jud. Rîmnicul-Sărat.

Burlacul, *şchele*, pe rîul Bistriţa, proprietatea com. urb. Piatra, jud. Neamţu.

Burlacul, *vale*, izvoreşte de la N. de com. Salcia, pl. Podgoria, jud. Prahova; se împreună în raza comuneĭ cu izvoarele: Ciuciurul, Bîlcilor, Păcureĭ, Oanceĭ, Stupina-Popeĭ, Cîinele şi Vulpea şi formează gîrla Salcia. Această vale e acoperită cu pădure.

Burlacului (Izvorul-), *sorginte* mică *de ape minerale*, în jud. Buzăŭ, com. Nehoiaşul, sub ramificaţiile munteluĭ Cumpenile; e avută în pucioasă şi fier.

Burlaculuĭ (Movila-), *movilă*, pe teritoriul com. Obileşti-Vechĭ, plasa Negoeşti, jud. Ilfov. Are o înălţime de vr'o 15 m. Datează, se zice, de la anul 1802 şi a fost ridicată în comună de un om burlac şi foarte bogat. Pe dînsa s'a pus de către acesta două crucĭ.

Burlanilor (Poiana-), *poiană*, com. Broşteni, pl. Cerna-d.-s., jud. Vîlcea.

Burlăneşti, *sat*, jud. Dîmboviţa, plaiul Dîmboviţa-Ialomiţa, căt. com. Voineşti.

Burlea, *colină*, în jud. Buzăŭ, com. Trestioara, între căt. Veghiuri şi Criveleşti, formată din pietriş şi pămînt alb.

Burlea, *izvor*, în judeţul Buzăŭ, com. Trestioara; începe de la colina Burlea şi se scurge în izvorul Mocearul.

Burleasca, *vălcea*, în jud. Teleorman; străbate o parte din com. Doagele saŭ Dobroteşti.

Burleşti saŭ **Borleşti**, jud. Bacău, pl. Bistriţa-d.-s., com. Ciumaşi, *nume vechiŭ* al satuluĭ Borliana, despre care d. Hasdeŭ,

www.dacoromanica.ro

în «Etymologicum Magnum Romaniae», tom. III, p. 2293, citează următorul hrisov din 1633, aflător în Arhiva statuluĭ din București: «Io, Alexandru Ilieaș-Vodă . . . scriem Domnia mea tutulor slugilor Domnieĭ mele cîțĭ vețĭ umbla cu slujbele Domnieĭ mele la ținutul Bacăuluĭ; dămu-vă știre daca vețĭ vedea cartea Domniĭ meale, iar voĭ să avețĭ a lăsa foarte în pace de toate angheriile (birurile) satul Burlești, numaĭ să aibă eĭ a-și plăti cisla lor cît vor hi scrișĭ la catastiv în vistieariul Domnieĭ meale, nicĭ iliș să nu dee, nicĭ sulgiu, nicĭ unt, nicĭ ceară, nicĭ lup, nicĭ o angherie cîte sunt pre alțĭ mișeĭ (supușĭ) aĭ Domnieĭ meale, pentru căcĭ Domnia mea ĭ-am lăsat să ție strajă pre apa Tazlăuluĭ - celuĭ - Mare, cum țin și alte străjĭ, și de toate să le ție în samă de cîte să țin, și nime întru nimic să nu-ĭ învăluiască preste cartea Domnieĭ meale... Iași, 7141. Martie 15». Din acest document, d. Hasdeŭ conchide că chiar după ce Bacăul 'n'a maĭ fost oraș de graniță cu vamă, județul tot a rămas organizat militărește, cu sate scutite de dărĭ și însărcinate a ținea streajă.

Burlișteа saŭ **Berbecarul**, *vălcea*, jud. Teleorman, prin care curge un pîrîiaș; începe din dreptul comuneĭ Surdulești, din pl. Teleormanuluĭ, trece pe lîngă com. Zîmbreasca; de aci o ia pe lîngă căt. Plopi și se termină în apropiere de com. Drăgșănei, unde pîrîul se varsă în Burdea.

Burlugul, *sat*, face parte din comuna Motoșeni, jud. Tecuciŭ. Situat pe valea cu același nume, în partea de E. a com. și la 1 kil. 920 m. departe de reședința eĭ.

Are o populație de 25 capĭ de familie cu 97 suflete. Copiĭ în vîrstă de școală sunt 18, 10 băețĭ și 8 fete.

Burlugul, *deal*, la E. de satul cu același nume, com. Motoșeni, jud. Tecuciŭ.

Burlugul, *pîrîŭ*, în raionul comuneĭ Motoșeni, jud. Tecuciŭ, izvorește din dealul Praja, merge spre V. până la intrarea în satul cu același nume, și apoĭ spre S.-V., până la confluența sa cu Zeletinul.

Burluiul (Bechetul), *rîŭ* și *vale*, în județul Romanați, afluent pe stînga al Oltețuluĭ; izvorește din Dealul-Saruluĭ și curge paralel cu acest deal, până la vărsarea sa în Olteț, aproape de com. Pîrscoveni. Are foarte puțină apă; însă nu seacă vara. Din cauza adîncimeĭ albieĭ sale și natureĭ funduluĭ săŭ, nu se poate trece de cît pe pod. Dealurile de pe marginile sale sunt acoperite, în dreptul com. Căluiul, cu pădurĭ marĭ.

Burluși, *sat*, cu 55 familiĭ, în jud. Argeș, pl. Topologul. Vezĭ Ciofrăgeni-Pămînteni.

Burnaia, *vale*, în jud. Teleorman, plasa Tîrguluĭ, prin care curge un pîrîŭ; îĭ maĭ zice și Valea-Gîrbaciuluĭ.

Burnazul saŭ **Bornazul**, *cîmpie* întinsă, în partea de S.-E. a jud. Teleorman și în județul Vlașca, între comunele Conțești și Bragadîrul, până în dealurile Dunăreĭ. Partea ce cade în jud. Teleorman, este de o întindere numaĭ de cîțĭ-va kil.; cea maĭ mare parte se întinde în jud. Vlașca, unde continuă la Vest, până la com. Cacaleți și de aci coboară pe la Grosul, Chiriac și Trestenicul, la S.-V., până la com. Stănești. In hărțile geografice ale Statuluĭ-major austriac numirea acesteĭ văĭ este greșit trecută: i se zice Pernaz. Greșala făcută de ceĭ străinĭ de toponimia noastră a fost reprodusă maĭ pe toate hărțile tipărite în urmă în țară și chiar în manualele de geografie a țăriĭ, destinate școalelor primare și secundare.

Această cîmpie se aseamănă cu bărăganele din jud. Brăila și Ialomița. Pe dînsa nu se văd pădurĭ; sate sunt puține și la mare depărtare unele de altele; din distanță în distanță se văd măgurĭ marĭ, despre care se zice că ar fi fost posturĭ de pază din epoca Romanilor; dintre acestea cele maĭ principale sunt: măgura Bălănoaia, măgura Toporul și măgura Cacaleți.

Burnazul, *vale*, în jud. Vlașca, ce vine din Gogoșari-Noĭ, din cîmpul Burnazuluĭ, trece pe proprietățile Ciochina, Cerneveni, se coboară prin Gogoșari-Vechĭ, și se varsă în Dunăre, între satele Slobozia și Malul.

Burnazuluĭ (Movila-), *movilă*, în jud. Buzăŭ, com. Luciul, în apropiere de Caragele.

Burnești, *sat*, face parte din com. rur. Schitul-Golești, plasa Rîurile, jud. Muscel. Își trage numele de la valea cu același nume. Are o populație de 102 locuitorĭ, din carĭ 19 capĭ de familie. Se desparte de căt. Lăzărești prin Rîul-Tîrguluĭ.

Burnești, *vale*, izvorește de pe teritoriul pădureĭ Grădiștea, proprietate a statuluĭ, și se varsă în Rîul-Tîrguluĭ, pe malul stîng, după ce udă com. Schitul-Go-

www.dacoromanica.ro

leşti, plasa Rîurile, în judeţul Muscel.

Bursucan (Odaia-), jud. Tutova. Vezĭ Odaia-Bursucan.

Bursucani, *com. rur.*, în jud. Covurluiŭ, pl. Zimbrul, la frontiera nord-vestică a judeţuluĭ, depărtare de 72 kil. de Galaţi. Situată într'o poziţie frumoasă, pe o culme de deal, la o înălţime de aproape 80 metri d'asupra nivelului mărĭĭ; e înconjurată cu pădurĭ. Această comună se mărgineşte la N. cu teritoriul com. Bălăbăneşti, la E. cu com. Rădeşti şi la V. cu com. Adam, toate treĭ din judeţul Tutova, iar la Sud cu teritoriul comuneĭ T.-Drăguşeni şi Crăeşti din jud. Covurluiŭ. Se poate zice dar că com. Bursucani are forma uneĭ peninsule intrate în jud. Tutova în treĭ direcţiunĭ, ţinîndu-se de Covurluiŭ numaĭ în partea sudică.

Prin mijlocul Bursucanilor trece pîrîul Suhuluiul-Sec. Această com. are două cătune: Bursucani, reşedinţa şi Zimbrul saŭ Schitul-Zimbrul, acesta în direcţiune maĭ nordică şi la o depărtare de 1 kilometru de cel dintîiŭ. Locuitorĭĭ din Bursucani sunt răzăşĭ, ceĭ din Zimbru foştĭ clăcaşĭ, toţĭ Romînĭ. In întreaga comună sunt 190 case; 121 contribuabilĭ; 187 familiĭ saŭ 618 suflete, din carĭ 317 bărbaţĭ, 301 femeĭ; 274 necăsătoriţĭ, 308 căsătoriţĭ, 36 văduvĭ; 113 ştiŭ carte, 505 nu.

Pămîntul acesteĭ comune e nisipos şi calcaros; întinderea sa totală e de vr'o 1800 hect., din carĭ 900 arabile, 750 pădure, 45 imaş, 91 viĭ, 6 fîneaţă, 1 şi jum. grădinărĭĭ, 12 livezĭ şi restul vatra satuluĭ şi pămînt netrebnic. 483 hect. aparţin proprietăţeĭ marĭ şi 1317 proprietăţeĭ micĭ (sătenilor); proprietatea mare e reprezintată prin moşia particulară Zimbrul; în Bursucani o parte este a statuluĭ.

Producţia agricolă totală se cifrează la 5900 hectolitri cereale, din carĭ 2500 secară, 2000 porumb, 700 grîŭ, 500 orz şi 200 ovăz. Un folos maĭ simţitor aŭ locuitorĭĭ de aĭcĭ din cultura viilor, livezilor şi a grădinelor lor. Producţia vinicolă se calculează la 12000 vedre, de calitate destul de bună.

Vite sunt: 200 boĭ, 200 vacĭ, 50 caĭ, 150 capre, 200 oĭ şi 400 porcĭ.

In com. Bursucani sunt 3 cîrciumĭ şi o mică prăvălie cu alte mărfurĭ; se află aicĭ şi 6 cazane de fabricat rachiŭ de drojdie; meseriaşĭ sunt 3 cizmarĭ şi 3 stolerĭ.

Veniturile comunale se ridică la 2347 leĭ şi cheltuelile la 2327 leĭ, 27 banĭ.

Biserică sunt 2: Sf. Arhanghelĭ (Voivozĭ), în Bursucani şi Sf. Gheorghe, în Zimbrul, ambele construite de pe la 1825; nică una din biserică n'are pămînt; după întocmirea sinodală a parohiilor, comuna Bursucani formînd o parohie, cu catedrala Sf. Arhanghelĭ, e deservită de 1 preot paroh şi 3 cîntăreţĭ.

Şcoală este una singură, mixtă, fără pămînt, cu 50 elevĭ înscrişĭ.

Prin această comună trece pe o întindere de 7 kil. calea judeţeană Galaţi-Bîrlad.

După legendă, Bursucani şi-ar fi avînd existenţa de pe la mijlocul veaculuĭ trecut, şi origina numeluĭ săŭ se explică de localnicĭ ast-fel: pe aicĭ, fiind pădurĭ marĭ, între animalele sălbatice, se încuibase maĭ mulţĭ bursucĭ; adunîndu-se în partea loculuĭ, din diferite puncte oamenĭĭ, şi făcîndu-şĭ case de sălăşluire, — căcĭ pe aicĭ e drumul mare (calea judeţeană) dintre Galaţi şi Bîrlad, — satuluĭ i se dădu maĭ întîiŭ numele de Bursuc, apoĭ de Bursucani.

Bursucani, *sat*, reşedinţa com. cu acelaşĭ nume, pl. Zimbrul, jud. Covurluiŭ, cu 170 case; 134 familiĭ, saŭ 849 suflete; o biserică şi o şcoală. (V. Bursucani, com.).

Bursucanilor (Dealul-), *deal*, aflător în com. cu acelaşĭ nume, jud. Covurluiŭ.

Bursucanilor (Valea-), *vale*, corespondentă dealuluĭ cu aceeaşĭ numire, jud. Covurluiŭ.

Bursucănia, *deal*, jud. Bacăŭ, pl. Tazlăul-d.-s., com. Schitul-Frumoasa, pe teritoriul satuluĭ Schitul-Frumoasa.

Bursucăria, *deal*, spre S.-E. de com. Ivăneşti, pl. Racova, jud. Vasluiŭ.

Bursucăria, *pădure seculară*, în jud. Buzăŭ, com. Boziorul, căt. Nucul; face un corp cu Hînsarul şi Stîlpi-Tainiţeĭ. (Vezĭ Nucul).

Bursucăria, *pisc* al dealuluĭ Homiţa, din com. Cristeşti, jud. Suceava.

Bursuceni, *sat*, pe ţărmul drept al Siretuluĭ, jud. Botoşani, în partea de S.-V. a com. Brehueşti, pl. Siretul. Are o suprafaţă de 1046 hect. şi o populaţiune de 157 familiĭ saŭ 680 suflete, din carĭ 183 contribuabilĭ.

Are o biserică, făcută de locuitorĭ, deservită de 1 preot şi 1 cîntăreţ; o şcoală mixtă a judeţuluĭ, cu 1 învăţător şi 40 şcolarĭ.

Bursuci, *sat*, în pl. Tîrgul, com.

www.dacoromanica.ro

Iepureni, jud. Tutova, spre S.-V. de satul Iepureni. Are 375 locuitorĭ (din carĭ 11 ştiŭ carte) şi 98 case.

Bursuci, *ruine de mănăstire*, în satul cu asemenea numire, jud. Tutova. Aicĭ s'a fost bejănit Vornicul Lupu Costaki, la anul 1711, în timpul războiuluĭ Ruso-Turc.

Bursucul, *deal*, în partea de E. a com. Slobozia-Secătura, jud. Botoşani, numit ast-fel de la vizuinile de bursucĭ ce se află săpate în coastele sale.

Bursucul, *deal*, în com. Brăteni, pl. Ştefăneşti, jud. Botoşani.

Bursucul, *deal* însemnat, în jud. R.-Sărat, pl. Oraşul, com. Andreaşi, lîngă Milcov, în partea de Vest a com. şi la hotarul plaiuluĭ Rîmnicul; este acoperit cu pădurĭ.

Bursucul, *deal*, începe din coama dealuluĭ Bordea, ce desparte jud. Iaşi de jud. Vasluiŭ, se prelungeşte de la N. prin com. Tăcuta, unde de la satul Tăcuta, formînd limita de la E. a com. Mircesti, ia numirea de Bursucul, apoĭ, prelungindu-se spre S. se termină în valea tîrguşoruluĭ Codăeşti. Pe inclinaţiunea sa estică se află satul Dumasca, din com. Dobrovăţul, jud. Vasluiŭ.

Bursucul, *izvor*, jud. Buzău. (V. Izvorul-Marchitanuluĭ).

Bursucul, *vale*, în pl. Ialomiţa-Balta, com. Hagieni, jud. Ialomiţa, este situată lîngă viile locuitorilor satuluĭ Hagieni.

Bursuculuĭ (Grindul-), *grind* saŭ loc ridicat de-asupra stufuluĭ înconjurător, în jud. Tulcea, pl. Sulina, pe teritoriul com. Sf. Gheorghe (saŭ Caterlez), aşezată pe malul Măreĭ-Negre, în partea de E. a plăşeĭ şi S. a com., în faţa faruluĭ Caterlez; se continuă la S. cu grindul Mocirla. Are o întindere de 40 hect. necultivate; pe el se află aşezată cîşla Olinca.

Bursuculuĭ (La-Poiana-), vechiŭ *pichet* cu No. 7, jud. R.-Sărat, către hotarul Moldoveĭ, în plasa Oraşuluĭ, com. Andreaşi, spre S. la poalele dealuluĭ Bursucul şi pe pîrîul Bursucul.

Bursuculuĭ (Movila-), *movilă* însemnată, în jud. şi pl. Tulcea, pe teritoriul com. Sari-Chioi, aşezată în partea de S. a pl. şi a com., la 1 kil. spre S. de satul Sari-Chioi, lîngă grădinele satuluĭ. Este o movilă naturală, avînd o înălţime de 31 metri de asupra niveluluĭ laculuĭ Razelm, de care e într'o depărtare de maĭ puţin de 1 kil. E punct trigonometric de observaţie de rangul al 3-lea. Prin înălţimea sa domină asupra văiĭ Sabangia, care curge pe la poalele sale occidentale, asupra satuluĭ Sari-Chioi şi asupra uneĭ părţi însemnate din lacul Razelm. E acoperită cu verdeaţă.

Bursuculuĭ (Valea-), *pîrîŭ*, în jud. R.-Sărat, pl. Oraşuluĭ, com. Andreaşi; izvoreşte din Dealul-Bursuculuĭ, udă partea de S. a com. şi se varsă în rîul Milcov, pe dreapta lui.

Bursunarul, mic *afluent* al pîrîuluĭ Suha-Mare, în com. Mălini, jud. Suceava.

Bursunaruluĭ (Vîrful-), *munte*, în comuna Mălini, judeţul Suceava.

Burta, *sat*, face parte din com. rur. Oteşani, plaiul Horezul, judeţul Vîlcea. Are o populaţiune de 372 locuitorĭ, 179 bărbaţĭ şi 193 femeĭ. Aci e o biserică, cu hramul Buna-Vestire, fondată de Talin şi Radu, Grecĭ veniţĭ din Rumelia. S'a reparat la anul 1850 de Ion Prodescu.

Burta-Enceĭ, *cătun*, în judeţul Brăila, la S. com. Urleasca, unde Valea-Enceĭ schimbă direcţiunea de la S. spre N., formînd o burtă ca la 7 kilometri spre S. de satul Urleasca. Acest cătun este înfiinţat de la 1838. Vatra satuluĭ este de 6 hect., avînd 28 case şi o cîrciumă. Populaţia e de 26 capĭ de familie sau 111 locuitorĭ, 60 bărb. şi 51 femeĭ; 51 sunt căsătoriţĭ, 60 necăsătoriţĭ. Animale sunt: 66 caĭ, 110 vite cornute, 218 oĭ şi 25 rîmătorĭ.

Burteştilor (Piscul-), *pisc*, com. Rîjeţul-Vieroş, pl. Vedea d.-s., jud. Olt.

Burtiĭ (Piscul-), *pisc*, ce se lasă din Dealul-Olteţuluĭ, în partea de E. a com. Zătreni, pl. Mijlocul, judeţul Vîlcea.

Burtiĭ (Valea-), *vale*, com. Vulcăneşti, plaiul Vărbilăul, judeţul Prahova.

Burtişul, *i vor*, în judeţul Buzăŭ, com. Mînzăleşti, cătun. Bîşteni; începe din Lacul de-la Poiană şi dă în rîul Slănicul.

Burtoaica, *deal*, în judeţul Dolj, pl. Dumbrava-d.-s., com. Seaca, peste care trece de a curmezişul, limita de E. către com. Brabova. Are o înălţime aproximativă de 35 m. şi este acoperit cu pădure şi puţine locurĭ arabile.

www.dacoromanica.ro

Burtoaica, *pîrîŭ*, se varsă în gîrla Geamănă-Mare, în raionul com. Rîjleţul-Vieroş, plasa Vedea-d.-s., jud. Olt, de unde izvoreşte.

Burtoĭ, *pisc*, la N. de com. Ţiţeşti, pl. Rîul-Doamneĭ, judeţul Muscel.

Burtucala, *tîrlă*, situată la N.-E. de com. Mihaiŭ-Bravul, judeţul Brăila, la o distanţă de 3 kil. de dînsa.

Burueneşti, *sat*, în partea de N.-V. a com. Bivolari, pl. Turia, jud. Iaşi, situat la poalele dealuluĭ Turia, numit şi al Caradaneĭ, la distanţă de 2 kil. de malul Prutuluĭ. Acest sat în vechime se numea Silineşti; maĭ în urmă a luat numele de Burueneşti, de la familia răzăşească Burueană aĭ căreia descendenţĭ sunt şi astăzĭ. Are o populaţie de 29 familiĭ, sau 83 locuitorĭ, Romînĭ răzeşĭ, carĭ se ocupă cu agricultura. In sat e o biserică vechiă, ce se află în ruine, iar pe malul Prutului o mică pădurice.

Proprietatea moşieĭ aparţine răzeşilor.

Numărul vitelor este de 301 capete, din carĭ: 125 vite marĭ cornute, 24 caĭ, 131 oĭ şi 21 rîmătorĭ.

Burueneşti, *sat*, în jud. Roman, pl. Siretul-d.-s., com. Dolješti, pe malul stîng al rîuluĭ Siret, spre S. de satul Dolješti şi la o depărtare de $2^1/_4$ kil. de el. Are 219 capi de familie, 246 contrib., 971 locuitorĭ, din carĭ 4 ştiu carte; 234 case. Populaţiunea este compusă numaĭ din Unguri. Sunt 450 vite marĭ cornute. Are o biserică catolică de zid făcută în 1875. Ţine de parohia catolică Agiudeni. Acest sat este legat cu oraşul Roman prin şosea şi aparţinea, împreună cu moşia înconjurătoare, mănăstireĭ Bărboiul din Iaşi, care era închinată mănăstireĭ Golia.

Burueneşti, *cătun*, în jud. Buzăŭ, com. Pătîrlagi; are 10 locuitorĭ şi 4 case.

Burueneşti (Rădiul-), *pădure* mică, proprietatea statuluĭ, în judeţul Roman, pl. Siretul-d.-s., com. Dolješti, în întindere de 10 hect. Această pădure aparţine mănăstireĭ Bărboiul din Iaşi, închinată mănăstireĭ Golia.

Burun-Sîrtî, *deal*, în jud. Constanţa, pl. Silistra-Nouă, pe teritoriul com. rur. Ese-Chioi. Se desface din dealul Hagi-Durac-Sîrtî, de la vîrful Ese-Chioi; se întinde spre S., avînd o direcţiune generală de la S.-V. spre N.-E., mergînd printre văile Curul-Canara şi Ciuciuc-Chessen-Ceair, şi iezerul Girliţa, brăzdînd partea de V. a plăşeĭ şi cea de N. a comuneĭ; prelungirile nordice se termină pe malul sudic al iezeruluĭ Gîrliţa, făcîndu-le înalte şi rîpoase; aŭ o înălţime de 140 m. Acest deal este tăiat de drumul Almalîul-Gîrliţa şi Ese-Chioi-Gîrliţa. Este acoperit cu păduriĭ şi tufărişurĭ.

Busaga, *baltă*, situată la E. comuneĭ Ciacîrul, pl. Balta, jud. Brăila.

Busaguţa, *baltă*, situată la N.-V. de balta Busaga, ce este la E. com. Ciacîrul, pl. Balta, judeţul Brăila.

Busca, *com. rur.*, pl. Şerbăneşti, jud. Olt. (Vezĭ Mihăeşti-d.-j).

Buscata, *sat*, la S.-V. de satul Ivăneşti, pl. Racova, jud. Vasluiŭ, situat sub poalele dealuluĭ Buscata. Are o populaţie de 15 fam. saŭ 88 suflete.

Numărul vitelor este de 64: 40 vite marĭ cornute, 12 capre, 4 caĭ şi 8 rîmătorĭ.

Buscata, *deal*, în partea de S.-E. a satuluĭ Iezerelul, din com. Coşeşti, pl. Racova, jud. Vasluiŭ. Formează linia despărţitoare între plasa Racova şi pl. Tutova din jud. Tutova. Se întinde de la N.-V. spre S.-E.

Busculeşti, *sat*, jud. Argeş, pl. Oltul; face parte din com. rur. Drăguţeşti-Săpunarĭ.

Busienişul, *pîrîŭ*, jud. Bacăŭ, pl. Munteluĭ, com. Brusturoasa; izvoreşte din muntele Preutesele şi se varsă d'a stînga Trotuşuluĭ.

Bustea, *deal*, în com. Rădiul, pl. Stemnicul, jud. Vasluiŭ, pe a căruĭ coastă de E. se află satul Bahnariul, iar pe cea de V. viĭ şi o pădurice.

Bustea, *iezer* mare, compus din 2 iezere: Bustea-Mare şi Bustea-Mică, între canalul Vîlciul şi japşa Strîmbul, din comuna Berteşti-d.-s., jud. Brăila.

Bustea, *pădure* de salcie, pendinte de moşia Berteşti, plasa Balta, jud. Brăila. Se mărgineşte la E. cu cîmpul şi iezerul Bustea, la V. şi S. cu canalul Vîlciul şi la N. cu cîmpul. Suprafaţa sa e de 15 hect.

Bustea, *prival*, jud. Brăila, care uneşte iezerul Bustea, în partea de E., cu canalul Vîlciul.

Bustea, *tîrlă*, în jud. Brăila, pădurea Bustea. compusă din maĭ multe bordee, locuite de Ţiganiĭ lingurarĭ.

www.dacoromanica.ro

Bustoina, *moară* de apă, județul Dolj, pl. Jiul-d. j., com. Giorocul-Mare, pe pîrîul Giorocul-Mare.

Busuiaca. (V. Păşcani, sat, jud. Covurluiŭ).

Busuioaca, *vale*, jud. Bacăŭ, pl. Munteluĭ, com. Văsieşti, de pe teritoriul satuluĭ Viermeşti.

Busuioceni, *sat*, pe moşia Brăeşti, com. Brăeşti, pl. Coşula, jud. Dorohoiŭ. Are 47 fam., 213 sufl. Aşezările sătenilor sunt maĭ mult bune, cu livezuĭ şi grădine.

Biserica, cu 2 patroane, Sf. Mihail şi Gavriil şi Naşterea-Maiceĭ-Domnuluĭ, este de lemn şi mică, avînd următoarea inscripţie:

«Ctitoriĭ Sf. locaşuluĭ acestuia, robiĭ luĭ D-zeŭ Emandi şi Ecaterina, să fie pomeniţĭ cu fiiĭ lor şi tot neamul lor în veci. Amin. 1801, Maiŭ în 18 zile.» Servitoriĭ bisericeĭ sunt: 1 preot, 2 cîntăreţĭ şi 1 pălămar.

Sătenii împroprietăriţĭ au 99 hect., 53 ariĭ pămînt.

Busuioceni, *deal*, se prelungeşte din com. Vîrful-Cîmpuluĭ, prin com. Brăeşti, pl. Coşula, judeţul Dorohoiu, pe moşiile: Busuioceni, Poiana şi Prăşteşti şi se lasă în jud. Botoşani spre Leorda.

Busuiociul, *com. rur.*, din plasa Gilortuluĭ, în partea despre S. a comuneĭ Colţeşti, jud. Gorj. Se margineşte la S. cu com. Hurezani-d.-s., la N. cu Colţeşti, la E. cu comunele Hurezani-d.-j. şi Piscoiul şi la V. cu Negreni.

Formează singură comună. E situată pe Valea-Amaradieĭ şi pe malul stîng al acesteĭ ape. Are o suprafaţă de 400 hect., din carĭ 53 hect. pădure, 140 hect. arabile, 131 hect. fîneţe, 32 hect. vie, 21 hect. livezĭ de prunĭ şi 22 izlaz.

Are o populaţie de 99 fam., cu 390 sufl., din carĭ 85 contribuabilĭ, toţĭ Romînĭ, ocupîndu-se cu agricultura şi creşterea vitelor. Eĭ sunt parte moşneni şi parte împroprietăriţĭ după legea rurală. Locuitoriĭ posedă 15 pluguri, 47 care cu boĭ, 2 căruţe cu caĭ, 166 vite marĭ cornute, 7 caĭ, 203 oĭ şi 77 rîmătorĭ.

Comuna e străbătută în partea despre V. de o şosea vecinală ce se desface din şoseaua judeţeană Craiova-Petreşti-d.-s.

Comuna are 1 bis. de lemn prefăcută de locuitorĭ la anul 1869, deservită de 1 preot şi 1 cîntăreţ.

Venitul este de leĭ 632, banĭ 35, iar cheltuelile de leĭ 534, banĭ 50.

Busuiocul, *deal*, jud. Bacăŭ, pl. Munteluĭ, com. Văsieşti, situat lîngă muntele Tarniţa.

Busuiocul, *deal*, în com. rur. Roşinaţa, pl. Văilor, jud. Mehedinţi.

Busuiocul, *hîrtop*, pe teritoriul satuluĭ Onesti, com. Şipotele, pl. Bahluiul, jud. Iaşi.

Busuiocul, *lac*, în jud. R.-Sărat, pl. Rîmnicul, com. Jitia, în partea de V. a comuneĭ, pe o poiană din dealul Roşu. Conţine crap şi caracudă măruntă, care se vinde şi se consumă în localitate.

Busuiocul, *munte*, peste care trece hotarul între Dorna şi Broşteni, jud. Suceava.

Busuiocul, *pîrîŭ*, jud. Bacăŭ, pl. Munteluĭ, com. Văsieşti, care obîrşeşte într'o baltă mare, numită Tarniţa şi se varsă d'a stînga Trotuşuluĭ, după ce udă satul Viermeşti.

Busuiocul, *vale*, la S. de satul Ocheni, com. Condrăcheşti, pl. Berheciul, jud. Tecuciŭ.

Busuiucenilor (Drumul-), *drum*, în com. Costineşti, plasa Tîrgului, jud. Botoşani.

Busul, *com. rur.*, în plasa Dumbrava, jud. Mehedinţi, la distanţă de 60 kil. de oraşul Turnu-Severin. Este situată pe vale şi formează comună cu satul Gropanele şi mahalalele Busuleţul, Milicioaia, Drăgan şi Grădiştea, mărginindu-se la E. cu com. Greceşti, la S. cu com. Butoseşti, la V. cu com. Stăncesti şi la N. cu com. Smadoviţa şi avînd peste tot 233 contribuabilĭ, din 1200 locuitorĭ, locuind în 306 case. Ocupaţiunea locuitorilor este agricultura şi creşterea vitelor. Calitatea pămîntuluĭ este destul de bună. Loc. posedă: 51 pluguri, 110 care cu boĭ, 22 căruţe cu caĭ şi 40 stupi. Are două biserici, deservite de 2 preoţi şi 4 cîntăreţĭ. Budgetul comuneĭ coprinde la venituri suma de 1307 leĭ, iar la cheltuelĭ 1042 leĭ.

Numărul vitelor în această comună este de 1602: 760 vite marĭ cornute, 48 caĭ, 394 oĭ şi 400 rîmători.

Prin această comună trece şoseaua Bîcleşul - Corzul - Busul - Bărboiul. Dealurĭ maĭ principale în această comună sunt: Dealul-Gropanelor, al-Busuluĭ, al-Dorobanţuluĭ şi Paiul.

Văĭ maĭ principale sunt: Valea-Gropanelor, a-Busuleţuluĭ, a-Busului şi a-Teişuluĭ; iar pîraie principale sunt: Pîrîul-Gropanelor, al-Busuleţuluĭ, ce curg

www.dacoromanica.ro

spre com. Secul și Pîrîul-Busului, cu al-Teișului, carĭ, unite, curg spre com. Grecești.

Busul, *deal*, în com. rur. Busul, pl. Dumbrava, jud. Mehedinți.

Busul, *pîrîŭ*, în com. rur. Busul, pl. Dumbrava, jud. Mehedinți.

Busul, *vale*, în com. rur. Busul, pl. Dumbrava, jud. Mehedinți.

Busuleţul, *mahala*, în com. rur. Busul, pl. Dumbrava, jud. Mehedinți.

Busuleţul, *pîrîŭ*, în com. rur. Busul, pl. Dumbrava, jud. Mehedinți.

Busuleţul, *vale*, în com. rur. Busul, pl. Dumbrava, jud. Mehedinți.

Buşa, *șes* întins, în raionul com. Ogretinul, pl. Teleajenul, jud. Prahova.

Buşaga, *sat*, pe rîul Argeș, jud. și pl. Argeș, pendinte de com. urb. Curtea-de-Argeș.

Buşeşti, *com rur.*, în plaiul Cerna, jud. Mehedinți, situată pe partea stîngă a rîuluĭ Coșuștea, pe dealurĭ ce intră în regiunea munților. Hotarul acesteĭ comune are o întindere cam de 2000 pogoane. Pămîntul, privit în mod general, nu e roditor de cît pe valea Coșușteĭ, în hotarul satuluĭ Nadanova.

Formează comună cu satul Nadanova, care altă dată a fost reședința sub-prefectureĭ plaiuluĭ Cloșani și cu cătunul Cornetul, avînd peste tot 760 loc., din carĭ 150 contribuabilĭ. Are 150 case. Ocupațiunea locuitorilor este agricultura și creșterea vitelor. Locuitorĭĭ posedă: 19 pluguri, 41 care cu boĭ și 3 căruțe cu caĭ. In com. sunt 2 biserici, deservite de 3 preoți și 4 cîntăreți; o școală, cu 1 învățător, frecuentată de 38 eleví; 1 cîrciumă. Budgetul comuneĭ este de 1179 leĭ la venitурĭ și de 766 leĭ la cheltuelĭ.

Numărul vitelor în com. e de: 878 vite marĭ cornute, 300 capre, 700 oĭ, 40 caĭ și 280 rîmătorĭ. Pîraiele maĭ pincipale sunt: apa Buseștĭ, ce curge pe Valea-Buseștilor, spre E., intră în com. Bala-d.-s.; pîrîul Bratoșul și Sohodolul, carĭ curg prin văile cu acelașĭ nume și se varsă în apa Coșuștea; Valea-Morĭĭ ce se varsă în apa Proiteștilor. Văile principale sunt: Valea-Buseștilor, valea Bratoșul, valea Sohodoluluĭ, Valea-Morĭĭ, Valea-Rahoveĭ și valea Nadanova, pe unde curge și pîrîul Nadanova. In centrul comuneĭ se află un lac cu numele de Lacul-fără-Fund. Dealurile principale sunt: Sulița, Fața-Vieĭ, Porcul, Gorunul, Scaunele, Cornetul-Mare, Fața-Mare, Poloamele, Cornetul-Mare-de-Nadanova, Vîrful-Cerboaneĭ, Cuțuiul-Fluerea, Creanga și Braniștea.

Se povestește de locuitorĭ, că în timpul năvălireĭ barbarilor, în comuna Buseștĭ, nefiind alte locurĭ, pe unde să pătrundă străiniĭ, de cît cele două văĭ: Sohodolul și Bratoșul, carĭ și acestea sunt foarte strîmte și prăpăstioase, loc. îndată ce auzeaŭ că vine vre-o limbă străină peste eĭ, alergaŭ cu toțiĭ și puneaŭ în calea lor arborĭ uriașĭ, făcînd marĭ grămezĭ, ast-fel că închideа drumul străinilor de a intra în satul lor, și de multe orĭ aruncaŭ cu bolovanĭ asupra lor și-ĭ omora. Această tradiție se raportă poate la luptele Romînilor cu Ungurĭĭ din timpul luĭ Alexandru Basarab și Mircea-cel-Bătrîn, maĭ ales că în cătunul Gheorghieștide-Proiteștĭ se găsesc ca și la Mărășești, morminte cu nume ungurești. Se poate, ca numele cătunuluĭ Gheorghiești să vină de la satul Gherghiță, cunoscut pe acele vremurĭ.

Prin această comună trece șoseaua vecinală Turnul-Severin-Halînga-Balta-Nadanova-Baia-de-Aramă.

Buseștĭ se mărginește: la E. cu com. Ponoarele și Bala-d.-s.; la S. cu Cerna și Dîlma; la V. cu Babele și Gornovița; la N. cu Turbata și Proiteștĭ.

Buşmeiul-Mare, *munte*, jud. Suceava, între com. Borca și jud. Neamțu, avînd 1617.6 m. altitudinea d'asupra nivelului mărĭĭ.

Buşmeiuluĭ (Pîrîul-), *mic afluent* al pîrîuluĭ Borca, județul Suceava.

Buştele, *cătun*, al com. Mînzălești, jud. Buzăŭ; are 120 loc. și 24 case; situat pe un frumos platoŭ între pîrîiașul Sghiabul și izvorul Ruginosul.

Buştele, *izvor mineral*, în jud. Buzăŭ, com. Mînzălești, căt. Bușteleș; conține fier, sulf și carbon; își ia naștere în poalele munteluĭ Brazeul și se scurge în Valea-Ruginoaseĭ. In apropiere, la locul numit la Lutul-Roșu, se găsește ocru de o coloare roșie.

Buştele, *moșie*, în jud. Buzăŭ, com. Mînzălești, căt. Buștele; are 150 hect. fîneață, izlaz, pietriș și puțină arătură.

Buştenari, *sat*, face parte din com. rur. Telega, plaiul Prahova, jud. Prahova; se exploatează aci țițeiŭ și se distilează toate derivatele sale.

www.dacoromanica.ro

Buștenetul, *deal*, în com. Jupînești, pl. Rîul-Doamnei, jud. Muscel, între valea Purcăreața și județ. il Argeș.

Bușteni, *sat*, jud. Dolj, pl. Amaradia, com. Balota, reședința comunei. Are 294 de suflete, 159 bărbați și 135 femei.

Satul e lipsit de biserică și de școală. Copiii din sat urmează la școala mixtă din satul Gaia.

Cu vîrstă de școală sunt 12 copii. Știu carte 8 locuitori.

Bușteni, *sat*, face parte din com. rur. Predealul, plaiul Peleșul, jud. Prahova. Acest cătun datează de la începutul acestui secol. Aci, în timpul verei, se adăpostesc sute de vizitatori. Pănă la anul 1864, cătun Bușteni ținea de comuna Sinaia. De la aceasta dată s'a deslipit de Sinaia, împreună cu Predealul, Azuga și Poiana-Țapului și au format com. Predealul, care se întinde de la hotarul țărei pănă în apa Peleșului și din vîrful Bucegilor pănă în vîrful Unghiei și a șiruluĭ de munți din părțile Doftanei.

Este situat pe malul drept al rîuluĭ Prahova și pe malul văilor: Jepi, Paltenul și Valea-Albă. Intre construcțiunile de la Bușteni găsim: Biserica-Domnească, Presbiteriul și Școala, toate zidite cu cheltuiala M. S. Regeluĭ Carol I, prin Administrația Domeniilor Coroanei; Gara, Fabrica de hîrtie, hotelul Bușteni și mai multe case țărănești model, care aŭ aspectul unor micĭ vile.

Biserica din Bușteni, una din cele mai frumoase bisericĭ din țară, construită cu cheltuiala Regeluĭ, s'a tîrnosit la 8 Septembrie 1889, în prezența M. S. Regeluĭ, a A. S. R. Principeluĭ Ferdinand, asistați de Inaltul Cler, miniștri, autoritățile județene și comunale.

D'asupra ușeĭ s'a pus următoarea inscripțiune săpată în piatră:

«In numele Tatăluĭ, al Fiuluĭ și al Sfîntuluĭ Duh, al unuĭ Dumnezeŭ în treime mărit;

Noĭ credincioșiĭ și de Christos iubitorĭ Carol I, și Elisaveta, Rege și Regină a Romîneĭ, ridicat'am din temelie această sfîntă și Dumnezeească biserică și înzestrat'o-am cu toate cele de trebuință, puindu-ĭ hramul Nașterea-prea-Sfinteĭ-Născătoarea-de-Dumnezeu-și-pururea-fecioareĭ-Maria, spre a ne fi nouă de vecinică pomenire.

Și s'a sfințit de către Mitropolitul Ungro-Vlahieĭ, Primat al Romîneĭ, Iosif, față fiind Noĭ și al Nostru de Christos iubitor Moștenitor, Principele Ferdinand, și sfetnicii și credincioșiĭ noștri și enoriașiĭ și tot poporul din loc, în anii de la întruparea Mîntuitoruluĭ și Domnuluĭ Nostru Christos 1889, luna luĭ Septembrie, în 8 zile; iar al Domnieĭ Noastre în accastă de Dumnezeŭ păzită Țară-Romînească, două-zecĭ și patrulea an .

Școala din Bușteni s'a înființat la anul 1865. Localul actual s'a construit din fondurile Caseĭ Regale și s'a inaugurat la anul 1887. Are două sălĭ de învățămînt, una pentru bibliotecă, atelier de meseriĭ și 4 camere pentru învățător. A fost frecuentată în anul 1892 de 60 elevĭ și 30 eleve. Are 2 învățători, cu întreținerea cărora statul cheltuește anual 2484 leĭ.

In Bușteni este o fabrică de hîrtie, una din cele mai marĭ și mai importante întreprinderĭ industriale din valea Prahoveĭ.

Clădită pe moșia Jepi, unde rîul cu acest nume se varsă în Prahova, fabrica de hîrtie este proprietatea fraților Carol și S. Schiel.

Piatra fundamentală a clădirilor acesteĭ fabricĭ s'a pus pe la mijlocul luĭ Aprilie 1882 și în Octombrie acelașĭ an, terminîndu-se instalațiunea, s'a început mai întîiu fabricațiunea hîrtieĭ de mucava. O jumătate an mai tîrziu, în Martie 1883, s'a montat prima mașină pentru fabricațiunea hîrtieĭ de împachetat. La 1886, montîndu-se cu nouă mașinĭ, s'a început fabricarea hîrtieĭ de paie; iar la 1891, fabrica de la Bușteni a început să producă și hîrtie pentru tipar și scris.

Fabrica, iluminată cu electricitate, este pusă în mișcare prin 7 turbine de apă, cu o putere totală de 500 caĭ. In această fabrică se ocupă în permanență 250 lucrătorĭ, dintre carĭ: 187 Romîni, 35 Ungurĭ, 15 Sașĭ, 8 Polonĭ și 5 Italienĭ.

Tot în Bușteni este și o fabrică de var hidraulic, care produce anual cam 300 vagoane de var.

Poziționea cătunuluĭ Bușteni e încîntătoare. Este închis la V. de munțiĭ Jepi, Caraimanul, Omul și Costilele; la E. și N. de munțĭ acoperiți cu pădurĭ de brazi și la S. are valea Prahoveĭ ce se lărgește spre Sinaia.

Mai multe hotele, avînd și restaurante, sunt puse la dispoziția celor ce vizitează această stațiune. Multe case țărănești, în formă de vile, se închiriază în timpul verei de bucureșteni.

Bușteni, *stație* de dr. d. f., jud. Prahova, pl. Azuga, cătun Prahova, pe linia Ploeș i Predeal. Se află între stațiile Sinaia (7.6 kil.) și Azuga (3.7 kil.). Înălțimea d'asupra nivelului mării de

www.dacoromanica.ro

880m.68. Venitul acesteĭ staţiĭ pe anul 1896 a fost de 99553 leĭ, 25 banĭ.

Buştila, *loc*, jud. Dolj, pl. Balta, com. Cîrna, unde este pod pe rîul Dăsnăţuiul.

Buştiucul. (V. Slobozia, sat, com. Fîntînele, pl. Siretul, jud. Botoşani).

Buşumeiul, *cătun*, în com. Călugăreni, pl. Piatra-Muntele, jud. Neamţu, situat pe partea dreaptă a rîuluĭ Bistriţa.

Populaţiunea sa e de 58 loc., saŭ 15 familiĭ, din carĭ 24 bărbaţĭ şi 34 femeĭ.

Buşumeiul, *pîrîiaş*, în com. Călugăreni, pl. Piatra-Muntele, jud. Neamţu; izvoreşte din spre capătul de N.-E. al ramureĭ Munţilor-Prislopuluĭ; se varsă pe dr. rîuluĭ Bistriţa, între localităţile numite Stejarul şi Buşumeiul.

Buta, (Aleşii-din-Teiŭ saŭ Olăneasca), *sat*, cu 133 sufl., jud. Argeş, pl. Gălăşeşti; face parte din com. rur. Teiul.

Buta, *cătun*, pendinte de comuna Şerbăneşti-d.-s., pl. Şerbăneşti. jud. Olt, reşedinţa comuneĭ, situat pe dreapta şoseleĭ judeţene, la gura văeĭ cu acelaşĭ nume, spre S. de Şerbăneşti-d.-s. Are o populaţie de 380 locuitorĭ, din carĭ 42 sunt împroprietăriţĭ după legea rurală. Eĭ posedă 80 boĭ, 50 vacĭ, 60 caĭ, 850 oĭ şi 116 porcĭ.

Are o biserică, deservită de preotul din Şerbăneşti, plătit de comună.

Buta, *braţ*, în plasa Borcea, insula Balta, com. Gîldăul, jud. Ialomiţa; alimentează lacul cu acelaşĭ nume.

Buta, *lac*, în plasa Borcea, insula Balta, com. Gîldăul, jud. Ialomiţa; este format din revărsările braţuluĭ Borcea.

Buta, *pădure*, în plasa Borcea, insula Balta, com. Gîldăul, jud. Ialomiţa, cu o suprafaţă de 60 hect.; esenţă: salcie şi plop.

Buta-cu-Gura-Văieĭ, *trup de pădure*, a statuluĭ, în întindere de 1413 hect., care, împreună cu trupul Călimăneşti, formează pădurea Călimăneşti, judeţul Vîlcea.

Buta-Mare, *vale*, ce se formează la V. de căt. Buta, în Boianul, teritoriul comuneĭ Şerbăneşti-d.-s., pl. Şerbăneşti, jud. Olt; curge de la N.-V. către S.-E. şi se varsă în Dorofeiŭ, la S. de Şerbăneşti-d.-j.

Locuitoriĭ bătrînĭ afirmă că aci a fost, la 1821, o luptă între Turcĭ şi Volintiriĭ luĭ Ipsilante. Greciĭ fiind bătuţĭ şi urmăriţĭ, fugiră peste Olt, către R.-Vîlcea, iar Turciĭ se întoarseră jefuind ţara.

Buta-Mică, *vălcea*, ce se formează la S.-V. în Boianul, pe teritoriul comuneĭ Şerbăneşti-d.-j., pl. Şerbăneşti, jud. Olt; curge de la N.-V. către S.-E., paralel cu Buta-Mare, şi se varsă în gîrla Dorofeiul.

Butanul, *vălcea*, com. Zătreni, plasa Mijlocul, jud. Vîlcea.

Butanuluĭ, (Dealul-) *deal*, judeţul Dolj, pl. Amaradia, com. Mierea-Birnicĭ, înalt de aproape 300 m. Este acoperit cu livezĭ de pruniĭ, viĭ şi cu pădure mărunţă.

Butari, *sat*, face parte din com. rur. Guşoeni, pl. Oltul-d.-j., judeţul Vîlcea. Are o populaţie de 265 locuitorĭ, 148 bărbaţĭ şi 117 femeĭ. Ca populaţie şcolară are 45 copiĭ.

Butariul, *lac*, numit şi Lacul-Butaruluĭ, în com. rur. Almăjelul, pl. Cîmpuluĭ, jud. Mehedinţi.

Butăreşti, *mahala*, în com. rur. Almăjelul, pl. Cîmpul, jud. Mehedinţi.

Butculeşti, *com. rur.*, în plasa Tîrguluĭ, judeţul Teleorman, situată pe partea dreaptă a văeĭ Tinoasa. Are un cătun, Sîrbi-Sfinţeştĭ, căruia îĭ maĭ zice şi Butculeşti-d.-j. saŭ Moşteni. Acest cătun se află parte pe coastă, parte în vălceaua numită Păucească, ce vine despre com. Săceni. Reşedinţa comuneĭ este în Butculeşti-d.-s. Se învecineşte la N. cu com. Săceni, la S. cu com. Sfinţeşti (căt. Răteasca), la E. cu com. Vîrtoapele-d.-s. şi la V. cu căt. Drăgşani de la com. Drăgşenei.

Suprafaţa comuneĭ, dimpreună cu a moşiilor aflate pe dînsa şi cu pămîntul dat locuitorilor după legea rurală, este de aproape 3500 hect. Din acestea, 1750 hect. pămînt arabil şi 745 hect. pădure aparţin d-luĭ N. Butculescu. In cătunul Sîrbi-Sfinţeştĭ sunt peste 300 hect. pămînt arabil, şi vre-o 30 hect. pădure, aparţinînd la diferiţĭ moşneni. Locuitorĭ împroprietăriţĭ după legea rurală, sunt în număr de 182, pe o întindere de 576 hect. Sunt 3 hect. livezĭ cu pruniĭ. Pămîntul moşiilor este fertil.

Populaţiunea comuneĭ şi a cătunuluĭ este de 1067 sufl., din carĭ 272 capĭ de familie şi 180 contribuabilĭ.

Populaţiunea uneĭ părţĭ din cătunul Sîrbi-Sfinţeştĭ este de origină bulgară; ea îşĭ păstrea-

www.dacoromanica.ro

ză încă limba, portul și obiceiurile. Restul populațiunei acestui cătun este compus din Romîni, mai toți proprietari moșteni.

Numărul vitelor în comună și cătun este de 4278 capete, din cari: 734 vite mari cornute, 243 cai, 19 măgari, 3017 oi, 23 capre și 262 porci.

Venitul comunei este de lei 2730 și cheltuelile de 2718. Are o școală, cu un învățător și 87 elevi; două biserici, una în Butculești și alta în Sîrbi-Sfințești, avînd fie-care cîte un preot, un cîntăreț și un paracliser.

Cu com. Săceni la N. și cu com. Sfințești la S.-V. se leagă prin căi vecinale.

Ocupațiunea locuitorilor este numai agricultura.

Butculești-de-Jos sau **Sîrbi-Sfințești**, *cătun*, în pl. Tîrgului, com. Butculești, jud. Teleorman. Are o populațiune de 450 suf., din cari 154 capi de familie; 93 contribuabili.

Butea. (V. Poiana-Hotarele, jud. Vîlcea).

Butea, *sat*, în jud. Roman, pl. Siretul-d.-s., com. Miclăușani, pe malul stîng al rîului Siret, așezat pe o poziție înaltă, spre S. de satul Miclăușani și la o depărtare de 2 kil. de el. Este reședința comunei Miclăușani și satul cel mai populat din toată comuna. Are: 380 capi de familii, 391 contribuabili, 1744 loc., din cari 20 știu carte; 420 case. Această populație este socotită împreună cu acea din satul Liica. Toți loc. din acest sat, 368 capi de fam. sau 1472 loc., sunt Unguri. Se lucrează rotăria, dulgheria, butnăria și cojocăria. Are o biserică de zid. Formează cu satele Caracași, Fărcășeni, Răchiteni și Scheea o parohie catolică. Este legat cu orașul Roman prin șosea.

Buteanul, *vîrf de munte*, din plaiul Loviștea, jud. Argeș.

Buteasca (Măgura-), *cătun*, pendinte de com. Măgura, proprietate a statului, pl. Cîlnișteа, jud. Vlașca, situată pe apa văei Cleniția, la extremitatea vestică a județului, despre Teleorman.

Aci este o biserică deservită de 1 preot și 2 cîntăreți, pendinte de parohia Măgura-Lăceanca.

Vezi com. Măgura.

Buteasca-de-Jos sau **Ciuperceni**, *com. rur.*, compusă din cătunele Buteasca-d.-j. și Buteasca-Moșteni, pl. Glavaciocul, jud. Vlașca. Este situată la N.-V. județului, pe platoul dintre Cleniția și Glavacioc. S'a numit astfel, spre a se deosebi de Buteasca-d.-s. sau Adunați-Buteștі.

In 1888 se afla în această com. 208 contribuabili, din 1096 suflete.

Veniturile comunale în anul 1897 erau de 3489, iar cheltuelile de 2237 lei.

In 1887 s'a cultivat aci o suprafață de 2105 hectare cu diferite cereale.

In comună se află o școală comunală mixtă, cu cinci clase, la care, în 1888, au urmat 30 băeți și o fată.

Este o biserică vechiă cu hramul Sf. Dumitru, deservită de 1 preot și 2 cîntăreți; depinde de parohia Cozmești.

In 1888 se aflau în com. 604 boi și vaci, 35 cai, 389 oi și 270 rîmători.

Comuna este departe de București de 50 kil., de Giurgiu de 65 kil., iar de reșed. plășei, Obedeni, de 22 kil. Este o șosea județeană ce duce pe valea Glavaciocul la Letca-Nouă.

Sunt 4 cîrciumi.

Se face bîlciu în toate Duminicile și la Dumineca Tomei, Sf. Petru și Sf. Dumitru, se ține tîrg cu obor de vite.

Buteasca-de-Jos, *cătun*, pendinte de comuna Buteasca-d.-j., plasa Glavaciocul, jud. Vlașca.

Venit anual 16000 lei.

Are o suprafață de 1450 hect.

La 1864 s'au împroprietărit 100 locuitori pe o suprafață de 400 hect.

Moșia e evaluată de Creditul fonciar rural din București, la suma de 350000 lei.

Aci este o școală comunală și 2 cîrciumi. (Vezi Buteasca-d.-j., com.).

Buteasca-Moșteni, *cătun*, pendinte de com. Buteasca-d.-j., proprietatea moștenilor, alături cu Buteasca-d.-j., în jud. Vlașca.

Suprafața totală a moșiei e de 1200 hect.

Sunt 120 contribuabili.

Are o biserică de zid, a comunei, făcută la 1856.

Buteștі sau **Adunați-Buteștі** (se mai numește și **Siliștea**), *com. rur.*, pl. Glavaciocul, jud. Vlașca, fostă a mănăstirei Comana. Are o suprafață de 1310 hect.

Venitul anual al moșiei este de 13000 lei. Evaluată de Creditul funciar rural din București, la suma de 350000 lei.

Este situată pe platoul dintre apele Cleniția și Cîlnișteа, la N.-V. județului.

In comună se află 177 contribuabili, din 826 suflete.

Venitul comunal este de 2655 lei, iar cheltuelile de 2388 lei.

Se cultivă 850 hect. cu diferite cereale. Se cresc gogoși de mătasă.

www.dacoromanica.ro

Este o şcoală mixtă, cu 4 clase, frecuentată de 21 băeţi şi 3 fete.

Se află în comună o biserică, care ţine de parohia Purani, şi la care serveşte un preot şi doi cîntăreţi.

Numărul vitelor este de 1169: 302 boi şi vaci, 37 cai, 520 oi, şi 310 rîmători.

Sunt 3 cîrciumi.

Este departe de Bucureşti de 59 kil., de Giurgiu de 70 kil., iar de Obedeni, reşedinţa plăşei, de 24 kil., o şosea judeţeană duce la Pueni.

Buteşti, *sat*, jud. şi pl. Argeş, pendinte de com. rur. Zărneşti-Cacaleţi; are 28 de familii.

Buteşti, *cătun*, pendinte de com. Purani-d.-s. saŭ aï Mitropoliei, pl. Glavaciocul, jud. Vlaşca, situat pe coastele apeï Glavaciocul.

In acest cătun este o biserică, deservită de un preot şi 2 cîntăreţi.

Pe teritoriul luï este un petic de pădure al statuluï, pendinte de ocolul silvic Ghimpaţi. (Vezï comuna Purani).

Butilă (Valea-luï-), *vale*, la N. com. Mădulari, plasa Cerna, judeţul Vîlcea, lîngă pîrîul Stăiculeşti.

Butimanul, *sat*, jud. Dîmboviţa, pl. Ialomiţa, cät. şi com. Cătunul.

Butimanul, *sat*, plasa Znagovul, jud. Ilfov; face parte din com. rur. Butimanul-Luceanca. Cade la extremitatea judeţuluï de Nord-Vest.

Aci este reşedinţa primărieï. Are o şcoală mixtă, frecuentată de 19 elevï şi 1 elevă, cu întreţinerea căreia statul şi comuna cheltuesc anual 1388 leï. Localul s'a construit de judeţ în anul 1887; s'a cheltuit cu zidirea luï 6460 leï.

Suprafaţa totală a satuluï e de 247 hect. Are o populaţie de 267 locuitorï, din carï 230 Romînï şi 37 Ţiganï de meserie muncitorï de pămînt şi parte lăutarï, toţï creştinï ortodoxï.

D. St. Iorgulescu are 150 hect., din carï cultivă 110 hect., 5 rămîn sterpe, 20 sunt izlaz şi 15 pădure. Locuitoriï cultivă tot pămîntul, afară de 9 hect. carï rămîn sterpe.

Comerciul se face de 1 cîrciumar.

Numărul vitelor marï este de 164 şi al celor micï de 225.

Are o povarnă şi un pod stătător.

Acest sat s'a înfiinţat la anul 1790, după cum spun locuitoriï, în urma victorieï cîştigate de armatele austro-ruseştï, în contra Turcilor, la Focşani şi Mărtineşti, pe Rîmnic.

In timpul acestuï războiŭ, locuitoriï, fugiţï de frica oştilor străine, precum şi de foamete şi angarale, s'aŭ pitit în pădurea din aceste locurï, unde se ocupaŭ cu facerea de buţï, de unde şi satul s'a numit Butimanul (?) Aceştï pribegï aŭ fost aduşi de Clucerul State, fostul proprietar al moşieï, în acest loc. Acesta le-a dat pămînt pentru hrană şi ajutor de case, înfiinţînd acest cătun.

Este situat pe loc şes, d'asupra văeï Luicăneasca.

Are o biserică, clădită la anul 1836 de preotul Constantin Mirodot, în unire cu locuitoriï, la care servesc 2 preoţï şi 2 cîntăreţi.

Butimanul-Luceanca, *comună rurală*, pl. Znagovul, jud. Ilfov, situată la N.-V. de Bucureşti, la extremitatea jud., spre jud. Dîmboviţa, 32 kil. departe de Bucureşti.

Se compune din satele: Butimanul, Linia-Luceanca, Luceanca, Păşcăneanca, Sterianul-d.-s., Sterianul-d.-mj. şi Sterianul-d.-j., cu o populaţie de 1226 locuitorï, carï trăesc în 276 case.

Suprafaţa totală a satuluï e de 2342 hect.

Proprietariï: D-niï St. Iorgulescu, A. Vanicu, B. Rătescu, P. Vlahuţi, C. Presan şi I. Goruneanu, aŭ 1728 hect. şi locuitoriï 614 hect.

Proprietariï cultivă în total 834 hect.; 25 rămîn sterpe; 168 sunt izlaz, 695 pădure şi 2 vie. Locuitoriï cultivă 574 hect. şi 40 rămîn sterpe.

Comuna are 246 contribuabilï; budgetul e de 3792 leï la venituri şi 3932 leï la cheltuelï.

In comună sunt două biserici, la Butimanul şi la Luceanca, deservite de 2 preoţï; o şcoală mixtă.

Numărul vitelor marï e de 920 (163 caï şi epe, 403 boi, 306 vaci şi viţei, 18 taurï, 30 bivolï şi bivoliţe) şi de 1228 vite micï (22 capre, 304 porcï şi 902 oi.)

Dintre locuitorï, 245 sunt plugarï, 7 industriaşi şi 25 aŭ diferite profesiuni. Arătura se face cu 76 pluguri: 64 cu boi şi 12 cu caï. Locuitoriï aŭ 202 care şi căruţe: 156 cu boi şi 46 cu caï.

Locuitorï împroprietăriţi sunt 156 şi neîmproprietăriţi 129.

Comerciul se face de 8 cîrciumarï.

In Butimannl este: 1 povarnă, 1 maşină de treerat cu aburï, 1 pod stătător şi 1 heleşteŭ. Stabiliţi sunt 16 străinï.

Butişoaieï (Valea-), *vale*, plasa Jiul-d.-s., com. Floreşti, judeţul Dolj.

www.dacoromanica.ro

Butişoara, *fost sat*, pl. Băileşti, com. Urzicuţa, jud. Dolj.

Butnariul, *mic afluent* al pîrîuluĭ Suha-Mare, com. Mălini, jud. Suceava.

Butnariul, *pîrîŭ*, izvoreşte din pădurea statuluĭ, de sub dealul Sucevenilor, din partea de S.; curge spre V., pe valea Lipovăţul, prin mijlocul satuluĭ Lipovăţul, pl. Crasna, jud. Vasluiŭ, şi, de la un loc, coteşte spre N. pănă în marginea satuluĭ, de unde apucă spre E., alăturea cu drumul spre Vasluiŭ; după un curs de aproape 9 kil. se varsă pe dreapta rîuluĭ Bîrlad, aproape de satul Gura-Muntenilor, primind în cursul săŭ pîraiele: Broşteni, Bodea, Corbul, Timofteiŭ şi Spătarul.

Butnariul (Vîrful-), *munte*, în com. Mălini, jud. Suceava.

Butnarul, *pădure*, în judeţul Buzăŭ, comuna Pîrscovul, cătunul Bădila, în întindere de 200 hectare.

Butnăraşul, *deal*, acoperit de ţarine, în com. Dolheşti, judeţul Suceava.

Butnăraşuluĭ (Pîrîul-), *mic afluent* al Şomuzuluĭ-Mare, în com. Dolheşti, jud. Suceava.

Butnăreşti, *sat*, în jud. Roman, pl. Siretul-d.-j., com. Bogzeşti, la o depărtare de 3 kil. de el, pe pîrîul Butnăreşti. Este reşedinţa comuneĭ Bogzeşti. Are 150 capĭ de familie, saŭ 503 sufl., din carĭ 76 contribuabilĭ; 122 case. Populaţia este romînă, afară de 5 fam. Evreĭ. Sunt 250 capete vite marĭ. Are o biserică de zid şi o şcoală mixtă, care a fost frecuentată în anul şcolar 1886—87 de 30 elevĭ, din 55 înscrişĭ.

Butnăreşti, *pîrîŭ*, curge prin judeţul Roman, plasa Siretul-d.-j., com. Bogzeşti şi Săcueni. Izvoreşte din satul Climeşti (Ghirva), jud. Neamţu. Curge de la N.-V. către S.-E., intră în acest judeţ pe la satul Giuleşti, udă satele: Giuleşti, Butnăreşti şi Cocoşi, şi la satul Săcueni se uneşte cu pîrîul Poarca, cu care se varsă apoĭ în pîrîul Valea-Neagră de-a dreapta şi la Est de satul Mircesti, comuna Săcueni.

Butnăriţa, *munte*, în com. Mălini, jud. Suceava.

Butnăriţa, *pisc*, al Dealuluĭ-Mare, com. Mironeasa, pl. Stavnicul, jud. Iaşi.

Butnăriţa, *vale*, din com. Mironeasa, pl. Stavnicul, jud. Iaşi. (V. Urşita, vale).

Butnăriţeĭ (Pîrîul-), *mic afluent*, al pîrîuluĭ Suha-Mică, în com. Mălini, jud. Suceava.

Butoeşti, *com. rur.*, aşezată în partea de răsărit a pl. Motrul-d.-j., jud. Mehedinţi, la distanţă de 64 kil. de oraşul Turnul-Severin, situată în lunca Motruluĭ. Butoeşti altă dată eraŭ despărţiţĭ în două părţĭ: Butoeşti-d.-s. şi Butoeşti-d.-j. Are 122 contribuabilĭ, din 620 locuitorĭ, locuind în 155 case. Ocupaţiunea locuitorilor este agricultura şi creşterea vitelor. Calitatea pămîntuluĭ este bună. Locuitorii posedă: 24 pluguri, 51 care cu boĭ, 11 căruţe cu caĭ şi 60 stupĭ.

Are o biserică, deservită de 1 preot şi 2 cîntăreţĭ; o şcoală, cu 1 învăţător, frecuentată de 36 elevĭ şi 2 eleve. Are 2 cîrciumĭ. Budgetul comuneĭ coprinde la venitурĭ 2012 leĭ, iar la cheltuelĭ 1430 leĭ. Numărul vitelor este de 1244: 406 vite marĭ cornute, 28 caĭ, 360 oĭ şi 450 rîmătorĭ. Pe teritoriul com. se află o pădure mare seculară. Prin Butoeşti trece şoseaua naţională Vîrciorova-Turnul-Severin-Craiova-Bucureşti.

Butoeşti, *staţie* de dr. d. f., jud. Mehedinţi, pl. Motrul-d.-j., com. Butoeşti, pe linia Craiova-T.-Severin. Se află între staţiile Filiaşi (13.1 kil.) şi Strehaia (11.1 kil.). Înălţimea d'asupra nivelului mărĭĭ de 116m.59. Venitul acesteĭ staţiĭ pe anul 1896 a fost de 47467 leĭ, 36 banĭ.

Butoĭ (La-Crucea-luĭ-), *loc izolat*, în jud. Buzăŭ, comuna Gura-Teghiĭ, pe plaiul munteluĭ Bradul.

Butoianuluĭ (Dealul-), *deal*, în com. Goleşti-Badeĭ, pl. Podgoria, jud. Muscel.

Butoiasca, *pădure*, în jud. Buzăŭ, com. Gura-Sărăţeĭ, cătunul Nenciuleşti; are 40 hect. (Vezĭ Brînzeasca).

Butoiul, *com. rur.*, pl. Dîmboviţa-Dealul, jud. Dîmboviţa. Această com. este situată pe valea Butoiul, între dealul Dîrmocteanul, Dealul-Cobiĭ, Dealul-Ceruluĭ, Dealul-Moţiĭ, şi Dealul-cu-Pădurile şi este udată de apele: Butoiul, Mare, Butoiul-Sec, Puturoasa, Valea-Dadiĭ şi Izvorica, peste carĭ sunt două podurĭ marĭ, două maĭ micĭ şi cincĭ podeţe. Butoiul se compune din treĭ cătune: Butoiul-d.-s., Butoiul-d.-j. şi Valea-Dadiĭ, cu 995 locuitorĭ Romînĭ. Această comună nu produce maĭ nimic, de oare-ce maĭ tot pămîntul peste 3500

www.dacoromanica.ro

hect., este acoperit cu păduri, pentru care şi locuitorii se ocupă mai mult cu lemnăria.

Pe apa Butoiului-Mare sunt 6 mori. In com. este o biserică întreţinută de enoriaşi şi o mănăstire întreţinută de stat. Butoiul se învecineşte la E. cu com. Lucieni şi Dragomireşti, de care se desparte prin păduri mari; la V. cu Ludeşti şi Hulubeşti, despărţindu-se iarăşi prin păduri; la N. cu hotarele moşnenilor Ludeşti, despărţindu-se tot prin păduri; la Sud se învecineşte cu comuna Valea-Caselor şi Cobia, despărţindu-se numai de Valea-Caselor printr'o mică cîmpie de luncă. In com. Butoiul este o şcoală clădită de locuitori.

Mai toţi locuitorii din cătunul Butoiul-d.-j. sunt de origină Ţigani, şi se ocupă cu diferite meserii; ei sunt: lăutari, fierari, lemnari, croitori, etc.

Butoiul, *cătun,* al com. Pîrşcoveni, pl. Olteţul-Oltul-d.-s., jud. Romanaţi, situat pe stînga Olteţului, aproape de gura apei Burluiul, la S. de Dealul-Sarului. Are 50 de familii şi 243 locuitori. Are o biserică Adormirea-Maicei-Domnului, zidită la 1881, deservită de 1 preot şi 2 cîntăreţi.

Butoiul, *baltă,* jud. Dolj, pl. Cîmpul, com. Piscul.

Butoiul, *mănăstire,* în com. cu acelaşi nume, jud. Dîmboviţa. Mănăstirea Butoiul s'a fondat de Vornicul Udriste şi de Logofătul Dragomir de la Băneşti, pe timpul lui Mircea-cel-Bătrîn. Fondatorii aŭ înzestrat-o cu mai multe moşii, anume: Butoiul, Rogoazele-din-Celeeni, Davideşti, Răstoaca, Vlăduţa şi Celeiul, jumătate cu balta, precum şi cu mai multe sălaşe de Ţigani.

In osebite rînduri a fost reparată şi adăugită prin evlavia altor Romîni, precum: de Radu Voevod, prin închinarea moşiei Tătuleşti; de căpitanul Mihaiŭ şi jupîneasa lui Dragna, prin adausul din moşia Pătroaia; de Banul Spahiu, cu o parte din Vîlsăneşti; de călugărul Sava, care i-a făcut danie moşia sa Lăreşti-de-Munte.

Această mănăstire a fost închinată la Sf. Ştefan de la Meteora în Turcia.

Butoiului (Iezerul-), *lac,* plasa Ialomiţa-Balta, insula Balta, comuna Gaiţa, jud. Ialomiţa.

Butul (Turnul-), *stîncă* tîcloasă pe vîrful Ceahlăului, jud. Neamţu, numită ast-fel de la forma ei cilindrică. Legenda atribueşte existenţa sa următoarei întîmplări:

Pe vremea lui Alexandru-cel-Bun, trăia un ostaş dintre cei mai vestiţi şi viteji, care se numea Butu. El era logodnicul Anei, fiica lui Alexandru-Vodă, cînd fu trimes departe de ţara lui cu 400 de călăreţi Romîni pentru a da ajutor Polonilor în lupta cu Teutonii, unde el muri sub zidurile cetăţii Marienburg. Ana află, mai tîrziŭ, de aceasta şi, nemîngăiată de moartea logodniculuĭ ei, căreia îi jurase credinţă pănă la moarte şi văzînd că tatăl ei voeşte s'o mărite după un boer din ţară, şi apoi după nişte boeri poloni, s'a sfătuit cu Helgea, o mare vrăjitoare de pe timpurile acelea, care i-a făgăduit să-i scoată pe logodnicul săŭ din mormînt şi să-l aducă la dînsa. Şi într'adevăr, zice balada, în noaptea nunţii, vrăjitoarea, prin farmecele ei, aduse pe Butul strigoiul, care îndemnă pe Ana să plece cu el. Ea se înduplecă la rugăminţile iubitului ei logodnic şi amîndoi plecară călare pe calul strigoiŭ al lui Butu către ţări îndepărtate. Ajungînd la Piatra-Teiului, (tot în judeţul Neamţu), unde era locaşul dracilor, calul poticni şi Ana a trebuit, după povaţa lui Butu, să arunce cruciuliţa şi mătăniile ce le avea dăruite de un sihastru; dar tocmai cînd calul zbura peste munţi şi era cît pe ce să treacă şi piscul Ceahlăului, cocoşul a cîntat şi atunci se auzi o detunătură straşnică, care zgudui tot muntele, iar Butul cu calul şi logodnica lui fură prefăcuţi în stînca care se vede şi astăzi.

Butuc (La-), *mocirlă,* pe moşia Baia, jud. Suceava.

Butucari, *sat,* jud. Bacăŭ, plasa Tazlăul-d.-j., al comunei Berzunţul, situat în apropiere de satul Berzunţul şi pe pîrîiaşul Butucari. Are o biserică catolică clădită la 1831 de locuitori. Circiumă este una. Capi de familie sunt 67, din 218 suflete. Animale se numără: 14 cai, 316 vite mari cornute, 24 porci şi 22 capre.

Butucari, *pîrîiaş,* judeţul Bacăŭ, pl. Tazlăul-d.-j., com. Berzunţul, care curge din dealul Piatra-Albă, prin satele Berzunţul şi Butcari şi se varsă în pîrîul Berzunţul-Mare, după ce se încarcă cu pîrîiaşele Dragomirul şi Puşcaşiul.

Butucari, *vale,* în jud. Bacăŭ, pl. Tăzlăul-d.-j., com Berzunţul, prin care curge pîrîul cu acelaşi nume.

Butucarilor (Dealul-), *deal,* în jud. Bacăŭ, plasa Tăzlăul-d.-j.,

www.dacoromanica.ro

de pe teritoriul comuneĭ Berzunțul.

Butucariul, *deal*, în jud. Bacău, pl. Tazlăul-d.-j., comuneĭ Sănduleni, pe teritoriul satuluĭ Sănduleni.

Butucărașul, *pîrîŭ*, în jud. Bacău, pl. Tazlăul-d.-j., com. Sănduleni, care curge prin satul Sănduleni și se varsă d'a stînga Tazlăuluĭ-Mare. In valea luĭ se găsește mult gips și de o calitate bună.

Butucăria, *sat*, în partea de N.-V. a com. Telejna, pl. Mijlocul, jud. Vasluiŭ, situat pe o așezătură a culmeĭ dealuluĭ cu asemenea numire, pe o suprafață de 157 hect., din carĭ 128 hect. pădure și 4 hect. vie. Are o populațiune de 50 familiĭ saŭ 255 suflete, Romînĭ, ocupîndu-se cu agricultura și creșterea vitelor. Loc. posedă: 10 pluguri și 30 care cu boĭ, precum și 100 stupi de albine.

Are o biserică, făcută de locuitorĭ în anul 1854, deservită de 1 preot și 1 eclesiarc.

Satul Butucăria este proprietate vechiă a locuitorilor răzeșĭ, de la străbunii lor, ce o aveaŭ de pe timpul mareluĭ Domnitor Ștefan, în urma bătălieĭ cu Turciĭ de la Valea-Racoveĭ.

Părțile de pămînt de pe moșia acestuĭ sat se numesc: Childești, Micășești, Tărăceni și Benchești.

Numărul vitelor e de 419: 65 vite marĭ cornute, 300 oĭ, 14 caĭ și 40 rîmătorĭ.

Butucăria, *deal*, spre V. de dealul Chioaia. Pe coasta și culmea acestuĭ deal e așezat satul Butucăria, din com. Telejna, pl. Mijlocul, jud. Vasluiŭ. El se întinde spre S., și, în marginea pădureĭ din satul Telejna-d.-j., se desparte în două: partea de deal despre E. ia numirea de Dealul-luĭ-Topor, care se termină spre S. de satul Telejna; ramura a doua se întinde spre V. de Dealul-Toporuluĭ, luînd numirea de Dealul-Telejneĭ, pe a căruĭ coastă și culme e situat satul Telejna-d.-s. Această ramură se întinde spre S. și aproape de satul Ciofeni se desparte în două. Puțin maĭ la vale, între aceste două ramificărĭ, este situat satul Ciofeni. Ramificarea despre Est se termină din jos de Ciofeni, lîngă pîrîul Telejna; cea despre Vest se prelungește pănă aproape de rîul Bîrlad, luînd numirea de Capul-Dealuluĭ, în comuna Zăpodeni.

Pe aceste dealurĭ se face cultură întinsă de cereale, iar pe culmea dealuluĭ de la Butucăria și pănă la Ciofeni se află pădurĭ.

Butuceanca (Butucele), *moșie*, în jud. Prahova, com. Sîngerul; intră puțin în jud. Buzău în com. Lapoșul și desparte cătunul Lapoșul de cătunul Lăpoșelul.

Butuci, *sat*, face parte din com. rur. Sîngerul, pl. Podgoria, jud. Prahova. Are o populație de 118 loc., 57 bărbațĭ și 61 femeĭ. Aci e o biserică fondată la anul 1893 de Mihail I. Băbeanu.

Butuci, *baltă*, în jud. R.-Sărat, pl. Marginea-d.-j., la Sudul com. Măicănești, formată din revărsările rîuluĭ Rîmnicul-Sărat; din ea ia naștere pîrîul Puturoasa, afluent al Buzăuluĭ; malurile sale sunt acoperite cu stuf și trestiĭ.

Butucĭ, *iezer*, jud. Brăila, la N. iezeruluĭ Iorguleasa, între Dunărea-Vapoarelor și canalul Vîlciul, din com. Ciacîrul.

Butuci, o parte din *pădurea* situată pe malul stîng al Siretuluĭ, la S. de Movileni-d.-j., com. Movileni, jud. Tecuciŭ.

Butucĭ (Crucea-de-la-), *cruce de piatră*, lîngă balta Butuci, jud. R.-Sărat.

Butuci (Lacul-cu-), *lac*, în jud. Ialomița, pl. Borcea, insula Balta, alimentat de brațul Bîtlan și de alte brațe maĭ micĭ.

Butucilor (Gîrla-), *pîrîaș*, în jud. Neamțu, com. Pîngărați, pl. Piatra-Muntele; izvorește din munțiĭ Bîtca-Cailor, ramura Tarcăuluĭ; curge îndreptat către S.-V. pe cuprinsul moșieĭ Tarcăul, vărsîndu-se în josul loculuĭ izolat numit Brateșul, pe partea dreaptă a rîuluĭ Tarcăul.

Butucoasa, *lac*, în pl. Borcea, insula Balta, comuna Șocariciul, jud Ialomița.

Butucoasa, *lac*, în pl. Ialomița-Balta, insula Balta, com. Bordușani, jud. Ialomița.

Butucoasa, *pichet* vechiu, cu No. 12, către Moldova, jud. R.-Sărat, pl. Orașul, com. Andreași, lîngă rîul Milcovul, și la gura pîrîuluĭ Butucoasa.

Butucoasa, *pîrîŭ*, în jud. R.-Sărat, pl. Orașuluĭ, com. Andreași; izvorește din culmea Scorușuluĭ; se varsă în rîul Milcovul, pe dreapta luĭ.

Butucul, *deal cu vii*, în jud. Mehedinți, pl. Motrul-d.-s.; ține de com. rur. Cătunele.

Butucul-Lupuluĭ, *vîrf de munte*,

www.dacoromanica.ro

jud. Bacău, pl. Trotușul, pe teritoriul com. Hîrja.

Buturugari, *cătun*, pendinte de com. Uzunul, din pl. Cîlnișteа, jud. Vlașca, situată pe o mică vălcea, la partea de S. a moșieĭ Uzunul. Acest sat a început a se strînge la 1864. Proprietariĭ moșieĭ Uzunul, carĭ p'atuncĭ eraŭ fraţiĭ Dimitru din Giurgiŭ, în scop ca să populeze moșia și să o transforme din starea păduroasă în care se afla, după ce aŭ tăiat pădurea în acea parte, aŭ dat la orĭ-ce locuitor venea să se așeze acolo cîte un pogon pămînt, fără banĭ, și i-aŭ îngăduit să scoată buturugĭ, cu condiţiune ca rodul celor d'întîĭ 3 anĭ să aparţie acelor ce ar fi scos buturugile. De aci oamenĭĭ, carĭ la început se ocupaŭ cu scosul buturugilor, aŭ luat numirea de Buturugarĭ, dîndu-se această numire și miceĭ vălcele, pe care se așezase satul.

Azĭ sunt aci așezate 50 case și bordee.

Buturugari, *vale*, în proprietatea Uzunul, jud. Vlașca. Și-a luat numirea de la 1864, de cînd s'aŭ așezat locuitoriĭ acolo. (Vezĭ Buturugari, cătun).

Buturugeni, *sat*, face parte din com. rur. Prisiceni-Buturugenĭ, pl. Sabarul, jud. Ilfov. Este situată la N. de Bucureștі, între rîul Argeș și limita jud. despre Vlașca.

Aci este reședinţa primărieĭ.

Se întinde pe o suprafaţă de 512 hect. Are o populaţie de 305 locuitorĭ. D-l G. Enescu are 343 hect. și locuitoriĭ 169 hect.

Proprietarul cultivă 123 hect.; 50 sunt izlaz, 170 pădure. Locuitoriĭ cultivă tot terenul.

Comerciul se face de 2 cîrciumarĭ.

Numărul vitelor marĭ e de 198 și al celor micĭ de 341.

Buturugĭ (La-), *loc de arătură*, în pădurea Ţintea-Mărgineanca, jud. Prahova.

Buţi, *deal*, com. Rîjleţul-Govora, pl. Vedea-d.-s., jud. Olt.

Buţi, *lac*, la E. comuneĭ Săscioara, pl. Mijlocul, jud. Vîlcea.

Buţi, *movilă*, jud. Brăila, la S.-V. com. Osmanul, numită și Movila-de-la-Puţ, ca la 4 kil. de satul Osmanul.

Buţi, *vale*, izvorește din comuna Cotești și se varsă în rîul Tîrgul, pe malul drept, după ce udă partea de Nord a com. Schitul-Goleşti, plasa Rîurile, judeţul Muscel.

Buţilor (Drumul-), *drum*, pleacă dintre com. Gîrcovul și Giuvărești, străbate toată pl. Balta-Oltul-d.-j., jud. Romanaţi, în direcţie spre N. și ajunge la Caracal, după 45 kil. Ocupă mijlocul între traseul linieĭ fierate și cursul Oltuluĭ și este, pe un lung curs, paralel cu aceste 2 liniĭ.

Buţulucul, *sat*, în partea nordică a com. Păușești, pl. Cîrligătura, jud. Iași, lîngă satul Romînești, din com. Movileni, pl. Copoul, la distanţă de 14 kil. de reședinţa comuneĭ. Despre acest sat legenda spune că maĭ înainte era locuit de hoţĭ, carĭ aveaŭ ascunzătorĭ în pămînt.

Acest sat, împreună cu Amara, de pe teritoriul com. Movileni, pl. Copoul, formează un trup de moșie (V. Amara, moșie), cu o suprafaţă de 2145 hect. și cu o populaţie de 23 familiĭ, saŭ 900 suflete.

Numărul vitelor este de 178 capete, din carĭ: 122 vite marĭ cornute, 13 caĭ și 43 rîmătorĭ.

Buţulucul, *pîrîŭ*, care izvorește de pe moșia Serafinești, com. Corni, curge prin com. Poiana-Lungă, pl. Siretul, jud. Botoșani, se unește cu pîrîul Toplița și se varsă în iazul Clopoţelul.

Buza, *pădure*, în jud. Mehedinţi, pl. Dumbrava; ţine de teritoriul comuneĭ rurale Piria.

Buza-Bogolinuluĭ, *munte*, peste care trece hotarul între Dorna și Broșteni, jud. Suceava.

Buza-Pisculuĭ, *deal*, la 5 kil. spre N. de com. Recea, plasa Horezul, jud. Vîlcea.

Buza-Plaiuluĭ, *loc*, unde a fost moară și cîrciumă, pe apa Motrul-Sec, proprietatea D-luĭ I. D. Spineanu, în jud. Mehedinţi, plaiul Cloșani, com. rur. Cloșani.

Din acest loc începe plaiul cel mare ce duce la munţiĭ Oslea și Pietrele-Albe, trecătoare peste graniţă în imperiul austriac. (Vezĭ Oslea, plaiŭ).

Buza-Șărbeĭ, unul dintre *piscurile* munteluĭ Pietrele-Roșiĭ, în com. Neagra-Șaruluĭ, jud. Suceava.

Buza-Toplicioareĭ, *munte*, între comunele Dorna, Șarul-Dorniĭ și Broșteni, jud. Suceava.

Buzat (Iazul-), *gîrlă*, jud. R.-Sărat, ce se desface din pîrîul Motnăul, udă com. Dumitrești, plaiul Rîmnicul și se aruncă iarăși în Motnăŭ; are treĭ morĭ pe dînsul.

Buzata, *sat*, face parte din com.

www.dacoromanica.ro

rur. Apostolache, pl. Podgoria, jud. Prahova. Are o populație de 94 locuitorĭ, 39 bărbaţĭ, 55 femeĭ. Locuitoriĭ săĭ s'aŭ împroprietărit la anul 1864.

Buzata, *rîŭ,* izvorește din pădurile statuluĭ, din dealul Măstănești, com. Apostolache, plasa Podgoria, județul Prahova; formează limita de V. între cătt. Buzata și com. Podeni-Noĭ, și se varsă în rîul Cricovul-Sărat, între com. Apostolache și Podeni-Noĭ. Curge de la Nord la Sud.

Buzatul, *numire vechiă,* a cătunuluĭ Mucești, com. Buda, jud. R.-Sărat.

Buzatul, *lac,* în jud. R.-Sărat, plaiul Rîmnicul, comuna Buda, cătunul Mucești; produce caracudă măruntă, ce se consumă în localitate.

Buzatul, *vale,* comuna Gornetul-Cuib, plasa Podgoria, jud. Prahova. Izvorește de sub Vîrful-Doruluĭ, în partea de N.-V. a cătt. Bogdănești. In cursul săŭ formează o frumoasă cascadă. Își trage numele de la un locuitor, Ioniță Buzatu, care a fost în vechime posesorul acestuĭ loc.

Buzatuluĭ (Măgura-), *măgură,* jud. Dolj, pl. Băilești, com. Galicea-Mare, pe lîngă care trece limita de E. către com. Galiciuica.

Buzatuluĭ (Măgura-), *măgură,* jud. Dolj, pl. Cîmpul, comuna Desa.

Buzatuluĭ (Pădurea-), *pădure,* pe moșia statuluĭ Merișani, din pl. Teleormanuluĭ, județul Teleorman. Are o întindere ca de 300 hect., cu arborĭ de diferite esențe.

Buzaţi, *moșie,* fără sat, situată spre E. satuluĭ Timișești, pl. de Sus-Mijlocul, jud. Neamțu, între moșiile Preotești, Plăești, Timișești, din jud. Neamțu, Ungurași, Stănislăvești-Oțelești și Boureni, din jud. Suceava.

A fost proprietatea mănăstireĭ Neamțu și închinată Mitropolieĭ de Iași, starea I-a. Pe cuprinsul săŭ se află o singură casă mare, în care aŭ locuit niște călugărĭ, pe timpul cînd aicĭ eraŭ văcăriile și tîrlele de oĭ ale mănăstireĭ. Astăzĭ clădirea este aproape dărăpănată și locuită de călugăriĭ carĭ țin grădinăriĭ pe trupul moșieĭ.

Suprafața moșieĭ Buzați e de 429 hect.

Buzăelul, *pîrîŭ,* în jud. R.-Sărat, pl. Rîmnicul-d.-j.; izvorește de pe teritoriul comuneĭ Sălcioara, o udă în partea de V., primește pîrîul Valea-de-la-Humă și se varsă în pîrîul Valea-Sălcieĭ, lîngă locul Treĭ-Movile.

Buzăelul, *pîrîŭ,* în jud. R.-Sărat, pl. Marginea-d.-j.; izvorește de pe teritoriul comuneĭ Gulianca, trece prin cătunul Ariciul, primește pîrîul Puturoasa, ce trece prin cătunul Gulianca și se varsă în rîul Buzăŭ, pe stînga luĭ.

Buzăeni, *vale,* în pl. Borcea, teritoriul com. Ceacul, jud. Ialomița.

Buzăul, *județ,* numit ast-fel după rîul Buzăul, care îl udă în tot lungul săŭ, situat în partea centrală și nordică a țăreĭ, întinzîndu-se între 23° 44′ și 24° 56′ longitudine orientală și între 44° 46′ și 45 și 47′ latitudine septentrională.

Numirea de Buzăŭ, mulțĭ o cred a fi de origină slavonă, de la cuvîntul Boza=turbure, ceea ce ar coincide cu faptul că apa rîuluĭ Buzăul curge maĭ tot-d'a una turbure. Numirea însă e ante-slavă, ante-gotă și ante-romană. Pentru prima oară cuvîntul Buzăŭ se întîlnește în anul 372 p. Ch. (Epistola ecclesiae gothicae. Vezĭ Șincaĭ, «Cronica», ed. II, anul 372, pag. 89 sub forma Μουσαῖον = Muzău. Vezĭ: «Colecție de viețile Sfinților», Constantinopole, 1845, IX, p. 55: «διὰ τοῦτο ἔφερον αὐτὸν εἰς τὸν ποταμὸν Μουσαῖον, καὶ ἐπεῖ βαλόντες. etc. Vezĭ Xenopol: «Istoria Romînilor», vol. I, p. 303. Vezĭ Erbiceanu: «Istoria Mitropolieĭ Moldoveĭ și Sucevei», prefața p. XVI). Forma Muzeu nu poate fi de cît saŭ o alterațiune a cuvîntuluĭ Buzăŭ, știut fiind, că Grecĭĭ, neavînd sunetul *B,* îl reprezintă prin *mp;* în transcrierĭ *p* s'a omis, rămîind numaĭ *m* și de aci Muzău în loc de Buzăŭ; saŭ că *m* în decursul timpuluĭ a trecut în *b,* analog: Eleemosynarium = Ἐλεημοσύνη = Mosinarium = Busunaru. Semnificația cuvîntuluĭ nu se cunoaște încă. Opiniunea luĭ Dionisie Fotino (Ἱστορια τῆς παλαὶ Δακιας, vol. III, p. 196), că Buzăul, după Geografia luĭ Ptolomeu, s'ar fi numit în vechime Napuca, e greșită. Se știe, că cetatea dacică Napuca, era unde e Clujul actual (Gr. Tocilescu «Dacia înainte de Romanĭ», p. 69 și 77). Această eroare a luĭ Fotino a vulgarizat-o Genilie în a sa «Geografie» din 1835, p. 201, de la care a împrumutat-o maĭ toțĭ cîțĭ aŭ scris în urmă Geografia Țăreĭ.

Limitele.—Limita acestuĭ județ la N.-V. începe din muntele Tătăruțul, care face hotar între județele Buzăŭ, Prahova și Tran-

www.dacoromanica.ro

silvania, înaintează puțin spre S. la plaiul Biteĭ, unde se curmă pîrîul Crasna, punct numit și Curmătura-Crasneĭ și de aci continuă pe albia acesteĭ ape, până la vărsarea eĭ în rîul Buzăul (distanța 20 kilometri). De la Gura-Crasneĭ, hotarul se lasă pe albia rîuluĭ Buzăul până la Cheia-Cordunuluĭ, punct unde rîul Buzăul intră în județ (distanță 3 kilometri), trece rîul și se dirige, descriind un arc, spre Nord-Est, prin punctele Stînca-Cheeĭ, Plaiul-Cerbuluĭ, Tabla-Cheeĭ (distanță 1500 metri), Zimbrul, munții Bota-Mică, Bota-Mare și Poiana-din-Cale, apoĭ se lasă puțin spre Sud și merge pe șeaua munteluĭ Surducul, până dă în Izvorul-Surduculuĭ (distanță 12 kilometri); apoĭ o ia pe cursul acestuĭ izvor până la vărsătura luĭ în rîul Bîsca-Mare, (distanță 3 kilometri); de aci se lasă pe apa Bîsceĭ-Marĭ în jos, până în fața guriĭ izvoruluĭ Pitac-Patac (distanță 6 kilometri), unde este și punctul de despărțire al plaiuluĭ Buzăŭ de plaiul Pirscov. De aci se dirige drept spre N., pe albia izvoruluĭ Pitac-Patac, până în dreptul munteluĭ Hosszucos, peste care trece în linie dreaptă și dă în albia izvoruluĭ Bîsculița, în fața guriĭ izvoruluĭ Corîiul, trece izvorul Bîsculița și o ia pe izvorul Corîiul până la sorgintea luĭ; urcă apoĭ peste plaiurĭ și, pe culmea dintre munțiĭ Corîiul și Bălești; merge până în vîrful munteluĭ Bălescu (distanță 12 kil.); de aci coboară la sorgintea pîr. Cilianoșul și merge pe albia sa până la vărsătura luĭ în pîrîul Bîsca-Mică (distanță 12500 m.); apoĭ urcă puțin spre N. pe albia Bîsceĭ-Micĭ și se abate spre E. pe cursul izvoruluĭ Magyarosbocor, până la sorgintea luĭ, de unde urcă peste șeaua munteluĭ Tăetura, (distanță 6500 metri), punct care separă tot de o dată plaiul Pîrscov de plaiul Slănic. Din muntele Tăietura se lasă puțin și, întîlnind izvorul Stîna-Giurgiuluĭ, merge pe dînsul până la întîlnirea sa cu Izvorul-Giurgiuluĭ, apoĭ o ia pe albia acestuĭ izvor, spre N., până în poalele Dealuluĭ-Negru, urcă pe culmea sa și ajunge în vîrful munteluĭ Giurgiul, punctul cel maĭ de N. al județuluĭ, care face hotar între Buzăŭ, Putna și Transilvania.

La N.-E. și E., hotarul, începînd din muntele Giurgiul se lasă în jos, cu o mică înclinare spre E., prin munțiĭ: Mușa-Mare, Mușa-Mică, Vetrilele, Neharna și Piatra-Secuiuluĭ, de unde face un arc spre N., trece prin piscurile: Paltinul și Nerezul, face o curbă spre S., trecînd prin muntele Furul-Mic, apoĭ urcă iar spre N. în muntele Furul-Mare, numit de obiceiŭ: La-Treĭ-Hotare, fiind-că formează limita între județele Buzăŭ, Putna și R.-Sărat, și unde se termină vecinătatea Buzăuluĭ cu jud. Putna, începînd de aci înainte a se învecina numaĭ cu jud. R.-Sărat. Din muntele Furul-Mare, hotarul se lasă în jos prin poalele Furuluĭ-Mare, la Stîna-Vrînceneasca, a Păltinenilor și ajunge la Belciul, o strîmtoare de stîncĭ, de unde îșĭ ia naștere pîrîașul Recea, numit și Fundul-Rîmniceluluĭ; apoĭ o ia pe albia acesteĭ ape, avînd la dreapta munțiĭ Martînul și Măceșul, până la vărsătura eĭ în rîul Rîmnicul, în poalele munteluĭ Curcubeta-Mare, la punctul numit Urzicăriĭ; de aci merge pe rîul Rîmnicul, avînd pe malul drept: Curcubeta-Mică, Muchea-Bisericuțeĭ, izvorul Sărățelul și Podul-Coiteĭ; din dreptul Poduluĭ-Coiteĭ, părăsește albia rîuluĭ Rîmnicul și pe la Nord de cătunul Plăvețul trece izvorul Bisoca, descrie un arc spre Sud-Vest și ajunge peste plaiurĭ în vîrful munteluĭ Bisoca; de aci se urcă spre N.-V. prin munțiĭ: Locusta, Piscul-Mîndru și Muchea-luĭ-Țuțuiŭ (Vîrful-Dinuluĭ), de unde se lasă drept în jos prin culmea dealurilor: Carpenul, al-Cumetriĭ, Goicelul, Tătarul, Cărătnăul, Cîmpulungeanca, Hamocioaea și muchile: Dimiana, Licoi, Gărdoaea, Motohani și Richițele, unde întîlnește rîul Cîlnăul; urmează cît-va pe albia acestuia în jos, până unde acest rîŭ pătrunde în sînul județuluĭ și de acolo se dirige spre E. spre Crucea-Comișoae, avînd de limită moșia Zoița, din R.-Sărat; de aci se gușează în dreptul Movileĭ-luĭ-Berbecel, apoĭ se urcă spre E., făcînd o mare proeminență, cu o mică înclinare spre S., până la com. Cochirleanca, Movila-Pîrlită, învecinîndu-se cu hotarele moșiilor din Rîmnic: Costieni, Zidul, Socariciul, Bălăceanca și Robeasca. De la Movila-Pîrlită, hotarul face o mare curbă spre S.-V. și ajunge la lacul Costeiul, pe apa căruia merge până în rîul Buzăul, unde încetează a se mărgini cu Rîmnicul și începe vecinătatea sa cu jud. Brăila. Hotarul Buzăuluĭ, după ce atinge apa rîuluĭ Buzăŭ, merge cîte-va kil. pe albia sa, până în moșia Moșești, unde trece rîul și se lasă spre S. limitîndu-se până în dreptul com. Bîlhacul, com. Cotul-Ciorilĭ, cu moșia Vizireni; de aci, făcînd o mare intrare spre V. și S., în linii mixte, trece pe lîngă movila Singurul, înaintează iar spre E. și ajunge în albia rîuluĭ Călmățuiul, învecinîndu-se cu hotarul moșieĭ Rușețul. După ce trece Călmățuiul, hotarul se lasă în jos, în-

www.dacoromanica.ro

clinîndu-se puțin spre V. și mărginindu-se tot cu moșia Rușețul, pănă în dreptul pădurei Macoveanca, com. Padina; face apoi o mare proeminență spre E. în linii drepte, mărginindu-se cu hotarul moșiei Jugureni, se lasă în jos făcînd un unghiŭ ascuțit și limitîndu-se cu moșia Ciocile, ajunge în fine la Movila-Ciocilor, punctul cel mai de S. al județului, unde incetează vecinătatea sa cu jud. Brăila și începe a se hotări cu jud. Ialomița.

La S., începînd din Movila-Ciocilor, hotarul merge drept pănă în hotarul moșiei Colilia, avînd de limite, despre Ialomița, hotarele moșiilor: Bălășești, Ciochina, Reviga și Căzănești. De la Colilia, se urcă iar spre Nord pănă în hotarul moșiei Balaciul, apoi se lasă în jos pe hotarele moșiilor: Pitișteanca, Rogozul saŭ Groaza, Grindul, Grindașul, unde formează un unghiŭ și se ridică spre N.-V., în linii frînte, pănă în dreptul com. Boldești, avînd limită hotarele moșiilor: Sf. Gheorghe, Broșteni-Noi, Baldovineasca, Stejereasca, Gîrboveanca, Manasia, Apostolocheanca, Dudeasca și Jilava, unde se termină hotarul cu jud. Ialomița și Buzăul începe a se învecina cu jud. Prahova.

La V., hotarul începînd de la com. Boldești, face o mare proeminență spre V., formată din mai multe curbe și limitată de moșiile Sălcianca, Cioranca și Fulga, merge apoi pe hotarul Fulgii pănă în dreptul laculuĭ Amarul, face o mare intrare spre E., apoi ese iară și se dirige spre N.-V., pe lîngă com. Baba-Ana și Mizilul, învecinîndu-se cu moșiile: Conduratul, Fîntînelele, Ghenoaica și Vadul-Săpat; de aicĭ o ia pe valea Rișniței pănă sub com. Călugăreni, face o intrare spre E., în dreptul com. Jugureni, apoi începe a se urca spre N. pe colina Piscul-Pietros și pe hotarul Mireștilor, pănă dă în albia rîuluĭ Cricovul; trece rîul și se urcă pe valea izvoruluĭ Călugărul (Cîrciuma-Sofronia) pănă în Butuceanca, comuna Sîngerul. De aci, hotarul se urcă pe muntele Runcul, merge prin marginea căt. Crăciunești și Buda, comuna Cizlăul, pănă ajunge în Vîrful-Cocioabeĭ, se lasă pe plaiŭ și urcă în muntele Gîlma; de aci, făcînd o mare proeminență spre S.-V., peste plaiurĭ, ajunge în muntele Sălcia, apoi în Vîrful-Groșilor, de unde începe a urca spre N. prin munțiĭ: Tătulești, Trenul și Șeaua-Draculuĭ, atingînd proprietatea Cărbunești și dînd în apa Zeletinul. Din Zeletin, hotarul merge prin: Scursura, Valea-Cîinilor (La-Piatra) și se lasă în obîrșia văeĭ Cătina, de aci urcă Slemnea-Dealuluĭ, pănă în muchea Dubanuluĭ, trece prin muntele Tisele (La-Pietrile-Infundate), face o curbă spre E. și dă în muntele Piatra-Rotărieĭ și de aci în apa Stîmniculuĭ (pîrîul Bătrîneanca), de unde, înclinîndu-se puțin spre N.-V., merge în muntele Carafte, zis și Piatra-Rotărieĭ, în dreptul pisculuĭ Murătoarea, hotarul Roma, urcă pe Piscul-Ciocîrlanuluĭ și Vîrful-Călugăruluĭ, făcînd un unghiŭ, intră puțin spre E., trece pe la muchea mare a Brădetuluĭ, se lasă pe valea Colniculuĭ și merge la Piatra-Infierată-dintre-Bîscĭ, la poalele munteluĭ Pleșea, unde trece Bîsca-fără Cale și o ia pe albia Bîsciĭ-cu-Cale pănă la izvorul Bîsculița; urcă pe Bîsculița în sus pănă la Măgura-Carpenuluĭ, apoi, după ce merge cît-va pe plaiu, se lasă în jos și dă în albia rîuluĭ Siriul, trece Siriul și urcă pe valea Tătaruluĭ, pănă în muntele Tătărușul, de unde izvorește și unde se termină și hotarul jud. Buzăŭ despre Prahova.

Limitele jud. Buzăŭ n'aŭ fost tot-d'a-una cele actuale, ci aŭ fost supuse la diferite modificări. Așa în 1828, jud. Brăila încetînd de a mai fi raia turcească, comunele: Făurei, Rușețul și Strîmbul, carĭ pănă aci ținuseră de Buzăŭ se alipesc Brăileĭ; iar comunele: Băbeni, Racoviteni, Nisipurile și Moșești, Rîmniculuĭ-Sărat. Cu desființarea județuluĭ Sacul (1842), Buzăul a crescut foarte mult în teritoriu, alipindu-i-se: pl. Tohani și plaiul Buzău, care făceaŭ parte din desființatul județ Sacul. In urma delimităreĭ frontiereĭ din 1888, i s'a mai adăugat încă cam 4300 hect.

Conturul acestuĭ jud. nu se poate raporta la nicĭ o figură geometrică; totuși dacă vom uni prin linii drepte: M. Giurgiul, punctul cel mai de N. cu Movila-Ciocilor, punctul cel mai de S.; apoi Movila-Ciocilor, cu căt. Grădiștea, com. Boldești; căt. Grădiștea cu M. Tătărușul; Tătărușul cu M. Giurgiul, jud. va lua forma unuĭ trapez, prezintînd cea mai mare lungime de la M. Giurgiul pănă la Movila-Ciocilor și cea mai mare lățime de la M. Salcia, com. Cislăul, pe hotarul Prahovei, pănă la movila Pîrlita din com. Cochirleanca.

Din actele de proprietate ale moșnenilor din com. Nehoiașul, rezultă că vechiul hotar al Buzăuluĭ despre Transilvania era ast-fel: De la vărsătura pîrîuluĭ Crasna în Buzău urca spre N. pe albia rîului Buzăŭ pănă la gura pîrîuluĭ Crăsnița și mergea pe această apă pănă în muntele Bota Mare. Acest teritoriŭ, coprins între rîul Buzăul, pîrîul

www.dacoromanica.ro

Crăsnița și munții Cheea și Bota a fost cotropit de Austro-Ungaria de pe la 1700. In timpii mai apropiați Austro-Ungaria nu s'au mulțumit nici cu această limită, cea stabilită actualmente, ci a voit să se lase și mai spre S., pe albia pîrîului Arțagul și în conformitate cu această dorință s'a fixat hotarul și pe harta austriacă din 1856. Certele ivite între moșnenii Nehoșeni și Păltineni cu Ungurii au dat naștere mai multor anchete, care de drept, ne-au recunoscut frontierea până în Vîrful-Botelor; de fapt însă tot Ungurii beneficiau de acești munți, păscîndu-i și mai cu seamă tăind pădurile de tisă, brad roșu, lemn atît de căutat în industria Transilvaniei, până cînd pădurile au fost aproape exterminate, crescînd în locul tiseî, mesteacăni. Ca să se puie capăt călcărilor, colonel I. Cucitorescu, pe cînd comanda regimentul din Buzău, a îndemnat pe mai mulți dorobanți, moșneni din Nehoiașul, să-și facă ferăstrae pe apa Arțagului, și așa din 1881, călcările Ungurilor au devenit mai anevoioase. Totuși însă, comisia de delimitare din 1889 a găsit cu cale ca să cumpere acest teritoriu în suprafață de 1510 hect., de și curat al Romînilor, de la Ungurî, pentru suma de 78720 fiorinî.(«Monit. oficial , No. 9 din 10 Aprilie 1888).

Muntele Bălescu, până la delimitarea din 1888, ținea de Transilvania, iar frontierea vechiă mergea din poalele M. Bălescul, peste plaiurî, până în izvorul Zănoaga, apoi apuca cursul acestuî izvor, până la vărsarea sa în pîrîul Bîrsa-Mică și pe Bîrsa în sus până în M. Giurgiul. Muntele Balescul și Bălescutul, adăugîndu-se acum Buzăului, jud. a cîștigat și aci o întindere în suprafață de 2800—3000 hect.

In harta austriacă hotarul între județele Buzău și Rîmnicul e greșit, și această greșală a reprodus-o apoi toți cartografii și geografii: în harta austriacă hotarul e tras din muntele Furul-Mare, drept în Podul-Coiteî, adăugînd cu modul acesta județului Buzău, munții: Carîmbul, Vîrstele și Piatra-Peneî, care tot-d'a-una au ținut de jud. Rîmnicul. In această regiune hotarul Buzăului n'a trecut nici-odată peste izvorul Recea și rîul Rîmnicelul.

O altă eroare este în dreptul com. Lapoșul, unde moșia Butuceanca din com. Sîngerul, județul Prahova, se șuiază foarte mult spre N.-E. și pătrunde mult în jud. Buzău, despărțind cât. Lapoșul de cât. Lăpoșelul. Tot o asemenea eroare e făcută în dreptul com. Glodeanul-Sărat, unde moșia Sălcianca din Prahova înaintează în jud. Buzău până lîngă lacul Cufuritul.

Limitele Buzăului despre Prahova, în dreptul com. Chiojdul-din-Bîsca încă nu sunt definitiv fixate, din cauză că locuitorii sunt în devălmășie cu moșneniî din comunele Chiojdul-Mare și Bătrîna, din Prahova; neterminabilele procese moșnenești fac ca părți mari de moșie să treacă cînd la unii, cînd la alții: din această cauză, multe proprietăți din Prahova sunt impuse la foncieră în jud. Buzău și vice-versa.

Suprafața. Supraf. jud. Buzău este de 494313 hect., ceea ce îl face să ocupe al 5-lea loc între județele țareî în privința întinderei. Din această suprafață: 204040 hect. sunt arabile, 117906 pădure, 35389 fîneață, 75604 izlaz, 4874 livezi, 10671 vii și 45918 sterp.

Relieful județului. Județul Buzău, ca și țara din care face parte, prezintă aspectul unuî vast amfiteatru, a căruî arenă o formează șesurile, iar treptele: dealurile, colinele și munții, carî merg din ce în ce ridicîndu-se de la S. spre N., până dau în frontiera Transilvanieî. Afară de aceasta, terenul său, în partea șesurilor, mai are o inclinațiune de la V. la E., ceea ce face ca toate apele care udă acest județ, să decline, mai mult sau mai puțin, spre E., în loc de a continua curgerea lor spre S., după cum își primesc direcțiunea, cînd es din munți. Această accidentare a terenuluî variază de la N. spre S., între 1753 m. (muntele Penteleul) și 67.32 (Movila-Ciocilor); iar de la V. spre E., între 139.9 (Mizil) și 27.5 (com. Cotul-Ciorii).

La prima vedere, teritoriul acestuî județ s'ar putea divide în două părți, bine distincte: zona șesurilor și zona munților; dar ținînd seamă de înălțimi, de constituția geologică a terenuluî, de felul producțiuneî, etc., zona munților se poate subdiviza în treî regiunî: regiunea dealurilor, regiunea colinelor și regiunea munților propriu-ziși.

Zona șesurilor ocupă două din cincî părți din teritoriul județuluî, cu o suprafață aproximativă de 215 hect., prezintînd, din poalele dealuluî până la extremitățile județuluî, o vastă cîmpie, care se continuă în județele Ialomița și Brăila, până în Dunăre, întreruptă icî și colea de nenumărate movile, cu care e semănată, precum și de malurile rîuluî Buzăul și Călmățuiul, ceea ce face ca șesul între aceste două rîurî să ia forma uneî vaste albii, acoperită în mare parte de nisip, sărături,

www.dacoromanica.ro

smîrcurĭ, stuf, etc., din care cauză e și mai puțin fertil. O altă albie formează rîul Istăul, de și mai puțin însemnată, dar prezintînd terenuluĭ agricol aceleașĭ inconveniente și supusă cîte o dată și înecăciuneĭ. Cu toate acestea, zona șesurilor județuluĭ Buzău este una din cele mai fertile ale țăreĭ și produce cu abundență și de calitate superioară: porumb, grîŭ, orz, secară, meiu și rapiță; are fînețe, izlaz și păduri multe.

Zona munților. a) Regiunea dealurilor, de și nu se poate circumscrie în limite fixe, țiind însă compt de producțiunĭ, de înălțimĭ și de constituția geologică a terenuluĭ, se determină ast-fel: la N., începînd din Valea-Unghiuluĭ, limita eĭ merge pe albia r. Nișcovul până în dreptul com. Tisăul; de aci se dirige spre N., pe izvorul Tisăul și Valea-Largă (căt. Viperești), până dă în albia rîuluĭ Buzău, merge puțin în jos pe albia sa și trece Buzăul în dreptul com. Pîrscovul, de unde o ia spre N. pe valea Sărățeluluĭ - Bălănești lor, până în com. Trestia; de aci se dirige spre E., trece pe la poalele munteluĭ Balaurul și ajunge în albia rîuluĭ Slănicul; se lasă pe Slănic în jos până la com. Aldeni și peste muchĭ urcă la Vîrful-Mare, trece pe la N. comunelor Băești și Blăjani, ajunge la com. Vadul - Sorești, la gura Hîrboceĭ. La S. limita ar fi șoseaua națională Buzău-Focșani, dacă aceasta nu s'ar depărta cu 3—10 kil. de poalele dealurilor. Se poate exclude din această regiune: muntele Istrița, cu continuația sa Strihani, muntele Ciolanul, cu culminația sa Cetățuia și cîte-va dosurĭ de pe Valea - Nișcovuluĭ, acoperite de pădure. Se poate adăuga însă valea rîuluĭ Buzău până în com. Păltineni, fiind-că pe coastele eĭ permite cultura viteĭ până în acest punct nordic, de și nu tot-d'a-una cu o complectă reușită; de asemenea valea r. Slănic, până în com. Vintilă-Vodă.

Această regiune are o suprafață aproximativă de 65000 hect. acoperite cu viĭ, livezĭ, pomĭ fructiferĭ, grădinĭ de legume, cereale, precum: porumb, puțin grîŭ, orz, alac și alte plante din mica cultură. Pădurile ocupă cam a 4-a parte din această suprafață.

b) Regiunea colinelor se mărginește la S. cu limitele de N. ale regiuneĭ dealurilor, iar la N. se desparte de regiunea muntoasă prin următoarele puncte: la V., începe din poalele munteluĭ Pleșea, trece pe sub poalele munteluĭ Plescioara, apoĭ, pe Valea-Cătiazuluĭ, da în rîul Buzăŭ, merge pe albia rîuluĭ Buzăŭ în sus până la vărsătura rîuluĭ Bîsca - Rozileĭ, merge pe albia Bîseĭ până în Valea-Largă (com. Mlăjetul); urcă pe această vale până în muntele Vîrful-Oaeĭ, se lasă puțin pe Valea-Stănileĭ, urcă în Vîrful-Șeleĭ și, pe la V. de com. Colți, dă în Valea - Sibiciuluĭ; de aci urcă muntele Gornetul, ajunge în muntele Vîrful - Junculuĭ și, pe Aluniș, dă în munțiĭ Martira și Crucea-Spătaruluĭ, de unde se îndreptează prin munțiĭ Arsenia și Ivănțul, ajunge la muntele Roșul, dă în albia rîuluĭ Slănicul, trece Slănicul pe la poiana Terca, apoĭ pe la poalele munteluĭ Brazăul și, pe la N. de căt. Buște (com. Mînzălești), dă în Pîriul-Șghiabuluĭ; se lasă puțin în Șghiabul și urcă pe muntele Bisoca până întîlnește valea Pecenega, unde se termină limita acesteĭ regiunĭ. Suprafața regiuneĭ colinelor, cu o întindere aproximativă de 110000 hect., este întreruptă adesea și de munțĭ a căror înălțime trece peste 1000 metri. Producțiunile principale sunt: porumbul, livezĭ de prunĭ, pomĭ fructiferĭ, fînețe, izlaze și întinse pădurĭ.

c) Regiunea munților propriŭ zișĭ se coprinde între limitele de N. ale regiuneĭ colinelor și frontieră. Suprafața eĭ aproximativă este de 100000 hect., acoperită în mare parte de vaste și seculare pădurĭ, în carĭ bradul ocupă primul loc, de fînețe și izlaze și în cît-va de stîncĭ și piscurĭ formate din pietriș. Totușĭ mica cultură a pătruns până în văile cele mai ascunse și chiar în poalele Penteleuluĭ se văd holde de porumb.

Văile. Numeroasele văĭ ce se află în județ contribue foarte mult la modificarea și varietatea reliefuluĭ săŭ. Vom menționa pe cele mai principale, după ordinea mărimeĭ: Valea-Buzăuluĭ, una din cele mai frumoase ale țăreĭ, Valea - Slăniculuĭ, Bîsca-Rozileĭ, Bîsca-Chiojduluĭ, Nișcovul, Sărățelul - Bălănești lor, Valea-Sibiciuluĭ, Cîlnăul, Sărățelul-Berciĭ, Siriul, Șghiabul, Nehoiul, Arțagul, Cășoca, Hărhădăul, Cătiașul, Cricovul, etc., din care unele udate în permanență de apa izvoarelor, ce se adună în albiile lor, iar altele carĭ n'aŭ apă, de cît în timpul ploilor și al topireĭ zăpeziĭ.

Orografia și Ipsometria. Munțiĭ Buzăului, de și nu se disting mult prin înălțime, sunt totușĭ din ceĭ mai însemnațĭ aĭ țăreĭ prin vastitatea pădurilor, excelența pășunilor, avuțiile minerale și prin frumusețea lor. Numaĭ puținĭ dintr'înșiĭ sunt bine cunoscuțĭ, iar restul nu-șĭ descopere misterele de cît păstorilor și prea puținilor călătorĭ.

Acești munțĭ, după apele carĭ le udă poalele, se pot grupa în 19 seriĭ mai importante:

www.dacoromanica.ro

a) Munții Siriului, coprinși între apele: Crasna, Valea-Tătarului, Siriul și Buzăul, ocupă partea de N.-V. a județului și culminează în piscurile: Tătărutul (818 m. înălțime), Mălîia, Bocîrna (1200 m.), Fețele (1675), și Curul-Munteluĭ (1416), cu ramificațiĭ mai însemnate: Piciorul-Baliĭ și Plaiul-Biteĭ. Toți acoperiți de pășuni și păduri.

b) Munții Chiojdului, coprinși între apele: Bîsca-Chiojdului, Siriul, Buzăul și Valea-Muscelului, cu vîrfuri mai însemnate: Monteorul (1408 m.), Stevia (1305 m.), Cumpenele (1170 m.), Impistrițul (1094 m.), Vîrful-Stîneĭ (1020 m.), Pitica, Plescioara, Spedișul-Nehoiului, Caraftele, Cătiașul, Piatra-Corbului, Titila, Rîpa-Feteĭ, Olteanul-Mare, Olteanul-Mic, Roma, Manta, Vîrful-Leriĭ, Predealul și Măgura. Toți acoperiți de fineață, izlaz și păduri; cîți-va sunt stîncoși. La poalele lor se cultivă pomiĭ fructiferi și porumbul.

c) Teișul, coprinși între Bîsca-Chiojdului, Valea-Muscelului și rîul Buzăul, cu culminațiuni mai însemnate: Cetățuia, Vîrful-Cătineĭ (817 m.), Balosinul, Colînul (567 m.), Vîrful-Feteĭ, Poenari, Cornetul, Malul-Pieiĭ și Zăpușelul. Mare parte sunt pietroși. Cea mai mare parte sunt acoperiți de păduri; alții sunt acoperiți de livezi, fînețe și semănăturĭ.

d) Munții Cislăului, coprinși între Zeletinul, Bîsca-Chiojdului, Buzăul și Cricovul. Piscurile mai însemnate sunt: Salcia, Fîntîna-Hoților, Runcul, Stîna-Bătrînă, Pietricica, Gîlma, Scărișoara, Plaiul-Ungurului și Nicovanul. Mai toți sunt acoperiți numai de păduri și în cît-va de livezi. In poalele Nicovanului reușește și vița.

e) Predealul Buzăului, coprinși între Cricovul, Nișcovul și Buzăul. Piscurĭ mai însemnate sunt: Glodul, Vîrful-Braduluĭ, Fața-Inaltă, Ciolanul, cu faimoasa sa culminație: Cetățuia, Golta, Nifon, Vîrful-Cerbuluĭ și Liliacul, apoĭ: Poiana-Brașovului, Poiana-Lupului, Cucuiata, Pandurul, Cetatea, Solnița, etc., mai toți acoperiți de păduri, livezi de prunĭ, viĭ și semănăturĭ. Cîți-va sunt nisipoși sau pietroși și aproape sterilĭ.

f) Munții Istrițeĭ, coprinși între rîul Nișcovul, Valea-Scheilor și șes. Vîrfurĭ mai însemnate sunt: faimoasa Istrița (755) cu ramificațiile sale: Strihani (408) Gruiul și Vladimirul, apoĭ: Corneanul, Chilmiziul, Arhimandritul, Dumbrava, Pragul și alte dealurĭ care o înconjoară. Mare parte sunt formați din stîncĭ calcaroase și goale; alții sunt acoperiți de păduri, viĭ, pomi și în cît-va de semănăturĭ.

Pe partea stîngă a rîului Buzău, munții se grupează în următoarele serii:

g) Botele, coprinși între Buzău, Crăsnița și Arțagul, cu vîrfurile: Stînca-Cheeĭ, Cheea, Cerbul, Tabla-Cheeĭ, Zimbrul, Bota-Mare și Bota-Mică, mai toți cu stîncĭ, pășuni și păduri.

h) Munții Nehoiașului, coprinși între Buzăul, Arțagul, Bîsca-Mare, Păltinișul și Bîsca-Rozileĭ. Mai însemnați sunt: Podul-Caluluĭ (1446), Tehărăul (1365), Vîrful-Babeĭ (1360), Poiana-din-Cale, Pruncea, Spedișul-Buzăului, Giurca, Cășioca și Arsele. Stîncĭ, pășuni întinse și păduri.

i) Munții Păltinișului, coprinși între Bîsca-Mare, Păltinișul și Bîsca-Rozileĭ, cu piscurĭ mai însemnate: Podul-Grecilor (1200), Tega (1054), Monteorul, Păltinișul, Piatra-Corbului, Argăsălești, Țențea, Piatra-Arsă, Vîrful-Draculuĭ și Nemertea. Stîncĭ, fîneață și pășunĭ.

j) Munții Penteleului, coprinși între frontieră, Bîsca-Mare și Bîsca-Mică, cu însemnatele piscurĭ: Penteleul (1753), cu ramificațiile sale, Balabanul (1600), Piciorul-Capriĭ (1543), Viforîta, Cernatul, Cursele, Zănoaga, Corăiul, Miclăușul, Monteorul, Piscunașul și Bălescul. Acești munți sunt ceĭ mai însemnați, nu numai prin înălțimea și frumusețea lor, dar și prin excelența pășunilor, al căror calități superioare nu le egalează nicĭ un alt munte din țară.

k) Munții Sibiciului, coprinși între rîul Buzău, Bîsca-Rozileĭ și Valea-Sibiciului, cu piscurĭ mai însemnate: Sboiul (1117), Vîrful-Oaeĭ (1092), Barbul, Stănila, Martiria, Colțiĭ, Crucea-Spătaruluĭ, Cîlnăianul, Vulturul, Ciniile, Fulgoiul, Leurdeanul, Vîrful-Pietreĭ (1320), Vîrful-Bîeĭ, Stermina și Verzele. Mai toți sunt stîncoși sau nisipoși, goi și rar acoperiți de pășune sau pădure. In acești munți se găsește chihlibar.

l) Munții Pănătăului, coprinși între Valea-Sibiciului, Buzăul și Sărățelul-Bălănești lor, cu vîrfurĭ mai însemnate: Jungul (1200), Pănătăul, Vătraiul, Samarul, Vîrful-Epeĭ, Gornetul, Șopîrla, Preseaca, Bîidea, Dintele, Vîrful-de-Nimeziĭ, Scărișoara și Sarea-luĭ-Buzău. Mai toți sunt acoperiți de pășunĭ, fînețe, păduri și semănăturĭ.

m) Mușele, coprinși între Bîsca-Mică, Izvorul-Giurgiului, Vrancea și Izvorul-Neharnițeĭ, cu vîrfurĭ mai însemnate: Giurgiul (1600), Mușa-Albă (Tăietura), Mușa-Mare, Mușa-Mică, Vetrilele, Neharna (1402), Neharnița, Chilmiziul și Piatra-Secuiului. Toți sunt acoperiți de pășunĭ întinse, de păduri și într-un cît-va stîncoși.

www.dacoromanica.ro

n) Munții Goideștilor, coprinși între Bîsca-Rozilei, rîul Slănic, Sărățelul-Bălănești lor, Sărățelul-Berciĭ și Valea-Stupinei la S., cu vîrfurĭ maĭ însemnate: Războiul, cu frumoasele sale ramificațiĭ: Mortatul, Vișanul, Bizdadeaua, Tigva, Fulgerișul, Brînzea și Tainița; apoĭ Arsenia, Ivanețul (1176), Ivanețul-Mic, Fărîmicioasa, Scobita, Curmătura-Purceilor, etc., maĭ toțĭ stîncoșĭ, iar unĭĭ acoperiți de pășunĭ și pădurĭ; la poalele lor se cultivă porumbul.

o) Munții Trestioareĭ, coprinși între Sărățelul-Bălănești lor, Sărățelul-Berciĭ, Slănicul la N. și rîul Buzăul la S. Această serie, plecînd de la Fundata, se bifurcă o parte spre S. și culminează în vîrfurile: Măgura, Boziorul, Dîlma, Stoicana, Zapodia, Piatra-Negoșineĭ, Botanul (783), Șoimul, etc., iar alta spre N. culminează în vîrfurile: Mociarul, Pițigoiul (817) și Cerchezul. Ceĭ de N. sunt formațĭ în mare parte din pămînturĭ albe și goĭ; ceĭ de S. însă sunt acoperiți de pășunĭ, pădurĭ și în cît-va de livezĭ și semănăturĭ de porumb. Această serie e foarte bogată în substanțe minerale și maĭ cu seamă în sare; în cîți-va se găsesc mulțĭ psilodonți.

p) Munții Cociĭ, coprinși între rîul Slănic, Sărățelul-Berciĭ și rîul Buzău, cu vîrfurĭ maĭ însemnate: Coca (671), Umbrărelul (815), Bocul, Imprumutul, Ocea, Grabicina, Corbul, Balaurul (490), Bostucana, Moara-de-Vînt, Siminocul și Săpoca. Cîți-va sunt goĭ, dar cea mare parte sunt acoperiți de fineață, pășunĭ, livezĭ, viĭ, pădurĭ și semănăturĭ. Sunt avuți în substanțe minerale, iar cîți-va au salze.

r) Munții Lopătarilor, coprinși între rîul Slănic, Izvorul-Secuiuluĭ, Șghiabul și Recea, cu vîrfurĭ însemnate: Măceșul (1355), Brazeul (1229), Cireșul (1166), Curcubeta (1092), Piatra-Secuiuluĭ, Paltinul, Nerezul, Furul-Mare, Furul-Mic, Martinul, Mălușelul, Muierea, Cheea, Runcul, Grunjul, etc., carĭ se disting nu numaĭ prin mărime, dar și prin sălbăticie; unĭĭ sunt stîncoșĭ, iar alțiĭ acoperiți de pășunĭ și pădurĭ. In cît-va sunt avuți și în substanțe minerale și maĭ cu seamă în sare și ape sulfuroase.

s) Munții Bisoceĭ, coprinși între rîul Slănic, Rîmnicelul, Șghiabul și valea Pecenega. Maĭ însemnați sunt: Bisoca (960), cu ramificațiile eĭ, apoĭ colinele: Veveriței e, Cetățuia, Vornicul, Papa, Rîpa-Albă, Ghizdita, etc. Maĭ toți au pășunĭ și pădurĭ.

t) Munții Slăniculuĭ, coprinși între Pecenega, hotarul Rîmniculuĭ, rîul Cîlnăul și rîul Slănic, cu vîrfurĭ maĭ însemnate: Locusta, Țuțuiul, Carpenul, Goicelul, Tătarul, Cărătnăul, Dimiana (484), Cîmpulungeanca (481), Dumbrava (384), Vîrful-Mare, Lazul, Blăjani și Clociți. Maĭ toțĭ sunt acoperiți de pădure, fînețe, izlaz, viĭ, livezĭ și semănăturĭ.

Partea de S. a județului de și prezintă un vast șes, este și ea accidentată de malurile rîului Buzăul, care se continuă, de partea stîngă, pănă în com. Găvănești și de malurile Călmățuiuluĭ, care, începînd de la com. Costești, se continuă pe dreapta pănă în jud. Ialomița. Afară de aceste malurĭ, șesul se maĭ întrerupe de nenumărate movile, din care unele împrăștiate fără ordine, la distanțe maĭ mult sau maĭ puțin depărtate, izolate, sau grupate maĭ multe la un loc. Altele însă pleacă ca raze, sau din muntele Istrița și, în linie dreaptă, ajung la Dunăre, pe care o trece la Hîrșova, și de aci la Marea-Neagră; saŭ din Săpoca, urmînd albia Buzăuluĭ, pănă la gura rîuluĭ Cîlnăul, unde se bifurcă, apucînd unele pe malurile Cîlnăuluĭ pănă la căt. Clociți, iar altele, continuînd pe Buzăŭ la vale și îndreptîndu-se spre orașul Brăila.

Poporul deosebește movilele după mărimea și situația lor, prin expresiunile: movilă, popină și bășică. Aceste movile se pot clasa ast-fel: *a)* tumule, *b)* itinerare, *c)* telegrafice saŭ puncte de observație, *d)* semne de bătăliĭ sau locurĭ memorabile, și *e)* hotare de moșiĭ. Un studiŭ special asupra lor nu s'a făcut, ca să se poată ști căreĭ clase aparține fie-care din ele. Singura movilă exploatată este Ciocîrlia de la Vadul-Pașii, com. Scurtești. Aci d. Gr. Tocilescu, în 1881, Maiu, a găsit oseminte de om și de cal, precum și resturĭ de arme: o sabie, zăbale, scărĭ de șea, frîu, etc., depuse acum în Muzeul de Antichităț. E de notat, că o mare parte din movile încep să dispară, fie distruse de căutătoriĭ de comorĭ, carĭ le sapă fără nicĭ un sistem și le împrăștie; fie de agricultorĭ, carĭ le ară și le aplanează.

Ridicăturile marĭ de pămînt, făcute pe șes saŭ pe dealurĭ, le numesc locuitoriĭ movile. Movilele marĭ, situate pe văĭ saŭ prin stufariș, le numesc popine; iar pe cele micĭ, orĭ unde ar fi situate, le numesc bășicĭ.

Idrografia. — Județul Buzăŭ e străbătut de maĭ multe ape, care-l udă de la N.-V. spre S.-E., concentrîndu-se în 2 basinurĭ: al rîuluĭ Buzăŭ și al rîuluĭ Ialomița. Cele maĭ însemnate sunt: Buzăul, care udă prin mijloc și în lung tot plaiul Buzăŭ, Sudul plaiurilor Pîrscovul și Slănicul, N.-E. plășeĭ Sărata și

www.dacoromanica.ro

partea de N.-E. a plășeĭ Cîmpuluĭ. Afluenții săĭ maĭ principalĭ sunt: Bîsca-Rozileĭ, Nehoiul, Valea-Sibiciuluĭ, Bîsca-Chiojduluĭ, Sărățelul-Bălănești lor, Sărățelul-Bercii, Slănicul, Nișcovul și Cîlnăul, care fecundă văile pe unde trec, înlesnind tot-d'o-dată foarte mult comunicația prin drumurile naturale ce oferă pe albiile lor. Ele, prin marile văĭ ce deschid în partea muntoasă, impun și împărțirea administrativă. Partea muntoasă este astfel divizată în treĭ plaiurĭ: Buzăul, Pîrscovul și Slănicul. Maĭ puțin însemnate prin mărime, dar foarte importante pentru agricultură, sunt: Călmățuiul, care udînd în lung plasa Cîmpul, trece prin județul Brăila și se varsă în Dunăre; Sărata, care udă o parte a plășeĭ Sărata, apoĭ, cînd prin plasa Cîmpul, cînd prin plasa Tohani, merge de se varsă în rîul Ialomița; Istăul, care udă partea de V. a plășeĭ Tohani, formează lacul Boldești și merge să se verse tot în rîul Ialomița. Pe lîngă acestea, județul are o mulțime de alte pîraie, izvoare, văĭ, lacurĭ și viroage, a căror descriere sunt la locurile respective.

Geologia. — Din punct de vedere al constituțiuneĭ geologice, județul Buzău e unul din cele dîntîiŭ ale țăreĭ. Se impune atențiuneĭ geologilor, oferindu-le cu prisosință date nouă și un material foarte abund și prețios pentru scrutarile lor și înavuțirea științeĭ, ceea ce a făcut ca să fie cercetat aproape maĭ mult ca orĭ-care altul, atît de geologiĭ romînĭ, cît și de ceĭ străinĭ.

D. Gr. Ștefănescu a studiat muntele Penteleul («Revista științifică», anul VI).

Studiĭ s'au maĭ făcut de d-niĭ Pilidi și Porumbaru.

D. Gr. C. Monteoru, prin diferițiĭ ingineriĭ străinĭ, a făcut multe sondagiĭ și studiĭ geologice la proprietățile d-sale; dar rezultatul n'a fost comunicat publicității.

D. C. Botea, în vara anuluĭ 1884, a făcut o excursiune maĭ prin tot județul, și a publicat aprecierile sale în «Anuarul Biurouluĭ Geologic», Anul II, 1884, pe carĭ apoĭ le reproduce și d. N. Michăilescu, în a sa «Geografie a Romînieĭ».

D. Gr. Cobălcescu, în vara anuluĭ 1881, viind în Buzău, a studiat bine vulcaniĭ de noroĭ de la Pîcle și locurile învecinate. («Studiĭ geologice și paleontologice», București 1883, p. 73—82), studiĭ, care se repetă maĭ în fie-care an de D-l Gr. Ștefănescu și eleviĭ săĭ de la facultatea de științe. Tot așa de bine d. Cobălcescu a studiat și terenurile din jurul Becenilor și o parte a albieĭ Slăniculuĭ (Ibidem, pag. 6 seqq.), de care studiŭ s'a servit în mare parte d. Botea în a sa relație despre Buzău.

I. Grupa quaternară saŭ diluviană este foartę dezvoltată; ea formează toată partea de cîmp a jud., și se întinde pănă sub ultimile coline ale grupeĭ terțiare, formînd terase și chiar dealurĭ, înaintînd și în interiorul văilor. Așa, ea se întinde pe malul stîng al Buzăuluĭ, de la Săpoca pănă aproape de Fundeni, pe Valea-Cîlnăuluĭ, pe partea dreaptă a văeĭ Nișcovuluĭ, pănă la Grăjdana. Această grupă este formată din ambele sale membre: pietrișul și lössul, uneorĭ împreună, alte-orĭ izolate; așa în partea despre colinele terțiare, pietrișul există singur și este acoperit imediat de solul arabil. Lössul prezintă diferite caractere în acest județ; pe lîngă caracterul său propriŭ de argil nisipos gălbuiŭ, cu concrețiunĭ margoase și găurile vermiforme, el devine foarte nisipos, cum se vede spre hotarul jud. Prahova, pe cînd, din contra, pe hotarul jud. Rîmnicul-Sărat și Brăila el devine maĭ argilos și negru, adevărat Cernoy Zemlo al Rusieĭ meridionale.

II. Grupa terțiară saŭ kenozoică este foarte dezvoltată și reprezentată prin cîte trele sistemele sale: pliocenic, miocenic și eocenic.

a) Sistemul pliocenic se compune din stratele cu unio, stratele cu congeriĭ și paludine, stratele cu cardium și cardite și gresiile cu bivalve.

1. Stratele cu unio se observă pe malul Slăniculuĭ, la Beceni, și sunt reprezentate prin argiluri și nisipurĭ roșiĭ și negre, roșiĭ feruginoase, care, la Mlaca pe Valea-Vaciĭ, iaŭ o mare importanță, întinzîndu-se de la Beceni, pe Valea-Cîlnăuluĭ, pănă în hotarul jud. Rîmnicul, iar în partea despre rîul Buzăŭ, spre Valea-Josenilor, la Joseni în sus, pănă aproape de Scorțoasa, și lipsind cu totul pe partea dreaptă a Buzăuluĭ.

2. Stratele cu congeriĭ și paludine ocupă o întindere foarte mare; ele se arată: pe Valea-Slăniculuĭ, la Gura-Dimieneĭ; lîngă Beceni, pănă la Petrăcheștĭ; pe Valea-Josenilor, la Policiori, pănă la valea Băligoasa; pe Valea-Buzăuluĭ, începînd de la Răteștĭ în Valea-Pîrscovuluĭ și continuîndu-se pe partea stîngă a Buzăuluĭ, prin Rușiavățul și Tega, pănă în Valea-Sibiciuluĭ; iar pe partea dreaptă a rîuluĭ de la Palanca, în fața văeĭ Josenilor, prin Scărișoara, Bîsceni, pănă în Valea-Cupuluĭ; pe Bîsca-Mică, de la Bîsceni pănă aproape de Colnice; formează între-

www.dacoromanica.ro

gul basin al Nișcovului, de la Grăjdana, pe rîŭ în sus, pănă la Tisău, coprinzînd basinul de la Sărata și mai toate podgoriile jud. pănă la Ceptura.

Aceste strate sunt reprezentate prin argiluri cenușiĭ, verzĭ, unele plastice, altele nisipoase și foarte avute în paludine și congeriĭ și cîte-va alte bivalve; prin nisipurĭ galbene și cenușiĭ, asemenea fosilifere; prin cîte-va gresiĭ albe și gălbuĭ congeriane, așezate aci pe strate gipso-margoase, ca la Tega și Sărata, aci pe strate cu Cardium, ca la Coca și Petrăchești, aci pe strate sulfuroase, ca la Valea-Sibiciului și Valea-Lupului, pe Buzău și la Bîsceni-d.-j., pe Bîsca-Mică. Sunt acoperite de strate cu unio la Mlaca, pe Slănic, și în Podgoriĭ. Ele coprind toate exploatațiunile și culcușurile de păcură din acest județ.

3. Stratele cu nisipurĭ cu Cardium și Cardite apar la Petrăchești pe Slănic și formează basinul lignitului de la Coca pe această vale, unde iau o dezvoltare foarte mare: pe Slănic în sus, pănă aproape de Vintilă-Vodă; pe Valea-Josenilor pănă la Policiori; pe Buzău, de la Palanca pănă aproape de Cislául, țiindu-se continuŭ sub stratele cu paludine, sub care se afundă la Ceptura și Rotari și complet pe Valea-Bîsceĭ.

Argilurile din aceste strate sunt toate cenușiĭ, nisipoase, pe cînd nisipurile sunt unele albe, altele roșietice.

4. Stratele de gresiĭ și calcare cu bivalve se arată pe Valea-Slăniculuĭ, la Vintilă-Vodă, formînd capătul văeĭ Pecenega și masivul dintre Sărurĭ, cum și cel zis Bisoca, pe hotarul jud. Rîmnicul-Sărat și pe Slănic în sus, se continuă de la Vintilă-Vodă pănă la Mînzălești, unde staŭ pe gresiile cu Ceriți; iar pe Valea-Buzăului se arată la Nifon și Ciuta, unde se afundă spre Nișcov, pentru a se arăta din noŭ la Sărata și de aci la Pietroasa și Istrița; formează partea superioară a masivului cu Ceriți, de la Cislăul și lipsesc din toate cele-l'alte părți ale județului.

b) Sistemul miocenic se compune din stratele gipso-margoase și salifere, din stratele sulfuroase și din stratele cu Ceriți.

Stratele gipso-margoase salifere constituesc niște basinurĭ de întinderĭ micĭ, izolate la Rușiavățul și Tega, la Sărata și Săruri, la hotarul jud. Rîmnicul-Sărat, fiind baza stratelor cu congeriĭ și paludine; la Mînzălești sunt acoperite de calcarul cu bivalve, pe cînd la Valea-Sibiciului, spre Tega, stau pe stratele sulfuroase. Acest nivel gipso-margos se arată prin sarea gemă și prin argilurile salifere la Sărata și Mocearul, prin gips la Tega și Mînzălești.

Sarea gemă, ce se arată prin rîul Buzău, face parte tot din acest nivel, însă aci acoperită de nisipurĭ și gresiĭ cu paludine și congeriĭ, d'asupra cărora ca și la Blestemate, depozitul de sare a fost ridicat de o erupțiune posterioară formațiuneĭ sale și ale căreĭ urme sunt indicate de cîte-va roce eruptive din prejurul Sărei-lui-Buzău.

Stratele sulfuroase se arată la Tega sub stratele gipso-margoase, spre Valea-Sibiciului; se văd pe partea stîngă a Buzăului, se continuă spre Colți și de aci în Valea-Pîrscovului pănă la Valea-Fîntîneĭ și în Valea-Slăniculuĭ, de la Lopătari, prin Focul-Nestins, pănă aproape de Găvanul. Pe partea dreaptă a Buzăului aceste strate se arată la Valea-Lupului în fața Sibiciului, de unde se continuă pănă la Cătina, pe Bîsca-Mică (Bîsca-Chiojdului), unde merg pe hotarul jud. Prahova și Buzău, prin Ceptura și Piatra-Corbului, pănă la Plăișorul, pe hotarul țăreĭ, legîndu-se aci cu aceeași formațiune ce vine, pe Buzău, în sus de Pătărlage, pănă la Nehoiul și pe Valea-Nehoiașului.

Aceste straturĭ sunt formate de argilurĭ cenușiĭ, nisipoase, cu chihlibar, de nisipurĭ albe și galbene, de gresiĭ nisipoase și de schisturĭ, toate încărcate de sulf și de strate importante și multiple, de un silex negru roșietic foarte abundent și foarte caracteristic al acesteĭ formațiunĭ și care nu se întîlnește în Romînia în așa cantitate în nicĭ unul din județele de la V. de jud. Buzău.

Stratele cu ceriți se prezintă în masive de gresiĭ izolate și de puțină importanță. La Cislău, pe Buzău, ele se arată într'o gresie cenușie în bande purpurnice și într'un argil cenușiŭ schistos, acoperit de gresie calcară cu bivalve și aceasta de o gresie albă-nisipoasă cu congeriĭ. La Mînzălești, pe Slănic, avem asemenea un mic masiv de gresie și argiluri schistoase cu ceriți, acoperit aci de gresie calcară cu bivalve, aci de stratele gipso-margoase, aci de cele sulfuroase de la Lopătari.

c) Sistemul eocenic este reprezentat prin cîte-va conglomerate și prin gresiĭ grăunțoase, care formeaza baza acestuĭ sistem în județele Prahova și Dîmbovița.

Conglomeratele sunt de o mică importanță; ele nu se arată de cît pe unele înălțimĭ și

www.dacoromanica.ro

adecă la Tătarul-Mic și pe hotar, la Siriul; în legătură cu conglomeratele după Tătarul-Mare și Tigaia din Prahova, la Penteleul și Curse, pe Bîsca, la Găvanul, pe Slănic, la Ivănești și Goidești, în Pîrscov.

Gresiile grăunțoase de la bază prezintă o mai mare întindere, formînd întreaga înălțime a Siriului, a Penteleului, a Găvanului, a Goideștilor și fiind acoperite ici și colea de mici strate, de mici blocuri izolate de conglomerate eocenice, de ordinar fără bolovani voluminoși.

III. Grupa secundară saŭ mezozoică este reprezentată prin sistemul cretacic. E compusă din toate stratele inferioare celor precedente, carî constituesc restul jud. Buzăŭ pănă la frontieră și compuse de argiluri schistoase, schisturi, gresii și cîte-va calcare.

Aceste strate formează baza tuturor masivelor înalte ale județului și se arată pe Buzăŭ la Nehoiașul, formînd baza Siriului și de aci, pe vale mai sus, pănă la hotarul austriac și d'alungul acestuĭ hotar, trec pe partea stîngă a rîuluĭ în Bîsca; formează baza Curselor și a Penteleului, trec apoĭ pe la Gura-Teghiĭ, la Ivănești și Goidești, pe Pîrscov și de aci pe Slănic, pentru a forma baza pe care staŭ conglomeratele și gresiile de la Găvanul.

Ca roce eruptive se găsesc cîte-va blocurĭ de serpentină și quarțite la localitatea numită Sarea-luĭ-Buzău.

Tot aci putem cita și emanațiunile de hidrogen protocarbonat de la Lopătari, precum și salzele de la Policiori și de la Beciu.

Clima. Clima județuluĭ e în genere sănătoasă, dar puțin cam aspră, din cauza vînturilor. Presiunea atmosferică dă o medie anuală de 75.61. Temperatura cade în timpul ierneĭ pănă la — 28° Celsius, dar foarte rar (1888, Decembrie) și se ridică pănă la + 36°. Cantitatea de ploaie ce cade în timpul unuĭ an prezintă o medie de 62 cm. și 3 mm.; sunt însă verĭ, cînd apa căzută nu trece de 30 cm. Grosimea stratuluĭ de zăpadă prezintă o medie de 53 cm.; sunt însă ierni și localități, unde cade pănă la 1.85 m.; sunt însă ierni, cînd nu trece peste 0.23 cm. și alte orĭ nu ninge maĭ de loc. Vînturile dominante sunt: Crivățul, care suflă de la N.-E., dînd o medie anuală de 147 zile; Austrul, de la V., cu o medie anuală de 124 zile; Munteanul, de la N. cu o medie anuală de 27 zile; Băltărețul, de la S., cu o medie de 17 zile. Celelalte sunt zile liniștite saŭ puțin agitate de Zefir. Tranziținea de la cald la frig și viceversa se face foarte brusc. Dacă vînturile aŭ bunul că purifică atmosfera, aŭ însă răul că împiedică ploile, din care cauză județul adesea e supus seceteĭ. Anotimpiĭ nu aŭ o epocă fixă. Primăvară aproape nu există; toamnele sunt lungĭ, calde și plăcute.

Producțiunĭ naturale. Județul Buzău, prin poziținea sa muntoasă, este unul din cele maĭ bogate în producțiunĭ naturale.

a) Minerale are: fier, pirită, în muntele Bisoca, la Coca, Bîșteni-d.-s. (com. Calvini), sferoxiderit la Beceni, fier-sulfurat la Jugureni și alte localități. Plumb și aramă se susține că se găsește în muntele Bisoca. Aur în prundul rîuluĭ Buzăŭ, pe Bîsca-Chiojduluĭ și în muntele Bisoca, la Gropile-de-Aur, unde Rușiĭ în 1828 și maĭ în urmă, aŭ exploatat sistematic, dar după retragerea lor din țară aŭ distrus totul. Gipsul în com. Fințești, în muntele Piatra-Corbuluĭ (com. Cătina), la Grunjul, Malul-Alb, Cetățuia, etc. Ozocherita, în regiunea munteluĭ Coca și a ramificațiilor sale. Ocru galben-auriŭ, la Nehoiul, Coca-Seacă, Lopătari, etc.; roșu, la Buște (Mînzălești); vînăt, la Grunj, Vintilă-Vodă, etc.; alb, la Nehoiul, Maxenul, etc. Piatră de construcțiĭ, la Ciuta, care prin fragilitatea eĭ, permite a lua orĭ-ce formă; apoĭ cea din muntele Istrița, (comunele Pietroasa și Breaza), cea de la Brînzeasca Muscelul-Dăreĭ, Pănătăul, etc. Piatră de var în comunele Rușiavățul, Calvini, Vernești și în multe alte localități.

Chihlibarul se găsește numaĭ în acest județ, de și nu în cantitățile de maĭ înainte, totuș poate îndestula mica întrebuințare ce industria face în țara noastră cu dînsul. Chihlibarul a fost descoperit în anul 1836, cînd se întrebuința pisat, pentru a afuma prin case. Pe la anul 1840 a început a se face dintr'însul mătăniĭ, apoĭ țigarete și alte obiecte de bijuterie. Galeriele săpate la Colți, pe filoanele chihlibaruluĭ, s'aŭ dărîmat. Acum nu se pune în comerț de cît ce se găsește pe văĭ, după ce apele vin marĭ. Locurile unde se găsește sunt: Valea-Colților și afluențiĭ eĭ, Valea-Bouluĭ și Valea-Alunișuluĭ, în care predomină varietatea galbenă, iar cea neagră saŭ verzue e maĭ rară. La Veneții și Roșcoi predomină varietățile negru și albastru-verzuiŭ. Afară de aceste localități, chihlibarul s'a maĭ găsit în: Izvorul-Corbuluĭ, Bîsca-Chiojduluĭ, Sărățelul-Bălănești lor, etc., dar nu s'a putut constata locul de unde a fost rupt.

Sare se găsește în maĭ multe

www.dacoromanica.ro

localităţĭ ; nu se exploatează însă. Vom cita, la dreapta rîuluĭ Buzău : Năeni, Monteorul, Pătărlagele şi Bîsca-Chiojduluĭ, iar la stînga : Sarea-luĭ-Buzău, Pîrscovul, Pinul, Fundata, Negoşina, Lopătari, etc. Cărbuniĭ de pămînt, lignita, s'aŭ constatat la : Vispeşti, Palanga, Joseni, Valea-Dragomiruluĭ, Coca-Seacă, Coca-Mercească, Vintilă-Vodă. Valea-Tainiţeĭ, etc.

Păcura, de şi s'a constatat la: Bisoca, Brădetul, Păcura, Chiojdul, Cislăul, etc., s'a exploatat însă numaĭ la Beciul, la Berca, unde exploatarea se face pe o scară mică ; la Cuculeşti, şi maĭ cu seamă în com. Monteorul, unde se exploatează sistematic.

Pe lîngă acestea şi alte substanţe, judeţul e avut şi în ape minerale, din carĭ vom cita pe cele de la : Boboci, Nifonul, Lopătari, Murătoarea, Prorocul, Cîrnul, Nehoiul, Jariştea, Mirăul, Pleşa, Burduşoaia, Puturosul, Gornetul, Faţa-Inaltă, Fundul, etc., a căror descriere se va vedea la locurile respective.

b) Plantele sunt de asemenea bogat reprezentate, avînd specii maĭ din fie-care familie. Vom cita dintre lemnele de foc şi construcţiunĭ : bradul, moliftul, pinul, tisa, enuperile, fagul, frasinul, paltinul, cornul, cerul, carpenul, sîngerul, mojdreanul, gorunul, jugastrul, mesteacănul, plopul, aninul, alunul, salcia, teiul, ulmul, cătina, etc., apoĭ : dudul, castanul, salcîmul, măceşul, păducelul, scorușul, arţarul, etc. ; din pomĭ : cireşul, vişinul, mărul, părul, prunul, caisul, zarzărul, piersicul, gutuiul, moşmolul şi nucul; se maĭ află în marĭ cantităţĭ : coacăzul, agrişul, zmeura, afenul, etc. Din cereale sunt : grîul, secara, orzul, meiul, ovăzul, alacul, porumbul; apoĭ : rapiţa, fasolea, mazărea, bobul, lintea, etc. Din plante textile : cînepa, inul, etc. Fînețele aŭ : trifoiul, ofiga şi ghizdeiul, amestecate cu o mulţime infinită de florĭ, care le daŭ un parfum delicios. Iarba, ce creşte pe muntele Penteleul; întruneşte calităţĭ atît de superioare, în cît laptele oilor, ce se nutreşte aci, dă brînza şi caşcavalul cel maĭ reputat din ţară. Pe alocurca aŭ început să se cultive şi livezĭ artificiale. Un fel de păşunĭ artificiale se prepară de către ciobanĭ ast-fel : după ce se coboară din munte, daŭ foc păişuluĭ şi maĭ cu seamă strigoeĭ, care, prin lîna oilor, s'a prăsit chiar în vîrful munţilor ; iarba crescută în urmă, o numesc iarbă de frîntură saŭ de pîrlitură, pe care oile o pasc cu deosebită plăcere.

c) Din regnul animal are : lupĭ, urşĭ, vulpĭ, jderĭ, rîşĭ (linx), viezurĭ, iepurĭ, veveriţe, nevăstuicĭ, dihorĭ, aricĭ, mistreţĭ, căprioare, şi rar cerbĭ (prin munţiĭ Siriului), etc. Dintre păsărĭ, afară de cele domestice, are : vulturĭ, şoimĭ, ulĭ, bufniţe, porumbeĭ, găinĭ, raţe şi gîşte sălbatice, prepeliţe, potîrnichĭ, cocoşarĭ, lişiţe, ciovlicĭ, cîrsteĭ, sitarĭ, becaţe, becaţine, cocostîrcĭ, berze, pelicanĭ, dropiĭ, cocorĭ, etc. Sunt : şerpĭ, cea maĭ mare parte neveninoşĭ, broaşte ţestoase, broaşte comune, brotăceĭ, guşterĭ, şopîrle, etc. Dintre peştĭ, apele Buzăuluĭ au puţine varietăţĭ şi în micĭ cantităţĭ. Aşa sunt : păstravĭ, în apele : Arţagul, Căşoaca, Bonţul, Bîsca-Rozileĭ şi maĭ cu seamă pe Bîsca-Mare, Valea-Neagră, etc.; apoĭ : mreană, molan, soreasca, ţipar, porcoiŭ, crap, caracudă, roşioară, albişoară, sabioară, podeţ, zvîrlugă, clean, lateţ, somn, lin, ştiucă şi ciortan. Prin eleştaie se maĭ găsesc şi alte varietăţĭ, iar dintre crustacee, numaĭ racĭ. Lipitorĭ se găsesc în mare număr în lacul Feţele, din muntele Siriul, precum şi în alte ape. Insectele, favorizate de climă şi de varietatea ierburilor şi a florilor, sunt în speciĭ considerabile şi în număr infinit.

Agricultura. Judeţul Buzăŭ, ca şi ţara din care face parte, e unul din cele maĭ agricole. Din cele 494313 hect., suprafaţa teritoruluĭ săŭ, 204040 hect. sunt acoperite cu sămănăturĭ; 116906 cu păd. ; 35389 cu fîneaţă; 75604 cu izlaz; 4874 cu livezĭ; 10671 cu viĭ; 45819 este sterp, ocupat saŭ de vatra satelor, saŭ de ape, saŭ de drumurĭ, saŭ de sărăturĭ, saŭ, în fine, de terenurĭ neproducătoare, precum: prunduriĭ, stîncĭ, pămînturĭ albe, etc. Cele 204040 hect. arabile, după diferite faze prin care a trecut proprietatea, şi maĭ cu seamă în urma desvoltăreĭ din ce în ce maĭ marĭ ce s'a dat agricultureĭ, sunt distribuite ast-fel (1897—98) :

Grîul se cultivă pe o suprafaţă de 55960 hect. ; porumbul pe 71494 ; orzul pe 22198 ; secara pe 13466; meiul şi alacul pe 1470 ; ovăzul pe 3143 şi rapiţa pe 217; grădinĭ şi zarzavat sunt pe 1700 hect. ; plante de mică cultură pe 3020 hect.

E de notat că rapiţa nu se cultivă în toţĭ aniĭ şi nu în egală întindere. Cultura eĭ variază între 100 şi 2000 hect., iar cultura meiuluĭ descreşte din ce în ce.

Tot aci trebue adăugate şi 2700 hect., pe care se cultivă plante din mica cultură : cînepă, in, fasole, cartofĭ, etc. apoĭ pepenĭ şi dovleci.

Pentru a efectua aceste munci agricole, pe lîngă braţe şi vite, jud. are : 5736 pluguri de lemn, 6130 pluguri de fier ; 129 ma-

www.dacoromanica.ro

șinĭ de treierat; 53 de secerat și 218 de bătut porumbul, afară de alte mașinĭ accesoriĭ pentru vînturare, ciuruire, etc.

Producția medie a acesteĭ culturĭ, calculată în chile este: Grîŭ 128000; porumb 185000; orz 120000; secară 25000; meiŭ și alac 15000; ovăz 15000; și rapiță 1500, ceea-ce dă un total de 489500 chile.

Prețul mediŭ al producțiuneĭ, avîndu-se în vedere localitatea este: grîul = 90.00 leĭ chila; porumbul=55.00; orzul=70.00; secara = 54.00; meiul=36.00; ovăzul = 38.00; rapița 100.00; iar valoarea întregeĭ cantități a producțiuneĭ este:

Grîul	11520000	leĭ,
Porumbul . .	10175000	»
Orzul . . .	6000000	»
Secara . . .	1350000	»
Meiul și alacul.	540000	»
Ovăzul . . .	570000	»
Rapița . . .	150000	»
Total	30305000	»
Grădinile de zarzavat . .	984000	»
Plante de mica cultură . .	540000	»
Total general	31829000	»

Viile. — Podgoria Buzăuluĭ e o maĭ departe continuare a Dealuluĭ-Mare din jud. Prahova, care începe în jud. Buzăŭ, la N. de Mizil (Valea-Scheilor) și continuă d'alungul dealurilor până la vărsătura Nișcovuluĭ în Buzăŭ, avînd dealurĭ maĭ reputate: Tohani, Sărata, Dealul-Mereĭ, Valea-Teancului și maĭ cu seamă Săseni, carĭ produc vin negru de o calitate superioară. Dealurĭ maĭ puțin însemnate sunt, pe Valea-Cîlnăuluĭ: Ghizdita și Blăjani; pe Valea-Slăniculuĭ: Gernățești, Aldeni și Băești și pe Valea-Buzăuluĭ: Cîndești, Pîrscovul, Cislăul, Pătărlagele și Sibiciul-d.-s. In urma împroprietăririĭ din 1864, locuitoriĭ aŭ transformat în viĭ maĭ toate rîpele sterpe, dar priincioase acesteĭ culturĭ, ceea ce a făcut ca viile să se întîndză chiar până în poalele munților, de și produsul lor e inferior. Speciile de strugurĭ, carĭ se cultivă sunt:

a) Strugurĭ albĭ saŭ bălan, cu varietățile: gordin, bășicată, timpurie, om-răŭ, cruciuliță, tigvoasă, coarnă-albă, țîța-vaciĭ, tămîioasă, focșăneancă, pîrciŭ, puricoasă, mischet (rar) și roșioară.

b) Strugurĭ negri, cu varietățile: negru-vîrtos, negru-moale, vulpe, seină, bășicată-neagră, țigancă, scuturătoare, coarnă-neagră, focșăneancă-neagră și țîța-vaciĭ neagră.

Viile în acest județ se cultivă din timpurĭ depărtate și reputațiunea lor e stabilită din vechime, ceea ce a făcut pe Domnul Țăreĭ, Constantin Brîncoveanu, să-șĭ aibă via sa domnească în Dealul-Dumbrăveĭ, zis și Corbeanca. Totușĭ vinul alb e inferior de cît cel din Dealul-Mare, pe cînd cel negru rivalizează cu cele d'întîiŭ din țară. Viĭ maĭ renumite sunt: Dumbrava, Virful-Uțiĭ (Tohani), Eleșteul (Sărata), Olănita, Șăinoaia și maĭ tot Dealul-Săsenilor, din com. Nișcovul.

Viile ocupă o suprafață de 10671 hect., din care 2500 sunt aproape părăsite. Filoxera s'a întins și în acest județ, atacînd până acum maĭ 2 din 3 părțĭ ale podgorieĭ sale. Producția medie anuală e de 2400000 decal., ceea ce reprezintă, în preț mijlociŭ, o valoare de leĭ 5000000.

Livezile de pruni ocupă o suprafață de 4874 hect., carĭ produc în aniĭ fertilĭ până la 1 milion decal., iar în ceĭ răĭ abia 25000. Media se poate stabili la 300000 decal., ceea-ce reprezintă o valoare de 2000000 leĭ anual.

Toată această producțiune agricolă se face pe un număr de 492 moșiĭ maĭ însemnate, din care statul maĭ are astă-zĭ 88, restul fiind vîndute în total saŭ în loturĭ, Eforia Spitalelor din București 7, Spitalul Gîrlași 2, școala Crăciunescu 2, școala Slobozia-Galbenul una, iar restul e parte al marilor proprietarĭ, parte al moșnenilor. Nu se cuprind aci și sforile de moșiĭ posedate de micĭi proprietarĭ.

Din pămîntul dat locuitorilor în 1864, se maĭ posedă astă-zĭ în întreg 8844 locurĭ; 6346 aŭ trecut la moștenitorĭ, 284 sunt părăsite, 455 ocupate de alțĭ locuitorĭ.

Numărul locuitorilor însurațĭ, carĭ trăesc din munca pămîntuluĭ și carĭ n'aŭ nicĭ locurĭ de hrană, nicĭ drept la succesiune este de 12984; la acestea s'ar maĭ putea adăuga și o parte din succesoriĭ împroprietăriților din 1864, cărora s'a transmis posesiunea primă, divizată în 3, 4, 5 și chiar maĭ multe părțĭ, ceea ce le este cu totul insuficient pentru a putea trăi.

Proprietățile moșnenești divizate la 242 cete, ale căror nume se va vedea la descrierea comunelor, aŭ devenit asemenĭ foarte insuficiente, fie prin înmulțirea descendenților, fie că marĭ părțĭ din aceste proprietățĭ s'aŭ cotropit, saŭ aŭ fost vîndute moșnenilor maĭ avuțĭ.

Pădurile aflate astă-zĭ în jud. Buzăŭ sunt resturĭ dintr'un imens masiv, ce-ĭ acoperea o dată maĭ toată întinderea, crescute natural, fără însămînțare saŭ plantațiune.

Pădurile din acest județ se pot diviza în treĭ: crivine, pădurĭ de cîmp și pădurĭ de munte. Crivinele se află maĭ cu sea-

www.dacoromanica.ro

mă pe malurile rîuluĭ Buzăul, precum și pe alte rîurĭ, formate în mare parte din lemne albe: sălcii, aninĭ, plopĭ, teĭ, cătină, etc. Pădurile de cîmp conțin arborĭ foioșĭ: tufă rîioasă, tufan, gîrniță, stejărică, gorun, cer, carpen, jugastru, paltin, ulm, frasin, teiŭ, corn, sorb, alun, anin, salcie, plop, etc. Pădurile de munte maĭ aŭ, pe lîngă arboriĭ aflațĭ în cele de cîmp, esențele rășinoase: bradul, moliftul, pinul, tisa, ienuperile, etc., precum și fag, mesteacăn, mojdrean, etc.

Suprafața ocupată de pădurĭ este de 117906 hect., formînd 318 pădurĭ independente. Din acest număr, 72 sunt ale statuluĭ cu o întindere de 36000 hect.; iar restul particulare saŭ moșnenești.

In vedere cu această întindere, jud. Buzăŭ, care formează a patra sub-inspecție silvică, e despărțit în 3 ocoale:

Ocolul I, cu reședința în Buzăŭ, compus din pădurile: Măguleasa, Cătina, sforile Năeni, tufele Brădeanu, jumătate din muntele Cireșul, Bădeni saŭ Pietroasa, Gîrboviĭ, Găvănești sau Cotul-Cioareĭ, Știuculeasa sau Maxenul, Furul-Mic și Mușa, Dîmbroca, Capota, Boaca, Tufele-Cătuneĭ, Pietroasa, Bădeni, Șăineasca, Căprești, Istrița, Vintilă-Vodă, Sărulești și Cărătnăul, Sărata-Banul, Crivina, Odaia-Banul, Frasinul, Lipia și Verguleasa.

Ocolul II, cu reședința tot în Buzăŭ, se compune din: Mierea saŭ Adîncata, Produleasa, sforile Năeni, Ciolanul, Bradul cu sforile, Sf. Gheorghe-Noŭ, Bărbuncești, Izvoranul, Miluiți I, Miluiți II, Barbul, Sărata-Banul, Lăstarul, Măgura, Unguriul, Rătești, Pîrscovul și Lunca-Frumoasă, Piclele, Arhimandrita, Schitul, Cîrnul și Runceni.

Ocolul III, cu reședința în Pătărlage se compune din pădurile: Sf.-Gheorghe-Noŭ, Găvanele, Stînca-Leuluĭ, munțiĭ Piciorul-Capriĭ, Ulmetul, Pinul, Glodul, Negoșina, Cozieni și Bălănești, Țigănești-Ursoaia, Benga, Măruntișul, Buda, Cislăul cu trupurile: Bărăști, Predești, Cislăul și Scărișoara, Valea-Largă, Trestioara, Mlăjetul și Alunișul.

Dacă căile de comunicație ar permite o exploatare maĭ facilă a pădurilor și dacă proprietariĭ le ar îngriji maĭ bine, valoarea ce ar reprezenta exploatarea lor ar fi de 73025000 leĭ, calculîndu-se în termen de mijloc 650 leĭ pe hect.

Fînețele ocupă 35389 hect., cea maĭ mare parte în plaiul Pîrscov. Dintre fînețele maĭ renumite prin calitatea erbeĭ, vom cita: Rozila, Mușa, Terca, Grămăticul, etc. Cele de cîmp sunt inferioare, conțiind ofigă și șovîr în mare cantitate. Prețul mediŭ al unuĭ hect. de fîneață este de 50 leĭ, ceea ce dă în total 1769450 leĭ.

Izlazele ocupă actualmente numaĭ 75604 hect., căcĭ suprafața lor descrește di i an în an, întinzîndu-se agricultura și împuținîndu-se vitele. O cauză a împuținăreĭ izlazelor este fertilitatea soluluĭ, care a dat un mare zbor agriculturei, ceea ce a scumpit foarte mult pămîntul. Așa, pe cînd în cea maĭ mare parte a țăreĭ, prețul unuĭ hect. vîndut nu trece peste 400 leĭ, în Buzău, e maĭ mult timp de cînd prețul hectaruluĭ variază între 700—800 leĭ, ceea ce nu se vede de cît în jud. Roman.

Izlazele cele maĭ întinse au rămas acum numaĭ prin munțĭ și servă atît pentru pășunatul oilor cît și al vitelor marĭ. Cele maĭ importante sunt: Siriul, unde pot paște anual 6000 oĭ; Bocîrna, 2600; Curul-Munteluĭ, 2600; Tătărețul, 1200; Țega, 2600 oĭ și 120 vacĭ; Cursele, 400 oĭ și 120 vacĭ; Zănoaga, 2800 oĭ; Corînul, 1800 oĭ; Miclăușul, 1800 oĭ; Cernatul, 3600 oĭ; Podul-Caluluĭ, 4600 oĭ și 50 vacĭ; Viforîta, 2200 oĭ; Piciorul-Capreĭ, 600 oĭ, 300 vite cornute și 40 caĭ; Războiul, 160 vite cornute; Ivănețul, 80 vite cornute; Tehărăul, 2000 oĭ; Poiana-din-Cale, 2800 oĭ; Spedișul-Buzăuluĭ, 800 oĭ; Spedișul-Nehoiuluĭ, 700 oĭ; Arsele, 80 vite cornute; Giurgiul, 2600 oĭ; Mușele-cu-Neharna, 3800 oĭ; Furul-Mare, 2600 oĭ; Furul-Mic, 1800 oĭ; Cășoaca, 1000 oĭ și 200 vite cornute; Bonțul, 300 oĭ și 70 vite cornute. In partea de cîmp, izlaze maĭ însemnate sunt în comunele: Padina, Luciul, Scurtești și Mihăilești.

Cele mai multe oĭ (20000—25000), ce pasc munțiĭ Buzăului, vin din Ialomița și din Transilvania; restul este din localitate.

Iarba Penteleuluĭ, care întrunea calități incomparabile și avea reputațiune de cea d'întîiŭ pășune a țăreĭ, începe a pierde din calitățile eĭ în raport direct cu împuținarea braduluĭ, întinderea ienuperuluĭ și a faguluĭ și maĭ cu seamă a planteĭ strigoaia, care se înmulțește din ce în ce maĭ mult.

Numărul vitelor aflate în județ, după ultimele date (1898), este următorul: boi 42622, vacĭ 17073, tauri 1100, viteĭ 7941, bivolĭ 116, bivolițe 248, malacĭ 88, armăsarĭ 802, caĭ 10714, epe 9506, mînjĭ 1538, asinĭ 106, catîrĭ 5, berbecĭ 16072, oĭ 165729, mieĭ 89449, țapĭ 928, capre 10948, vierĭ 2045, scroafe 8979, mascurĭ 12112 și purceĭ 10937.

Rasele aflate în județ, sunt: Caiĭ orientalĭ, micĭ, vioĭ, fără

www.dacoromanica.ro

forță mare, și carĭ pot suferi un traiŭ cît de cumpătat. Ceĭ de cîmp sunt ceva maĭ marĭ. Renumita rasă, caiĭ de Bisoca, carĭ în vechime eraŭ căutațĭ pănă în țările cele maĭ depărtate, aproape aŭ dispărut; totușĭ caiĭ de Bisoca se disting și azĭ prin iuțeala și tăria copitelor și sunt căutațĭ pentru poștalioane.

Vitele cornute sunt propriĭ ale țăreĭ, despărțite în rasă de munte și rasă de cîmp. Pentru munca cîmpuluĭ, marii proprietarĭ se servă mai mult cu boĭ din Moldova. Boĭ ungurești aproape nu se văd. Incercărĭ de a încrucișa vitele locale cu cele de Elveția s'aŭ făcut multe, dar n'au reușit. Singur d. Casotti, după un îndelungat timp și cu marĭ cheltuelĭ, făcînd încrucișerĭ cu maĭ toate rasele renumite din străinătate, a reușit să aibă acum o rasă, care se distinge prin frumusețe, vigoare și vioiciune.

Rasa ovină e reprezentată maĭ în tot județul prin oaea țigae, apoĭ bîrsană și stogoasă. Țigaea neagră abia acum a început a se introduce. In oile mănăstirilor se găsesc și cu alte colorĭ, maĭ cu seamă roșiĭ, a căror lînă servă pentru mohair. Caprele sunt de o bună rasă, curat românească.

Porciĭ sunt ceĭ comunĭ întregeĭ țărĭ; rar se găsesc încrucișerĭ cu porcĭ sîrbeștĭ, ungurești, etc., prin comunele Blăjani, Zilișteanca, Fundeni, etc. Tot d. Casotti a reușit a avea o nouă rasă din diferite încrucișerĭ, care să întrunească: mărime, carne gustoasă și grăsime suficientă.

Este de notat că cîmpul în genere e maĭ avut în vite de cît muntele.

Mierea și ceara aproape aŭ pĭerit din cultură și micul număr de 6665 stupi ne arată puțina atențiune ce daŭ agricultoriĭ localnicĭ apicultureĭ. Un stup produce, în termen de mijloc, 10 leĭ; decĭ produsul total al lor e de leĭ 66650.

Cultura viermilor de mătasă pe la anul 1860 era în floare, puind jud. Buzăŭ aproape în capul acesteĭ producțiunĭ. Cantitatea însemnată de gogoșĭ ce producea și mulțimea duzilor ce se plantaseră maĭ în toate părțile, atrăgeaŭ sume însemnate, variind între 300000—400000 leĭ anual. Astăzĭ abia maĭ produce 350—400 kg. gogoșĭ, ceea ce nu poate satisface nicĭ trebuințele țăranilor din localitate.

Industria. De și activitatea locuitorilor e absorbită de agricultură, totușĭ lipsa de pămînt cultivabil în unele părțĭ de munte, înlesnirea și eftinătatea cu care se procură materiile prime, beneficiul ce ele asigură, apoĭ necesitățile domestice, etc., aŭ făcut ca și industria să nu fie uitată, ba din contra să atragă din ce în ce maĭ mult atențiunea locuitorilor.

Lumînăriile și săpunăriile, o dată în floare, sunt astă-zĭ desființate. Micile trebuințe se satisfac prin import. Lumînările de ceară se fabrică însă în localitate.

Zalhanale eraŭ două: cea la la Săpoca și cea din comuna Simileasca, unde să tăia anual 2200 vite cornute și 5000 oĭ și capre. Cea de la Săpoca a încetat de pe la 1870, iar cea de la Simileasca în 1885.

Tăbăcăriile n'aŭ fost nicĭ o dată în floare; singura care a funcționat și funcționează regulat e cea de la Moara-Ghermănoaia, din orașul Buzăŭ, la care se maĭ poate adăuga cea din strada Dorobanților, înființată abia de cîțĭ-va anĭ. Pieile ce se tăbăcesc servă pentru cizmărie groasă și opincĭ. Tot aci raportăm și cojocăriile, din care cele maĭ multe sunt în orașul Mizil, apoĭ în Buzăŭ și în cîte-va comune de munte, maĭ cu seamă în plaiul Slănic.

Pentru fabricarea postavuluĭ s'a înființat de cîțĭ-va anĭ (1883), stabilimentul de la Moara-Episcopieĭ Buzăŭ, a d-luĭ I. Garoflide, unde se lucrează anual 200000 kil. lînă, din care se fabrică stofe de postav și dimiĭ pentru valoarea de 60000 leĭ anual. La acestea se poate adăuga țesăturile de lînă pentru trebuințele domestice, precum: dimiĭ, saricĭ, plocate, zeghiĭ și maĭ cu seamă scoarțe lucrate cu multă abilitate, gust și soliditate, de țărancele muntene și maĭ cu seamă de cele din com. Mizil și Lipia. Pentru acest scop județul are 26 pive și 2 dîrste.

Călugărițele de la Rătești și Barbul, pe lîngă diferite țesăturĭ de mătase și borangic, bete alese, etc., lucrează mohair de diferite colorĭ, atît pentru îmbrăcămintea lor, cît și pentru comerț.

Pentru transformarea lapteluĭ în brînză și cașcaval, județul are 11 cășăriĭ și 113 stîne. Cășăriĭ la munte sunt: Viforîta, Tega, Siriul, Podul-Caluluĭ și Mușa; la cîmp: Luciul, Mărgieni, Largul, Mizil, Breaza și Baba-Ana, producînd anual cașcaval 120000 kgr., 130000 kgr. brînză: de burduf, de coșulețe și urdă, și 200000 kgr. brînză albă, saŭ de putină, apoĭ: unt de oaie 20000 kgr. și 140000 kgr. lapte de putină, care se pune în comerț, parte pentru consumațiunea locală, iar parte se exportă; așa brînza albă trece în Austria și maĭ cu seamă în Viena, servind ca aliment lucrătorilor din fabricĭ, iar cașcavalul de cîmp se vinde în Bulgaria și

www.dacoromanica.ro

Turcia. Cea mai renumită producțiune a județului, în această ramură, e caşcavalul de Penteleŭ, a cărui reputațiune e bine stabilită atît în țară, cît şi în străinătate. El se fabrică, în termen de mijloc, cam 8000 kgr. anual, cea ce nu poate satisface toate cererile, din care cauză e înlocuit cu cel fabricat în munții Mușa, Siriul şi Podul-Caluluĭ, care are un gust aproape egal. In timpul din urmă, caşcavalul de Penteleŭ (fabricat în căşăria Viforîta şi la Tega) a început să piardă din calitatea sa, atît din cauza lăcomieĭ fabricanților, cît şi din lipsa de bacĭ experțĭ.

Cel mai renumit baciu al Buzăului a fost Petre Baciu, mort în 1865, în vîrstă de 103 anĭ. El a fost adus de Episcopul Chesarie, pentru oile Episcopieĭ, care păscînd Penteleul, a făcut renumele acesteĭ producțiunĭ. Fiiĭ săĭ aŭ continuat arta părinteluĭ lor şi cînd Penteleul era al luĭ Persescu, caşcavalul de aci încă nu-şĭ desmințea reputațiunea. Cu moartea lor a început să devie de o calitate inferioară.

Suma, ce se poate încasa pentru această producțiune, se ridică la 740000 leĭ anual.

Laptele de vacĭ şi bivolițe, pe lîngă consumațiunea casnică, trece o parte în comerț, fie ca lapte, fie ca unt saŭ smîntînă. Untul de vacă, de şi se produce în cantitate de cam 800000 kgr., nu se pune în comerț anual de cît în cantitate de 240000, reprezintînd o valoare de 720000 leĭ, cea ce dă, pentru întreaga fabricare a lapteluĭ desfăcut în comerț, 1460000 leĭ anual.

Industria bazată pe producțiunile vegetale e reprezintată prin 102 morĭ de aburi sau caĭ, din care mai însemnate sunt: cea din Mizil, lucrînd pe zi 18 chile de făină; cea din Pogoane 15 chile; cea de la Episcopie 10 chile; şi cea din calea Dobrogeĭ, (ambele în oraşul Buzăŭ), 7 chile; saŭ un total de 50 chile pe zi, cea ce dă anual 15000 chile. Această făină se desface parte în Buzăŭ, parte în Rîmnicul, Putna şi alte județe. Sunt 127 morĭ de apă şi 34 făcae, mai toate pentru măcinat porumbul. Din făina măcinată se fabrică pîine în 43 brutăriĭ, aflate atît în oraşul Buzăŭ şi Mizil, cît şi prin comunele rurale. Bragageriĭ sunt 9.

Pentru fabricarea rachiuluĭ de bucate era o povarnă în com. Simileasca, care de cîțĭ-va anĭ nu mai funcționează; iar pentru fabricarea țuicelĭ de prune sunt 264 poverne, cu un număr de 328 cazane, situate în mai toate comunele de munte.

O parte din vinul produs trece asemenĭ în industrie, servind la fabricarea spirtului de vin şi mai cu seamă a meliseĭ. Melisa de la schiturile Găvanul şi Ciolanul are o reputație bine stabilită. In com. Ulmeni s'a înființat în 1880 o fabrică de coniac a caseĭ Amanieux şi I. Naville; tot aci se conservă o mare cantitate de vin pentru export. O altă fabrică de coniac s'a înființat la Zorești (com. Valea-Teancului), de C. Cîrlova.

Țesătura cînepeĭ şi a inuluĭ, de şi cu instrumente primitive, se face cu multă soliditate; iar pentru împletitul frînghiilor e o fabrică în oraşul Buzăŭ. Se fac încercărĭ şi pe la şcoalele rurale, între care se pot cita lucrările făcute la şcoala din Glodeanul-Siliştea.

Uleiul de in şi nucă nu poate îndestula nicĭ trebuințele locale.

Poamele cele multe, pe carĭ le produce județul, se consumă parte în localitate şi parte servă la fabricarea țuiceĭ şi a oțetuluĭ.

Zmeura atrage cîțĭ-va colectorĭ în locurile de munte pentru a face dulceață. Cele mai reputate grădinĭ de poame în oraş sunt: a d-luĭ Marghiloman, a caseĭ N. Stănescu şi a Episcopieĭ; iar în județ: a d-luĭ Pr. Casotti, a d-luĭ Marghiloman (Fundeni), a d-luĭ Perieteanu-Buzăŭ (Beceni), a d-luĭ N. Bagdat (Tohani), a d-luĭ Mareş (Fefeleĭ), a d-luĭ C. Cîrlova (Gura-Nişcovuluĭ), etc.

Pădurile oferă lemne, nu numaĭ de foc, dar şi de lucru:

Pentru fabricarea scîndurilor, județul posedă 102 herăstraie, aflate cea mai mare parte în comunele Nehoiaşul, Gura-Teghiĭ, Lopătari, Bisca-Chiojduluĭ, etc. Scîndurile din Siriul sunt superioare. Țiganiĭ rudarĭ fabrică în mai multe pădurĭ: copăĭ, lopețĭ, linguriĭ, etc., apoĭ cărbunĭ saŭ mangal. In comuna Tisăul şi în comuna Măruntişul, rotăria se practică pe o scară întinsă. In comuna Vipereşti se fabrică hambare. Fabricarea doniților, a putinilor şi a altor obiecte de lemn, precum: mese, scaune, etc., se face în mai multe comune de munte, dar mai cu seamă în Nehoiaşul, Gura-Teghiĭ, Lopătari şi Păltineni, unde tot-d'odată se face şindrila saŭ şița pentru acoperişul caselor. In comuna Bozierul se fabrică butoiașe de țuică cu multă artă şi gust, mai cu seamă cele din vergele. Pădurile daŭ ghindă şi girul pentru îngrăşatul porcilor şi rănza pentru tăbăcitul pieilor.

In ce priveşte industria provenită din substanțe minerale avem:

Extragerea petroleuluĭ, care se face în com. Monteorul (Fundul-Sărățiĭ), unde, din 1860, cînd

www.dacoromanica.ro

a început această industrie, s'a săpat peste 1000 puțuri, din care funcționează 274, unele primitive, iar altele sistematice, cu o adîncime până la 200 metri; iar unul (sistem american) până la 400. Aceste puțuri produc zilnic 2000 decalitri păcură cu o tărie de 32°, saŭ un total dc 800000 decalitri păcură anual. Din resturile de păcură, tot aci se fabrică diferite uleiuri pentru ungerea vagoanelor, trăsurilor, etc. Păcura se mai exploatează în com. Mărunțișul, comunele Țiga și Cuculești, unde funcționează 40 guri de puțuri cu o adîncime de 120 m., dînd pe zi 650 decalitri, cu o tărie de 29°. Această păcură e transformată în gaz în fabricele din comuna Simileasca, a asociaților Christodorescu, producînd 32000 decalitri anual, a d-luĭ P. Cătănescu, producînd 10000 decalitri. Tot de la Tega, d. N. Sărățeanu aduce păcură pentru fabrica sa din com. Merei, unde se fabrică până la 5000 decalitri anual.

Păcura însă cea mai bună e cea din com. Pîclele (Mierlari), care are o tărie de 40°, dînd la 100 păcură, 70 petroleŭ. Această păcură se rafinează în fabrica din com. Mărăcineni, producînd anual 8000 decalitri petroleŭ.

Incercărĭ de extragerea păcureĭ s'aŭ făcut și în alte localități, dar fără o deplină reușită.

In total dar, județul produce 450000 decalitri petroleŭ, ceea ce reprezintă un milion leĭ; la care se mai pot adăuga încă 200000 leĭ, valoarea păcureĭ brute și a altor derivate ale eĭ.

Sarea, de și este multă, în județ, dar nu se exploatează. In comunele de munte, apele fiind sărate, și adunatul săreĭ eĭ facil, mai toți locuitoriĭ nu o cumpără, servindu-se cu ceea ce natura le-a pus la îndemînă.

Pentru extragerea pietreĭ de construcțiunĭ, județul are mai multe cariere, din care mai însemnate sunt: a) Ciuta (Podul-Tiseĭ), care dă piatră pentru temeliĭ, ornamente, trepte, canale, crucĭ, etc.; se distinge foarte mult prin uniformitatea maseĭ și înlesnirea cu care se poate sculpta, din care cauză permite a se săpa într'însa chiar obiecte de artă. b) Pietroasa (muntele Istrița), ceva mai dură, dar avînd vînturĭ și alte substanțe străine în masa sa. c) Brînzeasca și d) Muscelul-Dărĭi, care dă piatra cea mai dură și care se poate întrebuința cu succes în borduri de trotuare, etc. Piatră de construcțiunĭ se mai află în comunele Monteorul, Breaza, Tisăul, Pănătăul, dar inferioară celeĭ din carierele de mai sus.

Piatra de var se află mai în toate apele de munte; cel mai bun var se fabrică la Vernești, Pîrscovul, Calvini și mai cu seamă în com. Rusavățul, care produce varul gogon pentru spoit.

Olăria ordinară se practică în cîte-va comune și mai cu seamă în: Mizil, Nișcovul, Calvini, Pîrscovul și Policiori.

Comerțul și tîrgurile.—Comerțul unuĭ județ, ca și al țăreĭ din care face parte, stă în raport direct cu producțiunea sa agricolă și industrială. Buzăul avînd o producțiune destul de însemnată, prin urmare, relativ și comerțul săŭ e bine dezvoltat. Cel d'întîŭ loc, fără îndoială, îl ocupă cerealele, care mai mult de jumătate se vînd pentru export în diferite părțĭ ale Europeĭ. — Piețele cele mai importante de desfacere sunt gările: Cilibia, Mizil și Buzăŭ. Muntele are un comerț dezvoltat cu țuica, lemnăria și brînzeturile. Caşcavalul de Penteleŭ e căutat până în părțile cele mai depărtate ale țăreĭ.—Poamele aduc asemenĭ oare-carĭ foloase locuitorilor munteni, carĭ le desfac la cîmp în schimbul cerealelor. Mierea și ceara fiind puțină și comerțul cu dînsele e neînsemnător. Lîna și pieile se exportează în mare parte în Austria. Petroleul trece în Austria, Bulgaria și Turcia, în cantitate cam de 300000 decalitri anual. Vinul, de și se produce relativ mult, se exportă puțin. Mare parte se consumă în fabricele de coniac de la Ulmeni și Zorești; o mică parte, mai cu seamă vinul negru, ajunge până în București și chiar afară din țară. Nu mai puțin însemnat este comerțul cu vitele, din care unele se îngrașă pentru tăiat, iar altele se desfac pe la diferite tîrgurĭ pentru trebuințele agricole.

Importul județuluĭ se face în cea mai mare parte din Austria, mai cu seamă pentru magazinele de brașovenie, lipscănie și hăinărie, apoĭ mașinĭ agricole, obiecte de fontă, încălțăminte, etc. Băcaniĭ aduc o mare parte de mărfurĭ din Constantinopole. Importul din Franța, Germania, Anglia, e neînsemnător.

Pentru înlesnirea comerciuluĭ, județul are mai multe tîrgurĭ din care cel mai important este Drăgaica. Scopul principal pentru care s'a înființat acest tîrg, a fost desfacerea lîneĭ, de aceea el se ține în zilele de 18—24 Iunie, după tunderea oilor. Azĭ, lîna se vinde mai la fie-care stînă; nu se mai lasă în depozite și nu se mai aduce la tîrgurĭ. Comerțul cel mai însemnat ce se face acum, la acest tîrg, e cu vite cornute

www.dacoromanica.ro

și mai cu seamă cu cai, atît de lux, cît și de herghelii, apoi cu trăsuri, lemnărie, țesături, cizmărie, obiecte de rudărie, etc., precum și mărfuri de brașovenie, lipscănie, marchitănie, hăinărie, mode, băcănie, etc. pentru care vin magazine, atît locale, cît și din alte județe. De la înființarea căilor fierate, tîrgul decade din an în an. La 29 Iunie acest tîrg se mută de la Buzău, la Mizil, tot sub numele de Drăgaica și tot cu aceleași mărfuri; e aci însă mult mai mic. — Două tîrguri de toamnă numite Valea-Teancului, încep la 15 Septembrie și se termină la 15 Noembrie, în zilele de Sîmbătă și Duminică; unul din aceste tîrguri se face tot pe locul și în baracele tîrgului Drăgaica, avînd numele Carol I, iar altul în com. Vernești în apropiere de com. Valea-Teancului. Aci se desface multă butnărie, lemnărie, poame, zarzavaturi și alte obiecte necesare culesului viilor. In fine mai e tîrgul de la Săpoca, care începe la 9 Martie și ține până la 30 Aprilie în toate Miercurile și Joile. La aceste tîrguri se mai pot adăuga cele 127 ce se țin în diferite comune, mai cu seamă de munte, la deosebite sărbători, cu o durată de o zi, cel mult trei și unde se consumă mai mult de cît se vinde. Numărul circiumilor în tot județul e de 1088.

Căi de comunicație. 1. Căile fierate sunt două:

a) București-Brăila, care intră în județ pe lîngă comuna Mizil, trece prin orașul Buzău și ese din județ pe la com. Cotul-Ciorii, avînd o lungime de 65 kil. Pe această linie sunt stațiunile: Mizil, Ulmeni, Monteorul, Buzău și Cilibia.

b) Buzău-Mărășești, care începe din gara Buzău, atinge partea de E. a orașului, trece rîul Buzăul printre cătunele Blăjani și Focșănei, ese din județ în comuna Zilișteanca și se îndreptează spre Rîmnic. Are lungimea de 22 kil. și în județ halta Bobocul.

c) La acestea se poate adăuga linia fierată, în stare de proiect, Buzău-Pătârlage.

2. Căi naționale: șoseaua națională, venind din Ploești, trece prin Mizil și Buzău, apoi, prin com. Mărăcineni, se îndreptează spre Rîmnic și Focșani. Pe această șosea sunt două poduri de fier, unul peste rîul Buzăul, cu o lungime de 536 m. și altul peste rîul Cîlnăul, cu o lungime de 76 m.

Căile județene sunt:

a) 1. Buzău-frontieră, prin comunele: Vernești, Cîndești, Măgara, Viperești, Cislăul, Mărunțișul, Pătîrlage, Păltineni, Nehoiașul și de aci la frontieră, avînd o lungime de 93 kil. 460 metri.

2. Buzău-Brăila, prin comunele: Tăbărăști-Cilibia-Cotul-Ciorii, cu o lungime de 30 kil. 400 metri.

b) Calea mixtă Buzău-Urziceni, prin comunele: Costești, Cioranca, Mihăilești și Glodul-Sărat, de unde trece în județul Ialomița, avînd o lungime de 40 1/2 kil.

c) Căile vecinale sunt:

1. Săpoca-Lopătari, prin comunele: Cernătești, Cărpiniște, Beceni, Gura-Dimieneï, Vintilă-Vodă, Mănești și Lopătari, cu o lungime de 41 kil. 905 m.

2. Buzău-Rușiavățul, începînd din șoseaua națională, în com. Mărăcineni (3 kil. departe de Buzău), trece prin Mărăcineni, Pleșcoi, Gura-Aninoasei, Robești, Pîrscovul și Rușiavățul, cu o lungime de 57 kil. 550 m.

3. Buzău-Vadul-Sorești, începînd din șoseaua națională (la 3 kil.) în cât. Haimanalele, trece prin Zilișteanca, Fundeni și Vadul-Sorești, avînd o lungime de 9 kil. 670 m.

4. Vernești-Tisău, trecînd prin comunele: Nișcovul, Grăjdana și Tisău, cu o lungime de 30 kil. 940 m.

5. Nișcovul-Tohani (Drumul-Viilor), trece prin comunele: Valea-Teancului, Gura-Sărății, Șarînga, Pietroasa-d.-s. și Tohani, cu o lungime de 31 kil.

6. Vernești-Valea-Teancului, cu o lungime de 1 kil. 925 m.

7. Mizil-Cislăul, trece prin comunele: Tohani și Jugureni, cu o lungime de 32 kil. 858 m.

8. Mizil-Cilibia, trece prin comunele: Amarul, Glodeanul-Cîrlig, Glodeanul-Siliștea, Cotorca, Meteleul, Pogoanele, Caragelele și Cilibia, cu o lungime de 73 kil. 788 m.

9. Berca-Policiori, cu o lungime de 8 kil. 100 m.

10. Pîrscovul-Goidești, trece prin comunele: Trestia, Bălănești, Boziorul, Brăești și Goidești, cu o lungime de 29 kilometri.

11. Nehoiașul-Gura-Teghii, cu o lungime de 10 kil.

12. Țintești-Albești (din șoseaua mixtă), cu o lungime de 19 kil. 578 m.

13. Maxenul-Albești, prin Smeeni (din șoseaua mixtă), cu o lungime de 22 kil. 580 m.

d) Căi comunale sunt:

Lipia, Merei, Monteorul, Gura-Sărății, Stîlpul, Șarînga, Pietroasa-d.-j., Breaza și Vintileanca, care toate cad perpendicular în șoseaua națională, apoi: Cochirleanca-Scurtești, Scurtești-Săgeata-Găvănești, Gherăseni-Costești, Blăjani-Mărăcineni, Zărnești-de-Cîlnău, Pogoanele-Căldărești-Padina și Cislăul-Cal-

www.dacoromanica.ro

vini, avînd un total de 155 kil. 27 m. lungime.

La acestea se mai pot adăuga: șoseaua comunală Mizil-Baba-Ana-Boldești, și șoseaua Pietroasa-d.-s.-Breaza-Vispești-Năeni-Fințești-Jugureni.

Totalul căilor făcute de județ și comune este:

Căi județene, 164 kil. 360 m.; vecinale, 368 kil. 894 m.; comunale, 155 kil. 27 m. Total 688 kil. 281 m.

Din acest număr 219 kil. 569 m. sunt împietrite, 84 kil. 202 m. în executare și 384 kil. 510 m. neîmpietrite (1891).

Pe lîngă aceste căi, jud. are mai multe drumuri naturale, din care mai însemnate sunt: drumul Bogdanului, drumul Fierului, drumul Sării, drumul Amarului, drumul Buzăului (al Dealului), drumul Oilor (Grindul movila Manciului-Buzău), Lopătari, drumul Penteleului, etc. a căror descriere se va vedea la litera respectivă.

Impărțirea administrativă.— Jud. Buzău e împărțit în 3 plăși și 3 plaiuri:

1. Plasa Sărată, formată din orașul Buzău și 16 com. rurale, cu 73 cătune și 30 subdivisiuni.

2. Plasa Cîmpului, formată din 22 comune rurale, cu 72 cătune și 14 subdiviziuni.

3. Plasa Tohani, formată din orașul Mizil și 17 comune rurale, cu 57 cătune și 12 subdiviziuni.

4. Plaiul Buzău, format din 17 com. rur., cu 160 cătune și 46 subdiviziuni.

5. Plaiul Pîrscovul, format din 16 comune, cu 110 cătune și 48 subdiviziuni; și

6. Plaiul Slănic, format din 19 com., cu 91 cătune și 39 subdiviziuni.

De cîți-va ani (1891) pl. Sărata s'a unit cu pl. Tohani și plaiul Slănic cu plaiul Pîrscov, atît în ceea-ce privește puterea administrativă, cît și judiciară.

Marca jud. este o biserică și un șoim; biserica, în semn că aci este scaun episcopal, șoimul, poate pentru că jud. Buzău era unul din cele ce procurau mai mulți șoimi Domnieĭ (vezi Monteorul) pentru a fi trimiși la Constantinopole. Astă-zi pasărea care se pune pe sigiliile sau pe tabelele oficiale, depinde de capriciul sculptorului, pictorului sau al celui ce comandă sigiliul sau tabela. Sigiliile din 1831 au o pasăre în zbor, probabil un porumbel.

Populația. Județul era populat în 1888 de 196654 locuitori, formînd 43250 familii, care după starea civilă, se împărțeau ast-fel: bărbați căsătoriți 39910, necăsătoriți 4982, văduvi 3092, divorțați 227, băeți 51422; femei măritate 39910, văduve 6047, fete 50964, sau un total de 99633 bărbați și 96921 femei. Toată această populație trăia în 40588 case și da un număr de 36291 contribuabili. In vedere cu întinderea teritoriului jud., erau deci cîte 2.52 hect. pentru fie-care locuitor.

După naționalități, populația se împărțea ast-fel: 192419 Romîni, 145 Bulgari, 2192 Izraeliți, 324 Greci, 1223 Austro-Ungari, 70 Italieni, 39 Poloni, 56 Germani, 16 Francezi, 15 Ruși, 16 Armeni, 17 Turci și 22 Sîrbi.

Populația acestui jud. a mers tot-d'a-una crescînd. Așa, după recensămîntul din 1844, județul avea 133942 loc.; după recensămîntul din 1860: 144326 loc.; după recensămîntul din 1880: 182130; după cel din 1885: 183225; iar după cel din 1890: 196654. Datele exacte, culese din registrele stării civile, pe perioada de 5 ani 1879—1883, care nu a fost tocmai favorabilă populațiunei, poate din mulțimea boalelor ce bîntuiau atunci, precum: anghina, variola, tifosul, etc., ne dă următorul rezultat:

In jud. Buzău media anuală a nașterilor era atunci de 7104, a deceselor de 4679 și a căsătoriilor de 1548. Populația creștea dar cu un număr de 2428 suflete anual. După sex, numărul născuților se repartiza ast-fel: 3678 bărbați și 3467 femei; iar al decedaților: 2467 bărbați și 2209 femei. Astă-zi creșterea populației se poate evalua la 3200 suflete anual.

După religiuni erau în 1888: 193041 ortodoxi, 2192 mozaici, 1148 catolici, 256 protestanți, 4 gregorieni și 13 mahometani.

După cultură: cu știință de carte 19456 loc.; iar fără știință, 177198 loc.

După drepturile politice se împărțeau în același an ast-fel:

Pentru Cameră: 547 alegători în colegiul I, 1014 în colegiul al II-lea, 865 în colegiul al III-lea direct și 990 prin delegație; iar pentru Senat: 296 în colegiul I și 353 în colegiul al II-lea. Toți acești alegători dau 4 senatori și 7 deputați. Numărul alegătorilor însă variază din an în an. După numărul alegătorilor, Buzeul ocupă al IV-lea loc în țară.

In 1898 populația s'a ridicat la 224000 locuitori.

Țigani sunt ca la 7000 suflete, împrăștiați prin diferite comune, mai cu seamă în: Buzău, Simileasca, Cîndești, Cislăul, Fundeni, etc. Colonii de Sași, s'au stabilit în secolii trecuți în comunele Calvini, Nișcovul, etc., dar cari acum s'au asimilat cu desăvîrșire poporului romîn

www.dacoromanica.ro

avînd limba, religia și datinele sale, precum și aceleași drepturi politice.

Bulgarii în Buzău sunt foarte numeroși și veniți în două colonii.

Prima colonie e venită în 1806 și s'a stabilit în partea de N.-E. a orașului (în suburbiile Gîrlași și Broșteni), ocupîndu-se cu grădinăria. A doua colonie, a venit în 1828, dar negăsind locuri proprice, parte a trecut la Ploești, parte la Huși; cei ce au rămas în Buzău s'au stabilit în partea de V. a orașului (extremitățile stradelor: Carol I și Unirea) și în comuna Mărăcineni, cătunul Potroceni. De și sunt numărați între Romîni și exercitează drepturi politice, însă cea mai mare parte încă nu știu bine romînește și trăesc aproape între dînșii.

Serviciul sanitar. Actualmente, din punct de vedere sanitar, județul e împărțit în 5 circumscripții: 1. Plaiul Buzău, avînd un spital în comuna Pătârlagi, un medic, un vaccinator și o moașă; 2. Plaiul Slănic-Pîrscovul, avînd un spital în mănăstirea Nifon, un medic, doi vaccinatori și o moașă; 3. Pl. Cîmpului, n'are spital; are însă un medic, doi vaccinatori și o moașă; 4. Plasa Sărata, dotată acum cu un spațios și frumos spital, construit de domnul Monteorul, pe proprietatea sa Monteoru are un medic, doi vaccinatori și o moașă; 5. Plasa Tohani, are un spital în comuna Mizil, servind și orășenilor Mizileni, cu un medic, doi vaccinatori și o moașă.

In oraș sunt: spitalul comunal, spitalul județean, spitalul Gîrlași (instituție particulară, fondat de Paharniceasa Maria Minculeasca, în 1792), și spitalul militar.

Pentru populația rurală și cea săracă, medicamentele se dau gratuit.

Justiția. — Pentru rezolvarea micilor pricini dintre locuitori este (1889): cîte o judecătorie comunală, în fie-care comună, iar pentru pricini mai mari sunt 4 Judecătorii de Ocol: în Buzău, Mizil, Pleșcoi și Pătârlagele. Pentru apeluri, afaceri mai însemnate, etc., se află în orașul Buzău un Tribunal, de a doua instanță, care depinde de Curtea de Apel din București. Tot în orașul Buzău este și o Curte cu Jurați.

Numărul proceselor ce se judecă de tribunal prezintă următoarea medie anuală: civile 200, corecționale 645, divorțuri 48, apeluri civile 270, apeluri corecționale 400, comerciale 25, executări 218, epitropii 100, efecte 30, mezate 31, dote 83, vînzări 291, secuestre 24, ipoteci 86, testamente 27, convențiuni 130, separații patrimoniale 8, interdicții 4, pensii alimentare 10, proprieri în mîna a 3-a 7, firme 29, donațiuni 14, falimente 11, adopții 6, corespondență 6 și electorale 8.

Numărul crimelor dă media anuală de 30.

Județul are un arest preventiv, zidit în 1888, în toate condițiunile cerute, cu întreținerea căruia se cheltuește anual (1889) lei 5700 pentru personal și 7500 pentru material. Media deținuților în fie-care an e de 350 bărbați și 5 femei. Numărul advocaților e de 48.

Instrucțiunea. Pentru instrucțiunea publică, județul posedă: un liceu, fost gimnaziu înființat de comună în 1868, care în 1884 a trecut la stat, cu un număr de 12 profesori și o populație medie anuală de 240 elevi. Acest liceu, de la 1889, este instalat în propriul său local, construcțiune frumoasă, zidită de Ministerul Instrucțiunei. E frecuentat acum de 515 elevi și posedă o bibliotecă avută și importantă. Un seminar, înființat în 1838 de Episcopul Chesarie, și care avea în 1890 un număr de 9 profesori și o populație medie anuală de 60 elevi (solvenți și interni); a fost desființat în 1893, și localul său restaurat și mărit în 1898 va servi pentru o școală normală de învățători. Șase școli primare de băeți, din care 4 în Buzău, 1 în Mizil și 1 în mănăstirea Berca, cu un număr de 18 institutori și o populație de 960 elevi. Patru școale primare de fete, din care 3 în Buzău și 1 în Mizil, cu un număr de 12 institutoare și cu o populație de 470 eleve; 110 școale rurale, frecuentate de 6580 băeți și 976 fete. Școalele primare rurale stau sub privegherea unui revizor școlar, a cărui reședință este în orașul Buzău. Pentru învățămîntul primar și secundar cheltuește în genere numai statul, iar pentru cel rural, atît statul cît și comunele, însă cu o parte mai mică. Școalele rurale, întreținute numai de comune, sunt 11.

Afară de școalele publice, mai sunt în orașul Buzău și institute private: 2 de băeți și 1 de fete, cu o populație de 58 elevi și 66 eleve. La aceste se poate adăuga și învățămîntul confesional izraelit cu 2 școli de băeți și 1 de fete, frecuentate de 198 elevi și 25 eleve.

Cultul. Mai toți locuitorii județului sunt creștini ortodoxi, avînd biserici mai prin toate comunele și cătunele. Dintre confesiunile străine n'are nici una

www.dacoromanica.ro

temple saŭ biserică, afară de izraeliții, carĭ aŭ în Buzău o sinagogă și două case de rugăciunĭ, iar în Mizil numaĭ o casă de rugăciunĭ.

Numărul bisericilor e de 289, din care 275 servesc, iar 14 sunt părăsite. Din cele 275 biserică, numaĭ 268 aŭ preoți, iar la cele-l-alte serviciul se face de preoții de pe la bisericile vecine. Numărul preoților e de 270; diaconĭ sunt 5, cîntăreți 261 și paracliserĭ 191. In cea maĭ mare parte din bisericile de la comunele rurale, cîntăreții împlinesc și serviciul de paracliserĭ.

Pe lîngă aceste biserică de mir, maĭ sunt 7 monahale, dintre care: Episcopia Buzăului, Ciolanul, Găvanele, Nifonul și Găvanul pentru călugărĭ; iar Rătești și Barbul pentru călugărițe, cu un număr de 105 călugărĭ și 111 călugărițe. Toate aceste biserică, împreună cu cele din jud. Rîmnicul Sărat, formează eparhia saŭ diecesa Buzăului și staŭ sub privegherea și ascultarea Episcopuluĭ acesteĭ eparhiĭ, al căreia scaun este în Buzău. (Vezĭ Buzău-Episcopie).

Finanțele. Diferitele dărĭ și venitурĭ se încasează de Casieria generală al căruĭ sediŭ este în orașul Buzău. Din punct de vedere financiar, județul este împărțit în 4 circumscripții de control: Buzău, Mizil, Pătârlagele și Pleșcoiul și 32 circumscripții de percepere. Comunele, ca și numărul lor, în ceea ce privește circumscripția de percepere, sunt supuse adesea schimbărilor.

Veniturile statuluĭ în județ, în anul 1888—89, aŭ fost:

Căĭ de comunicație, 196930 leĭ; patente, 86738 leĭ 22 banĭ; fonciera 5% și 6%, 446179 leĭ 07 banĭ; taxa 5% 33961 leĭ 07 banĭ; băuturĭ spirtoase, 137431 leĭ 14 banĭ; timbre, înregistrărĭ și amenzĭ, 144766 leĭ 79 banĭ; venitурĭ extraordinare, 16009 leĭ 49 banĭ; amenzĭ judecătorești, 17714 leĭ 20 banĭ; arenzĭ de moșiĭ, 759685 leĭ 02 banĭ; arenzĭ de pădurĭ, 142306 leĭ 30 banĭ; chiriĭ, 3159 leĭ 75 banĭ; subvenție pentru pompierĭ, 32000 leĭ; taxă pentru elevĭĭ aflați în școala militară, 1100 leĭ; taxă pentru elevĭĭ din internate 6075 leĭ; Camera de Comerț din Ploești, 4994 leĭ 08 banĭ; licența, 186772 leĭ 50 banĭ; zecimĭ de percepere, 91619 leĭ 25 banĭ; taxa de transmitere 3432 leĭ; podurĭ peste rîurĭ, 8940 leĭ; despăgubirĭ de la însurățeĭ, 99538 leĭ 29 banĭ; procente de la debitoriĭ statuluĭ, 9459 leĭ 47 banĭ; din costul porumbuluĭ împărțit locuitorilor 17966 leĭ 63 banĭ și rămășițe din exercițiĭ închise 292508 leĭ 61 banĭ. Total 2738986 leĭ 81 banĭ.

Sume încasate: pentru Eforia Spitalelor, 97128 leĭ, 90 b.; Casa pensiilor, 78321 leĭ, 02 b.; Casa de Depunerĭ, 2202265 leĭ, 44 b.; Casa de dotație a oasteĭ, 22740 leĭ; Creditul agricol, 8111 leĭ, 25 b.; zecimĭ și diferite venitурĭ cuvenite caseĭ județuluĭ, 440496 leĭ, 97 banĭ.

In anul 1898 veniturile se împărțeaŭ ast-feĭ:

Căĭ de comunicație, 222336 leĭ; fonciera, 635645 leĭ, 56 b.; extraordinare, 448 leĭ; amenzĭ, 21138 leĭ, 04 banĭ; arenzĭ de moșiĭ, 327959 leĭ, 36 banĭ; arenzĭ de pădurĭ, 77750 leĭ, 96 banĭ; chiriĭ, 7377 leĭ, 30 banĭ; subvențiunea pompierilor, 33000 leĭ; elevĭ în internate, 3450 leĭ; elevĭ străinĭ în învățămîntul primar, 2125 leĭ; elevĭ străinĭ în învățămîntul secundar, 1530 leĭ; Camera de Comerț, 4206 leĭ, 92 banĭ; licența, 153572 leĭ, 40 b.; zecimĭ de percepere, 111088 leĭ, 59 banĭ; despăgubirĭ de la însurățeĭ, 17619 leĭ, 93 banĭ; procente de la debitoriĭ statuluĭ, 50930 leĭ, 69 banĭ; din costul porumbuluĭ dat loc., 94326 leĭ, 68 banĭ; rămășițe din exercițiĭ închise, 495120 leĭ, 85 banĭ; Eforia Spitalelor, 36681 leĭ, 67 banĭ; Casa Pensiunilor, 184056 leĭ, 75 banĭ; Casa Școalelor, 13828 leĭ, 06 banĭ; conservare la Casa de Depunerĭ, 6420735 leĭ, 39 banĭ; Casa de Dotație a Oasteĭ, 23258 leĭ, 20 banĭ; zecimĭ și diferite venitурĭ cuvenite caseĭ județuluĭ, 845620 leĭ, 81 banĭ. Veniturile județuluĭ, pe acest an, din fondul zecimilor, subvențiunĭ și extraordinare: 427700 leĭ; din fondul drumurilor: 149145 leĭ, 75 banĭ; total: 576845 leĭ, 75 banĭ.

Venitul comunelor rurale: leĭ 397959, 74 banĭ.

Regia Monopoluluĭ. De la tutunurĭ, 992155 leĭ, 80 banĭ; cărțĭ de joc, 6761 leĭ, 20 banĭ; timbre, 160071 leĭ; sare, 85626 leĭ, 75 banĭ. Total 1244614 leĭ, 75 banĭ.

Creditul agricol. Venitурĭ din dobînzĭ 10‰, 82372 leĭ, 28 banĭ; venitурĭ din dobînzĭ 2%, 440 leĭ, 30 banĭ; beneficiŭ, 180 leĭ. Total 82992 leĭ, 58 banĭ.

Telegraful și Poșta. Pentru serviciul telegrafo-poștal, județul posedă 4 oficiĭ: Buzău, Mizil, Pătârlage și Pleșcoi, precum și două biurourĭ poștale rurale la gările Monteorul și Cilibia, afară de biurourile instalate la fie-care gară pentru serviciul căilor fierate.

Armata. Pe teritoriul districtuluĭ Buzău se află următoarele corpurĭ de trupă:

1. *Infanteria. a)* Regimentul Buzău, No. 8, compus din 3 batalioane permanente și cu schimbul, cîte patru companiĭ fiecare, avînd reședința în orașul

www.dacoromanica.ro

Buzău și un efectiv total de 4380 oameni combatanți și 2000 dispensați și auxiliari, în care intră și rezerva.

b) Regimentul Buzău, No. 8 de milițiĭ, cu reședința în Buzău, compus din 2 batalioane, unul cu reședința în Buzău și al doilea cu reședința la Pătârlage; avînd un efectiv de 2800 oameni combatanți și 1190 dispensați și auxiliari.

c) Gloatele, cari nu sunt organizate în regimente, aŭ un efectiv de 3660 combatanți și 2700 dispensați și auxiliari.

2. *Cavaleria.* Excadronul al III-lea din regim. 6 călărași.

3. *Artileria.* Regimentul 7 artilerie, cu reședința în Buzău, are un efectiv de 1990 oameni activi, din cari numaĭ a patra parte se recrutează pe teritoriul districtuluĭ Buzău.

Contingentul anual al tinerilor, ce se recrutează pe teritoriul districtuluĭ Buzău este de 1350 în mediŭ, din cari se alimentează corpurile arătate la No. 1, 2 și 3, în plus alte corpurĭ și servicii ale armateĭ, carĭ aŭ reședințele în alte garnizoane.

In orașul Buzău sunt construite două cazarme: una pentru Regimentul de infanterie și alta pentru Regimentul 7 de artilerie; ambele sunt proprietatea armateĭ, iar cele-l-alte corpurĭ și servicii din garnizoană stau în case închiriate.

Pichete. Pentru paza fruntarieĭ despre Austro-Ungaria, sunt înșirate pe hotar un număr de 11 pichete, din care: Botița, Poiana-din-Cale, Cocianul, Balabanul și Giurgiŭ sunt de vară, Uscătura - Tehărăuluĭ, Pasărea, Brazeul și Lacul-luĭ-Dobrin, de iarnă, iar Crasna și Cheea sunt și de vară și de iarnă. Pichetul Crasna servă și ca punct de vamă pentru călătoriĭ și mărfurile, care se duc și vin din Austria, pe albia rîuluĭ Buzău.

Istoricul. — Urmele ce caracterizează epoca de piatră, atît paleolitică cît și neolitică se găsesc cu abondență și în jud. Buzău. Vom cita: topoare, lănci, ciocane, etc. găsite la Nișcovul, Valea-Tătarilor, Bisoca, Bîidea, etc. Pe muntele Fîntîna-Hoților se văd încă resturĭ de hîrburĭ de diferite forme, instrumente de oase, locuințe scobite în masivul său, care ne probează cu certitudine, că acest județ a fost cunoscut omuluĭ preistoric. Venind la timpiĭ istoricĭ, pe la anii 500 înainte de Christos, după cum ne spune Herodot, Dacia a fost locuită de Sciți, iar partea stîngă a Dunăreĭ de Sciții agricultorĭ saŭ Scoloți, de la carĭ ne aŭ rămas o mare parte din movilele ce îmbrăzdează județul, maĭ în toate senzurile. Pe la anul 340 a. înainte de Christos se stabilesc în aceste părți Geții, ceĭ d'întîiu barbari din popoarele tracice, cu oare-care înclinațiunĭ spre stabilitate și cultură. Eĭ îșĭ ridicaseră 3 cetățĭ între Brăila și Călărași, ca să poată prada cu înlesnire cetățile grecești de pe malul Mareĭ-Negre, asigurîndu-sĭ tot de o dată retragerea în munții apropiați, în care săpau peșterĭ adînci, unde să se poată ascunde în timpĭ de restriște. In anul 335 înnainte de Christos, marele Alexandru, începînd expediționea contra lor, trece Dunărea pe la Silistra și în apropiere de Călărași dete peste o cetate a lor și o distruge, iar Geții învinși fug în munțiĭ apropiați. Neapărat că munțiĭ apropiați nu puteaŭ fi de cît aĭ Buzăuluĭ, ceea ce se poate susține și prin mulțimea peșterilor săpate în eĭ, pe care tradiția le atribue Tătarilor. Dintre aceste peșterĭ vom cita: Casa-Hoților și Piatra-Șoimuluĭ, din muntele Istrița, în care s'aŭ găsit și resturĭ de arme, apoĭ Piatra-Bogziĭ, Alunișul, Crucea-Spătaruluĭ, Agatonul, Piatra-Găurită, Gaura-Zmeuluĭ, etc.

Geții căzuți sub dominațiunea Bastarnilor, Dacii, frații lor, se întind peste teritoriul ocupat de dînșiĭ și lăsară în acest județ două cetățĭ: Comidava și Ramidava. După Ptolomeŭ, Comidava a fost unde e com. Pietroasa-d.-j.; ruinele Comidaveĭ se văd încă. Ramidava ar fi fost pe albia rîului Cilnăul, în apropiere de Clociți. Romanii cucerind Dacia, de și teatrul acțiuneĭ lor s'au întins în Transilvania, Banat și Oltenia, totuși aŭ căutat să se asigure de tot teritoriul ocupat maĭ înainte de Dacĭ și maĭ cu seamă de localitățile fortificate de dînșiĭ, distrugînd pe unele și consolidînd pe altele, după cum le dicta interesul și strategia. Romaniĭ menținură ambele cetățĭ dacice din jud. Buzău și maĭ cu seamă a Comidaveĭ (Pietroasa) îĭ dete o mare întindere, puind-o pe baze solide, cu o grosime de 2 metri, în forma unuĭ vast patrulater, unde stabiliseră un lagăr, ale căreĭ ruine se văd încă în poalele de S. ale muntelui Istrița. Urmele Ramidaveĭ nu se cunosc, dar în apropiere de locul unde a trebuit să fie această cetate, s'a găsit un mare tezaur de monede romane, care eraŭ aduse de undele izvoruluĭ Clociți, orĭ de cîte orĭ veneau marĭ. Tot din perioada romană a maĭ rămas urme din Valul-luĭ-Traian, pe care d. Schuchardt, în 1885, le a co statat pănă în apropiere de com. Amarul.

Goții revărsîndu-se asupra Europeĭ, pe la anul 238 după

www.dacoromanica.ro

Christos s'aŭ ramificat în două: Ostrogoțĭ și Vizigoțĭ. Vizigoții se stabilesc în Dacia, unde parte rămîn păgînĭ, parte devinise creștinĭ. Eĭ aŭ ocupat și Buzăul. Probe despre aceasta avem următoarele: *a)* Goțiĭ păgînĭ sub comanda luĭ Atanaric, încep persecuțiunile contra Goților creștinĭ și Sf. Sava Gotul, a căruia memorie se serbătorește la 24 Aprilie, este înecat în rîul Buzăŭ. *b)* Un însemnat trib al Goților, Caucii, se stabilesc în poalele Carpaților («Ad Caucalandensem locum altitudine silvarum inaccesum et montium cum suis omnibus declinavit». Am. Marcellinus. Res gest. XXI, 3 4), în țara Cauca sau Coca. Se știe însă, că o mare parte din munții Buzăului poartă și azĭ numele de Coca. Așa, începînd din rîul Slănic, com. Vintilă-Vodă și pănă în vîrful munteluĭ Istrița, găsim și astă-zĭ numirile: muntele Coca, valea Coca, apoĭ cătunele saŭ moșiile: Coca-Plină, Coca-Seacă, Coca-Scheeĭ, Coca-Antemirească, Coca-Niculeștĭ, Coca-Mereiască, Coca-Dara, Mucelul-Cociĭ, Coca-Șarînga, etc., care ne pot convinge pănă la evidență că Caucii se stabiliseră aci. (Vezĭ și Odobescu: «Notices sur la Roumanie», Paris 1868, p. 399-405). *c)* Atanaric, regele Goților, fiind învins de imperatorele Romanilor Valente, (anul 367), pe malul Siretuluĭ, se fortifică într'o cetate romană, în munții, pe un afluente al Siretuluĭ. Afluentele n'au putut fi de cît rîul Buzăul; munții n'au putut fi de cît Istrița, în jurul căruia erau stabiliți Caucii, și cetatea n'a putut fi de cît Comidava, care e așezată la poalele acestuĭ munte. Ceea ce confirmă și maĭ mult acest fapt, e și împrejurarea că Atanaric, nemulțumit cu poziția unilă în care se găsea acum, îngrozit și de Hunii, carĭ începuseră invaziunile lor în Dacia și care îĭ zdrobiseră încă o dată armatele sale, trecu Dunărea ca să se înțeleagă cu Goțiĭ luați captivĭ de Valente, cu gîndul de a forma acolo un noŭ stat și apoĭ a se întoarce de a lua pe Goțiĭ rămașĭ și cu toțiĭ să se stabilească în Moesia. La plecarea sa nu-și luă cu dînsul tezaurele, ci le ascunse în jurul cetățiĭ Comidava, unde era fortificat. Moare însă în Constantinopole la 381, iar tezaurele rămîn necunoscute pănă în anul 1837, cînd Episcopul Chesarie, scoțînd piatră din muntele Istrița, pentru nenumăratele sale construcțiunĭ, lucrătoriĭ deteră peste o mică parte din acest tezaur, care acum, se află în Muzeul de Antichităț din București, sub numele: Cloșca cu puiĭ». Anțiĭ, strămoșĭ aĭ Slavilor, chemați în ajutor de Hunii de la Dunăre, vin în secolul V și găsind teritoriul dintre Siretul și Dîmbovița cu totul gol, se stabilesc aci. In secolul VII vin peste dînșiĭ Bulgariĭ, sub ducele lor, Isperuch, subjugă pe primiĭ Slavĭ și formează un vast stat de la Balcanĭ pănă în regiunile depărtate ale Transilvanieĭ. Cum că Bulgariĭ erau foarte numeroșĭ în acest județ, se poate proba și prin faptul că în topica județuluĭ sunt peste 2000 de numirĭ slavone.

Din timpul invaziunei Maghiarilor (a. 893), n'a rămas nicĭ o urmă, afară poate de cîte-va cuvinte în topică, precum: Itșfa, Miclăușul și altele.

Pecenegiĭ, popor fino-tătar, venind după Maghiarĭ, calcă și acest teritoriŭ, unde de sigur s'au stabilit o parte dintr'înșiĭ, căcĭ apa Pecenega din plaiul Slănic le conservă nealterat numele. După Pecenegĭ, vin, pe la anul 1065, Cumaniĭ, carĭ, îngroziți de Tătariĭ, ce înaintaŭ sub conducerea luĭ Gingiscan, se retrag în munțiĭ Carpațĭ. De la dînșiĭ, de sigur, a rămas în topică numirile: Comana, Cîrlomănești, Begul, Bontul, Bîlhacul și altele, precum și maĭ multe movile, la care s'ar putea adăuga cu oare-care probabilitate și Tumulul-Cetatea din cătunul Cîrlomănești, care a fost un vast cimitir al lor.

In fine vin Tătariĭ, ultimul popor barbar, care a maĭ devastat pamîntul Romînieĭ și prin urmare și județul Buzăŭ. Cumaniĭ, necutezînd să se opuie Tătarilor, parte se retraseră peste Dunăre, parte în munțĭ. Nepotul luĭ Gingiscan, Batukan, îĭ urmări pănă în Ungaria (a. 1241). O parte din hordele sale, sub conducerea luĭ Bugeac, se întoarseră în Romînia, trecînd munțiĭ pe văile Prahoveĭ și ale Buzăuluĭ. Romîniĭ din munțiĭ Buzăuluĭ, Prahoveĭ și aĭ Vranceĭ, împreună cu Cumaniĭ refugiațĭ la dînșiĭ, cercară să li-se opuie, dar Bugeac trecu peste dînșiĭ și se stabili în locurile lor. Din numeroasele urme rămase de la Tătarĭ, pe lîngă o mulțime de numirĭ în topică: muntele Tătarul, muntele Tătărușul, Valea-Tătaruluĭ, etc., maĭ avem fortificațiile de pe platoul Săpoceĭ, ruinele și puțul din comuna Aldeni, Șanțul-Tătarilor, între comunele Grăjdana și Nișcovul. In plaiul Buzăŭ, de la comuna Cătina și pănă la frontarie, sunt maĭ multe locurĭ, care poartă numele de Tătarul. Maĭ însemnate sunt: Viea-Tătaruluĭ, din care se vede și acum cîte-va vițe de o grosime însemnată, ruine de o mică cetățuie, unde tradiția zice, că a fost biserica tătărească; Peștera-Tătaruluĭ, în

www.dacoromanica.ro

muntele Carafte. In fine, chiar în orașul Buzău, în locul unde este acum grădina publică, exista până pe la 1835, un puț, zis al-Tătaruluĭ.

Cu descălicarea luĭ Radu-Negru, luînd ființă s tatul romîn, găsim în relațiunile luĭ Giacomo di Pietro Lucari, că Radu-Negru a zidit cetățĭ la: Cîmpulung, Bucureștĭ, Tîrgoviște, Floci și Buzău. Această relațiune pare a se adeveri și prin faptul că pe dealul Gruiul, din comuna Șarînga, se văd și astăzĭ niște ruine, pe care tradiția le numește: Cetatea-luĭ-Negru-Vodă, adăugînd chiar că acest Domn ar fi avut și o altă cetate pe apa Negreasca din comuna Maxenul, de unde ĭ-a și rămas numirea. In timpul luĭ Alexandru Basarab, Buzăul exista ca tîrg saŭ oraș (la a. 1350).— Prin secolul al XVI-lea și al XVII-lea, numeroșiĭ boierĭ aĭ acestuĭ jud. începură să joace un rol important în Istorie, ba adesea să dispuie de tronul țăreĭ; dar aceastăă influență a lor a fost în multe rînduri pernicioasă locuitorilor.

După moartea luĭ Neagoe Basarab (1521), o mare parte din boerĭ recunoscură Domn pe fiul săŭ Teodosie, dar ceĭ din Buzăŭ se opuseră și aleseră un altul, favorit lor, pe Radu-Călugărul și cu armele îl instalară în capitala țăreĭ, Tîrgoviște. Partidul luĭ Teodosie chiemă în ajutor pe Mehmet-Beg, de la Nicopoli, care învinse pe Radu și ĭĭ taie capul; apoĭ, după îndemnul comisuluĭ Bădicul, trimise un număr de Turcĭ contra boerilor buzoenĭ, pe carĭ îĭ robi, devastînd tot-d'o-dată județul în mod cum nu s'a maĭ auzit până atuncĭ. (Bălcescu, «Mag. ist.», tom. I, p. 158).

Radu al IX-lea, fiul luĭ Radu al V-lea cel mare, dărui Episcopieĭ Buzăuluĭ, înființată de tatăl săŭ, județul Brăila (anul 1544), pe care Turciĭ pusese stăpînire în anul 1546. Episcopul Atanasie voi să-șĭ apere acest dar, însă Turciĭ respinseră încercarea sa și maĭ devastară încă odată aceste locurĭ. (Vezĭ Șincaĭ: «Cronica», ed. II, anul 1554, pag. 288).

In anul 1596, hanul tătăresc profitînd de absența trupelor luĭ Mihaiŭ, veni și se stabili în Buzăŭ, cînd prădă iar pe locuitoriĭ acestuĭ județ, precum și pe ceĭ din Prahova și Brăila. Mihaiŭ venind în Buzăŭ, vindecă în parte aceste rele prin diferite darurĭ, ce făcu, atît unor biserică, cît și locuitorilor. (A se vedea: Condica episcopieĭ Buzăŭ; Șincaĭ, «Cronica», ed. II, anul 1596, p. 416).

N'apucase să se uite aceste devastațiunĭ, cînd Vasile-Lupul, Domnul Moldoveĭ, începe expedițiunile sale contra luĭ Mateiu-Basarab, Domnul Muntenieĭ (anul 1637—1639). Timuș, ginerele luĭ Vasile-Lupul, viind în Buzăŭ cu Tătariĭ, pradă și arde județul, arde schitul Frăsinetul (Episcopia actuală), și din oraș nu rămîne piatră pe piatră (Miron Costin, «Cronicele», vol. I, pag. 333. Bălcescu, «Mag. Istoric», vol. I, pag. 206. Șincaĭ, «Cronica», ed. II, vol. III, anul 1637, pag 47—48).

După moartea luĭ Mateiu-Basarab, Seimeniĭ carĭ se revoltaseră și prădaŭ țara, detronară pe Constantin-Basarab (1656) și puseră Domn în locu-ĭ pe Christea, spătarul lor. George-Racoți, Domnul Transilvanieĭ, și Gheorghiță Ștefan, Domnul Moldoveĭ, veniră în ajutorul alungatuluĭ Domn, și împreună făcură planul să distrugă această armată de mercenarĭ, care devenise spaima țăreĭ. Gheorghiță Ștefan, cu trupele sale, veni în Buzăŭ, unde se opri treĭ zile, apoĭ inaintă spre Sărata. In ziua de 17 Iunie 1656, lupta se începu aci și Seimeniĭ fură respinșĭ spre Prahova; Racoți însă, care venise din Transilvania prin plaiul Teleajenuluĭ, îĭ opri din fuga lor și așa Seimeniĭ fiind apucațĭ între două armate, fură zdrobițĭ cu totul. Ceĭ ce scăpară luară drumul spre Brăila și în trecerea lor prin Buzăŭ, maĭ jefuiră încă odată aceste locurĭ. (Miron Costin, «Cronicele», vol. I, pag. 350).

In anul 1689, Neințiĭ, aduși de Bălăceanul, veniră sub comanda generaluluĭ Haisler și ocupară țara. Domnul Constantin Brîncoveanu se duse la cetatea Floci, unde era sultanul Calga, ca să se înțeleagă cu acesta și să chibzuiască ce ar fi de făcut. Sultanul trimise pe Tătarĭ contra lor, dar Brîncoveanu, temîndu-se ca Tătariĭ să nu dea foc Bucureștilor, unde se fortificaseră Nemțiĭ, fugi în Buzăŭ, iar pe Doamna Maria și cu alte jupînese le asigură în mănăstirea Bradul. Dupa retragerea Nemților, Brîncoveanu serbă foarte pompos Boboteaza în Buzăŭ și în ziua de 7 Ianuarie 1690, porni spre Bucureștĭ. Doamna Maria făcu cu această ocaziune maĭ multe darurĭ mănăstirilor Banul și Bradul. (Bălcescu, «Mag. istoric», vol. II, p. 152; vol. V, pag. 112. Șincaĭ: Cronica», ediția II, vol. III, pag. 237).

In prima sa Domnie, Nicolae Mavrocordat alungă șubașiĭ Turcĭ, care se întîlniseră maĭ în toată partea de cîmp a județuluĭ până la Nișcov, (Bălcescu, «Mag. ist.», vol. IV, pag. 107); în a doua Domnie, viind în Buzăŭ, pe de o parte dărui Episcopuluĭ 200

www.dacoromanica.ro

taleri, pe cari să-i ia din veniturile județului, pentru a putea susține școala, ce era înființată încă din timpul lui Mateiu-Basarab, iar pe de alta dete hrisovul din 1728, prin care închină mănăstirea Banul, mănăstirei din Larisa, numită Duș-ca. (Bălcescu, «Mag. ist.», v. IV. pag. 127).

Sub următorii Domni Fanarioți, Turcii se întinseseră din ce în ce în jud., și Capanlîii, sub pretext de comerț, jefuiaŭ totul și depuneaŭ prăzile în magaziile ce stabiliseră la Clinciŭ. Inceperea campaniilor rusești contra Turcilor fură asemeni fatale locuitorilor. Județul fiind în calea ambelor armate, Rușii cereaŭ proviziuni și podvezi, Turcii ucideaŭ și jefuiaŭ ce le eșea înainte, iar în anul 1806 deteră foc și orașuluĭ, care arse cu desăvîrșire.

Din aceste cauze locuitorii de la cîmp se împrăștiară în toate părțile și abia după 1828 unii începură a se întoarce la vechile lor locuințe, saŭ a fonda nouă sate.

Toate aceste nenorociri a făcut ca județul să se pustiească și alți locuitori, de multe ori străini, să vie și să ocupe locurile părăsite. Dacă vom adăuga și invaziile, ce mai tot-d'a-una a trebuit să treacă prin acest județ, vom înțelege lesne de ce tipul romîn, mai cu seamă în părțile de cîmp, se întîlnește atît de rar. Singurele comune în care Romînul s'a menținut neamestecat și și-a conservat clasica figură romană, sunt: Vintilă-Vodă, Mănești, Mînzălești și Lopătari, din plaiul Slănic; Goidești, Brăești și în cîtva Bălănești și Trestia, din plaiul Pîrscov; apoi: Gura-Teghii, Nehoiașul, Păltineni, Chiojdul, și Colți, din plaiul Buzăŭ. Tot din această cauză și limba vorbită e departe de cea proprie adevăraților Romîni.

Locuri istorice mai însemnate sunt: Pietroasa - d.-j. (Comidava), Clociți (Ramidava), Pecenega, Coca, Săpoca, Șanțul-Tătărilor, Tumulul-Cetatea (din cât. Cîrlomănești), Jidova, Bisoca, etc., din timpurile vechi; iar din timpurile mai nouă sunt: Cetatea-lui-Negru-Vodă, Cetatea lui Vintilă-Vodă, Zidul-Doamnei - Neaga, Cucuiata, Crucile, din com. Sărata, Palatul - lui-Brîncoveanu, etc.

Familii istorice. Cele mai însemnate familii și persoane istorice ale acestuĭ jud. sunt:

Radu al V-lea cel mare și descendenții săi: Radu Paisie, Mircea Ciobanul, Alexandru și Mihnea, care s'a turcit. Mihalcea Banu ot Cocorăști, al căruia fiŭ, Pătrașcu Spătarul, trăia pe la 1640. Cîndeștii, descendenți din Mihalcea Vornicul ot Pătârlage, care trăia pe la 1590—1605, iar fiii săi: Negoiță Clucerul Cîndescu, Moise Spătarul Cîndescu, George Spătarul Cîndescu se stabilesc mai în urmă la proprietățile lor din poalele munților, unde se și întemeiază satul Cîndești. Această familie se stinge cu Șerban Cîndescu, care a avut numai două fete, cari căsătorindu-se aŭ devenit una Luxandra Cîmpineanu și alta Maricuța Lehliu. Mihnea Postelnicul ot Bădeni, ginerile lui Coadă Vornicul, trăia pe la 1530. El e cel mai vechiŭ membru cunoscut al acestei însemnate familii, Bădeanu, stinsă pe la jumătatea secoluluĭ trecut. Tătăranii, vechiă familie, aĭ căreia membii eraŭ stabiliți în com. Blăjani și Pîrscovul, stinsă la 1752 cu Radu sin Drăgan Clucerul, care a murit fără moștenitori. Vlaicu, Clucerul Tătăranu, e tatăl Doamnei Neaga, soția luĭ Mihnea turcitul, decedată pe la 1614, lăsînd moștenitor pe fiul săŭ Negoiță Tătăranu, care mai în urmă s'a călugărit sub numele de Nicolae și a fondat schitul Negoiță din com. Sărata și mănăstirea Pinul-cel-Mare din Brăești Mitrea Vornicul, a cărui fată Neaga Mitroaia se confundă adesea cu Doamna Neaga Tătăranu. Mihaiŭ Postelnicul și fiul săŭ Stoichiță, Spătarul ot Sărata, trăiaŭ la 1659, înrudiți cu Negoiță și Mihaiŭ Postelnicul, continuați acum prin Sărățeni. Banul Udrea, a căruĭ soră, jupîneasa Grăjdana, cu un alt frate al ei, postelnicul Badea ot Bădeni, a fondat mănăstirea Grăjdana, lăsînd și alte monumente istorice în jud., din care mai însemnate sunt Crucile de la Sărata. Ienache, Banul ot Lipia, moștenit de Pîrvan Vistierul.

Buzăul, *plaiŭ*, ocupînd partea de N.-V. a județuluĭ Buzăŭ. Se mărginește la N. cu Transilvania, la V. cu jud. Prahova, la E. cu plaiul Pîrscovul, iar la S. cu plășile Tohani și Sărata. Suprafața sa este de 97465 hect., din care 8990 arabile, 48045 pădure, 8410 fîneață, 18786 izlaz, 2092 livezi, 281 vii și 10861 sterp. Acest teritoriŭ se împarte în 90 moșii și 90 păduri mai însemnate, posedate parte de stat, parte de cele 80 de cete de moșneni aflate într'însul, precum și cîte-va particulare, afară de cea ce posedă împroprietăriții și însurățeii. Terenul este foarte muntos și avut în pășuni, păduri și substanțe minerale. Agricultura constă din cultura porumbuluĭ, puțin grîŭ și alac. Clima, de și aspră, e sănătoasă însă.

Vite sunt: 8571 boi, 3623

www.dacoromanica.ro

vacĭ, 1856 viței, 310 caĭ, 361 epe, 167 mînzĭ, 11 bivolĭ, 30 bivolițe, 7458 capre, 8 asinĭ, 23760 oĭ, 5670 porcĭ și 1369 stupĭ.

Industria constă în lucrarea lemnuluĭ, fabricarea brînzeĭ, a rachiuluĭ de prune, țesăturĭ, etc. Loc. posedă 49 morĭ de apă, 30 făcae, 10 piue, 93 fierăstrae și puține mașinĭ agricole. Tîrgurĭ are 54; cîrciumĭ 127.

Comunele din care e format sunt 17: Calvini, Cătina, Chiojdul-din-Bîsca, Cislăul, Colți, Gura-Teghiĭ, Lapoșul, Mărunțișul, Mlăjetul, Nehoiașul, Păltineni, Pănătăul, Pătărlagele, Rușiavățul, Sibiciul-d.-s., Valea-Muscelului și Viperești, carĭ toate sunt formate din 162 cătune și 41 subdiviziunĭ maĭ însemnate. Reședința acestuĭ plaiŭ a fost totd'a-una în com. Pătărlage. Populația sa este de 33380 suflete, din carĭ: bărbațĭ însurațĭ 7019, neînsurațĭ 580, văduvĭ 443, divorțațĭ 15, băețĭ 9016; femeĭ măritate 7019, văduve 681, fete 8607. Toțĭ acești locuitorĭ trăesc în 8261 case. După naționalitățĭ sunt: 35278 Romînĭ, 15 Grecĭ, 2 Izraeliți, 46 Austro-Ungarĭ, 4 Bulgarĭ și 8 Armenĭ.

După profesiunĭ: 137 lemnarĭ, 190 rotarĭ, 23 tîmplarĭ, 66 butnarĭ, 7 zidarĭ, 8 croitorĭ, 27 tronarĭ, 22 cizmarĭ, 50 fierarĭ, 1 mașinist, 5 boiangiĭ, 27 cojocarĭ, 18 brutarĭ, 33 vărarĭ, 3 olarĭ, 4 bărbierĭ, 1 tinichigiŭ și 18 mangalagiĭ. Media nașterilor e de 1130, a deceselor de 721, a căsătoriilor de 258. Populația crește cu o medie anuală de 409 suflete. In cîte-va comune ca Pătărlagele, Mărunțișul, Păltineni, etc., fetele se nasc în număr aproape îndoit ca băeții, pe cînd în altele, precum: Cislăul, Chiojdul, etc., numărul băeților întrece cu mult pe al fetelor.

Din punctul de vedere financiar, acest plaiŭ avea în 1889: 6193 contrib. din carĭ 719 comercianți Romînĭ și 13 străinĭ. Stabilimente 246. Venitul caselor, leĭ 84645; taxa proporțională, leĭ 1963.65; venitul fonciar, leĭ 955320; darea căilor de comunicație, leĭ 37158; patente, leĭ 7001.94; fonciera, leĭ 49600.61; taxa spirtoaselor, leĭ 21667.50. Total fiscal, leĭ 116065.55. Perceperea, leĭ 9385.61; județene, leĭ 19088.83; drumurĭ, leĭ 5995.99; comunale, leĭ 19088.83; comerciale, leĭ 21782. Total general, leĭ 169842.64. Budgetul comunelor e de leĭ 58731.36.

Are 18 școlĭ de băeți și 1 de fete, cu o populație de 788 elevĭ și 80 eleve. Carte știu 2411 locuitorĭ. Biserici sunt 60, deservite de 47 preoți, 51 cîntăreți și 34 paracliserĭ.

Acest plaiŭ pănă în 1844 a făcut parte din jud. Săcueni, cînd desființîndu-se acel județ, s'a alipit Buzăului.

Buzăul, *comună urbană* și capitala jud. Buzău, situată pe malul drept al rîuluĭ Buzău, în pl. Sărățiĭ, pe al 24° și 29′ 45″ longitudine și 45° și 9′ 15″ latitudine boreala, avînd înălțime d'asupra nivelului mării 118 metri; la distanța de București de 128 kilometri. Limitele sale sunt: la Est apa rîuluĭ Buzău, începînd din punctul de hotar al moșieĭ Verguleasa, pănă în dreptul cătunuluĭ Vadul-Pășiĭ, de aci apucă pe hotarul moșieĭ Gîrlași (proprietatea Gherman), pănă dă în hotarul moșieĭ Vatra-Episcopieĭ, pe care merge pănă în apa Areteĭ; la N. începînd din apa Areteĭ, continuă tot pe hotarul moșieĭ Vatra-Episcopieĭ, pănă da în hotarul moșieĭ Simileasca-Banul, pe care merge pănă lîngă pădurea Crîngul, ocolind-o la N.-V. și dă în hotarul moșieĭ Stîlpul; la V., continuînd pe hotarul Stîlpuluĭ, trece pe la capul moșieĭ Balta-Plopuluĭ și ajunge în hotarul moșieĭ Groșani (Stambuloaica, din com. Costești), pe care merge pănă în apa Negreasca; la S. pe apa Negreasca, ia pe hotarul moșieĭ Verguleasa, pănă dă în apa rîuluĭ Buzăŭ.

Suprafața acestuĭ teritoriŭ e de 1370 hect., din care 503 vatra orașuluĭ, 178 pădurea Crîngul, 1500 moșia orașuluĭ și ca 200 moșia Gîrlași. Terenul e șes, întrerupt de micĭ declinațiunĭ. Apele carĭ îl udă, sunt: rîul Buzăŭ, la E.; Iazul-Morilor, (abătut din rîul Buzăŭ), la N.-E.; apa Negreasca la S. și canalul, abătut din Iazul-Morilor, care străbate partea de N. a orașuluĭ. Pentru trebuințele domestice și alimentațiunea se întrebuința pănă acum apa de puțurĭ, care conține multe materii neorganice și mai cu seamă var, ceea ce o face improprie nutriției și prin urmare sănătățeĭ. Acum cu nouele lucrărĭ de edilitate, aceste inconveniente aŭ dispărut și orașul se alimentează cu apa bună subterană, adusă prin tuburĭ din Crîngul. Din punct de vedere al constituțiuneĭ geologice, terenul e argilos, acoperit de un strat subțire de humus. Părțile maĭ joase sunt acoperite adesea de ape stagnante, dînd naștere multor boale și maĭ cu seamă friguriloŭ intermitente.

Clima. Orașul fiind situat pe șes și departe de orĭ-ce adapost, este expus vînturilor. Gurile văilor: Buzăul, Slănicul, Cîlnaul, stau deschise asupra sa în partea de N. și N.-E. aducînd în contra-ĭ suflarea vîntuluĭ Munteanul și a subdivizieĭ

www.dacoromanica.ro

sale Vrînceanul (N.-N.-E.). Crivățul, sprinten, rece și violent, cu înfiorătoarele sale șuerături, îl bate în partea de N.-E.; Austrul saŭ Sărăcilă, nu mai puțin aspru, violent și uscat, îl bate în partea de V. și N.-V.; în fine Bălțărețul, lin și bine-făcător, îl bate în partea de S.-S.-E., rar și de o scurtă durată. Aceste vînturi, adesea neplăcute, fac ca nici 50 zile pe an, orașul să n'aibă atmosfera liniștită. Tot din cauza vînturilor, atmosfera e foarte variabilă și cu treceri subite de la frig la cald și vice-versa. Seceta e predominantă; rar veri cu ploae suficientă, rar ierne cu zăpadă, care să-i acopere solul. Anotimpii n'aŭ o durată fixă, iar primăvara aproape lipsește; toamnele însă, sunt lungi, calde și plăcute.

Agricultura sa e restrînsă, avînd mai desvoltată cultura grădinelor de zarzavat, al căruĭ produs îndestulează nu numai localitatea, dar se exportă pănă în părțile depărtate ale țăriĭ și mai cu seamă în Brăila, București și Oltenia. Industria este aproape în fașe. (A se vedea industria județuluĭ, unde e coprinsă și a orașuluĭ). Are 8 morĭ pentru măcinatul grîuluĭ și al porumbuluĭ pe Iazul-Morilor, precum și două morĭ cu aburĭ. Comerciul principal constă din desfacerea cerealelor, a vitelor, a lemnelor, a vinuluĭ, a spirtuluĭ, a țuiceĭ, a brînzeturilor, etc., care parte se consumă în localitate, parte trece și în alte județe. Importul pentru magazinele de lipscănie, hăinărie, marchidănie, brașovenie și băcănie se face cu deosebire din Austro-Ungaria și Turcia, apoĭ din Germania, Elveția, Franța și Rusia. Tîrgurĭ are: Drăgaica, de la 18—24 Iunie; tîrgul de toamnă Carol I saŭ Valea-Teanculuĭ, de la 18 Septembrie pănă la 15 Noembrie, care se ține în toate Sîmbetele și Duminicele și tîrgul săptămînal de Sîmbăta. Are treĭ piețe: Oborul, Sf. Ingerĭ și Dacia. Cea d'întîiŭ, atît pentru alimente, cît și pentru vinderea și cumpărarea tuturor obiectelor necesare traiuluĭ, cea d'a doua numaĭ cu alimente, iar cea d'a treia pentru zarzavaturĭ, lăpturĭ și întru cît-va pentru încălțăminte. Vite are: 865 boĭ, 620 vacĭ, 235 viteĭ, 28 bivolĭ, 122 bivolițe, 586 caĭ, 363 epe, 122 mînjĭ, 340 oĭ, 36 capre, 4 asinĭ și 1210 porcĭ. Stupĭ 140.

Căĭ de comunicație are: *a)* Liniile fĭerate: Buzăŭ - Ploești, Buzăŭ-Brăila, Buzău - Rîmnicul-Sărat, la care s'ar putea adăuga și linia Buzăŭ - Pătârlage. *b)* Șoseaua națională: Buzăŭ-Ploești și Buzăŭ-Focșani. *c)* Șoselele județene: Buzăŭ-Frontiera, Buzăŭ-Rușiavățul, Buzăŭ-Brăila, Buzăŭ-Urziceni și în fine *d)* mai multe șosele vecinale comunale ale comunelor circumvecine. Circulațiunea în oraș și împrejur e înlesnită prin trăsurĭ cu caĭ: 60 birjĭ de piață și 153 particulare.

Orașul Buzăŭ e format din următoarele părțĭ: Tîrgul, Episcopia, Banul, Domneasca, Broșteni, Frăsinetul, Gîrlași și Poșta, care reunindu-se aŭ dat naștere orașuluĭ actual, sub-divizat acum în următoarele sub-urbiĭ: Tîrgul, S-ții Ingerĭ, Episcopia, Banul, Sf. Nicolae, Gîrlași, Broșteni și Poșta.

Populația sa era în 1890 de 17300 loc., din carĭ: bărbațĭ însurațĭ 3313, neînsurațĭ 440, văduvĭ 480, divorțațĭ 106, băețĭ 4453; femeĭ măritate 3313, văduve 766, fete 4427. Această populație trăia în 3780 case, cea-ce dă cîte 7 loc. pentru o casă. După naționalitățĭ se împărțeaŭ ast-fel: 13991 Romînĭ, 151 Grecĭ, 2112 Izraeliți, 800 Austro-Ungarĭ, 44 Germanĭ, 13 Francezĭ, 25 Italienĭ, 36 Polonĭ, 16 Sîrbĭ, 76 Bulgarĭ, 13 Rușĭ, 7 Armenĭ și 16 Turcĭ. După profesiunĭ se împărțeaŭ ast-fel: 1489 comercianțĭ, din carĭ 1046 Romînĭ, 231 Izraeliți și 212 străinĭ de diferite naționalitățĭ. Meseriașĭ sunt 466, din care mare parte străinĭ și mai cu seamă Izraeliți. Media nașterilor e de 648, a deceselor de 507, a căsătoriilor de 114. Populația crește cu o medie anuală de 141 suflete.

Acum Buzăul are 19000 loc. Comuna avea în 1890, 3463 contribuabilĭ, din carĭ 1021 comercianțĭ Romînĭ, 210 străinĭ și 217 Izraeliți. Budgetul comuneĭ, care în 1889 era de leĭ 501156.16, acum e în sumă de leĭ 825036.94. Pentru administrarea orașuluĭ este un consiliŭ comunal, avînd în cap pe primar. Consiliul e compus din 15 membri: 8 aleșĭ de 501 alegătorĭ, carĭ formează colegiul I, și 7 de 957 alegătorĭ direcți și 623 prin delegație, carĭ formează colegiul al II-lea. Orașul e împărțit în 4 colorĭ: Roșu, Negru, Galben și Albastru. Paza de noapte și de zi se face de agenții polițienești și de 120 gardiștĭ.

In oraș e reședința Tribunaluluĭ, a două Judecătoriĭ de Ocol, a Sub-Prefectureĭ plășeĭ Cîmpuluĭ, a Curțeĭ cu Jurĭ și a Poliției. E reședința Episcopuluĭ Eparhieĭ Buzăŭ, a Consistoriuluĭ, a Protoiereuluĭ județuluĭ, a Revizoruluĭ școlar și a Sub-Inspectoruluĭ silvic, a Oficiuluĭ telegrafo-poștal, a Creditului agricol, a Casieriei generale, etc. Instrucțiunea publică e reprezentată prin următoarele școlĭ: Liceul și Școala profesională de

www.dacoromanica.ro

fete; 8 școlĭ primare: 4 de băeți și 4 de fete, și prin 3 institute private: 2 de băeți și 1 de fete, precum și prin 2 școlĭ confesionale, una catolică și alta izraelită. Are 6 bisericĭ: Episcopia, Banul, Sf. Îngerĭ, Negustătoriĭ, Sf. Nicolae și Broșteni, afară de capela de la cimitirul Dumbrava și biserica în ruine Gîrlași. Este o sinagoga și 2 case de rugăciunĭ ale Izraeliților. Numărul preoților de mir este de 11, diaconĭ sunt 3, cîntărețĭ 10, paracliserĭ 5, afară de personalul monahal al serviciuluĭ Episcopieĭ.

Are o stațiune meteorologică de al II-lea ordin, 3 farmaciĭ, 4 librăriĭ, 2 tipografiĭ, 6 oteluri, un stabiliment de băĭ, etc. Circulația în interiorul orașuluĭ se face pe cele 102 strade, maĭ toate pavate și iluminate. Bariere sunt 7. Ca locurĭ de preumblare sunt: grădina orașuluĭ, Crîngul, frumoasă pădure, grădina Episcopieĭ și grădina Marghiloman. Intre edificiile maĭ însemnate sunt: Episcopia, cu frumoasele eĭ palate și grădinele ce o înconjoară; Liceul, școalele primare; cazarmele: călărașilor, dorobanților și pompierilor, unde este și un foișor de observația incendiilor; Prefectura, Tribunalul, Penitenciarul, Spitalul Gîrlași, etc., la care s'ar putea adăuga maĭ multe case particulare.

Episcopia, Banul, Gîrlași și Broșteni, sunt descrise la literele respective; în privința celor-l-alte vom menționa datele maĭ importante.

Biserica Sf. Îngerĭ a fost fondată pentru prima oară, pe la anul 1600, căcĭ în pantahuza de înscriere pentru zidirea eĭ se găsea trecută în cap Doamna Neaga, cu suma de 100 talere. Ea a fost rezidită în anul 1833 prin îndemnul Episcopuluĭ Chesarie și cu cheltuiala orășenilor. In noul frontispiciŭ nu s'a trecut data vecheĭ fondărĭ.

Biserica Negustători a fost zidită pentru prima oară de Badea Obreĭ, la anul 1649, dar a căzut curînd în ruine; urmele eĭ aŭ stat pănă în anul 1806, cînd a ars Buzăul. Ruinele eraŭ cunoscute sub numele de Biserica-Țigăncei, (poreclă dată de Grecĭ în derîdere). Pe la anul 1700, Caloian căpitanul de Buzăŭ, rezidește această biserică puțin maĭ la N.; a cheltuit leĭ 32000 cu rezidirea, după cum se declară în frontispiciŭ; ruinîndu-se și aceasta cu totul, a fost zidită a treia oară, la anul 1850, de către negustătoriĭ din tîrgul Buzăŭ, de unde și numirea eĭ de Negustători. Negustătoriĭ fiind în mare parte Grecĭ, biserica a purtat mult timp și numele de Biserica-Grecilor.

Frontispiciul bisericeĭ Negustători: «Biserica și casa a celuĭ Prea Înalt sunt. Două sute anĭ am primit în sînul meu rugăciunile, plîngerile și făgăduințele fiilor meĭ, de cînd mă zidise evlaviosul meŭ Badea Obreĭ, în zilele prințuluĭ Mateiŭ Basarab. Curgerea timpuluĭ a ducîndu-mă în ruinare, bunul meŭ fiŭ, răposatul în fericire, Medelnicerul Nicolae Caloian a jertfit 32000 leĭ, pentru a mea reînființare; iar cu ajutorul celor-l-alțĭ fiĭ aĭ meĭ: Serdarul Dimitrie Sărățianu, Atanasie Poenaru, Costică Nicolaŭ, Fraților Mihaiŭ și Costache, Iane Economu, Sava Diamandi, Stan Stănescu, împreună și cu iubiților meĭ orășenĭ, m'aŭ adus în starea în care mă aflu. Cititorule, află că afară de mine ușurare nu e. Fericiți aĭ meĭ, din credința lor exist. 1850.

Săvîrșită în zilele prințuluĭ Barbu Dimitrie Știrbeiŭ și cîrmuitor Sf. Episcopiĭ Buzăŭ, D. Filoteiŭ. Sfințită 8 Septembrie», (Stilul acestuĭ frontispiciŭ, ca și al bisericeĭ de la Găvănești, etc., denotă că autorul lor e Gabriel Munteanu, profesor pe atuncĭ la Seminar).

Sf. Nicolae a fost zidită pentru prima oară la 1826, de către grădinariĭ bulgarĭ, de unde și numirea eĭ de Biserica-Sîrbească.

In secolul XVIII-lea exista în Buzăŭ încă o biserică, situată în fața Grădineĭ Publice, pe locul unde se află astă-zĭ farmacia Weber și prăvăliile Georgescu. Ea fusese zidită de Constantin Căpitanul, care fugise de peste Olt și se stabilise în Buzăŭ. In 1806, cînd Buzăul a fost ars de Turcĭ, această biserică a căzut în ruine. Cu reînființarea orașuluĭ, în 1830, a dispărut orĭ-ce urmă despre existența eĭ.

Noțiunĭ istorice. Orașul Buzăŭ și-a luat cel maĭ tîrziŭ naștere de o dată cu descălicarea luĭ Radu-Negru, ceea ce se confirmă și prin relațiunile luĭ Giacomo Lucari. (Vezĭ Istoria județuluĭ). D. Hasdeŭ îl găsește existînd în timpul luĭ Alexandru Basarab, maĭ mult ca tîrg de cît ca oraș (1350). După această epocă a mers continuŭ dezvoltîndu se și populîndu-se. In ceea ce privește vechea sa vatră, vom menționa cîte-va documente, pentru a o putea determina cu certitudine. Intr'un hrisov al luĭ Mihaiŭ-Viteazul, din 1594, prin care dă voe călugărilor de la mănăstirea Banul să-și facă o moară pe apa Buzăuluĭ cu 9 roate, se zice: «Dat-am Domnia mea această poruncă a Domnieĭ-mele, sfinteĭ și dumnezeeștiĭ mănăstirĭ, care este din jos lîngă orașul Domnieĭ-mele Buzăŭ. Intr'un hrisov a luĭ Matciŭ Basarab, din

www.dacoromanica.ro

1643, Ianuarie 24, prin care regulează proprietățile moșnenilor Beceni și ale mănăstirii Ot.-Menedicul, saŭ Vintilă-Vodă, care avea în oraș metohul Frăsinetul, devenit în urmă scaunul Episcopieĭ, se zice: «Și metohul Sf. mănăstirĭ Menedic, de la morĭ, de la Buzău, din jos de tîrgul Buzăuluĭ» și maĭ la vale: «Și iar să fie Sf. mănăstirii Menedic Metohul din tîrgul Buzăuluĭ, din oraș, fiind că este al Sf. mănăstirĭ de baștină vechiă». Din aceste 2 hrisoave ar rezulta că, dacă Banul, Episcopia sunt din jos de tîrgul Buzăuluĭ, Buzăul să fi fost maĭ spre N., adică în com. Simileasca, Vernești saŭ Nișcovul, dar nicĭ ruine, nicĭ tradiția, nicĭ vr'un document posterior nu confirmă aceasta, nici nu o admite. Urmează dar că prin expresiunea: «din jos de oraș» să înțelegem: «afară din oraș».

Tot cu acest înțeles este întrebuințată expresiunea: «Din jos de oraș» și de cronicarul Constantin Căpitanul. Vezĭ Bălcescu, «Mag. Ist.», vol. I, p. 211, 281 etc. D. Odobescu, în nuvela sa «Doamna Chiajna», § I, «Mormîntul», interpretă această expresiune iarăși prin cuvintele: «din jos de oraș», prin «afară de oraș». Rezultă dar până la evidență, că vechia vatră a tîrguluĭ Buzău, trebue pusă între Episcopie și manăstirea Banul.

In cazul acesta, Banul și Episcopia fiind afară din oraș, vechia vatră a tîrguluĭ Buzăŭ cădea între ele amîndouă, adică unde e și astă-zĭ tîrgul orașuluĭ Buzăŭ. Tot din hrisovul luĭ Mateiŭ Basarab, reese că Buzăul în secolul al XVII-lea avea două părțĭ distinse: tîrgul și orașul: Metohul din tîrgul Buzăuluĭ, din oraș, și că tîrgul se ținea alăturĭ. Cu aceste date corespunde nu numaĭ tradiția și amintirile bătrînilor, dar și urmele vechĭ de construcțiunĭ și ordinea așezăriĭ lor. Tîrgul era în vechime unde sunt astă-zĭ stradele: Tîrgul-Orășanul și Oborul, iar orașul maĭ mult în jurul mănăstirii Banul. Până pe la începutul acestuĭ secol, partea orașuluĭ care formează astă-zĭ coloarea de Negru și S. coloareĭ de Roșu, era maĭ mult o pădure, care începea de la Broșteni, trecea pe la N. Episcopieĭ, pe la pădurea Crîngul, care încă se conservă din acest masiv și ajungea la pădurea Frasinul (la S. orașuluĭ). Unde e acum Grădina Publică, era bariera, pe care se eșea din oraș spre Moldova și renumitul puț al Tătaruluĭ, pe care cîțĭ-va bătrînĭ încă-l maĭ țin minte. Piața Dacia era un vast smîrc plin de richită și păpuriș, unde se vînaŭ rațe sălbatice, iepurĭ și chiar lupĭ. Pe la 1560, călugăriĭ de la mănăstirea Ot.-Menedicul cumpărară de la municipalitatea orașuluĭ 7 pogoane de loc, în apropiere de tîrgul Buzăuluĭ, unde ridicară metohul Frăsinetul, ca să aibă unde trage, cînd vor veni în oraș. Acest metoh devenind maĭ în urmă scaun episcopal, pădurea, care-l înconjura, începu a se tăia, populația a se îndesi și o mulțime de Țiganĭ robĭ aĭ Episcopieĭ și lude aŭ început a popula această parte de N. a orașuluĭ. Țiganiĭ mănăstiriĭ Banul ocupară partea centrală (Str. Păceĭ, Independenței, Carol I, Cuza-Vodă), iar aĭ Braduluĭ, partea de S. (spre bariera Urziceni). Totuși, de și populația ce se grămădise aci și poziținea centrală, da a se înțelege, că acest oraș va deveni în curînd unul din cele maĭ însemnate, însă fiind pus în drumul tuturor invaziunilor, maĭ fie-care năvălitor s'a cercat a-l distruge din temeliĭ. Mehmet Beg, în 1521, îl devastează cum n'a fost oraș jefuit până atuncĭ («Mag. Ist.», vol. I, p. 158). La 1596 a fost prădat și ars din noŭ (vezĭ Istoria județuluĭ). La 1637—1639, Vasile Lupul și ginerile săŭ Timuș cu Tătariĭ nu lăsară din oraș piatră pe piatră («Cronicele», vol. I, p. 333. «Mag. Ist.», vol. I, p. 296). Ungurii, veniți în ajutorul luĭ Mateiŭ-Basarab, sub Kemeni Ianoș, prădară ce maĭ rămăsese de la Tătarĭ. După încheierea păceĭ, Mateiŭ-Basarab făcu tot ce putu de a întemeia orașul; la 1649 reconstrui Metohul Frăsinetul, ars de Timuș, care deveni imediat scaunul Episcopieĭ Buzăŭ. Sub Brîncoveanu și cîțĭva însemnați Episcopĭ, Buzăul începu iar să se dezvolte și să devie chiar un centru de cultură. Inmulțirea Turcilor, carĭ, sub pretext de comerciŭ se stabiliseră aci, ba se întinseră până în poalele munților, descuragiă cu totul pe locuitorĭ, iar ceĭ avuțĭ părăsiră orașul și începură a se retrage în munțĭ. Rusia, începînd luptele sale contra Turcilor, maĭ în fie-care campanie a ocupat Buzăul și nesfîrșitele podvezĭ, ce impunea locuitorilor, aŭ speriat și pe ceĭ ce maĭ rămaseră, silindu-ĭ să fugă. In 1806, Generalul Kamensky, după ce arse toate satele din jurul orașuluĭ, stabili trupele, parte în Buzăŭ, parte în Mărăcineni. Șapan Oglu vine din Brăila cu Turciĭ, alungă pe Ruși și dă foc Buzăuluĭ, pustiindu-l, așa că Episcopul Constantin (1793—1819) libera chitanțe oamenilor săĭ de serviciŭ: «N. N. din satul Buzăŭ». Singuriĭ proprietarĭ, ce rămăseseră acum, eraŭ: Episcopia, mănăstirea Banul și turcul Mola Asan, care până la 1828 dispunea de toată soarta

www.dacoromanica.ro

și averea orașuluĭ. Foștiĭ negustorĭ aĭ Buzăuluĭ mutaseră tîrgul la Nișcov, saŭ umblau din loc în loc, să-'șĭ desfacă puținele mărfurĭ ce aveaŭ, cînd nu eraŭ răpite de Turcĭĭ Capanlîĭ, ce-'șĭ aveau barace la Clinciu, unde maĭ mult jefuiaŭ de cît cumpăraŭ. Totușĭ însă Rușiĭ stabilesc aci, în 1806, o puternică colonie de Bulgarĭ, care se ocupa cu grădinăria, și care trăia maĭ sigur și maĭ comod de cît în patria-mumă. După încheiarea păceĭ, vechiĭ tîrgoveți aĭ Buzăului trimit Domnuluĭ Caragea o petițiune, în 1812, ca să le dea voe să se întoarcă de la Nișcov în Buzăŭ și să reînființeze vechiul tîrg, ceea ce aŭ și obținut. Evenimentele din 1821 împiedică din noŭ acest avînt și orașul nu poate înainta. In anul 1828, cu luarea Brăileĭ de Rușĭ, curățîndu-se și Buzăul de Turcĭ, locuitoriĭ începură a prinde inimă și a se întoarce la vechile lor locuințe. Tot în acest timp, o nouă colonie bulgară viind în Buzăŭ, parte s'a stabilit la Vestul orașuluĭ și în com. Mărăcineni, iar parte a trecut: uniĭ la Huși și alțiĭ la Ploești. După 1828, orașul începe a se reconstrui. Regulamentul Organic îl numără între capitale și vechie cădere de isprăvnicat. Dintre familiile boerești, carĭ se reîntoarsera sunt: Chrisoscoleŭ, Buzoianu, Jugă-Urs (Sărățeanu), Mehtupciu, Vernescu (Cireșoiu), Musceleanu, Pîcleanu, Arion, Chir culești, Tăutu, Armașu, Codreanu, etc., așa că orașul în 1835 numără 3800 suflete. In 1844 populația ajunsese la 7000 și de atuncĭ a mers continuu crescînd. Dezvoltarea cea mare a luat-o după 1870, în urma deschiderei căilor fierate.

Iată petițiunea trimisă de vechiĭ tîrgoveți, luĭ Caragea la 1812, dimpreună cu alte hîrtiĭ relative :

Prea Inălțate Doamne,

Jeluim Măriei Tale, că aicĭ, în orașul Buzauluĭ, fiind obicinuit din vechime de se făcea tîrg o dată pe săptamînă, după cum se urmează pe la toate orașele, pentru alișverișul locuitorilor și înlesnirea celor trebuincioase ale Tîrgovcților s'a și urmat acest tîrg pană în rasmerița ce a fost; iar dupa ce s'a calcat și robit orașul asupra rasmeriței, cum este știut, raspîndindu-se și noi negustorașiĭ și locuitoriĭ tîrgoveți pe unde am putut ; vazînd ca și din pricina drumului n'o sa maĭ putem starui la locul nostru, saŭ a se maĭ urma facerea tîrgului la ziua cea rînduită, de sunt acum 4 anĭ, prin porunca și dupa jalba ce am dat stapînirei de atuncĭ și cererea ce am făcut, s'a orînduit acest tîrg, sa se faca în Buzau afara, la un loc maĭ ferit ce se numește Nișcovul, unde pana acum s'a și urmat. Acum, dupa ce ni-s'a vestit bucuria pacei și a Mariei Tale mil stiva stapînire (care de la milostivul Dumnezeu o cerem sa fie ani mulți și fericiți , pe vreme de iarna, cum am putut, am navalit și ne-am adunat la caminurile n astre, silindu-ne de ne-am făcut de o cam data, care bordeie, care colibe, cum am putut pănă în prima-vara, ca sa se faca orașul iarași în starea luĭ și fiind-ca tîrgul se urmeaza tot acolo la Nișcov, în poalele muntelui, unde la nevoie s'a urmat în vremea rasmeriței și osebit că locul este neîndemînatec, dar și noua negustăt rașilor și locuitorilor ne este peste mîna și din pricina asta patimim de t atc celc trebuincioase, pana și de ah reaua trebuinci as pentru hrana n a tra și de lemne de foc. Printr'aceasta plecata jalba, dar ne rugam Mariei Tale ca sa dea luminata p runca de a se muta facerea acestuĭ tîrg de la Nișcov iar la Buzau, unde în vechime a fost cu b r de vite, de zacharele, de cherestelele și pentru înlesnirea noastra de a ne putea face casele, pravalioarele, ce ni-'au stricat în vremea răsmeriței și a venit orașul în starea ce a fost mai înainte. Și pentru a locuit rilor Mariei Tale alișveriș, caci nemutîndu-se tîrgul aici în Buzau, precum zicem, este de mare smintcala și disc lie la toți și sa fie mila Marieĭ Tale.

Robiĭ Măriĭ Ț Tîle
Noĭ negustorașiĭ i locuitoriĭ de la tîrg il Buzău ul. Jud. Buzaŭ.

D-ta Ipistatule al log feției mari a Țarei-de-Sus, veĭ vedea jalba aceasta, pentru care poruncim Domnia mea sa cercetezĭ și la cererea ce fac jeluitoriĭ să ne arătați în scris. 1812, Decembre 15.

Biv Vel Medelniceru (nedescifrabil).

Io Ioan George Caragea, Voevod i gpod z Vlascoe.

Dumneavoastra, Ispravnicilor din Sud. Buzau, cînd în adevar, cum arata jeluitorilorĭ, va fi cu voința și primirea tuturor locuitoril r i negușatorașilor din orașul Buzau, de a se muta acel tîrg la locul unde a fost din vechime și din accasta mutare nu se va izvodi vre-o sminteala saŭ zatîhnire la alișverișul și folosul locuitorilor, poruncim să se mute accl tîrg la locul unde a fost mai înainte, cu urmare întocmaĭ precum maĭ jos în aceasta anafora se coprinde 1812, Decembre 19.

L. S.) *Vel L gofăt* (nedescifrabil .

Prea Inălțate Doamne,

Dupa luminata porunca a Mariei Tale ce mi-se da la accasta jalba, a negușatt rilor și locuit rilor ot tîrgul Buzaului, făcînd cercetare, m am pliroforisit ca cu adevarat acest tîrg în rasmerița aratată, nu numai altc nevoi a pătimit, ci și de ostași s'au ars și cu slobozenia i porunca stapînirei s'au tras mai sus în poalele muntelui la un loc ce se ice Nișc vul: iar acum cînd din mila luĭ D-zeu s'a făcut pace, urmeaza ca fic-care sa fie în starea lor de mai înainte. Și acest tîrg fiind vechiu și cadere de ispravnicat, cum și loc de c i ac al trecatorii, cu cuviin a este a se da luminata p runca a Mariei Tale, ca sa vie tîrgul la locul cel vechiu, unde sa'și faca ali,veriș, atît cu altele cât și cu obor de vite, cum este și alte tîrgurĭ, ca un trebuincios și de folos și locuitorilor și orașenilor și D-lor Ispravnicii ca publicuiască și sa îngrijasca a se punc în lucrare porunca, sau precum se va găsi cu calc de înaltimea Ta , se va da p runca Inaltimei Tale al de urmare 1812, Decembre 16.

Dumitrache Ral i Logofăt.

Buzăul (Episcopie). Radu al V-lea-cel Mare, suindu se pe tronul țărĭ (anul 1496—1508), văzînd relele ce bîntuiaŭ biserica, chiamă din Constantinopole pe fostul patriarh Nifon și-l însărcină cu administrarea eĭ, zicîndu i: Eu să domnesc, iar tu

www.dacoromanica.ro

să mă înveți legea lui D-zeŭ și să ne fi tată și păstor». Nifon procedă la îndeplinirea sarcinei sale și chiar în acel an sfătui pe Domn să înființeze două Episcopii: cea de Rîmnic și cea de Buzău (Șincai, «Cronica», ed. II, vol. II, pag. 146). Diocesa acestei Episcopii fu compusă din județele: Buzău, Rîmnicul-Sărat, și Sacul; mai în urmă printr'un hrisov al lui Radu al IX-lea, fiul lui Radu-cel-Mare, din 1544 i se alipi și județul Brăila. Primul Episcop a fost Paisie, dar atît dînsul cît și succesorii săi, pănă la 1649 n'aŭ avut în Buzău o biserică, ca scaun episcopal, ci steteau în Tîrgoviște, în jurul Domnului, venind în Buzău numai cînd făceau inspecții, sau eraŭ chemați de alte împrejurări. In anul 1532, Vintilă-Vodă ridicînd însemnata mănăstire Ot-Menedicul, Episcopii încep, cînd veneau în Buzău, să tragă la această mănăstire și să o considere ca o reședință episcopală. Călugării de la Ot-Menedicul înmulțindu-se și întinsele lor proprietăți chemîndu-i des în Buzău, se văd siliți să cumpere de la municipalitatea orașului 7 pog. loc ca să-și construiască un metoh, Frăsinetul, situat unde e acum grădina Episcopiei și ale căruĭ ruine se văd încă. Episcopii încep și ei a nu se mai duce la depărtata mănăstire Ot-Menedicul, ci a se opri la metoh, ori de cîte ori veneau în Buzău. Vasile Lupul, în 1639, începînd expedițiunile sale contra lui Mateiu-Basarab, prădă și arse schitul Frăsinetul, împreună cu orașul și chiar Episcopul timpului, Ștefan tipograful, fiind atunci în Buzău, a fost luat prizonier. După încheierea păcei, Mateiŭ-Basarab, atît din îndemnul Episcopului Ștefan, cît și pentru a compensa pe călugării de pierderile suferite, începe, în 1648, a ridica vechiul schit Frăsinetul, însă în proporțiuni mai mari și în 1649 îl termină. In acest an, Episcopul Ștefan, devenind Mitropolit al țării, în locul său, sacră pe Serafim Episcop al Buzăului. Serafim exprimă dorința ca acest metoh să devie scaun episcopal și Episcopii să-și aibă reședința aci. Cererea sa se aprobă de Domn, ba ceva mai mult, reușește a transforma biserica-mumă, Ot-Menedicul, în metoh al fostului metoh Frăsinetul, devenit acum Episcopie, și averile Ot-Menediculuĭ a fi administrate de Episcop. Această biserică fiind slăbită de cutremure și prădată de mai multe ori, Episcopul Metodie în 1742, o repară și o înfrumusețează, dar iarăși cutremure și invaziuni o slăbiră și o despuiară de ori-ce ornament. Episcopul Chesarie, acel rîvnitor de cele Dumnezeești, văzînd-o în această stare, în anul 1832, o restaură din noŭ, o împodobi în mod demn de o Episcopie, clădind în jurul ei măreațe palate: casele domnești pe temeliile caselor făcute de Mateiŭ-Voevod, seminarul, consistoriul, tipografia, locuințe de călugări, etc., apoi grădini întinse și frumoase, așa că Episcopia de Buzău, ca local, e și astă-zi cea d'întîiŭ în țară.

Frontispiciul ei este acesta: «Această sfîntă și Dumnezeiască biserică s'a zidit din temelie de răposatul întru fericire Mateiu-Basarab-Vodă, la leat 1649, după ce mai întîiŭ a dărîmat din temelie pe cea vechie, făcută de strămoșii săi, arsă și stricată de năvălirile barbaricești. Incepător acestuĭ scaun fiind chir Serafim Episcop. La leat 1740, fericitul Episcop, chir Metodie, așezîndu-se în acest scaun și găsindu-se stricată de cutremure și părăginită de oștiri, s'a apucat mai întîiŭ de a dărîmat turlele slăbite și a zidit altele, apoi a împodobit-o atît pe dinăuntru cît și pe din afară; iar la leatul 1832, iubitorul de D-zeŭ Episcop Chir Chesarie, văzînd iară toate turlele slăbite de cutremure și despodobită de toată frumusețea, ce s'ar fi cuvenit să aibă o astfel de sfîntă Episcopie, încă și prădată de toate lucrurile sale cele mișcătoare, în vremea răzvrătirei din leatul 1821, s'a apucat cu rîvnă și grea cheltuială de a dărîmat întîiŭ turlele; pe doi stîlpi din biserică și pe toate ferestrele le-a făcut cu meșteșug arhitectonic, apoi destencuind-o, atît pe dinăuntru, cît și pe din afară, a împodobit-o înăuntru cu iscusită zugrăveală, cu tîmplă și cu alte săpăturĭ poleite, iar pe din afară cu foarte frumoasă arhitectură; asemenea înfrumusețîndu-se tot atunci și clopotnița și așa cu multă dragoste și libov, aŭ înoit toate pănă la cel mai mic lucru spre vecinica sa pomenire; și s'a isprăvit tot lucrul acesta în zilele Domnului Alexandru Dimitrie Ghica-Voevod, la leatul 1834, Decembre 30 și s'a sfințit cu multă ceremonie bisericească».

Inscripția susține că Mateiŭ-Basarab a făcut această biserică în locul celei făcute de strămoșii săi, ceea-ce e în contrazicere cu toate datele istorice. Probabil că Episcopul Chesarie, la redijarea acestuĭ frontispiciŭ n'a consultat mai de aproape Istoria.—O altă greșală făcută de acest mare Episcop, e și aceasta: In timpul păstoriei sale a restaurat, saŭ a zidit din noŭ, mai toate bisericile istorice din ju-

www.dacoromanica.ro

deț și a pus frontispicii nouă, în care nu se mai menționează data și primii fondatori, ci se mulțumește a declara: «Această sfîntă biserică s'a făcut de Episcopul Chesarie în locul celei vechi».

Episcopia Buzău a avut mai multe metohuri: Adîncata, Alunișul, Berca, Cheea (Prahova), Cislăul, Cozieni, Găvanele, Găvănești, Merei, Pîrscovul, Pinul, Proșca, Săseni, Sf. Dumitru (București), Sf. Nicolae (Focșani) și Vintilă-Vodă, ale căror averi, împreună cu ceea-ce era propriu Episcopiei, se administra de Episcopi, din cari, unii au știut să facă fapte laudabile, iar alții și-au apropiat veniturile pentru bunul lor traiu și al neamurilor lor. După secularizare, Episcopia a încetat de a mai avea metohuri. Diecesa Buzăului constă actualmente din două județe: Buzău și Rîmnicul-Sărat și e împărțită în 11 parohii urbane (4 în Rîmnic) și 197 rurale (84 în Rîmnic), avînd 15 biserici în parohiile urbane și 400 în cele rurale, cu un număr total de 432 preoți, 6 diaconi și 693 cîntăreți. Pentru administrarea clerului sunt doi protoerei, unul cu reședința în Buzău și altul în Rîmnic. Tot în Rîmnic trebue să stea și un arhiereu, locotenent al Episcopului de Buzău.

Episcopii ce au păstorit eparhia Buzăului, după datele ce am putut culege din diptice, frontispicii, condica episcopilor, «Istoria bisericească de Lesviodax», etc., sunt:

1. Paise, primul episcop, sacrat de patriarhul Nifon, păstorește de la 1496—1526. Domnul țării, Radu-Voevod, îi dăruește pădurea Crîngul (Branișteа), de lîngă oraș, interzicînd tuturor orășenilor intrarea într'însa.

2. Anania, de la 1526—1544.

3. Ieremia, se suie pe scaun la 1544; i-se mărește diecesa de Radu IX, adăugîndu-i și județul Brăila, dar, în anul 1546, devenind raia turcească, diecesa rămîne în limitele de mai înainte. El lasă locul lui

4. Atanasie, care păstorește de la 1558—1587.

5. Luca ocupă scaunul episcopal în 1587; se distinge prin calitățile sale morale și printr'o înfocată iubire de țară. Ajută mult pe Mihaiu-Viteazul cu consiliile sale și moare în 1612. Se găsește păstorind și la Rîmnic.

6. Ciril păstorește de la anul 1612—1620.

7. Efrem Trufășel păstorește de la 1620—1636. El obține un hrisov de la Radu-Mihnea-Voevod, în anul 1623, prin care se zice că Episcopul Buzăului și arhiepiscopul ot Buzăvski, să aibă în pace poslușnicii ce sunt împrejurul Sf. Episcopii, strînși săracî de pe la Moldova și de pe la Brăila și din toate laturile și să fie scutiți de bir și de galbeni și de cal și de oae seacă, pentru ca să fie de lucru și de ajutor și de treabă Sf. Episcopii. Tot acest episcop obținuse mai înainte de la Alexandru Iliaș Voevod un hrisov, prin care se zice că poslușnicii Episcopiei să aibă pace de bir și de galben și de sluhă și de către județul cu 12 pîrgari și de către călărași cu cal de olac și de toate slujbele și mîncăturile cîte sunt peste an. Face însă rezerva, că pîrgarii au voe, că dacă poslușnicii vor fi Moldoveni, să le ia birul moldovenesc (Hrisovul poartă data ZPKN saŭ 1620, însă Alexandru Iliași în Istorie se vede domnind numai până la anul 1618).

Tot Efrem Trufășel obține un alt hrisov de la Mateiu-Basarab, din anul 1634, în care, între altele se zice: «Și vouă care umblați după birul moldovenesc să lăsați în pace pe poslușnicî, mai ales care va fi moldovean, voi de la acela să luați bir moldovenesc; iar ăi-l-alți oameni, bună pace să le dați».

8. Ștefan Tipograful, care încă ca monah se ocupa cu traducerea cărților bisericești și cu imprimarea lor, fu ridicat la demnitatea de Episcop al Buzăului la anul 1636, în care demnitate nu-și uită vechia sa ocupațiune. El șezînd în Tîrgoviște, în anul 1644, publică a doua ediție a Cazaniei, apoi Pravila cea mare, etc. Școala înființată de Mateiu-Basarab în Buzău, sub privegherea și conducerea lui Ștefan, dobîndi oarecare renume, dînd în curînd oameni bine cunoscători în ale limbei naționale și e probabil că și Greceni să-și fi cîștigat aci primele cunoștințe, pe care apoi le complectară retrași la proprietățile lor: Vernești, Potoceni, Greci-de-la-Buzău, etc. In anul 1648, murind Mitropolitul țării Teofil, Stefan îi urmă în această demnitate, sacrînd în locul său Episcop al Buzăului pe Serafim. Ștefan muri la 1668 și se înmormîntă în Mitropolia Tîrgoviștei.

9. Serafim se sui în scaunul episcopal la 1649. Stabili reședința Episcopiei în schitul Frăsinetul, pe care-l proclamă biserică catedrală. In anul 1668, murind Ștefan, Serafim era să devie Mitropolit, dar fu în urmă mutat la Episcopia Rîmniculuî, urmînd în locu-i

10. Grigore, care păstori de la 1668—1691. Din timpul acestui Episcop se găsește un hrisov a lui Constantin Șerban-Voevod, prin care se zice că

www.dacoromanica.ro

Mateiŭ-Vodă, văzînd că sărăceşte Episcopia a slobozit pe poslușniciĭ eĭ de pîrcălab şi de Căpitan şi le a scos tabrul din visteria ţăreĭ, de aceea şi el confirmă această legaţiune.

11. Mitrofan, de profesie tipograf, trăia în Moldova şi era ajutor şi emul al mareluĭ Mitropolit Dosofteiŭ. Meritul său îl urcă pe scaunul Episcopieĭ Huşilor, dar căzînd în disgraţia luĭ Constantin Cantemir se demise. Constantin Brîncoveanu îl chemă în Muntenia, unde împreună cu fraţiĭ Greceni, Nicolae Milescu, Gherman Nisis şi alţiĭ încep să colaboreze la traducerea bibliei şi a altor scrieri. La anul 1691, devenind vacantă Episcopia Buzăuluĭ, Greceniĭ, intervenind în favoarea sa, i se încredinţează scaunul acesteĭ eparhiĭ. In anul 1692 a înfiinţat pentru prima oară o tipografie în Buzău, în care se tipări: Pravoslavnica mărturisire, tradusă din greceşte de fraţiĭ Radu şi Şerban Greceanu (1692), Triodu (1697), Mineiul slavorom. (1698) şi altă ediţie în 1700, Molitvelnicul greco-romîn (1699), Invăţătura preoţilor despre cele 7 taine (1702), precum şi mai multe alte scrieri. Şcoala din Buzău fu de asemenea una din ocupaţiile de predilecţie ale luĭ Mitrofan, ridicîndu-ĭ şi mai mult renumele ce i-l lăsase Ştefan. Mitrofan muri, lăsînd un nume scump naţiuneĭ şi mai cu seamă literaturei romîne, la 1703.

12. Damaschin. Gloria Episcopatuluĭ de Buzău nu încetă cu Mitrofan, căci succesorul său Damaschin care îĭ urmă în anul 1703, ştiu atît prin conduita sa cît şi prin întinsele sale cunoştinţe, să-ĭ dea o nouă aureolă. Damaschin mai întîiu fusese dascăl şi cunoştea bine limbile: slavonă, elenă şi latină. Devenind Episcop, începu cu un neîntrecut zel şi o rară competinţă a complecta literatura religioasă, fie prin nouă traduceri, fie prin corigerea celor deja traduse. In anul 1710 fu mutat la Episcopia Rîmniculuĭ, unde continuă opera începută. Şcoala din Buzău îĭ dete un caracter şi mai naţional, voind a scoate de aci pe viitoriĭ dascălĭ de limba romînă. Numele luĭ Damaschin va ocupa tot-d'a-una un loc distins în istoria literaturei romîne şi dintre cele d'întîŭ în Istoria literaturei eclesiastice.

Constantin Brîncoveanul, printr'un hrisov din 1707, acordă acestuĭ Episcop beneficiul, ca oameniĭ ce vor veni la moara Episcopieĭ să fie scutiţĭ de către Căpitanul cu toţĭ călăraşiĭ ot Buzău, a nu-ĭ bîntui de olăcarĭ şi de potvadă, să nu le ia caiĭ de olac şi casele de potvadă, ci să-ĭ lase în bună pace să umble fără grije orĭ unde vor vrea. Tot Damaschin, pentru a mări averea Episcopieĭ, începu să cumpere proprietăţĭ în oraş, între care prăvălia luĭ Afi Turcul Deli Hogea şi a fratelui său Abdulah, pe care şi eĭ o aveau de la un alt Turc Mahomet Baraictarul, pe preţ de 20 talere.

13. Ioasaf păstoreşte de la anul 1710—1717.

14. Daniel, originar din Cîmpu-Lung, discipol al luĭ Melhisedec, egumen al mănăstirii de acolo, care îl iniţiase şi în literatură, fu sacrat Episcop al Buzăuluĭ în 1717, iar după 3 anĭ, 1720, deveni Mitropolit al Munteniei. El ne lăsă cîte-va traduceri, a imprimat mai multe cărţĭ bisericeşti, a zidit biserica Vergului din Bucureşti şi în 1732 şi-a dat sufletul.

15. Ştefan, succesorul luĭ Daniel, păstoreşte de la 1720—1732, cînd a devenit Mitropolit al ţăreĭ. Cu ocaziunea venireĭ luĭ N. Mavrocordat în Buzău, în 1728, el transformă şcoala de aci în greco-slavonă şi Domnul îĭ dărui 200 talere din venitul judeţuluĭ pentru întreţinerea eĭ.

16. Misail, succesorul luĭ Ştefan, păstori de la 1732—1740, fără să se distingă prin nimic; obţine însă pentru un pescar, favorit al său, un hrisov de la Grigore Ghica (1735), în care se zicea: «Acest pescar sărător Dicul Măjar, ce este al Sf. Episcopiĭ Buzău, să fie scutit de toate dăjdiile, numaĭ la haraciŭ să aibă o dare într'un an o dată, verĭ cu peceţĭ, aŭ fără peceţĭ, ughĭ fl, în pace să fie şi de măjerit şi de fumărit, cu condiţie să dea peşte la Episcopie. Ordonă apoĭ boierilor cislaşi pe judeţe şi slujitorilor strîngătorĭ de banĭ şi fumarilor şi măjarilor să se ferească de acest om.

17. Metodie păstoreşte de la 1740—1749, se ocupă mult cu restaurarea bisericilor din eparchia sa şi mai cu seamă a Episcopieĭ şi a mănăstiriĭ Vintilă-Vodă. Mări averea Episcopieĭ, cumpărînd mai multe din proprietăţile Grecenilor. Constantin Mavrocordat îĭ dărueşte moşia Unguriul, ca să fie sat al Episcopieĭ: «Şi fieşte care om să aibă a face clacă ce s'a orînduit de la Domn, de om într'un an zile 6; însă clacă, iar nu lucru; şi această clacă să nu se facă toată odată ci pe rînd: la coasă, la secere şi la arătură şi să dea şi dijma din 10 una, după obiceiu; cel ce vinde vin să dea aditul buţiĭ Sf. Episcopiĭ».

18. Filaret, egumen al mănăstireĭ Sf. Ecaterina din Bucureşti, devine episcop al Buzăuluĭ în 1749; păstoreşte până la 1753, cînd îĭ ia locul

www.dacoromanica.ro

19. Rafael, care demisionează în 1764.

20. Cozma, Protosinghel al Mitropoliei din București, devenind episcop în 1764, se distinge prin mai multe fapte de caritate, mai cu seamă înavuțind bisericile cu odoare sacre. E cel d'întîiu care introduce sfeșnice de alamă cu cheltuiala sa. Sub dînsul, școala din Buzău, în urma hrisovului dat de Al. Ipsilante în 1774, devine cu totul grecească. In urmă, Alexandru Ipsilante, dă un alt hrisov prin care zice că Episcopia Buzău, fiind arsă și stricată de văpaia răsmeriței, se face ctitor al ei și-i acordă mai multe daruri (1778, Aprilie 26). Tot sub Cozma, Constantin Caragea, printr'un hrisov din 1782, Decembrie 26, zice că Episcopia fiind jefuită și arsă de văpaia trecutei răsmeriție se face și el ctitor al ei. Acest hrisov se confirmă la 1792, de Mihail Constantin-Șuțu-Voevod. In fine, Scarlat Grigore Ghica îi dă voe să aducă lude din străinătate, în specie meșteșugari, cari vor fi scutiți de ori-ce dări, ca să fie poslușnici ai Episcopiei. El devine Mitropolitul țării, în anul 1787 și în locu-i se alege

21. Dosofteiu, grec din Ianina, dar eminent păstor și înfocat iubitor de țară. El păstorește de la 1787—1793, cînd este ales Mitropolit al țării. In anul 1810 fu exilat de Ruși și moare în Brașov, la 1826. El tipări mai multe cărți cu cheltuiala sa, încuragiă pe monahii Grigore și Gheronte de a traduce și tipări continuu, iar averea ce o adunase, o lăsă țării, ca să se trimită tineri în străinătate, spre a se instrui. El înființează pentru prima oară condica Episcopiei Buzău, în care a trecut hrisoavele și cărțile de moșii aflate până la dînsul. (Vezi «Condica Episcopiei Buzău», tom. I, fila 3).

22. Constantin Grecul de la Ianina, păstorește de la anul 1793—1819; nu știu însă să imiteze pe connaționalul și predecesorul său, trăind mai mult pentru dînsul și ai săi. Sub dînsul școala din Buzău se închise; la aceasta contribuise în mare parte și evenimentele din 1806. Constantin obținuse de la Nicolae Caragea un hrisov, prin care se dăruește Episcopiei un scaun de carne scutit de vamă, de erbărit și de ori-ce dări la care sunt supuse cele-l-alte scaune; căci și alți Domni au dat scaune în Buzău. Constantin Moruzzi printr'un hrisov din 1793, August 19 (cel d'întîu document cu leatul modern), după ce spune că mănăstirile sunt cinstea și podoaba țării, stabilește drepturile acestui Episcop asupra tîrgului Drăgaicei, precizîndu-i darile ce trebue să ia și scutirile ce trebue sa facă. Domnul țării, Alexandru Moruzzi, printr'un hrisov din 1793, fiind Episcop încă Dosofteiu, dedese voie Episcopiei să aducă 40 lude lemnari. Ludele însă sosesc sub Constantin și munca lor servi la mărirea averei sale proprii.

23. Gherasim, romîn de origină, păstori de la 1819—1824. Se distinge mai mult prin viața ascetică, de cît prin calități pastorale. Demisionînd în 1824, se retrase la mănăstirea Căldărușani, unde se făcu schimnic. A murit în 1844.

24. Chesarie (Constantin Căpățînă), se sui în scaunul Episcopiei Buzău după retragerea lui Gherasim și păstorește de la 1825 până la 1846 Noembrie 30. Născut în București la 1784, se dete studiilor ce se puteau dobîndi pe atunci și mai cu seamă limbii și literaturei elene, în care era foarte competent, avînd de maestru pe renumitul Lambru. El mai întîiu deschise o școală privată în București și instrui pe copiii Bărcănesculuĭ, prin care făcu cunoștința Episcopului Iosif al Argeșului. Iosif îl introduse în viața monahală, îl făcu diacon al acestei Episcopii, apoi preot curator al metohului Antim din București, de unde îl luă Mitropolitul Grigore și îl numi econom al Mitropoliei. Grigore Ghica îi încredință în 1825 Episcopia Buzăului. Discursul său de instalare e o capo-d'operă, ca cugetare și formă, ca patriotizm și iubire evangelică. El a lucrat nu numai cu cuvîntul, ci și cu fapta. Dispunînd de marile venituri ale Episcopiei, începu mai întîiu restaurarea ei, și o înconjură cu măreție palate și frumoase grădini, așa că ea deveni cea d'întîiu în țară. Construi palatul Seminaruluĭ și un altul pentru tipografie, ridică din temelii bisericile: Vintilă-Vodă, Ciolanul, Rătești, Pîrscovul, Cislăul, Găvănești, Cozieni și Săseni; rezidi schitul Cheea din jud. Prahova și mai multe altele din jud. Rîmnicul-Sărat. El îndemnă cu energie și contribui cu dărnicie la ridicarea altor biserici, atît din oraș, cît și din jud. Buzău, așa că mai nu e biserică care să nu fi fost atinsă de bine-făcătoarea sa mînă. Tipografia, înființată de Mitrofan și lăsată în părăsire de la moartea sa, o reînființă, înavuțind-o cu material nou și în 1834 începu iar să funcționeze, eșind de aci scrieri însemnate. Școala Episcopiei încetase de la 1806, orașul era distrus, și cei ce doreau a căpăta oare-care cunoștințe erau siliți sa se ducă

www.dacoromanica.ro

la Nișcov, unde boerii Bănică și Mihail Chirculescu înființaseră o școală grecească, sub direcțiunea lui Iorgu Codru, un tînăr din Atena, cu oare-care cultură. Chesarie înființă îndată o școală de gramatică, iar în 1838 înființă Seminarul. Școala lui Codru se închise în 1834, în urma deschiderei școalelor naționale. Chesarie, cunoscător și amator de muzică, deprins cu accentele armonioase și romînești ale muzicei, reformată de Macarie, aduse în Buzău pe celebrul său discipul, psaltul Matache, și înființă o școală de muzică bisericească. Această școală deveni în curînd celebră și elevii ei: Iosif Nania, actual Mitropolit al Moldovei, Serafim, Chirchidon, Hipolit, Parascoveanul, etc. se făcură cunoscuți ca cei d'întîiu cîntăreți ai țarei. Amic al lui Ioan Vărbileanu, protopop în Mizil, rămas văduv, îl călugări sub numele de Iosapat și îl numi eclesiarh al Episcopiei, mai în urmă deveni profesor la Sf. Sava, egumen al Znagovului, etc., de unde luă numele de Znagoveanu. Chesarie ca un alt Mateiu-Basarab, reedificînd și restaurînd atîtea Biserici, nemulțumit de pictura bizantină, decăzută cu totul, voi să introducă și în pictura bisericilor un nou stil original și romînesc. Găsi pe un tînăr de mare talent, pe Nicolae Zugravul, și înființă în Buzău o școală de pictură. Dintre elevii ei vom menționa pe răposatul George Tătărescu. Demnă de amintit e importanța și splendoarea ce da serviciului divin. Chesarie, simplu, sever, cu o autoritate morală necontestată, însoțit de o numeroasă suită de arhidiaconi, diaconi și anagnoști, toți cu voci frumoase și îmbrăcați cu multă bogăție, făcea pe credincioși să asiste la un serviciu într'adevăr măreț. Cînd servea în București era sărbătoare. De la Domnul Țarei pînă la cel din urmă cetățean, se sculau de cu noapte, ca să apuce loc în biserica unde el oficia. In anul 1846 Noembrie 30, acest stimat și mult regretat Episcop muri sărac cu desăvîrșire și se îngropă la Episcopia Buzău.

25. Filoteiu, arhidiacon și apoi econom al lui Chesarie, luă locul predecesorului său, mai întîiu ca locotenent, iar în 1850 se numi Episcop titular. El mai înavuți tipografia, tipări mai multe scrieri, între care Biblia de Buzău, și se distinse printr'o mare lăcomie de bani. Muri de alienație mintală la 16 August, 1860, lăsînd în urma-i sume fabuloase, din care s'a împărtășit mulți din cei ce erau împrejurul său, rămînd și Statului 70000 galbeni.

26. Dionisie Romano. Am putea zice că este ultimul cu care se termină seria marilor prelați ai țarei, fiind un factor puternic, care a lucrat la regenerarea, cultura și libertatea Romîniei. El s'a născut la 1806 în comuna Siliștea din Transilvania. Venit în țară de copil se opri la mănăstirea Neamțu, unde în 1823 fu călugărit. Insă fiind mare amator de studiu, părăsi mănăstirea și veni în București să-și complecteze studiile în școala de la Sf. Sava. Ca să-și procure mijloace de existență, se alipi de Ilarion, demnul și însemnatul Episcop al Argeșului, căruia îi deveni discipol. Ilarion îl iubea mult și în 1832 îl hirotoni diacon. Cu înființarea școalelor naționale, diaconul Dionisie fu numit profesor în Buzău. In timpul profesoratului își continuă cu asiduitate studiile, și publică mai multe scrieri didactice. Episcopul Chesarie îl luă sub protecțiunea sa și îi înlesni publicarea scrierilor; în urmă îl numi director al tipografiei. Inființîndu-se Seminarul, Dionisie găsi un demn emul în Gabriel Munteanu, pe care îl adusese Chesarie ca profesor și împreună cu dînsul publică mai multe scrieri. In anul 1840 fu chemat în București de Mitropolitul Neofit, care îi încredință direcțiunea Seminarului de acolo. In această nouă demnitate nu încetă de a compune și traduce diferite cărți didactice, de care era mare lipsă. După insistența sa, Mitropolitul Neofit trimese în 1845 mai mulți tineri în Petersburg, Atena, Moscova și Pesta, din carî să poată recruta un cler demn de cerințele timpului. In anul 1848, Dionisie luă parte activă la revoluție și fu închis la Văcărești, apoi, liberat, fu silit să se exileze în Transilvania. Calmîndu-se puțin animozitățile, Dionisie se întoarse în țară și se așeză la mănăstirea Băbeni, din jud. Rîmnicul-Sărat (1850), unde traduse mai multe scrieri, între carî și «Geniul Cristianismului» al lui Chateaubriand, apoi fondă un ziar eclesiastic «Ecoul Bisericesc». In anul 1851, Domnitorul Știrbeiu îl numi egumen la Sadova, dar în 1853, Rușii ocupînd țara, Dionisie fugi în Turcia, unde stete pînă la plecarea lor. Reîntors în țară, se duse în Moldova și în 1855 fu numit stariț la mănăstirea Neamțu; dar compromis în revoluție, antipatic monahilor, amic cu partizanii unirei, fu silit să se retragă în Iași, unde stete mai mult timp și de unde publică între altele «Elocința Amvonului» în două volume. După unire, Domnitorul Cuza îl numi locotenent al Episcopiei de Buzău, și în 1861 fu sacrat arhie-

www.dacoromanica.ro

reŭ şi numit titular. In 1864, opunîndu-se reformeĭ calendaruluĭ, fu mutat la Huşi; la Buzăŭ veni Ghenadie, care nu stete mult, fiind mutat la Argeş şi Dionisie se întoarse la vechiul săŭ scaun.

Dionisie, dotat cu o vastă memorie, cu o fecundă imaginaţie, cu un spirit sagace şi plin de sare atică, cu un rar talent de a nara şi a persuada, maĭ mult sau maĭ puţin cult şi pasionat de lectură, ştiind după expresiunea Apostoluluĭ «să se facă tuturor toate, ca pe toţĭ săĭdobîndească», se impunea tuturor şi nimenĭ nu se despărţea de dînsul de cît cu regret. Amator înfocat al şcoaleĭ, orĭ unde agitata sa viaţă ĭ-a condus paşiĭ, a însemnat prezenţa sa prin înfiinţarea uneĭ şcolĭ, care 'ĭ arată urma. Astmul de care suferea ĭ-a răpit viaţa în anul 1873 Ianuarie 18. El a fost înmormîntat la Episcopia Buzăŭ.

27. Inocenţiŭ, fiŭ de preot din Bucureşti, şĭ-a facut studiile în Seminarul de acolo şi maĭ în urmă la Pesta, unde a fost trimis, împreună cu altĭ tinerĭ, de Mitropolitul Neofit. In 1850 fu numit director al Seminaruluĭ din Bucureşti, de unde fu depărtat în 1863. In urmă deveni egumen al Mănăstireĭ-Dealuluĭ. Murind Calinic, Episcopul Rîmniculuĭ, fu însărcinat provizoriŭ cu administrarea acesteĭ eparhiĭ, şi în anul 1873, Episcopia Buzăuluĭ devenind vacantă prin moartea luĭ Dionisie, se alese titular al eĭ. Inocenţiŭ alipi tipografia Episcopieĭ pe lîngă a Sf. Sinod şi o mută în Bucureşti. A murit la 13 Noembrie 1893, lăsîndu-şĭ averea pentru bine-facerĭ şi în special pentru ajutorarea eleviler sarmanĭ şi meritoşĭ.

28. Dionisie Climescu a fost ales Episcop în locul luĭ la 17 Martie 1894. El păstoreşte şi azĭ.

Vedem că, de la 1496 până la 1890, Episcopia Buzăuluĭ a fost păstorită de 28 Episcopĭ, din carĭ 5 s'aŭ suit pe scaunul mitropolitan. Dintre aceştĭ Episcopĭ, cinci: Ştefan Tipograful, Mitrofan, Damaschin, Chesarie şi Dionisie, pot purta cu dreptate numele de marĭ.

Buzăul, (vechiul Νάπουκα = Napuca, după Dionisie Fotino), *rîŭ* însemnat, care udă judeţele: Buzăul, căruia i-a şi dat numele, Rîmnicul-Sărat şi Brăila. El izvoreşte din Transilvania, din poalele munteluĭ Tezla, puţin maĭ la Nord de muntele Bratocea, din Prahova, se dirige pe o frumoasă vale, în direcţiunea N.-E., până la punctul Bodza-Furdulo, de unde, făcînd un unghiu spre S., primeşte pîrîiaşele Crăsniţa la stînga şi Crasna la dreapta şi intră în judeţ pe la punctul Cheia-Cordunului; de aci se lasă în jos printre munţiĭ stîncoşĭ, acoperiţĭ adesea de brazĭ, până la căt. Broasca din com. Nehoiaşul, unde albia sa începe a se maĭ largi şi tot de o data a se curba spre E. până ajunge la căt. Ursoaia, com. Ruşiavăţul; aci face o noua frîntură spre N.-E., descriind un arc până la Pleşcoiul, apoĭ se inclină spre S.-E., atinge în partea de N. oraşul Buzău şi prin nenumărate cotiturĭ ajunge la com. Găvăneşti, de unde se dirige iar spre N.-E. şi ese din judeţ pe la com. Cotul-Cioariĭ, formînd de aci înainte limita între jud. Brăila şi Rîmnicul-Sarat; intră în jud. Brăila pe la căt. Vizireni, servind de hotar între ambele judeţe numaĭ până la com. Strîmbul; de aci curge pe lîngă hotarul dintre jud. Brăila şi R.-Sărat, udînd cînd unul, cînd altul din aceste judeţe, până la com. Latinul, de unde servă, până la confluenţa sa, de hotar între ele. Se varsă în rîul Siretul, lîngă căt. Sîrbeşti, al com. Măxineni, din jud. Brăila. De la Vizireni până la gura Buzăuluĭ este o distanţă de 68 kil. Panta, pe care curge, fiind foarte înclinată, face ca Buzăul să fie unul din rîurile cele maĭ repezĭ ale ţareĭ. In timp de ploae e foarte violent, rupe orĭce obstacol întîlneşte în caleĭ, mănîncă cu lăcomie malurile ce-l ţine închis, schimbîndu-şĭ la fie-care viitură, albia pe care cursese până aci, ceea ce cauzează marĭ pierderĭ locuitorilor mălurenĭ. Bolovaniĭ imenşĭ, ceĭ aduce în viitura sa, produc, în ciocnirea lor, un zgomot asurzitor, care se aude de departe. Ţărmurile sale sunt împodobite cu frumoase crivine, renumite pentru vînatul ce se găseşte într'însele, maĭ cu seamă: lupĭ, epurĭ, becaţe, becaţine, sitarĭ, etc. Lungimea cursuluĭ săŭ este, în ţară, de peste 270 kil.

Afluenţiĭ săĭ sunt numeroşĭ; pe partea dreaptă maĭ însemnaţĭ sunt: Crasna, Valea-Neagră, Siriul, Bonţul, Nehoiaşul, Nehoiul, Cîtiaşul, Valea-Rea, Valea-Muscelului, Valea-Vieĭ, Bîsca-Chiojduluĭ, Valea-Largă şi Nişcovul; iar pe partea stîngă: Arţagul, Grămăticul, Tehărăul, Căşioca, Bîsca-Rozileĭ, Stănila, Valea-Sibiciului, Valea-Pănătăuluĭ, Ruşiavăţul, Sărăţelul-Bălăneştilor, Tîrcovul, Sărăţelul-Berciĭ, Slănicul şi Cîlnăul, (v. a. n.), afară de o mulţime de alte văĭ şi izvoare maĭ puţin însemnate. Toţĭ aceştĭ afluenţĭ, mărind volumul Buzăuluĭ, îĭ întîrzîază şi cursul, care, de pe la Scurteşti, începe a fi maĭ lin şi maĭ tardiv.

www.dacoromanica.ro

Pe Buzău sunt următoarele poduri: podul de fier al linieĭ ferate Buzău-R.-Sărat, la 3831,02 metri depărtare de orașul Buzău; podul de fier al șoseleĭ naționale Buzău-Rîmnicul-Sărat, aproape de orașul Buzău, pe teritoriul comuneĭ Mărăcineni; pod stătător de lemn, în com. Nehoiașul, jud. Buzău; pod pe vase, la Găvănești, în același județ.

Buzăul, *stație* de dr. d. f., jud. Buzău, pl. Sărata-Tohani, orașul Buzău. De la această stație linia care vine din Ploești se bifurcă în: linia Buzău-Brăila, pusă în circulație la 13 Septembrie 1872 și linia Buzău-Rîmnicul-Sărat, pusă în circulație la 13 Iunie 1881. Stația Buzăul se află pe prima linie între stațiile Monteorul (10.6 kil.) și Tăbărești (9.6 kil.) și pe a doua între stațiile Monteorul și Boboc (11.5 kil.) Înălțimea d'asupra nivelului mărĭ de 92^{m},94. Venitul acesteĭ stații pe anul 1896 a fost de 716108 leĭ, 25 banĭ.

Buzăul, *moșie* a orașuluĭ Buzău, jud. Buzău, având ca 1500 hect., despărțită în două sforĭ, care se arendează separate. Una are 897 hect., din care 32 ocupate de baracile în care se țin tîrgurile Drăgaica și Valea-Teancului, iar restul izlaz, fîneață și arături; a doua de 603 hect. grădinĭ de zarzavat, arături, fîneață și izlaze pentru pășunatul vitelor din oraș.

Buzăului (Drumul-), *vechiŭ drum*, în jud. Buzău, înainte de facerea șoselelor, lega orașul Ploești cu Buzăul, mergînd aproape paralel cu șoseaua națională, dar puțin maĭ spre N. Servă și azĭ de cale de comunicație locuitorilor potgorenĭ din plasa Tohani. E tot de o dată punct de hotar între maĭ multe moșiĭ.

Buzăului (Lunca-), *luncă*, între muchia platouluĭ de N. și rîul Buzăul, pe ambele țărmurĭ ale rîuluĭ, jud. Brăila. Pe această luncă sunt izlazurĭ, fînețe prin coturile rîuluĭ și pădurĭ de salcie; pe unde locul e maĭ ridicat se fac și arăturĭ.

Buzăului (Predealul-), *lungă serie de dealurĭ și coline*, județul Buzău; se începe din com. Cîndești, de la Vîrful-Cerbuluĭ și se continuă până în comuna Tisăul, culminînd în Vîrful-Braduluĭ, între văile rîurilor Buzău și Nișcovul. E acoperită cu pădurĭ, viĭ, livezĭ și izlaze.

Buzăului (Sarea-), *munte*, județul Buzău, ramificație din Vîrful-Dinteluĭ, între valea Ursoaia și Izvorul-Sărĭĭ, în com. Rușiavățul. El se termină în malul stîng al rîuluĭ Buzău, prin două piscurĭ de sare, eșite la suprafață, din care cauză se și numește Sarea-Buzăului. Servă tot d'odată ca limită între plaiurile Buzău și Pîrscov.

Buzăului (Vatra-Episcopieĭ-), *moșie*, în jud. Buzău. (V. Vatra-Episcopieĭ).

Buzdruganul, *lac*, în pl. Ialomița-Balta, insula Balta, com. Bordușani, jud. Ialomița.

Buzdrugilor (Dealul-), *deal*, jud. Buzău, pl. Bistrița-d.-s., pe teritoriul com. Mărgineni-Muntenĭ.

Buzducul, *cătun*, al com. Popînzelești, plasa Olteț-Oltul-d.-j., jud. Romanați, situat aproape de hotarul județuluĭ, pe un teren ce are 180 m. de altitudine d'asupra nivelului mărĭĭ. Are 70 familiĭ, 300 loc. Are o biserică, cu hramul Sf. Nicolae (1854), deservită de 1 preot și 2 cîntărețĭ.

Buzducul, *trup de pădure* al statuluĭ, în întindere de 13 hect., care împreună cu trupul Iliuța (40 hect.) formează pădurea Cernelele, situată în com. Surpatele, plasa Oltul-d.-s., județul Vîlcea.

Buzdugani, *sat*, jud. Bacău, pl. Siretul-d.-s., com. Părincea, așezat pe pîrîul Răcătăul, d'a dreapta. Numele său derivă probabil de la buzduganele vechĭ ce s'aŭ găsit pe comuna vecină, la Cetățuia-Buzduganuluĭ. Se află la o depărtare de 2550 m. de tîrgul Părincea. Capĭ de familie sunt 25, din 97 suflete.

Buzdugani, *moșie*, jud. Bacău, pl. Siretul-d.-j., com. Părincea.

Buzdugani, *pădure*, jud. Bacău, pl. Siretul-d.-j., pe teritoriul comuneĭ Părincea.

Buzduganul, *sat*, face parte din com. rur. Șerbănești, pl. Mijlocul, jud. Vîlcea. Are o populațiune de 238 locuitorĭ, 136 bărbațĭ și 122 femeĭ. Populație școlară are 34 copiĭ. D'aci și până la cătunul Lunca, unde e școala, e $^{1}/_{2}$ kil.

Buzduganul, *deal*, se întinde de la N. spre S., ocupînd partea de E. a com. Fereștĭ, pl. Mijlocul, jud. Vasluiŭ, făcînd și limita între com. Valea-Rea.

Buzduganul, *fost schit*, jud. Tecuciŭ, situat în mijlocul pădurĭĭ Găiceana, într'o priveliște frumoasă.

www.dacoromanica.ro

Nu se cunoaşte precis data fondăreĭ. Bătrîniĭ spun că a fost făcut de un dogar; în urmă s'a reparat de un om cu numele de Buzdugan, căruia îĭ poartă numele, şi maĭ în urmă s'a reparat de preotul Atanasie Rusu. care a adus şi o colecţiune de cărţĭ bisericeştĭ. A servit ca mănăstire de călugărĭ până în 1862; de atuncĭ s'a părăsit şi astăzĭ a rămas ca o biserică izolată în mijlocul pădureĭ.

Buzduganul, *vale*, jud. Iaşi. (V. Candrea, deal).

Buzdugi, *sat*, jud. Roman, plasa Siretul-d.-j., com. Stăniţa, spre S.-E. de satul Stăniţa şi la o depărtare de 3 kil. 500 m. de el. Este aşezat pe un platou înalt. Are 34 capĭ de fam. toţĭ contrib., 134 loc., din carĭ 3 ştiŭ carte; 34 case. Sunt 117 vite marĭ cornute.

Buzdugi, *deal*, în jud. Roman, plasa Siretul-d.-s., comuna Stăniţa, spre Sud-Est de satul Stăniţa.

Buzduva, *baltă*, formată din vărsarea Jijieĭ, spre E. de satul Costuleni, pl. Braniştea, judeţul Iaşi.

Buzeiasca, *trup* din *moşia* Cioceşti, din pl. Teleormanuluĭ, jud. Teleorman, situată spre pîrîul Cotmeana, în partea despre Nord-Vest.

Buzeĭ (Vîrful-), *munte* în com. Broşteni, jud. Suceava (1411 metri.

Buzeielul, *pîrîŭ*, din com. Cotul-Lung, jud. Brăila, pe moşiile Vrăbiescul şi Nicoleanul, la 1 kil. spre S. de Cotul-Lung. Parcurge 2 kil. de la N.-E. spre Sud-Vest, făcînd 2 cotiturĭ micĭ.

Buzeielul, *pîrîŭ*, din com. Scorţarul-Noŭ, jud. Brăila; pleacă din jud. Buzăŭ, de la N. satuluĭ Sihleanul, parcurge lunca spre Sud, pierzîndu-se ca la 3 kilometri.

Buzeielul, *pîrîŭ*, din com. Suţeşti, jud. Brăila; pleacă din jud. Buzăŭ, ca la $2^1/_2$ kil. maĭ sus de podul de la Grădiştea, apucă spre E. la muche, merge spre S. paralel cu muchea, pierzînduse maĭ sus de satul Grigoreşti.

Buzeielul, *pîrîŭ*, maĭ spre S. de precedentul, la 2 kil. de satul Cotul-Lung, jud. Brăila; parcurge o distanţă de la N.-E. spre S.-Vest de $2^1/_2$ kil. şi se pierde ca şi primul în băltişul Duculeseĭ.

Buzeielul, *pîrîŭ*, din com. Cotul-Lung, jud. Brăila, între satul Şerbăneşti şi gura rîuluĭ Buzăul. Are direcţia de la N.-E. spre S.-V., parcurge o distanţă de $2^1/_2$ kil. Aceste 3 Buzeieluri sunt pe lunca Siretuluĭ.

Buzeielul, *pîrîŭ*, din com. Suţeşti, jud. Brăila; pleacă din rîul Buzău, ca la $2^1/_2$ kil. maĭ sus de satul Constantineşti; ia direcţia N.-V. şi trece pe lîngă Cotul-luĭ-Pungă, de unde intră în jud. Rîmnicul-Sărat.

Buzeielul, *pîrîŭ*, din com. Ianca, jud. Brăila; începe din hotarul com. Suţeşti, trece spre S. pe sub popina şi movila Burlacul şi se pierde maĭ jos de movila Bărbuleasa.

Buzeielul, *nume*, ce se dă la maĭ multe viroage saŭ vălcele carĭ aŭ lăţimea de la 8—12 metri, adîncime de la 2—5 metri, jud. Brăila. Aceste Buzeiele sunt pe lunca Buzăuluĭ.

Buzeielul-Sec, jud. Brăila, pleacă din lunca Siretuluĭ, în apropiere de muchea Baldovineşti, din com. Nazîrul, merge spre V. paralel cu muchea, pe sub vadul Malacof, trece şoseaua judeţeană Brăila-Focşani, intră pe teritoriul com. Cotul-Lung, apucînd spre S., tot pe lîngă muchea dealuluĭ, trece pe la N. popineĭ, lăsînd muchea, apucă spre V. până la cîrciuma de la Verzea. La N. cîrciumeĭ, Buzeielul-Sec se desparte în două: una pleacă spre E. până la şoseaua Brăila-Focşani, de unde apucă spre N., pierzîndu-se în băltişul Duculeasa; iar cea l'altă pleacă de la cîrciuma Verzea, spre V., până la hotarul Băchita, de unde formează hotarul com. Latinul, traversează partea de N. a aceleĭ comune până la cîrciuma Lambru, de unde formează hotarul comuneĭ Gurgueţi, traversează şi această com., între rîul Buzăul şi muchea platouluĭ; după ce intră în comuna Scorţarul-Nou, apucă spre S. până la muchea platouluĭ şi, din dreptul Movileĭ-Vieruluĭ, ia direcţia spre V., paralel cu muchea, până în dreptul tîrlelor Afurisiţi, de unde se separă în două: o parte urmează muchea până în tîrlele Tobescu, de unde apucă spre N. pierzîndu-se, iar altă parte de la tîrlele Afurisiţi merge în luncă spre N.-E. unindu-se cu rîul Buzăul ca la 1 kil. maĭ sus de cătunul Deşiraţi.

Buzeielul-Sec, judeţul Brăila, pleacă din rîul Buzăŭ, de lîngă Piscul-Negru, din com. Deduleşti, merge spre S.-V. paralel cu mu-

www.dacoromanica.ro

chea, pe lîngă satele Bagdat, Filipeşti şi gara Făureĭ, pănă aproape de satul Mizireni, unde face un cot luînd, direcţia de la S.-V. spre N.-E., pănă la cătunul Făureĭ, de unde îşĭ ia numirea de Făureĭ şi cu acest nume trece pe la N. satelor Surdila-Greciĭ, Brateşul pănă la N. satuluĭ Surdila-Găiseanca. De aci îşĭ ia iarăşĭ numirea de Buzeielul-Sec, apucînd spre S. şi trece prin satul Surdila-Găiseanca şi la N. com. Ulmul se uneşte cu pîrîul Călmăţuiul. Din acest Buzeiel, de la N. satuluĭ Găiseanca, pleacă drept spre N. o viroagă, care merge pănă aproape de gara Făureĭ, unde se pierde. Toate aceste Buzeieluri sunt pe ţărmul drept ale Buzăuluĭ.

Buzeielul-Sec saŭ **Lîna**, jud. Brăila, formează hotarul de N. al com. Scorţarul-Noŭ, la o distanţă de 5 kil. spre N.-V. de rîul Buzăul, apucă spre S.-V., trece pe lîngă tîrlele Ciumaţi, de unde se desparte în două: o parte apucă spre S.-V. trecînd în judeţul Rîmnicul-Sărat, iar alta continuă spre S. unindu-se cu rîul Buzăul, la hotarul numit Piatra-Bouluĭ, dintre comuna Domniţa, din jud. Rîmnicul-Sărat.

Buzeielul-Vizuinilor, *pîrîŭ*, jud. Brăila, formează hotarul de N. al com. Gurguieţi şi al jud. despre Rîmnicul-Sărat, la o distanţă de 2 kil. spre N. de rîul Buzăul; trece spre E. în com. Scorţarul-Noŭ, pierzîndu-se aproape de tîrlele Crăiţa. Acesta se maĭ numeşte şi Sireţelul-Sec şi se zice ca în vechime aci a fost albia rîuluĭ Siret, cea ce e probabil, de oare-ce e maĭ mare şi maĭ adînc de cît cele-l'alte Buzeieluri.

Buzeni, *sat*, în partea de V. a com. Bălueşeni, pl. Tîrgul, jud. Botoşani, situat aproape de şoseaua naţională Botoşani-Hîrlăŭ.

Moşia este proprietatea Epitropieĭ Sf. Spiridon din Iaşi şi are o suprafaţă de 785 hectare. Satul are o populaţie de 78 familiĭ, saŭ 321 suflete, cu 56 contribuabilĭ.

Are o pădure de stejar de 80 hectare.

Este o biserică deservită de 1 preot şi 2 cîntăreţĭ.

Numărul vitelor este de 385: 130 vite cornute, 20 caĭ marĭ şi micĭ, 40 de oĭ, 171 mascurĭ şi 15 stupĭ cu albine.

In acest cătun se află 2 meseriaşĭ, 1 comerciant; o cîrciumă.

Buzescul, *com. rur.*, în pl. Tîrguluĭ, jud. Teleorman, pe partea dreaptă a rîuluĭ Vedea. Se învecineşte la N. cu com. Mavrodinul, de care este despărţită prin rîul Vedea; la S. cu ţărmul drept al Vedeĭ şi cu pădurea aflată pe dînsul; la E. cu comuna Adămeşti; la V. cu com. Plosca-d.-j.; la N.-E. cu com. Nenciuleşti saŭ Vătăşani, de care o desparte numaĭ rîul Vedea.

Comuna Buzescul poartă şi numirea de Sloboda. Suprafaţa eĭ este de 530 hectare. Locuitorĭ împroprietăriţĭ după legea rurală nu se găsesc, pentru motivul că com. Buzescul, făcînd parte din domeniul numit al Mavrodinuluĭ, fostă proprietate a răposatuluĭ principe al Serbieĭ Mihail Obrenovicĭ, iar actualmente în posesiunea baronuluĭ Theodor Nicolicĭ de Rodna; defunctul proprietar a voit să înfiinţeze aci un tîrg.

Populaţiunea este de 1554 suflete, din carĭ 387 capĭ de familie şi 292 contribuabilĭ. Locuitoriĭ se îndeletnicesc pe lîngă agricultură, şi cu comerciul ce fac, maĭ ales în oraşul Alexandria.

Numărul vitelor este de 4427 capete, din carĭ, 885 vite cornute marĭ, 304 caĭ, 22 măgarĭ, 2962 oĭ, 13 capre şi 241 porcĭ.

Budgetul comuneĭ este de leĭ 6917, banĭ 40 la venituri şi de leĭ 5345, banĭ 46 la cheltuelĭ. Are o şcoală, în localul eĭ propriŭ, oferit de proprietarul moşieĭ, cu un număr de 121 elevĭ.

In centrul comuneĭ este biserică, clădire măreaţă zidită de principele Mihail Obrenovicĭ; deservită de doĭ preoţĭ, un cîntăreţ şi un eclesiarh.

Prin centrul comuneĭ trece şoseaua judeţeană Roşiori-Alexandria; la Nord şoseaua vecinală care o leagă cu Mavrodinul, apoĭ la S.-V. şoseaua Mavrodin-Turnul, care pleacă din com. Buzescul, pe Valea-Nanovuluĭ şi de acolo, prin cătunul Ulmeni şi com. Dracea, spre reşedinţa judeţuluĭ. Şoseaua judeţeană Roşiori-Alexandria pune în legătură com. Buzescul cu oraşul Alexandria şi cu comuna Plosca.

Această comună este întemeiată în anul 1860, de către fostul principe al Serbieĭ, Mihail Obrenovicĭ, care era proprietarul domeniuluĭ Mavrodinul, din care face parte şi comuna Buzescul. Intenţiunea proprietaruluĭ ca să formeze aci un tîrg saŭ orăşel, ca să contrarieze formaţiunea oraşuluĭ Alexandria, dînd voe, orĭ-cuĭ voia să se stabilească aci, să cumpere locurĭ de case şi prăvăliĭ în condiţiunĭ avantagioase. De aci derivă şi numirea de Sloboda, pe care i-a dat-o locuitoriĭ. Tîrguleţul începuse deja a se forma şi aceasta se poate vedea şi astăzĭ din mulţimea de case şi prăvăliĭ solid construite şi a loca-

www.dacoromanica.ro

lurilor destinate pentru autorităţi; ast-fel Primăria are un local foarte frumos, deşi ruinat; şcoala de asemenea; în centrul com., e frumoasa biserică de care am vorbit. S'aŭ stabilit atuncĭ şi se maĭ găsesc şi astăzĭ în comună diferiţĭ industriaşĭ şi meseriaşĭ: cizmarĭ, cojocarĭ, abagiĭ şi dulgherĭ, un atelier mecanic şi o moară de aburĭ cu treĭ pietre, cu o putere de 12 caĭ.

In urma promulgăriĭ şi puneriĭ în aplicaţiune a legiĭ rurale, n'a maĭ fost cu putinţă a se îndeplini scopul ce urmărea proprietarul şi ast-fel comuna Buzescul a rămas comună rur.

La Sudul comuneĭ se află o măgură mare numită Săpata; are o înălţime de 4 metri şi circumferinţa de 20 metri. Prin această comună trece Brazda-luĭ-Novac. In timpul războiuluĭ din anul 1877, parte din trupele ruseştĭ aŭ staţionat în această comună maĭ mult timp.

Buzescul, *loc*, cu 25 pogoane vie, în com. rur. Vlădaia, pl. Cîmpul, jud. Mehedinţi.

Buzeşti, *com. rur.*, pl. Mijlocul, jud. Olt, situată pe luncă şi de amîndouă laturile ale r. Vedea, la distanţă de 31 kil. departe de capitala judeţuluĭ. Aci e reşedinţa plăşeĭ.

Se compune din 6 cătune, carĭ sunt dispuse de la N. la S. pe Vedea şi la distanţă de 400—500 metri unul de altul, în ordinea următoare: Corbul, Bîrleşti, Burduleşti, Ciorăşti, Buzeşti, Spălăţeĭ şi Milcoveni. Toate se întind pe o suprafaţă de 5 kil. şi aŭ o populaţiune de 1523 locuitorĭ, 803 bărbaţĭ şi 720 femeĭ, cu 332 capĭ de familie, 296 contribuabilĭ, locuind în 436 case.

Date sigure despre înfiinţarea acesteĭ comune nu sunt. Din spusele bătrînilor, se deduce că e foarte vechiă, chiar din timpul luĭ Mircea-cel-Mare. Loc. povestesc despre un căpitan Toma, care ar fi posedat aci un trup de moşie, ca de 3500 stînjenĭ, ce s'a tot sub-divizat urmaşilor săĭ, numiţĭ şi azĭ moşneniĭ Tomeştĭ. Numele şi-l trage de la vechia familie a Buzeştilor, foştĭ proprietarĭ aicĭ.

Toţĭ locuitoriĭ, în carĭ intră şi 6 familiĭ de Ţigani, sunt numaĭ Romînĭ, şi se ocupă exclusiv cu plugăria şi creşterea vitelor. Meseriaşĭ sunt numaĭ 10: dulgherĭ, cizmarĭ, cojocarĭ şi 1 armurier. Productele munceĭ lor le desfac la Slatina, Piteşti şi gara Corbul.

86 locuitorĭ s'au împroprietărit după legea rurală din 1864, cînd li s'aŭ dat 276 hect. pe moşiile Drăgoescul, Perieţeanul şi familieĭ Milcoveanu. Eĭ posedă: 72 caĭ, 91 epe, 432 boĭ, 19 capre, 2200 oĭ şi 245 porcĭ.

Teritoriul comuneĭ se întinde pe o suprafaţă de peste 4000 hect. Calitatea soluluĭ de cultură variază, în stînga Vedeĭ până la Cotmeni şi pe luncă, e maĭ fertil de cît în dreapta eĭ, unde e maĭ argilos.

In raionul comuneĭ sunt maĭ multe clădirĭ însemnate: casele proprietarilor, o moară de foc, localul de şcoală şi primărie şi 5 biserici, deservite de 5 preoţĭ, plătiţĭ de locuitorĭ prin învoeliĭ particulare şi din bud getul com. cu cîte 60 leĭ anual.

Carte a început a se învăţa de mult aci. Şcoala s'a înfiinţat la 1873, însă a funcţionat cu maĭ multe întreruperĭ până la 1887, de cînd nu s'a maĭ întrerupt cursul. Localul, proprietatea comuneĭ, e la un loc cu primăria. Se frecuentează de 27 copiĭ, 21 băeţĭ şi 6 fete, din numărul de 206, 100 băeţĭ şi 106 fete, în vîrstă de şcoală. Intreţinerea eĭ costă pe stat 1080 leĭ anual. Ştiŭ carte 90 bărbaţĭ şi 17 femeĭ.

Se fabrică în comună în termen mijlociŭ 25 hectol. ţuică. Gîndacĭ de mătasă daŭ 500 kgr. gogoşĭ. Stupi sunt peste 100. Cînepa şi inul se cultivă în mică cantitate. Pomĭ roditorĭ sunt: 91 merĭ, 45 perĭ, 500 duzĭ, 45 cireşĭ, 180 prunĭ şi 10 nucĭ.

Comerciul se face de 7 cîrciumarĭ.

Budgetul comuneĭ pe exerciţiul 1892—93, prezintă la venitурĭ suma de leĭ 3552 şi la cheltueli suma de 2445 leĭ anual.

O şosea vecinală străbate comuna de la N. la S., pe malul drept al Vedeĭ, din gara Corbul şi până în com. Icoana. O altă ramură pleacă din cea-d'întîiu, tot către S., din cătunul Bîrleşti-Burduleştĭ, trece Vedea şi leagă între ele cătunul Buzeşti, Spălăţeĭ şi Milcoveni. O a treia ramură pleacă către N.-V., din cătunul Ciureşti, la comuna Sineşti.

Tot de la N. la S. comuna e udată de rîul Vedea, care primeşte următoarele văicele: Cupenul, Seaca şi Boreţul pe stînga. Pe dreapta primeşte gîrla Plapcea-Mare.

La S.-V., în mijlocul unuĭ mic platou, este o localitate numită de locuitorĭ Cetatea. Are o poziţiune înaltă, frumoasă şi strategică. Probabil că aci trebue să fie existat oare-cînd vre-o cetate.

La N., cu direcţiunea V.-E., tăind perpendicular şoseaua şi rîul Vedea, trece prin cătunul Corbul, Brazda-luĭ-Novac.

La E. şi cu direcţiunea N.-S. se ridică Dealul-Tomeştilor, care serveşte de limită între Teleorman şi Olt.

www.dacoromanica.ro

Se limitează la N. cu com. Corbul, la E. cu Urluieni, Ciocești, Mîndra și Bîrla din Teleorman, la S. cu Icoana și la V. cu Tîmpeni, Ursoaia și Sinești.

Buzești, *cătun*, aparținînd comuneĭ Turbați, plaiul Novaci, jud Gorj. E situat în valea pîrîului Sunătorea. Are o întindere de 600 hect., din carĭ 150 hect. arabile, 150 hect. fînețe, 190 pădure și izlaz, 100 hect. pomet, 5 hect. vie, 5 hect. vatra satuluĭ.

Are o populație 90 familiĭ, saŭ 450 suflete, din carĭ 66 contribuabilĭ.

Locuitoriĭ posedă: 12 plugurĭ, 26 care cu boĭ, 310 vite marĭ cornute, 220 oĭ, 96 rîmătorĭ, 26 capre și 18 caĭ; 22 stupĭ, care daŭ 15 kgr. miere și 8 kgr. ceară.

In cătun se află 2 morĭ, 1 puț și 3 fîntînĭ.

Cătunul are 1 biserică, deservită de 1 preot și 1 cîntăreț.

Buzești, *cătun*, județul Olt, pendinte de com. Buzești.

Buzești, *stație* de drum de fier, jud. Teleorman, pl. Marginea, căt. Buzești, pe linia Roșiori-Alexandria, pusă în circulație la 2 Decembrie 1895. Se află între stațiile: Plosca 6.9 kil. și Alexandria 9.5 kil. Inălțimea d'asupra niveluluĭ mărĭ de 53^{m}.39.

Buzești, *coastă*, com. Rusănești, pl. Cerna-d.-j., jud. Vîlcea.

Buzești, mică *vălcea*, com. Rusănești, pl. Cerna-d.-j., județul Vîlcea.

Buzeți, *mahala*, în com. rur. Negomirul, pl. Văilor, județul Mehedinți.

Buzeți, *pîrîŭ*, în com. rur. Negomirul, pl. Văilor, județul Mehedinți.

Buzietul, *deal* mare, în județul Mehedinți, plaiul Cloșani; ține de teritoriul com. rur. Odobești, satul Văleni.

Buzila, *deal*, acoperit de pădure de fag, în com. Dolhești, județul Suceava.

Buzilenilor (Dealul-), *munte*, între comunele Șarul-Dorniĭ și Neagra-Șaruluĭ, jud. Suceava.

Buznea, *com. rur.*, în partea de V. a plășeĭ Cîrligătura, județul Iași și în marginea despre S.-V. a Tîrguluĭ-Frumus, de care se desparte prin pîrîul Bahlueț. Terenul eĭ este foarte accidentat, prezintînd dealurĭ și văĭ. E formată din satele: Buznea, Gănești și Jora, pe o întindere cam de 4756 hect., din carĭ ca la 537 sunt acoperite cu pădurĭ. Are o populațiune de 229 familiĭ saŭ 1106 locuitorĭ Romînĭ, carĭ se ocupă cu agricultura și creșterea vitelor. Are două bisericĭ, deservite de 2 preoțĭ, 2 cîntărețĭ și 1 eclesiarh. Are o școală și patru morĭ de apă.

Budgetul comuneĭ e de 8321 leĭ 90 banĭ la venitурĭ și de 8234 leĭ 80 banĭ la cheltueliĭ.

Numărul vitelor se urcă la 2169 capete, din carĭ: 612 vite marĭ cornute, 63 caĭ, 1374 oĭ și 120 rîmătorĭ.

Buznea, *sat*, în centrul comuneĭ Buznea, pl. Cîrligătura, județul Iași, situat pe podișul și coasta dealuluĭ Beciul. Are o populațiune de 77 familiĭ saŭ 359 locuitorĭ. Este reședința comuneĭ. Are o biserică, zidită la 1855 de fostul proprietar N. Mavrocordat, deservită de 1 preot, 1 cîntăreț și 1 eclesiarh.

Moșia este proprietatea d-luĭ Michel Daniil, Evreŭ împămîntenit. Satul acesta s'a înființat în 1849, după stăruința fostuluĭ proprietar, N. Mavrocordat, prin strămutarea locuitorilor dintr'un sat vechiŭ ce se afla sub poala uneĭ pădurĭ, aproape de hotarul județuluĭ Roman și care sat s'ar fi numit Draga.

Numărul vitelor este de 1050 capete, din carĭ: 253 vite marĭ cornute, 20 caĭ, 737 oĭ și 40 rîmătorĭ.

Buznea, *pîrîŭ*, județul Iași, izvorește din jud. Roman, în apropiere de Strunga, curge de la V. spre E., primește în stînga pîrîul Ravaianul, trece prin iazul Paharniculuĭ, formează limita între Buznea și Tîrgul-Frumos, apoĭ se varsă în Bahlueț, aproape de gara căieĭ ferate.

Buznoaia, *deal*. (Vezĭ Tătărani, deal, com. Telejna, plasa Mijlocul, jud. Vasluiŭ).

Buznoaia, *iaz*, se află la N. satuluĭ Telejna, pl. Mijlocul, jud. Vasluiŭ, fiind format de pîrîul Telejna. Este bogat în pește și are stuh mult. Aproape de el este o casă și coșarele proprietățiĭ; spre E., pe culmea dealuluĭ, în hotar cu moșia Bereaza, se află pădure.

Buzoaia. (Vezĭ Vărăria, sat, comuna Drănceni, plasa Podoleni, jud. Fălciŭ).

Buzoeni, *sat*, pl. Negoești, jud. Ilfov; face parte din com. rur. Obilești-Noĭ. Suprafața totală a satuluĭ e de 4760 hect., împreună cu a căt. Obilești-Noĭ și Orășani.

Moștenitoriĭ Principeluĭ N. Bibescu, aŭ 3983 hect. și locuitoriĭ 777 hect. Pentru izlaz s'aŭ

www.dacoromanica.ro

rezervat 200 hect. Pe teritoriul satului 400 hect. sunt pădure.

Populaţia satului este de 105 locuitorĭ. Comerciul se face de 1 hangiŭ.

Buzoeni, *cătun,* în pl. Ialomiţa-Balta, pe cîmpul Bărăganul, teritoriul comuneĭ Poiana, judeţul Ialomiţa.

Buzoeşti, *com. rur.*, pe rîul Teleorman, jud. Argeş, plasa Cotmeana, la 5 kil. de com. rur. Costeşti (reşedinţa subprefectureĭ). Se compune din satul Buzoeşti, (80 fălcĭ) şi cătun. Podeni (30 fălcĭ), peste tot 110 fălcĭ, cu 630 suflete, toţĭ Romînĭ. Com. are 2 bisericĭ, deservite de 2 preoţĭ, 2 cîntăreţĭ şi 2 paracliserĭ. Are o şcoală şi treĭ cîrcîrciumĭ. Locuitoriĭ sunt moşnenĭ. Budgetul com. pe anul 1882—83 a fost de 1340 leĭ.

După o publicaţiune oficială (1887), această comună numără 130 contribuabilĭ şi are un budget de 1836 leĭ la venitурĭ şi de 1897 leĭ la cheltuelĭ.

Numărul vitelor era în 1887 de 445 capete de vite marĭ: 368 boĭ şi vacĭ, 75 caĭ şi 2 măgarĭ, şi de 1208 vite mărunte: 1100 oĭ, 5 capre şi 103 rîmătorĭ.

In apropiere de Buzoeşti trece calea ferată Costeşti-Roşiorĭ-de-Vede.

Buzoeşti, *sat,* cu 12 familiĭ şi 80 suflete, jud. şi plasa Argeşul; face parte din com. rur. Bascovele.

Buzoeşti, *sat,* pe malul drept al rîuluĭ Teleorman, cu 80 familiĭ şi 400 suflete, jud. Argeş, pl. Cotmeana; face parte din com. rur. cu acelaşĭ nume. In acest sat este reşedinţa primărieĭ. Satul este de moşnenĭ şi are 2 bisericĭ, una cu hramul Intrarea-în-Biserică şi cea-l'altă cu hramul Sfinţii-Apostolĭ, avînd fiecare cîte 1 preot, 1 cîntăreţ şi 1 paracliser.

Buzoi, *deal,* jud. Bacău, plasa Munteluĭ, de pe teritoriul com. Podurile.

Buzoianca, *numire* dată uneĭ părţĭ din moşia Monteorul, din com. Monteorul, jud. Buzăŭ.

Buzoianca, *sfoară de moşie,* jud. Buzăŭ; face parte din trupul Moceşti, proprietate a moşnenilor din com. Lipia.

Buzoianca-Iatropolo, *moşie,* în jud. Buzăŭ, com. Monteorul, cătun. Bugheni, ca de 320 hect.; face un corp cu Coca.

Buzoianul, *sat,* jud. Dîmboviţa, pl. Bolintinul, cătun. şi com. Poiana-Lungă-d.-s.

Buzoianul, *poiană,* pe valea rîuluĭ Telejenelul, com. Măneciul-Ungurenĭ, pl. Teleajenul, judeţul Prahova.

Buzulenceĭ (Dealul-), jud. Dorohoiu. (Vezĭ Horodiştea, deal).

Buzulina saŭ **Măceşul,** *vălceluşă,* care desparte Letea-Nouă de Duşani Eforieĭ Spitalelor Civile şi care dă în Glavaciocul, din jud. Vlaşca.

www.dacoromanica.ro

C

Caba-Iuc, *movilă* naturală în jud. Tulcea, pl. Istruluĭ, pe teritoriul com. rur. Caranasuf, situată în partea estică a plăşeĭ şi cea nordică a com., pe dealul Caranasuf. Are 56 m.; e punct trigonometric de al 3-lea rang, dominînd asupra satuluĭ Caranasuf. E acoperită cu verdeaţă.

Cablanul, *vale*, jud. Vlaşca, satul Cucuruz, unde sunt izvoare; aci este un eleşteŭ de pescuit. Cablanul dă în Cîlnişteа.

Cable-Bair, *deal*, în jud. Constanţa, pl. Medjidia, com. Taşpunar. Se desface din dealul Geabacul, se întinde spre E. printre văile Taşpunar şi Geabacul. Are 113 m., dominînd văile de maĭ sus, satul Taşpunar şi drumul judeţean Hîrşova-Medjidia. Este acoperit numaĭ cu finеţe şi semănăturĭ. Ca vîrf însemnat are Devcea-Nord (114 metri).

Cablovata, *lac* însemnat, în jud. Tulcea, pl. Sulina, pe teritoriul com. urbane Chilia-Vechiă. Este situat în partea vestică a plăşeĭ şi în cea sudică a comuneĭ. Este alimentat cu apă de către lacul Triozorul, aşezat la V. luĭ, şi acesta de gîrla Lopatna. Comunică cu lacul Bodaproste, aşezat la răsăritul luĭ. Are o întindere de 120 hect. In el se află 4 micĭ insule cu stuf. Conţine bun peşte, care se aduce în oraşul Chilia şi de aci se exportă.

Cabul-Agi, *sat*, jud. Constanţa. (Vezĭ Hagi-Cabul.).

Cabula-Bair, *deal*, în jud. Constanţa, pl. Medjidia şi Mangalia, în com. Carabacĭ şi Cavlacar, servindu-le ca hotar. Se întinde printre văile Mangaeĭ şi Beşoul. Are 111 m. înălţime, dominînd văile sus menţionate, satele Beşaul şi Merdevenli-Punar. Drumul ce uneşte satele este acoperit cu finеţe şi păşunĭ.

Cacaina, *vale*, situată pe moşia Grumăzeşti, la hotarul despre satul Ghindăoani, în com. Grumăzeşti, plasa de Sus-Mijlocul, jud. Neamţu; prezintă şi terenurĭ arabile în cea maĭ mare parte sunt însă mlăştinoase.

Cacaleţi, *numire vechiă*, a com. Albeşti, jud. Buzăŭ.

Cacaleţi, *com. rur.*, în partea de S.-V. a pl. Ocolul, jud. Romanaţi, se compune numaĭ din satul cu acelaşĭ nume, departe de Caracal, spre Vest de 26 kil. Terenul com. prezintă o altitudine d'asupra niveluluĭ măriĭ de 170m,37.

Are o populaţie de 1966 locuitorĭ, din carĭ 991 bărbaţĭ şi 975 femeĭ; 590 capĭ de familiĭ; 901 căsătoriţi şi 1065 necăsătoriţi; 134 ştiŭ carte şi 1832 nu ştiŭ; sunt 422 contribuabilĭ. Ocupaţia locuitorilor e agricultura precum şi creşterea vitelor.

Se cultivă 1009 hect. cu grîŭ, 2186 cu porumb, 71 cu ovăz, 16 cu orz, 346 cu secară, 76 cu meiŭ, 30 cu cînepă şi 107 cu viĭ. Vite marĭ sunt 1641, vite micĭ cornute 594 şi rîmătorĭ 877. Are 5 cîrciumĭ. Budgetul com. pe 1886/87 a fost de 4596 leĭ la venituri şi 4544 leĭ la cheltuelĭ. Are o şcoală primară mixtă de gradul I cu un învăţător şi la care aŭ urmat 68 elevĭ (40 băeţĭ şi 28 fete) din 68 copiĭ (40 băeţĭ şi 18 fete) în 1887. Are 4 bisericĭ: Sf. Nicolae (1866), Sf. Dumitru (1879), Adormirea-Maicеĭ-Domnuluĭ (1877), şi Sfinţiĭ-Voevozĭ (1869), deservite de 4 preoţĭ şi 8 cîntăreţĭ.

In coprinsul com. se află un loc unde a fost sat vechiŭ, o biserică, şi maĭ multe măgurĭ:

www.dacoromanica.ro

a Turculuĭ, a Berzeĭ, a Corneĭ, a Purceleĭ, a Jidovilor, etc. şi unde se găsesc cioburĭ şi oale groase la făptură.

Cacaleţi saŭ **Racoviţa**, *com. rur.*, pl. Marginea, jud. Vlaşca, proprietatea Eforieĭ Spitalelor din Bucureşti, cu o suprafaţă de 5304 hect., rămase după ce s'a dat la 138 locuitorĭ împroprietăriţĭ în 1864 suprafaţa de 567 hect.

De această comună depinde şi Ciochina şaŭ Racoviţa, proprietate nelocuită ce aparţine D-luĭ I. Marghiloman, şi care are o suprafaţă de 679 hect.

In 1886, moşia Eforieĭ Spitalelor s'a arendat pe preţul de 48660 leĭ.

Această com. se află situată pe loc şes, în valea Craciul, din jos de Gogoşari, la extremitatea V.-S. a jud. Teleorman, departe de Giurgiul de 34 kil., de Alexandria 20 kil. şi de 16 kil. de Stăneşti, reşedinţa plăşeĭ.

Populaţiunea acesteĭ comune era în 1886 de 1037 suflete, din care 180 contribuabilĭ.

Budgetul comunal la 1886 era: la venitурĭ de 4604 leĭ, iar la cheltueliĭ 2399 leĭ. In 1887 venitul era de 3153, iar cheltuelile de 2731 leĭ.

S'a semănat în 1887 suprafaţa de 1500 hect. cu diferite cereale.

Aci este o biserică zidită la 1865, deservită de 1 preot şi 1 dascăl. La această biserică s'au oficiat în 1888: botezurĭ 78, cununiĭ 7 şi înmormîntărĭ 39. Ţine de Parohia Gogoşari-Noĭ.

In comună este o şcoală mixtă cu 3 clase, condusă de 1 învăţător. In 1888 aŭ urmat la şcoală: 55 băeţĭ, 12 fete, din 65 băeţĭ şi 42 fete în vîrstă de şcoală.

In raionul acesteĭ proprietăţĭ se află un petic de pădure în suprafaţă de 118 hect.

Aci sunt văile: Craciul, Şerban, Mălurenilor şi Adînca.

Vite sunt: 640 boĭ şi vacĭ, 30 bivolĭ, 47 caĭ, 3400 oĭ, şi 420 rîmătorĭ.

Com. e străbătută de şoseaua judeţeană Giurgiul-Alexandria.

Cacaleţi, *sat*, jud. şi pl. Argeş, pendinte de com. rur. Zărneşti-Cacaleţi, cu o populaţie de 55 familiĭ, saŭ 200 suflete. Are o o biserică, cu hramul Sf. Filoftea, deservită de 1 preot şi 1 cîntăreţ; o şcoală primară rurală.

In acest sat este reşedinţa primărieĭ Zărneşti-Cacaleţi.

Cacaleţi, *sat* mic, pl. Znagovul, jud Ilfov. Face parte din com. rur. Baloteşti. Este aşezat spre E. de Preoteşti, pe malul stîng al văeĭ Pociovalişteа şi la S. de pădurea Vlădicească.

Are o biserică, cu hramul Izvorul-Tămăduireĭ, deservită de 1 preot şi 1 cîntăreţ. Populaţia luĭ e de 68 locuitorĭ.

Suprafaţa totală a satuluĭ e de 418 hect. Proprietarul, d-l N. Ioanide, are 353 hect. şi locuitoriĭ 65 hect. In corpul moşieĭ sunt 200 hect. pădure.

Numărul vitelor marĭ e de 60 şi al celor micĭ de 180.

Comerciul se face de 1 cîrciumar.

Cacaleţi, jud. Ilfov. (V. Baloteşti).

Cacaleţi, *cătun*, jud. Ialomiţă, pl. Cîmpuluĭ, pendinte de comuna Armăşeşti.

Cacaleţi saŭ **Gogoşari-Noĭ**, *cătun*, jud. Vlaşca. (V. căt. Gogoşari-Noĭ).

Cacaleţi, *moşie*, jud. Argeş, pl. Gălăşeşti, proprietate a statuluĭ. Are 100 pog. pădure. La 1877 avea o arendă de 1356 leĭ, 35 banĭ, şi a fost ipotecată, împreună cu alte moşiĭ ale statuluĭ, pentru acoperirea emisiuneĭ biletelor ipotecare de 27 mil. leĭ. Pe periodul 1883—88 arenda acesteĭ moşiĭ a scăzut la 200 leĭ anual.

Cacaleţi, *munte*, în com. Cătina, căt. Păsăroiul, jud. Buzăŭ. Face hotar despre com. Calvini.

Cacaleţi, *numire*, ce se maĭ dă munteluĭ Vîrful-Stîneĭ şi pădureĭ de pe dînsul, din com. Cătina, jud. Buzăŭ.

Cacaleţi, *numire* dată cîte o dată moşieĭ Albeşti, jud. Buzăŭ. (V. Albeşti-Vernescu).

Cacaleţi, *vechiă numire*, a moşieĭ Scheiul, din comuna Gheräseni, jud. Buzău.

Cacaleţi-Cireşul, *com. rur.*, în apropiere de rîul Neajlovul, jud. Argeş, pl. Gălăşeşti, la 25 kil. de com. rur. Costeşti, reşedinţa subprefectureĭ, şi la 36 kil. de Piteşti. Se compune din 2 sate: Cacaleţi şi Cireşul, avînd 194 familiĭ, din carĭ 5 fam. de Ţigani, sau 824 suflete. In com. sunt 2 biericĭ vechĭ şi o şcoală primară rurală. Budgetul comuneĭ pe anul 1882—83 a fost de leĭ 1580, banĭ 48, la venitурĭ şi de leĭ 1964, la cheltueliĭ.

După o publicaţie oficială (1887), această comună are 203 contribuabilĭ şi un budget de 1890 leĭ la venitурĭ şi de 1738 leĭ la cheltueliĭ.

Numărul vitelor era în anul 1887 de 818 vite marĭ (750 boĭ şi vacĭ, 68 caĭ), şi de 460 capete vite mărunte (oĭ şi capre), şi 160 rîmătorĭ.

www.dacoromanica.ro

Cacaleţi-de-Jos, *com. rur.*, pe rîul Neajlovul, jud. Argeş, pl. Gălăşeşti, la 24 kil. de comuna rur. Costeşti, reşedinţa sub-prefecturei, şi la 37 kil. de Piteşti. Se compune din satele: Cacaleţi-d.-j. şi Gruiul, avînd 170 familii, saŭ 630 suflete, din carî 16 fam. de Ţiganî. In comună sunt 2 biserici şi o şcoală primară rurală. Budgetul com. pe 1882—83 a fost de 1643 leî, 82 banî la venituri şi de 1600 leî la cheltueli. După o publicaţie oficială (1887), această comună are 162 contribuabili şi un budget de 2299 leî la venituri şi de 2082 leî la chelt.

Numărul vitelor era în 1887 de 513 vite marî (440 boî şi vacî, 73 caî), şi de 622 vite mărunte (372 oî şi 250 rîmătorî).

Cacaleţi-de-Jos, *sat*, cu 138 familii, saŭ 520 suflete, jud. Argeş, pl. Gălăşeşti. Face parte din com. rur. cu acelaşi nume. Are o biserică, cu hramul Adormirea, deservită de 1 preot, 1 cîntăreţ şi 1 paracliser; o şcoală primară rurală.

Cacaleţi-de-Sus, (maî înainte îî zicea **Siliştea**), *sat*, cu 84 familii, saŭ 240 suflete, jud. Argeş, pl. Gălăşeşti. Face parte din com. Cacaleţi-Cireşul. Are o biserică, cu hramul S-ta Paraschiva, deservită de 1 preot şi 1 cîntăreţ.

Cacaleţi-Vechî, *numire veche* a *cât.* Sudiţi, com. Gherăseni, jud. Buzăŭ.

Cacaleţi-Zărneştî, *com. rur.*, judeţul Argeş. (V. Zărneşti-Cacaleţî).

Cacameî, *numire veche*, ce o purta satul Cacomeanca, jud. Ialomiţa.

Cacă-Iapa (Valea-Caluluî), *vale* însemnată, în com. Cernăteşti, jud. Buzăŭ. Se formează din ploî şi se scurge în rîul Buzăul, maî sus de Valea-Blăjencii.

Caciamac, *sat*, în jud. Constanţa, pl. Medjidia, căt. comuneî Mamut-Cuiusu. E situat în partea sud-estică a plăşeî şi cea sudică a comuneî, la 7 kil. spre S. de cătunul de reşedinţă, Mamut-Cuiusu, într'o vale închisă de dealurile Iurtluc-Bair, Caradede-Bair şi Copadin.

Caciamac, *sat*, în jud. Tulcea, pl. Istruluî, căt. comuneî Casimcea, aşezat în partea V. a judeţuluî şi a plăşeî, pe ambele maluri ale pîrîuluî Taşăul saŭ Casimcea, la 6 kil. spre S. de reşedinţa Casimcea. Este o adunătură de vre-o 35 case, carî ocupă o întindere de 80 hect. Teritoriul satuluî are 700 hect. Populaţia este de 32 familii, saŭ 118 suflete, maî toată turcă-tătară. Pămîntul este în general bun pentru agricultură; de aceea ocupaţiunile principale ale locuitorilor sunt plugăria şi creşterea vitelor. In cătun se află o şcoală primară mixtă, cu 1 învăţător, frecuentată de 38 elevî. Printr'însul trece drumul comunal Casimcea-Chiuciuc-Chioî.

Caciamac-Ciflic, *fermă* saŭ *moşie* însemnată la S. plăşeî Mangalia, jud. Constanţa, tocmaî la hotarul Bulgarieî; ţine de comuna Sari-Ghiol. Este situată pe valea Papucci şi are o formă drept-unghiulară alungită de la E. către V. E proprietate particulară şi are 120 hect. suprafaţă.

Caciamac-Orman-Bair, *deal*, în jud. Constanţa, pl. Medjidia, pe teritoriul comuneî Mamut-Cuiusu, situat în partea nord-estică a plăşeî şi cea sud-vestică a comuneî. Se întinde de-a-lungul şi pe la Estul văeî Curt-Culac, avînd o direcţiune generală de la N.-V. către S.-E. Are o înălţime maximă de 147 m., pe care o atinge în vîrful săŭ Cogea-Iuc. Este tăiat de maî multe drumurî comunale şi e acoperit pe poale cu semănăturî, iar maî sus cu păşunî şi fineţe.

Caciorul, *pisc*, com. Izvorul, pl. Vedea-d.-s., jud. Olt.

Caciorul, *pîrîŭ*, udă poalele pisculuî cu acelaşî nume, com. Izvorul, plasa Vedea-d.-s., judeţul Olt.

Cacîna, *gît*, al laculuî Boianul, jud. Ialomiţa, pl. Borcea, pe teritoriul com. Ciocăneşti-Mărginenî şi Ciocăneşti-Sîrbî; pune în comunicaţie lacul Boianul cu braţul Botul.

Cacomeanca, *com. rur.*, în jud. Ialomiţa, pl. Borcea, este situată între comunele Ceacul şi Rasa, la 10 kil. spre V. de oraşul Călăraşi.

Teritoriul com. are o suprafaţă de 1560 hect., din carî: 300 hect. pădure şi băltiş, iar cea-l'altă parte pămînt de arătură. Coprinde două moşiî, ce aparţin la doî proprietarî. După legea rurală din 1864, snnt împroprietăriţi 174 locuitorî şi neîmproprietăriţi se maî găsesc 156.

Se compune dintr'un singur sat, situat pe partea de N.-V. a loculuî Călăraşi, numită de locuitorî Japşa-Satuluî. Numirea oficială a satuluî e Cacomeanca, iar populaţiunea nu întrebuinţează de cît numirea de Mănucul, dată după numele unuî fost proprietar al moşieî. Cacameî este vechiul nume al satuluî.

www.dacoromanica.ro

Aicĭ este reşedinţa primărieĭ şi a judecătorieĭ comunale.

Populaţiunea comuneĭ este de 1482 locuitorĭ, cu 360 capĭ de familie şi 1122 membri de familie, saŭ 752 bărbaţĭ şi 730 femeĭ. După naţionalitate sunt: 1477 Romînĭ, 3 Greci şi 1 Sîrb, toţĭ de religiune creştină ortodoxă. După profesiunĭ sunt: 349 agricultorĭ, 3 meseriaşĭ, 9 comercianţĭ, 5 profesiunĭ libere şi 6 servitorĭ. Din aceştia, numaĭ 61 persoane ştiŭ carte, iar 1421 nu ştiŭ.

După statistica din anul 1887, populaţinnea era de 340 familiĭ Romînĭ, 3 familiĭ Grecĭ şi 8 familiĭ Ţiganĭ, saŭ 1311 locuitorĭ, cu 365 bărbaţĭ, 382 femeĭ şi 564 copiĭ. Numărul contribuabililor era de 231, din carĭ: 18 se ocupau cu comerciul de producte, vite, băuturĭ, etc., iar ceĭ-l'alţĭ, cu creşterea vitelor şi agricultura.

Vite sunt: 816 caĭ, 1413 boĭ, 651 oĭ şi 300 porcĭ.

Venitul anual al comuneĭ e de 4424 leĭ şi cheltuelile de 6570 leĭ.

Instrucţiunea se predă într'o şcoală mixtă, la 40 elevĭ şi 8 eleve, de un învăţător retribuit de stat.

Aicĭ se află o biserică, la care serveşte un preot şi doĭ dascălĭ. In budget se prevede pentru cult suma anuală de 360 leĭ.

Cacomeanca, *movilă*, în pl. Borcea, jud. Ialomiţa, d'asupra coasteĭ Bărăganuluĭ, între satele Ceacul şi Cacomeanca şi lîngă drumul Călăraşi-Bucureşti.

Cacoţul, *com. rur.*, în pl. şi judeţul Mehedinţi, la distanţă de 24 kil. de oraşul Turnul-Severin, iar de Strehaia, reşedinţa plăşeĭ, de 41 kil., situată pe valea Pîrîuluĭ-Alb şi pe deal.

Formează comună singură, avînd 124 contribuabilĭ, din 700 locuitorĭ, locuind în 160 case. Eĭ posedă: 44 pluguri, 83 care cu boĭ, 12 căruţe cu caĭ şi 35 stupĭ.

Are o biserică deservită de 2 preoţĭ şi 2 cîntăreţĭ; o cîrciumă.

Budgetul comuneĭ coprinde la venitur suma de 1360 leĭ, iar la cheltuelĭ 1191 leĭ. Numărul vitelor în această comună este de: 345 vite marĭ cornute, 120 oĭ, 16 caĭ şi 102 rîmătorĭ.

Prin comuna Cacoţul trece şoseaua judeţeană Dumbrava-Zegaia-Popa-Bîcleşul, etc.

Cacova, *com. rur.*, plasa Ocolul, jud. Vîlcea. N'are nicĭ un cătalipit. Este situată pe dealurile Cornetul, Viişoara şi Lăzurelul; e străbătută de rîul Cacova; se află la 20 kil. de reşedinţa jud. şi la 7 kil. de a subprefectureĭ.

Are o populaţie de 715 locuitorĭ, în care intră şi 4 familiĭ de Ţiganĭ; sunt 179 capĭ de familie, 159 contribuabilĭ; locuesc în 195 case.

In com. sunt 3 bisericĭ. Una se numeşte Sghiabul (v. a. n.). A doua are hramul Sf. Ioan Botezătorul. Această din urmă biserică poartă următoarea inscripţiune:

«Cu vrerea tatăluĭ şi cu a fiit ruluĭ fiu şi a sfîntuluĭ duh, ziditu-s'au această sfîntă şi Dumnezeeasca biserica din temelie de piatra cu toata osteneala şi cheltuiala sfinţieĭ lor Popa Ion Sin Andronie, popa Ion sin Sima, fiind veri buniĭ, zidită întru cinstea şi praznuirea sfîntuluĭ Slavituluĭ pro roc Ion Botezatorul şi a sf. ierarh Nicolae, facatorul de minunĭ şi a prea Cuvioaseĭ Paraschiveĭ, în zilele prea Luminatuluĭ Domn Ion Alexandru Nicolae Şuţu Voevod şi cu blagoslovenia prea S. Sale iubitoruluĭ de Dumnezeŭ Chir, Vi Galation, Arhiepiscopul Rîmniculuĭ şi s'aŭ împodobit cu zugraveala, la anul 1819, August 25».

A treia biserică, cu hramul Sf. Ingerĭ, este fondată la anul 1782 de Lavrintie Monahul şi Calistra Monahia, şi s'a reparat la anul 1876 de Popa Nicolae Neghinescu şi C. Tănăsoiul.

Afară de mica agricultură, 16 locuitorĭ se maĭ ocupă cu dulgheria, dogăria şi rotăria. Produsul munceĭ îl desfac în comună.

In comună sunt: 76 caĭ, 145 boĭ, 227 vacĭ, 119 capre, 442 oĭ şi 290 porcĭ.

Pe rîul Cacova, în raionul comuneĭ, sunt 5 morĭ.

Locuitoriĭ sunt moşneni.

Şcoala datează în comună de 30 anĭ. E frecuentată de 15 copiĭ, din numărul de 78 copiĭ în vîrstă de şcoală. Ştiŭ carte 65 bărbaţĭ. Cu întreţinerea şcoaleĭ, statul cheltueşte anual leĭ 1404.

Stupĭ cu albine sunt 50. Se fabrică aci până la 12000 decalitri ţuică.

Vatra satuluĭ are 100 hect., iar cu izlaz, livezĭ, locurĭ cultivabile, are cam 500 hect. De această comună aparţine şi muntele Cacova.

Terenul ce se cultivă de locuitori poate produce 400 chile porumb şi foarte puţin grîŭ.

Dintre pomĭ roditorĭ sunt aproape 1000 merĭ, 800 perĭ, 5000 nucĭ, 600 cireşi. Livezile pot da 800 care de fîn.

E brăzdată de dealurile Fînaţi, Cornetul, Şuviţa, Mănucul, Sori, Gorganul şi udată de o mulţime de văĭ, vălcele, pîraie şi de rîul Cacova.

Se mărgineşte cu com. Cheia, Zmeuratul, Stoeneşti şi Dobriceni.

Fructele, şi maĭ ales *cireşile de Cacova*, sunt renumite.

Cacova, *sat*, jud. Dîmboviţa, pl. Cobia, cătun com. Morteni.

Cacova, *deal*, în raionul comuneĭ

www.dacoromanica.ro

cu acelaşĭ nume, pl. Ocolul, jud. Vîlcea, pe care se cultivă 1 hect. 50 ariĭ vie.

Cacova, *deal*, la E. com. Dobriceni, plasa Ocolul, judeţul Vîlcea.

Cacova, *gîrliţă*, izvoreşte din muntele Gagul, com. Breaza-d.-j., plaiul Prahova, jud. Prahova, se varsă în Valea-Cîmpuluĭ şi împreună cu acesta în rîul Prahova, între com. Breaza-d.-j. şi Breaza-d.-s.

Cacova, *izvor de apă minerală*, care conţine iod şi pucioasă, situată pe loc şes, în comuna Breaza-d.-j., pl. Prahova şi aparţinînd obştеĭ locuitorilor. Este situat aproape de şoseaua naţională.

Cacova, *loc izolat* şi cea maĭ frumoasă cîmpie a comuneĭ Ghioroiul, plasa Olteţul-d.-j., judeţul Vîlcea.

Cacova, *mahala*, în com. rur. Roşinţa, plasa Văilor, jud. Mehedinţi.

Cacova, *munte*, în com. Cacova, plasa Ocolul, jud. Vîlcea, proprietatea caseĭ decedatuluĭ I. Mărăcinescu, cu direcţia spre N.-V. Iarba acestuĭ munte se păşunează de cirezĭ de boĭ şi vacĭ şi de herghelиĭ de caĭ.

Cacova, *pîrîŭ*, izvoreşte din dreptul căt. Creţi, udă întru cît-va acest cătun şi se varsă în gîrla Plapcica, între căt. Creţi şi Poborul, plasa Vedea-d.-j., judeţul Olt.

Cacova, *pîrîŭ*, în jud. R.-Sarat, plasa Rîmnicul-d.-s., com. Zgîrciţi; izvoreşte din pădurea Zăplazi (proprietatea d-luĭ Ghica), udă comuna în partea de răsărit, trece prin cătunul de reşedinţă, Zgîrciţi, şi merge de se varsă în rîul Rîmnicul-Sărat, maĭ jos de cătunul Topliceni.

Cacova, *rîŭ*, jud. Vîlcea, izvoreşte din muntele Piciorul-Motruluĭ, străbate pl. Sgheabuluĭ, se uneşte la comuna Stoeneşti cu gîrla Dobriceni, şi apoĭ primeşte numele de Govora. Trece prin com. Titireciul, Govora, Mihăeşti şi de la com. Bîrseşti primeşte numele de rîul Bîrsescul.

Curge de la N.-V. către S. şi se varsă în Olt aproape de com. Arceşti. Acest rîŭ, în timpul vereĭ, are puţină apă. Lărgimea albieĭ variază de la 10 pănă la 15 metri. Fundul conţine nisip. Ţărmurile aŭ o înălţime de 0m,80—15m,50.

Valea acestuĭ curs de apă nu este nicăerĭ maĭ largă de 200 metri. Este populată şi productivă. De multe orĭ rîul în revărsările sale umple valea şi întrerupe cu desăvîrşire circulaţia. Un singur pod de lemn, lung de 28 metri, se află pe acest rîŭ şi aparţine şoseleĭ naţionale Rîmnicul-Drăgăşani.

Cacova, *vale*, în com. rur. Roşinţa, plasa Văilor, jud. Mehedinţi.

Cacova, *vale*, în partea de V. a com. Mărgineni-d.-s., plasa Filipeşti, jud. Prahova.

Cacova, *vale*, jud. Vlaşca, de sub satul Băneasa, comuna Băneasa; se varsă în Dunăre.

Cacova, *vălcea*, jud. Olt, izvoreşte de la V. de com. Oteşti-d.-s., pl. Oltul-d.-s., şi se varsă în Cungrea-Mică, pe ţărmul drept, tot în raionul com Oteşti-d.-s.

Cacoveĭ (Dealul-), *deal*, com. Oteşti-d.-s., pl. Oltul-d.-s., jud. Olt.

Cacoveĭ (Dealul-), *deal*, la N. com. Poborul, pl. Vedea-d.-j., jud. Olt, cu direcţia de la N. spre S.-E. Se uneşte cu Dealul-Plapciceĭ şi are o lungime de 1 kil.

Cadeul, *baltă*, formată din vărsarea Prutuluĭ, în pădurea Prisăcanilor, com. Prisăcani, plasa Braniştea, jud. Iaşi.

Cadi-Cîşla, *sat*, jud. Constanţa, plasa Hîrşova, cătunul comuneĭ Grapa-Ciobanuluĭ. Este aşezat în partea vestică a plăşeĭ şi cea S.-E. a comuneĭ, la poalele S.-V. ale dealuluĭ Cadi-Cîşla şi la ambele malurĭ ale văeĭ Cîşla, la 8 kil. spre S.-E. de cătunul de reşedinţă, Groapa-Ciobanuluĭ. Teritoriul săŭ se mărgineşte la N. cu com. Sarai; la E. cu căt. Muslul, al comuneĭ Siriul; la S. cu com. rur. Ghizdăreşti şi cea urbană Hîrşova; la V. cu cătunul de reşedinţă.

Relieful săŭ este puţin accidentat. Dealurĭ avem: Hazarlîc (77 m.) şi Eschisarae (78 m.) la N.; Cadi-Cîşla (116 m.) şi Muslul (144 m.) la E. Ca movile maĭ însemnate avem: Treĭ-Movile (111 m.) la S.; ele sunt numeroase şi acoperite cu verdeaţă. Ca văĭ maĭ însemnate distingem: Valea-Breutuluĭ, ce o desparte de cătunul de reşedinţă la V., formată din văile Cîşla prin mijloc şi prin sat şi Valea-Bălăceanuluĭ la S.; Valea-Dovleceluluĭ la N.

Intinderea totală a teritoriuluĭ satuluĭ e de 270 hect., din carĭ 70 hect. ocupate de vatra satuluĭ cu grădinile locuitorilor.

Populaţiunea e de 40 suflete, care se ocupă cu agricultura.

www.dacoromanica.ro

Cadiasa, *movilă*, în jud. Tulcea, pl. Isaccea, pe teritoriul com. rur. Luncaviţa, situată în partea vestică a plăşeĭ şi cea centrală a comuneĭ. Este naturală. Are o înălţime de 87 metri. E punct trigonometric de observaţie de rangul al 3-lea, dominînd asupra satelor Luncaviţa şi Rachel şi asupra drumuluĭ judeţean Tulcea-Isaccea-Măcin. Este acoperită cu verdeaţă.

Cadi-Chioi, *sat*, în jud. Constanţa, pl. Mangalia, cătunul comuneĭ Cheragi, situat în partea meridională a plăşeĭ şi cea S.-E. a comuneĭ, la 6 kil. spre S. de cătunul de reşedinţă, Cheragi, pe valea Cadi-Chioi, fiind dominat la N. de dealul Sari-Ghiol şi la S. de dealul Cadi-Chioi.

Suprafaţa sa este de 179 hectare, dintre care 5 hect. sunt ocupate numaĭ de vatra satuluĭ şi de grădinĭ, cu 7 case.

Populaţiunea sa, compusă din Bulgarĭ, este de 10 familiĭ cu 29 suflete, ocupîndu-se cu agricultura şi cu creşterea vitelor.

Drumurĭ com. pleacă două: unul spre N.-E. bifurcîndu-se, în două şi ducînd o ramură la Acbaşi şi alta la Hagilar, prin Papucci, cea-l'altă spre N.-V., bifurcîndu-se şi aceasta şi ducînd o ramură la Hoşcadin şi cea-l-altă la Cheragi.

Cadi-Chioi, *deal*, în jud. Constanţa, pl. Mangalia, pe teritoriul com. rurale Cheragi şi anume pe acela al cătunuluĭ său, Cadi-Chioi. Se desface din dealul Hoşcadin şi anume din vîrful său Buiuc-Tepe-Hoşcadin, îndreptîndu-se spre V. şi mergînd paralel cu valea Cadi-Chioi; trece pe la S. satuluĭ Cadi-Chioi, şi se termină cu dealul Papucci. Este situat în partea meridională a plăşeĭ, foarte aproape de hotar.

Cadi-Chioi, *vale*, alt nume al văeĭ Cheragi, jud. Constanţa, numită ast-fel după satul pe care îl udă, Cadi-Chioi. Este continuarea văeĭ Papucci şi se continuă cu valea Hoşcadin, curgînd printre dealul Sari-Ghiol la N. şi Cadi-Chioi la S. Malurile sale sunt rîpoase maĭ în toată întinderea dealuluĭ Cadi-Chioi.

Cadişoiul, *movilă*, ca la 3 kil. spre E. de satul Silistrarul, judeţul Brăila.

Cadişoiul, *vale*, jud. Brăila, lîngă movila cu acelaşĭ nume, pe care se formează primă-vara un lac.

Cadiuluĭ (Dealul-), *deal*, în judeţul Tulcea, plasa Isaccea, pe teritoriul com. rur. Balabancea, şi anume pe acela al cătunuluĭ său Taiţa. Se desface din Dealul-Teilor, se întinde spre E., avînd o direcţiune generală de la N.-V. spre S.-E., brăzdînd partea de Nord a plăşeĭ şi a comuneĭ şi se prelungeşte printre văile Cadiuluĭ şi Taiţa. Din el se desface spre E. Dealul Cocoşuluĭ şi Dealul-Breazuluĭ, iar spre S.-E. dealul Taiţa. Este acoperit cu o parte din întinsele pădurĭ ce poartă numele de Taiţa, compuşĭ numaĭ din teĭ frumoşĭ, carĭ răspîndesc în depărtare un miros plăcut. Aparţine statuluĭ. Din el îşĭ iaŭ naştere văile: Cadiuluĭ, Taiţa şi Capaclia. Pe la poalele sale vestice trece drumul comunal Luncaviţa-Balabancea.

Cadiuluĭ (Valea-), *vale*, judeţul Tulcea, pl. Isaccea, pe teritoriul comuneĭ rurale Balabancea, şi anume pe al cătunuluĭ său Taiţa. Izvoreşte din poalele sudice ale Dealuluĭ-Cadiuluĭ, de la care şi-a luat numele. Se îndreaptă spre S., avînd o direcţie generală de la N. spre S., brăzdînd partea nordică a plăşeĭ şi a comuneĭ, şi, după un drum de 2½ kil., merge de se varsă în valea Taiţa, pe dreapta.

Cadîm-Gena (Sufletul-Cadîneĭ), *vie*, fostă a unuĭ Turc bogat, situată în viile oraşuluĭ Giurgiŭ, jud. Vlaşca. Aci, înainte era un mic sat, saŭ cioflic turcesc. Azĭ viile sunt ale oraşuluĭ Giurgiŭ.

Cadîna, *sat*, în pl. Borcea, pendinte de com. Tonea, jud. Ialomiţa, situat pe malul stîng al braţuluĭ Borcea, spre E. de oraşul Călăraşi şi puţin spre S. de şoseaua judeţeană Călăraşi-Roseţi.

Numirea, se zice, o poartă de la un sat turcesc, ce era în dreptul satuluĭ actual, peste braţul Borcea, în insula Trîmşeani şi care sat s'a părăsit şi distrus, în 1828, în timpul războiuluĭ dintre Ruşĭ şi Turcĭ.

Populaţiunea satuluĭ este de 40 fam. Romînĭ, cu 200 locuitorĭ.

Biserica şi şcoala din satul Tonea, ce este în apropiere de Cadîna, servesc şi locuitorilor de aicĭ.

Cadîna, *cătun* (tîrlă), în pl. Ialomiţa-Balta, com. Andrăşeşti, judeţul Ialomiţa.

Cadîrlez, *far* însemnat, la gura braţuluĭ Sf. Gheorghe, judeţul Tulcea, într'o mică insulă, ce cade tocmaĭ în gura ramureĭ Olinca, în faţa cîşleĭ Olinca, de pe grindul Bursuculuĭ, la 4 kil. spre S. de Cadîrlez (Sf. Gheorghe), în pl. Sulina, în partea de E. a eĭ şi a comuneĭ Sf. Gheor-

www.dacoromanica.ro

ghe. Lumina acestuĭ far este intensă şi se vede în mare depărtare noaptea, la 10 kil. şi maĭ bine.

Cadîrlez, *grind*, în jud. Tulcea, pl. Sulina, pe teritoriul comuneĭ rurale Cadîrlez saŭ Sf. Gheorghe, în partea de E. a plăşeĭ şi a comuneĭ, începînd de la malul mărieĭ şi întinzîndu-se spre interior. Satul Cadîrlez e aşezat chiar în partea sudică a luĭ. La N. comunică cu grindul Sărăturile. Are o întindere de 300 hect. E acoperit cu nisip şi străbătut de drumul comunal Cadîrlez-Sulina.

Cadîrlez, *punct trigonometric*, de observaţiune de rangul al 3-lea, în pl. Sulina, com. Cadîrlez (Sf. Gheorghe), judeţul Tulcea, în partea estică a plăşeĭ şi a comuneĭ, pe malul stîng al braţuluĭ Sf. Gheorghe, la 4 kil. spre N.-V. de satul Cadîrlez. Are 1 metru înălţime şi e înconjurat cu stuf.

Cadîrlez, *punct trigonometric*, de observaţie de rangul I-iŭ, situat chiar în interiorul comuneĭ Cadîrlez, jud. Tulcea, la 300 m. departe de malul stîng al braţuluĭ Sf. Gheorghe, în faţa insuleĭ Ostrovocul.

Cadmulor-Alcea, *vale*, judeţul Constanţa, în pl. Mangalia, pe teritoriul comuneĭ Enghez. Se desface din ramificaţiunile nordvestice ale dealuluĭ Arta-Burun, îndreptîndu-se spre N. Merge pe la Estul satuluĭ Enghez-Buiuc, apoĭ îşĭ schimbă, odată cu direcţia spre N.-V. şi numele, numindu-se Cioroi - Ceair, sub care nume se deschide în valea Canara-Dere. Este dominată de vîrful Orta-Iuc şi Ciatal-Iuc (125 m.) Drumurile comunale Enghez-Biuiuc, Amzacea şi Enghez-Buiuc, Cara-Chioi o tae în senz transversal.

Cafeaua, *iezer*, jud. Brăila, la E. com. Chiscani, între Dunărea-Vapoarelor şi Dunărea-Nouă.

Cafeaua, *japse*, jud. Brăila, uneşte Corotişca cu Filipoiul, ambele privale.

Caftalan (Izvorul-luĭ-), *izvor*, în com. Grăjdana, jud. Buzăŭ; începe din pădurea Unguriul şi serveă ca hotar despre com. Măgura; se scurge în rîul Nişcovul între Valea-Miereĭ şi valea Bărbuleanca.

Caiafa, *pichet vechiŭ*, pe Dunăre, în dreptul satuluĭ Dudeşti, pl. Ialomiţa-Balta, jud. Ialomiţa.

Caier, *locuinţă izolată*, în jud. R.-Sărat, plaiul Rîmnicul, com. Buda, pe rîul Rîmnicul; azĭ e han.

Caiĭ, *moşie*, căt. Tisăul, jud. Buzăŭ, de 153 hect. pădure şi 10 fîneaţă, proprietate a moşnenilor: Caiĭ, Hodorogeşti şi Proşcani.

Cail-Dere, *sat*, în jud. Tulcea, pl. Istruluĭ, căt. com. Beidaut, aşezat în partea nordică a pl. şi N.-V. a com., la 14 kil. spre N.-V. de reşedinţa, Beidaut, pe pîrîul Cail-Dere, de la care şi-a luat numele. Intinderea sa este de 1200 hect., din care 65 hect. ocupate de vatra satuluĭ. Populaţia este 60 familiĭ, cu 245 suflete, Bulgarĭ şi Turcĭ. Pămîntul este bun numaĭ pentru păşunĭ, de aceea ocupaţiunea principală a locuitorilor este creşterea vitelor. Are o biserică vechie. Printr'însul trece drumul Beidaut-Cîrjelarĭ.

Cail-Dere, *deal*, în jud. Tulcea, pl. Istruluĭ, pe teritoriul com. rur. Beidaut (şi anume pe acela aĭ căt. săŭ Cail-Dere). Se desface din dealul Cişmea, de care e despărţit prin o vale adîncă; se întinde spre Est, avînd o direcţie generală de la N.-V. spre S.-E., brăzdînd partea N. a plăşeĭ şi pe cea N.-V. a com. Merge dealungul pîrîuluĭ Cail-Dere şi ramurile sale se sfîrşesc pe malurile pîrîuluĭ Beidaut. Are o înălţime de 240 m., dominînd asupra satuluĭ Cail-Dere, aşezat la poalele sale de S. Este acoperit cu puţină pădure şi fîneţe.

Cail-Dere, *pîrîŭ* neînsemnat, în jud. Tulcea, pl. Istruluĭ, pe teritoriul com. Beidaut, şi anume pe acela al căt. Cail-Dere, Izvoreşte din dealul Ciarîc-Cairac; se îndreaptă spre Est, avînd o direcţie generală de la V. spre E., udînd partea N. a pl. şi V. a com. Trece prin satul Cail-Dere, căruia i-a dat numele săŭ. După un curs de 4 kil. între malurĭ înalte şi stîncoase se varsă în pîrîul Beidaut, pe dreapta.

Cailor (Dealul-), *deal*, pe teritoriul satuluĭ Larga, com. Movileni, pl. Copoul, jud. Iaşi, spre S.-V.de Dealul-luĭ-Dumnezeŭ. Se numeşte ast-fel pentru că era imaşul cailor, pe timpul cînd se afla poşta vechie în satul Larga. Este bogat în păşune, fîneţe şi pe dînsul se seamănă popuşoiŭ.

Cailor (Fîntîna-), *fîntînă*, în com. Cetăţeni-din-Deal, plaiul Dîmboviţa, jud. Muscel.

Cailor (Movila-), *movilă*, în jud. Brăila, la 2½ kil. spre V. de satul Berteşti-d.-j.

Cailor (Movila-), *movilă* însem-

www.dacoromanica.ro

nată, pe moşia Balta-Plopuluĭ, com. Stîlpul, jud. Buzăŭ, foarte avută în hîrburĭ.

Cailor (Şesul-), *şes*, situat pe malul Siretuluĭ, la S. de Movileni-d.-j., în locul numit Cuhalmul, jud. Tecuciŭ.

Cailor (Şesul-), *loc arabil*, situat la S.-E. de satul Tudor-Vladimirescu, jud. Tecuciŭ, pe partea stîngă a căeĭ fierate.

Cailor (Valea-), *păşune* şi *adăpost de vite*, pe moşia Boldeşti, din com. Boldeşti, jud. Buzăŭ.

Cailor (Valea-), cracul de S. al uneĭ *văĭ* micĭ, în direcţiunea S.-E., com. Braniştea, pl. Siretul, jud. Covurluiu.

Caimacli-Dere, *vale*, în judeţul Constanţa, pl. Hîrşova, la hotarul com. Ghizdăreşti, în com. Hîrşova, situată aşa dară în partea de V. a plăşiĭ, cea de N. a com. Ghizdăreşti şi cea de S.-E. a comuneĭ Hîrşova. Se desface din vîrful Treĭ-Movile (111 m.); îndreptîndu-se spre V., trece pe la N. satuluĭ Ghizdăreşti şi după un drum de 3 kil. se deschide în Dunăre, în dreptul ostrovuluĭ Ghizdăreşti.

Cainac-Baş, *fîntînă* (baş = izvor pe turceşte), în jud. Tulcea, pl. Istruluĭ, comuna Cogelac, maĭ sus de satul Tariverde. Din ea izvoreşte un mic pîrîŭ, ce udă com. la S. şi se varsă în pîrîul Duimgi, pe stînga luĭ.

Cairac, *deal*, în jud. Constanţa, pl. Hîrşova, com. Dăeni, coprins între alte două dealurĭ şi anume al Moşuluĭ la N.-V. şi al Mezetuluĭ la S.-E. Are o direcţiune generală de la S.-V. către N.-E. Este acoperit numaĭ cu semănăturĭ, nefiind tocmaĭ aşa de înalt. Pe partea sa S.-E. merge drumul comunal Dăeni-Făgăraşul-Noŭ. Este situat în partea N.-V. a pl. şi cea N.-E. a com.

Cairacile, *şir de dealurĭ*, în jud. şi pl. Tulcea, com. Beştepe şi Mahmudia, avînd o direcţiune generală de la N.-V. spre S.-E. în formă de arc, brăzdînd partea estică a plăşeĭ şi cea sudică a comunelor. Este de natură stîncoasă, ridicîndu-se pănă la 118 m. Se prelungeşte la V. cu dealul Calica, la E. cu dealul Moru-Ghiol. Este întretăiat de multe drumurĭ comunale: Beştepe-Calica şi Mahmudia-Sarinasuf. Din el se desfac văile Lutul-Alb şi Chior-Culac. Este acoperit cu tufărişurĭ, şi pe la poale cu semănăturĭ.

Cairaculuĭ (Dealul-), *deal*, în jud. şi pl. Tulcea, com. Zebil. Se desface din dealul Fundul-Găvanuluĭ, se întinde spre S., în o direcţie generală de la N.-V. spre S.-E., brăzdînd partea sudică a plăşeĭ şi cea estică a comuneĭ. Satul Zebil este aşezat chiar la poalele luĭ vestice. Este tăiat de drumul comunal Zebil-Sarim-Chioi. Are 68 m., dominînd satul. Este acoperit cu semănăturĭ şi fineţe.

Cal-Alb, *iaz*, jud. Dorohoiu, în suprafaţă de 45 hect. 95 arĭ, pe teritoriul satuluĭ Lupeni, com. Hudeşti-Marĭ, plasa Prutul-d.-s., bogat în peşte şi racĭ.

Cal-Alb, *locuinţă izolată*, în jud. Tutova, pl. Tîrgul, com. Gura-Simila.

Cal-Alb (Pădurea-luĭ-Drăghicĭ), *numire*, dată uneĭ părţi din pădurea Petrovicĭ, comuna Băeşti, jud. Buzăŭ, care face hotar despre comuna Cărpiniştea. (Vezĭ Izvorul-Dulce).

Calabalîc, *deal*, în jud. Tulcea, pl. Babadag, pe teritoriul com. rur. Eni-Sala. Se desface din dealul Molfa, se întinde spre E., cu o direcţie generală de la V. spre E., brăzdînd partea estică a plăşeĭ şi cea vestică a comuneĭ. Vîrful săŭ, Chiuciuc-Suhat, are 50 m. Punct trigonometric de rangul al 3-lea. Poalele luĭ merg pănă lîngă lacul Babadag. Este acoperit cu livezĭ şi semănăturĭ.

Calabatina, *vale*, pe teritoriul satuluĭ Oneşti, com. Şipotele, pl. Bahluiul, jud. Iaşi.

Calabux-Alia, un *picior* din muntele Clăbucul, pl. Trotuşul, com. Mănăstirea-Caşinul, care venea înainte de noua delimitare chiar pe graniţa spre Austro-Ungaria.

Calabux-Alia, *pîrîiaş*, în judeţul Bacăŭ, pl. Trotuşul, com. Mănăstirea-Caşinul, afluent de pe dreapta Caşinului şi care curge paralel cu pîr. Clăbucul. Confluenţa sa cu Caşinul este maĭ spre E. de a Clăbuculuĭ.

Calafatul, *comună urbană*, jud. Dolj, pl. Cîmpul, la $85\frac{1}{2}$ kil. S.-V. de Craiova şi la 20 kil. la S. de Cetatea, situată pe costişea puţin cam înclinată spre Dunăre.

Se învecineşte la N. şi la V. cu Dunărea, care începe a uda această comună de la locul numit Cetăţuele, din raionul oraşuluĭ. La S. se învecineşte cu comunele Smîrdan şi Ciuperceni, de care se desparte prin moşiile Calafat, Comani şi Ciuperceni. La E. se mărgineşte cu com. Poiana şi Basarab, de care

www.dacoromanica.ro

e departe de 5 kil. In faţa oraşuluĭ Calafat, dincólo de Dunăre, se află Vidinul şi satele Cerembec, Copaniţa şi Smîrdan (în Bulgaria). In toate zilele circulă vapoare între Vidin şi Calafat.

Terenul comuneĭ este înclinat de la E. la V., pe o pantă de 10 m. de la nivelul Dunăreĭ.

Comuna este udată de Dunăre în partea de N. şi de V. Se găseşte în comună o fîntînă numită Baba-Lupa făcută în memoria bătrînuluĭ Lupa, de către soţia sa, care a fost omorît de Pasvantoglu.

Se spune că com. îşĭ trage numele de la corăbieriĭ genovezĭ, carĭ găsiră aici pe la începutul secoluluĭ al XVII-lea, loc bun pentru călăfătirea saŭ smolirea vaselor plutitoare (calfater). Bătrînii, prin tradiţiune, spun că un anume Mihail Calafat, om instruit în arta călăfătireĭ vaselor plutitoare (calfatage), a fondat această comună acum 900 de anĭ, adică între aniĭ 1040 şi 1042. Pănă la 1853 a fost comună rurală, cînd Domnitorul Barbu Ştirbeiŭ a declarat-o de comună urbană.

Comuna Calafat se compune dintr'un singur tîrg, numit Calafat. E reşedinţa sub-prefectureĭ plăşeĭ şi a judecătorieĭ de ocol.

Populaţiunea Calafatuluĭ este următoarea: 1372 capĭ de familie, cu 5372 suflete, din carĭ: 2851 bărb. şi 2521 fem. (1892).

După starea civilă, populaţiunea se împarte în: neînsuraţĭ 2834: bărbaţĭ 1619, femeĭ 1215; însuraţĭ 2254: bărbaţĭ 1127, femeĭ 1127; văduvĭ 279: bărbaţĭ 3 şi 2 femeĭ.

Ştiŭ carte 1350 bărbaţĭ şi 470 femeĭ.

După naţionalităţĭ, populaţiunea Calafatuluĭ e de 3865 Romînĭ, 261 Grecĭ, 156 Sîrbĭ, 449 Bulgarĭ, 4 Ruşĭ, 229 Germanĭ, 45 Ungurĭ, 2 Francezĭ, 4 Italienĭ, 9 Turcĭ şi 348 de alte naţionalităţĭ (Evreĭ).

După felul ocupaţiuneĭ, populaţiunea se împarte în: 644 agricultorĭ, 115 meseriaşĭ, 62 industriaşĭ, 125 comercianţĭ, 51 cu profesiunĭ libere, 120 muncitorĭ şi 255 servitorĭ.

După ultima publicaţiune oficială, comuna numără 796 contribuabilĭ şi are un budget de 161355 leĭ la venitурĭ şi 125291 leĭ la cheltuelĭ.

După legea rurală din 1879, sunt 377 însurăţeĭ.

Media naşterilor este de 250; a morţilor de 220.

Agricultoriĭ, carĭ formează majoritatea populaţiuneĭ, aŭ portul naţional, iar industriaşiĭ şi comercianţiĭ poartă haine de oraş. Locuitoriĭ înclină mult spre comerţ. Starea lor materială este înfloritoare.

In comuna Calafat se află 3 bisericĭ, dintre care una numită biserica Mahalaua-din-Vale, începută la anul 1866 şi terminată la 1872, cu hramul Adormirea-Maiceĭ-Domnuluĭ, deservită de 1 preot paroh şi 1 supranumerar cu 4 cîntăreţĭ şi 1 paracliser. A doua, numită Mahalaua-din-Deal s'a fondat între aniĭ 1730—1740 şi s'a reedificat la anul 1856; are hramul Sf. Nicolae, şi e deservită de 1 preot paroh şi 2 supranumerarĭ cu 3 cîntăreţĭ şi 2 paracliserĭ, avînd 215 enoriaşĭ; ambele sunt fondate de locuitoriĭ comuneĭ. A treia este fondată de Hagi Panait Teodoru, la anul 1874 începută şi la anul 1879 terminată; este întreţinută de comunitatea elenă din localitate. Această biserică are hramul Izvorul-Tămăduireĭ. E deservită de cinci preoţĭ şi cinci cîntăreţĭ; un preot şi doĭ cîntăreţĭ sunt aĭ comunităţeĭ elene. Această biserică e una din cele maĭ frumoase din judeţ.

In Calafat se află două şcolĭ primare de băeţĭ şi una de fete. Una din şcoalele de băeţĭ funcţionează de la anul 1861. Fiecare şcoală are 4 institutorĭ. Cea de băeţĭ, înfiinţată de curînd, are un singur institutor pentru singura clasă înfiinţată pănă acum. Şcolile de băeţĭ aŭ fost frecuentate în anul şcolar 1892-93 de 389 copiĭ, iar cea de fete de 216 copile.

Sunt în vîrstă de şcoală 450 băeţĭ şi 600 fete.

Suprafaţa teritoruluĭ comunal este de 1000 pog., saŭ 501 hectare 20 m. p.

Pămîntul arabil e de 1565 hect.; aparţine locuitorilor comuneĭ.

Fîneţe sunt 75 hect.; izlaz, 150 hect.; lac şi teren sterp, 200 hect.; pădure (ostroave), 10 hectare şi viĭ, 20 hectare.

Moşia de pe teritoriul comunal se numeşte Calafat şi aparţine bisericeĭ Sf. Ilie din Craiova. Inainte aparţinea d-luĭ Rafael Hagiadi. Are o întindere de 1500 hectare şi un venit de 80000 leĭ. Pe pămîntul arabil se seamănă: grîŭ, porumb, orz, ovăz, etc.

Viile, în întindere de 19 hect. aparţin locuitorilor.

In oraş sunt 5 cazane, în care se fabrică anual 40 hectolitri rachiŭ de tescovină.

Pe Dunăre sunt 3 morĭ de apă, iar în oraş 2 morĭ de aburĭ.

Se găsesc pe moşia Calafat 5 stîne, ce produc brînză ordinară.

In com. se lucrează funiĭ. Se află de asemenea şi ateliere de tîmplărie şi fierărie.

Se găsesc 373 meseriaşĭ: croitorĭ, cizmarĭ, fierarĭ, tîmplarĭ, brutarĭ, rotarĭ, tăbăcarĭ, plăpămarĭ, etc.

www.dacoromanica.ro

In Calafat sunt 41 cîrciumĭ şi 11 băcănii; comercianţĭ sunt 215, dintre carĭ 140 străinĭ. Productele le transportă cu carul.

Comuna este străbătută de: calea ferată Craiova-Calafat; şoseaua naţională Craiova-Calafat-Severin; calea comunală ce duce la com. Ciuperceni; calea comunală ce duce la Băileşti trecînd prin Poiana, Tunari şi Seaca.

Calafatul fiind un oraş modern, stradele sunt regulate şi largĭ. Patru strade străbat oraşul cu direcţia de la Est la Vest carĭ luate de la Nord sunt cele următoare: Strada Craiova, Strada Cuza-Vodă, Strada Traian, Strada Mircea-Vodă, şi Strada Voltaire. In mijloc se ridică monumentul Independenţeĭ, situat pe partea cea maĭ înaltă a oraşuluĭ. 11 strade tae direcţiunea N.-S. Intre acestea se numără bulevardul Ştirbeiu-Vodă, ce străbate oraşul drept prin centrul său; Strada Elisabeta, care dă în Bulevardul Baba-Lupa ce duce la debarcader.

In unghiul format de aceste 2 din urmă strade se află grădina publică.

In Calafat îşĭ are reşedinţa compania I din regimentul 31.

Budgetul comuneĭ pe exerciţiul 1893—94 a fost la venitурĭ de leĭ 104506, fond ordinar şi 15390 prestaţiĭ.

Cheltuelile au fost de 104020.50 fond ordinar şi 14960 prestaţiĭ.

Vite cornute sunt 700, oĭ 490 şi caĭ 128.

Calafatul este port pe malul stîng al Dunăreĭ, situat în faţa Vidinului. Are o staţiune de vapoare, o vamă şi o căpitănie de port. Are un biuroŭ vamal înfiinţat în Ianuarie 1860 şi care are şi o sucursală, Cetatea. Venitul biuroului vamal a fost în ultimul an de leĭ 353175.

Are un biurou poştal cu serviciŭ de poştă uşoară şi mesageriĭ şi un biuroŭ telegrafo-telefonic, cu serviciul complect. Venitul oficiuluĭ telegrafo-poştal pe 1896 a fost de 46538 leĭ şi anume: din telegref leĭ 16922 leĭ; din poştă 29542 leĭ; din telefon 74.25.

Pentru corespondenţa dintre Vidin şi Calafat circulă zilnic vapoare micĭ.

Notiţe istorice.—Aci, în anul 1790, Mavrogheni, Domnul Valahieĭ avu un rezbel cu Austriacii.

La 1828, se dete aci o bătălie crîncenă între Ruşĭ şi Turcĭ.

In războiul de la 1854, Ahmet-Paşa, întărit aci cu 15000 de oamenĭ, respinse lunĭ întregĭ asalturile Ruşilor comandaţĭ de Aurep.

In războiul Romîno-Ruso-Turc pentru independenţă, Calafatul a jucat un rol însemnat. Evenimentele principale întîmplate aci în timpul acestuĭ războiu sunt următoarele:

In toamna anuluĭ 1876 şi în cursul erneĭ, s'aŭ ridicat întăririĭ trecătoare la Calafat. La 25 Aprilie 1877, Comandantul suprem ordonase trupelor din bat. 4 vînatorĭ, reg. 4 linie, escadroanelor din reg. I călăraşĭ, cîtor-va bateriĭ din reg. I artilerie şi din reg. 2 artilerie, să ocupe poziţiunĭ în împrejurimile acesteĭ localităţĭ. In ziua de 26 Aprilie, orele 2 p. m., Turcii, de şi ştiaŭ că în Calafat sunt trupe romîne, carĭ încă nu-şĭ detaşase oştile contra lor, deschid cu tunurile de piaţă, focul asupra oraşuluĭ Calafat. Se ridică la baterie drapelul romîn sub ordinele maioruluĭ C. Popescu şi se aşteaptă a se trage 7 loviturĭ, din carĭ se constată, saŭ maĭ bine zis se dovedeşte agresiunea luată de Turcĭ contra noastră. La a 7-a lovitură, tunariĭ Romînĭ din bateria Ştefan-cel-Mare, răspund provocăreĭ tunarilor turceştĭ. Primele obuze turceştĭ aŭ lovit vama, cazarma şi cîte-va case private din Calafat. Obuzele romîne iaŭ maĭ întîiŭ de ţintă nişte vase turceştĭ aflate în portul Vidinuluĭ, apoĭ cetatea şi edificiile importante din Vidin. La primul obuz căzut, Domnul Carol salută, descoperindu-se. Lupta a ţinut pănă la orele 2¼, cînd Turciĭ ceĭ dintîiŭ încetează focul.

In urma decizieĭ obţinută după venirea comandantuluĭ suprem, Domnul Carol, porni la 27 Iunie la cuartierul general al armateĭ sale (Poiana), lăsînd ordinele pentru întărirea Calafatuluĭ cu o inci ită. Acum forţele romîne erau cu totul schimbate de acelea de maĭ înainte, cînd campania abia se începuse. Lucrările de fortificare în jurul Calafatuluĭ aduceaŭ o mare laudă oficerilor romînĭ şi constaŭ din următoarele întăririĭ: bateria Carol, Elisaveta, Mircea, Ştefan-cel-Mare, Mihaiu-Viteazul, Independenţa No. 1, No. 2 şi No. 3. Ele se văd şi astăzi. In a doua linie a acestor lucrăriĭ se văd urmele liniei a doua, construită din desfundarea şanţurilor ce în războaiele anterioare serveaŭ de întăririĭ.

De la început ul campanieĭ din 1877—78, Calafatul a jucat un rol important atît din punctul de vedere tactic cît şi strategic. Luarea Vidinului este datorit, în mare parte, poziţiuneĭ avantagioase şi dominante ale întăririlor construite în împrejurimile acestuĭ oraş.

Calafatul este înconjurat cu şanţurĭ, iar din distanţă în distanţă se văd măgurĭ făcute de

www.dacoromanica.ro

Turcĭ cu ocazia războiuluĭ ce aŭ avut cu Ruşiĭ şi Austriacĭĭ.

In apropierea Calafatuluĭ se văd urmele cetăţeĭ Ratiaria, capitala Dacieĭ-Ripense.

Calafat, *staţie* de drum de fier, jud. Dolj, pl. Cîmpul, comuna Calafat, pusă în circulaţie la 1 Decembrie 1895. Situată la 9.9 kil. de Golenţi, staţie finală. Venitul acesteĭ staţiĭ pe anul 1896 a fost de 68340 leĭ, 70 banĭ.

Calafat, *insulă*, în Dunăre, situată în dreptul Calafatuluĭ, jud. Dolj. Este cea maĭ mare din cele 3 aşezate în dreptul aceluĭ oraş. Este lungă de aproape 3 kil. şi largă aproximativ de 300 metri.

In dreptul acesteĭ insule, Dunărea se împarte în două braţe neegale, din care cel maĭ mare trece între insulă şi Vidin, având o lărgime de 1100 metri. Amîndouă aceste braţe sunt navigabile cînd D ınărea vine mare.

De la 1877 încoace, insula se numeşte Independenţa, de la rolul însemnat ce a jucat în războiul Ruso-Turc. Intr'însa este un şanţ ce s'a săpat pentru adăpostul artilerieĭ, iar pe ţărmul stîng s'aŭ construit bateriile: Independenţa şi Renaşterea, destinate a bombarda Vidinul.

Calaigi, *sat*, în jud. Constanţa, pl. Silistra-Nouă, căt. comuneĭ Ghiuvegea, situat în partea meridională a plăşeĭ şi a comuneĭ, la 3 1/2 kil. spre S. de căt. de reşedinţă, Ghiuvegea. Este aşezat în valea Calaigi, fiind închis la Nord-Vest de dealul Macmora-Bair cu vîrful săŭ Calaigi-Tepe, care are 168 m., la Vest de dealul Siran-Culac-Bair şi la Sud de pădurea Chereslic-Orman.

Populaţiunea sa este compusă din treĭ elemente: Romîn, Bulgar şi Turcĭ, acesta dominînd.

Drumul comunal, care vine de la Ghiuvegea, trece prin Para-Chioi, apoĭ prin centrul satuluĭ şi se duce la Regeb-Cuiusu. Un alt drum vine din satul Cranova (Bulgaria) şi intră în sat pe la partea sa de Sud.

Calaigi, *vale*, în judeţul Tulcea, plasa Istruluĭ, pe teritoriul comunelor rurale Ciamurli-d.-s., şi Beidaut. Se desface, sub numele de valea Dolojan, din poalele sudice ale dealuluĭ Ceamurli, se îndreaptă spre S., având o direcţie generală de la N. spre S., curge printre dealurile Dolojan, Sarî-Meşelic şi Durale, taie drumul comunal Eschibaba-Beidaut, şi, după ce a brăzdat partea nordică a plăşeĭ şi pe cea apusană a comunelor, merge de se varsă, după un curs de 7 kil., în pîrîul Beidaut, pe malul stîng, ceva maĭ sus de satul Beidaut; la vărsare, malurile eĭ sunt înalte şi stîncoase.

Calaigi, *vîrf* însemnat de deal, în jud. Constanţa, plasa Silistra-Nouă, pe teritoriul comuneĭ rurale Para-Chioi, situat în partea centrală a plăşeĭ şi cea S.-E. a comuneĭ. Este cel maĭ înalt vîrf al dealuluĭ Baş-Punar-Sîrtî; are o înălţime de 196 metri; punct strategic important, dominînd satul Para-Chioi, văile Cuiugiuc-Culac, Babuci-Culac, drumul judeţean Ghiuvegea-Dobromir, drumurile com. Calaigi-Caranlîc, Para-Chioi-Caranlîc. Este acoperit cu fineţe şi păşunĭ, iar pe la poale cu semănăturĭ.

Calaigi, *deal*, în jud. Constanţa, pl. Silistra-Nouă, pe teritoriul com. rur. Hairan-Chioi şi anume pe acela al cătunuluĭ săŭ Schender. Se desface din dealul Hairan-Chioi; se întinde spre E., într'o direcţie generală de la V. spre E., printre valea Demircea şi adiacenta eĭ valea Calaigi; are 193 m.; e acoperit cu pădurĭ şi tufişurĭ.

Calaigi, *vîrf* de deal, în judeţul Constanţa, plasa Silistra-Nouă, com. Hairan-Chioi, căt. Sevendic, în partea sudică a plăşeĭ, cea vestică a comuneĭ de S.-V. a cătunuluĭ. Se află pe muchea dealuluĭ Calaigi. E vîrf înalt şi însemnat, de 195 m., pe hotarul spre Dobrogea bulgărească, şi domină valea Calaigi. Este acoperit cu fineţe. E punct strategic important.

Calaigi, *pichet* romînesc, pe hotarul spre Dobrogea bulgărească, jud. Constanţa, la poalele vîrfuluĭ Calaigi, lîngă un cimintir turcesc. Poartă No. 21.

Calaigi, *vale*, cu malurile înalte, pietroase şi stîncoase, acoperite cu pădurĭ, avînd şi poziţiunĭ frumoase de văzut, însă impracticabile aproape pentru mers, în judeţul Constanţa, plasa Silistra-Nouă, com. Hairan-Chioi, căt. Hairan-Chioi, de care nu e departe, spre N. Nu are apă. Se deschide în valea Demircea, pe stînga.

Calangi, *căt.*, în pl. Borcea, pe cîmpul Bărăgan, teritoriul com. Călăraşi-Vechĭ, jud. Ialomiţa.

Calapărul-de-Jos, *com. rur.*, din jud. Gorj, pl. Jiuluĭ, în partea de N. a com. Stolojani, situată pe valea Jilţuluĭ şi lîngă lanţul de înălţimĭ numit Frasinul-d.-j. Un singur sat formează comuna.

Are o suprafaţă de 965 hect.,

www.dacoromanica.ro

din carĭ 150 hect. pădure, şi 450 hect. loc de cultură, fîneţe şi păşune, proprietate a d-luĭ Alecu Calotescu, iar 267 hect., din carĭ 18 hect. viĭ şi 80 hect. livezĭ de prunĭ, sunt ale locuitorilor.

Are o populaţie de 86 familiĭ, din carĭ 2 familiĭ Ţiganĭ, cu 306 suflete.

Locuitoriĭ posedă 18 pluguri, 35 care cu boĭ, 3 căruţe cu caĭ, 235 vite marĭ cornute, 17 caĭ, 156 oĭ, 89 rîmătorĭ şi 5 stupĭ de albine.

Venitul comuneĭ este de leĭ 663, banĭ 80, iar cheltuelile de leĭ 562, banĭ 50.

Apa pîrîuluĭ Jilţul-Mic străbate com. în lung.

Prin ea trece şoseaua comunală ce vine din spre N. şi o leagă în acea parte cu com. Calapărul-d.-s., iar la S. cu com. Stolojani.

In comună se află un făcău pe pîrîul Jilţul, cu 2 alergătorĭ; 1 puţ şi 4 fîntînĭ.

Are o primărie, 1 biserică de lemn, făcută de locuitorĭ la anul 1710, deservită de 1 preot şi 1 cîntăreţ.

Calapărul-de-Sus, *com. rur.*, din pl. Jiuluĭ, jud. Gorj, situată pe loc şes şi lîngă lanţul de înălţimĭ numit Frasinul-d.-s. şi în partea despre N. a com. Calapărul-d.-j. Se compune din cătunele Calapărul-d.-s., Scorușul şi Baniul. Are o suprafaţă de 631 hect., din carĭ 44 pădure, 343 hect. loc de cultură, fîneţe şi păşune, ale proprietăţiĭ, iar 224 hect. ale locuitorilor; sunt, dintr'acestea 8 hect., viĭ şi 20 hect. păşune.

Are o populaţie de 121 familiĭ, cu 449 suflete, din care 111 contribuabilĭ, toţĭ Romînĭ, ocupîndu-se cu agricultura şi creşterea vitelor. Locuitoriĭ posedă 22 pluguri, 43 care cu boĭ, 2 căruţe cu caĭ, 260 vite marĭ cornute, 24 caĭ, 476 oĭ, 114 rîmătorĭ şi 10 stupĭ.

Venitul comuneĭ este de leĭ 616, banĭ 95, iar cheltuelile de leĭ 596, banĭ 95.

Comuna este udată de apa Jilţul-Mic, care se varsă în Jiu, şi pe care are 1 moară cu 1 alergător. Are 10 puţurĭ şi 8 fîntînĭ.

Aci este primăria şi o şcoală primară, frecuentată de 20 elevĭ şi 1 elevă, din 32 înscrişĭ.

Are 1 biserică, deservită de 1 preot şi 3 cîntăreţĭ.

Calapărul-de-Sus, *cătun.* de reşedinţă al comuneĭ cu acelaşĭ nume, jud. Gorj. Are o suprafaţă de 554 hect., din care 40 hect. pădure, şi 407 hect. loc de cultură, fîneaţă şi păşune, 2 hect. viĭ, 5 hect. livezĭ de prunĭ, aparţinînd parte proprietarilor, parte locuitorilor.

Are o populaţie de 42 familiĭ, 101 suflete, din carĭ 44 contribuabilĭ, toţĭ Romînĭ, ocupîndu-se cu agricultura şi creşterea vitelor. Locuitoriĭ posedă 10 pluguri, 18 care cu boĭ, 2 căruţe cu caĭ, 92 vite marĭ cornute, 14 caĭ, 100 oĭ şi 66 rîmătorĭ.

Apele şi căile de comunicaţie sunt pîrîul Jilţul-Mic, care se varsă în Jiĭ şi şoseaua comunală care trece prin comună şi o leagă la N. cu com. Borăscul, iar la S. cu com. Calapărul-d.-j.

In cătun se găseşte 1 moară cu o alergătoare pe pîrîul Jilţuluĭ; 5 puţurĭ şi 4 fîntînĭ.

Are o primărie şi o şcoală frecuentată de 21 elevĭ.

In sat e o bis. de zid făcută de răposatul I. Cîrjeu la anul 1870, deservită de 1 preot şi 3 cîntăreţĭ.

Calapodeşti, *numire*, ce o dă poporul *satuluĭ* Vultureni, pl. Berheciul, jud. Tecuciŭ.

Calburgina, *deal*, în jud. Constanţa, plasa Silistra-Nouă, pe teritoriul com. rurale Oltina şi Beilicul. Se desface din dealul Macuc, se întinde spre E., într'o direcţiune generală de la V. spre E., pănă în lacul Mîrleanul, căruia îĭ face malul vestic înalt şi rîpos; ramificaţiile sale sudice se opresc în Valea-Beiliculuĭ; brăzdează partea N. a plaşeĭ şi a comunelor. Are o înălţime de 126 m.; e acoperit cu întinse fîneţe şi semănăturĭ şi este întretăiat de două drumurĭ vecinale ce duc de la Oltina la Beilic şi la Mîrleanu.

Calburgina, *vîrf de deal*, aflîndu-se pe muchea dealuluĭ cu acelaşĭ nume, jud. Constanţa, în N. plăşeĭ Silistra-Nouă, şi pe hotarul dintre comunele Beilicul şi Oltina, la 3 kil. spre N.-V. de cea d'întîiu. Are o înălţime de 126 m., dominînd apele Dunăreĭ ce se află la 1 ½ kil. spre N., cele două drumurĭ comunale Oltina-Beilicul, satul Beilicul, şi iezerul Mîrleanul, aflător la 2 kil. spre E.; e şi un punct strategic însemnat. Este acoperit cu verdeaţă.

Calda, *pîrîŭ*, izvoreşte din partea de N.-V. a com. Tătărani, pl. Crivina, jud. Prahova, se întîlneşte cu pîrîul Recelea şi împreună formează pîrîul Recelea-Caldă. După ce udă com., face maĭ multe cotiturĭ şi apoĭ se varsă în rîul Leautul.

Locuitoriĭ aŭ numit-o Calda, pentru-că mai tot de-a-una e căldişoară. Iarna nu îngheaţă, orĭ cît ar fi de frig.

Calde (Vinele-), *padure*, în comuna Gura-Teghiĭ, jud. Buzăŭ,

www.dacoromanica.ro

străbătută de un izvor sulfuros cu apă caldă.

Caldeșiul, *iezer*, jud. Brăila, pe țărmul stîng al Dunăreĭ-Vapoarelor, din com. Bertești-d.-s. Comunică cu pîrîul Gîrluța.

Cale (Poiana-din-). (V. Poiana-din-Cale, jud. Buzău).

Cale-Bair, *deal*, în jud. Tulcea, pl. Babadag, pe teritoriul comuneĭ rurale Atmagea. Se desface din dealul Sacar-Bair; se întinde spre V., avînd o direcție generală de la S.-E. spre N.-V.; intră în pl. Măcinul, pe teritoriul cătunului Homurlar (al comuneĭ Cîrjelarĭ), brazdînd partea vestică a plășeĭ Babadag și a comuneĭ Atmagea și pe cea estică a plășeĭ Măcin și a comuneĭ Cîrjelarĭ. Se prelungește spre N., cu dealul Ciubucluc-Bair și spre S. cu dealul Hagi-Tepe. Are o înălțime de 380 m. La poalele luĭ vestice, pe valea Homurlar, este așezat satul Homurlar. Este acoperit numaĭ cu păduri întinse de stejarĭ.

Cale-Bair (Dealul-cu-Cetate), *deal*, în jud. Tulcea, pl. Istruluĭ, pe teritoriul comuneĭ rurale Casap-Chioi. Este o prelungire de S.-E. a dealuluĭ Acic-Suat. Situat în partea estică a plășeĭ și a comuneĭ. Poalele sale sunt scăldate de balta Zmeica. Are 31 m. înălțime, dominînd insula Curt-Bei, așezată în fața luĭ spre E. S'a numit așa din pricina rămășițelor de cetate romană, care trebue să fi fost un avant-post al cetățeĭ Istropolis (ruinele lîngă Cara Harman, Constanța), dărămată de vre-o invaziune și din care azĭ n'a rămas maĭ nimic.

Cale-Bair, *deal*, în jud. Tulcea, pl. Măcinul, pe teritoriul comuneĭ rurale Satul-Noŭ, situat în partea sudică a plășeĭ și cea centrală a comuneĭ, chiar lîngă Satul-Noŭ, spre E., la întîlnirea văilor Cerna cu Iaila. Este izolat oare-cum, și e de natură stîncoasă. Pe muche are o movilă naturală de 55 m., acoperită cu verdeață. Este punct trigonometric de observație de rangul al 3-lea, dominînd asupra comuneĭ Satul-Noŭ, asupra văilor Cerna și Iaila, asupra drumuluĭ județean Măcin-Ostrov și asupra drumurilor comunale Satul-Noŭ, Picineaga, Iaila, Cerna și Turcoaia. El face ca malurile văeĭ Cerna să fie înalte și rîpoase.

Calea-Hotinuluĭ, *drumul* [de la Rădăuți, din jud. Dorohoiŭ, către tîrgușorul Ștefănești, din județul Botoșani. Purta din vechime această numire, căcĭ era calea pe Prut în sus la cetatea Hotinul.

Calea-luĭ-Mușat, *braț* (prival), în pl. Ialomița-Balta, insula Balta, teritoriul comuneĭ Chioara, jud. Ialomița.

Calea-Mare, *deal*, jud. Suceava, parte cultivabil și parte cu pădure, în comuna Brădățelul, pe creasta căruia trece drumul ce leagă satul Rotopănești cu Lămășeni și Cornul-Lunceĭ.

Calea-Pietroasă, *loc izolat*, unde Valea-Mare se varsă în Rîul-Tîrguluĭ, după ce udă com. Valea-Mare, pl. Rîul-Doamneĭ, județul Muscel.

Calea-Roțeĭ, *platoŭ*, ce se întinde în partea de E. a satuluĭ Lipova Mănăstireĭ, comuna Doagele, pl. Racova, jud. Vasluiu.

Calea-Salineĭ, *drum*, com. Bughiile, pl. Teleajenul, jud. Prahova.

Calestrul. (V. Prisăcani, pădure, jud. Iași).

Calfa, *com. rur.*, jud. Constanța, pl. Hîrșova, situată în partea septentrională a județuluĭ, la 91 kil. spre N.-V. de orașul Constanța, capitala districtuluĭ, și în cea de N. a plășeĭ, la 40 kil. spre N.-E. de orășelul Hîrșova, reședința eĭ, pe pîrîul Calfa saŭ Saraiul.

Se mărginește la N. cu comunele Topologul și Urumbeĭ; la E. cu com. Casimcea, jud. Tulcea; la S. cu com. Saraiul; la N. cu comunele Dăeni și Gîrliciul.

Relieful soluluĭ este accidentat de dealurĭ pietroase și stîncoase. Culmile Calfa și Dulgherul o brăzdează la Est, iar Carapelit la Vest. Principalele dealurĭ sunt: Ceemșicu-Bair (223 m.) la N., Hagicapar-Tepe (199 m.) la N.-V., Mișelic-Bair (189 m.) la N.-E., Hagiomer-Bair (281 m.), Ceauș-Chioi-Bair (304 m.), Turbancea-Bair I (287 m.) și dealul Turbancea II (227 m.) la E., dealul Dulgherul I (252 m.) și Dulgherul al II-lea (168 m.) la S., dealul Carapelit-Bair (173 m.) la S.-V., dealurile Ermelichi (170 m.), Carateful (193 m.), și Nămolești (145 m.), la Vest.

Aceste dealurĭ sunt înalte și stîncoase maĭ pretutindenĭ. Sunt acoperite cu cîte-va păduri, ca Tăușan-Orman, pe dealul Hagi-Omer, cu tufărișurĭ, fînețe și frumoase semănăturĭ. Văile formate de ele sunt rîpoase și prăpăstioase. Movilele sunt numeroase (28 importante), servind ca puncte de orientare și observație. Toate sunt artificiale. Printre ele distingem: Movila-luĭ-Ahmed (223 m.) la N.,

www.dacoromanica.ro

Chitu (193 m.) la V., Turbancea (252 m.) la S.-E., Sulugeac-Tepe (216 m.), Buiuc-Osenbei-Tepe (243 m.), Beorlegee-Tepe (302 m.), Haidar-Tepe (193 m.), Hagli-Taşlîc (210 m.), Mahometcea-Iol (163 m.), toate răspîndite prin interiorul comuneĭ, pe muchiile dealurilor Sulugeac-Bair (212 m), Curu-Bair (298 m.), Haidar-Bair (195 m.), Mahometcea-Bair (215 m.), acoperite numaĭ cu fînețe.

Hidrografia este reprezentată prin şaşe pîraie şi cîte-va micĭ văĭ puțin însemnate. Pîraiele sunt: Sara, care vine din dealul Cherchenez-Bair, sub numele de Ceşme-Culac, se continuă sub numele de: Topolog-Derea, Calfa, Chioi-Dere, Haidar, Balgiul şi în fine sub cel de Saraiu, vărsîndu-se în lacul Hazarlîc-Ghiol. El udă partea centrală a com., trecînd prin satele Calfa, Ramazan-Chioi, Rahman şi Haidar. Malurile sale sunt pănă la Rahman înalte şi stîncoase, iar de aci puțin ridicate. Cele-l-alte 5 pîraie o udă prin partea centrală şi sunt toate afluente pe stînga ale pîrîuluĭ Saraiul. Ele sunt: Sulugeac-Dere la N.-E.; Haidar-Dere şi Capadin-Dere prin centru; pîrîul Mohametcea, numit şi Dulgher-Ceair la S.; toate sunt cu malurĭ înalte şi stîncoase. Văile sunt neînsemnate, în general puține largĭ, cu malurĭ înalte, neavînd apă de cît toamna în timpul ploilor şi primă-vara după topirea zăpezilor. Principale sunt: Curugea-Ceair la N.-E.; Ramazan-Ceair şi Rahman-Culac spre V.; toate adiacente ale pîrîului Saraiul, cel d'întîiu pe stînga, cele-l-alte pe dr.; Valea Stancilĭ, la N.-V., deschizîndu-se în Valea-Mezetuluĭ.

Clima com. este aceea a platouluĭ dobrogean în genere, cu verĭ călduroase, ernĭ aspre. Vîntul dominant e cel de N.-E.; ploĭ sunt puține.

Suprafața com. în total este de 14064 hect., din carĭ 87 hect. ocupate de vetrele celor şase sate carĭ o formează. Restul de 13977 hect. este împărțit între locuitorĭ carĭ aŭ 11487 hect. şi statul cu propietarilĭ, carĭ au 2490 hect.

Cătunele, carĭ compun com., sunt şase şi anume: Calfa, reşedința, în partea nordică, pe ambele malurĭ ale pîrîuluĭ Calfa saŭ Saraiul. Ramazan-Chioi, în partea centrală, la 4 kil. spre S.-V. de reşedință, tot pe ambele malurĭ ale pîrîuluĭ Saraiul. Rahman, spre V., la 6 1/2 kil. spre S.-V. de reşedință, pe malul drept al pîrîuluĭ Saraiul. Haidar spre S., la 9 kil. spre S.-V. de reşedință, pe pîrîul Saraiul. Mahometcea, tot spre S., la 12 kil. spre S.-V. de reşedință, pe malul drept al pîrîuluĭ Mahometcea. Curugea tot spre S., la 12 1/2 kil. spre S. de reşedință, pe malul stîng al pîrîuluĭ Mahometcia, aproape de izvorul său.

Populația este în maioritate Romînă şi Bulgară; sunt şi puținĭ Turcĭ. Se urcă la 502 fam., cu 1811 membri, deci în total sunt 2313 sufl., repartizați după cum urmează:

După sex: bărbați 1185, femeĭ 1128.

După starea civilă: necăsătoriți 1322, căsătoriți 918, văduvĭ 73.

După instrucție: ştiŭ carte 356, nu ştiu 1957.

După protecție: cetățeni romînĭ 2295, supuşĭ străinĭ 18.

După religie: ortodoxĭ 2217, mahometanĭ 96.

După ocupațiune: agricultori 467, comercianți 6, altele 34.

Contribuabilĭ sunt 479.

După avere: împroprietăriți 507, neîmproprietăriți 23.

In comună sunt treĭ biserici: una în cătunul Calfa, cu hramul Sf. Dumitru; a 2-a în cătunul Curugea, cu hramul Sf. Voevozĭ; a 3-a în cătunul Rahman, cu hramul Sf. Nicolae. Cîte trele, sunt zidite de locuitorĭ; aŭ cîte 10 hect. pămînt; sunt deservite de cîte 1 preot, 1 dascăl şi 1 paracliser. Maĭ este şi o geamie în cătunul Mahometcea, cu 1 hoge.

In com. sunt 3 şcoale mixte rurale, cîte una în cătunele Calfa, Curugea şi Rahman, întreținute de locuitorĭ şi avînd cîte 10 hect. pămînt de la stat, cu cîte un învățător şi cu 115 elevi înscrişi, 69 băeți, 46 fete.

Cele 14064 hect. ale comuneĭ se divid astfel: 97 hect. teren neproductiv, 87 hect. ocupate de vetrele satelor, 10 hect. bălți, mlaştinĭ, etc.; 13967 hect. teren productiv, din carĭ: 11917 hect. teren cultivabil, din care 116 hect. ale statuluĭ cu proprietarĭ, 10801 hect. ale locuitorilor; 200 hect. teren necultivat, 200 hect. ale locuitorilor; 265 hect. teren cu izlaz, din care 24 hect. ale statuluĭ cu proprietarĭ, 241 hect. ale locuitorilor; 4 hect. teren cu viĭ, din care 4 hect. ale locuitorilor; 241 hect. teren cu păduri, din care 241 hect. ale statuluĭ cu proprietarĭ.

Ocupațiunile locuitorilor sunt: agricultura şi creşterea vitelor. Eĭ au: 368 pluguri, (188 cu boĭ şi 180 cu caĭ), 386 care şi căruțe (41 cu boĭ şi 345 cu caĭ), 6 maşinĭ de secerat, 3 maşinĭ de bătut porumb, 251 grape de fier, şi 5 maşinĭ de vînturat. Numărul vitelor este de 12270 capete, din carĭ 806 caĭ, 1454 boĭ, 3 bivoli, 20 asinĭ, 9345 oĭ, 213 capre şi 432 porcĭ.

In comună sunt: 1 baltă, 8 poduri stătătoare, 84 puțuri, 7 morĭ de apă şi 2 de vînt.

www.dacoromanica.ro

Comerciul este destul de activ şi se face de către 12 comercianţi (toţi cîrciumarĭ) pe şoseaua judeţeană Babadag-Hîrşova, prin gara Cernavoda (64 kil. spre S.-V.) şi constă în import de maşinĭ agricole, manufacturĭ, băuturĭ, şi în export de vite (oĭ) cu produsele lor (brînzeturĭ, lînă, pieĭ) şi cereale (grîu, orz, secară).

Budgetul acesteĭ comune este de leĭ 10311 la venitурĭ şi de leĭ 4877 la cheltueli.

Căile de comunicaţie sunt numaĭ nişte drumurĭ vecinale comunale, în cea maĭ mare parte rău întreţinute, brăzdînd teritoriul comuneĭ, urmînd cele 6 sate între ele şi cu cele învecinate, ca: Hagi-Omer, Ciauş-Chioi, Casimcea, Dulgherul, Carapelit, Dăeni, Făgăraşul, Doerani, Topologul, etc.

Pe teritoriul comuneĭ, spre E. la 3 kil., spre S.-E. de cătunul Calfa, se văd ruinele satuluĭ Osen-Bei, azĭ Silişte, lîngă movila Buiuc-Osen-Bei-Tepe, distrus în urma unuĭ incendiŭ din timpul războiuluĭ Crimeeĭ. Locuitoriĭ s'aŭ refugiat în Calfa.

Calfa, *sat*, în jud. Constanţa, pl. Hîrşova, cătunul de reşedinţă al comuneĭ Calfa, situat în partea N.-E. a plăşeĭ şi a comuneĭ, pe Valea Chior-Dere şi pe ambele maluri ale pîrîuluĭ Rahman, închis fiind între dealurile Ceemişicu-Bair şi Sulugeac-Bair şi dominat fiind de Movila-luĭ-Ahmet (223 m.) şi movila Sulugeac-Tepe (216 m.)

Suprafaţa sa este de 2687 hect., dintre care 16 hect. sunt ocupate de vatra satuluĭ.

Populaţiunea este de 105 familiĭ, cu 508 locuitorĭ, ocupîndu-se maĭ ales cu agricultura. Pămîntul produce grîŭ în cantitate destul de mare. Drumurĭ comunale vin de la Rahman, Făgăraşul-Noŭ, Orumbeĭ, Topolog, Doerani, Hagi-Omer (Tulcea) şi Mahometcea.

Calfa-Chioi, *sat*, în jud. Constanţa, pl. Mangalia, cătunul com. Cara-Omer, situat în partea S.-V. a plăşeĭ şi a com., la 10 kil. spre V. de cătunul de reşedinţă, Cara-Omer şi la 1 kil. spre N. de satul Mamuzlî. Este aşezat în valea Calfa-Chioi, fiind închis în partea răsăriteană de dealul Mezarlîc-Bair.

Suprafaţa sa este de 970 hect., dintre carĭ 10 hect. sunt ocupate de vatra satuluĭ şi de grădinĭ cu 40 de case.

Populaţiunea sa, compusă maĭ ales din Turcĭ, este de 124 familiĭ, cu 350 suflete, ocupîndu-se cu agricultura. Pămîntul produce maĭ ales orz şi meiŭ; grîul şi porumbul vin în a doua linie. Din Calfa-Chioi pleacă drumurĭ comunale în toate direcţiunile şi pe la toate satele învecinătoare: la Docuzaci, la Mamuzlî, la Alibi-Chioi, la Bairam-Dede, la Cial-Margea şi la Demircea.

E punct militar, la o înălţime de 187.80 metri d'asupra nivelului mărieĭ.

Calfa-Chioi, *vale*, jud. Constanţa, în pl. Hîrşova, pe teritoriul com. Calfa. Este un alt nume al pîrîuluĭ Saraiul, nume ce-l poartă de la confluenţa pîraielor Topologul, cu Hagi-Omer, şi pănă la confluenţa luĭ cu pîrîul Sulugeac-Dere. Sub acest nume udă partea N. a plăşeĭ şi pe cea estică a comuneĭ. Are în general malurile apropiate, înalte, rîpoase şi p'alocurea pietroase. Intr'însa este aşezat şi satul Calfa. Dealurile carĭ o încadrează sunt: Ceemţic-Bair la V. şi Sulugeac-Bair la E. Printr'însa merge drumul judeţean ce duce de la Babadag la Hîrşova.

Calfa-Chioi, *vale*, în jud. Constanţa, pl. Mangalia, pe teritoriul com. rurale Cara-Omer, şi anume pe acela al cătunuluĭ săŭ Calfa-Chioi. Este un alt nume dat văeĭ Cerchez-Chioi Sarapcea. Se întinde de la N. la S., pe la Vestul dealuluĭ Mezarlîc-Bair; trece prin satele Calfa-Chioi şi Mamuzlî. Este situată în partea S.-V. a plăşeĭ şi a comuneĭ.

Calfa-Dere, *vale*, în jud. Constanţa, pl. Medjidia, pe teritoriul com. Mamut-Cuiusu şi anume pe acela al cătunuluĭ săŭ Idres-Cuiusu. E situată în partea V. a cătunuluĭ, cea S. a com. şi cea centrală a plăşeĭ. Se desface din apropierea movileĭ Idriţa; se îndreaptă către N.; merge printre dealul Merea-Bair-Cara-Iuiuc pe de o parte, şi dealul Caramancea pe de altă parte şi apoĭ dă naştere mareĭ văĭ Caramancea. Este străbătută de drumul com. Idres-Cuiusu-Molceova.

Cali-George, *insulă*, de mică întindere, în Dunăre, jud. Constanţa, plasa Silistra-Nouă, pe teritoriul com. rurale Satul-Noŭ. Are formă lunguiaţă, ca acea a unuĭ corn, o lungime de 600 metri şi o lăţime de 50 metri, o întindere totală de 15 hect. Este apropiată de ţărmul dobrogean, de care e despărţit printr'un braţ larg de 22 metri şi adînc de 4 metri, deci impracticabil. Este acoperită cu pietriş şi nisip, şi e puţin înaltă, aşa că une-orĭ Dunărea viind mare, o acoperă cu totul. Este improductivă.

Calia, *ostrov*, jud. Brăila, situat

www.dacoromanica.ro

între Dunărea-Vapoarelor și Lata (Dunăre), la N. de ostrovul Popa și la S.-E. de ostrovul Minoaia.

Calica. (Vezĭ Filești, *sat*, județul Covurluiŭ).

Calica, *sat*, în jud. Tulcea, plasa Tulcea, cătunul comuneĭ Sari-Ghiol, situat în partea estică a plășeĭ, la 14 kil. spre S.-V. de com. urbană Mahmudia, reședința plășeĭ și în partea meridională a com., la 2 kil., spre S., de cät. de reședință, Sari-Ghiol, la poalele vestice ale dealuluĭ Calica și nu departe de lacul Agi-Ghiol. Numele săŭ ar veni de la numele cel vechiŭ, Suaclia, după numele unuĭ sătișor din apropiere, ce s'a distrus de demult. Hotarul săŭ, începînd de pe malul estic al laculuĭ Agi-Ghiol, se îndreaptă spre E., până lîngă satul Calica; trece printre el și satul Sari-Ghiol, formînd o mică frîntură; urcă dealul Calica, pe care îl pogoară pentru a se opri la poalele dealuluĭ Cairacile; o ia apoĭ spre miază-zi, pe la V. de satul Caraibil; intră în lacul Razelm, oprindu-se nu departe de gura Dunăveţuluĭ, de unde puțin se îndreaptă spre S.-V.; apoĭ se urcă spre N., pe la V. de insula Popina, ce ține de el; urmînd apoĭ în spre N.-V. malul oriental al laculuĭ Agi-Ghiol, se termină de unde am plecat. Se mărginește la N. cu cät. Sari-Ghiol, la V. cu com. Agi-Ghiol, la S. cu lacul Razelm, la E. cu cät. Caraibil, al com. Sarinasuf. Fiind sat de cîmp, n'are de cît un deal, dealul Calica (82 m.) în partea N., deal pietros. In lacul Razelm este insula Popina, în care o ridicătură are o înălțime de 48 m. Pîrîul Sari-Ghiol, saŭ Valea-Nucarilor, o udă prin mijloc, trecînd și prin centrul satuluĭ. Intinsul lac Razelm o udă la S.; aparține satuluĭ o parte din lac în întindere de cam 3000 hect., la V. lacul Agi-Ghiol. Prin interiorul satuluĭ se întinde lacul Calica, ce comunică cu lacurile Razelm și Agi-Ghiol. Clima este sănătoasă; ploĭ sunt puține; vîntul de N. predomină. Intinderea totală este de 1923 hect., din care 8 hect. ocupate de vatra satuluĭ, 7 hect. ale statuluĭ, și 1908 hect. ale locuitorilor.

Populațiunea este compusă din Romînĭ, Bulgarĭ, Rușĭ, Lipovenĭ și Evreĭ. Sunt 197 fam., cu 882 suflete. Romînĭ: 185 familiĭ, cu 829 sufl.; Bulgari: 1 fam. cu 6 sufl.; Rușĭ: 10 fam. cu 43 sufl.; 1 fam. evreiască cu 4 sufl. Are o școală, fondată, în 1880, de locuitorĭ, cu 10 hect. pămînt, cu 1 învățătoare, 39 copiĭ înscrișĭ. Este o biserică, nu tocmaĭ în bună stare, zidită de locuitorĭ în 1814, cu hramul Aducerea-Moaștelor-Sf.-Nicolae, deservită de 1 preot, 1 cîntăreț și 1 paracliser. Calitatea pămînturuĭ e bună. 1800 hect. sunt loc arabil, 123 hect. izlaz.

Locuitorĭĭ au 80 pluguri; 700 capete de vite; 8 morĭ de vînt. Comerțul e neînsemnat. Veniturile sunt de 6200 leĭ, cheltuelile de 5623 leĭ. Contribuabilĭ sunt 153. Căĭ de comunicație sunt drumurile comunale spre com. Sari-Ghiol, Beș-Tepe, Mahmudia, Agi-Ghiol-Caraibil. Comuna e vechiă, fondată de Romînĭ din Basarabia. A fost expusă dese-orĭ prădăciunilor Turcilor și Cerchezilor.

Calica, *baltă*, în jud. Tulcea, pl. Tulcea, pe teritoriul comuneĭ rurale Sari-Ghiol (și anume pe acela al cătunuluĭ săŭ Calica, de la care și-a luat și numele). E situată în partea sudică a plășeĭ și a comuneĭ. Este o parte dintr'un lung lac cu apă sărată, ce face parte din lacul Razelm, dar care e separată prin o lungă fășie de stuf. Conține mulțĭ peștĭ, ce se consumă în Calica.

Calica, *deal*, în jud. Tulcea, pl. Tulcea, pe teritoriul comuneĭ rurale Sari-Ghiol (și anume pe acela al ambelor sale cătune, Sari-Ghiol și Calica). Se desface din prelungirile vestice ale pietrosuluĭ deal, Cairacile; se întinde spre S., avînd o direcție generală de la N.-V. spre S.-E., în formă de arc. Brăzdează partea sudică a plășeĭ și cea de E. a comuneĭ. Ramificațiile sale sudice se scaldă în apele lacurilor Calica și Iarinasuf, prelungirĭ ale Razelmuluĭ. Este acoperit cu o mulțime de movile, unele naturale, altele făcute de oamenĭ, toate acoperite cu verdeață, variind între 30—118 m., dintre carĭ Tăușan-Tepe este cea maĭ înaltă (118 m.) și punct trigonometric de observație de rangul al 3-lea. Dealul este întretăiat de drumurile comunale Sari-Ghiol-Beș-Tepe-Caraibil-Sarinasuf-Calica. Este acoperit cu semănăturĭ și livezĭ.

Caliciul, *mahala*, în pl. Motrul-d.-s., jud. Mehedinți; ține de com. rur. Florești.

Calicul, *sat*, în jud. R.-Sărat, pl. Marginea-d.-s., cătunul comuneĭ Lacul-luĭ-Băban, așezat în partea de E. a comuneĭ. Intinderea și populația sunt socotite în cătunul Gura-Caliței, al com. Lacul luĭ-Băban.

Calicul, *sat*, în jud. R.-Sărat, pl. Orașuluĭ, cät. comuneĭ Cotești, reședința plășeĭ. Este așezat în

www.dacoromanica.ro

partea de V. a comuneĭ, la 7 kil. spre V. de cătunul de reședință, Cotești, pe pîrîul Valea-Dîlgovul. Are o întindere cam de 60 hect. Are o populațiune de 20 fam., cu 70 suflete; 11 contrib.; toți Romînĭ. Are o biserică, deservită de 1 preot și 1 cîntăreț.

Califanți, *deal*, în jud. Gorj, comuna Urdari-d.-s., din pl. Jiuluĭ. Merge d'alungul comuneĭ și se termină spre S.-V., între hotare, la căt. Artanul. Pe acest deal se află pădure.

California, *cătun* (tîrlă), în plasa Ialomița-Balta, com. Frățilești, jud. Ialomița, situat pe moșia statuluĭ Ghizdărești.

Calinova, *punct trigonometric* de observație, de rangul al 3-lea, în jud. Tulcea, pl. Sulina, pe teritoriul comuneĭ rurale Cara-Orman, pe malul drept al brațuluĭ Sf. Gheorghe, în partea vestică a plășeĭ și cea de S. a comuneĭ. Are o înălțime de 6.7 m., dominînd asupra brațuluĭ Sf. Gheorghe, precum și asupra drumuluĭ comunal Mahmudia-Sf. Gheorghe (Cadîrlez).

Calistra, *pîrîŭ*, în județul Tulcea, plasa Măcin, pe teritoriul comunelor rurale Greci și Turcoaia. Își ia naștere din poalele nordice ale dealuluĭ Daiaman-Bair; se îndreaptă maĭ întîiŭ spre N.-V., printre dealurile Almalia, Secarul, Coșlugul și Piatra-Marieĭ, la dreapta, și dealurile Megina, Piatra-Ascuțită și Piatra-Rîioasă, la stînga. Poartă, pînă ese afară din pădurile cu carĭ sunt acoperite aceste dealurĭ, numele de Lunca-Plopilor, iar de aci încolo numele de Apa-Calistrieĭ. Ceva maĭ spre V. de satul Greci, se îndreaptă spre S.-V., taie șoseaua județeană Măcin-Ostrovul-Babadag, pe la poalele movileĭ Piatra-Rîioasă și se varsă, după un curs de vre-o 8 kil., în balta Iglița. Brăzdează partea centrală a plășeĭ, cea sudică a com. Greci și cea nordică a comuneĭ Turcoaia. Ca afluenți primește pe dreapta văile: Crucelari, Dictovul, Rahova și Greci, aceasta cea maĭ însemnată. Pe dînsa se află 4 morĭ.

Calistrul, *munte*, pl. Munteluĭ, jud. Bacăŭ.

Calița, *mic căt.*, în jud. R.-Sărat, plaiul Rîmnicul, comuna Dumitrești. Este o parte a cătunuluĭ de reședință, Dumitrești-d.-s.

Calița, *deal*, în jud. R.-Sărat., pl. Marginea-d.-s., com. Lacul-luĭ-Baban. Se desface din dealul Costandoiul; se întinde printre rîul Rîmna și afluentele săŭ Calița, brăzdînd partea de V. a com. E acoperit cu pășunĭ.

Calița, *pîrîŭ*, în jud. R.-Sărat, pl. Mărginea-d.-s., com. Lacul-luĭ-Baban, izvorește din dealul Costandoiul, curge de-alungul luĭ, udă partea de S. a com. și se varsă în rîul Rîmna, pe dreapta luĭ, lîngă căt. Gura-Caliței, care a luat numele săŭ.

Caliță (Lacul-după-), *lac*, în jud. R.-Sărat, pl. Marginea-d.-s., com. Lacul-luĭ-Baban, căt. Calița, așezat pe dealul Calița, produce știucă, caracudă și albișoară, ce se consumă de locuitorĭ.

Caliței (Gura-), *sat*, în jud. R.-Sărat, plasa Marginea-d.-s., căt. com. Lacul-luĭ-Baban, așezat în partea de E. a com., pe rîul Rîmna, la gura pîrîuluĭ Calița, la 5240 m. spre E. de cătunul de reședință, Costandoiul. Are o întindere cam de 52 hect.; o populație de 149 familiĭ, cu 523 locuitorĭ. Contribuabilĭ sunt 149. Știŭ carte 23 persoane. Are o biserică, deservită de 1 preot și 1 cîntăreț.

Caliței (Valea-), *vale*, în com. Vrănești, pl. Podgoria, județul Muscel.

Calmușul, *picior de munte*, pl. Munteluĭ, jud. Bacăŭ.

Calmușuluĭ (Pîrîul-), *pîrîŭ*, în jud. Bacăŭ; se varsă în pîrîul Doftana.

Calna, *fost sat*, în com. Ciumulești, jud. Suceava. Pe la 1850, «Calna, Costești și Berești, toate într'un hotar, la ținutul Sucevei, moșie cu părți și răzășească, în care moșie aŭ parte și d-lor comisul Costache Ganea, frații Morțunești, d-luĭ Costache Hîrlescu, iconomul Iftimie Stamati și alții. Pe lîngă moșiile Cămîrzani, Ciumulești și altele, fără sat.» («Bucium. Rom.», An. II).

Calna, *iezer*, în suprafață de 20 prăjinĭ, jud. Suceava.

Calna, *pîrîiaș*, în com. Ciumulești, jud. Suceava. Izvorește din satul Cămîrzani, formează un mic iaz și se varsă în Șomuzul-Băeĭ (1800 m.).

Calneĭ (Lunca-), *luncă*, în com. Ciumulești, jud. Suceava, de o mică întindere.

Calnovățul, *insulă*, cea maĭ mare ce formează Dunărea în jud. Romanați. Se află în dreptul com. Izlazul, în fața satelor Măcrișani și Semovițul din Bulgaria.

Caloeneasca, *pădure*, pe moșia

www.dacoromanica.ro

Cârteanca, din comuna Beceni, jud. Buzău. Are 18 hect.

Calofireşti, *sat*, pl. Jiul.-d.-mj., com. Lipovul, jud. Dolj, cu 642 suflete, 312 bărbaţi şi 330 femeĭ. Locuesc în 45 case şi 82 bordee. Copiiĭ din sat urmează la şcoala mixtă din satul Lipovul, ce este la 200 m. depărtare. In anul şcolar 1892—93 aŭ frecuentat şcoala 27 copiĭ, 19 băeţĭ şi 8 fete. Cu vîrsta de şcoală sunt 76 copiĭ, 39 băeţĭ şi 37 fete. Stiŭ carte 38 loc. Cîrciumĭ sunt 2; meseriaşĭ 2: 1 cizmar şi 1 fierar.

Calofireşti, *moşie particulară*, pl. Jiul-d.-mj., comuna Lipovul, jud. Dolj. Aparţine sătenilor.

Calomfireşti, *cătun*, în jud. Teleorman, pl. Marginea, comuna Ţigăneşti. Este situat pe Valea-Nanovuluĭ şi e udat de Pîrîiaşul-Doamneĭ, care se scurge în Vedea. Are o populaţiune de 850 suflete, din carĭ 165 contribuabilĭ. Locuitoriĭ sunt în cea maĭ mare parte Bulgarĭ de origină şi păstrează încă limba, portul şi obiceiurile lor.

In această comună s'aŭ găsit ruine, în carĭ locuitoriĭ cred că se găsesc comorĭ, lăsate maĭ ales de familia Buzeştilor, ale căror moşiĭ se întindeau prin prejur.

In privinţa antichităţilor găsite la Calomfireşti, d. Tocilescu în scrierea «Dacia înainte de Romanĭ», spune că atît olăria cît şi uneltele de piatră descoperite, nu pot fi atribuite de cît numaĭ epoceĭ de piatră. In excursiunile arheologice ale luĭ C. Boliac, s'au găsit aci, în anul 1872 şi maĭ înainte, cuţite, răzatorĭ, săgeţĭ negre, rîşniţe de moară şi bulgărĭ de cremene pentru prăştiĭ. Tot aci s'aŭ descoperit în 1869, urmele uneĭ cetăţĭ înconjurată de pămînt ars. Lungimea eĭ era de 40 m. şi lărgimea eĭ de 60 m.

Calopărul, *com. rur.*, jud. Dolj, pl. Jiul-de-mijloc, la 20 kil. de Craiova şi la 11 kil. de reşedinţa plăşeĭ, comuna Segărcea.

E situată aproape de malul drept al rîuluĭ Jiul, pe valea Dîlga şi pe marginea pădureĭ Panaghia.

Se învecineşte la E. cu com. Secuiul, de care se desparte prin rîul Jiul, la V. cu com. Radovanul, la N. cu com. Glodul şi la S. cu com. Segărcea.

Limita linieĭ de N. începe de lîngă Jiul, de la Poiana-luĭ-Braiu, merge spre Vest, pe la punctele Fîntîna-Ţiganuluĭ şi la-Sasul, lîngă şoseaua Craiova-Bistreţul, pe lîngă moşia statuluĭ Secuiul, şi spre V. la punctul numit Lacul-Viţeluluĭ, lîngă şoseaua Craiova-Calafat.

Limita linieĭ de V. începe de la Lacul-Viţeluluĭ, merge spre S. pănă la Movila-Murdăroaia.

Limita linieĭ de S. începe de la această movilă, merge spre E. trecînd prin movilele La-Viezurul, unde începe hotarul Domeniuluĭ Coroaneĭ, Segărcea, cu moşia Prejbeanul, la Lacul-Sticleĭ, unde se numesc moşiile Domeniuluĭ Coroaneĭ: Segărcea, Prejbeanul şi Calopărul, apoĭ la Lacul-luĭ-Gorjan, pe lîngă parchet, pănă la movila Treĭ-Gorniţe.

Limita linieĭ de E. începe de la această movilă, merge spre N. pe malul drept al Jiuluĭ pănă la Poiana-luĭ-Braiu.

Terenul comuneĭ este aproape şes; nu se găsesc de cît cîte-va micĭ deluleţe, acoperite în mare parte cu pădurĭ.

Comuna este udată de un mic pîrîŭ, numit Dîlga, care izvoreşte în dreptul conaculuĭ moşieĭ Calopărul, merge de la V. spre E., prin cătunul Dîlga, tae calea vecinală ce duce la com. Foişorul şi apoĭ se varsă în rîul Jiul, pe dreapta. Valea pe care curge pîrîul se numeşte tot Dîlga. In dreptul căeĭ vecinale Foişorul se află pe Dîlga un podeţ de lemn.

Lîngă cătunul Panaghia se află Lacul-Viţeluluĭ. Pe lîngă cătunul Sălcuţa trece apa Vabarana, ce se pierde pe teritoriul acesteĭ comune. In cătunul Calopărul curge Valea-Sasuluĭ.

Legenda spune că comuna Calopărul a fost înfiinţată de un grec, Sariene.

Comuna se compune din 5 cătune şi anume: Bîzdîna, Calopărul, care este cătunul de reşedinţă, Dîlga, Panaghia şi Sălcuţa.

In comună sunt două biserici: una în cătunul Panaghia, făcută de un călugăr din schitul comuneĭ Segărcea. Cea-l'altă se află în cătunul Calopărul fondată de numitul Sariene, acum vr'o 150 anĭ. Fie-care biserică e deservită de cîte un preot şi un cîntăreţ; fie-care are cîte o proprietate de 17 pogoane arabile, date în urma legeĭ rurale din 1864.

In comună, şi anume în cătunul Calopărul, se află o şcoală mixtă, ce funcţionează de la anul 1882, Decembrie 1. Este întreţinută de stat.

Cuprinde o singură clasă. Această şcoală are o proprietate de 8500 hectare, date după legea rurală din 1864. La această şcoală urmează copiiĭ din cătunele: Dîlga, Salcuţa şi Bîzdîna. In anul 1893 s'a înfiinţat o şcoală în cătunul Panaghia; are un învăţător; este întreţinută de stat şi de comună. Are o proprietate de 8,500 hect. ara-

www.dacoromanica.ro

bile. In anul 1892—93, școala din Calopărul a fost frecuentată de 15 copiĭ din Calopărul, 8 din Dîlga, 6 din Bîzdîna, 7 din Sălcuța, 7 din Panaghia. In vîrstă de școală sunt 40 băeți și 9 fete din Calopărul, 21 din Dîlga, 19 din Bîzdîna, 49 din Panaghia și 49 din Sălcuța.

Populația comuneĭ este de 1992 suflete. Media morților este de 44, a nașterilor de 58. După legea rurală din .1864 sunt 129 locuitorĭ împămînteniți; iar după cea din 1879 sunt 16 însurățeĭ.

Case sunt în număr de 228, iar bordee 111.

Suprafața întregului teritoriŭ comunal este de 8269 pogoane, din care 6869 pog. pămînt arabil, 100 pog. fînețe, 100 pog. izlaz și 4100 pădure.

Moșiile de pe teritoriul comunal sunt: Dîlga, de 1300 pog.; Bîzdîna și Panaghia, cu 1200 pog.; aceste treĭ moșiĭ aparțineaŭ d-neĭ Maria Romanescu; azĭ, sub numele de Sălcuța, aparține d-lor Ștefan Prejbeanu și C. Marinovici. Moșia Calopărul are o suprafață de 1100 pog. arabile și aparține bisericeĭ Sf. Treime din Craiova; aparținea altă-dată luĭ Alecu Dîlgeanu. Pe pămîntul arabil se seamănă grîu, porumb, orz, ovăz și secară; puțin in și prea puțină rapiță.

Păduri sunt: Panaghia, cu o suprafață de 1253 hect.; aparține Domeniuluĭ Coroaneĭ Segărcea; înainte aparținea statuluĭ. Calopărul, lungă de 200 hect. 40 m., pe moșia și în cătunul Calopărul, aparține bisericeĭ Sf. Treime din Craiova; aparținea luĭ Dîlgeanu. Dîlga, cu o suprafață de 551,32 hect., aparține Domeniuluĭ Coroaneĭ; aparținea statuluĭ.

Sunt compuse din cer, gîrniță, carpen, ulm, plop, salcie, stejar și arțar. Predomină gîrnița, carpenul, ștejarul și cerul.

Viile, în întindere de 136 hectare, se găsesc pe Domeniul Coroaneĭ Segărcea și aparțin locuitorilor.

In cătunul Calopărul sunt 3 cîrciumĭ, 3 în Sălcuța și una în Panaghia. Comercianți sunt 11. Productele se desfac la Craiova și la Bistrețul, unde loc. se duc cu carele, pe calea Craiova-Bistrețul. Calea ferată în construcție trece prin cătunele Panaghia și Dîlga. Maĭ trec prin comună: Șoseaua județeană Craiova-Bistrețul, pe o lungime de 4 kil.; șoseaua comunală Calopărul-Dîlga, lungă în comună de 8 kilometri.

Contribuabilĭ sunt 321.

Budgetul comuneĭ pe exercițiul 1893—94 a fost la venituri de leĭ 358822, la cheltueli de leĭ 274154.

Vite cornute sunt 240; oĭ, 300; caĭ, 37.

Calopărul, *sat*, pl. Jiul-de-Mijloc, comuna Calopărul, județul Dolj, cu reședința primărieĭ. Are 457 suflete: 246 bărbațĭ și 211 femeĭ. Locuesc în 58 case construite din paiante, de zid, și 49 bordee săpate în pămînt. In sat este o școală mixtă, ce funcționează din anul 1882. Este întreținută de stat și de com. Are 17 pog. proprietate; are un învățător. Se află o biserică, fondată de un Grec, Sariene. Are 17 pog. arabile proprietate.

In anul școlar 1892—93, școala a fost frecuentată de 43 băeți.

Cu vîrsta de școală sunt 40 băeți și 40 fete. Știŭ carte 14 locuitorĭ.

Calopărul, *moșie*, pl. Jiul-de-Mijloc, com. Calopărul, jud. Dolj, satul Calopărul; aparține Epitropieĭ bisericeĭ Sfinteĭ-Treimĭ, din Craiova.

Calopărul, *pădure*, pl. Jiul-de-Mijloc, com. Calopărul, jud. Dolj, satul Calopărul, de 400 pog. Aparține epitropieĭ bisericeĭ Sf.-Treimĭ din Craiova și înainte aparținea d-neĭ Maria Romanescu.

Este amenajată. Felul arborilor ce compun pădurea sunt: gîrniță, cer și stejar, acest fel din urmă predominînd.

Calotă (Puțul-luĭ-), în comuna Gărdești, în hotar cu moșia Belciugul, jud. Teleorman. E punct important de hotar între aceste moșiĭ.

Calotești, *sat*, jud. Argeș, plasa Pitești, pendinte de com. rur. Valea-Mărului. Are 34 fam., cu 209 suflete.

Are o școală primară rurală.

Calpagiul, *deal*, pe teritoriul satuluĭ Onești, com. Șipotele, pl. Bahluiul, jud. Iași. La poalele luĭ se află iazul cu asemenea numire.

Calpagiul, *iaz*, jud. Iași, pl. Bahluiul, com. Șipotele.

Caluda, *ostrov*, pl. Cîmpul, com. Desa, jud. Dolj, cu pădure de tufanĭ, sălciĭ, plopĭ și salcîmĭ, aceștia predominînd. Aparține statuluĭ.

Calul, *sat*, în com. Calul-Iapa, pl. Piatra-Muntele, județul Neamțu, situat între dealurile cu a sa numire și Dealurile-Epeĭ, lîngă pîrîul Calul.

Terenurile sale, în partea despre V., N. și S., sunt accidentate, iar în partea despre E. se confundă cu Valea Bistrițeĭ.

www.dacoromanica.ro

Populaţiunea sa este de 1270 suflete, dintre carĭ 625 bărbaţĭ şi 645 femeĭ.

In acest sat se află: reşedinţa comuneĭ; o biserică, deservită de 1 preot şi 2 elesiarhĭ; o şcoală, cu o populaţiune de 58 elevĭ; 4 herăstraie, cu 60 de lucrătorĭ.

Locuitorĭĭ se îndeletnicesc cu: agricultura, exploatarea pădurilor, industria primitivă şi exploatarea pămînturilor.

Comunicaţiunea cu satele vecine se face: prin un drum, care străbate rîul Bistriţa, dînd la satul Săvineşti; prin o şosea care trece de sub Capul-Dealuluĭ, unindu-se cu şoseaua ce duce de la Roznov la satul Iapa; prin alte drumurĭ naturale şi potecĭ, prin care comunică cu diferite localităţĭ limitrofe.

Calul, *cătun*, în pl. Ialomiţa-Balta, com. Ciulniţa, jud. Ialomiţa, situat pe cîmpul Bărăganul.

Calul, *canal*, jud. Brăila, situat în stînga Filipoiuluĭ; dă în Japşele-Paţiuluĭ.

Calul, *deal*, pl. Amaradia, com. Slăvuţa, jud. Dolj, înalt de aproape 200 m., acoperit cu viĭ şi livezĭ de prunĭ.

Calul, *deal*, numit şi Dealul-Caluluĭ, în com. rur. Cloşani, plaiul Cloşani, jud. Mehedinţi.

Calul, *dealurĭ* muntoase, în prelungirea către S. a ramureĭ Cernegura, pe teritoriul com. Calul-Iapa, plasa Piatra-Muntele, jud. Neamţu.

Calul, *moşie*, pe coprinsul comuneĭ Calul-Iapa, pl. Piatra-Muntele, jud. Neamţu, aşezată între moşiile Săvineşti, Roznovul şi Tarcăul.

Inainte de secularizarea averilor mănăstireştĭ a aparţinut mănăstireĭ Bistriţa, închinată sf. Mormînt. Are sat.

Calul, *munte*, în com. Mălini, judeţul Suceava.

Calul, *pădure*, numită şi Pîrîul-Caluluĭ, situată pe cuprinsul com. Calul-Iapa, jud. Neamţu. Este proprietatea statuluĭ, care o arendează cu 2100 leĭ anual.

Calul, *pîrîŭ*, in com. rur. Cloşani, plaiul Cloşani, jud. Mehedinţi.

Calul, *pîrîŭ*, jud. Neamţu, izvoreşte dintre munţiĭ Viţioana Mare şi Murgociul, adică din nodul ce-l formează ramurile Tarcăul, Harmanul şi Mălăeştea-Murgociul. Curge paralel cu ramura Doşelul şi ultimele ramificaţiunĭ ale Cernegureĭ, trecînd pe la satul Calul, în dreptul căruia străbate Valea-Bistriţeĭ, vărsindu-se pe partea dreaptă a acestuĭ rîŭ, în faţa satului Săvineşti, ducînd cu sine şi următoarele micĭ pîrîiaşe ce primeşte din stînga: Pîrîul-Falcăul, Pîrîul-Istrătenilor, Stamboiul, Pîrîul-Draculuĭ, Ciurca, Pîrîul-Albişenilor, Dunărea, Bogoslovul şi Palele, iar din dreapta: Stahia şi Cărpinişul.

Cursul său e de vre-o 10 kilometri.

Calul, *vălcea*, udă partea de E. a com. Bărcăneşti, plasa Siul-d.-s., jud. Olt, apoĭ dă în gîrla Iminogul.

Calul-Alb, *vale*, în satul Oneaga, com. Slobozia-Secătura, pl. Coşula, jud. Botoşani.

Calul-Iapa, *com. rur.*, jud. Neamţu, aşezată parte pe dreapta rîuluĭ Bistriţa, parte pe partea stîngă a aceluĭ rîŭ, în plasa Piatra-Muntele, la 32 kil. de Pîngăraţi, reşedinţa plăşeĭ şi la 19 kil. de Piatra, capitala judeţuluĭ.

Terenurile sale accidentate, sunt traversate de-a lungul, în direcţiune V.-E., de două văĭ marĭ formate de pîrîul Calul şi Pîrîul-Iepeĭ, carĭ se întind paralel unul de altul, fiind despărţite în toată prelungirea lor de ramurile munţilor Doşelul şi Iepeĭ; este străbătută către E. comuna de Valea-Bistriţeĭ.

In privirea geologică observăm, că de şi aceste terenurĭ fac parte din scoborişurile Cernegureĭ, însă chiar la o mică depărtare spre S. de satul Văleni (com. Vînători Dumbrava-Roşie), toate depozitele carĭ vin despre Piatra, dispar sub altele mai nouă. Astfel, cam la o treime din calea ce desparte Văleni de Gura-Calului, ies la iveală marnele salifere superioare, carĭ sunt caracteristice într'această parte. Formaţiunea cu sare continuă a forma şirul de munţĭ din dreapta rîuluĭ Bistriţa până la Gura-Caluluĭ; reapare în dreapta Caluluĭ, în culmile Doşeluluĭ, întrerupte din nou de Valea-Iepeĭ; se observă iarăşĭ în munţiĭ din dreapta eĭ (ramura Neguleştilor). In susul pîrîialor (Fundul-Iepeĭ), se întinde saliferul până la jumătate cale de la gura pîrîuluĭ Iapa şi Varniţa (locul unde se face var). De acolo vin depozite mai vechĭ (eocenice), gresiurile, zise de Sztrolka, de asupra cărora zac nemijlocit păturĭ calcare, din care se extrage varul, care în privinţa calităţeĭ diferă: dacă se scoate din bolovanii de calcar compact, cenuşiu şi destul de curat, ce vin în partea superioară a păturei, atunci ese un var gras şi bun, iar dacă se scoate din bancurile de calcar mai argilos, ce vin sub cele precedente, atunci

www.dacoromanica.ro

se face un var slab, prost, poate chiar hidraulic.

Comuna Calul-Iapa se mărgineşte la N. cu com. Vînători-Dumbrava-Roşie şi com. Doamna, de carĭ în parte se desparte prin ramurile munteluĭ Cer-Negura; la Vest cu moşia Tarcăul (com. Pingăraţi), de care se desparte prin culmea Murgociuluĭ, Bîtca-Cailor; la S. cu com. Mastacăul, de care se desparte prin ramurile Tarcăul, Porfirul, Alunişul şi Negulești; la E. cu comuna Roznovul.

Este formată din satele: Calul, Dumbrava-Roşie-d.-j., Iapa şi Săvineşti, cu o populaţiune de 2955 suflete, sau 615 capĭ de familie însuraţĭ, 15 neînsuraţĭ, 41 văduvĭ, 94 văduve; 1456 bărbaţi 1499 femeĭ; după vîrstă: 714 copiĭ de sex bărbătesc, 676 copiĭ de sex femeesc; după naţionalităţĭ: 27 străinĭ, în cea maĭ mare parte Ungurĭ.

Dintre locuitoriĭ împroprietăriţĭ în 1864, sunt astăzĭ 162 carĭ posedă înşişĭ locurile lor, 234 ca urmaşĭ, 2 locurĭ ocupate de alţiĭ. Dintre locuitoriĭ împroprietăriţĭ în 1878 sunt astăzi: 98 carĭ ocupă eĭ înşişĭ locurile lor, 31 ca urmaşĭ şi 73 carĭ n'au fost încă împroprietăriţĭ.

Locuitoriĭ se ocupă cu agricultura şi cu plutăria.

Cultura pămîntuluĭ se face pe o întindere de 1919 hect. 50 ariĭ şi anume: 124 hect. grîŭ, 215 hect. hrişcă, 133 hect. secară, 583 hect. porumb, 32 hect. orz, 433 hect. ovăz, 2 hect. meiu (malaiu tătăresc), 17 hect. rapiţă, 5 hect. cînepă, 1 hect. in, 2 hect. cartoafe, 13 hect. fasole, 31 hect. mazăre, 50 ariĭ livezĭ artificiale şi 328 hect. livezĭ naturale (fîneţe).

Imaşul are o întindere de 400 hect. şi nutreşte un număr de 5186 capete de vite.

In această comună se află: 3 biserici, cu cîte un preot şi 2 eclesiarhĭ; o şcoală, cu un învăţător; o fabrică (cu aburĭ) de cherestea, cu 4 ferăstrae sistematice, la carĭ servesc 60 lucrătorĭ; 23 pive pentru făcutul sucmanilor stofelor; 12 morĭ de apă; 3 cariere de piatră; 3 vărărĭĭ; un cazan pentru fabricat rachiŭ de drojdie. Sunt 5 fierarĭ, 5 dogarĭ, şi 12 stolerĭ.

Budgetul comuneĭ e de 8560 leĭ şi 60 banĭ la venitурĭ şi de 7943 leĭ la cheltuelĭ.

Comunicaţia cu satele vecine se face: prin un drum, ce dă din satul Calul prin satul Săvineşti în şoseaua mixtă Piatra-Bacău; prin un drum, ce dă din satul Calul, în drumul ce duce de la satul Iapa la Roznovul (punînd în legătură satele Roznovul, Iapa şi Negulești); prin alte drumurĭ naturale, ce pun în legătură satul Iapa cu satul Mastacăul-Negulești, din comuna Mastacăul.

Caluluĭ (Curmătura-), *munte,* în jud. Buzău, com. Mînzălești, cătr. Bustea; face hotar despre com. Lopătari.

Caluluĭ (Dealul-), *deal,* plasa Dumbrava-d.-s., com. Cernătești, jud. Dolj, pe costişea căruia este situată o parte din comună. Este situat în partea de N. a comuneĭ, avînd direcţiunea de la V. spre E. Inălţimea luĭ este aproximativ de 45 m. Este acoperit parte cu cereale şi parte cu tufărişurĭ.

Caluluĭ (Dealul-), *deal,* o prelungire a dealuluĭ Bordea, din com. Mogoşeşti, plasa Stavnicul, jud. Iaşi.

Caluluĭ (Dealul-), *vîrf de deal,* com. Valea-Lungă, pl. Prahova, jud. Prahova, numit astfel, se zice, de la un cal ce s'ar fi găsit legat aci de hoţĭ.

Caluluĭ (Gîrliţa-), *pîrîŭ,* izvoreşte din raionul com. Star-Chiojdul, plasa Teleajenul, jud. Prahova, şi se varsă în gîrla Brădetul, tot în raionul com. Star-Chiojdul. Curge de la N.-E. spre S.-V.

Caluluĭ (Izvorul-), *izvor,* judeţul Buzău; iese din muntele Podul-Caluluĭ şi dă în Bisca-Mare.

Caluluĭ (In-Muchia-), *colină,* acoperită de izlaz, în com. Lopătari, jud. Buzăŭ.

Caluluĭ (Malul-), *colină,* în com. Vintilă-Vodă, în apropiere de izvorul Foltea, jud. Buzăŭ.

Caluluĭ (Malul-), *deal,* în jud. R.-Sărat, plaiul Rîmnicul, com. Chiojdeni. Se desface din dealul Măgura; brăzdează partea de V. a comuneĭ; se sfîrşeşte în rîul Motnăul. Este acoperit cu păşunĭ şi pădurĭ. Vara sunt aci stîne de oĭ.

Caluluĭ (Malul-), *munte,* în jud. R.-Sărat, plaiul Rîmnicul, com. Bisoca. Se desface din muntele Ulmuşorul; se întinde spre E., printre rîul Rîmnicul-Sărat şi afluentul săŭ, Pîrîul-Sărĭĭ. Este acoperit cu întinse pădurĭ şi păşunĭ. Vara sunt pe el stîne de oĭ.

Caluluĭ (Movila-), *movilă,* jud. Brăila, situată la E. de com. Ciacărul, pl. Balta, şi la o depărtare de 2 kil. de dînsa.

Aci, se zice, că a plesnit calul Turculuĭ însărcinat cu hotărnicia raieleĭ Brăila. Plesnind calul, Turcul şi-a luat şeaua în spinare şi s'a dus pănă la japşa Cenuşaruluĭ şi apoĭ de aci cu luntrea pănă la Dunăre.

www.dacoromanica.ro

Caluluĭ (Movila-), *movilă*, pe coasta de S.-E. a munteluĭ Istriţa; face hotar între moşia statuluĭ, Sf. Gheorghe şi proprietatea moşnenilor din com. Breaza, judeţul Buzăŭ.

Caluluĭ (Pădurea-). (Vezĭ Valea-Marculuĭ, *pădure*, jud. Vîlcea).

Caluluĭ (Piscul-), *colină*, în jud. Buzăŭ, com. Piclele, căt. Berca, în marginea pădureĭ statuluĭ, Sforile-Banuluĭ.

Caluluĭ (Piscul-), *pisc*, pl. Amaradia, com. Valea-Bouluĭ, jud. Dolj.

Caluluĭ (Piscul-), *pisc*, comuna Mădulari, pl. Cerna, jud. Vîlcea.

Caluluĭ (Pîrîul), *mic afluent*, al pîrîuluĭ Suha-Mică, în com. Mălini, jud. Suceava.

Caluluĭ (Podul-), *măgură mare*, avînd înălţimea de 1425 metri, parte ţiind de moşia Penteleul, parte de moşia Tega şi parte al moşnenilor din Nehoiaşul, jud. Buzăŭ. Vîrful săŭ e acoperit de o întinsă şi excelentă păşune, iar poalele de păduri de brad şi de molift. Este avut în afene. Vara se aduc aci de la 5000—8000 oĭ, cărora le procură iarbă în abundenţă. Are o căşărie, al căreĭ produs se vinde în comerciŭ tot sub numele de brînză de Penteleu. Priveliştea ce se desfăşoară ochilor după vîrful săŭ, e din cele maĭ frumoase. Mulţĭ suferinzĭ de piept adăpostiţĭ la stînele de aci şi umbriţĭ de secularele păduri de brazĭ, îşĭ găsesc adesea uşurarea. E punct trigonometric de observaţie.

Caluluĭ (Podul-), fost *picket militar* de iarnă, jud. Buzăŭ, situat între Căşoca-Mare şi Izvorul-Caluluĭ, în partea de V. a poalelor măguriĭ Podul-Caluluĭ.

Caluluĭ (Podul-), *întins platoŭ*, între comunele Lopătari şi Minzăleşti, jud. Buzăŭ, acoperit cu păduriĭ.

Caluluĭ (Privalul-), *braţ*, în pl. Ialomiţa-Balta, insula Balta, teritoriul com. Găiţa, jud. Ialomiţa.

Caluluĭ (Valea-), (Cacă-Iapa), *izvor*, între comunele Cernăteşti şi Mărăcineni, jud. Buzăŭ; se scurge în rîul Buzăŭ.

Caluluĭ (Valea-), *vale*, pl. Amaradia, comuna Valea-Bouluĭ, judeţul Dolj.

Caluluĭ (Valea-), *vale*, com. Bucovul, plasa Cricovul, judeţul Prahova.

Calvini, *com. rur.*, în pl. Buzău, jud. Buzăŭ, situată pe ambele maluriĭ ale rîuluĭ Bîsca-Chiojduluĭ, la o distanţă de Buzăŭ de 51 kilometri. Limitele sale sunt: la N., începe din muntele Cetăţuia, care o desparte de com. Cătina şi merge spre Vîrful-Cornetuluĭ, de unde se lasă spre N.-E., prin munţiĭ Teişul şi Poenari, pănă la culmea Brădetuluĭ; de aci urmează apa Bîsca-Chiojduluĭ, pănă lîngă cătunaşul Ţoca, com. Mărunţişul. La S., trece Bîsca şi urcă pe colinele din pădurea Cislăul pănă în muntele Salcia, care face hotar între cătunele Cislăul, Calvini şi jud. Prahova. La V., începînd din muntele Salcia, o ia pe slemnea munteluĭ Fătuleşti, ajunge în vîrful munteluĭ Trenul şi de aci în vîrful munteluĭ Şeaua-Draculuĭ, de unde se lasă pe slemnea dealuluĭ Cărbuneşti, urcă în Vîrful Zboiuluĭ, apoĭ coboară în Valea-Zeletinuluĭ, pe care, urmîndu-l puţin albia, îl trece; urcă apoĭ muntele Cacaleţi, se lasă în jos în dreptul căt. Slobozia, trece Bîrsca, pe la malul Pieiĭ şi urcă în muntele Cetăţuia. Suprafaţa sa este de 4240 hect., din care 280 arabile, 1890 pădure, 315 fineţe, 580 izlaze, 7 viĭ, 193 livezĭ şi 968 sterp. Proprietăţile maĭ însemnate, coprinse pe teritoriul acesteĭ comune, sunt Marcociul, Cetăţuia, Siliştea, Vereşul, Bîsceni-d.-j., Bîsceni-d.-s., Fătuleasca, Cerbul, Turburea, Huma şi Brăduleţul, maĭ toate ale moşnenilor d'avălmaşĭ, din carĭ Homoriceanul, Săseni şi Cărbunesti cu părţĭ maĭ marĭ, apoĭ vin moşnenii: Calvini, Fătuleşti, Popeşti, Bociocesti şi Bîsceni. Terenul este accidentat, fiind format maĭ mult din coline pietroase. Malul stîng al Bîsceĭ, în urma tăiereĭ pădurilor, a devenit un vast prund. E avută în substanţe minerale, maĭ cu seamă în fier şi piatră de var, din care cea după Valea Seacă este renumită. Producţiunile principale sunt lemnele de construcţiunĭ şi ţuica. Agricultura e mărginită numaĭ la cultura porumbuluĭ, care nu poate îndestula localitatea. Ca industrie proprie are olăria, dar încă primitivă. Sunt 10 morĭ şi o pivă. Comerţul constă maĭ mult în transporturĭ. Are 5 tîrguriĭ: la 7 Ianuarie, 25 Martie, Moşii, 27 Iulie şi 30 Noembrie. Cale de comunicaţie are valea rîuluĭ Bîsca, care pe alocurea e şoseluită, dar care se întrerupe orĭ de cîte orĭ apa vine mare.

Vite are: 527 boĭ, 284 vacĭ, 153 viţeĭ, 3 bivolĭ, 30 caĭ, 15 epe, 9 mînjĭ, 680 oĭ, 354 capre, 5 asinĭ şi 269 porcĭ. Stupĭ sunt 40.

Comuna e formată din cătu-

www.dacoromanica.ro

nele Bîsceni-d.-j., Bîsceni-d.-s., Calvini, Frăsinetul, Iorgulești, Olari, Slobozia, Valea-Seacă și Zeletinul. Populația sa este de 2370 loc., din carĭ bărbațĭ însurațĭ 468, neînsurațĭ 95, văduvĭ 66, băeți 634, femeĭ măritate 468, văduve 84, fete 555, care trăesc în 569 case. Străinĭ sunt 2 Grecĭ și 1 Bulgar. Meșteșugarĭ sunt: 49 lemnarĭ, 3 tîmplarĭ, 2 cojocarĭ, 10 rotarĭ, 2 fierarĭ, 1 brutar, 18 vărarĭ și 3 olarĭ. Media nașterilor e de 57, a deceselor de 40 și a căsătoriilor de 14. Populația crește cu o medie anuală de 17 suflete.

Comuna are: 457 contrib., din care 105 comercianțĭ Romînĭ și un străin.

Budgetul e de 3995 leĭ.

Comuna are o școală în cătunele Bîsceni-d.-s., Calvini și Bîsceni-d.-j., deservite de 2 preoțĭ și 3 cîntăreți. Catedrala e cea cu hramul Sf. Voevozĭ, din comuna Bîsceni-d.-j. (V. Bîsceni-Săseni, biserică), importantă prin arhitectura eĭ. Cîrciumĭ are 12. Casele locuitorilor sunt în genere bune; sunt de observat maĭ cu seamă ale proprietarilor și moșnenilor fruntașĭ, maĭ cu seamă ale Săsenilor, care de și acum maĭ mult în ruine, amintesc încă de bogăția, pe care această ceată o avea în secolul trecut.

Inceputul acesteĭ comune datează cam din jumătatea secoluluĭ al XVII-lea. Cînd maĭ mulțĭ Sașĭ, deveniți Calvinĭ și persecutațĭ în Ungaria, fură primițĭ aci ca colonĭ, rămașĭ izolațĭ, trecură la ortodoxizm. Parte din eĭ știură să se ridice peste nivelul celor-l-altĭ și, în curînd, apar în acte cu numele de boeriĭ Săseni, deosebindu-se prin faptele lor lăudabile. Azĭ sunt contopițĭ în masa poporuluĭ.

Calvini, *cătun*, al com. Calvini, județul Buzău, situat pe malul stîng al rîuluĭ Bîsca-Chiojduluĭ și udat prin mijloc de Valea-Humeĭ. Are 560 loc. și 141 case. De dînsul sunt alipite cătunașele Olari și Frăsinetul.

Calvini, *numire*, ce se dă moșiilor Siliștea și Vereșul, ale moșnenilor Fătulești, jud. Buzău.

Cama, *gîrlă*, ramură din Dunăre, ese din acest fluviŭ din dreptul satuluĭ Slobozia, județul Vlașca, separă domeniul Giurgiuluĭ de proprietatea Paraipani, se varsă în Dunăre la Zeta și Ostrovul în dreptul cetățueĭ Sf. Gheorghe, după ce primește pe dreapta Gîrla-Mare.

Camara, *gîrlă*, ese din Dunăre și dă în lacul Mahăruluĭ, în jos de satul Paraipani, jud. Vlașca.

Camara, *mahala*, în jud. Mehedinți, pl. Cîmpul; ține de com. rur. Pristolul.

Camara, *pichet* de graniță, în jud. Mehedinți, pl. Cîmpul, pe teritoriul com. rur. Pristolul, la marginea Dunăreĭ.

Camber, *sat*, în jud. Tulcea, pl. Babadag, cătunul comuneĭ Armutlia. Este așezat în partea nordică a plășeĭ și în cea sud-estică a comuneĭ, la 4 kil. spre S.-E. de reședință, Armutlia, nu departe de malul drept al pîrîuluĭ Taița. Intinderea teritoriuluĭ cătunuluĭ este de 700 hect., din carĭ 25 hect. ocupate de vatra satuluĭ. Populațiunea este de 60 fam., cu 280 suflete, Bulgarĭ în maioritate și Romînĭ. Pămîntul este în parte mlăștinos, în parte bun pentru cultivarea pămîntuluĭ. Printr'însul trece drumul comunal Babadag-Armutlia.

Camber-Tepesi, *deal*, în jud. Tulcea, pl. Măcin, com. Coium-Punar. Este o ramificațiune a dealuluĭ Ghiun-Ghiurmeș. Are o direcțiune generală de la N.-E. spre S.-V.; brăzdează partea sudică a plășeĭ și centrală a comuneĭ. Pe la poalele sale estice curge pîrîul Cana-Mișea. Pe muchie merge drumul vecinal Coium-Punar-Aiorman. Este acoperit cu pădurĭ puține și fînețe.

Camberul, *pădure*, în pl. Ialomița-Balta, insula Balta, com. Vlădeni, jud. Ialomița. Face parte din pădurea Vlădeni. Are o suprafață de 200 hect., împreună cu pădurea Sitele. Esențe: salcie și plop.

Camburul, *cătunaș* al comuneĭ Colți, jud. Buzău. Are 60 loc. și 16 case.

Cameghila, *movilă*, în jud. Dorohoiu, pe care unĭĭ o numesc Cham-Moghila, adică Movila-Hanuluĭ-Tătărăsc, iar altĭĭ Camne-Moghila, nume slavon, care în romînește însemnează Movila-de-Piatră. Este în pădure, spre S.-V. de satul Zvorăștea, com. cu acelașĭ nume, pl. Berhometele. Are aproape 1070 m. periferie la bază și 220 m. înălțime.

Camen (Măgura-luĭ-), *măgură*, jud. Teleorman, la Estul moșieĭ Suhaia, pe laturea despărțitoare de moșia Traista.

Camena, *sat*, în jud. Tulcea, pl. Istriuluĭ, căt. com. Ciamurlĭ-d.-s. E situat în partea nordică a plășeĭ, și cea nord-vestică a comuneĭ, pe pîrîul Camena. Satul

www.dacoromanica.ro

ocupă 75 hect. Populația este de 65 familiĭ, saŭ 263 suflete, în maioritate Bulgarĭ și cîțĭ-va Romînĭ. Pămîntul e bun pentru pășunat; parte fiind acoperit cu păduri. Ocupația locuitorilor e creșterea vitelor.

Camena, *vîrf de deal*, în jud. Tulcea, pl. Istruluĭ, pe teritoriul com. rur. Ciamurli-d.-s., cătunul Camena. E situat în partea nordică a plășeĭ și esticĕ a comuneĭ. Are 180 m. înălțime. E punct trigonometric de observațiune de rangul al 3-lea. Domină asupra pîrîuluĭ Slava-Rusească și asupra drumuluĭ comunal Ciamurli-d.-j., Slava-Rusească. Este de natură pietroasă, de unde și numele său turcesc, ce însemnează stîncă.

Camena, *pîrîŭ*, în jud. Tulcea, pl. Istruluĭ, pe teritoriul comuneĭ rur. Ciamurli-d.-s., cătunul Camena. Izvorește din poalele orientale ale dealuluĭ Ciamurli; se îndreaptă spre E., avînd o direcțiune generală de la V. la E., udînd partea nordică a plășeĭ și a comuneĭ; curge pe la poalele dealuluĭ Pietrosul, și, după un curs de 5 kil., merge de se varsă în pîrîul Slava-Rusească, pe dreapta, ceva maĭ sus de satul Caugagia, după ce maĭ întĭiŭ trece prin satul Camena.

Camena, *munte*, în jud. Mehedinți, plaiul Cerna; ține, în parte, de teritoriul plaiuluĭ Cloșani.

Camena, *pîrîŭ*, în jud. Mehedinți, plaiul Cloșani; izvorește din poalele muntelui Camena, și se varsă în rîul Bahna.

Camînca, *cătun*, jud. Bacău, pl. Munteluĭ, com. Brusturoasa; formează trup cu satul Brusturoasa.

Camînca, *vîrf de deal*, jud. Bacăŭ, pl. Munteluĭ, com. Brusturoasa, lîngă satul Brusturoasa.

Camînca, *vale*, jud. Bacăŭ, pl. Munteluĭ, com. Brusturoasa; începe la poalele munteluĭ Tarcăul și se înclină în direcția sudică, unde se confundă cu Valea-Trotușuluĭ.

Camînca, *pîrîŭ*, jud. Bacău, pl. Munteluĭ, com. Brusturoasa, pe teritoriul cătun. Brusturoasa; izvorește din muntele Tarcăul, curge prin valea cu același nume și se varsă în Trotuș, pe stînga, la satul Camînca, după un curs de 6.25 kil.

Camnița, *braț* al Dunăreĭ, în pl. Borcea, insula Balta, jud. Ialomița, curge pe teritoriul comunelor: Tonea, Roseți-Volnași și Dichiseni.

Camnița și Scurta, *păduri*, situate în jud. Brăila, pl. Balta. Se mărginesc la E. cu iezerul Ulmul și la V. cu iezerul Mareș. Suprafața: 7 ½ hect. Esență: salcie.

Camuga, *pîrîŭ*, pl. Munteluĭ, jud. Bacău. (V. Camînca).

Cana-Mișea, *pîrîŭ* mic, pl. Măcin, jud. Tulcea, pe teritoriul com. și cătun. Coium-Punar. Ia naștere din poalele meridionale ale culmeĭ de dealurĭ Ghiun-Ghiurmeș; se îndreaptă spre S. avînd o direcțiune generală de la N.-E. spre S.-V.; curge pe la poalele estice ale dealuluĭ Camber-Tepesi, brăzdînd partea sudică a plășeĭ și a comuneĭ și, după un curs de 4 kil., merge de se aruncă în pîrîul Coium-Punar, la limita județuluĭ. La început curge prin o pădurice, apoĭ prin o vale frumoasă, de-alungul căreia merge drumul comunal Cîrjilar-Aigăr-Ahmet, din jud. Constanța.

Canagic-Bair, *deal*, în jud. Tulcea, pl. Babadag, pe teritoriul com. rur. Nalbant și al cătunuluĭ Trestenic. Se desface din dealul Carcaman-Bair; se întinde spre E., avînd o direcțiune generală de la N.-V.-E., brăzdînd partea nordică a plășeĭ și vestică a comuneĭ; se întinde de-alungul maluluĭ drept al văeĭ Cărbunăria (saŭ Izvorul-Taița), avînd la poalele sale estice satul Trestenic. Are 120 m. înălțime. E punct trigonometric de observație de rangul al 3-lea. Natura sa este stîncoasă. Pe la poalele sale vestice, trec drumurile comunale ce duc la Nalbant, Trestenic, Baș-Chioi, Ali-Bei-Chioi și Acadîn. Din el își ia naștere pîrîul Ormangicula. Se prelungește cu dealul Ghel-Tepe. Este acoperit numaĭ cu pășunĭ și fînețe.

Canapa, *baltă*, pl. Cîmpul, com. Ciuperceni, jud. Dolj, ce ține de Balta-Arceluluĭ. Se găsește lîngă pichetul Canapa.

Canapa, *ostrov*, în Dunăre, plasa Cîmpul, com. Ciuperceni, jud. Dolj.

Canapa, *pichet*, pl. Cîmpul, com. Ciuperceni, jud. Dolj.

Canara, *sat*, în jud. Constanța, pl. Constanța, cătun. comuneĭ Palazul, situat în partea centrală a pl. și cea de N. a com., la 3 kil. spre N.-V. de cătun. de reședință, Palazul-Mare, la marginea de V. a laculuĭ Siut-Ghiol și în fața Insuleĭ-lui-Ovidiu, este închis la nord de către niște ridicăturĭ stîncoase, iar la V. de dealul Duran-Bair. Acest sat maĭ îna-

www.dacoromanica.ro

inte era construit mai spre S.; fiind distrus, a fost construit din nou de Bulgari mai spre N. și în golful laculuĭ Siut-Ghiol.

Suprafața sa este de 3500 hect., dintre care 85 hect. sunt ocupate numaĭ de vatra satului și de grădinĭ cu 100 case.

Populațiunea sa este de 105 familiĭ, cu 420 suflete și se ocupă maĭ ales cu pescăria. Șoseaua națională Constanța - Babadag trece pe la V., iar un drum comunal pleacă spre S.-V. la Horoslar. Aci e un oficiŭ telegrafo-poștal sucursal.

Canara, *vale*, în jud. Constanța, pl. Hîrșova, pe teritoriul com. Topalul, cătunul Boazgicul. Se desface din ramificațiunile de V. ale dealuluĭ Erchesc; se îndreaptă spre S.-V. brăzdînd partea de V. a pl. și a com. și partea de N. a căt. Boazgicul; se deschide în Dunăre, la 2 kil. de ruinele Cala-Chioi. Este mărginită la N. de valea Cala-Chioi și la S. de Valea-Zăvolului și este străbătută de drumul Boazgic-Topalul.

Canara-Baba, *deal*, în județul Tulcea, pl. Babadag, pe teritoriul com. urbane Babadag. Se desface din dealul Coium-Baba. Se întinde spre N., într'o direcțiune generală de la S.-V. spre N.-E., printre pîrîul Babadag și Pîrîul-Nucilor, brăzdînd partea de E. a pl. și a com. Se termină la vîrful Sultan-Tepe, de 60 m., ale căruĭ poale se oglindesc în albăstriile ape ale iezeruluĭ Babadag. Este tăiat de șoseaua județeană Babadag-Enisala - Jurilovca. Se prelungește spre E. cu dealurile Molfa și Calabalîc-Bair. Este acoperit cu fînețe și pădurĭ.

Canara-Bair, *deal*, jud. Constanța, în pl. Constanța, pe teritoriul com. rur. Murfatlar. Se desface din dealul Mangala-Culac-Bair; se îndreaptă spre V. cu o direcțiune de la S.-E. spre N.-V., printre valea Mezarlîc-Ceair și dealul Cesme-Culac-Bair; brăzdează partea de V. a pl. și cea de E. a com., făcînd hotar între com. Murfatlar și Omurcea. Este acoperit cu fînețe și semănăturĭ. Pe la poalele sale nordice trece calea fierată Cernavoda - Constanța, iar pe la S. este străbătut de Valul-luĭ-Traian.

Canara-Ceair, *deal*, în jud. Tulcea, pl. Babadag, pe teritoriul com. rur. Atmagea. Se desface din dealul Ghiobilche; se întinde spre E., avînd o direcțiune generală de la V. spre E., brăzdînd partea de V. a pl. și cea de N. a com. Merge dealungul văeĭ Musafir-Culac. Are o înălțime de 273 m. Se prelungește spre răsărit în dealurile Iasi-Orman și Eschili-Orman. Pe la poalele sale sudice trece drumul comunal Baș-Chioi-Atmagea. Este acoperit cu pădurĭ și puține pășunĭ pe la poale.

Canara-Ceair, *vale*, jud. Constanța. Poartă, pe teritoriul com. bulgărești, Cranova, și pe teritoriul bulgăresc al com. din Dobrogea, Para-Chioi, cu alte cuvinte de la începutul său, în poalele de N. ale dealuluĭ Uzum-Bair și pînă la hotarul către Dobrogea, numele de Dermen-Ceair, de la hotar ia și pe cel de Satis - Chioi - Ceair. Malurile sale sunt în general înalte și stîncoase. Dealurile printre care merge sunt: Ciriagi-Iol-Bair la Vest, Siran - Culac - Bair la E Printr'însa merge drumul comunal ce duce de la Cranova în Bulgaria.

Canara-Ceair, *vale*, în jud. Tulcea, pl. Babadag, pe teritoriul com. Atmagea. Poartă și numele de Musafir-Culac. Se varsă în valea Baș-Chioi. Intîiul său nume e Ghiobilche, al 2-lea e acesta și al 3-lea Musafir-Culac. Curge pe la poalele dealuluĭ Ghiobilche. Face hotar între com. Atmagea (plasa Babadag) și Orta-Chioi (Tulcea). E tăiată de drumul comunal Atmagea-Cineli. Primește pe stînga valea Emir-Asan-Culac.

Canaraua - de - Piatră, întinsă *culme de piatră*, în partea de N.-E. a căt. Bogdănești, com. Gornetul-Cuib, pl. Podgoria, jud. Prahova, care merge pînă în culmea dealuluĭ Năstăsoaia. In această culme se găsește cea maĭ bună piatră de construcție. Nu s'a pus încă în exploatare.

Canat-Calfa, *sat*, în jud. Tulcea, pl. Măcin, căt. com. Coium-Punar, situat în partea răsăriteană, la 3 kil. spre E. de reședință, pe pîrîul cu același nume. Are o întindere de 680 hect., din carĭ 15 hect. sunt ocupate de vatra satuluĭ. Populația este romînească și compusă din 56 familiĭ, cu 237 suflete. Locuitoriĭ se ocupa maĭ mult cu creșterea vitelor, căcĭ pămîntul e puțin propriŭ agriculturei.

Canat-Calfa, *deal*, în jud. Tulcea, pl. Măcin, pe teritoriul comuneĭ Coium - Punar, și pe al cătunuluĭ său Canat-Calfa. Este o ramură orientală a dealuluĭ Ghiun-Ghiurmeș. Se întinde spre V., avînd o direcțiune generală de la S.-E. spre N.-V.; brăzdează partea sudică a plășeĭ și cea estică a comuneĭ; se întinde printre pîrîul Ai-Orman și afluentul său, valea Canat-Calfa, făcînd ca malurile lor să fie în-

www.dacoromanica.ro

nalte şi rîpoase. Pe muchea-ĭ merge hotarul dintre judeţele Tulcea şi Constanţa. El este acoperit în mare parte cu păduri întinse şi frumoase, iar pe poale cu păşuni bogate. Este întretăiat de drumurile vecinale Orumbei (Constanţa), Ai-Orman, Orumbei-Cîrjelari.

Canat-Calfa, *pîrîŭ*, în jud. Tulcea, pl. Măcin, pe teritoriul comuneĭ Coium-Punar şi pe acela al cătunuluĭ său Canat-Calfa. Işĭ ia naştere din poalele nordice ale şiruluĭ de dealurĭ Ghiun-Ghiurmeş; se îndreaptă spre E., avînd o direcţiune generală de la S. la N.-V. descrie un semi-cerc, trece prin cătunul Canat-Calfa, prin păduri şi după un curs de 3 kil., după ce a brăzdat partea sudică a plăşeĭ şi nordică a comuneĭ, se aruncă în pîrîul Ai-Orman, pe stînga, puţin maĭ sus de satul Ai-Orman. Malurile sale sunt înalte şi rîpoase. Pe valea lui merg drumurile vecinale Ai-Orman, Canat-Calfa şi Cîrjelari-Canat-Calfa.

Candrea, *deal*, com. Bivolari, pl. Turia, jud. Iaşi. Este o continuare a şiruluĭ de dealurĭ ce vine din jud. Botoşani şi care se prelungeşte prin partea de V. a com. sub numirile: Candrea, Ieparia şi Tarcea. Se lasă spre Sud, paralel cu rîul Prut, formînd pe de o parte culmea văeĭ acestui rîŭ, iar pe de alta diferite văişoare şi anume: Rediacul, Hamoşinoilor, Hodoroabeĭ, Juncanilor, Buzduganul, Tarceĭ, Izvoarele, Todiroaeĭ şi Candrea.

Candrea, *pîrîŭ*, format din scurgerea unor iazurĭ, din com. Bivolari, pl. Turia, jud. Iaşi. Curge spre S.-E. şi formează iazul din satul Burueneşti.

Candrea, *vale*. (Vezĭ Candrea, deal, jud. Iaşi).

Canela, *sat*, jud. Ilfov, face parte din com. rur. Căciulaţi, pl. Znagovul. Este situat la E. de Căciulaţi, între Valea-Pociovalişteа şi pădurea Grădiştea.

Se întinde pe o suprafaţă de 345 hect., cu o populaţiune de 179 locuitorĭ.

Din teritoriul satuluĭ, d. D. Solacolu are 200 hect. şi locuitoriĭ 145 hect. Proprietarul cultivă 184 hect. (restul pădure). Locuitoriĭ cultivă 138 hect. (7 rămîn sterpe).

Are o biserică, cu hramul Adormirea, deservită de 1 preot şi 1 cîntăreţ. Comerciul se face de 1 cîrciumar.

Numărul vitelor este de 107 vite marĭ şi de 307 vite micĭ.

Canela, *sat*, jud. Ilfov, face parte din com. rur. Ştubeiul-Orăşti, pl. Dîmboviţa. Are o suprafaţă de 153 hect., proprietatea d-neĭ Elena Caramalîu, şi o populaţie de 40 locuitorĭ.

Din tot terenul, se cultivă 53 hect. (25 rămîn sterpe şi 75 pădure). In raionul satuluĭ este 1 pod stătător şi o moară cu apă.

Numărul vitelor marĭ este de 44 şi al celor micĭ de 6.

Comerciul se face de 1 cîrciumar.

Canela, *moară*, plasa Dîmboviţa, jud. Ilfov. (Vezĭ Postăvari).

Canela, *coamă de deal*, pl. Trotuşul, jud. Bacău.

Cangea, *vale*, în pl. Borcea, teritoriul comunelor Jegălia şi Gîldăul, jud. Ialomiţa.

Canja, *fîntînă*, com. Foleşti-d.-s., pl. Horezul, jud. Vîlcea.

Canlî-Bugeac, *com. rur.*, în judeţul Tulcea, pl. Babadag, situată în partea sud-estică a judeţuluĭ, la 55 kil. spre S. de oraşul Tulcea, capitala judeţuluĭ, şi în partea de S. a plăşeĭ, la 20 kil. spre S.-E. de oraşul Babadag, reşedinţa plăşeĭ.

Numele său este turcesc şi vine de la cuvintele *canlî* = sîngeros şi *bugeac* = colţ, decĭ colţ sîngeros, în amintirea uneĭ lupte, întîmplată aci.

Hotarul amănunţit al comuneĭ este următorul: plecînd de la poalele movileĭ Visterna, se îndreaptă în linie direc.ă spre S., taie dealul Visterna, urmează valea Mil-Vel-Culac, trece printre satele Ciamurli-d.-j. şi Canlî-Bugeac, taie cîmpia Tatlî-Suhat, iezerul cel mic Goloviţa, stuful său înconjurător, oprindu-se la poalele nordice ale dealului Cara-Burun; de aci o ia direct spre E., prin tufiş, intră în marele iezer Goloviţa şi după 8 kil. de lungime se îndreaptă spre N., tăind iezerul Goloviţa, trece printre satele Jurilovca şi Paşa-Cîşla, de unde o ia spre N.-V., taie valea Mil-Vel-Alciac, dealul Buiuc-Orman-Bair, valea Ceeliu-Chioi, ajungînd iarăşĭ la movila Visterna de unde a plecat. Forma luĭ e aceea a unuĭ pătrat neregulat. Lungimea sa e de 35 kil. şi întinderea sa de 78 kil. pătraţĭ, saŭ 7800 hectare.

Comuna se învecineşte la N. cu cătunul Visterna (al com. Enisala), la S. cu iezerul Goloviţa, la V. cu com. Ciamurli-d.-j., de care se desparte prin valea Mil-Vel-Culac, şi la E. cu comuna Jurilovca.

Relieful soluluĭ e puţin accidentat, comuna fiind situată pe marginea lacurilor. Ca dealurĭ avem: dealul Buiuc-Orman-Bair (186 metri), acoperit cu tufăriş la N.; dealul Visterna (52 me-

www.dacoromanica.ro

tri) la V., acoperit cu fineţe; dealul Ac-Topraclac, la N.-E. de satul Canlî-Bugeac, acoperit cu semănăturĭ. Movile sunt numeroase şi naturale; maĭ principale sunt: Movila-Neagră (65 metri), la N.-E. de cătunul de reşedinţă şi movila Visterna, la N.-V., ambele acoperite cu verdeaţă. La S.-V. se află cîmpia de păşune, numită Tatlî-Suhat.

Ape curgătoare nu trec prin comună. Sunt numaĭ nişte văĭ, carĭ aŭ apă numaĭ în timpurĭ ploioase; maĭ însemnate: Mil-Vel-Alciac la E. şi Mil-Vel-Culac la V. Bălţĭ avem: iezerul Goloviţa, o parte vestică a laculuĭ Razelm, şi un alt iezer, numit tot Goloviţa, continuaţie a celuĭ dintîiŭ. Stuful care le înconjoară precum şi pescuitul din lacurĭ, de pe o întindere de 1700 hect., aduc statuluĭ un venit maĭ bine de 10000 leĭ.

Cătunurĭ carĭ o formează sunt: 1. Canlî-Bugeac, reşedinţă, la V., la 800 metri depărtare de Goloviţa-Mică, pe cîmpia Tatlî-Suhat. 2. Paşa-Cîşla, (Cîşla saŭ Tîrla-Paşiĭ), la 4 kil. spre E. de reşedinţă, pe ambele malurĭ ale văeĭ Mil-Vel-Alciac.

Intinderea totală a comuneĭ este de 7800 hect., din carĭ 1700 hect. ocupate de bălţĭ şi stuf, 284 hect. ocupate de vetrele celor 2 sate (Canlî-Bugeac şi Paşa-Cîşla); 5498 hect. aparţin locuitorilor. Statul, afară de bălţĭ, maĭ are 180 hect., dinpreună 120 hect., plantaţia comuneĭ.

Populaţiunea e amestecată şi compusă din Romînĭ, Ruşĭ şi Bulgarĭ. Sunt 270 familiĭ, cu 1338 suflete, din carĭ: Romînĭ sunt 88 familiĭ, cu 480 suflete; Ruşĭ, 39 familiĭ, cu 185 suflete şi Bulgarĭ, 143 familiĭ, cu 673 suflete. Sunt: 675 bărbaţĭ, 643 femeĭ, 498 căsătoriţĭ, 179 necăsătoriţĭ; 221 copiĭ în vîrstă de şcoală; sunt 259 contribuabilĭ.

Instrucţiunea se predă într o singură şcoală mixtă, fondată de locuitorĭ în 1880. Are 10 hect. pămînt, un singur învăţător. In 1893—94 aŭ fost 120 elevĭ înscrişĭ.

Sunt două biserică: una în cătunul de reşedinţă, Canlî-Bugeac, cu hramul Sf. Voevozĭ, zidită, în 1880, de Romînĭ carĭ aŭ venit aci; acum e refăcută. Are 10 hect. pămînt, un preot şi un cîntăreţ. In cătunul Paşa-Cîşla se află a doua; are ca hram Aducerea-Moaştelor-Sf.-Nicolae; este în stare bună; a fost fundată în 1842 de locuitorĭ; are un preot şi un cîntăreţ.

Calitatea pămîntuluĭ e bună, de coloare galbenă. Se seamănă grîŭ, orz, ovăz, paiug, porumb, etc. In 1893—94, semănăturile aŭ fost: grîŭ, 1006 hectare cu 3018 hectol., orz, 1742 hect. cu 13936 hectol., ovăz, 248 hect. cu 2232 hectol., meiŭ, 140 hect., porumb, 254 hect.; în total avem: 3400 hect. loc arabil, 2100 păşunĭ şi fineţe, 126 hect. tufăriş, restul bălţĭ şi stuf.

Locuitoriĭ aŭ 205 pluguri şi 2 maşinĭ de secerat; 5478 capete de vite, din carĭ: 517 boĭ, 264 vacĭ, 79 bivolĭ, 309 caĭ, 256 epe, 15 asinĭ, 3166 oĭ, 248 berbecĭ, 624 porcĭ. Pescăria e una din principalele ocupaţiunĭ a locuitorilor din Paşa-Cîşla. Industria e neînsemnată. Sunt: 2 croitorĭ, 2 cojocarĭ, 3 lemnarĭ, 2 fierarĭ. Sunt 13 morĭ de vînt. Comerţul e activ. Se exportă vite, lînă, peşte şi se importă manufactură şi instrumente agricole. Sunt 6 comercianţĭ, din carĭ 2 băcanĭ şi 4 cîrciumarĭ.

Budgetul comuneĭ este la venitурĭ ca şi la cheltuelĭ de 6105 leĭ.

Căĭ de comunicaţie sunt drumurile comunalc carĭ duc la Jurilovca, Ciamurli-d.-j., Caraman-Chioi, Visterna şi Babadag.

Această comună a fost fundată de Turcĭ şi locuită de ei şi Cerchezĭ până la anul 1878, cînd aŭ emigrat. Se zice, că înainte, la nunţĭ cerchezeştĭ, cînd întîlneaŭ aceste procesiunĭ de nuntă, trebuia orĭ-cine să se abată şi să le lase drumul liber. Intîlnindu-se două nunţĭ în acest loc, şi nevrînd nicĭ una să se dea la o parte, după cum e obiceiul, nuntaşiĭ s'ar fi luat la ceartă şi la bătaie, şi aşa de cruntă a fost că n'a rămas nicĭ unul viŭ. De aci vine, spun locuitoriĭ, numele acesteĭ comunĭ de colţ sîngeros.

Canlî-Bugeac, *sat*, în jud. Tulcea, pl. Babadag, cătun de reşedinţă al com. Canlî-Bugeac, aşezat în partea de V. a comuneĭ, nu departe de iezerul Goloviţa. Are o întindere de 4020 hect., din carĭ: 172 hect. vatra comuneĭ, 3613 hect. ale locuitorilor, 143 hect. plantaţia comuneĭ, 20 hect. ale statuluĭ, afară de bălţĭ şi stuf, în întindere 800 hect. Populaţiunea e amestecată, compusă din Romînĭ, Ruşĭ şi Bulgarĭ. Sunt 153 familiĭ, cu 755 suflete. Pămîntul e prielnic culturеĭ. Locuitoriĭ se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor, puţinĭ şi cu pescăria. In sat este o biserică şi o şcoală mixtă, a comuneĭ.

Canlî-Ciucur saŭ **Groapa-Sîngeroasă**, *sat*, jud. Constanţa, în pl. Mangalia, cătun comuneĭ Cara-Omer, situat în partea meridională a plăşeĭ şi cea de S.-E. a com., la 4 kil. maĭ spre S.-E. de cătunul de reşedinţă, Cara-Omer. Este situat pe valea Iurtluc, la 1 ½ kil. maĭ spre V. de satul Daulu-Chioi. Are o su-

www.dacoromanica.ro

prafață de 1340 hect., dintre care 27 hect. sunt ocupate de vatra satuluĭ, cu grădinĭ și cu 33 case. Populațiunea sa este de 51 familiĭ, cu 250 suflete, ocupîndu-se maĭ ales cu creșterea vitelor și cu agricultura. Maioritatea populațiuneĭ o formează Bulgariĭ. Drumurĭ comunale duc la Cara-Omer, Mustafoci, Daulu-Chioi și în Bulgaria. Numele acesta și l'a luat de la un măcel, de de mult întîmplat între năvălitoriĭ turcĭ și populațiunea de baștină bulgară, cînd s'a vîrsat mult sînge și s'aŭ distrus multe case, reducînd satul la aproape pe a treia parte din teritoriul săŭ.

Canlî-Dere, *deal*, jud. Constanța, pl. Silistra-Nouă, pe teritoriul comunelor rurale Coșlugea și Gîrlița. Se desface din dealul Coșlugea; se îndreaptă spre V., într'o direcțiune generală de la S.-E. spre N.-V., prin văile Scorci și Canlî-Dere, brăzdînd ast-fel partea de N. a plășeĭ, pe cea vestică a comuneĭ Coșlugea și pe cea estică a comuneĭ Gîrlița; lasă spre V. prelungirile ce poartă numirile de dealurile Taplic și Draca; se ridică la o înălțime de 132 metri în movila Almalî-Cula. Are pe alocurea o natură stîncoasă. Din poalele sale nordice începe valea Canlî-Dere. Este acoperit cu finețe și tufărișurĭ. Pe muchea sa merg drumurile Galita-Lapința, Gîrlița-Coșlugea, precum și drumul județean Ese-Chioi-Lipința.

Canlî-Dere, *vale*, jud. Constanța, pl. Silistra-Nouă, pe teritoriul comuneĭ rurale Cîlnia. Și-a luat numele de la dealul Canlî-Dere, din ale căruĭ poale nord-estice se desface; se îndreaptă spre N., avînd o direcțiune generala de la S.-E. spre N.-V., mergînd printre dealurile Coșlugea și Canlî-Dere, brăzdînd ast-fel partea de N. a plășeĭ și cea de S. a comuneĭ; trece prin satul Cîlnia, de unde începe să ia numele de Valea-Cîlnia și sub acest nume se deschide în Dunăre.

Canlîc-Bair, *deal*, jud. Constanța, pe teritoriul comuneĭ rurale Cara-Murat. Se desface din dealul Bilarlar; se întinde spre răsărit, în o direcție generală de la V. spre E.; brăzdează partea nordică a plășeĭ și a comuneĭ. Are 138 m. înălțime, dominînd satul Cara-Murat. Pe muchea luĭ trece un drum județean: Hîrșova-Constanța. Este acoperit cu semănăturĭ.

Cantacuzino, *numire*, dată moșieĭ Nucul, din com. Boziorul, jud. Buzău.

Cantacuzino, *numire* dată uneĭ *sforĭ de pădurĭ*, ca 50 de hectare, din jud. Buzăŭ, com. Gura-Sărățiĭ, căt. Nenciulești-Moșnenĭ.

Canteĭ (Moșia-), jud. Neamțu. (Vezĭ Șerbești-Canteĭ).

Canteĭ (Pădurea-), *pădure*, în com. Șerbești, pl. Piatra-Muntele, jud. Neamțu, situată despre hotarul Cîrligilor.

Cantemirul, *cătun*, pendinte de com. Bălănoaia, pl. Marginea, jud. Vlașca, pe domeniul Giurgiuluĭ. Acest sat s'a înființat din nou la 1882 cu ocazia împroprietărireĭ însurățeilor; s'a dat atuncĭ pentru 30 însurățeĭ o suprafață de 170 hectare.

Cantocul. (V. Dealul-Mare, com. Sinești, pl. Cîrligătura, jud. Iași).

Cantonul-Bulibești, *pădure*, județul Neamțu. (V. Bulibești).

Cantonul Cenia, *pădure*, în com. Bodești-Precisteĭ, pl. Piatra-Muntele, jud. Neamțu, situată pe terenurile anexeĭ Oșlobeni. Aparține statuluĭ, care încasează o arendă anuală de 2926 leĭ.

Cantonul-Domesniculuĭ, *trup de pădure*, jud. Neamțu. (V. Cantonul-Dosul-Măgureĭ).

Cantonul-Dosul-Măgureĭ, *trup de pădure*, pe cuprinsul com. Pipirigul, pl. de Sus-Mijlocul, jud. Neamțu. Aparține statuluĭ, care pentru dînsul, împreună cu trupul Cantonul-Domesniculuĭ, ia o arendă anuală de 2426 leĭ, 71 banĭ.

Cantorul, *movila*, în jud. Brăila, pe malul drept al rîuluĭ Siret. Servă de hotar între moșia Zlatia și domeniul Brăileĭ, din com. Vădeni.

Capaclia, *balta*, în jud. Tulcea, pl. Isaccea, pe teritoriul com. rur. Nicolițelul, așezată în partea de N. a plășeĭ și a com. Este formată de revărsarile apelor Dunăreĭ, din timpurĭ îndepărtate. Are forma unuĭ dreptunghiu alungit, cu o suprafață de 108 hect., carĭ aparțin statuluĭ. Este inconjurată de 2 părțĭ, la V. și S, cu pădurĭ, la V. cu mlaștinĭ și la E. cu stuf. In vecinătatea eĭ, spre E., se află bălțile Sauna și Rotunda, viile și mănăstirea Sauna. Pe malul nordic merge hotarul dintre com. Nicolițelul și orașul Isaccea. In partea vestică se varsă valea Capaclia. Venitul peșteluĭ săŭ ce se consumă în Isaccea și Nicolițelul aparține statuluĭ.

Capaclia, *pîrîŭ*, de mică însemnătate, în jud. Tulcea, pl. Isaccea, pe teritoriul com. urbane Isaccea. Este format din două

www.dacoromanica.ro

văĭ: una izvorește din poalele estice ale dealuluĭ Cocoșul, alta, numită Valea-Cocoșuluĭ, izvorește din poalele vestice ale dealuluĭ Breazul, se împreună repede, se îndreaptă spre E., avînd o direcțiune generală de la V. spre E., brăzdînd partea de N. a plășeĭ și pe cea de S. a comuneĭ, taie șoseaua județeană Isaccea-Tulcea, pe la kil. 31 și, după un curs de 4 kil., se aruncă în colțul vestic al bălțiĭ Capaclia, formînd o baltă mlăștinoasă la vărsarea sa.

Capanuluĭ (Valea-), *vale,* în raionul com. Jupănești, pl. Rîul-Doamneĭ, jud. Muscel. Se varsă în Valea-Aninoasa.

Capela, *deal,* care înconjură orașul Rîmnicul-Vîlciĭ, în partea de V., jud. Vîlcea. Pe acest deal, Romanii, în unire cu Daciĭ, în urma colonizăreĭ, au ridicat temple pentru cultul zeilor. Chiar azĭ se maĭ vad resturĭ din boul de piatră ridicat în dealul Capela, în onoarea zeuluĭ Apis. Orășeniĭ cunosc această localitate și-ĭ zic: la Boul-de-Piatră. Pe acest deal se văd ruinile unei vechĭ capele catolice.

Capota, *sat,* jud. Bacău, pl. Tazlăul-d.-j., al comuneĭ Gropile, situat pe șesul de pe malul stîng al Trotușuluĭ, la poalele culmeĭ Ciortolomului și la o depărtare de 1500 m. de satul Gropile. In anul 1891, din acest cătun, n'a urmat la școală nicĭ un copil, din ceĭ 7 în vîrstă de școală. Are o biserica catolică, clădită de preotul Ianuș Pătrașcu, la 1884; o cîrciumă. Capĭ de familie sunt 60, suflete 168, din carĭ 75 Ungurĭ. Animale sunt: 12 caĭ, 136 vite cornute, 77 porcĭ și 25 capre.

Capota, *colină,* în jud. Buzău, comuna Niculești, cătunul Petrăchești, pe moșia Cîmpulungeanca.

Capota, *deal,* județul Bacău, pl. Tazlăul-d.-j., comuna Gropile, pe teritoriul satuluĭ Capota.

Capota și Muntele, *moșie,* jud. Bacău, pl. Tazlăul-d.-j., comuna Gropile, despre care Th. Codrescu, în «Buciumul Romîn», zice: «moșie cu părțĭ și rezășească, în care are parte și dumneaeĭ comisoaia Paraschiva, soția raposatuluĭ comis Iancu Ghibănescu; clironomiĭ răposatuluĭ postelniculuĭ Dimitrie Chiriță, și altĭ maĭ mulțĭ răzeșĭ și părtașĭ în ea; pe lîngă moșiile Gîșteni, Gățeĭi, Gropeni și altele, fără sat».

Capota, *pădure,* jud. Bacău, pl. Tazlăul-d.-j., com. Gropile. Este populată de ulmĭ, fagĭ și carpenĭ. Are o întindere de 56 hect. și este supusă regimuluĭ silvic.

Capota, *pădure,* în jud. Buzău, com. Niculești, pe moșia Cîmpulungeanca. Are 38 hect.

Capota, *poiană,* jud. Bacău, pl. Tazlăul-d.-j., com. Gropile, în pădurea cu acelașĭ nume.

Capra, *numire,* ce o poartă *satul* Chițcani, com. Bogheștĭ, pl. Zeletinul, jud. Tecuciu.

Capra, *iezer,* jud. Brăila, situat la S.-E. de Pești-Turcești; comunică cu eĭ prin privalul său.

Capra, *movilă,* jud. Brăila, la 6 kil. spre N. de satul Filiul, a proape de hotarul com. Boĭ deiul-Verde.

Capra, *movilă,* în partea de V. a comuneĭ Crăciunei-d.-s., plasa Siul-d.-j., jud. Olt.

Capra, *munte,* între munțiĭ Papăul și Jupîneasa, jud. Muscel. Rîul Bratia-Mare udă poalele sale de Est.

Capra, *munte,* în jud. Mehedinți, plaiul Cloșani, la granița austriacă.

Capra, *pîrîŭ,* jud. Mehedinți; izvorește din dealul Culmea-Cerneĭ și se varsă în apa Motrul-Sec, la Buza-Plaiuluĭ.

Capra, *pîrîŭ,* în jud. Mehedinți, plaiul Cloșani; izvorește din muntele Capra și se varsă în apa Cerna.

Capra, *tîrlă,* jud. Brăila, formată din 2 case, la S. com. Cotul-Lung, ca la 300 m. spre E. de satul Roman.

Capra, *vălcea,* plasa Amaradia, com. Căpreni, județul Dolj, de la care-și trage comuna numele.

Caprariul (Capraci), *movilă.* (V. Șanțurile, deal, în comuna Mironeasa, plasa Stavnicul, jud. Iași).

Capreĭ (Cornul-), *deal,* în jud. R.-Sărat, plasa Rîmnicul-d.-s. Se desface din dealul Emalicul, brăzdează partea de N. a com. Valea-Rațeĭ. Este acoperit cu pădurĭ.

Capreĭ (Dealul-), lungă *colină,* ce se rupe din muntele Umbrărelul și se întinde între văile Coca-Seacă și Coca-Plină, din comuna Niculești, jud. Buzău.

Capreĭ (Dealul-), *deal,* în partea de N. a com. Deleni, pl. Coșula, jud. Botoșani.

www.dacoromanica.ro

Capreĭ (Dealul-), *deal*, pl. Amaradia, com. Velești, județul Dolj, înalt de aproape 500 m. și acoperit cu fînețe.

Capreĭ (Dealul-), *deal*, în jud. R.-Sărat, plasa Orașuluĭ. Se desface din muntele Deleanul, se întinde în partea de S. a com. Broșteni. Este acoperit cu pășunĭ.

Capreĭ (Dealul-), *munte*, în comuna Broșteni, jud. Suceava.

Capreĭ (Malul-), *pisc stîncos*, în comuna Nehoiașul, cătunul Broasca, jud. Buzău, la dreapta rîuluĭ Siriul, între Valea-Vaciĭ-Marĭ și Valea-Vaciĭ-Micĭ.

Capreĭ (Malul-), *deal*, în jud. R.-Sărat, pl. Orașuluĭ, com. Broșteni. Se desface din Dealul-Capreĭ, brăzdează partea de E. a comuneĭ. Este acoperit cu pășunĭ și semănăturĭ.

Capreĭ (Măgura-), *măgură*, în jud. Teleorman. Este una din cele maĭ însemnate măgure din județ. E situată la hotarul despre E. dintre moșiile Dorobanțul și Crîngeni.

Capreĭ (Movila-), *movilă*, spre N. de comuna Băicoiul, pl. Filipești, jud. Prahova, pe care se cultivă cereale.

Capreĭ (Piciorul-), *loc izolat* și fost pichet de iarnă (Văduvoiul), la poalele de S.-E. ale munteluĭ Piciorul-Capreĭ, jud. Buzău. De la pichet la vale drumul e foarte rău, constînd numaĭ din rîpe și stîncĭ.

Capreĭ (Piciorul-), *moșie*, ruptă din moșia Piciorul-Capreĭ, jud. Buzău, încorporată cu moșia Penteleul-cu-Sforile.

Capreĭ (Piciorul-), *moșie*, a statuluĭ, pendinte de Episcopie, jud. Buzău. Se arendează împreună cu Moisica (în loc de Mușica), Furul-Mic și Lacul-luĭ-Vintilă-Vodă. Are puține pășunĭ, dar are în total 3508 hect. pădure de brad, care nu se exploatează. Piciorul-Capreĭ singur are 1200 hect.

Capreĭ (Piciorul-), *munte*, mare și stîncos, în com. Goidești, județul Buzău, avînd înălțimea de 1504 m. și formînd una din cele 5 culminațiunĭ ale masivuluĭ Penteleul. Are întinse pădurĭ de brad și molift precum și pășunĭ renumite. Numărul vitelor ce pasc aci e de 940: 600 oĭ, 300 vacĭ și 40 caĭ. Laptele ce se adună în stîna de aci, se fabrică în cășăria de la Viforîta. Coastele sale de S. sunt numaĭ stîncĭ și călătorul, care îl urcă pe aci, se expune la marĭ pericole. El servește și ca punct trigonometric.

Capreĭ (Pîrîul-), mic *afluent*, al Șomuzuluĭ-Mare, (1 kil.), județul Suceava.

Capreĭ (Pîrîul), mic *afluent* al Bistrițeĭ, în com. Broșteni, județul Suceava.

Capreĭ (Valea-), *cătun* al com. Tisăul, jud. Buzău; are 340 locuitorĭ și 75 case. E situat pe malul stîng al Nișcovuluĭ, între comunele Glodul și Strejeni.

Capreĭ (Valea-), *vale*, în județul Botoșani, com. Deleni, pl. Coșula, între dealul Holmul și dealul Dodolea.

Capreĭ (Valea-), *vale*, în munțiĭ Siriuluĭ, în apropiere de Valea-Vaciĭ-Marĭ, județul Buzău, la hotarul despre com. Chiojdul.

Capreĭ (Valea-), *vale*, în județul Buzău, com. Tisăul; începe din pădure, de la Mesteceni și dă în rîul Nișcovul.

Capreĭ (Valea-), *vale*, în județul Buzău, comuna Colți, începînd din pădurea moșnenilor Colțeni, în apropiere de Hînsarul, în dreptul cătunuluĭ Colți-d.-s. Se unește cu Valea-Alunișuluĭ și dă naștere Văeĭ-Colților.

Capreĭ (Valea-), *vale*, com. Vadul-Săpat, pl. Cricovul, județul Prahova.

Capreĭ (Valea-), *vale*, a pîrîuluĭ cu acelașĭ nume, com. Pleșești, jud. Suceava.

Capreĭ (Valea-), *pîrîu*, în jud. Tulcea, pl. Măcin, pe teritoriul com. și cătunul Cîrjelari. Își ia naștere din poalele sud-estice ale dealuluĭ Tașlic-Bair; se îndreaptă spre S., avînd o direcțiune generală de la N.-E. spre S.-V.; curge în mare parte prin pădurĭ. Are malurile înalte și rîpoase. Taie drumul comunal Cîrjelari-Topolog, din județul Constanța, și Cîrjelari-Hagi-Omer. După ce brăzdează partea sud-estică a plașeĭ și a comuneĭ, merge de se varsă în pîrîul Valea-Cîrjelari, pe dreapta. Dinpreună cu acest pîrîu formează Valea-Ai-Ormanuluĭ, care are un curs de 3 kil.

Capreĭ (Vălceaua-), *vălcea*, județul Teleorman, care desparte moșiile Doagele și Tecuciu-Kalinderu, de moșia Balaci, în partea de Vest.

Caprelor (Stînca-), numită și **Stînca-Căprioarelor**, *stîncă*, situată în ramura munților Sihleĭ, com. Vînători-Neamțu, pl. de Sus-Mijlocul, jud. Neamțu.

Forma acesteĭ stîncĭ e ne-

www.dacoromanica.ro

tedă, plană la suprafață, acoperită cu mușchiŭ, din care răsare ici-colea cîte-va fire de un fel de iarbă roșiatică. Este despărțită de cele-l-alte stîncĭ prin o enormă prăpastie, care se numește Coroiul, și comunicația se face prin ajutorul uneĭ punțĭ de brad. Se numește ast-fel, fiind-că, în timpurĭ de ernĭ grele, o mulțime de căprioare sălbatice se adună aci, unde găsesc tot-d'a-una un mușchiŭ dezgolit de zăpadă, din cauza vînturilor violente ce bat în această regiune.

Către bază, această stîncă este scobită și în scobitura aceasta se află un fel de bisericuță făcută dintr'un lemn, se zice, de către cel d'întîiu sihastru al Sihleĭ.

Caprolia, *baltă*, jud. Bacăŭ, pl. Siretul-d.-s., com. Buhociul, pe teritoriul cat. Satul-Nou.

Caprucilor (Piscul-), *pisc*, la V. comuneĭ Nemoiul, pl. Oltul-d.-j., jud. Vîlcea.

Capșa, *iaz.* (V. Capșa, pîrîŭ, jud. Iași).

Capșa (V. Letești-Poiana-Capșa, jud. Neamțu).

Capșa, *pîrîŭ*, izvorește de sub dealurile Bîrlești și al-Ținteĭ, com. Bîrlești, pl. Bahluiul, jud. Iași, și, formînd iazurile Capșeĭ și Ținteĭ, se varsă în stînga Bahluiuluĭ, din jos de satul Bîrlești.

Captalan, *deal*, se prelungește de pe moșia Ștefănești, pănă în com. Bobulești, pl. Ștefănești, jud. Botoșani.

Captalan, *movilă*, pe dealul Captalan, com. Bobulești, pl. Ștefănești, jud. Botoșani.

Această movilă, fiind situată pe un punct înalt, vederea se întinde foarte departe, peste locurile de prin prejur; de aceia în vechime servea ca loc de observație în timp de războaie.

Captarilor (Pîrîul-), *pîrîŭ*, jud. Iași, (V. Lacul, pîrîu).

Capugi, *sat*, jud. Constanța, pl. Hîrșova, cătunul comuneĭ Șiriul, situat în partea meridională a plășeĭ și cea centrală a comuneĭ, la 3 kil. spre S. de cătunul de reședință Șiriul. Este așezat într'o poziție foarte frumoasă, pe un deal, din ale căruĭ ramificațiunĭ nord-vestice se desface valea Bataclî-Dere. Este dominat de movila Capugi (165 metri), care este la Sud-Estul luĭ. Are o suprafață de 2545 hectare, dintre care: 125 hectare sunt ocupate numaĭ de vatra satuluĭ și de grădinĭ cu 106 case.

Populațiunea sa, compusă maĭ mult din Bulgarĭ și puținĭ Romînĭ, este de 100 familiĭ, cu 538 suflete, ocupîndu-se de o potrivă cu creșterea vitelor și cu agricultura. Drumurĭ comunale pleacă în toate direcțiunile ducînd pe la satele învecinate: Șiriul, Tichilești, Erchesc și cele-l'alte.

Capugi, *vîrf* saŭ movilă artificială, jud. Constanța, pl. Hîrșova, pe teritoriul comuneĭ rurale Șiriul și anume, pe acela al cătunuluĭ săŭ Capugi. Are 165 metri înălțime, dominînd întreg satul Capugi. Este acoperit cu verdeață.

Capugiuluĭ (Dealul-), *deal*, în jud. Constanța, în pl. Hîrșova, pe teritoriul comuneĭ rurale Eni-Sarai. Se întinde pe la Sudul satelor Eni-Sarai și Balgiul, avînd o direcțiune generală de la E. către V. și o înălțime maximă de 115 metri, pe care o atinge în vîrful săŭ Capugiu-Iuc. Este situat maĭ mult în partea centrală a plășeĭ și a comuneĭ. Pe partea sa de N. merge șoseaua județeană Hîrșova-Babadag.

Capul, *vîrf de deal*, jud. Bacău, pl. Bistrița-d.-s., com. Fîntînelele, din zarea Căpățîna.

Capul-Cîmpuluĭ, se numește partea de N. a *platouluĭ* Cîmpul-Berzeĭ, pe care este așezat căt. Breaza-d.-s., pl. Prahova, jud. Prahova.

Capul-Coasteĭ, *sat*, jud. Dîmbovița, plaiul Ialomița, căt. com. Vîrfurile.

Capul-Codruluĭ, *movilă*, pl. Balta, com. Gîngiova, jud. Dolj, de lîngă care începe hotarul de V. către com. Măceșul-d.-s.

Capul-Dealuluĭ, *sat*, face parte din com. rur. Mihăești, pl. Oltul-d.-s., jud. Vîlcea. Are o populație de 148 loc. (76 bărbațĭ și 72 femeĭ). Aci este o biserică, căreia nu-ĭ se cunoaște nicĭ anul fondăreĭ, nicĭ ctitoriĭ. Pe clopot se află o inscripție cu litere cirilice «dat de Gheorghe Risu, 1818».

Cade în partea de S.-V. a com. Pe la E. trece calea fierată Peatra-Rîmnicul-Vîlcea. In partea de S. este udată de rîul Bistrița.

Ca populație școlară are 25 copiĭ (13 băeți și 12 fete). Este la distanță de $2^1/_2$ kil. de căt. Mihăești, unde se află școala și primăria.

Capul-Dealuluĭ, *punct militar*, de întîiul ordin în județul Romanați, în înălțime de 189,46 m. d'asupra niveluluĭ mărĭĭ.

www.dacoromanica.ro

Capul-Dealuluĭ, *cătun*, comuna Brănești, pl. Jiuluĭ, jud. Gorj, în partea despre S. a comuneĭ și la 2 kil. depărtare de dînsa. Poartă numirea de la Capul-Culmeĭ-Dealuluĭ din stînga Jiuluĭ, împrejurul căreĭ culmĭ e așezat. E situat pe loc șes. Are o suprafață de 296 hect., din carĭ 8 hect. viĭ și 25 hectare prunet.

Produce aproximativ 3420 hectol. porumb, 2280 hectol. grîu, 5 hectol. fasole, 1600 decalitri vin și 2000 decal. țuică.

Are o populație de 140 fam., saŭ 560 sufl., din carĭ 4 fam. Țiganĭ, cu 22 sufl.; contribuabilĭ sunt 123. Locuitoriĭ se ocupă cu agricultura și creșterea vitelor. Eĭ posedă: 20 pluguri, 60 căruțe cu boĭ, 2 căruțe cu caĭ, 34 vite marĭ cornute, 15 caĭ, 464 oĭ, 82 rîmătorĭ și 30 stupĭ.

Comunicația se face prin șoseaua națională Filiași-T.-Jiul, care îl leagă la N. cu comuna Brănești, iar spre S. cu com. Țînțăreni, din jud. Dolj. De la V. spre E. e străbătut de șoseaua comunală care pleacă din șoseaua națională Filiași-T.-Jiul și îl pune în legatură cu com. Valea-luĭ-Cîine.

In cătun se află: 2 cîrciumĭ, 2 puțurĭ și 2 fîntînĭ.

Este o biserică de lemn, făcută de locuitorĭ la anul 1820.

Capul-Dealuluĭ, *deal*, pe teritoriul satuluĭ Andrieșeni, comuna Epureni, pl. Turia, jud. Iași.

Capul-Dealuluĭ, *locul* unde se termină dealul Popricani, în partea despre S.-V., pe teritoriul com. Copoul, satul Vulturul, județul Iași. Aicĭ se află și o cîrciumă, în marginea șoseleĭ Iași-Botoșani.

Capul-Dealuluĭ, *deal*, pe moșia Davideni, com. Păstrăveni, pl. de Sus-Mijlocul, jud. Neamțu.

Legenda spune că în această localitate a fost maĭ de mult sat întemeiat, cu biserică. Cumpărînd moșia răposatul N. Grigodov, s'a desființat, și locuitoriĭ s'au răzlățit prin satele mărginașe: Rădeni, Păstrăveni, Țibucani, etc.

Capul-Dealuluĭ, *deal*, în com. Calul-Iapa, pl. Piatra-Muntele, jud. Neamțu, situat în prelungirea dealurilor ce se întind la Sudul satuluĭ Calul, și a căreĭ extremitate despre E. se termină la încrucișătura drumurilor ce vin din satul Calul și satul Iapa, prin terase secundare, ce daŭ în valea rîuluĭ Bistrița.

Capul-Dealuluĭ, *deal*, spre S. de satul Pribești, com. Ciorteși, pl. Crasna, jud. Vasluiu.

Capul-Dealuluĭ, *deal*. (V. Butucăria, deal, com. Telejna, pl. Mijlocul, jud. Vasluiu).

Capul-Dealuluĭ, *deal*. (V. Chicerea, deal, comuna Zepodeni, pl. Mijlocul, jud. Vasluiu).

Capul-Dealuluĭ, *deal*. (V. Holmul, deal, com. Drăgușeni, pl. Funduri, jud. Vasluiu).

Capul-Dealuluĭ, *iaz*, pe teritoriul satuluĭ Andrieșeni, comuna Epureni, pl. Turia, jud. Iași.

Capul-Dealuluĭ, *iezer*, în suprafața de 2 ariĭ, în com. Uideși, jud. Suceava, pe șesul Moldoveĭ, în apa căruia, se zice, sunt ascunse multe arme din timpul revoluțieĭ de la 1821.

Capul-Dealuluĭ, *loc* cu fînețe, com. Cheia, pl. Cozia, județul Vîlcea.

Capul-Dealuluĭ, *loc izolat*, pe partea dreaptă a rîuluĭ Bistrița, lîngă gura pîrîuluĭ Schitul-Durăŭ, în com. Hangul, pl. Piatra-Muntele, jud. Neamțu.

Capul-Dealuluĭ, *loc*, unde se termină dealul Răchitoasa, în partea de V. a com. Răchitoasa, jud. Tecuciu.

Capul-Dealuluĭ, *loc*, jud. Tecuciu, situat între satele Corcioveni și Cosițeni, la locul numit Cetățuia.

Capul-Dealuluĭ, *moșie*, în partea despre N.-V. a comuneĭ Roșcani, pl. Turia, jud Iași. Are o suprafață de 716 hect., fără populație. Tot terenul este cultivat, avînd fînețe și locurĭ de arătură.

Capul-Dealuluĭ, *pisc* de munte, între Rîșca-Mare și Slătioara, comuna Bogdănești, județul Suceava.

Capul-Dealuluĭ, *pîrîŭ*, izvorește de pe teritoriul satuluĭ Andrieșeni, pl. Turia, jud. Iași, și se varsă în rîul Jijia.

Capul-Dealului, fostă *stație de poștă*, pe șoseaua națională Roman-Fălticeni-Bunești, pe locul desființatuluĭ sat Filipești, jud. Suceava.

Capul-Draculuĭ, *loc*, jud. Putna, din dreptul căruia Siretul începe a face hotarul dintre jud. Putna și jud. Tecuciu.

Capul-Grădineĭ, *cătun* (tîrlă), în pl. Ialomița-Balta, com. Poiana, jud. Ialomița, situat pe cîmpul Bărăganuluĭ.

Capul-Luncei, *numire* ce poartă *moșia* statului situată pe teri-

www.dacoromanica.ro

toriul comuneĭ Ciolăneşti-din-Vale, jud. Teleorman. Această numire o poartă şi comuna din vechime.

Capul-Mĭeluluĭ, *vîrf,* pe dealul Nucetul, com. Chiojdeanca, pl. Podgoria, jud. Prahova.

Capul-Moşieĭ, *cătun,* în pl. Ialomiţa-Balta, com. Larga, judeţul Ialomiţa, situat pe cîmpul Bărăganuluĭ.

Capul-Nădeşeĭ, *pădure,* cu arborĭ foioşĭ, pl. Tazlăul-d.-s., com. Slobozia-Luncanĭ, jud. Bacău. Proprietar e G. Pîrvu. Intinderea de 203 hect.

Capul-Pădureĭ, *cătun,* pe moşia Albeşti, com. Buimăceni, plasa Jijia, jud. Botoşani; aparţine satuluĭ Albeş i. Are o populaţie de 23 familii cu 81 suflete; sunt 7 contribuabili.

Numele satuluĭ vine de la aşezarea sa la capul pădureĭ Albeşti.

Numărul vitelor din acest sat este de 32: 18 vacĭ şi boĭ, 10 caĭ marĭ şi micĭ şi 10 mascurĭ.

Capul-Pisculuĭ, *com. rur.,* pl. Rîurile, jud. Muscel, la S. de Cîmpulung, 10 kil. departe de acest oraş. Este situată pe ambele malurĭ ale rîuluĭ Bughea şi n'are nicĭ un căt. alipit. Este împărţită în 7 mahalale.

Se mărgineşte la N. cu com. Coteşti, la S. cu com. Mihăeşti, la E. cu com. Schitul-Goleşti şi la V. cu com. Vadeşti.

Are o populaţie de 560 locuitorĭ (281 bărbaţĭ şi 279 femeĭ) cu 121 capĭ de familie. Locuitoriĭ, pe lîngă agricultură, se maĭ ocupă cu dulgheria, zidăria, tîmplăria.

Eĭ aŭ: 430 boĭ şi vacĭ, 14 caĭ şi 300 oĭ.

Rîul Bughea udă comuna prin centru şi la 2 kil. de această com. se varsă în Rîul-Tîrguluĭ.

Sunt 80 locuitorĭ împroprietăriţĭ, după legea rur. din 1864, pe moşia statuluĭ Capul-Pisculuĭ. Calea ferată Goleşti-Cîmpulung şi şoseaua naţională Piteşti-Cîmpulung trec pe la Estul com., pe locul cumpărat de locuitorĭ la anul 1870. Ele merg paralel până es din comună. Aci se cultivă 122 hect. cu porumb.

Comuna numără 86 contribuabilĭ şi are un budget de 1296 lei la veniturĭ şi 1146 leĭ la cheltuelĭ. Are o biserică, deservită de 1 preot şi 2 cîntăreţĭ. Ştiŭ carte 100 bărbaţĭ şi 15 femeĭ.

Scoala, cu întreţinerea căreia statul cheltueşte anual 1242 leĭ, se frecuentă de 36 elevĭ şi eleve, din numărul de 107 în vîrstă de şcoală.

Această com. a fost jefuită în maĭ multe rîndurĭ de armatele străine, care invadaŭ ţara.

Capul-Pisculuĭ, *sat,* în jud. şi pl. Argeş; face parte din com. rur. Vălcelele.

Capul-Pisculuĭ, *sat,* face parte din com. rur. Nemoiul, pl. Oltul-d.-j., jud. Vîlcea.

Capul-Pisculuĭ, *deal,* jud. Bacăŭ, pl. Bistriţa-d.-s., pe teritoriul com. Săugeşti.

Capul-Pisculuĭ, *deal,* în com. cu acelaşĭ nume, plasa Rîurile, jud. Muscel.

Capul-Pisculuĭ, *cap de deal,* unde se unesc pîraiele Izvoranul cu Iartaganul, comuna Condrăcheşti, jud. Tecuciu.

Capul-Pisculuĭ, *fîntînă,* comuna Frăţila, pl. Olteţul-d.-j., judeţul Vîlcea.

Capul-Pisculuĭ, *pisc,* aproape de satul Doftana, jud. Bacăŭ.

Capul-Plaiuluĭ, *poiană,* în partea de N. a com. Star-Chiojdul, plasa Teleajenul, jud. Prahova, situată la E. de muntele Plaiul-Chiojduluĭ. Serveşte de izlaz pentru vitele locuitorilor.

Capul-Rediuluĭ, *sat,* în partea de N. a com. Miroslava, plasa Stavnicul, jud. Iaşi, situat pe podişul cu acelaşĭ nume, de-a stînga rîuluĭ Bahluiul. Are o populaţie de 21 familiĭ saŭ 98 suflete, Romînĭ.

Numărul vitelor e de 303 capete, din carĭ: 123 vite marĭ cornute, 154 oĭ, 6 caĭ şi 20 rîmătorĭ.

Capul-Rediuluĭ, *podiş,* pe care se află situat satul cu acelaşĭ nume, din com. Miroslava, pl. Stavnicul, jud. Iaşi. Acest podiş, di'mpreună cu Dealul-Uriculuĭ, formează valea numită Valea-Lupuluĭ.

Capul-Roşu, *sat,* face parte din com. rur. Floreşti, pl. Filipeşti, jud. Prahova. Numirea acestuĭ sat, spun locuitoriĭ, vine de la un Grec ce era la moara din acest căt. şi care purta fes roşu. Are o populaţiune de 112 locuitorĭ.

Capul-Stoguluĭ, judeţul Vîlcea. (Vezĭ Tîrsa).

Capul-Stratuluĭ, *deal.* (V. Dealul-Mare, com. Sîrca, pl. Cîrligătura, jud. Iaşi).

Capul-Topliţeĭ, *gura pîrîuluĭ* Strîmba, jud. Suceava.

Capulan-Culac, *vale* mică, în judeţul Constanţa, plasa Medjidia, pe teritoriul comuneĭ Ca-

www.dacoromanica.ro

rabaia şi anume pe acela al cătunuluĭ sĕŭ Chertic-Punar. Se desface din poalele vestice ale dealuluĭ Chezlen-Sîrtî; se îndreaptă spre S. într'o direcţie generală de la N. spre S.; face întru cît-va hotarul între plăşile Medjidia şi Mangalia, şi, după un drum de 4 kil., se deschide în valea Borungea, la V. de satul Chertic-Punar. Malurile sale sunt joase. Printr'însa merge drumul comunal Becter-Alibei.

Capus-Chioi-Bair, *deal*, în jud. Constanţa, pl. Silistra-Nouă, pe teritoriul com. rurale Para-Chioi. Se desface din ramificaţiile nordice ale dealuluĭ Şirau-Culac-Bair; se întinde spre N., avînd o direcţiune generală de la S.-V. spre N.-E.; merge printre văile Sati-Chioi-Ceair şi Ghiuvenli-Ceair; brăzdează partea de S. a plăşeĭ şi pe cea vestică a comuneĭ; se ridică pănă la 153 m., dominînd astfel satul Para-Chioi, aşezat în parte la poalele sale estice, drumul comunal Veli-Chioi-Para-Chioi, ce trece pe muchea sa, şi cele două văĭ Sati-Chioi-Ceair şi Ghiuvenli-Ceair. Este acoperit cu tufărişurĭ şi pădurĭ, din carĭ cea mai însemnată, numită Buluc-Orman, e aşezată pe ramificaţiile sale nordice.

Caputa, *sat*, cu o biserică, o şcoală, plasa Tazlăul-d.-j., jud. Bacău.

Capuzul, *cătun*, făcînd parte din com. Muşeţeşti, plaiul Novaci, jud. Gorj. E situat pe dealul Capuzul în partea de V. a com. Are o întindere de 250 hect., din carĭ 40 hect. arabile, 30 hect. fineţe, 1 hect. pomet, 1 hect. vie, 174 hect. islaz şi pădure, şi 4 hect. vatra satuluĭ.

Are o populaţie de 40 familiĭ, saŭ 120 suflete, din carĭ 30 contribuabilĭ, toţĭ Romînĭ, ocupîndu-se cu agricultura şi creşterea vitelor. Locuitoriĭ posedă: 5 pluguri şi 10 care cu boĭ. Numărul vitelor este de: 40 vite marĭ cornute, 4 caĭ, 110 oĭ şi 28 rîmătorĭ.

In cătun sunt 2 fîntînĭ.

Cara-Aci saŭ Şarapcea-Cara-Aci, *sat*, în jud. Constanţa, pl. Silistra-Nouă, cătun. comuneĭ Hairam-Chioi. E situat în partea de S.-E. a plăşeĭ şi cea de N.-E. a comuneĭ, la 5 1/2 kil. spre N. de cătunul de reşedinţă, Hairam-Chioi şi la 1 kil. spre V. de satul Malacoci. Este aşezat pe valea Cracic-Ceair, în partea sa de N. şi este închis la E. de dealul Tuzla-Mezarlîc-Bair, la N. de dealul Tuzla-Bair şi la V. de dealul Cara-Peletlic.

Populaţiunea sa, a căreĭ majoritate este formată de Turcĭ şi Tătarĭ, se ocupă cu creşterea vitelor şi prea puţin cu agricultura. Satul în partea de N., şi maĭ ales în cea de V., este înconjurat de marĭ pădurĭ. Casele carĭ sunt în număr restrîns, sunt potrivite şi aşezate regulat. Drumul comunal Schender-Cherim-Cuiusu, trece prin mijlocul satuluĭ, străbătîndu-l de la Sud la Vest, iar drumul Becter-Sevendic, trece tot prin mijlocul satuluĭ. Un alt drum merge la Bairam-Dede, trecînd prin Malcoci.

Cara-Aci, *baltă* mică, în judeţul Constanţa, pl. Constanţa, pe teritoriul com. rur. Cicracci şi anume pe acela al cătunuluĭ sĕŭ Cara-Coium. E maĭ mult o prelungire a întinsuluĭ lac Tasăul de care azĭ e despărţit printr'o limbă de pămînt de 800 metri lărgime. De mare e despărţit printr'o distanţă de 1200 metri, iar faţă de satul Cara-Coium se găseşte la 1 kil. spre E. Are o întindere de 15 hect., presărate numaĭ cu stuf. Produce puţin peşte ce se consumă numaĭ în localitate.

Cara-Aci-Alceac, *vale*, în jud. Constanţa, pl. Silistra-Nouă, pe teritoriul com. urbane Cuzgun, şi anume pe acela al cătunuluĭ sĕŭ Urluiţa. Se desface din ramificaţiile sud-orientale ale dealuluĭ Escuuiuc-Olceac; se îndreaptă spre N., avînd o direcţiune generală de la S. spre N., brăzdînd partea de E. a plăşeĭ şi a comuneĭ, şi după un drum de 7 kil., se deschide în valea Urluia, pe stînga, lîngă ruinele satuluĭ Dedebali, după ce s'a unit pe stînga cu valea Cara-Cialîc-Culac. Maĭ formează puţin şi hotarul între pl. Silistra-Nouă şi Medjidia.

Cara-Aci-Culac, *sat*, în judeţul Constanţa, plasa Mangalia, cătun. com. Sari-Ghiol. Este aşezat în partea de S. a pl. şi cea de E. a com., la 10 kil. spre E. de cătun. Sari-Ghiol, reşedinţa com. pe malul de S., înalt şi pietros, al laculuĭ Mangalia, pe partea stîngă a văeĭ Cara-Aci-Culac, la poalele de N. ale dealuluĭ Mamutlusta, dominat fiind de vîrful Meragi-Iuc. Casele sale sunt puţine, rău zidite, mare parte dărîmate de invaziile turceştĭ şi başibuzuceştĭ.

Intinderea sa este de 3251 hect., din carĭ 12 hect. ocupate de vatra satuluĭ.

Populaţiunea totală e de 105 familiĭ, cu 421 suflete, care se ocupă în mare parte cu creşterea vitelor şi cu agricultura.

Cara-Aci-Culac, *vale* mică, în jud. Constanţa, plasa Mangalia, com. Sari-Ghiol, cătun. Cara-Aci-Culac, de unde şi-a luat numele.

www.dacoromanica.ro

Se desface din deal. Mamutlusta; se îndreaptă spre N.; trece pe lîngă satul Cara-Aci-Culac, pe la dreapta luĭ, pe la poalele vestice ale dealuluĭ Checige şi, după 3 kil., se deschide în lacul Mangalia. Malurile sale sunt înalte şi pietroase cu o mulţime de perforaţiunĭ din cauza ploilor. Este tăiată de drumul Hagilar-Mangalia.

Cara-Aci-Corusu, *pădure*, în jud. Constanţa, pl. Silistra-Nouă, com. Gărvan, căt. Velichia, pe teritoriul romînesc şi bulgăresc, tăiată în două de hotarul spre Dobrogea, situată pe ramificaţiile de E. ale dealuluĭ Ciragi-Iol-Bair, în partea de S. a pl. şi a comuneĭ. Are 70 hect. întindere. Esenţe principale: teĭ, fag, mesteacăn, toţĭ micĭ. Drumul Veli-Chioi-Cromora, trece pe lîngă dînsa, prin partea de Vest.

Cara-Aci-Culac, *vîrf* însemnat, al dealuluĭ Mamutlusta, judeţul Constanţa, în partea de S. a pl. Mangalia, cea estică a com. Sari-Ghiol, şi cea nordică a căt. Cara-Aci-Culac. Are 62 m., dominînd prin înălţimea sa satul şi valea Cara-Aci-Culac, satul şi valea Hagilar, valea Ilanlîc şi drumurile ce duc de la Hagilar la Cara-Aci-Culac, Mangalia şi Ilanlîc. Punct strategic important. Este acoperit cu verdeaţă.

Cara-Amat, *sat*, în jud. Constanţa, plasa Silistra-Nouă, căt. com. urbane Cuzgun, aşezat în partea de E. a plaşeĭ şi a com., la 4 kil. spre S.-E. de oraşul Cuzgun, reşedinţa, pe ambele malurĭ ale văeĭ Ceair-Orman, la poalele estice ale dealuluĭ Cara-Amat. Teritoriul său se mărgineşte la N. cu căt. Bac-Cuiusu (al com. Beilicul), Polucci (căt. comuneĭ Enişenlia, pl. Medjidia); la E. cu căt. Urluia; la S. cu căt. Cherim-Çuiusu, (al com. Hazarlîc), Bazargian şi Nastradin (căt. comuneĭ Enige), la V. cu oraşul Cuzgun.

Relieful soluluĭ e accidentat: de dealul Echi-Iuiuc-Olceac cu vîrful său Cuzgun (181 m.), la N. acoperit cu pădurĭ; Cara-Amat (112 m.), la S.-V., acoperit cu păşunĭ şi pădurĭ, dominînd satul. Movile sunt treĭ, avînd 75 — 83 m., artificiale, acoperite cu iarbă şi pădurĭ. Cursurĭ de apă n'are, căcĭ văile conţin apă numaĭ în timpul primăvereĭ şi al ploilor. Ca văĭ avem: Diudiuliuc-Cucuciuc-Alcea, la S. pe hotar; Ceair-Orman, ce trece prin mijlocul satuluĭ şi adiacenta sa, valea Sat-Culac prin interiorul satuluĭ; Cara-Cialîc-Culac şi Cara-Aci-Alcea, în partea de N.-E.

Intinderea totală e de 725 hect., din carĭ 50 hect. ocupate de vatra şi grădinile satuluĭ.

Populaţiunea întreagă este de 52 familiĭ cu 166 suflete, carĭ se ocupă cu păşunatul vitelor.

Cara-Amet, *pichet vechiŭ* de frontieră, pe Dunăre, în pl. Ialomiţa-Balta, jud. Ialomiţa, în dreptul satuluĭ Chioara.

Cara-Bair, *deal*, în jud. Tulcea, pl. Tulcea, pe teritoriul comunelor rur. Man-Ghiol şi Sari-Ghiol. Se desface din dealul Cairacile; se întinde spre E., avînd o direcţiune generală de la S.-V. la N.-E. Pe muchea luĭ merge hotarul despărţitor al celor două comune. Are 79 m. înălţime şi e punct trigonometric de observaţie de rangul al 3-lea. Este acoperit cu fîneţe şi păşunĭ. Poalele sale sudice se sfîrşesc pe malul nordic al întinsuluĭ lac Razelm. La poalele sale orientale, şi nu departe de lacul Razelm, se află ruinele uneĭ cetăţĭ, numită a Zaporojenilor. Numele dealuluĭ e turcesc şi însemnează Dealul-Negru.

Cara-Bacî, *com. rur.*, în judeţul Constanţa, pl. Medjidia, situată în partea meridională a judeţuluĭ, spre V. de oraşul Constanţa, capitala districtuluĭ, şi în cea de Sud a plăşeĭ Medjidia, spre S.-V. de orăşelul Medjidia, reşedinţa eĭ, pe valea Borungea.

Se mărgineşte la N. cu com. Mamut-Cuiusu; la E. cu com. Copadin, pl. Constanţa; la S. cu com. Agemler, Cavaclar, şi Cazil-Murad, toate din pl. Mangalia; la V. cu com. Chioseler.

Relieful soluluĭ e puţin accidentat de următoarele principale dealurĭ: Sarî-Iuc-Bair (138 m.) la N.-V.; Copadin (135 m.) la N.-E., Arabi-Iuc-Bair (137 m.), Uzun-Bair (130 m.), Cara-Ola (123 m.) la E., Cabula-Bair (103 m.), Bairam-Dede-Bair (135 m.) la S., Chezlen-Sîrtî (130 m.), Canen-Gurse, Cultimeş-Bair (105 m.), Sîrtî-Caia-Bair (107 m.), toate prin interiorul comuneĭ. Aceste dealurĭ sunt acoperite cu fîneţe şi semănăturĭ.

Movile sunt puţine; cele maĭ însemnate sunt: Cara-Bacî (130 m.) la N.-V.; Caugagi (101 m.) prin centru, la V.; Cabula-Iuc (103 m.), Oba-Iuc (123 m.), Caugagi-Est (130 m.), Arabi-Iuiuc (131 m.), toate la E. Ele sunt artificiale şi azĭ sunt acoperite cu verdeaţă.

Hidrografia este reprezentată numaĭ prin niştе văĭ secĭ, carĭ conţin apă numaĭ primăvara, după topirea zăpezilor şi toamna, în timpul ploilor. Cele maĭ însemnate sunt: Iomer-Bei-Iutu la N.-V., Colceac-Alcea, unită

www.dacoromanica.ro

cu Cultimeș-Ceair prin interiorul comunei și spre E. Merdevenli-Punar (saŭ Borungea) unită cu Capulan - Culac pe dreapta, care brăzdează comuna spre partea de Sud.

Cătunele, carî compun comuna, sunt 4 și anume: Cara-Bacî, reședința, în partea centrală, pe valea Merdevenli-Punar saŭ Borungea; Chertic-Punar, la V., la 3 kil. spre V. de reședință, tot pe valea Borungea; Caugagi, în partea centrală, la 900 m. spre E. de reședință, pe valea Calceac-Alcea; Beșaul, la E., la 3 1/2 kil. spre S.-E. de reședință, pe valea Cultimeș-Ceair.

Populațiunea întreagă a comunei se ridică la 141 fam., cu 753 suflete, cea mai mare parte Turcî și Tătarî, repartizați după cum urmează:

După sex: bărbați 396, femei 357; după starea civilă: necasătoriți 444, căsătoriți 280, văduvî 28, divorțați 1; după instrucție: știŭ carte 11, nu știŭ 782; după cetățenie: cetățeni Romînî 749, supușî străinî 4; după religie: creștinî 334, naturalizați 419; sunt, după ocupațiune, agricultorî, meseriașî, comercianți, etc.

Căile de comunicație sunt numaî niște drumurî comunale sau vecinale, ce duc de la Cara-Bacî la cătunele comunei și la satele învecinate: Ali-Bei, Chioseler, Merdevenli-Punar, Bairam-Dede, Cavaclar, etc.

Cara-Bacî saŭ **Cara-Baci**, *sat*, jud. Constanța, în pl. Medjidia, cătunul de reședință al comunei Cara-Bacî, situat în partea meridională a plășei și cea vestică a comunei, pe ultimele ramificațiunî nordice ale dealurilor Cultimeș - Bair și Bairam - Dede - Bair.

Terenul săŭ este destul de accidentat. In partea sudică sunt dealurile Bairam-Dede-Bair și Cultimeș-Bair; în partea centrală dealul Chezlen-Sîrtî și în partea de N. valea Iomer-Bei-Iutlu.

Populațiunea se ocupă maî ales cu agricultura și cu creșterea vitelor și în special a oilor. Casele sunt bine îngrijite; sunt așezate regulat, formînd străzî care se întretae între ele. Drumurî comunale pleacă din sat, ducînd la: Caugagi, Cazîl-Murad, Baș-Punar, Chioseler, prin Chertic-Punar și altele.

Cara - Barusan, *movilă* însemnată, în jud. Tulcea, pl. Istruluî, pe teritoriul com. rur. Caranasuf. Este situată pe partea de S.-E. a plășeî și cea de S. a comuneî, pe una din cele maî orientale prelungirî ale dealuluî Haidîn, la 1 1/2 kil. spre N. de lacul Duimgi. Are o înălțime de 48 m.; e punct trigonometric de observație de rangul al 3-lea, dominînd asupra satuluî Cara-Nasuf, și a drumuluî comunal Cara-Nasuf-Duimgi. Este naturală și acoperită cu verdeață.

Cara-Burun, *deal*, în jud. Tulcea, pl. Istruluî, pe teritoriul comuneî rurale Casap-Chioi. Este o prelungire răsăriteană a dealuluî Maadem-Bair; se întinde spre N., avînd o direcțiune generală de la S.-V. spre N.-E., brăzdînd partea estică a plășeî și cea nordică a comunei. Poalele sale se scaldă în două marî lacurî, Goloviția la Nord și Zmeica la E. Este presărat cu o mulțime de movile, între carî Dravarschi 83 m., Movilaluî-Țincu 74 m. Se prelungește spre E. cu dealul Acic-Suhat. Drumul comunal Hamamgi-Casap-Chioi îl tae. Este acoperit cu fineță și semănăturî. Numele săŭ e turcesc și înseamnă Nas-Negru.

Cara-Burun, *deal* însemnat, în jud. Tulcea, plasa Istruluî, pe teritoriul comuneî rurale Potur (și al cătunuluî săŭ Hamamgi). Se desface din dealul Eniceŭ; se întinde spre Sud, avînd o direcțiune generală de la N.-V. spre S.-E.; brăzdează partea nordică a plășeî și pe cea nord-vestică a comuneî. Ramificațiile sale orientale se întind până pe malul pîrîuluî Slava și țărmurile laculuî sărat Goloviția. Are o înălțime de 128 metri și este tăiat de șoseaua națională Tulcea - Babadag - Constanța. Este acoperit cu livezî și pășunî. Pe la poalele sale se găsesc o mulțime de movile naturale.

Cara-Burun-Bair, *deal*, în jud. Constanța, pl. Silistra-Nouă, pe teritoriul comuneî rurale Gărvan și pe al cătunuluî săŭ Cuiugiuc. Se desface din dealul Gărvan-Bair și anume din vîrful Iuc-Mezarlî, se întinde spre N., avînd o direcțiune generală de la S.-E. spre N.-V., printre văile Iaila Ceair sau Gărvan (ce e tot una cu Valea Cuiu-Iuc) și văile adiacentelor Cuiugiuc. Ceair și Garvan-Ceair, brăzdînd partea de Sud a plășeî și cea vestică a comuneî. Satul Cuiugiuc e așezat la poalele sale vestice. Are 145 m. înălțime, dominînd satul Cuiugiuc și văile de maî sus, precum și drumul județean Ese-Chioi-Lipnița. Este acoperit cu tufărișurî, pădurî și puține viî.

Cara-Chioi, *punct militar*, în Dobrogea, la o înălțime de 83 m., 17 d'asupra nivelului Mării-Negre.

Cara-Cialîc, *vale*, jud. Constan-

www.dacoromanica.ro

ţa, în plăşile Silistra-Nouă şi Medjidia, pe teritoriile comunelor Cuzgun, (Silistra-Nouă) şi Enige (Medjidia). Incepe din poalele sud-estice ale dealuluĭ Echi-Iuiuc-Olceac; se îndreaptă spre N., avînd o direcţiune generală de la S.-V. spre N.-E., brăzdînd partea estică a plăşeĭ Silistra-Nouă şi a com. Cuzgun, pe cea vestică a plăşeĭ Medjidia şi cea nord-vestică a comuneĭ Enige. Drumul şi-l face maĭ mult prin păduri. După un drum de 6 kil., se uneşte cu valea Nastradin, spre a se deschide în valea Urluia, pe stînga. Este tăiată de drumul judeţean Ostrovul-Cuzgun, iar printr'însa merge drumul comunal Cara-Amat-Talaşman.

Cara-Cialîc, *pîrîŭ*, în jud. Tulcea, pl. Babadag, pe teritoriul com. rur. Armutlia (şi anume pe acela al cătunuluĭ săŭ Camber). Izvoreşte din poalele orientale ale dealuluĭ Taslî-Bair; se îndreaptă spre N., avînd o direcţiune generală de la S.-V. la N.-E, brăzdînd partea nordică a plăşeĭ şi pe cea estică a com.; curge prin pădurĭ, pe la poalele orientale ale dealuluĭ Balar-Bair, şi, dupa un curs de 6 kil., merge de se varsă în pîrîul Taiţa, pe dreapta, nu departe de vărsarea acestuia în lacul Razelm. In cursul săŭ trece prin satul Camber. Are ca afluenţĭ valea Orta-Burun pe dreapta, şi Doruchi-Dere pe stînga. Numele săŭ este turcesc şi înseamnă Valea-Neagră.

Cara-Cicula, *deal*, în jud. Tulcea, plasa Măcin, pe teritoriul com. rur. Cerna. El este maĭ mult o prelungire sud-orientală a dealuluĭ Bujor; se întinde spre E., avînd o direcţiune generală de la N.-V. spre S.-E., brăzdînd partea centrală a plăşeĭ şi pe cea vestică a comuneĭ. Stă în legătură cu dealul Curt-Bair şi dealul Piatra-Roşie; de cel dintîiŭ e despărţit prin o vale rîpoasă, pe malurile căreia merge drumul judeţean Cerna-Greci; de cel-l-alt e despărţit de asemenea prin o vale rîpoasă, prin care merge drumul judeţean Cîrjilari-Măcin, şi drumul com. Cerna-Turcoaia. Din poalele luĭ sudice izvoreşte Valea-Ulmuluĭ, afluent al pîrîuluĭ Cerna. Este acoperit cu păşunĭ şi fîneţe.

Cara-Coium, *sat*, în jud. Constanţa, pl. Constanţa, cătunul comuneĭ Cicracci, situat în partea de E. a plăşeĭ şi a comuneĭ, la 5 kil. spre S.-E. de cătunul de reşedinţă, Cicracci, la S.-V. laculuĭ Taşăul şi la V. bălţeĭ Cara-Coium 1, la 2 kil. spre V. de mare. Este închis la N. de dealul Cara-Chioi-Bair, cu vîrful săŭ Caraevila, care vîrf este la 2½ kil. spre N.-V. de sat şi are o înălţime de 74 m., iar la S.-V. de dealul Mamaia, cu movila sa Mamaia, care are 34 m. şi este situată la 1½ kil. spre S. de sat.

Suprafaţa sa este de 1900 hect., din carĭ 55 hect. sunt ocupate numaĭ de grădinĭ şi de vatra satuluĭ, cu 65 case.

Populaţia este de 114 familiĭ, cu 506 suflete, ocupîndu-se maĭ mult cu pescăria, satul fiind la marginea laculuĭ Taşăul şi în apropierea mărieĭ.

Populaţiunea sa este amestecată; se compune din Romînĭ, Bulgarĭ, Turcĭ şi Austriacĭ, însă majoritatea o formează Bulgariĭ. Un drum comunal pleacă spre N.-E., apoĭ se bifurcă: o parte duce la Şahman şi alta la Sargălacul-Mic şi la Sargălacul-Mare. Alte două drumurĭ pleacă spre S. şi S.-V., ducînd unul la Mamaia şi la Cogea-Ali şi altul, spre N.-V. la Cicrîcci.

Cara-Cuius-Dere, *vale*, în plăşile Medjidia şi Constanţa, jud. Conştanţa, servindu-le întru cîtva şi de hotar despărţitor, pe teritoriul comunelor Alacapî, pl. Medjidia, şi Murfatlar, pl. Constanţa, pe care le desparte puţin. Nu este alt-ceva de cît un alt nume al văeĭ Medjidia saŭ Carasu. Acest nume îl poartă între comunele Murfatlar şi Alacapî. Este inchisă între dealurile Tasli-Bair şi Gherme-Bair la E., Cara-Bei-Bair şi Chiuciuc-Murfat-Bair, la V. Printr'însa merge calea ferată Cernavoda-Constanţa, drumul comunal Alacapî-Murfatlar-Omurcea. Este tăiată d'alungul, în partea de N., de unul din valurile luĭ Traian şi anume de cel de piatră.

Cara-Culac, *vale* neînsemnată, în jud. Constanţa, pl. Silistra-Nouă, pe teritoriul romînesc cît şi pe cel bulgăresc al comuneĭ rurale Gărvan. Incepe din poalele răsăritene ale dealuluĭ Gărvan-Bair; se îndreaptă spre N., avînd o direcţiune generală de la S.-E. spre N.-V., pe la poalele apusene ale dealuluĭ Ciriagi-Iol-Bair; intră pe teritoriul romînesc pe lîngă pichetul No. 11, trece prin satul Gărvanul-Mare, şi, cum ese dintr'însul, se uneşte cu valea Culac-Punar-Ceair, spre a forma împreună valea Saila-Ceair, saŭ maĭ bine zis Valea-Cuiuiuculuĭ. Lungimea eĭ e de 7 kil. Malul săŭ stîng e acoperit cu pădurĭ. Printr'însa merge un drum comunal ce duce de la Gărvan la Cranova, în Bulgaria.

Cara-Harman, *com. rur.*, din jud. Constanţa, pl. Constanţa.

Este situată în partea estică

www.dacoromanica.ro

a județului, la 42 kil. spre N. de orașul Constanța, capitala districtului, și în cea septentrională a plășeĭ, la 19 kil. spre N.-E. de com. Cara-Murat, reședința plășeĭ.

Se mărginește la N. cu comunele rurale Cara-Nasuf și Cogealac, din jud. Tulcea, de care se desparte prin dealurile Caș-calîc-Bair, Duimgi, lacurile Tuzla și Sinoe; la E. și S. cu Marea-Neagră; iar la V. cu comunele rurale Gargalîc și Cicrîcci, despărțindu-se de cea d'întîiŭ prin dealurile Movila-Căldărĭ, Ciatal-Bair și Gangalîc, iar de cea d'a doua prin dealul Peletlia.

Relieful soluluĭ prezintă o deosebită însemnătate. El ține tot de odată și de regiunea dealurilor și de regiunea șesuluĭ, căcĭ $^3/_5$ din suprafața eĭ aparține celuĭ din urmă. Șesul este situat în partea estică și este coprins între Marea-Neagră la E. și S., poalele estice ale dealurilor Movila-Căldărĭ și Cara-Harman, canalul vestic al laculuĭ Tuzla la V., și o linie ce pleacă de la ruinele cetățueĭ vechĭ Istropolis la gura Periței, spre N. Șesul este acoperit cu bălțĭ: Sinoe și Tuzla, Ceatal-Sic; Balta-Mare; de-Mijloc; Balta-Mică, Chituc, care are stuf întins și des ce poartă numele de Chituc. Acest din urmă lac are o întindere de peste 2000 hect. și este aflător între lacul Sinoe și Mare; este considerat adese-orĭ și cu drept cuvînt ca ținînd tot de lacul Sinoe. Pe acest șes sunt mlaștinĭ lîngă Cara-Harman și largĭ bande de nisip (aflătoare între lacurile Tuzla și Sinoe, între Sinoe și Mare, de oparte și de alta a prelungireĭ sudice a stufuluĭ Chituc și a gîrlelor numite Balta-Mare și de-Mijloc, precum și dealungul maluluĭ Mărĭĭ-Negre). Toată această întindere a șesuluĭ, incontestabil că a fost acoperită de Mare, care retrăgîndu-se a lăsat lacurile: Tuzla, Sinoe, mlaștinĭ stufoase și întinderĭ considerabile acoperite cu nisip, amestecat cu resturĭ animale asemănătoare cu cele ce se găsesc astă-zĭ în mare.

Regiunea dealurilor coprinde restul vestic, $^2/_5$ ale comuneĭ și este reprezentată prin culmile: Cogealac la N. și Tașăul la S. și V.

Dealurile cele maĭ însemnate ale comuneĭ sunt: Duimgi, cu vîrfurile Peletlia (89 m.), Duimgi (83 m.), Tuzla-Iuc (38 m.), la N., d'alungul pîrîuluĭ Peletlia și pe malul vestic al laculuĭ Tuzla, și acoperit cu fînețe, pășunĭ și vr'o cinci movile. Dealul Peletlia, cu vîrful Cara-Iuc (138 m.) la V.; Tașăul-Tîrti, cu vîrful Eșil-Iuiuc (104 m.) la S.-V.; Gargalîc (84 m.), Ciatal-Bair, cu vîrfurile Erim-Iuiuc (94 m.) și Gargalîc-Buim-Iuiuc (75 m.); Movila-Căldăiŭ (70 m.), dealul Cara-Harman (102 m.) la S.-V. Toate aceste dealurĭ sunt ramificațiunĭ orientale ale culmeĭ Tașăul, avînd o direcțiune generală de la N.-V. spre E. și S.-E., întinzîndu-se printre pîrîul Peletlia, lacul Tuzla, Balta-Mare, pîrîul Gargalîc și Mare. Sunt acoperite cu movile, fînețe și semănăturĭ.

Movile sunt numeroase: peste 38. Ele se găsesc maĭ toate pe muchiile dealurilor; afară de cele ce se găsesc pe vîrfurile amintite maĭ sus, maĭ avem: Cara-Iuiuc (150 metri), Iarîm-Iuiuc (140 m.), Movila-Beiuluĭ (136 m.), Movila-din-Tîrlă (119 m.) la Vestul comuneĭ, la S. de satul Peletlia, pe muchia dealuluĭ Peletlia; Buiuc-Iuiuc (102 m.), Sac-Iuiuc (52 m.), Sarîm-Iuiuc (46 m.), acestea chiar lîngă satul Cara-Harman se găsesc situate în partea centrală și sud-vestică a comuneĭ pe muchea dealuluĭ Cara-Harman. Ele sunt artificiale maĭ toate, construite în scop de a servi de înmormîntare saŭ ca punct de observație și orientare. E un singur pîrîŭ: Peletlia, care udă N.-V. comuneĭ. Pleacă din dealul Peletlia, cu direcție de la V. spre E., trece prin satul Peletlia, taie drumul Gargalîc-Cara-Nasuf, pe la locul numit Podul-Draculuĭ-Negru și se varsă în lacul Tuzla, în colțul sud-vestic al luĭ. Malurile cursuluĭ săŭ superior sunt înalte și cam pietroase, iar ale celuĭ inferior sunt joase. Maĭ avem două gîrle numite: Balta-Mare și de-Mijloc prin care se stabilește o legătură între lacul Sinoe și Marea-Neagră. Pleacă de la Gura-Buazuluĭ o singură ramură, care apoĭ ramificîndu-se în două, brăzdează partea estică a comuneĭ, trecînd pe lîngă satul Cara-Harman și deschizîndu-se în colțul sudic al laculuĭ Sinoe.

Bălți avem: Tuzla la N., care aparține maĭ mult comuneĭ Cara-Nasuf, fiind pe hotarul între aceste două comune: are maluri joase, o întindere de 11600 hectare, cu pește bun; al doilea lac e Sinoe. Venitul ambelor lacurĭ aparține statuluĭ. Afară de acestea maĭ avem altele maĭ micĭ: Ciatal-Su de 15 hect., în nisipul Ciatal-Su, la N. de Cara-Harman; Chituc, în stuful Chituc, de 20 hect. întindere și altele maĭ micĭ, fără însemnătate. Intre lacurile Tuzla și Sinoe avem nisipul numit Ciatal-Su, cu o întindere de 1400 hect., puțin ridicat d'asupra nivelului Mărĭĭ și lacurlior, presărat la N. cu cîte-va lacurĭ micĭ uscate. Se află la locul unde a fost odinioară orașul Istropolis, și se

www.dacoromanica.ro

întinde la S. până la satul Cara-Harman de lîngă care începe, spre S., printre gîrlele: Bălțile-Marĭ și de-Mijloc și pe lîngă Mare, cu o întindere de peste 500 hect., nisipul Cara-Harman, tăiat de gîrle micĭ. Intre balta Sinoe și Mare se întinde stuful Chituc cu o întindere de peste 2000 hect., amestecat cu apă, avînd la N. mulțime de micĭ lacurĭ, în mijloc cu nișip și spre S. lacul Chituc, prelungindu-se spre S. în formă de limbă, impracticabil pentru comunicație. Marea-Neagră udă comuna în partea estică, pe o distanță de 22 kil. Malul către Mare este jos și acoperit cu nisip în toată lungimea luĭ; acest nisip se întinde în interior până la 1 1/2 kil. Altă-dată, de sigur, Marea trebue să se fi întins departe de interiorul uscatuluĭ și ca probă sunt lacurile ce aŭ rămas astă-zĭ: Tuzla și Sinoe, care comunică cu ea prin gura Periteașca și Buazul, nisipul Ciatal-Su și stuful Chituc. In toate se găsesc resturĭ de animale și plante ce se găsesc astă-zĭ în mare.

Suprafața totală a comuneĭ este de 15787 hect., din care 208 hect. ocupate de grădinile și vetrele celor două sate, cu 169 case, iar restul de 5618 hect. împărțit între locuitoriĭ ce posedă 4257 hect. și statul cu proprietarĭ, carĭ aŭ 11461 hect.

Cătunele, carĭ compun com., sunt două: Cara-Harman, reședință, așezată în partea estică a comuneĭ, pe malul stîng al gîrleĭ Balta-Mare, la colțul sudic al laculuĭ Sinoe, avînd la sudul săŭ o mlaștină închisă și dominantă la N.-V. de dealul Cara-Harman, cu movilele Cara-Harman și Iarîm-Iuc; Peletlia, în partea vestică a comuneĭ, la 6 kil. spre N.-V. de reședința Cara-Harman, de ambele maluri alc pîrîuluĭ Peletlia, închis și dominat la N. de dealul Duimgi cu movilele Peletlia și Duimgi, iar la S.-V. de dealul Peletlia cu movilele Iarîm-Iuc, Beiul, - Movila - din - Tîrla și Traian, la 2 kil. spre S. de cătr. Cara-Harman. Aspectul general al lor e acesta: așezate pe locurĭ maĭ șese, casele sunt marĭ, răŭ zidite, adunate în jurul bisericilor saŭ geamieĭ; prea puține înconjurate cu grădinĭ. Cara-Harman are și cîte-va viĭ la Nord.

Populațiunea sa este formată din elemente romîne și Turcĭ. In anul 1896 se găseaŭ 207 familiĭ, cu 1089 suflete, împărțite după cum urmează: după sex: 567 bărbațĭ și 522 femeĭ; după stare civilă: 651 necăsătoriți, 410 căsătoriți și 28 văduvĭ; după instrucție: 74 știind carte și 1015 ne știind; după cetățenie: 1088 cetățenĭ romînĭ, și 1 supus străin; după religie: 719 ortodoxĭ și 370 mahometanĭ; după ocupație: 246 agricultorĭ și meseriașĭ, 4 comercianți și 10 industriașĭ; eraŭ 203 contribuabilĭ; 145 împroprietăriți și 115 neîmproprietăriți.

In ceea ce privește calitatea pămîntuluĭ, cele 15787 hectare ale com. se împart ast-fel: 5508 hect. teren neproductiv (vetrele caselor: 508 hect.) și bălți, stufurĭ, etc. (5000 hect.) ale statuluĭ și 10279 hect. teren productiv, din carĭ: 8461 hect. loc cultivabil (din care loc aŭ 3764 hect.), 1565 hect. izlaz (din care 164 hect. al locuitorilor) și 4 hect. viĭ ale locuitorilor.

In com. sunt 246 plugarĭ, cu 156 pluguri (151 cu boĭ, 5 cu caĭ), 135 caĭ și căruțe (11 cu boĭ și 124 cu caĭ), 1 mașină de secerat, 1 mașină de bătut porumbul, 1 mașină de vînturat și 1 mașină de cosit fînul.

In Cara-Harman sunt 13590 capete de vite, din carĭ: 519 caĭ, 1449 boĭ, 82 bivolĭ, 12 asinĭ, 10900 oĭ și 630 porcĭ. Locuitoriĭ se ocupă și cu pescuitul din bălțile Sinoe și Tuzla. Sunt 8 morĭ de vînt.

Comerciul e activ și se face pe șoseaua națională Tulcea-Babadag - Constanța și prin gara orașuluĭ Constanța, la 35 kil. spre S. El constă în importul manufacturilor, băuturĭ spirtoase, unelte agricole și în exportul vitelor cu productele lor (lînă, brînză) și al cerealelor.

Budgetul comuneĭ e de 4427 leĭ venitur, și de 2908 leĭ cheltuelĭ.

Căĭ de comunicație sunt: pe lacurĭ și bălțĭ cu luntre; drumurĭ comunale ce unesc cătunele între ele și cu satele învecinate: ca Tarșan, Leremet, etc.

Biserică ortodoxă e una singură în cătunul Peletlia, cu hramul Acoperămîntul-Maiceĭ-Domnuluĭ, cu 10 hect. de la stat, deservită de 1 preot și 1 cîntăreț. Sunt 2 geamiĭ cu 2 hogĭ în cătunele Cara-Harman și Peletlia.

Școlĭ sunt 2 rurale mixte: una în cătr. Cara-Harman și alta în cătr. Peletlia; aŭ 2 învățătorĭ; 89 elevĭ înscrișĭ (52 băeți și 37 fete).

Cara-Harman, *punct militar*, în Dobrogea, la o înălțime d'asupra nivelului mărĭĭ de 104.97 m.

Cara-Mișea-Tepe, *deal*, județul Constanța, pl. Hîrșova, pe teritoriul comuneĭ rurale Topolog, și anume pe acela al cătunelor Doerani și Topologuluĭ-Romîn. Se desface din dealul Doerani; se întinde spre S. printre pîrîul Topologul (saŭ Saraiul) și afluentul săŭ Hagi-Omer, într'o direcție de la Nord-Est spre Sud-Vest, brăzdînd partea de E. a plășeĭ

www.dacoromanica.ro

și pe cea meridională a comunei. Se ridică la 197 m., dominînd pîraiele de mai sus, ale căror maluri, din cauza naturei sale pietroase, sunt înalte și stîncoase, satul Doerani, și drumul județean Babadag-Hîrșova. Este acoperit cu fînețe.

Cara-Murat, *comună rurală*, din jud. și pl. Constanța.

Este așezată în partea estică a județului, la 26 kil. spre N.-V. de orașul Constanța, capitala districtului, și în cea centrală a plășei, a cărei reședință este.

Se mărginește la Nord cu comuna rurală Pazarlî, de care se desparte prin dealurile Ilanlîc-Bair și Dolufacî-Bair; la S. cu comuna rurală Caratai (din plasa Medjidia), de care se desparte prin dealurile Hagi-Culac și Murat-Bair; la E. cu comuna rurală Cicrîcci, de care se separă prin dealul Cara-Murat-Bair; iar la V. cu comuna rurală Carol I sau Dana-Chioi, de care se desparte prin dealul Dana-Chioi-Bair.

Relieful soluluĭ este accidentat, de culmile Dorobanțul, Carol și Cara-Murat; cea d'intîiu la Nord și Vest, cea d'a doua la Sud, cea d'a 3-a la Est. Dealurile principale, carĭ brăzdează teritoriul comunei sunt: Slanlac-Bair, cu vîrful Ilanlîc-Tepe (142 m.) la N.; Delufaci (125 m.) la N.-E., și ramificațiĭ orientale ale culmeĭ Dorobanțul; Murat-Bair, cu vîrful Murat-Iuc (130 m.) la S.-V.; Amut-Bair, vîrful Tepe-Cara-Murat (203 m.) la S.-E., prelungirĭ orientale ale culmeĭ dealuluĭ Carol I. Cara-Murat-Bair cu vîrfurile Cara-Murat (118 m.) și Cara-Murat-Iuc (104 m.) la E. Toate aceste dealurĭ sunt acoperite cu semănăturĭ și fînețe. Copaciĭ lipsesc aproape cu desăvîrșire; pe muchea lor movilele sunt risipite în diferite direcțiunĭ, iar numeroase drumurĭ le întretae în nenumărate direcțiunĭ. Movilele sunt răspîndite în toate părțile, în număr de 17; aŭ servit ca locurĭ de mormînt și puncte de observație.

Hidrografia nu este reprezentată de cît prin cîte-va văĭ, carĭ aŭ apă numaĭ în timpul ploilor saŭ topireĭ zăpezilor, primăvara. Principalele sunt: Cara-Murat-Ceair, ce pleacă din dealul Cara-Murat, brăzdează mijlocul comuneĭ, trecînd prin satul Cara-Murat și, sub numele de Hagi-Cabul și Chiostel, se deschide în lacul Medjidia; valea Caratai, care o brăzdează la S. și valea Dolofan puțin la N.-E. Ondulațiunile terenului fiind micĭ și uniforme, nu pot forma văĭ adîncĭ și marĭ. Lipsa de pădurĭ face ca aceste văĭ să fie mai tot-d'a-una lipsite de apă.

Comuna se compune dintr'un singur sat Cara-Murat situat pe ambele malurĭ ale văeĭ Cara-Murat, închis și dominat la V. de dealul Murat-Bair, cu movila Murat-Iuc, la E. de dealul Cara-Murat, cu movila Cara-Murat, la S. de dealul Amut-Bair și la N. de dealul Hamlîc-Bair. Casele satuluĭ în partea de Est sunt bine zidite, înconjurate cu grădinĭ și dispuse pe 4 uliță paralele; aceasta este partea de curînd formată; partea vechiă este situată la V. formată din case avînd fie-care grădina sa, dar risipite la capătul văeĭ Cara-Murat.

Suprafața totală a comuneĭ este de 10073 hect., din carĭ: 228 hect. ocupate de gradinile și vatra satuluĭ, cu 304 case; iar restul 9769 hect. este împărțit între stat cu proprietariĭ carĭ aŭ 4570 hect. și locuitoriĭ carĭ posedă 4570 hect.

Populațiunea sa totală pe 1896 este de 320 familiĭ, cu 1569 suflete, împărțită ast-fel:

După sex: 860 bărbațĭ, 709 femeĭ. După starea civilă: 923 necăsătoriți, 602 căsătoriți, 44 văduvĭ. După instrucțiune: 498 știŭ carte, 1071 nu știu. După cetățenie: 1349 cetățenĭ Romînĭ, 220 supușĭ străinĭ. După religie: 705 ortodoxĭ, 619 catolicĭ și 246 mahometanĭ. După avere: împroprietăriți 466, neîmproprietăriți 32. Sunt 498 contribuabili.

In ceea ce privește calitatea pămîntuluĭ, cele 10073 hect., întinderea comuneĭ, se împart ast-fel: 228 hect. teren neproductiv, ocupat de vatra satuluĭ; 9769 hect. teren productiv din carĭ: 6420 hect. teren cultivabil (1450 hect. ale Statuluĭ cu proprietariĭ și 4970 hectare ale locuitorilor) 6279 hectare teren necultivat, din carĭ: 3129 hectare ale Statuluĭ cu proprietariĭ și 150 hect. ale locuitorilor; 84 hect. teren izlaz, tot al Statuluĭ. 11 hect. teren cu viĭ, tot al Statuluĭ.

In comună sunt 477 plugarĭ, carĭ aŭ 240 pluguri (140 cu boĭ, 100 cu caĭ), 266 care și căruțe (6 cu boĭ, 260 cu caĭ), 66 mașinĭ de secerat, 10 mașinĭ de bătut porumbul, 100 grape de fier, 60 mașinĭ de vînturat.

Locuitoriĭ aŭ 13708 capete de vite, din carĭ: 777 caĭ, 1389 boĭ, 12 asinĭ, 10900 oĭ și 630 porcĭ.

Industria este cea casnică. Sunt în comună: 1 fabrică de lumînarĭ de ceară și 3 morĭ de vînt. Sunt în total 14 industriașĭ.

Comerciul e activ și se face pe șoseaua națională Tulcea-Babadag-Constanța, prin gara

www.dacoromanica.ro

Murfatlar, la 26 kil. spre S., şi constă în importul de maşinĭ agricole, vin, manufactură şi în export de cereale, vite cu produsele lor (lînă, brînză) şi luminărĭ de ceară.

Budgetul comuneĭ este de 7428 leĭ la venitурĭ şi 4973 leĭ la cheltuelĭ.

Căĭ de comunicaţie sunt: calea judeţeană Hîrşova-Constanţa, care trece chiar prin comună, apoĭ drumurĭ comunale la Cuvîcci, Esther şi Palaz.

Are o biserică, cu hramul Sf. Gheorghe, deservită de 1 preot, 1 cîntăreţ şi 1 paracliser. Sunt şi 2 bisericĭ catolice.

Sunt 2 şcolĭ: una a comuneĭ cu 1 învăţător, 1 învăţătoare, 120 elevĭ înscrişĭ (68 băeţĭ, 52 fete) şi alta catolică.

Cara-Murat I, *punct militar,* în Dobrogea, la o înălţime de 118.15 m. d'asupra nivelului Mărĭĭ-Negre.

Cara-Murat II, *punct militar,* în Dobrogea, la o înălţime de 107.30 m. d'asupra nivelului Mărĭĭ-Negre.

Cara-Murat-Tepe, *deal,* în judeţul Constanţa, pl. Constanţa, pe teritoriul comunelor Pazarlĭ şi Cara-Murat. Este maĭ mult o prelungire estică a dealuluĭ Bilarlar, desfăcîndu-se din vîrful Cara-Tepe (177 m.); se îndreaptă spre E., d'alungul pîrîuluĭ Esther, pănă aproape de apa Taşăul. Domină satul Esther, aşezat la poalele sale nordice, satul Cara-Murat şi două drumurĭ ce pleacă unul la Cara-Murat şi altul la Medjidia.

Cara-Nasuf, *com. rur.,* situată în partea sud-estică a judeţuluĭ Tulcea şi a plăşeĭ Istrul, lîngă malul vestic al băltiĭ Sinoe.

Se mărgineşte la N. cu com. Casap-Chioi. La E. cu lacul Sinoe, la V. cu com. Cogealac, şi la S. cu com. Çara-Harman din jud. Constanţa.

Relieful soluluĭ ţine de regiunea deluroasă. Dealurĭ sunt: dealul Cara-Nasuf la N., de 57 metri, dealul Cascalîi-Bair, de 115 metri, la S.-V. Movile sunt foarte numeroase; maĭ însemnate sunt: Caba-Iuc, de 56 metri, la N.; Cara-Harman, de 48 metri, la S.; Duimgi, de 68 metri, la S.-V. Sunt naturale şi acoperite cu verdeaţă, iar dealurile cu semănăturĭ.

Apele, carĭ udă com., sunt: pîrîul Duimgi, la S., trece prin satul Duimgi; are malurĭ înalte; se varsă în lacul Tuzla. Valea Cara-Nasuf, la N., trece prin satul Cara-Nasuf. Bălţĭ sunt: Sinoe la S.-E., Cara-Nasuf la S.-E., Tuzla la S. şi două micĭ lacurĭ la S.-V. formate de pîrîul Duimgi.

Cătunele carĭ o formează sunt: Cara-Nasuf la N.-E., reşedinţa, pe pîrîul cu acelaşĭ nume; Duimgi, la 5 kil. spre S.-V., pe pîrîul Duimgi.

Intinderea comuneĭ este de 8215 hect. din carĭ 120 hect. ocupate de vetrele satelor, 5500 hect. ale locuitorilor şi 2585 hect. ale statuluĭ.

Populaţiunea este amestecată. Sunt 310 familiĭ cu 1336 suflete, din carĭ 322 bărbaţĭ, 305 femeĭ, 709 copiĭ. După naţionalităţĭ sunt: 23 Romînĭ, 1095 Bulgarĭ, 203 Tătarĭ, 6 Grecĭ, 2 Armenĭ şi 7 Evreĭ.

Calitatea pămîntuluĭ este în general bună pentru agricultură. S'aŭ cultivat 3991 hect.; restul din suprafaţa comuneĭ este ocupată de: stuf, bălţĭ şi mlaştinĭ.

In com. sunt 189 plugarĭ, cu 115 plugurĭ. Vitele, în număr de 4218 capete, constituesc una din avuţiile locuitorilor.

Grădinăritul este ocupaţia Bulgarilor. Industria este cea domestică. Comerţul este activ, constînd în import de manufactură şi coloniale şi în export de cereale şi vite. Sunt 7 comercianţĭ.

Veniturile com. sunt de 5212 leĭ, iar cheltuelile de 4915 leĭ. Sunt 296 contribuabilĭ.

Drumurile sunt toate comunale şi duc la satele apropiate: Cogealac, Peletlia, Duimgi, Casap-Chioi şi Potur.

Biserică este una singură, ortodoxă, zidită, în 1879, de locuitorĭ; are hramul Sf. Methodiu şi Ciril; posedă 10 hectare pămînt; e deservită de 1 preot şi un cîntăreţ.

Şcolĭ sunt două, una în fiecare căt.; ambele sunt fundate de locuitorĭ; aŭ cîte un învăţător, 10 hect.; 82 elevĭ înscrişĭ.

Comuna e vechiă. Este fundată în secolul trecut de Turcĭ, carĭ s'aŭ retras în mare parte; în locul lor aŭ venit Bulgariĭ.

Cara-Nasuf, *sat,* în jud. Tulcea, pl. Istruluĭ, căt. de reşedinţă al com. rur. Cara-Nasuf, aşezat în partea de S.-E. a plăşeĭ şi în cea de N.-E. a comuneĭ, pe ambele malurĭ ale pîrîuluĭ Cara-Nasuf. Intinderea satuluĭ este de 75 hect. Populaţia e formată de Turcĭ, Tătarĭ şi Bulgarĭ. Sunt 105 familiĭ, cu 540 suflete. Spre S.-E. de comună se află ramurile vecheĭ cetăţĭ greceştĭ Istropolis.

Cara-Nasuf, *deal,* în jud. Tulcea, pl. Istruluĭ, pe teritoriul comuneĭ Cara-Nasuf. Este maĭ mult o prelungire estică a culmeĭ Hai-Dîn, brăzdînd partea de S. a plăşeĭ şi pe cea de N.-E. a comuneĭ. Ultimele sale ramificaţiunĭ se termină lîngă ţărmiĭ

www.dacoromanica.ro

vesticĭ aĭ laculuĭ Sinoe. E tăiat de drumul comunal Sari-Iurt-Cara-Nasuf. Are o înălțime de 104 m. Este presărat cu o mulțime de movile, între carĭ Caba-Iuc (56 m.) e cea maĭ înaltă. E acoperit cu semănăturĭ și izlazurĭ.

Cara-Nasuf, *pîrîŭ*, în jud. Tulcea, pl. Istruluĭ, pe teritoriul comuneĭ rur. Cara-Nasuf. Ișĭ ia naștere din poalele sudice ale dealuluĭ cu acelașĭ nume; se îndreaptă spre E., avînd o direcțiune generală de la V. spre E., udînd partea sudică a plășeĭ și cea de mijloc a comuneĭ; trece prin satul Cara-Nasuf, curgînd pe la poalele sudice ale dealuluĭ Cara-Nasuf, și, după 3 kil. de curs, se varsă în iezerul Sinoe, ceva maĭ spre E. de satul Cara-Nasuf.

Cara-Omer, *com. rur.*, în județul Constanța, pl. Mangalia.

Este așezată în partea meridională a județuluĭ, la 64 kil. spre S.-V. de orașul Constanța, capitala districtuluĭ, și în partea vestică a plășeĭ, la 50 kil. spre V. de orășelul Mangalia, reședința eĭ.

Se mărginește la N. cu comunele rurale Carvaclar și Enghez, despărțindu-se de cea d'întîiŭ prin dealul Cavaclar, de cea d'a doua prin dealul Cara-Suluc-Bair; la S. cu Bulgaria, de care o desparte dealurile Docuzair și Muraci; la E. cu comunele Hazaplar și Sarighiol, despărțind-o de cea d'întîiŭ, dealul Ghiuvenli, și de cea d'a doua dealurile Egi-Iuiuc și Murtfacea-Bair; la V. cu comunele Bairam-Dede și Hairam-Chioi (pl. Silistra-Nouă), separîndu-se de prima prin dealul Docuzaci, de secunda, prin dealurile Sari și Curu-Bair.

Çulmile Cara-Omer la V.-N. și la interior și Muraci la E. și S. brăzdează teritoriul comuneĭ; maĭ întinsă dintre toate comunele din județul Constanța. Principalele dealurĭ sunt: Docuzaci (193 m.), Dealul-Morĭ (170 m.), la S.-V.; Malcoci-Mazarlî (176 m.), Curu-Bair (168 m.), la N.-V.; Cavaclar, cu vîrful Ghiuvenli-Nord (155 m.), Cara-Sulac-Bair, cu vîrful Ghiuvenli-Est (141 m.), la Nord; Coru-Sîrtî (152 m.) și Cara-Cuiuc Bair, cu vîrful Cheragi (136 m.) la E. Prin interiorul comuneĭ sunt dealurile: Mezarlîc-Bair, de natură stîncoasă, Sari-Bair (140 m.), Mezarlîc (164 m.), acestea spre partea nordică; dealurile: Bair-Mezarlîc (187 m.), Mamuzli-Bair (180 m.), Alibei-Chioi, Mezarlîc (170 m.), Alibei-Chioi-Bair (163 m.), Cara-Omer-Bair cu vîrful Ghiuvenli II (152 m.), Mezarlîc-Bair (158 m.), acestea în partea centrală; dealurile: Dere-Chioi-Bair (182 m.), Bair-Iuiuc (140 m.), Cara-Omer (170 m.), în partea meridională.

Culmea Muraci e reprezentată prin dealurile: Egi-Iuiuc, cu vîrful Cheragi II (123 m.); Mezarlîc-Sîrtî (128 m.) și Murfatcea-Cairac (140 m.), toate în spre S.-V., avînd același aspect ca și cele ale culmeĭ Cara-Omer. Movile sunt numeroase; unele înalte marĭ, servind probabil ca puncte de observare și orientare; toate sunt artificiale; ele sunt răspîndite pe toată suprafața teritoriuluĭ. Principalele sunt: Movila-Mare (200 m.), pe hotarul spre Bulgaria, la S.-V.; Bali-Iuc (182 m.), tot la S.-V.; Cheragi (130 m.) la E.

Principalele văĭ sunt: Docuzaci la V., trecînd prin satul Docuzaci, cu maluri înalte și pe alocurea pietroase. Valea Calfa-Chioi, care la început poartă numele de Cerchez-Chioi-Culac, trecînd prin satul Cerchez-Chioi, apoĭ cel de Calfa-Chioi-Ceair, trecînd prin satul Calfa și în urmă cel de Sarapcea, trecînd prin satul Cialmagea și deschizîndu-se în valea Demircea. Brăzdează comuna la V. Malurile sale sunt în general înalte și stîncoase. Valea Afighinea începe sub numele de valea Dere-Chioi, ia pe urmă pe cel de Alibi-Chioi-Ceair, trecînd pe lîngă satul Alibi-Chioi, în urmă de Valea-Cîșleĭ, trecînd pe lîngă cîșla Alibi-Chioi și în fine pe cel de Afighinea, brăzdînd interiorul comuneĭ, Valea Ghiuvenli saŭ Mangaci, trece prin satul Ghiuvenli, brăzdează comuna la N. Valea Chior-Cui o străbate prin interior; valea Daulu-Chioi, care ia maĭ la vale numele de valea Sîrtî, trecînd prin satul Daulu-Chioi, o brăzdează la E. și S.-E. Valea Cara-Omer primind pe stînga valea Luci, Ghiolgiul și Izvoruluĭ, trece prin satul Cara-Omer și îl străbate la S.

Clima comuneĭ este excesivă, din pricina lipseĭ de păduri și adăposturĭ oferite de dealurĭ; vara este arzătoare și rare-orĭ puțin temperată de vînturile ce suflă din spre mare; iarna e aspră, guvernată fiind de vîntul dominant, recele și gerosul crivăț (N.-E.). Ploae cade puțină și puțurile trebuesc săpate la adîncimĭ foarte marĭ.

Cătunele, carĭ compun comuna, sunt nouă și anume: Cara-Omer, așezat în partea meridională a comuneĭ, pe valea Cara-Omer, între dealurile Cara-Omer la S.-V., Alibi-Chioi-Bair la N.-V., Cara-Omer-Bair la N.-E. și Mezarlîc-Bair la E. și S.-E.; Ghiuvenli, în partea septentrio-

www.dacoromanica.ro

nală a comuneĭ, la 7 kil. spre N. de reşedinţă, pe valea Ghiuvenli, între dealurile Cavaclar la V., Consîrtî la S., Carasuluc-Bair la N.-E. şi Ghiuvenli la N.; Cauli-Cicur (groapa sîngeroasă) în partea meridională a comuneĭ, la 4 kil. spre S.-E. de reşedinţă, pe văile Iurtluc şi Caulî-Cicur, între dealurile Mezarlîc-Bair la N.-V., Caulicum la N., Surtluc-Bair la S. şi Mufatcea-Cairac la S.-E.; Daulu-Chioi în partea estică a com., la 5 kil. spre S.-E. de reşedinţă, pe valea Daulu-Chioi, între dealurile Mezarlîc-Bair la E., Murfatcea-Bair la S. şi Egi-Iuiuc la N.; Calfa-Chioi, în partea vestică a com., la 10 kil. spre N.-V. de reşedinţă, pe valea Calfa, la poalele pietroaselor dealurĭ Malcoci, Mezarlîc la V. şi Mezarlîc-Bair la E.; Mamuzlî, în partea vestică a comuneĭ, la 9 kil. spre N.-V. de reşedinţă, pe valea Calfa-Chioi, între dealurile Docuzaci la V. şi Mamuzlî la E.; Alibi-Chioi, în partea centrală a comuneĭ, la 5 kil. spre N.-V. de reşedinţă, pe văile Cîşla şi Alibi-Chioi, între dealurile Alibi-Chioi la V. şi Alibi-Chioi-Bair la E. Cerchez-Chioi, în partea meridională a plăşeĭ, la 9 kil. spre V. de reşedinţă, pe valea Cerchez-Chioi, la poalele pietroaselor dealurĭ Bair-Mezarlîc la E. şi dealul Bai la V.; Deru-Chioi, tot în partea meridională a com., la $9^1/_2$ kil. spre V. de reşedinţă, pe valea Des-Chioi şi la poalele stîncoaselor dealurĭ Des-Chioi la E. şi Dealul-Morilĭ la V. Docuzaci saŭ Docuz-Aci, în partea vestică, la 12 kil. spre V. de reşedinţă, pe valea Docuzaci, înconjurat de toate părţile de dealul Docuzaci. Casele acestor sate sunt aşezate în jurul bisericelor saŭ geamiilor, în cîte două saŭ treĭ grupurĭ, maĭ toate aŭ de jur-împrejur morĭ de vînt.

In anul 1895, populaţiunea era de 443 fam., cu 2079 suflete, împărţită după cum urmează: După sex: 1159 bărbaţĭ şi 920 femeĭ; după starea civilă: 1152 necăsătoriţĭ, 850 căsătoriţĭ şi 77 văduvĭ; după instrucţie: 118 ştiind carte şi 1961 ne ştind; după religie: 906 ortodoxĭ, 126 catolicĭ şi 1047 mahometanĭ; după profesiunĭ: 823 agricultorĭ şi meseriaşĭ, 14 comercianţĭ, 4 industriaşĭ şi 10 cu diferite alte profesiunĭ; sunt 851 contrib.

După statistica din 1896—97 sunt în comună 820 familiĭ, cu 3067 suflete.

In comună sunt 2 biserici catolice şi 4 geamiĭ.

In ceea-ce priveşte calitatea pămîntuluĭ, cele 23340 hect. ale comuneĭ se împart ast-fel: 191 hect. loc neproductiv, ocupate de vatra satuluĭ; 23149 hect. loc productiv, din carĭ: 13936 hect. loc cultivabil (3773 hect. ale statuluĭ cu proprietarĭ şi 10173 hect. ale locuitorilor); 4613 hect. loc necultivat, ale locuitorilor; 4600 hect. izlaz, din care 1113 hect. ale statuluĭ cu proprietariĭ şi 3487 hect. ale locuitorilor.

In comună sunt 823 plugarĭ, carĭ aŭ 322 plugurĭ (302 cu boĭ, 10 cu caĭ) 448 care şi căruţe, (139 cu boĭ, 309 cu caĭ), 1 maşină de treerat cu aburĭ, 4 maşinĭ de semănat, 4 maşinĭ de secerat, 1 maşină de bătut porumb, 10 grape de fier şi 3 maşinĭ de vînturat. Sunt în comună 65 puţurĭ. Locuitoriĭ aŭ 9194 capete de vite, din carĭ: 1025 caĭ, 2135 boĭ, 94 bivolĭ, 6271 oĭ, 86 capre şi 583 porcĭ.

Comerţul este activ, în comună fiind vama de export şi import spre Bulgaria. Gara maĭ apropiată este Murtfatlar la 50 kil. spre Nord. La Cara-Omer e un biuroŭ vamal, avînd de sucursale biurourile din Hîrşova şi Rasova. Biuroul din Cara-Omer a fost înfiinţat în anul 1894 (Aprilie). Pe ultimul exerciţiŭ financiar a produs un venit de leĭ 4430, importîndu-se mărfurĭ pentru 43466 leĭ şi exportîndu-se pentru 168564 leĭ.

Suprafaţa totală a comuneĭ e de 23340 hect., cea maĭ întinsă din tot judeţul, din carĭ: 191 hect. ocupate de vatra satuluĭ cu 323 case, iar restul de 23149 hect. împărţit între stat cu proprietariĭ carĭ posedă 44886 hectare şi locuitoriĭ carĭ aŭ 18263 hectare.

Budgetul este de 16115 leĭ, 95 banĭ la venitурĭ şi 5349 leĭ, 16 banĭ la cheltuelĭ.

Căĭ de comunicaţie sunt căile judeţene: Para-Chioi-Mangalia, trecînd prin satul Ghiuvenli, la N.; şoseaua Cara-Omer-Mangalia; drumurĭ comunale la Hazaplar, Chiragi, Bairam-Dede, Cavaclar, Sari-Ghiol, Topraisari.

Cara-Omer, *deal*, în jud. Constanţa, pl. Mangalia, pe teritoriul comuneĭ rurale Cara-Omer, situat în partea vestică a plăşeĭ şi cea de S.-V. a com. Se desface din dealul Bair-Iuiuc, întinzîndu-se printre văile Iuci-Ghiolgiu şi Valea-Izvoruluĭ. Este acoperit cu verdeaţă. Are o înălţime de 160 m. Pe muchea dealuluĭ merge drumul Cara-Omer-Dere-Chioi şi altul ce merge în Bulgaria.

Cara-Omer-Bair, *deal*, judeţul Constanţa, în pl. Mangalia, pe teritoriul comuneĭ Cara-Omer. Se desface din dealul Alibi-Chioi, din punctul Ghiuvenli II (152); se întinde spre S., într'o direcţie generală de la N.-V.

www.dacoromanica.ro

spre S.-E., brăzdînd partea vestică a plășeĭ și cea estică a comuneĭ. Se prelungește spre S. cu dealul Mezarlîc-Bair, de pe lîngă satul Cara-Omer. Pe muchea luĭ merg drumurile comunale de la Cara-Omer la Ghiuvenli și Mustafacî. Este acoperit cu semănăturĭ.

Cara-Orman, *com. rur.*, în pl. Sulina, jud. Tulcea, situată în partea estică a județuluĭ, la 100 kil. spre E. de orașul Tulcea, capitala județuluĭ, și în partea centrală a plășeĭ, la 35 kil. spre V. de orașul Sulina, reședința plășeĭ.

Numele săŭ turcesc, înseamnă Pădurea-Neagră, din cauza întunecimeĭ pădureĭ seculare care poartă acelașĭ nume și care se află pe teritoriul său.

Hotarul săŭ amănunțit este acesta: Incepe din brațul Sulina, de la mila No. 7; se îndreaptă spre S.-E., în o linie maĭ continuă, pănă ce dă de Gîrla-Impuțită, ce o urmează pănă la vărsarea eĭ în Marea-Neagră, la mila marină No. 7; merge spre S., pe malul Măreĭ, pănă la mila No. 8, de unde o ia spre S.-V., de alungul grinduluĭ Ivancia, pănă dă în brațul Sfîntul-Gheorghe lîngă cherhaneaua (Ivancea-Nouă) Ermalaiul; de aci trece Dunărea (brațul Sfîntul-Gheorghe) și urmînd cel-l'alt mal (drept), se întortochează după toate sinuozitățile meandruluĭ braț, avînd o direcțiune generală spre Nord-Vest, pănă în dreptul gureĭ gîrleĭ Litcovul, lîngă punctul trigonometric Parvuloc. De aci, într'o direcțiune generală spre Nord, urmează gîrla Litcovul, pănă la lacul Ciubida, de unde o părăsește, pentru a înconjura lacul Obretinul și a se opri în brațul Sulina la mila No. 22. De aci, într'o direcțiune generală spre E., urmează brațul Sulina, pănă la mila No. 7, de unde am plecat. Forma luĭ este foarte neregulată. Lungimea perimetruluĭ este de peste 150 kilometri.

La N. com. se învecinește cu com. urb. Chilia-Vechie și cu cea rurală Satul-Noŭ, despărțită fiind de ambele prin brațul Sulina; la E. cu comuna urbană Sulina; la S. cu com. Sf. Gheorghe (saŭ Catîrlez) și la V. cu com. Moru-Ghiol, de care se desparte prin gîrla Litcovul.

In general terenul nu e ridicat mult de asupra nivelului Mării; une-orĭ e maĭ jos ca acela al brațelor Sulina și Sf. Gheorghe, de unde inundațiĭ foarte dese.

Apele carĭ o udă sunt: Brațul-Sulina la N. și Brațul-Sfîntul Gheorghe la Sud. Sunt și multe gîrle, ce servesc de scurgere multelor și întinselor lacurĭ, de carĭ întreaga deltă a Dunăreĭ este presărată. Așa avem: gîrla Litcovul la V., Gîrla-Impuțită la E., gîrla Tudor-Vătaful spre E. Bălțile ocupă o mare parte din teritoriul comuneĭ Balta Obretin se află la Nord-Vest, și se scurge în brațul Sulina; lacurile Ciubida și Gorgostel sunt la V. și se scurg în gîrla Litcovul; lacul Erenciuc, la S., se scurge în brațul Sf. Gheorghe. Maĭ sunt bălțile: Puiul, Puiulețul, Lumina, Potcoava, Roșul și Roșuleț, ce comunică una cu alta și aŭ o vărsare comună în Gîrla-Impuțita, ocupînd partea centrală și estică a comuneĭ. Lacurile Porcul și Porculoiul, la N. se scurg tot în Gîrla-Impuțita. Stuful ocupă $^{7}/_{10}$ din teritoriul comuneĭ, care în cele maĭ multe locurĭ este mlăștinos.

Comuna este formată dintr'un singur sat.

Intinderea eĭ totală se ridică la 400 kil. pătrațĭ (saŭ 40000 hect.), din carĭ 30 kil. pătrațĭ (3000 hect.) ocupate de lacurĭ și bălțĭ, 45 kil. pătrațĭ (4500 hect.) pămînt solid, iar restul de 325 kil. pătrațĭ (32500 hectare) sunt ocupate cu stuf, parte mlăștinos, parte uscat. Din cele 4500 hect. pămînt solid: 1800 hect. aparțin statuluĭ (pădurea Cara-Orman, ce are această întindere); restul de 2500 hect. aparține locuitorilor, din carĭ 100 hect. sunt ocupate de vatra satuluĭ cu grădinile și locurile cultivabile. Cele-l'alte, grădinĭ ca: grădina Roșu, Grădina-Ivancĭ, Lumina, sunt neproductive, fiind acoperite cu nisip.

Populațiunea este rusească, afară de 4 Romînĭ, 3 Ovreĭ, 1 Țigan și 15 Lipovenĭ. Sunt 96 familiĭ, cu 649 suflete, din carĭ 226 bărbațĭ, 229 femeĭ, 194 copiĭ (109 băețĭ și 85 fete), văduvĭ 3, neînsurațĭ 17. Contribuabilĭ sunt 78.

In com. e o biserică, cu hramul Sf. Dumitru, zidită în 1875 de locuitorĭ, cu 1 preot, un cîntăreț, cu un venit de 1200 leĭ; o școală, fundată în 1881, făcută din stuf și vălătucĭ. Are un învățător, 71 elevĭ înscrișĭ, 41 băeți și 30 fete.

Calitatea pămîntuluĭ e mediocră. Nisip este mult; pășunĭ sunt prin pădurea Cara-Orman. Din cele 100 hect. pămînt liber, numaĭ 30 hect. sunt cultivate cu secară.

Locuitoriĭ au 4120 capete de vite, din carĭ: 2000 boĭ și vacĭ, 1900 oĭ, 60 caĭ, 10 capre și 150 porcĭ. Sunt 3 morĭ pe apă; 2 băcănii și 1 cîrciumă.

Budgetul comuneĭ este de 3200 leĭ la venitурĭ și 3000 leĭ la cheltuelĭ.

Căĭ de comunicație sunt drumurile comunale, ce duc de la com. la orașele Chilia-Vechie, Sulina, Mahmudia și la com. în-

www.dacoromanica.ro

vecinate: Cadîrlez, Sf. Gheorghe, Moru-Ghiol şi Satul-Nou.

Comuna aceasta s'a fundat acum 80 anĭ, pe timpul Turcilor, din privilegiaţĭ. La început trăiaŭ aci şi Cerchezĭ ce jefuiaŭ corăbiile pe malul Mării şi se întorceaŭ cu prăzile acasă. Maĭ tîrziŭ aŭ venit şi marea maioritate de Ruşiĭ ce s'aŭ contopit cu eĭ.

Cara-Orman, *grind*, saŭ loc ridicat de-asupra stufuluĭ înconjurător, în jud. Tulcea, pl. Sulina, pe teritoriul com. rur. Cara-Orman. Incepe nu departe de braţul Sulina, din dreptul mileĭ No. 15; se îndreaptă spre S., lărgindu-se din ce în ce, terminîndu-se prin maĭ multe prelungirĭ, aproape de braţul Sf. Gheorghe. Are o lungime maximă de 14 kil., o lăţime medie de 4 kil. şi o întindere totală de 25 kil. pătraţi saŭ 2500 hect. E unul din cele maĭ marĭ grinduri ale judeţuluĭ, al doilea după Chilia. In partea estică este aşezat satul Cara-Orman; în partea sud-vestică este situat satul Litcov; în interiorul luĭ, pe o întindere de 1800 hect. se întinde pădurea Cara-Orman. Restul din teritoriŭ (150 hect.) e parte productiv, parte cu păşunĭ şi locurĭ neproductive, acoperite cu nisip, maĭ cu seamă la Vest. Este străbătut de drumurile comunale Cara-Orman-Litcov-Ivancea. Se ridică până la o înălţime de 4 m. d'asupra stufuluĭ ce-l înconjoară de toate părţile.

Cara-Orman, *punct trigonometric* de observaţie, de I-iul rang, avînd 4.25 m., situat în judeţul Tulcea, pl. Sulina, com. Cara-Orman, în partea vestică a plăşeĭ şi cea sud-estică a comuneĭ, pe grindul cu acelaşĭ nume, în mijlocul uneĭ bande lungĭ de nisip şi pietriş.

Cara-Orman-Copac, *punct trigonometric* de observaţie, de rangul al 3-lea, în judeţul Tulcea, plasa Sulina, comuna Cara-Orman, pe grindul Cara-Orman, în partea nordică, în mijlocul uneĭ pădurĭ. Are 2.7 m. înălţime.

Cara-Peletlic-Artasi, *deal*, în jud. Constanţa, pl. Silistra-Nouă, pe teritoriul comunelor rur. Para-Chioi şi Regep-Cuiusu. Se desface din dealul Siran-Culac-Bair. Se întinde spre S., avînd o direcţiune generală de la N.-V. spre S.-E., printre văile Sarp-Orman-Ceair şi Ghiuvenli-Ceair. Brăzdează partea de S. a plăşeĭ şi pe cea de V. a comunelor. Are 155 m. înălţime. Pe muchea luĭ merge hotarul Dobrogeĭ spre Bulgaria. Este acoperit cu fineţe şi pădurĭ, între carĭ însemnăm pădurea Chirişlic-Orman.

Cara-Suhat, *sat*, judeţul Tulcea, com. urb. Mahmudia, situat pe malul stîng al braţuluĭ Sf. Gheorghe, în partea nordică a plăşeĭ şi în cea nord-vestică a oraşuluĭ, la 3 kil. spre V. de reşedinţă. Populaţia se compune din 32 familiĭ, cu 147 suflete, din carĭ 3 Romînĭ şi 144 Ruşĭ. Ocupaţia lor este pescăria în Dunăre şi în lacul Cara-Suhat.

Cara-Suhat, *sat*, adunătură de colibe pescăreştĭ, în judeţul Tulcea, plasa Tulcea, pe teritoriul com. Beş-Tepe, pe malul stîng al braţuluĭ Sf. Gheorghe, situat la 4 kil. spre N.-V. de satul Beş-Tepe, în faţa dealuluĭ Cara-Suhat. Are 15 familiĭ, cu 52 suflete, toţĭ Ruşĭ, ocupîndu-se cu pescăria.

Cara-Suhat, *lac*, în jud. Tulcea, pl. Tulcea, pe teritoriul comuneĭ urb. Mahmudia, situat în partea nordică a plăşeĭ şi cea vestică a comuneĭ. Este format de una din revărsările anterioare ale braţuluĭ Sf. Gheorghe, lîngă care e aşezat şi cu care comunică prin 7 micĭ gîrliţe. Are o formă lunguiaţă şi înconjurat de toate părţile cu stuf. Din el pleacă gîrla Marchel, care se pierde într'un lac spre răsărit. Are o întindere de 115 hect. Produce peşte bun, care e pescuit de locuitoriĭ din satul Cara-Suhat.

Cara-Suhat, *vîrf de deal*, în judeţul Tulcea, pl. Tulcea, pe teritoriul com. rur. Beş-Tepe. E situat în partea centrală a plăşeĭ şi cea vestică a comuneĭ, pe malul drept al braţuluĭ Sf. Gheorghe, în dreptul satuluĭ Cara-Suhat. Este un vîrf nordic al dealuluĭ Ciuciuc-Beili. Are 45 m. înălţime. E punct trigonometric de observaţie, de rangul al 3-lea, dominînd braţul pe o mare întindere.

Cara-Tepe-Bair, *deal* însemnat în jud. Tulcea, pl. Istruluĭ, pe teritoriul comuneĭ Tocsof şi al căt. Chirişlic. Este o prelungire a dealuluĭ Beş-Tepe, din jud. Constanţa. Se îndreaptă spre E., avînd o direcţiune generală de la N.-V. spre S.-E., brăzdînd partea sud-vestică a plăşeĭ şi a comuneĭ; se întinde de-alungul pîrîuluĭ Casimcea, pe dreapta luĭ. E stîncos. Lîngă satul Chirişlic, formează, împreună cu Chirişlic-Bair, o vale frumoasă (vezĭ Chirişlic-Bair). Se ridică până la o înălţime de 170 m. E punct trigonometric de observaţiune de rangul al 3-lea. Domină asupra satuluĭ Chirişlic şi asupra văeĭ pîrîuluĭ Casimcea. Este acoperit

www.dacoromanica.ro

numaĭ cu fînețe și pășunĭ. Pe muchea-ĭ merge drumul comunal Chirișlic-Ghelinge (Constanța).

Cara-Uba, *movilă*, în jud. Constanța, așezată în partea nordică a plășeĭ Constanța și a comuneĭ Cicrîcci, pe muchea dealuluĭ Palaz. Este naturală, a servit ca punct de orientare. Are o înălțime de 101 m., dominînd prin înălțimea sa pîrîul Casimcea, satul Palaz și drumul național Tulcea-Babadag-Constanța.

Carabanul, *gîrlă*, izvorește din munțiĭ com. Teșila, plaiul Peleșul, jud. Prahova, curge de la E. spre V. și se varsă în rîul Doftana, pe malul stîng, tot în raionul com. Teșila.

Carabanul, *munte*, ce servește de izlaz, în partea de E. a com. Teșila, pl. Peleșul, județul Prahova.

Carabanul-cu-Boia, *trup de pădure* a statuluĭ, pendinte de comuna Teșila, pl. Peleșul, județul Prahova, care, împreună cu trupurile: Gîlma, Lacurile-cu-Rusul, Rusul-d.-j., Prislopul, Podurile și Vîrful-Negrașuluĭ, formează pădurea Teșila, de 5000 hectare.

Carabețul, *deal*, situat în Sudul com. Bughiile, pl. Teleajenul, județul Prahova.

Carabețul, *pisc*, com. Bughiile, plaiul Teleajenul, județul Prahova.

Carabulea, *moară de apă*, pl. Jiul-d.-j., com. Sadova, județul Dolj.

Caracalul, *com. urbană*, așezată în mijlocul plășeĭ Ocolul, jud. Romanați, capitala județul Romanați și unul din cele maĭ vechĭ orașe ale țăreĭ. E situat pe două dealurĭ și o vale. Se compune din: Centrul orașuluĭ și următoarele despărțirĭ: Boldul, spre Vest, locuită de agricultorĭ și cărăușĭ, Tîrgul-de-Afară, Protoșeni, Sf. Ioan, Sf. Gheorghe și Sf. Nicolae. E departe de Dunăre de 42 kil., socotit pe linia ferată. Este la 185 kil. depărtare de Rîul-Vaduluĭ (frontieră), la 54 kil. spre E. de Craiova și în mare apropiere (10 kil.) de vărsarea Tesluiuluĭ în Olt. Altitudinea terenuluĭ este de 138 m. d'asupra niveluluĭ mărĭĭ.

Orașul Caracal e străbătut prin mijloc de rîușorul Caracalul, canalizat și care curge dintr'un eleșteŭ mare din spre V., pentru a se vărsa, după eșirea din oraș spre E. în altul mai mic. Terenul orașuluĭ este puțin accidentat și pămîntul din care se compune e argilos. Intinderea stradelor cu pavagiŭ ce sunt în circulație e de 12441 m. linearĭ, și a șoselelor de 5040 m. Cele maĭ principale strade sunt: Brătulești, Libertățeĭ, Mihaiŭ-Bravul, Izlazul, Rozaliile, Carpațiĭ, Nordului, Liliecilor, Privighetorilor, Traian, Găreĭ, Justițieĭ, Craioveĭ, Filipescu, Carol I, Anton Caracala, Unireĭ, Encea, Izvoarelor, Bulevardul Regina Elisabeta, Calea Plevneĭ, Calea națională Rîmnicul-Vîlceĭ-Corabia, etc. etc.

Piețe sunt: Piața Unireĭ, Piațeta S-țiĭ Apostolĭ, Piața de trăsurĭ, Piața de păsărĭ, Piața-Mare (cu 26 magherniță), Piața grădineĭ publice, etc.

Orașul e împărțit în două secțiunĭ. Secțiunea I coprinde suburbiile Potroșeni, Tîrgul-de-Afară, Tîrgul-din-Năuntru și Sf. Nicolae; Secția II a coprinde suburbiile Sf. Ion și Boldu. Intrarea și eșirea din oraș se face prin 14 bariere, din carĭ maĭ principale sunt: a șoseleĭ către Carpațĭ, a Cezienilor, a Liicenilor, a Craioveĭ, a Dobroslovenilor, a Bărbiciuluĭ, Redea, Gramnea, Pîrscovul, a Celariuluĭ, a Bechetuluĭ, a Corabieĭ, a Izlazuluĭ și a Stoeneștilor.

In mijlocul orașuluĭ se înalță palatul administrativ al jud. Romanați (1871), o clădire frumoasă, în care se află instalate: Prefectura județuluĭ, comitetul permanent, cu consiliul județean, tribunalul de I-a instanță, parchetul tribunaluluĭ, cabinetul judecătoruluĭ de instrucție, medicul primar cu serviciul sanitar al județuluĭ cu serviciul său, o judecătorie de ocol, corpul portăreilor, etc.

Alăturĭ, spre E. este localul Primărieĭ, unde maĭ e instalată poliția, percepția comunală, serviciul tecnic și o judecătorie de ocol. In fața de Nord a palatuluĭ administrativ se afla Grădina Publică, bine întreținută, cu arborĭ și florĭ. In mijlocul eĭ se înalță statua Ceres.

Poliția se compune din 1 polițaiu, 1 comisar-director, 2 comisarĭ de secțiĭ, 1 comisar special al gărĭĭ, 2 sub-comisarĭ și 1 agent special al siguranțeĭ; cu un efectiv de 55 sergențĭ.

Cheltuelile comuneĭ pentru acest serviciu sunt de 46090 leĭ.

Puțin mai la N., pe punctul cel mai ridicat al orașuluĭ, se află turnul de observare pentru incendiŭ și puțin maĭ la Nord cazarma pompierilor. Serviciul pompierilor se compune din 20 pompierĭ, 10 sacagiĭ, 3 vizitiĭ la pompe și 4 coșarĭ; sunt 21 caĭ, 2 pompe marĭ, 5 pompe micĭ, 1 saca mare, 10 micĭ și 1 bric.

In Caracal e un spital al ju-

www.dacoromanica.ro

deţuluĭ cu 30 paturĭ, instalat în clădirea sa proprie; poartă numele donatoareĭ, Esmeralda Vlădoianu; pentru procurarea de medicamente sunt două farmaciĭ.

Serviciul sanitar al com. se compune din 1 medic, 1 vaccinator şi 2 moaşe. In Caracal se maĭ află: o secţiune de observărĭ meteorologice, un biuroŭ telegrafo-poştal, o casă de credit agricol, casieria judeţeană, cu o secţiune a Caseĭ de Economie, reşedinţa subprefecturei pl. Ocolul, două tipografiĭ, treĭ librăriĭ şi un stabiliment de băĭ. Administraţia comunală o exercitează primarul, cu 2 ajutoare şi consiliul comunal. Iluminatul se face prin 472 lămpĭ cu petroleŭ, costînd pe comună fie-care lampă anual leĭ 37.85.

Populaţiunea oraşuluĭ Caracal s'a ridicat la recensămîntul din 1894 la 11690 locuitorĭ, din carĭ 844 populaţie flotantă, restul stabilă.

După cetăţenie sunt: 11123 cetăţenĭ romînĭ, 434 supuşĭ altor ţărĭ, 133 nesupuşĭ niciuneĭ protecţiunĭ; după religiune: 11217 ortodoxĭ, 209 catolicĭ, protestanţĭ, luteranĭ, etc. 32 mahometanĭ, 230 mozaicĭ, 2 de alte religiunĭ; 3496 ştiŭ carte, 8194 nu ştiu.

Populaţia oraşuluĭ e în creştere; în anul 1897, registrele stăreĭ civile arată un excedent de 36 născuţĭ.

In cursul anuluĭ 1897, s'aŭ înregistrat la oficiul stăreĭ civile urmĭtoarele acte: 465 naşterĭ, 429 morţĭ, 71 căsătoriĭ şi 4 divorţurĭ.

In Caracal sunt alegătorĭ:

Pentru Senat	coleg.	I	234
»	»	II	400
Pentru Cameră	»	I	452
»	»	II	590
»	»	III	1150
Pentru com. col.		I	195
»	»	II	615 (dir.)
»	»	II	604 (ind.)

Pentru camera de comerciŭ: 93 din oraş şi 228 din alegătorĭ judeţ.

Eligibilĭ la Senat sunt 19 persoane.

Caracalul are 2250 case de locuit, din carĭ un număr mare de bordee, maĭ ales în secţiunile rurale. Sunt 4 hanurĭ, 6 hoteluri, 8 birturĭ, 70 cîrciumĭ, 10 băcănĭĭ, 5 cazinurĭ, 14 cazane de făcut rachiŭ, 1 cazan pentru săpun, 7 tăbăcărĭĭ, 12 fabricĭ de cărămidărie, 4 de lumînărĭ, 2 morĭ cu abur şi 4 pe apă, din care treĭ spre V. de oraş şi una spre E. lîngă abatoriŭ.

Numărul vitelor marĭ şi micĭ din comună este de 6618, din carĭ: 1000 caĭ, 800 boĭ, 1000 vacĭ, 2018 bivolĭ, 1100 oĭ şi 700 porcĭ. Sunt 2500 duzĭ pentru creşterea gîndacilor de mătasă.

Orăşenĭĭ se aprovizionează cu cele necesare pentru nutriment din piaţa tîrguluĭ din centrul oraşuluĭ şi din piaţa de carne şi zarzavaturĭ de lîngă rîŭ.

In cursul anuluĭ 1897 s'aŭ tăiat la abatoriul comunal 1587 vite marĭ cornute şi anume: 777 boĭ, 421 vacĭ, 36 mînzaţĭ, 144 mînzate, 43 viţeĭ, 37 viţele, 11 bivolĭ, 31 bivoliţe şi 36 malacĭ.

S'aŭ tăiat de asemenea afară din abatoriŭ: 1890 oĭ, berbecĭ şi capre; 3830 mieĭ şi 442 porcĭ.

Locuitoriĭ se ocupă cu comerciul şi industriă.

Comerciul maĭ principal constă în cumpărarea de producte pentru export, şi în vinderea vitelor.

Maĭ sunt cojocarĭ, carĭ fac cojoace frumoase cu florĭ ce seamănă mult cu ale Vrîncenilor, cizmarĭ, croitorĭ, braşovenĭ, băcanĭ, tinichigiĭ, fierarĭ, vînzătorĭ de lemne, etc.

Are o staţiune de cale ferată, care uneşte Corabia cu R.-Vîlcea, trecînd pe la Est de Caracal.

Aci se face, în fie-care Lunĭ, bîlciŭ de săptămînă unde se desfac producte, vite, etc. Maĭ sunt şi 4 bîlciurĭ anuale şi anume: unul la 9 Martie, care ţine 3 zile, înfiinţat în 1870 de consiliul judeţean, pe proprietatea com.; al 2-lea la Duminica Floriilor şi care ţine 3 zile, s'a înfiinţat la 1873, tot de consiliul judeţean; al 3-lea, la 23 Aprilie, ţine 3 zile şi funcţionează de 50 de anĭ; al 4-lea, la Duminica Rusaliilor, care ţine 10 zile, este de asemenea vechiŭ. Toate se fac pe proprietatea comuneĭ, care percepe taxele.

Budgetul veniturilor şi al cheltuelilor pe anul 1898-99 este de 370200 leĭ. Cu 12 anĭ în urmă (1886-87) budgetul de venitурĭ şi cheltuelĭ era numaĭ de leĭ 162632.

Municipalitatea oraşuluĭ Caracal are datoriĭ contractate la Casa de depunerĭ, consemnaţiunĭ şi economie în valoare de 400000 leĭ.

Oraşul Caracal posedă între altele următoarele proprietăţĭ: Grădina publică, Piaţa-Mare (cu hala), Piaţa-Unireĭ, cazarma pompierilor, piaţa din faţa grădineĭ publice, un teatru în construcţiune, locul pe care se face tîrgul săptămînal, observatoriul de incendiŭ, abatoriul, platoul pe care se fac bîlciurile, spitalul de holericĭ, piaţeta dintre stradele Crinuluĭ şi Rosetti, un loc rezervat pentru parc situat între gară şi oraş, un domeniŭ compus din 4661 pogoane, un loc al viilor mănăstireştĭ situate pe şoseaua Corăbieĭ, diferite localurĭ şcolare, etc.

www.dacoromanica.ro

Biuroul telegrafo-poştal a produs în anul 1897 suma de leĭ 44461 leĭ, şi anume: 32185 leĭ din poştă, 12149 leĭ din telegraf şi 126 leĭ 75 banĭ din telefon.

Aci e reşedinţa unuĭ regiment de infanterie şi a unuĭ regiment (II) de cavalerie. La N.-E. se află cazarma călăraşilor, pe str. Cazărmeĭ, unde se află şi temniţa judeţuluĭ şi la S. se află aceia a dorobanţilor. Lîngă gară s'aŭ clădit localurĭ nouă de cazărmĭ.

In Caracal, instrucţiunea se predă în 7 şcoale şi anume:

3 şcoale primare de băeţĭ, 2 de fete; 1 gimnaziu clasic, cu 4 clase; 1 şcoală profesională de fete. Gimnaziul clasic a fost înfiinţat la 10 Oct. 1888. Are 5 profesorĭ şi 45 elevĭ. Se află instalat în localul fosteĭ şcoale de meseriĭ.

In 1887—1888: Şcoala No. I de băeţĭ, fondată în 1842, avea o populaţiune de 219 elevĭ; se află pe str. Negru-Vodă. Şcoala No. II de băeţĭ a fost populată cu 148 elevĭ. Şcoala No. I de fete, fondată în 1859, avea 102 eleve, iar şcoala de fete No. II, avea o populaţie de 100 eleve. Numărul copiilor în etate de şcoală a fost de 740, din carĭ a urmat numaĭ 570. Aci maĭ era şi o şcoală de meseriĭ, fondată în 1880, Zaman, întreţinută de judeţ, cu 25 elevĭ, 5 profesorĭ şi 3 secţiunĭ: de fierărie, tîmplărie şi rotărie.

Şcoalele primare de băeţĭ aŭ fost frecuentate în anul 1897 de 683 elevĭ; cele de fete, de 317 eleve; gimnaziul, de 241 elevĭ şi şcoala profesională de fete, de 48 eleve.

Toate şcoalele primare sunt instalate în localurile lor proprii.

In Caracal este reşedinţa protoereuluĭ care administrează clerul judeţuluĭ Romanaţi ajutat de un proestos, dependinte de Eparhia Rîmniculuĭ (Noul-Severin). Cele 12 biserică ale oraşuluĭ sunt: 1. Sfîntul Ioan, clădit la anul 1768 de jupîn Şerban Cojocarul din Craiova; este deservită de doĭ preoţĭ, 3 cîntăreţĭ şi 2 paracliserĭ. 2. Sf. Nicolae, clădit la 1770 de Protopopul Mihail din Gostavăţul, al căruĭ portret e pe pereţĭ; e deservită de 2 preoţĭ, 2 cîntăreţĭ şi 1 paracliser. 3. Intrarea-în-Biserică, fondată, după uniĭ, de Mateiŭ-Basarab, după alţiĭ pe timpul administraţieĭ Olteniеĭ de Nemţĭ; e deservită de 2 preoţĭ, 1 diacon, 2 cîntăreţĭ şi 1 paracliser. 4. Sf. Treime, cea maĭ vechiă, clădită la 1647 (7155) de Pan Pascal vel căpitan şi restaurată de Varlam Condicarul, (într'un pomelnic, prefăcut la 1853, se pomeneşte Mihaiŭ-Viteazul, Mateiŭ-Vodă, Radu al V-lea şi Ştefania Monahia); este deservită de 1 preot, 1 paracliser şi 1 cîntăreţ. 5. Madona, cu hramul Adormirea-Maiceĭ-Domnuluĭ (1839), e deservită de 1 preot, 2 cîntăreţĭ şi 1 paracliser. 6. Sf. Gheorghe (1817). 7. S-ţiĭ Apostolĭ (1824). 8. Buna-Vestire (1842). 9. Sf. Andreiŭ (1841). 10. Toţĭ-Sfinţiĭ (1819). 11. Sf. Ilie de la cimitir (1880). 12. Sf. Vasile. Cele 12 biserică cu aceea din cimitirul No. 1 sunt divizate în 6 parohiĭ şi sunt deservite de 12 preoţĭ, 4 diaconĭ, 16 cîntăreţĭ şi 12 paracliserĭ.

Pentru serviciul bisericilor, comuna cheltueşte anual suma de 26720 leĭ.

Bisericile: Sf. Andreiŭ, Madona, Sf. Nicolae, Buna-Vestire, Sf. Gheorghe şi Sf. Apostolĭ sunt cu desăvîrşire ruinate şi supuse dărîmăreĭ.

Primăria a decis a se construi din fondurile eĭ 2 biserici şi anume: una în suburbia Boldul şi alta în Tîrgul-de-Afară.

Cimitire sunt două: Boldul şi Eternitatea, unul la N. lîngă bîlciŭ, avînd în mijloc o biserică şi de curînd zidită, altul la S. spre Redea, în mahalaua Boldul. Izrailiţiĭ aŭ un cimitir aparte.

Istoricul. Dacă oraşul, ce acum se numeşte Caracalul, îşĭ trage numele de la impăratul roman Anton. Caracalla, saŭ că această numire i s'a dat maĭ de curînd de Turcĭ, Cara-Cale saŭ Cetate-Neagră, toată probabilitatea vorbeşte pentru prima părere. Intr'adevăr, la depărtare de un ceas şi jumătate spre N.-E. de oraş, se află ruinele întinse ale municipiuluĭ roman Romula, ocupate azĭ de satele Recica şi Hotarani. Aceste ruine se numesc în graiul poporuluĭ Antina, ceea ce ne duce iarăşĭ la Anton. Caracalla. De şi oraşul actual cu toată a luĭ întindere nu coprinde nicĭ un semn de aşezăminte saŭ de monumente romane, de şi el e situat la o parte de calea traiană, care pleacă din Recica şi merge spre Celeiu, de şi prin urmare totul dovedeşte, că aşezarea oraşuluĭ este de dată maĭ recentă,— numele săŭ însă de Caracal, nu poate fi despărţit de al împăratuluĭ Caracalla. Acesta, în anul 215, întreprinzînd expediţiunea contra Dacilor celor liberĭ, carĭ se revoltaseră, a venit în aceste locurĭ, vizitînd şi oraşul Romula. Este foarte probabil, că vechiĭ locuitorĭ aĭ Romuleĭ, după dărîmarea municipiuluĭ lor de Goţĭ, Hunĭ, saŭ alţĭ barbarĭ, să se fi mutat maĭ la vale, pe cîmpia cea stearpă şi fără apă, căreia i-a dat acelaşĭ nume străvechiŭ de Caracal.

Oraşul romînesc a înaintat foarte încet, ca în genere toate

www.dacoromanica.ro

orașele noastre. Pe vremea luĭ Mihaiŭ-Viteazul semăna maĭ mult unuĭ sat mic, iar la 1830 număra abia cîte-va căsuțe de cărămidă, carĭ lesne se puteaŭ număra pe degete. E de observat că foarte multe case și bisericĭ sunt clădite cu cărămidă și pĭetre aduse din Antina (Reșca) și după cum porecla luĭ Antonin-cel-Crud, se dedese, pentru că s'a arătat într'o zi în Roma cu o haină lungă numită Caracalla, tot așa și orașul Caracal s'a îmbrăcat cu vestegiile vestiteĭ coloniĭ de la Reșca. Biserica Sf. Mihaiŭ, de ex., care după legendă, s'ar fi zidit de Mihaiŭ-Viteazul, dar maĭ sigur de Mateiŭ-Basarab, e construită toată de cărămizĭ romane până la o înățime de 3 stînjenĭ.

Maĭ nicĭ o casă din cele vechĭ nu e în oraș, care, dacă nu este zidită cu cărămidă de Antina, cel puțin e așternută cu ast-fel de cărămizĭ.

De jur împrejurul orașuluĭ avem măgurĭ marĭ și micĭ, d. ex. Movila-luĭ-Sterie, Movila-Vaciĭ, Movila-Tăiată și Movila-Mare.

Peste pîrîul Caracal trecea podul troianuluĭ saŭ al drumuluĭ așternut cu piatră, care punea în legătură T.-Severin-Recĭca, cu Celeiul. In timpul luĭ Mihaiŭ-Viteazul, s'a petrecut aci și o bătălie între Romînĭ și Turcĭ.

Caracalul, *stație* de drum de fier, jud. Romanați, pl. Ocolul, comuna Caracal, pe linia Piatra-Corabia, pusă în circulație la 1 Aprilie 1887. Se află între stațiile Romula (7.5 kil.) și Frăsinetul (13.9 kil.). Inălțimea d'asupra nivelului mărĭ de $95^{m}.14$. Venitul acesteĭ stațiĭ pe anul 1896 a fost de 266450 l. 75. b.

Caracalul, *sat*, face parte din comuna Dîrmănești, plasa Rîul-Doamneĭ, jud. Muscel.

Caracalul, *pîrîŭ*, izvorește din un eleșteŭ care se află în partea de V. a orașuluĭ cu acest nume, jud. Romanați. Este alimentat de maĭ multe ape, care se scurg din Valea-Bratiĭ și Valea-Oștenilor. Acest pîrîŭ, străbătînd orașul canalizat, aduce oare-care folos, pe el fiind instalate vre-o 4 morĭ în coprinsul orașuluĭ. Se varsă în Olt la satul Fîntînelele, puțin maĭ sus de comuna Slăveni.

Caracalul-Craiova, *șosea* județeană, largă de 9 m. și lungă de 54 kil., jud. Romanați și Dolj. Pleacă din Caracal în spre V.; trece prin Valea-Oștenilor pe un podeț, pe lîngă Lĭiceni, Drăghiceni, Grozăvești, pe lîngă Drosti (kil. 10), prin Vizulești, Radomir și Zănoaga în care intră cu al 21-lea kil., trece prin satul Leul-Mare (kil. 30) și se îndreaptă spre N.-V. eșind din județul Romanați cu al 35-lea kil., trece în Dolj, prin comuna Coșoveni și intră în Craiova prin bariera de E. numită a-Caracaluluĭ.

Această cale pune în legătură capitala jud. Romanați, Caracalul, cu Craiova, centrul Olteniei, și unește un șir mare de sate. Este bine întreținută.

Caracașul. (Vezĭ Oboroceni-d.-j., sat, în jud. Roman, pl. Siretul-d.-s., com. Heleștieni).

Caracașul. (V. Cordeni, sat, comuna Ivănești, pl. Crasna, jud. Fălciŭ).

Caracașul, *deal* înalt, în județul Roman, pl. Fundul, com. Oniceni, spre S. de satul Oniceni.

Caracașul, *pîrîŭ*, ce curge prin com. Heleștieni, pl. Siretul-d.-s., jud. Roman; izvorește la S. de satul Oboroceni-d.-j. (Caracașul), curge de la E. spre V. și la satul Cogălniceanul se varsă în pîrîul Țiganca, de-a stînga.

Caraclăul, *sat*, jud. Bacăŭ, plasa Tazlăul-d.-j., al com. Bîrsănești, situat pe valea pîrîuluĭ Caraclăul, la o depărtare de 4385 m. de satul Bîrsănești (școală). In anul 1891, aŭ urmat la școala din acest căt. 13 băeți, din 89 copiĭ în vîrstă de școală.

Are o biserică, clădită la 1770 de Constantin Crupenschi, reparată la 1844 de Anastasia Crupenschi. Este deservită de 1 preot, 1 diacon și 1 cîntăreț. Circiumĭ sunt 2. Capĭ de familie 201, suflete 773. Animale sunt: 31 caĭ, 529 vite cornute, 108 porcĭ și 6 capre.

Caraclăul, *loc de izvoare*, jud. Bacăŭ, plasa Tazlăul-d.-j., com. Bîrsănești, de pe teritoriul satuluĭ Brătești, la poalele munteluĭ Pravila.

Caraclăul, *moșie*, județul Bacăŭ, plasa Tazlăul-d.-j., comuna Bîrsănești, de 341 hectare, care daŭ o arendă de 9500 leĭ anual.

Caraclăul, *pîrîŭ*, județul Bacăŭ, plasa Tazlăul-d.-j., comuna Rîpile; curge de la Est spre Vest și se varsă d'a stînga Trotușuluĭ.

Caraclăul, *pîrîŭ*, jud. Bacăŭ, pl. Tazlăul-d.-j., com. Bîrsănești, care curge pe teritoriile satelor Brătești și Caraclăul. Iși are obîrșia la locul numit al Caraclăuluĭ și, după ce se încarcă cu pîrîiașele Glodul și Brătești, se varsă d'a stînga Trotușuluĭ.

www.dacoromanica.ro

Carada, jud. Ilfov. (Vezĭ Copăceni-d.-s.)

Carada-Bair, *şir de dealurĭ*, în jud. Tulcea, pl. Babadag, com. urbană Babadag. Este o parte din culmea dealurilor Babadaguluĭ, coprinsă între pîrîul Slava şi pîrîul Babadag. Brăzdează partea centrală a plăşeĭ şi apuseană a comuneĭ, într'o direcţie de la V. spre E. El lasă maĭ multe prelungirĭ spre E. Din el izvoresc maĭ multe văĭ. Are 264 m. înălţime şi e acoperit numaĭ cu pădurĭ.

Carada (Viile-de-la-), jud. Tulcea, *viĭ*, ce aparţin locuitorilor din Babadag, aşezate la poalele dealuluĭ Carada-Bair, de unde şi-aŭ luat şi numele. Produc vin bun ce se consumă în oraşul Babadag. Ele au o întindere de 65 hect.

Caraevila, *punct militar*, în Dobrogea, la o înălţime d'asupra nivelului mărĭĭ de 67.44 m.

Carafte, *pisc* înalt, pe moşia Roma, com. Cătina, jud. Buzău; face hotar despre jud. Prahova. Partea pisculuĭ despre com. Cătina se zice şi Vîrful-Caraftelor, iar partea despre Chiojd e cunoscută mai mult sub numele de Vîrful-Rotărieĭ.

Caragea, *movilă* importantă, în jud. Constanţa, pl. Silistra-Nouă, pe teritoriul comuneĭ rur. Lipniţa, şi anume pe acela al cătunuluĭ său Coşlugea. E aşezată pe una din muchiile dealuluĭ Coşlugea. Are o înălţime de 149 m. Este punct trigonometric de observaţie de rangul al 3-lea, dominînd, prin înălţimea sa, movila Almalîculuĭ (133 m.) de la S. de ea, valea Almalîculuĭ ce trece pe la V., satul Lipniţa aşezat la 2 kil. spre S.-V., drumul judeţean Ese-Chioi-Lipniţa, cel comunal Lipniţa-Coşlugea şi valea Dere - Ceair. Are o poziţie strategică însemnată. Printr'însa trece hotarul dintre satele Lipniţa şi Coşlugea. Este naturală şi acoperită cu verdeaţă.

Caragea, *măgură*, pl. Cîmpul, com. Desa, jud. Dolj, în S. comuneĭ.

Caragea (Balta-luĭ-), *baltă*, în com. Crîngeni, jud. Teleorman, în partea despre Vest a moşieĭ.

Caragea-Punar, *deal*, în judeţul Tulcea, pl. Istruluĭ, pe teritoriul comuneĭ rurale Beidaut. Se desface din dealul Ciarîc-Cairac; se întinde spre E., avînd o direcţie generală de la N.-V. spre S.-E., brăzdînd partea vestică a plăşeĭ şi a comuneĭ; se prelungeşte spre E. cu dealurile Sari-Ghiol şi Gogea-Bair. Din el izvoresc văile Culac-Alcea şi Dulgea. Are o înălţime de 289 m., dominînd asupra satelor Cail-Dere şi Sari-Ghiol, aşezate la poalele sale.

Este acoperit cu pădurĭ şi păşunĭ.

Carageaua, *deal*, jud. Bacău, pl. Tazlăul-d.-j., com. Sănduleni, de pe drumul Bacău-Sănduleni. Se zice că numele său vine de la Voda-Caragea, căruia plăcîndu-ĭ poziţia aceluĭ loc, a poposit aci de a mîncat în pădure.

Caragecul, *ostrov* mic, pe Dunăre, în jud. Vlaşca, în dreptul satuluĭ Braniştea.

Caragele, *com. rur.*, în pl. Cîmpuluĭ, jud. Buzău, situată pe ambele malurĭ ale rîuluĭ Călmăţuiul, la distanţă de Buzău de 32 kil. Limitele sale, la N., sunt: hotarele moşiilor Mînzul, Cilibia şi Movila-Oaeĭ; la E., hotarele moşiilor Luciul şi Căldăreşti; la S., hotarele moşiilor Scutelnici şi Lipăneşti, ale comuneĭ Meteleul; la V., hotarul moşieĭ Văleanca din com. Albeşti, despărţindu-se de toate numaĭ prin moşoroae saŭ pietre. Suprafaţa sa este de 6073 hect., din carĭ: 4775 hect. arabile, 1240 hect. izlaz şi 78 hect. sterp. Proprietăţĭ maĭ însemnate sunt: Ţuguiatul, Căldăreasca şi Caragele. Terenul e fertil şi şes, ondulat puţin de malurile rîuluĭ Călmăţuiul şi de cîte-va movile. Agricultură se face pe o scară întinsă, cultivîndu-se porumb, orz, secară, meiŭ şi grîŭ. Se fabrică brînză. Comerţul constă din desfacerea cerealelor, pe care locuitorii le transportă la gara Cilibia. Cea maĭ însemnată cale de comunicaţie e şoseaua Meteleul-Cilibia prin Pogoane, apoi drumul de pe marginea Călmăţuiuluĭ, care o leagă cu Albeşti şi oraşul Buzăŭ.

Vite are: 214 boĭ, 240 vacĭ, 160 viţeĭ, 167 caĭ, 138 epe, 33 mînzĭ, 1200 oĭ şi 264 porcĭ. Stupĭ sunt 20.

Comuna e formată dintr'un singur sat: Caragele. Populaţia sa este de 700 locuitorĭ, din carĭ: bărbaţi însuraţĭ 130, neînsuraţi 2, văduvĭ 11, băeţĭ 220; iar femeĭ maritate 130, văduve 16, fete 191. Ei trăesc în 144 case.

Comuna are 120 contrib., din carĭ, 7 comercianţĭ Romînĭ. Venitul fonciar e de 104138 leĭ. Budgetul comuneĭ e de leĭ 3647.39.

Are o şcoală frecuentată de 37 elevĭ. Carte ştiŭ 72 locuitorĭ. Are o biserică, cu hramul Mihail şi Gavril, deservită de

www.dacoromanica.ro

preot şi 3 cîntăreţĭ. Sunt 5 cîrciumĭ.

Comuna îşĭ are începutul cam de la 1810; îşĭ ia însă o însemnătate maĭ mare după 1835. (Vezĭ com. Pogoanele).

Caragele, saŭ Ţuguiatul, întinsă *moşie,* în pl. Cîmpuluĭ, jud. Buzăŭ, fostă proprietate a luĭ C. Musceleanu, care suferind de lipsa braţelor, a început să vîndă clăcaşilor locurĭ în diferite puncte şi unde maĭ în urmă a luat naştere comunele Caragele şi Pogoanele. O altă parte din moşia Ţuguiatul a trecut prin vînzare la com. Meteleul şi ce a maĭ rămas s'a cumpărat de d. Ghermani. Această parte poartă astă-zĭ numirea de Caragele, avînd o suprafaţă de 4720 hect., toate arabile.

Caragele, *movilă* însemnată, pe moşia Caragele, jud. Buzăŭ şi punct trigonometric.

Caragelelor (Valea-), *şes,* în com. Caragele, jud. Buzăŭ, mare parte sărăturĭ, din care cauză e puţin productiv.

Caragheorghe, *iaz,* pe teritoriul satuluĭ Andrieşeni, comuna Iepureni, plasa Turia, judeţul Iaşi.

Caragheorghe, *pîrîŭ,* izvoreşte de pe teritoriul satuluĭ Andrieşeni, com. Iepureni, pl. Turia, jud. Iaşi şi se varsă în Iazul-de-la-Odaia.

Caraghios (Ceair-), *vale,* în judeţul Constanţa, plasa Silistra-Nouă, pe teritoriul comuneĭ rurale Gîrliţa. Se desface din poalele de V. ale dealuluĭ Cuiugiuc-Iol-Bair, lîngă şoseaua judeţeană Ese-Chioi-Lipniţa; se îndreaptă spre N., avînd o direcţiune generală de la S. la N., pe la poalele vestice ale dealuluĭ Olucliu; face hotarul dintre comunele Gărvan şi Gîrliţa; brăzdează partea vestică a plăşeĭ şi pe cea estică a comuneĭ Gîrliţa, şi după un drum de 3 kil., se deschide în valea Cuiu-Iuc.

Caraghiosul, *punct militar* de I-iul ordin, în jud. Ialomiţa, cu înălţime d'asupra nivelului Mărĭ-Negre de 41.24 m.

Caraghiosul, *pădure,* în judeţul Vlaşca; are o suprafaţă de 150 hect.; se află pe proprietatea statuluĭ Măgura-Luceanca.

Caragica, *cătun,* pendinte de comuna Roşiori, pl. Călmăţuiul, jud. Brăila, situat la N. de com. şi la 2—3 kil. depărtare de ea. Are o populaţiune de 123 suflete formînd 31 familiĭ; 17 ştiŭ carte, 106 nu ştiu. Vite cornute sunt 683 (160 boĭ, 430 vacĭ, 10 taurĭ şi 90 viţeĭ); sunt 7 măgarĭ, 96 caĭ, 2000 oĭ, 225 rîmătorĭ şi 8 capre. Cătunul se maĭ numea şi Bucureşti-de-Gard.

Caragicul, *baltă,* pl. Amaradia, com. Căpreni, jud. Dolj.

Caragicul, *pîrîŭ,* izvoreşte din dealul Muruianca, com. Zăvideni, pl. Oltul-d.-s., jud. Vîlcea, şi se varsă în rîul Oltul.

Caragidi-Bair, *deal,* în jud. Tulcea, pl. Babadag, pe teritoriul com. urbane Babadag. Se desface din dealul Asmîlar-Bair; se îndreaptă spre S., într'o direcţie de la N.-V. spre S.-E., brăzdînd partea centrală a plăşeĭ şi nord-vestică a com. Este tăiat de drumul comunal Babadag-Slava-Cercheză. Se întinde dealungul pîrîuluĭ Doruchi-Dere. Este acoperit cu pădurĭ şi numaĭ pe la poale are puţine imaşurĭ şi fineţe.

Caragioaica, *gîrlă,* pe proprietatea Paraipani. Se scurge în Gîrla-Mare. Depinde de com. Arsache, plasa Margînea, jud. Vlaşca.

Caragioaica, *lac,* pe proprietatea Găujani, pl. Marginea, jud. Vlaşca.

Caraibil, *sat,* în jud. Tulcea, pl. Tulcea, cătunul comuneĭ Sari-Nasuf, aşezat în partea de E. a plăşeĭ şi a comuneĭ, la 3½ kil. spre N.-V. de reşedinţa, Sari-Nasuf. Intinderea teritoriuluĭ săŭ este de 400 hect., din carĭ 46 hect. ocupate de vatra satuluĭ. Populaţiunea este toată tătărească şi se compune din 91 familiĭ, cu 379 suflete. Ocupaţiunea principală a locuitorilor este agricultura şi întru cîtva creşterea vitelor. Printr'însul trece drumul comunal Sari-Ghiol-Sari-Nasuf. Nu departe de acest sat, pe malul laculuĭ Razelm, se văd ruinele vecheĭ cetăţĭ, aşa numită a Zaprojenilor.

Caraimanul, *sat,* pl. Dumbrava-d.-s., com. Moşna, jud. Dolj. Are 251 suflete, 138 bărbaţĭ şi 113 femeĭ. Locuesc în 48 case. Copiiĭ din sat urmează la şcoala mixtă din satul Moşna, ce este la 1 kil. depărtare. In anul şcolar 1892—93 aŭ frecuentat şcoala 6 băeţĭ.

Cu vîrsta de şcoală sunt 15 copiĭ. Ştiŭ carte 4 locuitorĭ.

Caraimanul, *deal,* în partea de E. a satuluĭ Zahorna, comuna Avrămeni, pl. Başeul, judeţul Dorohoiŭ

Caraimanul, *movilă,* în comuna

www.dacoromanica.ro

Glodeanul-Cîrlig, jud. Buzău, la S., între comunele Casota și Cîrligul-Mare.

Caraimanul, *movilă*, pe podișul dealului Turia, la hotarul dintre satele: Borșa, din com. Roșcani și Perieni, din com. Cărniceni, pl. Turia, jud. Iași. Numele se zice a-ĭ fi dat de la un Pașă, care s'ar fi așezat cu armata acolo în timpul revoluției de la 1821, pentru a priveghia pe Eteriștiĭ greci. Se maĭ numește și Dealul-Buhneĭ.

Caraimanul, *pădure*, lîngă movila Caraimanul, pe moșia Perieni, cătun. Cărniceni, pl. Turia, jud. Iași.

Caraimanul, *pisc*, înalt de 2495 m. d'asupra nivelului Mării-Negre, în fața Munteluĭ-Babelor, jud. Prahova.

Acest pisc pietros și sălbatic, făcînd parte din masivul Bucegilor, este presărat cu dinți de stîncă până jos, la Bușteni, și este mărginit de marĭ prăpăstiĭ.

Până la anul 1863, muntele Caraimanul a fost proprietatea mănăstireĭ Mărgineni; azĭ aparține Domeniului Coroaneĭ.

Acest munte are o importanță netăgăduită pentru renumitele luĭ carieri de piatră. Piatra de Caraiman este mult căutată pentru consistența și tăria eĭ.

Caraimanul, *siliște*, plasa Dumbrava-d.-s., comuna Moșna, jud. Dolj.

Carale, *luncă*, pădurice de salcie, pe moșia Leorda, com. Costinești, plasa Tîrgul, jud. Botoșani.

Caraman-Chioi, *com. rur.*, în jud. Tulcea, pl. Babadag, situată în partea estică a județuluĭ, la 53 kil. spre S.-E. de orașul Tulcea, capitala județuluĭ, și în partea estică a plășeĭ, la 19 kil. spre S.-E. de orașul Babadag, reședința plășeĭ.

Numele său e turcesc, și vine de la Caraman = omul negru și Chioi = sat.

Hotarul amănunțit al comuneĭ este următorul: Plecînd din marginea lacului Razelm, la 1 kil. spre E. de satul Jurilofca, se îndreaptă spre N.-V., pe la poalele dealuluĭ Ivan-Bair, până în vîrful Jurilofca; de aci apucă puțin spre N. până în dreptul satuluĭ Caraman-Chioi, pe culmea dealuluĭ Caraman-Chioi-Bair. De aci, tăind culmea, se îndreaptă spre V., treceprin valea Mil-Vel-Alciac, și urcă în dealul Buiuc-Orman-Bair, de unde o ia spre N. pe muchea acestuĭ deal, până în vîrful Sevri-Bair. Se dirige apoĭ spre N.-E., pe culmile Orta-Bair, Pădurea-Mare, Golovar-Bair, oprindu-se lîngă vîrful Enisala. De aci se îndreaptă spre E., tae valea Ceșme-Culac, pe la poalele vîrfuluĭ Iuc, al dealuluĭ Tașbun, pășește peste dealul Casavet-Bair, intră în lacul Razelm, și, după ce merge în linie dreaptă vre-o 6 kil., se îndreaptă spre S.-E., ese din lacul Razelm, tae balta Peritașca și se oprește pe marginea Mării, la locul numit Farul-Englez. De aci, ținînd malul Mării, o ia spre S.-V. până la locul numit Pahani-Crani. Apucă apoĭ spre N.-V., tae lacul Mălceanu, intră în lacul Razelm și apoĭ în linie dreaptă, prin el, se dirige spre V., și ajunge lîngă Jurilofca, de unde am plecat. Forma este a unuĭ poligon neregulat, al cărui perimetru are 50 kil. și interiorul 180 kil. p. (18000 hect.)

Marginile sunt acestea: La N., se învecinește cu com. Enisala, de care se desparte prin dealurile Enisala, Golovar-Bair, Orta-Bair, Sevri-Bair. La V., cu cătun. Visterna (al com. Enisala), de care se desparte prin dealul Buiuc-Orman-Bair, și cu com. Canlî-Bugeac. La S., cu cătun. Pașa-Cîșla (al cătun. Canlî-Bugeac) și cu com. Jurilofca. La E., cu întinsul lac Razelm și cu Marea.

Dealurile ce brăzdează teritoriul acesteĭ com. sunt: dealul Dolojman la S.-E. (58 m.), care formează capul Dolojman înaintat în lacul Razelm, de natură pietros. Dealul Ivan-Bair (67 m.) la S., despre care se zice că și-a luat numele de la un cioban, Ivan, ce cînta frumos și atît de tare din fluerul luĭ, în cît se auzea până în sat. Taușan-Bair (Dealul-Iepurilor) și Ciardac-Bair (în forma unuĭ ceardac, ce servea ca loc de pază). La S.-V. dealul Caraman-Chioi-Bair (115 m.) sau Drăgaica, culme ce se întinde de la N. la S., (cu vîrful Jurilofca, care are 84 m.), acoperit cu pădurĭ, tufărișurĭ și pășunĭ. Dealul Iancuia la E., ce se prelungește în lacul Razelm prin capul Iancuia; pe acest deal se plantează viță. La N. avem dealurile Golovar-Bair, cu vîrful Enisala (177 m.), dealul Taș-Burun cu vîrful Iuc (84 m.), Orta-Bair (216 m.), Sevri-Bair, acoperite de întinsa Pădurea-Mare, la V. pădurosul deal Buiuc-Orman-Bair. La E. se maĭ află Casavet-Bair (48 m.) și Cazîl-Suhat (64 m.) din a cărui piatră s'a făcut în vechime un dig, ale cărui rămășițe se văd și azĭ și poartă numele de Cazîl-Cum.

Apele care o udă sunt puține. Afară de valea Mil-Vel-Alciac, ce o udă la V., celelalte sunt numaĭ niște micĭ văĭ, carĭ aŭ apă rare-orĭ toamna și

www.dacoromanica.ro

primăvara. Bălți avem: lacul Caraman-Chioi la E., format de revărsările lacului Razelm (400 hect.) și lacul Razelm, cari produc trestii pentru învelitul caselor. De venitul lor, ce se ridică la 5000 lei, se bucură statul.

Comuna este compusă dintr'un singur sat așezat pe malul lacului Caraman-Chioi și la poalele dealul Caraman-Chioi-Bair.

Populația comunei este mai toată bulgărească. Sunt 393 familii (din cari 387 bulgare, 3 ovreești, 2 romîne, 1 tătar-țigănească), cu 1256 suflete: 204 bărbați, 189 femei; 190 copii în vîrsta de școală; 393 însurați, 100 neînsurați, 6 văduvi; 204 contribuabili.

Budgetul este de 3241 lei 78 bani la venituri, și 3241 lei 71 bani la cheltueli.

Căi de comunicație sunt: șoseaua județeană ce duce la Jurilofca, la Enisala-Babadag, apoi drumuri comunale ce duc la com. Enisala, com. Jurilofca, la cât. Pașa-Cîșla, cât. Visterna, și altele ce-i brăzdează teritoriul și care duc către lacul Razelm.

Este o școală mixtă, fondată, în 1884, de obștia locuitorilor. Are 10 hect. pămînt arabil. Este frecuentată de 76 elevi, 73 băeți și 3 fete, din cari 73 Bulgari și 3 Romîni. Are un singur învățător.

Se află o biserică ortodoxă, cu hramul Sf. Gheorghe, fondată pe timpul dominațiunei otomane de locuitori. Este făcută într'un stil cerut de musulmani, așa că nu îndeplinește condițiunile cerute unui locaș de rugăciune creștin. Are 4 hect. pămînt. E deservită de un preot și un cîntăreț.

Despre această com., se spune din bătrîni, că este fondată pe teritoriul unui vechiu oraș. Acel oraș nu se știe cînd, cum și de cine era fondat. El purta numele de Cara-Manlîul. Era și port de mare. Cu timpul retrăgîndu-se Marea, orașul s'a distrus; ori a decăzut încetul cu încetul pănă a pierit cu totul, ori s'a părăsit în urma vre unei năvăliri saŭ vre-unui rezbel. Locuitorii eraŭ creștini, dar atît limba religioasă, cît și cea familiară era turcească.

Caraman-Chioi, șir însemnat de *dealuri*, în jud. Tulcea, pl. Babadag, pe teritoriul com. rur. Caraman-Chioi. Se desface din dealul Orta-Bair; se întinde spre S., avînd o direcțiune generală de la N.-V. spre S.-E. Brăzdează partea estică a plășei, pe cea vestică a comunei Caraman-Chioi și pe cea nordică a comunei Jurilofca. Cu numeroasele sale ramificațiuni, se întinde printre valea Mil-Vel-Alciac, malul vestic al lacului Razelm, și cel nordic al lacului Golovița. La poalele sale estice este așezat satul Caraman-Chioi, la cele sudice satul Jurilofca. Se prelungește spre S.-E. cu dealurile: Ivan-Bair, Suhat, Dolojman, terminîndu-se cu stîncosul cap Dolojman. Se ridică pănă la 115 m. Un alt vîrf este Jurilofca, 84 m. Este întretăiat de o mulțime de drumuri comunale, ce duc de la Caraman-Chioi la Jurilofca, Pașa, Cîșla, Visterna, Enisala. E acoperit cu păduri la N., cu pășuni la mijloc, pe muchi, și pe la poale cu semănături.

Caraman-Chioi, *punct militar*, în Dobrogea, jud. Tulcea, plasa Babadag, la o înălțime de 85.65 metri d'asupra nivelului Mării-Negre.

Caraman-Chioi, *baltă*, județul Tulcea, făcînd parte din întinsul lac Razelm, de care e despărțită prin o fășie lungă de stuf, în comuna Caraman-Chioi, spre Est de ea. Pe malu-i vestic sunt vii. Conține puțin pește, ce se consumă în sat.

Caraman-Chioi, *vale*, de puțină însemnătate, în jud. Tulcea, pl. Babadag, com. Caraman-Chioi. merge de alungul dealului Caraman-Chioi, brăzdînd partea nordică a comunei. Se termină în balta Caraman-Chioi, chiar lîngă sat.

Caramancea, *deal*, în jud. Constanța, plasa Medjidia, comuna Enigea, cât. Molceova. Este cuprins între văile Uzum-Ceair, Chior-Cuius-Ceair, Calfa-Dere și Caramancea, avînd o direcțiune generală de la S.-V. către N.-E. și apoi către N.-V., așa că formează un arc de cerc cu concavitatea spre V. Atinge înălțimea de 133 m. Este acoperit cu pășuni și semănături.

Caramancea, *vale*, în jud. Constanța, pl. Medjidia, pe teritorul comunelor rurale Enigea, Rasova și Cochirleni. Se desface, sub numele de Calfa-Dere, din apropierea movilei Idrița și se îndreaptă spre N. urmînd o direcțiune generală de la S.-E. către N.-V., mergînd printre dealurile Ivranes și Geam-Pașa, pe de o parte și dealurile Caramancea și Mare, pe de altă parte. Primește pe stînga, valea Uzun-Ceair, care este rezultată din unirea văei Chior-Curu-Ceair cu valea Chireșlic-Culac. Se deschide în Dunăre puțin mai spre Nord de satul Rasova, după un drum de peste 15 kil. Mai multe drumuri comunale o tae tranversal și altele

www.dacoromanica.ro

merg pe fundul ei. Servește pe o parte din a sa întindere și ca hotar între com. Cochirleni și Enigea. Este situată la Nordul comunei Enigea și la Sudul comunei Cochirleni.

Caramanul, *braț* (prival), în pl. Ialomița-Balta, insula Balta, com. Stelnica, jud. Ialomița.

Carameților (Valea-), *vale*, ce se varsă în rîul Argeșelul, pe teritoriul comunei Davidești, din care izvorește, plasa Argeșelul, jud. Muscel.

Caramziile, *baltă*, plasa Cîmpul, com Piscul, jud. Dolj.

Caranlîc, *com. rur.*, din plasa Silistra-Nouă, jud. Constanța.

Este situată în partea de V. a județului, la S.-V. de orașul Constanța, capitala districtului, și în cea centrală a plășei, spre Est de orășelul Ostrov, reședința ei.

Se mărginește la N. cu comunele Beilicul și Oltina, la E. cu comuna urbană Cuzgun și cea rurală Enișenlia, la S. cu comuna Para-Chioi și la V. cu comuna Ghiuvegea.

Relieful solului e accidentat în general. Culmile Para-Chioi la E. și S. și Oltina la N. o accidentează. Dealurile principale, care o brăzdează, sunt: Cîșla (147 m.), Merchez (143 m.), la N.-V., aparținînd culmei Oltina și acoperite cu livezi, pășuni și păduri, ca Duan-Chioi pe Cîșla. Dealul Hasan-Orman, cu vîrful Caranlîc (136 m.) la N.; Cuzgun (173 m.) la N.-E.; Arpalîc (143 m.) la E.; Baspunar-Sirti, cu vîrful Calaigi (196 m.) la S.-E.; Distrail (172 m.) la S.; Cital-Orman (140 m.) prin interior și Mezarlîc-Bair (142 m.) Aparțin toate culmei Para-Chioi și sunt acoperite cu păduri frumoase, resturi din întinsele păduri de odinioară, cu livezi, pășuni și arbori izolați. Movile sunt puține și nu prezintă nici o importanță.

Ape curgătoare nu sunt. Sunt numai văi, ce conțin apă în timpurile ploioase și primă-vara, după topirea zăpezilor, cu toată vecinătatea pădurilor. Principalele sunt: Beilicul pe la N.-E., purtînd în comună numele de Cioringi și Derincea-Ceair, și primind pe stînga valea Caranlîc unită cu valea Cișme-Culac, brăzdează comuna prin interior și E., trecînd și prin satul Caranlîc. Valea Curu-Orman trece prin satul Curu-Orman, primește, pe stînga, valea Cîșla unită cu Valea-lui-Ghenciu, iar pe dreapta, valea Beilicu-Ceair; brăzdează com. în partea vestică. Valea Ghiuvenli-Ceiar trece spre S.-V.

Cătunele, cari o compun, sunt două: Caranlîc, reședință, așezat în partea de S.-E. a comunei, pe valea Caranlîc, între dealurile Arpanlîc la E. și Distrail la V., sat frumos ca poziție; Curu-Orman, în partea de V. a comunei, la 6 kil. spre V. de reședință, pe valea Curu-Orman, între dealurile Duan-Chioi-Orman la E. și Mezarlîc-Bair la E., sat bine îngrijit și curat.

Populațiunea pe anul 1896 a fost de 142 familii, cu 689 suflete, împărțită ast-fel: după sex: 362 bărbați, 273 femei; după starea civilă: 418 necăsătoriți, 248 căsătoriți, 23 văduvi; după instrucție: 17 știind carte, 672 ne știind; sunt: 689 cetățeni romîni; 433 ortodoxi, 249 mahometani, 7 evrei; 367 agricultori și meseriași, 2 cîrciumari; 132 contribuabili.

Suprafața comunei este de 5398 hect.

Budgetul acestei comune este la venituri de 3481 lei și la cheltueli de 2281 lei.

Biserica ortodoxă are hramul Sf. Athanasie; este înființată și întreținută de comună, avînd și 10 hect. de la stat. Are un cîntăreț. Sunt și două geamii, cu 2 hogi.

Școală este una rurală mixtă, cu un învățător și 56 elevi înscriși, din cari: 31 băeți și 25 fete. Școala are 10 hectare de la stat.

Căi de comunicație sunt: calea județeană Ostrov-Cuzgun, ce trece pe la N. de sat și drumuri comunale ce duc la satele Curu-Orman, Ghiuvegea, Para-Chioi și Cuzgun.

Caranlîc, *vîrf de deal*, județul Constanța, în pl. Silistra-Nouă, pe teritoriul comunei rurale Caranlîc, de la care și-a luat și numele. Este așezat pe muchea dealului Hasan-Orman, în partea estică a plășei și cea nordică a comunei, la 3 kil. spre N.-V. de satul Caranlîc. Punct strategic important, avînd o înălțime de 136 m., dominînd văile: Beilicul și Hasan-Orman, satul Caranlîc, drumul județean Ostrov-Cuzgun, și cele comunale: Beilic-Caranlîc și Beilic-Curu-Orman. Este acoperit cu pășuni.

Caranlîc-Alcea, *vale*, jud. Constanța, în pl. Mangalia, pe teritoriul comunei rurale Osman-Facî. Se desface din punctele sudice ale dealului Mangalia-Culac-Bair; se dirige spre S., într'o direcție de la N.-E. spre S.-V., brăzdînd partea nordică a plășei și cea vestică a comunei; se unește cu valea Curu-Bair-Alcea, și se deschide în valea Sarapci-Dere, pe stînga ei. Este tăiată de drumul comunal

www.dacoromanica.ro

Biulbiul-Osman-Facî şi de cel judeţean Medjidia-Mangalia.

Carantina, *deal*, în com. Mateeşti, pl. Olteţul-d.-s., jud. Vîlcea, care, împreună cu Măgura şi Cornăţelul, formează un lanţ ce se prelungeşte din hotarul com. Greci la N., până în hotarul comuneî Turceşti la Sud. Coama acestuî lanţ formează limita între com. Mateeşti şi între com. Alunul şi jud. Gorj.

Carantina, *mahala*, în jud. Mehedinţi, plasa Blahniţa; ţine de com. rur. Izvoarele.

Carantina, *măgură*, pl. Cîmpul, com. Fîntîna-Banuluî, jud. Dolj.

Carantina, fost *pichet* de graniţă, pe marginea Dunăreî, în jud Mehedinţi.

Carantina-Vechiă, fostă *vamă*, judeţul Ilfov, la S. de Olteniţa. Aci, la anul 1853, s'au bătut Ruşiî cu Turciî.

Carapancea, *cătun*, pendinte de com. Prunarul, pl. Cîlniştea, judeţul Vlaşca, proprietate a d-luî Hristopolo, situată în coasta dealuluî cu acelaşî nume, în sus de valea Cîlniştea. Este departe de Bucureşti de 50 kilom., iar de Giurgiŭ de 50 kilometri. Această proprietate este trup din moşia Prunari. Ambele aŭ fost estimate de Creditul Funciar Rural la suma de 560000 leî.

Carapanuluî (Piscul-), *trup* din moşia statuluî Persica saŭ Borduşelele, jud. Ialomiţa.

Carapat-Daga, *deal*, în judeţul Constanţa, plasa Medjidia, com. rur. Seimeni. Se desface din dealul In-Izlaz; se întinde spre E., printre pîrîul Siliştea şi Geaba-Ceair, brăzdînd partea nordică a plăşeî şi cea estică a comuneî. Are 103 m. înălţime, dominînd văile de maî sus, satele Geabacul-Mare şi Geabacul-Mic şi drumul judeţean Hîrşova-Medjidia. Este acoperit cu fineţe şi semănăturî.

Carapcea, *deal*, în jud. Tulcea, pl. Isaccea, pe teritoriul com. rurale Balabancea (şi anume pe acel al cătunuluî de reşedinţă, Balabancea). Se desface din dealul Amzalîi; se întinde spre S. avînd o direcţie generală de la N.-V. spre S.-E., d'alungul văeî Acar-Cula şi a pîrîuluî Taiţa, brăzdînd partea sudică a plăşeî şi vestică a comuneî. Între poalele sale nordice şi pîrîul Taiţa, se află aşezat satul Balabancea. E de natură cam pietros. Se ridică până la 220 m. Este tăiat de drumul comunal Cerna-Balabancea. Este acoperit cu fineţe şi pe la poale cu tufărişurî.

Carapcea, *deal*, în judeţul Tulcea, plasa Măcin, pe teritoriul comuneî rurale Cîrjelarî (şi anume pe acela al cătunuluî săŭ Ac-Punar). Este prelungirea sudică a dealuluî Amzalîi; se întinde spre Sud, avînd o direcţiune generală de la N.-V. spre S.-E, brăzdînd partea sud-estică a plăşeî şi pe cea nord-estică a comuneî; face hotar între plasa Măcin şi Isaccea, brăzdînd partea vestică a celeî din urmă şi a comuneî Orta-Chioi. Are 2 vîrfurî (310 m. şi 249 m.), puncte trigonometrice de observaţie de rangul al 3-lea. Din el izvoreşte valea Iaila. Este tăiat de drumul judeţean Măcin-Babadag. Este acoperit cu păduri şi tufărişurî.

Carapcea, *lac*, jud. Brăila, pe teritoriul com. Vizirul, la un kil. spre V. de Dunărea-Vapoarelor, pe malul privaluluî Morarul.

Carapelit, *sat*, în jud. Constanţa, pl. Hîrşova, cătunul com. Eni-Sarai. E situat în partea centrală a plăşeî şi a comuneî, la 3 kil. spre E. de cătunul de reşedinţă, Eni-Sarai. Este aşezat pe ultimele ramificaţiunî sudice ale dealuluî Carapelit-Bair, pe ambele malurî, şi maî cu seamă pe cel drept, al pîrîuluî Haidar, puţin maî spre V. de locul unde pîrîul Dulgherul se varsă în pîrîul Haidar. Este dominat de vîrful Carapelit, care are 135 m. înălţime şi este situat la 2 kil. spre N. de sat. Suprafaţa sa este de 2460 hectare, din carî 35 hectare sunt ocupate numaî de grădinî şi de vatra satuluî. Populaţiunea sa, compusă maî ales din Bulgarî, este de 65 familiî cu 298 suflete, ocupîndu-se cu agricultura, pămîntul producînd tot felul de cereale şi maî ales porumb şi grîŭ. Şoseaua judeţeană Hîrşova-Babadag (Tulcea) trece prin partea nord-vestică a satuluî. Afară de această şosea maî pleacă drumurî comunale la satele următoare: la Mahometcea, la Dulgherul, spre Muslu (care se desface în treî ramurî, ducînd la Muslu, la Şiriu şi la Muslu-Beî), la Balgiu şi la Gîrlici.

Carapelit-Bair, *deal*, în judeţul Constanţa, pl. Hîrşova, pe teritoriul comunelor rurale Sarai (cătunul Carapelit) şi Calfa (cu cătunul Haidar). Se desface din dealul Făgăraşul; se întinde spre S., de-alungul maluluî drept al pîrîuluî Sarai, făcîndu-l pe alocurea să fie înalt şi rîpos. Se ridică la 173 m. şi domină satele Haidar, Carapelit şi pîrîul

www.dacoromanica.ro

Haidar. Este acoprit cu semănăturĭ şi fineţe.

Carapelit-Tepe, *vîrf de deal*, în jud. Constanţa, pl. Hîrşova, pe teritoriul comuneĭ Sarai, cătunul Eni-Sarai. Este aşezat în partea centrală a plăşeĭ şi cea sudică a comuneĭ, pe hotarul eĭ către com. Siriu. Are 142 m. înălţime. E acoperit cu 8 movile artificiale şi domineză drumurile Muslu-Carapelit şi Sarai-Siriu.

Carasa, *sat*, în partea de N.-V. a com. Corlăteni, plasa Coşula, jud. Dorohoiŭ. Are 66 familiĭ, cu 187 suflete. Este proprietatea moşieĭ luĭ Hermeziu. Calitatea pămîntuluĭ e bună. Săteniĭ împroprietăriţĭ aŭ 130.37 hect. pămînt, iar proprietarul moşieĭ 415.34 hect. cîmp şi 11.46 hect. pădure de stejar. Iaz este unul, mic, pe valea Putreda. Livadă şi vie este în mărime de 4 pog. Rîul Jijia curge pe hotar, iar pîrîul Carasa trece pe moşie.

Drumurĭ sunt: cel de la Dorohoiŭ prin Corlăteni în jos, pe Jijia şi cel ce duce la Dumeni şi Cordăreni.

Se învecinează cu: Broscăuţi, Vlădeni, Miclăuşeni şi Dumeni.

Carasa, *iaz*, format de pîrîul Iazul-Plopilor, pe moşia Broscăuţi, com. cu asemenea numire, pl. Coşula, jud. Dorohoiŭ.

Carasa, *pîrîŭ*, format din scurgerea iazuluĭ Carasa, de pe teritoriul satuluĭ Broscăuţi, com. cu asemenea numire, pl. Coşula, jud. Dorohoiu. Curge spre S. şi se varsă în rîul Jijia, în faţa satuluĭ Carasa, din com. Corlăteni.

Carasan, *vale*, jud. Constanţa, în plasa Silistra-Nouă, pe teritoriul com. rur. Mîrleanul. Se desface din poalele vestice ale dealuluĭ Zbreia; se întinde spre V., într'o direcţiune generală de la S.-E. spre N.-V., pe la poalele orientale ale movileĭ Drăgaica, de care e dominată. După ce brăzdează partea de N. a plăşeĭ şi a comuneĭ, după un drum de 3 kil., se deschide în Dunăre, pe dreapta, în faţa ostrovuluĭ Huzun-Ada. Este tăiată de drumul comunal Mîrleanul-Rasova.

Carasevschi, *grind*, saŭ loc ridicat de-asupra stufuluĭ înconjurător, situat în jud. Tulcea, partea estică a plăşeĭ Sulina şi cea sudică a comuneĭ Cadîrlez saŭ Sf. Gheorghe. Are o formă lunguiaţă. Din el se lasă spre S.-V. alte 3 grinduri: Vasile, Crasevschi şi Trofincivovilion. Pe el se află 2 cîşle sau pescăriĭ: Vasile şi Musca. Are 75 hect. Este improductiv, fiind acoperit cu nisip.

Carasevschi, *pescărie* însemnată, în judeţul Tulcea, plasa Sulina, pe teritoriul comuneĭ rurale Sfîntul-Gheorghe, situata în partea sud-estică a plăşeĭ şi cea sud-vestică a comuneĭ, pe grindul cu acelaşĭ nume, pe malul Mărĭĭ. La E. de ea se află pescăria Ciotic, iar la V. pescăria Murgu-Iani-Milanu.

Carasul, *baltă*, în com. Măstăcani, pl. Prutul, jud. Covurluiu, pe şesul Prutuluĭ şi formată de vărsăturile acestuia.

Carasul, *staţie* de drum de fier, jud. Dorohoiu, pl. Coşula, cătunul Corlăteni, pe linia Iaşi-Dorohoiŭ, pusă în circulaţie la 1 Iunie, 1896. Se află între staţiile Vorniceni (10.7 kil.) şi Dorohoiŭ (10 kil.). Înălţimea d'asupra niveluluĭ mărĭĭ de 118m.39. Venitul acesteĭ staţiĭ, pe anul 1896, a fost de 4011 leĭ 65 banĭ.

Carasuluc-Bair I, *deal*, în judeţul Constanţa, pl. Mangalia, la hotarul comunelor rurale Azaplar, Enghez şi Cara-Omer. Se desface din vîrful Ghiuvenli, îndreptîndu-se spre E. şi avînd o direcţiune generală de la V. către E. Se întinde pănă în valea Carasuluc-Ceair.

Este situat maĭ mult în partea de V. a plăşeĭ, la N. com. Ghiuvenli şi Azaplar şi la S. comuneĭ Enghez.

Carasuluc-Bair II, *deal*, în judeţul Constanţa, pl. Mangalia, pe teritoriul com. rur. Azaplar şi anume pe acela al cătunului saŭ Erebiler. Se întinde printre văile Carasuluc-Ceair şi Erebiler-Dere, avînd o direcţiune de la N. către S. şi o înălţime maximă de 114 metri, pe care o atinge în vîrful săŭ Carasuluc-Iuc.

Carasuluc-Ceair, *vale*, judeţul Constanţa, în plasa Mangalia, pe teritoriul com. rur. Azaplar şi anume pe acela al cătunului săŭ Erebiler. Merge printre dealurile Carasuluc-Bair I şi Carasuluc-Bair II; se uneşte cu valea Erebiler-Dere, dînd ast-fel naştere uneĭ a treia văĭ, numită Buiuc-Dere. Are o direcţiune de la S. către N.-E.

Carasuluc-Iuc, *vîrf de deal*, jud. Constanţa, în pl. Mangalia, pe teritoriul com. rur. Azaplar şi anume pe acela al cătunuluĭ săŭ Erebiler. Este vîrful cel maĭ înalt al dealuluĭ Carasuluc-Bair II, avînd o înălţime de 114 metri, dominînd prin această înălţime satul Erebiler, care este la 1 kil. spre S.-E. de vîrf, valea Erebiler, valea Carasuluc-Ceair,

www.dacoromanica.ro

precum şi drumul comunal Erebiler-Mangoci.

Caraş (De-la-Lotul-luĭ-), *fîntînă*, pl. Cîmpul, com. Ciuperceni, jud. Dolj.

Caratai, *com. rur.*, în jud. Constanţa, pl. Medjidia, situată în partea centrală a judeţuluĭ, la 26 kil. spre N.-V. de oraşul Constanţa, capitala districtuluĭ, şi în cea estică a plăşeĭ, la 9 kil. spre E. de oraşul Medjidia, reşedinţa ocoluluĭ, pe ambele maluri ale văeĭ Caratai.

Se mărgineşte la N. cu com. Carol I şi Cara-Murat; la E. cu com. Cicricci; la S. cu cät. Nazîrcea (al comuneĭ Omurcea), cîte-şĭ patru din pl. Constanţa; iar la V. cu com. Alacapî şi Tortoman.

Relieful soluluĭ e accidentat de următoarele principale dealurĭ: dealul Dere-Chioi (105 m.), la N.-V.; dealul Murat-Bair (101 m.), la N.; dealul Amut-Bair (103 m.), la N.-E.; dealul Nazîrcea (100 m.), la E.; dealul Caratai (65 m.), la S.; dealul Chiostel (74 m.), la S.-V., dealul Agi-Cabul (89 m.), prin centrul comuneĭ. Ele sunt acoperite cu fîneţe şi izlazurĭ întinse şi cu semănăturĭ frumoase. Movile sunt opt, toate artificiale, servind ca puncte de orientare. Principalele sunt: Nazîrcea (100 m.), la E.; Caratai-Nord (89 m.), prin centru; Caratai-Sud (65 m.), la S.; Chiostel (76 m.), la S.-V.

Principalele văi sunt: Docuzol-Dere la N.-V., care se deschide în balta Carasu; valea Hagi-Cabul, prin interiorul comuneĭ, trecînd prin satul Hagi-Cabul şi care se pierde tot în lacul Carasu, sub numele de valea Chiostel; valea Cioban-Dere la E., care se deschide în valea Carasu; valea Caratai, prin interiorul comuneĭ, trecînd prin satul Caratai, şi Caratai-Alceac la S.-E., amîndouă deschizîndu-se în balta Carasu; fundul acestora servesc astă-zĭ drumurilor de comunicaţie ce se răspîndesc în diferite direcţiunĭ.

Cătunele, carĭ o formează, sunt două: Caratai, reşedinţa, spre S., pe fundul văeĭ Caratai; Agi-Cabul, spre N., la 5 kil. spre N. de reşedinţă, pe ambele malurĭ ale văeĭ Hagi-Cabul. Are maĭ multe puţurĭ.

Populaţiunea acesteĭ comune se compune în cea maĭ mare parte din Turcĭ şi Tătarĭ, apoĭ din cîţĭ-va Romînĭ şi Bulgarĭ. Sunt 143 familiĭ, cu 604 suflete, împărţite după cum urmează:

După sex: bărbaţĭ 309, femeĭ 295. După stare civilă: necăsătoriţĭ 325, căsătoriţĭ 246, văduvĭ 33. După instrucţie: ştiŭ carte 11, nu ştiŭ 593. După religie: ortodoxĭ 34, catolicĭ 10, mahometanĭ 560. Toţĭ sunt de protecţiune romînă.

Budgetul acesteĭ comune e de leĭ 4185 la venitурĭ şi de leĭ 1874 la cheltuelĭ.

Căĭ de comunicaţie sunt: calea ferată Cernavoda-Constanţa, ce trece pe la 4 kil. spre S.-V. de satul Caratai; calea judeţeană Medjidia-Cara-Murat, trecînd pe la 3 kil. spre E. de satul Agi-Cabul; apoĭ drumurĭ vecinale ce duc la satele învecinate: Cara-Murat, Carol I, Dorobanţul, Nazîrcea, Omurcea, Hasancea, Murfatlar, Medjidia, Tortoman, etc.

Pe hotarul sudic al comuneĭ trece valul mare de pămînt, numit al luĭ Traian.

Caratai, *sat*, jud. Constanţa, pl. Medjidia, cătunul de reşedinţă al com. Caratai, situat pe valea Caratai şi închis la N.-V. de dealurile Chiostel şi Hagi-Cabul şi la S.-E. de dealul Caratai, cu vîrful său Caratai-Sud (67 m.) care domină întreg satul. Drumurĭ comunale sunt: Via-de-la-Chiostel, Hagi-Cabul-Nazîrcea şi Endec-Cara-Chioi.

Caratai, *deal*, în jud. Constanţa, plasa Medjidia, comuna şi cät. Caratai. Se prelungeşte spre Sud-Vestul dealuluĭ Nazîrcea şi merge de-alungul văeĭ Caratai, pe la sud-estul satuluĭ cu acelaşĭ nume. Are o direcţiune generală de la N.-E. către S.-V., şi o înălţime maximă de 88 metri, pe care o atinge în vîrful său Caratai-Sud. E situat în partea răsăriteană a plăşeĭ şi cea sudică a comuneĭ.

Caratai, *vale* însemnată, în jud. Constanţa, pl. Medjidia, com. şi cătunul Caratai. E situată în partea de E. a plăşeĭ şi cea centrală a comuneĭ, pe care o străbate în întregime de la S.-V. către N.-E. Trece prin satul Caratai şi printre dealurile Chiostel şi Hagi-Cabul pe de o parte, şi dealurile Caratai şi Nazîrcea pe de altă parte. Maĭ multe drumurĭ comunale o tae în lung şi în lat.

Caratai, *punct militar* de observaţie, în jud. Constanţa, înalt de 88 m. d'asupra nivelului mării.

Caratai-Alceac, *vale*, în judeţul Constanţa, plăşile Constanţa şi Medjidia, pe teritoriul comunelor Omurcea şi Alacapî. E situată în partea de V. a plăşeĭ Constanţa şi a comuneĭ Omurcea, cea de E. a plăşeĭ Medjidia, şi cea nordică a comuneĭ Alacapî. Are o direcţiune de la N.-E. către S.-V. Extremitatea sa sud-vestică e tăiată de Valul-luĭ-Traian.

www.dacoromanica.ro

Caratai-Nord, *vîrf de deal*, în jud. Constanța, plasa Medjidia, comuna Caratai, pe muchea dealuluĭ Hagi-Cabul, la 4 kil. spre N. de satul cu acelașĭ nume, avînd o înălțime de 89 metri, dominînd satul și valea Caratai. Este acoperit cu verdeață.

Caratai-Sud, *vîrf de deal*, jud. Constanța, în pl. Medjidia, comuna Caratai, pe muchea dealuluĭ Caratai, la 2 kil. spre S. de satul Caratai. Are 67 metri înălțime, dominînd satul Caratai și valea Caratai-Alceac. Este acoperit cu verdeață.

Caraula, *com. rur.*, din jud. Dolj, plasa Dumbrava-d.-j., la 51 kil. de reședința plășeĭ, com. Vîrtopul.

Este situată pe ambele povîrnișe ale văeĭ Caraula.

Se învecinește la E. cu com. Corlatele și Rudarul, la V. cu com. Plenița, la N. cu comuna Cornul, la N.-E. cu com. Orodelul și la S. cu com. Moțățeĭ și Risipiți. Limita linieĭ de N. este formată de valea Olteniței. Limita linieĭ de E. este formată de Valea-Vîrtopuluĭ și limita linieĭ de S. de Valea-Corlatelor, care nu este de cît o prelungire a precedentelor și prin care curge pîrîul cu acelașĭ nume.

Terenul comuneĭ este accidentat de dealurĭ, cu o înălțime de pănă la 180 m. aproximativ acoperite maĭ toate cu viĭ.

Comuna este udata de pîrîul Eruga, ce-șĭ are izvorul în această comună, curge de la V. la E., și după ce ese din sat, se unește cu pîrîul valea Ciocănari cu care d'împreună se pierde pe moșia Galicea-Mare, la Fîntîna-luĭ-Niță. Pîrîul Olteniței trece prin văile Vîrtopul, Olteniței, Corlatele și se pierde aproape de limita de N. a comuneĭ.

Pîrîul Caraula izvorește în comună, curge și se pierde în valea Caraula. Peste pîrîul Eruga se află un pod, la S. comuneĭ; tot pe el, în S. comuneĭ, se află și o moară.

Cam pe la 1800, pe locul de azĭ al comuneĭ, se aflaŭ două sate: Silișțea și Ciocănari. Pe locul dintre aceste două sate aŭ așezat maĭ tîrziŭ Rușiĭ tabără, punînd streajă saŭ caraulă, spre pază. După plecarea Rușilor, locuitoriĭ din ambele sate se așezară pe acest loc, numindu-l Caraula, în amintirea, se zice, a strejeĭ rusești. Azĭ se compune dintr'un singur cătun numit Caraula.

In comună se află o biserică, începută la 1886, terminată la 1892. Serbează hramul Sf. Nicolae. In serviciul eĭ se află 1 preot și 2 cîntăreți. Are o proprietate de 24 pog. arabile.

Se află în comună o școală mixtă, cu un învățător. Școala funcționează din anul 1865. Este întreținută de stat. Localul, construit din cărămidă, este în bună stare. A fost frecuentată de 69 băeți și 8 fete, în anul 1892 93. In vîrstă de școală sunt 148 băeți și 108 fete. 90 bărbați și 10 femeĭ sunt cu știință de carte.

Populația comuneĭ este de 1994 suflete, din carĭ 958 femeĭ și 1036 bărbați.

După legea rurală din 1864 sunt 308 locuitorĭ împămînteniți; iar după cea din 1879 sunt 13 însurățeĭ.

Case sunt 406, făcute parte din zid și parte din paiante; bordee sunt 36. Atît casele, cît și bordeele au grădină.

Moșia de pe teritoriul comuneĭ se numește Caraula; aparține locuitorilor împămînteniți la 1864 și 1879.

Locuitoriĭ își desfac productele la schela Calafat, unde se duc cu grîne și de unde importă cele necesariĭ pentru casă. Transportul îl fac cu carele pe căĭ comunale și vecinale.

Venitură pe 1892—1893: leĭ 3396.88 și cheltueliĭ: leĭ 2041.39.

Vite marĭ cornute sunt 406, caĭ 80 și capre 41.

Caraula, *sat*, jud. Dolj, pl. Dumbrava-d.-j., com. Caraula. (Vezĭ com. Caraula).

Caraula, *moșie*, jud. Dolj, plasa Dumbrava d.-j., com. Caraula.

Caraula, *movilă*, în județul Constanța, pl. Silistra-Nouă, pe teritoriul comuneĭ Cuzgun, așezată pe muchea dealuluĭ Demircea, în partea estică a plășeĭ și cea nord-vestică a com., la 1 ½ kil. departe de orășelul Cuzgun. E punct strategic important, avînd o înălțime de 175 metri și dominînd orășelul Cuzgun, văile Demircea, Beilicul, Voinea-Mare, drumul comunal Beilicul-Cuzgun și pe cel județean Ostrov-Cuzgun. Este acoperită cu verdeață, iar la poalele eĭ se întind bogate semănăturĭ.

Caraula, *vale*, jud. Dolj, pl. Dumbrava-d.-j., pe care este așezată com. Caraula.

Carauleĭ (Dealul-), *deal*, jud. Dolj, plasa Băilești, com. Galicea-Mare, cu o înălțime de 10 m. Este în legătură cu dealul Rudari, din c. Rudari și cu Dealul-Vîrtopuluĭ, din com. Vîrtopul.

Caravaneĭ (Braniștea-), *braniște*, în com. Segarcea-din-Deal, la E., pe proprietatea statuluĭ, județul Teleorman. Are o întindere ca de 5 hectare.

Caravaneți, *com. rur.*, în plasa

www.dacoromanica.ro

și pe valea Călmățuiului, județul Teleorman. Este situată pe deal și are alăturat cătunul Caravanul, de care nu este despărțită de cît numaĭ prin poziținea loculuĭ ce ocupă: Caravaneți sunt pe deal și Caravanul în vale. De altminterĭ Caravanul este considerat maĭ mult ca o mahala a satuluĭ și nu este separat de comună.

Se învecinează la N. cu com. Cîrligați, la S.-E. cu moșiile Adîncata și Salcia, la S.-V. tot cu moșia și com. Salcia, iar la V. cu cîmpia Comanceĭ și cu moșia Mîndra.

Suprafața comuneĭ, cu a moșieĭ aflată pe dînsa, este de 2360 hect., dintre carĭ 1850 hect. proprietatea d-neĭ Creţeanu. Loc. împroprietăriţĭ sunt 140 cu 440 hect. Viile sunt plantate, pe proprietățile locuitorilor, pe o întindere de 74 hect.

Populațiunea este de 1078 suflete, din carĭ 189 contribuabilĭ. Cea maĭ mare parte din locuitorĭ sunt de origină Bulgarĭ.

Numărul vitelor din comună este de 3532 capete, din carĭ: 488 caĭ, 758 vite marĭ cornute, 1702 vite micĭ și 584 porcĭ.

Budgetul comuneĭ este la venitur̆ĭ de leĭ 5048, banĭ 43 și la cheltuelĭ de leĭ 3825, banĭ 90.

Are: o școală frecuentată de 38 elevĭ; o biserică deservită de 1 preot și 2 cîntăreți.

La comuna Salcia comunicația se face pe șosea vecinală, pe o întindere de 2 ½ kil.; la com. Cîrligați se face tot pe șosea vecinală, pe o întindere de 1 ½ kil.

La marginea satuluĭ se văd ruinele uneĭ biserici, pe locul ce servește de cimitir, precum și siliștea unuĭ sat, iar pe dealul dimprejurul satuluĭ sunt înșirate mulțime de măgurĭ și movile, dintre carĭ maĭ însemnate sunt: Măgura-Vaciĭ, înaltă de 14 m.; Măgura-Izbramuluĭ, de 10.40 m.; Măgura-cu-Cuib, de 10.40 m., săpată la vîrf de către locuitorĭ în căutare de comorĭ.

Comuna Caravaneți s'a înființat pe la finele secoluluĭ trecut de către Bulgariĭ refugiațĭ de peste Dunăre și carĭ, o dată stabiliţĭ aci, nu s'aŭ maĭ întors la vetrele lor.

Caravaneți, *moșie,* situată pe teritoriul com. cu acelașĭ nume, jud. Teleorman. Are o întindere de aproape 1850 hect.

Caravaniţa, *măgură,* la Nord-Estul moșieĭ Zimnicelele, de lîngă Zimnicea, jud. Teleorman. Formează punctul despărțitor al moșieĭ care poartă numele de Fîșteica-Zimnicelelor.

Caravanul, *movilă,* jud. Dolj, pl. Băilești, com. Bistreţul.

Cară-Mălaiŭ, *numire,* ce se dă *părțeĭ de N. a satuluĭ* Gropeni, unde în vechime a fost tîrla luĭ Crîm-Pașa.

Carăuța, *deal,* pe teritoriul comuneĭ Drînceni, pl. Podoleni, jud. Fălciŭ.

Carcadieşti, *sat,* face parte din com. rur. Creţeni, pl. Oltul-d.-j., jud. Vîlcea. Cade spre S.-V. comuneĭ, pe partea stîngă a pîrîuluĭ Mamul, la poalele unuĭ frumos platoŭ împădurit. Are o populație de 136 locuitorĭ (72 bărbațĭ și 64 femeĭ). Populația școlară e de 14 copiĭ (10 băeți și 4 fete). Locuitoriĭ acesteĭ comune s'aŭ împroprietărit la anul 1864.

Carcaliul, *comună rurală,* în județul Tulcea, plasa Măcin, situată în partea vestică a județuluĭ, la 80 kil. spre V. de orașul Tulcea, capitala județuluĭ; și în partea vestică a plășeĭ, la 8 kil. spre S. de orașul Măcin, reședința plășeĭ.

Numele săŭ este o corupție a celuĭ turcesc Cara-Calé de la cara = negru și calé = cetate; înainte purta numele slavonesc de Camena = piatră, și, de la năvălirea Turcilor, a luat numele ce poartă astăzĭ.

Hotarul amănunțit al com. este următorul: Plecînd din movila Carcaliul, vîrf al dealuluĭ Carcaliul, se îndreaptă spre S.-E., coboară dealul și merge paralel cu drumul comunal Măcin-Turcoaia, pănă ajunge la extremitatea orientală a bălțiĭ Igliţa; de aci o ia spre V., urmează puțin malul bălțiĭ, o tae curmezișŭ, și merge pe un canal al eĭ de scurgere, pănă în Dunăre; de aci, îndreptîndu-se spre N.-V., urmează malul Dunăreĭ, închizînd și o mică insulă păduroasă. Dunărea făcînd o întorsătură spre N.-E., hotarul urmează pe o distantă de 2 kil.; de aci o părăsește, se îndreaptă spre E., taie pe din două balta Carcaliul, urcă dealul Carcaliul, în movila Carcaliul. Forma luĭ este aceea a unuĭ trapez neregulat; lungimea perimetruluĭ e de 117 kil., iar întinderea totală e de 1178 hect.

La Nord comuna se învecinește cu comuna urbană Măcin; la Est cu com. Greci, de care se desparte prin dealul Carcaliul; la S. cu cătunul Igliţa (al com. Turcoaia), de care se desparte prin balta Igliţa; la V. cu județul Brăila, de care se desparte prin Dunărea.

Dealul Carcaliul (90 m.), cu vîrful săŭ Carcaliul, o brăzdează la E. și N. Se zice că pe el ar fi fost odinioară o cetate vechie.

www.dacoromanica.ro

Apele carĭ udă comuna sunt: Dunărea la V., care formează o insuliță și o insulă ce aparțin comuneĭ; privalul Carcaliul la V., ce e o scurgere a bălțeĭ Iglița. Bălțĭ avem: balta Carcaliul saŭ a Măcinuluĭ, 500 hect. la N., carĭ coprinde și 2 insule acoperite cu stuf; balta Iglița la S., ce-ĭ aparține pe jumătate. Bălțile produc stuf și pește, de care beneficiază statul și locuitoriĭ.

Comuna este compusă dintr'un singur cătun, ce este așezat între bălțile Carcaliul și Iglița, lîngă gîrla Carcaliul.

Intinderea comuneĭ este de 1178 hect., din carĭ 20 hect. ocupate de vatra satuluĭ, 50 hect. ale statuluĭ, restul de 1108 hect. ale locuitorilor.

Populația este maĭ toată lipoveană. Sunt 350 familiĭ, cu 1553 suflete, din carĭ: 354 bărbațĭ și 374 femeĭ; 270 însurațĭ și 90 neînsurațĭ; 20 văduvĭ. Sunt 235 copiĭ de școală (135 băeți și 100 fete). Obiceiurile și porturile loc. sunt cele lipovenești in general.

In com. sunt 3 școliː una romînă cu un învățător, fondată, în 1887, de locuitorĭ, cu 10 hectare de pămînt, 25 elevĭ înscrișĭ; două lipovenești, cu 100 elevĭ înscrișĭ.

Este o biserică de ritul lipovenesc, fondată, în 1884, de locuitorĭ, cu hramul Sf. Treime; are 10 hect. pămînt dat de stat; este deservită de 1 preot, 1 diacon și 1 cîntăreț.

Calitatea pămîntuluĭ e mediocră, terenul e maĭ mult nisipos. Din 1178 hect. sunt: 770 hect. loc arabil; 378 hect. loc băltos.

In com. sunt: 30 plugarĭ cu 30 pluguri, 320 pescarĭ. Sunt 667 capete de vite, din carĭ 507 boĭ și vacĭ, 160 caĭ și epe. Sunt 10 meseriașĭ (lemnarĭ și fierarĭ) și 5 comercianțĭ (3 cîrciumarĭ și 2 băcanĭ).

Budgetul comuneĭ e de 4000 leĭ la venituri și 4000 leĭ la cheltueliː. Sunt 398 contribuabilĭ.

Căĭ de comunicație sunt drumurile comunale ce duc de la comună la orașul Măcin, la comuna Greci, Turcoaia și Iglița.

Acum 100 anĭ, această com. nu exista. Se aflaŭ niște colibe de pescarĭ lîngă un pietroiŭ mare (pe rusește «camen), ce se poate vedea și azĭ; încetul cu încetul se populă cu Lipovenĭ fugițĭ din Rusia și venițĭ să ceară sprijin Turcieĭ. La 1825 fură destul de numeroșĭ, ca să întemeeze un sat, căruia îĭ deteră numele de Camena. Turciĭ îĭ schimbară numele în cel de Cara-Calé.

Carcaliul, *deal,* în jud. Tulcea, plasa Măcin, pe teritoriul com. rur. Carcaliul-Greci, și al com. urb. Măcin. Este maĭ mult o prelungire sud-vestică a Dealuluĭ-Pricopanuluĭ. Se întinde spre S., avînd o direcțiune generală de la N.-E. spre S.-V., brăzdînd partea vestică a plășeĭ și a comuneĭ Greci, pe cea estică a comuneĭ Carcaliul și pe cea sudică a orașuluĭ Măcin. Pe muchea sa se întîlnesc hotarele acestor treĭ comune. Poalele sale vestice se termină pe malul estic al bălțiĭ Carcaliu, iar cele sudice pe malul nordic al bălțiĭ Iglița. La poalele luĭ sud-vestice se află așezat satul Carcaliul. Pe la poalele orientale merge drumul județean Măcin - Satul-Nou-Ostrovul; la S. drumul comunal Carcaliul-Greci; la V. drumul comunal Carcaliul - Măcin. Ajunge până la o înălțime de 100 m. Este acoperit cu pășunĭ și semănăturĭ.

Carcaliul, *vîrf de deal,* în județul Tulcea, plasa Măcin, pe teritoriul com. rurale Carcaliul. Se maĭ numește Vîrful-la-Treĭ-Hotare, căcĭ în vîrful său se întîlnesc hotarele comunelor Carcaliul, Greci și Măcin. Are o înălțime de 100 m. Este punct trigonometric de observație, de rangul al 3-lea, dominînd asupra satuluĭ Carcaliul; drumuluĭ județean Măcin - Satul-Noŭ, ce trece pe la poalele sale orientale; asupra bălților Carcaliul și Iglița și întru cît-va și asupra Dunăreĭ. Este acoperit numaĭ cu pășunĭ și fînețe.

Carcaliul, *baltă,* în județul Tulcea, plasa Măcin, pe teritoriul com. rurale Carcaliul, și al comuneĭ urbane Măcin, aparținînd pe din două acestor comune. Este așezată în partea vestică a plășeĭ. Se întinde la poalele vestice ale dealuluĭ Carcaliul. In mijlocul eĭ sunt două insulițe acoperite cu stuf. Malul eĭ oriental este înalt și cam rîpos. Pe malul eĭ sud-estic este așezat satul Carcaliul. Este formată de revărsarea Dunăreĭ, cu care acum comunică printr'o gîrliță ce se isprăvește la picioarele fortuluĭ orașuluĭ Măcin. Intre dînsa și Dunăre se află un grind, ce aparține comunelor Măcin și Carcaliul. E acoperit cu iarbă de pășunĭ. Suprafata bălțiĭ întregĭ este de 6 kil. p., saŭ 600 hect., din carĭ 120 sunt formate de 2 insulițe stufoase, ce aparțin pe din două și Măcinuluĭ și Carcaliuluĭ. Pe malul eĭ estic merge drumul comunal Carcaliul - Măcin.

Carcaliul, mică *gîrliță,* prin care balta Iglița se scurge în Dunăre, situată în jud. Tulcea, plasa Măcin, pe teritoriul comuneĭ Carcaliul, avînd o direcțiune generală de la E. spre V. și o lungime de 1 1/2 kil. Pe malul său drept este așezat satul Carcaliul și pe cel stîng se află

www.dacoromanica.ro

stuf întins, ce se întinde între balta Igliţa şi Dunăre. Malul ei cel drept, adică despre satul Carcaliul, este înalt şi rîpos, fiind format de dealul Carcaliul.

Carcaman-Bair, *şir de dealuri*, în jud. Tulcea, pl. Babadag, pe teritoriul comunelor rurale Ali-Bei-Chioi, Nalbant şi Baş-Chioi. Se desface din ramurile sud-estice ale Dealului-Ciliculuĭ, dintr'un vîrf de 305 metri. Se întinde spre S., avînd o direcţiune generală de la N.-V. spre S. şi S.-E., întinzîndu-se dimpreună cu ramificaţiile luĭ între pîraiele Accadîn, Taiţa şi Teliţa. Brăzdează partea vestică a plăşeĭ şi a comuneĭ Nalbant, pe cea estică a comuneĭ Ali-Bei-Chioi şi pe cea nordică a comuneĭ Baş-Chioi. Lasă prelungirĭ: spre E. dealul Canagic-Bair, spre S.-E. dealurile Tartar-Bair şi Ghel-Tepe. Este întretăiat de o mulţime de drumurĭ comunale, carĭ unesc între ele satele Accadîn, Ali-Bei-Chioi, Cineli, Baş-Chioi cu Nalbant, Trestenic şi Hagilar. Intre vîrfurile luĭ, însemnăm: Stamuni-Culac, pietros, de 228 metri, movila Pătraşcu, de 170 metri. Natura luĭ este pe alocurea stîncoasă. Este acoperit cu păduri, tufărişurĭ, fîneţe şi semănăturĭ pe prelungirile sale.

Cardonul, *punct trigonometric* de observaţie, de rangul al 3-lea, în judeţul Tulcea, plasa Sulina, comuna urbană Sulina, în partea estică a plăşeĭ şi cea nordică a comuneĭ, pe grindul Sulina, lîngă malul Mărĭ. Are 30 m., dominînd asupra drumuluĭ comunal Sfistofca-Sulina.

Cardonul, *ruinele unuĭ pichet de graniţă*, în jud. Tulcea, plasa Măcin, comuna Picineaga. Sunt situate în partea sud-estică a plăşeĭ şi cea nordică a comuneĭ, la 1 1/2 kilometri spre N.-E. de satul Picineaga, pe malul stîng al pîrîuluĭ Cerna. Sunt aşezate pe o înălţime de 34 metri d'asupra apelor Dunăreĭ. Pichetul a fost întărit în timp de războiŭ şi domina asupra satuluĭ Picineaga şi asupra drumuluĭ comunal Picineaga-Satul-Noŭ. Astăzĭ fiind în ruine, nu maĭ serveşte la nimic. Cardonu înseamnă pe turceşte cetate saŭ fortăreaţă.

Cardonuluĭ (Movila-), *movilă*, în judeţul Tulcea, plasa Măcin, pe teritoriul comuneĭ Pisica (şi pe al cătunuluĭ Pisica), pe malul drept al Dunăreĭ, la locul unde se desface Gîrla-Luncaviţeĭ, pe grindul Pisica, la 1 1/2 kil. spre N.-V. de satul Pisica, în faţa pichetuluĭ romîn, coprins între pietrele miliare 86 şi 87. Are o înălţime de 6 m. d'asupra apelor Dunăreĭ. Este punct trigonometric de observaţie de rangul al 3-lea, dominînd asupra comuneĭ Pisica şi peste Dunăre, pe o mare întindere. In timpul stăpînireĭ Turcilor, aci era şi un fort mic, dar însemnat, căcĭ oprea trecerea armatelor ruseştĭ peste Dunăre. Prin acest loc, unde Dunărea are 700 m. lăţime, nu e tocmaĭ adîncă. Astăzĭ fortul e în stare de ruină.

Cardonuluĭ (Valea-), *pîrîŭ*, în jud. Tulcea, pl. Tulcea, pe teritoriul com. rurale Cataloi. Izvoreşte din poalele sudice ale Dealuluĭ-Mare; se îndreaptă spre S., avînd o direcţiune generală de la N.-E. spre Sud-Vest; udă partea de V. a plăşeĭ şi pe cea de E. a comuneĭ. Curge pe la poalele Dealuluĭ-Rediĭ; taie şoseaua naţională Tulcea-Babadag-Constanţa; primeşte pe dreapta Valea-Puturosuluĭ şi, după un curs de 3 kilom., merge de se aruncă în valea Cataloi saŭ pîrîul Teliţa, pe stînga, ceva maĭ sus de satul Eni-Chioi. Şi-a luat numele de la un cardon (fort) turcesc, de pe o înălţime, în apropierea căruia se afla.

Careda, sau **Copăceni-Careda**, *cătun*, în jud. Vlaşca. (Vezĭ Copăceni-Careda).

Carecua, saŭ **Caregua**, *pîrîŭ*, ce udă comunele Moviliţa şi Păuneşti, din jud. Putna. Izvoreşte din Fîntîna-luĭ-Moise; se pierde în Gura-Plopuluĭ şi resuflă iarăşĭ la Arămoasa. In Carecua se varsă Gura-Văeĭ-Noue, apoĭ Valea-cu-Apă; după aceia valea Coşula. Se varsă în Siret, trecînd prin satul Pufeşti.

Caribolul, plasa Sabarul, judeţul Ilfov. (Vezĭ Domneşti-Călţuna).

Carierei (Dealul-), *deal*, însemnat, în jud. Tulcea, pl. Tulcea, pe teritoriul oraşuluĭ Tulcea, situat în partea nordică a plăşeĭ şi cea sudică a comuneĭ. Se desface din Dealul-Tulceĭ; se întinde spre N., avînd o direcţiune generală de la Sud-Est la N.-V. Are o înălţime de 137 metri. Este punct trigonometric de observaţie, de rangul al 3-lea, dominînd asupra oraşuluĭ Tulcea, asupra Dunăreĭ, pe o mare întindere, asupra laculuĭ Zaghen şi asupra şoseleĭ judeţene Tulcea-Mahmudia, ce trece pe la poalele sale nordice. Pe o prelungire nordică a sa, ce se numeşte Dîmbul-Horia, la Estul oraşuluĭ Tulcea, se află un monument, ridicat de M. S. Regele Carol I, în onoarea ocupăreĭ Dobrogeĭ de Romînia. Pe muchia-ĭ sunt peste 30 morĭ de vînt. Şi-a

www.dacoromanica.ro

luat numele de la faptul că într'însul sunt cariere de piatră calcară și granitică, piatră care servește la construcțiunĭ de podurĭ și altele.

Carîmbul (Piatra-Pleșiĭ-), *munte*, în jud. R.-Sărat, plaiul Rîmnicul, com. Bisoca, în partea de Nord, pe marginea pîrîuluĭ Mărtin, la hotarul județuluĭ către Buzău. Este acoperit cu păduri și pășunĭ. Vara are stîne de oĭ.

Carlî-Chioi, *sat*, în județul Constanța, plasa Mangalia, cătunul comuneĭ Musurat, situat în partea nord-estică a plășeĭ și cea centrală a comuneĭ, la $4^1/_2$ kil. spre S. de cătunul de reședință, Musurat. Suprafața sa este de 492 hect., dintre care 6 hect. sunt ocupate de vatra satuluĭ și de grădinĭ. Populația sa, formată maĭ ales din Bulgarĭ, este de 2 familiĭ, cu 7 suflete, ocupîndu-se cu creșterea vitelor și maĭ ales cu agricultura. Pămîntul, de o calitate excelentă, produce grîŭ, porumb și ovăz îndestul. Drumurĭ comunale pleacă două: unul spre Vest, ducînd la Topraisari prin Muratan-Cuciuc și altul spre Est ducînd la Tuzla prin Ceatmalar.

Carlobanul, jud. Olt. (Vezĭ Siul.)

Carmen-Sylva, *izvor* de apă minerală, jud. Suceava. (V. com. Șarul-Dornii).

Carol I, *com. rur.*, din județul Constanța, pl. Constanța.

Este situată în partea septentrională a județuluĭ, la 34 kil. spre N.-V. de orașul Constanța, capitala districtuluĭ, și în cea vestică a plășeĭ, la 8 kil. de comuna rurală Cara-Murat, reședința eĭ.

Se mărginește la N. cu com. rur. Pazarlî, de care se desparte prin muchea dealuluĭ Bilarlar-Bair; la S. cu comunele rurale Tortoman și Caratai, din pl. Medjidia, despărțindu-se de ele prin linie convențională, care e aceeașĭ cu hotarul dintre plășile Constanța și Medjidia; la E. cu comuna Cara-Murat, despărțită fiind de dînsa prin dealul Dana-Chioi-Bair; iar la V. cu com. Taș-Punar din pl. Medjidia, despărțindu-se prin dealul Mahomet-Bair.

Relieful soluluĭ e în general accidentat; dealurile atîng înălțimĭ marĭ și sunt întretăiate de numeroase văĭ. Culmea Dorobanțul o brăzdează la N. și culmea Carol la S.

Cele maĭ însemnate dealurĭ carĭ accidentează teritoriul comuneĭ sunt: Mahomet-Bair (140 m.) la V., Tasli-Iuc-Bair (170 m.), Dealul-Lung (134 m.), Dana-Chioi-Bair (120 m.) la Nord. Aceste din urmă sunt ramificațiĭ sudice ale dealuluĭ Bilarlar (189 m.) de la hotar, care însușĭ este o muche secundară a culmeĭ Dorobanțul; ele se întind printre numeroase vaĭ, carĭ formează împreună valea Tortoman. Maĭ sunt dealurile: Tuzla-Iuc-Bair, cu vîrful Bilarlar (129 m.) la S.-V.; Bilarlar (130 m.) tot la S.-V.; Paspala-Bair, cu vîrful Paspala-Iuc și ramificația sud-vestică Buiuc-Bair, cu vîrful Buiuc-Iuc (116 m.) și Dere-Chioi (108 m.), Dere-Chioi-Bair și Muratan-Bair, cu vîrfurile Dana-Chioi-Iuc (126 m.) la S. Aceste patru din urmă sunt ramificațiunĭ orientale ale culmeĭ Carol I. Ele sunt de natură humoasă, din pămînt bun productiv, însă contrariat în productivitatea sa de lipsa ploilor. Sunt acoperite cu semănăturĭ și finețurĭ bogate, presărate cu movile, însă arborĭĭ lipsesc aproape cu desăvîrșire. Movile sunt puține (12), toate artificiale, servind capuncte de observare și orientare.

Teritoriul comuneĭ este brăzdat de văile carĭ formează o vale maĭ mare numită Tortoman I. Aceste văĭ secundare sunt: valea Tortoman, formată din două ramurĭ: una alcătuită din văile Tașli-Iuc-Dere, Buiuc-Leilarlar-și Tuzla-Iuc-Dere; iar alta, alcătuită din văile: Mangalia-Dere, Buiuc-Dere; cea d'a doua trece prin satul Bilarlar sau Dorobanțul. Maĭ sunt: valea Tortoman II, formată din văile Baspala-Ceair, Baș-Culac, apoĭ valea Dere-Chioi, unită cu văile Lunga, Dana-Chioi-Culac și Hotarul; cea d'a doua trece și prin satul Dana-Chioi, saŭ Carol I.

Cătunele carĭ formează com. sunt: Dana-Chioi, saŭ Carol I, reședință, în partea estică a com., pe ambele malurĭ ale văeĭ Dana-Chioi sau Dere-Chioi, închis și dominat de dealurile: Dealul-Lung la N., Dana-Chioi-Bair la E., Murat-Bair la S. și S.-E.; cu casele așezate în ordine pe uliță paralele și înconjurate cu grădinĭ numeroase. Bilarlar saŭ Dorobanțul, în partea vestică a comuneĭ, la 4 kil. spre V. de reședință, pe valea Bilarlar, închis și dominat de dealurile Paspala-Bair la S., Bilarlar la V., Taslî-Iuc-Bair la N., cu casele răspîndite fără regulă.

Suprafața sa este de 14073 hect. sau 140 kil. p., din care: 413 hect. ocupate de vetrele celor 2 sate, cu 340 case; iar restul de 13660 hect., împărțite între stat cu proprietarĭĭ, carĭ posedă 1606 hect. și locuitorĭĭ, carĭ au 12054 hect.

Populațiunea sa totală, pe anul 1894, este de 353 fam., cu 1598 suflete, împărțite ast-fel: după sex: 801 bărbați, 797 fe-

www.dacoromanica.ro

meĭ; după stare civilă: 76 necăsătoriţĭ, 662 căsătoriţĭ, 59 văduvĭ, 1 divorţat; după instrucţie: 175 ştiind carte, 1423 ne ştiind; după religie: 1050 ortodoxĭ, 1 luteran, 539 mahometanĭ, 8 armenĭ; după ocupaţie: 353 agricultorĭ, 18 comercianţĭ; sunt 366 contribuabilĭ; 336 împroprietăriţĭ, 36 neîmproprietăriţĭ.

In privinţa calităţeĭ pămîntuluĭ, cele 14073 hect. ale com. se divid ast-fel: 413 hect. teren neproductiv (vetrele satelor), 13660 hect. teren productiv, din care: 10918 hect. loc cultivabil (din care: 2762 hect. ale statuluĭ cu proprietariĭ şi 8156 hect. ale locuitorilor); 61 hect. loc necultivat (din care: 61 hect. ale statuluĭ cu proprietariĭ şi 1961 hect. ale locuitorilor); 3311 hect. loc izlaz (din care: 1350 hect. ale statuluĭ cu propietarii şi 1961 hect. ale locuitorilor); 30 hect. loc cu viĭ (din care: 3 ale statuluĭ cu proprietariĭ şi 27 hect. ale locuitorilor).

In comună sunt 353 plugarĭ, carĭ au 496 pluguri (285 cu boĭ, 211 cu caĭ), 255 căruţe cu boĭ, 1 maşină de semănat, 90 maşinĭ de secerat, 12 maşinĭ de bătut porumbul, 5 trioriĭ, 25 grape de fier, 10 maşinĭ de vînturat, 1 maşină de cosit fînul. Sunt 244 puţurĭ (239 în sate şi 5 pe cîmp). Comuna are 14848 capete de vite, din carĭ: 728 caĭ, 2549 boĭ, 16 asinĭ, 11218 oĭ şi 337 porcĭ. Industria este cea domestică. Sunt în cătunul Dorobanţul, 2 morĭ cu aburĭ. In com. Carol I sunt 13 comercianţĭ, din carĭ 9 cîrciumarĭ.

Budgetul comuneĭ este de 9016 leĭ la venituri, 5218 leĭ la cheltuelĭ.

Căĭ de comunicaţie sunt numaĭ nişte drumurĭ micĭ comunale saŭ vecinale, ce duc la satele învecinate: Cara-Murat, Ghelingec Chior-Ceşme.

Are o biserică, în cătunul Carol I, cu hramul Sf. Voevozĭ cu 10 hect. de la stat, deservită de 1 preot şi 2 cîntăreţĭ.

Sunt 2 şcolĭ, în ambele cătune cîte una, cu 2 învăţătorĭ şi 1 învăţătoare, cu 115 elevĭ înscrişĭ, din carĭ: 81 băeţĭ, 34 fete.

Carol I, (Dana-Chioi), *sat*, judeţul Constanţa, în pl. Constanţa, cătunul de reşedinţă al comuneĭ Carol I, situat maĭ mult în partea vestică a plăşeĭ şi cea sud-estică a comuneĭ, pe Valea-Lungă. Este închis la Sud de dealul Murat-Bair, cu vîrful săŭ Murat-Iuc (130 metri). Suprafaţa sa este de 6979 hect., dintre care: 229 hect. sunt ocupate de vatra satuluĭ şi de grădinĭ, cu 196 case.

Populaţiunea sa este de 208 familiĭ, cu 977 suflete, ocupîndu-se maĭ ales cu creşterea vitelor şi cu agricultura. Locuitoriĭ sunt Romînĭ, Turcĭ şi Bulgarĭ. Maioritatea o formează Romîniĭ numiţĭ Mocanĭ, veniţĭ din Transilvania, în urma războiuluĭ de la 1877. Aceştĭ Mocanĭ şi-au format un cuartier aparte, în partea sudică a satuluĭ. In sat se află o şcoală a comuneĭ şi o biserică ortodoxă.

Pămîntul este productiv; se cultivă maĭ ales grîul şi ovăzul. Drumurĭ com., care pleacă din acest sat, sunt în număr de 8 şi duc la satele următoare: Cara-Murat, Caratai prin Hagi-Cabul, Chiostel, Docuzol, Tortoman, Bilarlar (Dorobanţul), Esther şi Palazul-Mic.

Carol I, *com rur.*, în pl. Moldova, judeţul Roman, pe malul drept al rîuluĭ Siretul şi aproape de vărsarea rîuluĭ Moldova în el, spre E. de oraşul Roman şi la o depărtare de 2 kil. de el şi de 3 kil. de reşedinţa plăşeĭ. Este aşezată pe şes. E formată din satele: Carol I, Luţca şi Sterpul. Are 385 familiĭ, cu 1205 suflete, din carĭ 350 contribuabilĭ; locuesc în 289 case. Ştiŭ carte 38 persoane. Sunt 710 vite marĭ cornute. Venitul anual al comuneĭ este de 4996 leĭ, iar cheltuelile de 4289 leĭ. Este legată cu oraşul Roman prin şosea. Pe teritoriul eĭ este un pod de lemn stătător pe rîul Siretul.

Carol I, *sat*, în jud. Roman, pl. Moldova, com. Carol I, pe malul drept al rîuluĭ Siretul şi aproape de vărsarea rîuluĭ Moldova în el. Se află spre E. de oraşul Roman şi la o depărtare de 2 kil. de el şi de 3 kil. de reşedinţa plăşeĭ. Este aşezat pe şes. Are 179 familiĭ, cu 601 suflete, din carĭ 139 contribuabilĭ; locuesc în 141 case. Ştiŭ carte 30 persoane. Populaţiunea este numaĭ romînă. Sunt 290 vite marĭ. Se face iarmaroc la Sf. Ilie (20 Iulie). Este legat cu oraşul Roman prin şosea. In dreptul acestuĭ sat este un pod de lemn stătător peste rîul Siretul. Acest sat este înfiinţat în anul 1880 prin darea de pămînt la noiĭ însurăţeĭ şi numit ast-fel în onoarea M. S. Regeluĭ Carol I.

Carol-Davila, (Piatra-Tăiată), *sursă de apă minerală*, în valea rîuluĭ Olăneşti, jud. Vîlcea, dînd în 24 ore 2886 litri apă.

Are ca substanţe fixe: iodure alcaline de magnezie şi bromur de magnezie (predominante), bicarbonat de magnezie, de calcium şi natrium (considerabil concentrate), sulfat de calce şi de sodă, clorur de calcium (concentrat),

www.dacoromanica.ro

silicate de aluminim și phosphate (urme).

Carp, *moșie*, în jud. Buzău, com. Cătina, căt. Moara-lui-Enică. Are 6000 hect., din care 8 curături, restul fineață și pădure.

Carpați, *sistem de munți*, formînd un parapet muntos al Europei centrale și sudice către cîmpiile Europei orientale.

Poziția geografică. — Carpații, ocupă între al 14° 24' 30" și 24° 30' longitudine orientală și 44° 40' și 49° 45' latitudine boreală o suprafață mai mare de 280000 kil. p., între văile Moravei, Oderului, Vistulei, Nistrului și cîmpiile Dunărei de jos și de mijloc cu direcția de la S.-E. la N.-E.

Carpații, fără a putea fi comparați cu Alpi, totuși, prin întinderea și înălțimea lor, constitue după Alpi, cel mai însemnat sistem orografic al Europei.

Creasta lor centrală, transportată în partea exterioară a sistemului, descrie o curbă lungă de 1300 kil. cu capetele sprijinite pe Dunăre : odată între Pressburg și Waitzen la gura Moravei; și a doua oară, între Baziași și Severin, la intrarea Dunărei în Romînia. Acest vast hemiciclu a cărui concavitate e întoarsă spre apus către basinul de mijloc al Dunărei, formează un imens parapet care adăpostește Ungaria spre cîmpiile Sarmatice și ale Dunărei de jos constituind cu multă aproximație și limita politică a statului unguresc spre Romînia și Galiția.

Carpații aŭ importante puncte de contact cu Alpi, cu Sudeți Boemiei și cu Balcani. Intre gura Moraviei și Buda-Pesta: Micii Carpați și munții Neogradului staŭ în fața colinelor Leithei și ale Granului, santinelele înaintate ale Alpilor pe țărmurile Dunărei, unde constituesc două strîmtori strategice cunoscute sub două numiri diferite: una Poarta-Ungariei la Pressburg; iar cea-l'altă, Defileul-Visegradului între Gran și Waitzen.

Intre Baziași și Severin, Carpații par a se împreuna cu Balcani, cu cari formaŭ la o epocă geologică îndepărtată, stavilarul laculuĭ ungar, ce umplea basinul de mijloc al Dunărei. Colțarii stîncoși rup și azi pînza fluviului în numeroase puncte de la Golubaci la Vîrciorova, creînd dese vîrtejuri și iuți în toată partea Dunărei numită Cazanele saŭ Porțile-de-Fier (turcește Demir-Capu).

La limita lor nord-vestică, Carpații, aŭ un noŭ și important punct de contact cu munții Sudeți, cari se prelungesc spre ei prin pragul colinar zis : Das Gesenke» saŭ Depresiunea Oderului, pănă în adîncitura urmată de calea ferată Viena-Cracovia Sonnenberg (798 m.) și Oder-Gebirge (675 m.) abia merită numele de munți în această regiune așezată sub pantele repezi ale munteluĭ Alt-Vater (1494 m.) din grupul Sudeților. In această regiune colinară ia naștere Oderul, care curge un moment în senz opus cu Beciva la poalele Carpaților și în adîncitura Viena - Cracovia. Peste pragul dintre Sudeți și Carpați trec toate drumurile văilor Oderului și Vistulei care se înmănunchiază apoi în valea Moravei, pentru a conduce asupra Vieneĭ. Depresiunea Oderului constitue ast-fel în flancul Carpaților nord-vesticĭ o poartă geografică, o mare intrare a Europei orientale în basinul de mijloc al Dunărei, un drum deschis către Viena printre Carpați și munții Boemo-Moraviei.

In partea centrală Carpații se subțiază și descresc în punctul de a-și pierde, pe alocurea aspectul muntos.

Lățimea lor descrește de la extremități către centru. Redusă la o șuviță de abia 120 kil. lățime între debușeurile Tiseĭ și Ondaveĭ în cîmpie, ea atinge 250 kil. în partea nord-vestică și 500 kil. în partea sud-estică a sistemului.

Carpații se prezintă dar geograficește împărțiți în trei mari secțiuni saŭ grupări, și anume: *a)* Carpații Nord-Occidentali; *b)* Carpații Sud-Orientali și *c)* Carpații de mijloc.

Orografia Carpaților. — Carpații Nord-Occidentali, constitue partea N.-V. a sistemului și îmbrățișează în lungime toată regiunea dintre Dunăre (Pressburg-Waitzen) și Valea-Topleĭ.

Grupul Carpaților occidentali, este remarcabil prin regularitatea conturului și a principalelor sale liniĭ interioare. Munții săĭ periferici expiră într'o depresiune exterioară care afectă forma uneĭ elipse: Morava, Beciva, Oderul, Vistula, Topla și Dunărea între Pressburg și Waitzen, curg succesiv în adîncătura eliptică de la poalele Carpaților nord-vesticĭ.

Axul mare al acesteĭ elipse, măsoară, între Pressburg și Eperies, 240 kil.; axul cel mic măsoară între Teschen și cîmpia Tiseĭ 150 kil. Văile principale ale grupuluĭ: Vagul, Granul, Ipoli, Hernadul, Tarcea și Topla, își recurbează cursul după conturul elipseĭ periferice. Mai mult, ele contribuesc a construi un sistem de depresiuni eliptice, care pleacă de la Dunăre și debușează în partea orientală a axului asupra Tiseĭ. Prima li-

www.dacoromanica.ro

nie urmează Valea-Vaguluĭ, pe a afluentuluĭ său Varinca (r. dr.), pe a Arveĭ, apoĭ depresiunea Neumarkt de la Nordul Tatreĭ, de unde împrumută rînd pe rînd valea Dunaețuluĭ, pe a Popraduluĭ, pe a Tarceĭ și pe a Hernaduluĭ, afluent al Tiseĭ (r. d.). Continuitatea acesteĭ liniĭ este întreruptă de treĭ praguriĭ: 1-iŭ între Varinca și Arva (Weinne Geb.); al 2-lea între Dunaeț și Poprad (Măgura-Radovan); al 3-lea între Poprad și Tarcea. A doua linie, la Sud, se recunoaște în valea Neutreĭ, a Turociuluĭ, a Vaguluĭ și a Hernaduluĭ, unde se unifică cu cea precedentă; ea este întreruptă de două praguriĭ, între Neutra și Turociŭ și între Vag și Hernad. A treia linie e dată de valea Granuluĭ, a Saiuluĭ și a Bodveĭ, despărțite între ele prin praguriĭ puțin înalte între Veresco, Dobschau, Rosenau și Torna. A patra linie, cea maĭ de la Sud, coincide cu văile Ipoli, Rima și Saiŭ. Această segmentațiune a Carpaților nord-vesticĭ, face ca întreaga regiune să apară constituită ca dintr'o succesiune de circumvoluțiuniĭ, cu frontul spre partea exterioară a elipseĭ. Primul val începe cu Carpați-Micĭ, lanț subțire și puțin înalt, întins din Dunăre până în Miava; Rachsturm (740 m.), cel maĭ înalt creștet al săŭ.

Intre Miava și Beciva se succed Munțiĭ-Albĭ — carĭ îșĭ trag numele din albeața stîncilor lor dolomitice, — și Iavornicul (1064 m.). Tot lanțul coprins între Beciva și Poprad poartă numele generic de Beschiziĭ occidentalĭ; eĭ sunt împărțițiĭ în: Munțiĭ Iabluncăi, Beschiziĭ propriŭ ziși și Munțiĭ Neumarktuluĭ, prin văile Sola-Chisuța și Arva-Raba, care deschid importante comunicațiuniĭ în Galiția. Carpați-Micĭ, Munțiĭ-Albĭ, Iablunca și Beschiziĭ, formează un lanț exterior neîntrerupt până în Dunaeț; el se continuă cu creasta Radovan (1265 m.) dintre Dunăeț și Poprad, care se orientează spre Sud-Est, pentru a se așeza pe același arc cu șirul dintre Toplea-Bodrog și Tarța-Hernad. Acest din urmă e format din munțiĭ Saros (Mincol 1157 m.), din munțiĭ Sovarer (Simonca 1092 m.) și din munțiĭ trahiticĭ aĭ Hegyalieĭ. Lanțul exterior al Carpaților nord-vesticĭ constitue o importantă barieră: înălțimea sa care abia atinge 740 m. în Rachsturm, se ridică în Beschizi la 1325, (în Lisa-Hora 1570 metri, în Pilsco 1725 metri), apoĭ recapătă aproape același nivel în Hegialia 768 metri. Cea maĭ puternică secțiune a acesteĭ încingătoriĭ este a Beschizilor, care constituește ca o catenă înaintată a munteluĭ Tatra. Povîrnișul interior este scurt și repede; povîrnișul exterior al Carpaților-Albĭ și al Beschizilor e lin, prelungindu-șĭ punctele în depărtare până în văile Moraveĭ, Oderuluĭ și Vistuleĭ. Acest lanț, exceptînd partea de la Estul văeĭ Popraduluĭ, formează maĭ peste tot frontiera politică; iar în întregul său, el constitue obstacol înaintat ca un parapet, frontiera militară a Ungarieĭ muntoase despre Moravia și Galiția. El prezintă importante soluțiuniĭ de continuitate, pe unde străbat liniile strategice în Valea-Vaguluĭ, în șesul Neumarktuluĭ sau în valea Tarțeĭ și a Hernaduluĭ, unde se află obiective a căror posesiune permite fie de a opera în inima Carpaților nord-occidentalĭ, fie de a înconjura acest complex muntoș pe la capetele sale. Partea cea maĭ accesibilă a acesteĭ încingătoriĭ este cea vestică până în Beschizi. Drumurile Tărnaveĭ, Buczoveĭ și Miaveĭ, străbat Micĭi-Carpați, conducînd către Tarnau, Postien și Leopoldstadt; drumurile Clanceniței, Congencauluĭ al pasuluĭ Vlara trec Munțiĭ-Albi, conducînd spre: Neustadt, Pucho și Trencin; drumurile Jabluncăĭ (Jablunca-Pas, 551 m.), ale Soleĭ, al Babigoriĭ, al Rabeĭ-Arva și Rabeĭ-Dunăeț, al defileurilor Crocinsco (Dunăeț) și Leluchov (Poprad), trec Beschizi pe locuriĭ grele, peste Jablunca, Beschizi centraliĭ sau Munțiĭ-Neumarktuluĭ, conducînd la Sillein, Slaniția, Neumarkt și Eperies. Kaschau și Eperies sunt importante obiective ale drumurilor ce trec lanțul dintre Tarța și Toplea printre munțiĭ Sarosuluĭ și Sovaruluĭ, printre aceștiĭ din urmă și aĭ Hegialieĭ. Al doilea lanț începe între Gran și Neutra prin munțiĭ Neutreĭ (Galgoci) care țin până în Turociŭ și Vag și se continuă apoĭ prin Măgura-Arveĭ pe dreapta Vaguluĭ. La Estul Arveĭ între Arva, Dunăeț, Poprad și Vag, care îl înconjură ca un drum de rondă, apare grupul Mareluĭ-Tatra; în acesta se deosebesc: Tatra la centru, Hradosin la V. și Măgura-Zipseĭ la E. La Estul Tatreĭ, între Poprad, Galintz și Tarcea, se află Munțiĭ-Zipseĭ spintecațiĭ la Sud prin Valea-Hernaduluĭ. Lanțul care începe în Dunăre cu munțiĭ Neutreĭ cresc progresiv în înălțime, până în Mincov (1364 m.), vîrful culminant al miculuĭ Tatra. Măgura-Arveĭ, culminantă de Crivan-Tatra (1666 m.) constitue o creastă compactă între Varinca, Vag și Arva. Dar cel maĭ important masiv, nu numaĭ al acestuĭ șir dar al întreguluĭ sistem al Carpaților nord-vesticĭ, este al Tatreĭ, format din stîncĭ

www.dacoromanica.ro

cristaline, impozant prin aspectul crestei sale lungĭ și știrbită ca un fierăstrău, prin goliciunea pereților săĭ stîncoșĭ și abruptĭ, prin prezența lacurilor sale suspendate la altitudinĭ de la 1400 la 2025 metri. Masivul Tatreĭ are aproape 100 kil. lungime și 15 la 25 kil. lărgime, cu pante maĭ dulcĭ către N. și repezĭ la S. Partea centrală a Tatreĭ posedă cele maĭ marĭ înălțimĭ din tot sistemul Carpatic: Rohaci (2225 m.), dolomitic la V.; Crivanul (2500 m.) și Gerlsdorf (2663 m.) granitiĭ la E., etc.

Creasta Mareluĭ-Tatra ocupînd partea centrală a Carpaților nord-vesticĭ, joacă un rol în clima și idrografia lor: ea oprește vînturile înghețate ale oceanuluĭ polar, și stăvilește vînturile temperate care suflă despre S.; contrastul este ast-fel caracteristic între clima nordică și cea sudică a Carpaților occidentalĭ. La Estul Tatreĭ, Munțiĭ-Zipseĭ formează o depresiune a reliefuluĭ acestuĭ lanț; cea maĭ mare înălțime, Ihla (1284 m.), se află la N., în prelungirea Tatreĭ.

Lanțul al 3-lea începe prin munțiĭ Bars dintre Neutra-Gran și Turociul, se prelungește la Est prin masivul dintre Turociul, Vag și Gran, unde formează grupul miculuĭ Tatra, până în sorgintele Golnițuluĭ, de aci se continuă până la Kaschau, fiind limitat pe partea nordică și estică de Hernad. Munțiĭ Bars ating în Placnik, 1348 m. Grupul miculuĭ Tatra (Nizna-Tatra) coprinde: Tatra-Mare, puternică creastă întinsă de la N. la S. în lungul Turociuluĭ din Gran, până în Vag; Nizna-Tatra, șir în care calcarul acopere un sîmbure cristalin și constitue cel maĭ puternic munte al Carpaților-Nord-Occidentalĭ după Tatra; creasta sa atinge în Giomber 2045 m., iar în Cralovahola 1943 m.

Nizna-Tatra se prelungește recurbîndu-se ușor spre Sud, până la Kaschau; Golnițul îl desparte în două creste; cea sudică coprinde cele maĭ marĭ crestete: Goldener-Fisch (1316 m.) și Coisovska-Hola (1248 m.)

Munțiĭ de la Sudul șiruluĭ precedent constitue un masiv central al Carpaților nord-vesticĭ de forma eliptică în conturul săŭ general. Linia Eipel-Rima-Saiul desface din acest masiv la Sud o antecatenă, afectînd ca și întregul masiv, din care face parte, forma uneĭ elipse însă cu contururĭ maĭ bine definite și mult maĭ turtită în forma sa generală; axul eĭ mare trece la Miscolcĭ și ceva maĭ sus de gura Eipeluluĭ. Crestele interioare, prezintă în genere multă confuziune în rînduiala lor. Se deosibește aci: 1. un lanț maĭ susținut la Sudul Granuluĭ, întrupînd cele maĭ marĭ creștete ale regiuneĭ: Silma (1104 m.), Poliana (1459 m.), Fabova-Hola (1441 m.), Stolița (1480 m.); 2. o serie de grupurĭ deluroase și de muscelele culminate de piscurile: Ciovanioș (1939 m.), Matra (1009 m.), Bicu (952 m.), Tegaru (798 m.); 3. un complex de văĭ cu scurgerea în genere la Sud ca: Eipelul, Rima, Saiul, în cursul lor superior; apoĭ: Bodva, Zagiva, Tarna și Erlau, care tae d'a curmezișul elipsa sudică.

Intre Gran și Eipel se înalță munțiĭ Chemnițuluĭ, prelungițĭ spre Est printr'o întinsă regiune vulcanică. Trahitul abundează de preferință în constituțiunea acestor munțĭ, cărora s'a dat și numele de *munțiĭ metalicĭ aĭ Ungarieĭ*, din cauza zăcămintelor lor metalice, maĭ ales în împrejurimile Chemnițuluĭ.

Restul regiuneĭ la Est, formează înălțimele Gömör și Șepes, constituite din terenurĭ calcare, formațiune care se prelungește și la Estul Tatreĭ până în Valea-Tarceĭ și sunt renumite prin avuțiile lor metalice și peșterile glaciale și cu stalactite de la Syadelö, Aggetelek, Syilicze, etc. Valea-Hernaduluĭ este înglobată în terenurĭ trahitice, de oare-ce acestor formațiunĭ aparține și lanțul din Estul Hernaduluĭ, cunoscut sub numele de Munțiĭ-Sovaruluĭ și Hegialia. Partea sudică a masivuluĭ central, ia numele de Munțiĭ-Neograduluĭ (trahiticĭ în mare parte) între Eipel și Zagiva; de Munțiĭ-Matreĭ, grupe pitoreștĭ, între Zagiva și Torna; de Munțiĭ-Biculuĭ la Estul Erlauluĭ.

b) Carpațiĭ-Sud-Orientalĭ, formează partea muntoasă a vecheĭ Daciĭ, eĭ constitue o protuberanță sud-estică a sistemuluĭ carpatic, un complex muntos adunat în interiorul uneĭ elipse, al căreĭ ax mare ar fi dat în direcțiune printr'o linie ce ar uni Baziașul cu Iași; iar axul cel mic prin linia Deș-Oltenița. Orașele Rîmnicul-Sărat, Buzăul, Ploești, Slatina, Craiova, Arad, Oradea-Mare și Satul-Mare, situate la debușeurile munteluĭ asupra cîmpiilor Dunăreĭ de jos și de mijloc, Valea-Prutuluĭ din jos de Lipcani, până aproape de gura sa și a Dunăreĭ între Ostrovul-Corbuluĭ și Argeșul daŭ cu multă aproximațiune conturul acesteĭ elipse.

La exterior, Tisa de la Tokai la gura eĭ, Dunărea de la gura Tiseĭ la Cernavodă, Nistrul între Hotin și Marea-Neagră și parte din coastele acesteĭ Mărĭ, determină o nouă elipsă aproape concentrică cu elipsa Carpaților-Daciĭ. Intre aceste două curbe concentrice zac șe-

www.dacoromanica.ro

surile Maramureșuluĭ, Crișianeĭ și Banatuluĭ, întreaga cîmpie aluvionară a Munteniei și Basarabia. Protuberanța dacică prezintă în centrul eĭ o mare depresiune a căreĭ altitudine mijlocie nu trece de 500 m., prin opoziţiune cu Carpaţiĭ nord-vesticĭ, unde cele maĭ marĭ înălţimĭ, concentrate în partea centrală a grupuluĭ variază între 2045 m. și 2663 m. Ceĭ maĭ voluminoșĭ munţĭ aĭ Carpaţilor-Dacicĭ cercuesc acest fund înălţat, constituind în întregul lor ceea ce se numește de obiceiŭ platoul saŭ bastionul Transilvan. Pe marginele platouluĭ Transilvan se înalță succesiv, ca pentru a-ĭ închide intrarea: Alpiĭ-Transilvanieĭ la S., Carpaţiĭ-Orientalĭ la E., Munţiĭ vesticĭ aĭ Transilvanieĭ la V., munţiĭ Lăpușuluĭ și aĭ Ţibleșuluĭ la N. Această încingătoare constituită, cînd dintr'un lanţ unic, cînd din două saŭ chiar treĭ lanţurĭ paralele, prezintă treĭ pragurĭ, pe unde accesul platouluĭ este maĭ înlesnicios: o poartă nord-vestică între Crișul-Repede și Someș, unde cele maĭ marĭ înălţimĭ nu trec de 700 metri; o poartă vestică, din Mureș până în Valea-Bistreĭ, unde munţiĭ Ruscăĭ iaŭ aspectul deluros, în fața maselor puternice ale Retezatuluĭ și Munţilor-Negri de la Sudul lor; o poartă sud-estică, a 3-a intrare largă a platouluĭ, coprinsă între Valea-Dîmboviţeĭ și a Buzăuluĭ, pe unde trec Alpiĭ-Transilvanieĭ, drumurile Dîmboviţeĭ, Prahoveĭ, Doftaneĭ, Teleajenuluĭ și Buzăuluĭ. Treĭ rîurĭ marĭ: Someșul, Mureșul și Oltul, după ce și-a împărţit apele basinuluĭ Transilvan, rup barierile muntoase ce ţărmuresc acest basin și duc apele sale în Tisa și Dunăre.

Considerată în întregul eĭ, protuberanța dacică este segmentată de un complex de depresiunĭ carĭ contribuesc a orienta în studiul detaliurilor sale.

1. Sistemul depresiunilor paralele care, în peninsula Balcanică, îmbrăţișează, văile Moraveĭ, Vardaruluĭ și Strumeĭ, pare a se recunoaște în Carpaţi:

a) In depresiunea Lugoș-Vidin (în care cad pe rînd Timeșul, Cerna și Dunărea între Orșova și Vidin);

b) In depresiunea Simeria-Bechet în care curg Streiul pe clina transilvană și Jiul pe cea romînă;

c) In valea Oltuluĭ de la Turnul-Roșu la gura Oltuluĭ;

d) In depresiunea Moldova-Siret, care, în traseul eĭ general e paralel cu cele precedinţĭ.

2. Dunărea de la gura Tiseĭ la Orșova și Mureșul de la Deva la Segedin, ca și axul general al celor treĭ Crișurĭ, aŭ o direcţiune paralelă.

3. Bistriţa, Moldova, Moldoviţa și Ceremușele cît timp se găsesc în regiunea curat muntoasă, Bistricioara în partea superioară, Domucul, Tărcăul, Asăul și Taslaiele, Borsa-Tisa până la Hust, Mureșul până la Sepsi-Sf.-Giorzu, curg în depresiunĭ longitudinale ale Carpaţilor orientalĭ.

4. In fine, în partea interioară a platouluĭ transilvan, Someșul-Mare și Someșul-Mic până la împreunarea lor la Deș, Mureșul, cele două Tîrnave și Oltul, contruesc un sistem de linĭi paralele toate orientate în direcţiunea Șud-Est-Nord-Vest.

Alpiĭ Transilvanieĭ, stăvilarul sudic al basinuluĭ transilvan, constituește secţiunea cea maĭ puternică a încingătoareĭ acestuĭ basin; aci găsim cele maĭ marĭ altitudinĭ ale întreguluĭ cercuit. Linia despărţitoare a apelor celor două povîrnișurĭ ale Alpilor-Transilvanĭ întinsă din Porţile-de-Fĭer ale Dunăreĭ, dintre cele două clișiurĭ, până în sorginţile Bisceĭ, se încovoaie la extremităţĭ pentru a se lega d'oparte cu Carpaţiĭ orientalĭ, de alta cu Balcaniĭ. Ea este maĭ peste tot transportată disimetric în partea nordică a lanţuluĭ. De aci clina interioară repede, constituind ca un perete al basinuluĭ transilvan; iar cea exterioară lină, căzînd treptat de la cele maĭ marĭ înălţimĭ ce ating aceștĭ munţĭ până în cîmpia Munteniei.

Se obișnuește a se împărţi această clină, pentru studiul eĭ, în o zonă curat muntoasă la N.; o zonă de muscele, dealurĭ și coline la centru; o zonă de șesurĭ la S. Aceste zone se diferenţiază de altmintrelea printr'un complex de caractere fizice referitoare la altitudine, clima, viabilitate, producţiune, etc.

Cele maĭ marĭ creste ale Alpilor-Transilvanĭ se găsesc uneorĭ, la Sudul liniĭ despărţitoare a apelor; alte-orĭ la Nordul eĭ. Alpiĭ Transilvanieĭ se pot considera întinșĭ la N. până în Mureș, Secaș și Cibin; și maĭ la E., până în cîmpia Făgărașuluĭ, a Bîrseĭ (Brașovuluĭ) și a celor Treĭ-Scaune pe a doua jumătate a lungimeĭ lor. Oltul este singura apă care tae Alpiĭ Transilvanieĭ pentru a-șĭ croi drum către Dunăre, împărţind aceștĭ munţĭ în două părţĭ aproape egale, prin pasul Turnuluĭ-Roșu. Catena centrală a Alpilor Transilvanieĭ începe din Dunăre, în Banat, cu munţiĭ Stretineĭ, ce pătrund prin capătul lor sudic întocmaĭ ca o pană în munţiĭ Serbieĭ, cu care constituesc cele două strîmtorĭ ale Dunăreĭ zise Clisura-Superioară și Clisura-Inferioară, unde stîncele opuse se

www.dacoromanica.ro

ridică unele peste altele la sute de metri d'asupra pînzeĭ fluviuluĭ, în formă de pereți uriași, clădiți unul în fața altuia și ale căror puternice temelii se împreună pe sub apele fluviuluĭ, trămițînd de repetate orĭ la suprafața luĭ mase și colți stîncoși carĭ jenează navigațiunea creînd cataracte și vîrtejurĭ, (repezĭ-curenți, iuți în localitate), cunoscute în localitate sub numele de cazane. Cele două clisurĭ constituesc aci Poarta-de-Fier superioară a Dunăreĭ. Tot muntele de la Vestul Porțeĭ-Orientale (depresiunea Timeș-Cerna) constitue masivul Banatic, grup cu contururile bine definite prin Dunăre la S., depresiunea Cerna-Timeș la E., și prin șesul Banatuluĭ la V. Aci apar maĭ ales: Creasta Stretineĭ în direcțiune N.-S. și creasta Locveĭ între Nera și Dunăre, apoĭ: Cîrja (1161 m.), Siminicul (1445 m.), Nemanul (1058 m.), Pleșuva (1147 m.), despărțind apele Nereĭ și pe ale Temeșuluĭ, de ale Carașiuluĭ Bîrzaveĭ și Poganișuluĭ.

In jumătatea dintre Dunăre și Olt a Alpilor Transilvanieĭ pe lîngă marile depresiunĭ transversale semnalate deja (Porțile-de-Fier, Poarta-Orientală, linia Jiĭ-Streĭ), maĭ apar alte depresiunĭ secundare carĭ nu joacă nicĭ un rol în distribuținnea grupelor acestor munți. Maĭ întîiu apare în partea sudică a linieĭ despărțitoare a apelor, încovoindu-se ca și aceasta, un șanț în al căruĭ fund, Cerna și Jiul-Românesc, Jiul-Transilvan și Lotrul, curg în senz opus înainte de a se vărsa în Dunăre, Jiĭ și Olt, canalele lor naturale de scurgere. La Nordul depresiuneĭ precedente, Poarta-de-Fier-Transilvană, desparte din masa Carpaților antecatena munților Ruscăĭ care se întinde pănă în Mureș. Grupul dintre depresiunile Porțeĭ-Orientale, a Porțeĭ-Transilvane și depresiunea Jiĭ-Streĭ, înglobează toată valea Cerneĭ și pe a Jiuluĭ românesc. Valea-Lapușniculuĭ pe clina nordică a acestuĭ grup și Valea-Tismaneĭ pe clina luĭ sudică îl împart în patru părți: Munții-Negri, între Poarta-Orientală, Poarta-Transilvană și Sebeș; Munții-Retezatuluĭ, între Lăpușnic, Streiŭ și Jiul românesc; Munții-Vulcanuluĭ, la Sudul Jiuluĭ românesc și la Estul Tismaneĭ, pănă în defileul Lainicilor; Munții-Mehedinții, complectînd restul grupuluĭ, între Munții-Negri, Masivul-Banatuluĭ și Munții-Vulcanuluĭ. Cele maĭ marĭ creștete se află în partea centrală a grupuluĭ, în Retezatul (2447 m.), Gugu (2294 m.), și Sarcu (2190m.). Acest grup are treĭ contacturĭ importante cu munții împrejmuitorĭ: pragul Porțeĭ-Transilvane (656 m.) la N., pe unde se leagă cu munții Ruscăĭ; pragul Porțeĭ-Orientale (Domașnea) la V., care îl leagă cu Masivul-Banatic; pragul Merișoruluĭ la E., dincolo de care apar Munții-Sebeșuluĭ.

Peste aceste pragurĭ, trec cele maĭ lesnicioase comunicațiunĭ, carĭ aŭ pus în toate vremurile în legătură populațiunile Olteneĭ cu ale Banatuluĭ și Transilvanieĭ. La Nordul Porțeĭ-Transilvane apare grupul Ruscăĭ, muntos în partea luĭ sudică unde Vîrful-Padeșuluĭ (1380 m.), Poiana-Ruscăĭ (1360 m.), și v. Sosilor (1185 m.) sunt ceĭ maĭ înalți reprezentanți aĭ săĭ.

La Nordul acestor vîrfurĭ, de la Deva și pănă la eșirea Mureșuluĭ în cîmpie, regiunea este simplu deluroasă. Valea-Begăĭ deschide o comunicațiune mare între inima Banatuluĭ și interiorul defileuluĭ Mureșuluĭ în partea N.-V. a acestor munți.

Regiunea dintre Mureș și Póarta-de-Fier-Transilvană constitue una din marile intrărĭ ale Transilvanieĭ, o poartă geografică, în toate veacurile apreciată de ocupațiĭ ținuturilor opuse. Grupul dintre pragul Merișoruluĭ (Jiĭ-Streiu) și pasul Turnuluĭ-Roșu (Olt), se întinde în Transilvania în dreptul munților Retezatuluĭ și aĭ Ruscăĭ pănă în Cibiul-Secaș și Mureș. Subțiat în partea centrală, între Livezeni (Jiĭ) și Gura-Lotruluĭ, se lărgește spre Sud între Jiĭ și Olt și maĭ ales spre Nord între Hațeg și Sibiu. Două spintecăturĭ apar în direcțiunea de Est-Vest constituînd treĭ lanțurĭ paralele: una la Sud, în care curg în senz opus Lotrul și un afluent al Jiuluĭ-Transilvan; alta la Nord, în care curg Jiul-Transilvan, Sebeșul-Superior și Riul-Satuluĭ. Creasta nordică culminată de Cindrelul (2248 m.), V.-Petriĭ (2133 m.), Surianu (2061 m.) leagă grupul întreg cu munții Retezatuluĭ; ea este ruptă în partea vestică de valea Sebeșuluĭ. Creasta centrală culminată de Parîng este cea maĭ înaltă și constitue linia despărțitoare a apelor celor două cline. Creasta sudică se ține pe dreapta Lotruluĭ; ea formează baza întreguluĭ povîrniș meridional al grupuluĭ, unde se disting maĭ ales Gilortul, afluent al Jiuluĭ și Oltețul, afluent al Oltuluĭ. In acest grup deosebim, pe lîngă munții clineĭ nordice, Munții-Părîngului culminați de Mîndra, (2520 m.), Părîngul și Cîrja între Jiĭ și sorgintele Lotruluĭ; apoĭ Munții-Lotruluĭ coprinzînd ambele catene care înglobează cursul Lotruluĭ. La Estul Oltuluĭ, șirul Alpilor Transilvanieĭ se unifică într'o singură creastă ca

www.dacoromanica.ro

pentru a rezista trecerii Oltului care, în Transilvania, curge la poalele sale. Această creastă cunoscută sub numele de Munții-Făgărașului se întinde până în drumul pasului Bran, în fața cîmpiei Bîrsei, unde Piatra-Craiului (2241 m.) ridică la 900 m. stîncile sale aproape verticale, d'asupra pragului deja înălțat al Branului. Creasta Munților-Făgărașului apare ca un zid uriaș între pasurile Turnului-Roșu și al Branului. Nicăiri Carpații sud-orientali nu prezintă atîta succesiune în prezența vîrfurilor înalte și așezarea lor pe aceeași linie, ca în acești munți. Aci Negoiul (2536 m.) atinge cea mai mare înălțime din tot sistemul carpatic, după piscul Gerlsdorf (2663 m.) al mareluĭ Tatra; vin apoi: Buteanul (2510 m.), Colțul-Visteĭ (2520 m.), Urla (2479 m.) și Berevoescu (2240 m.). La cele două extremități, Surul (2288 m.) culminează profunziunea în care curge Oltul (352 m.) cu aproape 2000 m., pe cînd Piatra-Craiului îmbrățișează stîncele sale ambele cline ale Alpilor-Transilvani. Munții-Făgărașului prezintă spre N. o pantă scurtă și precipișe; iar spre S. o succesiune de plaiuri ce se lasă lin către cîmpie. Apele clineĭ nordice sunt impetuoși torenți; apele clineĭ sudice sunt, din contra, importante chiar în zona curat muntoasă; apele centrale ale clineĭ sudice: Argeșul, Vîlsanul, Rîul-Doamneĭ, Rîul-Tîrgului și Argeșelul constituesc un mic basin idrografic cu văile convergente. Dîmbovița la Estul sistemului și Topologul de la Vestul său au cursul divergent.

Pe clina sudică se deosebește mai ales plaiul Iezerului (cu Piatra-Iezerului 2240 m., Păpușa 2426), puternică creastă înclinată de 45° pe a Făgărașului și servind de basa întregului sistem orografic dintre văile Dîmboviței și Rîului-Doamneĭ. Alpii Transilvanieĭ se prelungesc la Estul pasului Bran sub numele de Munții-Bîrsei și ai Buzăului până în Carpați orientali. Pasul Predeluș (Doftana) desparte Munții-Bîrsei de ai Buzăului; această depresiune corespunde chiar la o schimbare în constituțiunea geologică a terenului. Linia crestelor celor mai înalte care în Munții-Făgărașului afectează forma simplă a unui arc, își întoarce în Munții-Bîrsei și ai Buzăului, curbura cînd către interiorul cînd către exteriorul basinului Transilvan. In Munții-Buzăului ea chiar încetează de a coincide cu linia crestelor celor mai înalte, care se ține mai la S.; aci avem dară două creste: una la N. neîntreruptă ocolind sorgințele Buzăului, Bîsceĭ-Mari și Bîsceĭ-Micĭ până în Lăcăuți; alta la S. jalonată prin Grohotiș (1771 m.), Ciucaș (1958 m.) și Penteleu (1776 m.), precurmată de aspre defileuri, prin care scapă spre S. Buzăul, Bîsca-Mare și Bîsca-Mică.

In Munții-Bîrsei cele mai mari înălțimi sunt: Mitarcea (2140 m.), Strunga (2078 m.), Omul (2508 m.), le găsim de obște d'alungul linieĭ, despărțitoare a apelor; în Munții-Buzăului, unde relieful scade, cele mai mari înălțimi sunt pe creasta sudică: în Grohotiș (1764 m.), Ciucaș (1958 m.), Creasta-Tătarului cu Tătarul-Mare (1415 m.) și Tătarul-Mic, Penteleul (1776 m.). Partea centrală a Munților-Buzăului acuză o depresiune în raport cu vîrfurile Grohotiș-Ciucaș și Penteleul-Cilianoș care formează extremitățile lor; peste această depresiune trece vechiul drum al Pasului-Tătarului iar la Vest se află Pasul-Buzăului, defileu remarcabil, tăiat chiar în grosimea crestei sudice. In Munții-Bîrsei cele mai voluminoase mase înconjoară sorgințele Ialomiței pe clina sudică și proectează puternice contraforturi pe cea nordică: Creasta-Leoteĭ (Mitarcea), Strunga și Caraimanul sau Bucegii rechiamă prin înălțimea, goliciunea și verticalitatea stîncilor lor munții Făgărașului. La Vestul acestui grup, creasta se lățește, scade în înălțime și ia aspectul unui platou: aci e Poarta-Branului, una din depresiunile cele mai caracteristice ale muchiĭ Alpilor Transilvanieĭ; ea se vede cu ochiĭ liberĭ chiar din cîmpiile Munteniei și fu una din trecerile mari ale Transilvanieĭ în toate veacurile. La Estul său, Pasul-Predealului pune în legătură Valea-Prahoveĭ cu a Temeșului; aci terenul cade ca o treaptă sub stîncele aproape verticale ale Caraimanului. Depresiunea Predealului se vede din cîmpiile Munteniei, imediat la Estul Caraimanului și constitue azi trecătoare cea mai importantă din toți Carpații Romîniei.

Carpații-Orientali, formează stăvilarul estic al basinului transilvan. Acești munți nu ajung nicĭ odată la înălțimile Alpilor-Transilvani. Cele mai mari înălțimi se află în partea lor septentrională. Ceahlăul (1911 m.), pe clina estică, este cel mai înalt din toți munții Moldo-Transilvanieĭ; munții Călimanului (cu Pietrosul 2102 m. și Izvorul-Călimanului 2023 m.), constitue între Mureș și Bistrița cel mai puternic masiv la limita Moldoveĭ, Transilvanieĭ și Bucovineĭ; Munții-Rodneĭ (cu Ineul 2280 m. și Pietrosul 2305 m.) între Someș și Borsea, este cel mai puternic representant al Carpaților-O-

www.dacoromanica.ro

rientalĭ și baza unuĭ întreg grup dezvoltat pe clina lor vestică, între Valea-Maramureșuluĭ (Visău-Tisa) și Someș. Acest grup formează stăvilarul nordic al basinuluĭ transilvan.

Nicĭ un pisc al Carpaților-Orientalĭ de la sorgințele Bîscelor la Ceahlău nu atinge înălțimea de 1800 m.; în cît această parte corespunde uneĭ depresiunĭ generale, a crestelor muntoase, unde se grămădesc cele maĭ multe comunicațiunĭ dintre clinele opuse (Oituzul, Uzul, Trotușul, Bicazul). Totuși prin lățimea și prin alternarea lanțurilor lor, eĭ constituesc o regiune muntoasă remarcabilă. Caracterul esențial al acestor munțĭ este spintecarea lor prin depresiunĭ paralele crestеĭ centrale, une-orĭ neîntrerupte, de cele maĭ multe orĭ înfundate. O primă depresiune apare imediat la Vestul liniĭ despărțitoare a apelor celor două cline; aci curg unul spre N., altul spre S.: Mureșul și Oltul. Dar maĭ ales pe clina orientală se înmulțesc spintecăturile longitudinale: Bistrița reprezintă pe cea maĭ lungă din acestea; apoĭ vin cele două Ceremușurĭ, Moldova, Moldovița, Cracăul, etc. la Estul Bistrițeĭ; Neagra-Broștenilor, Bistricioara și Bicazul, în partea superioară a cursuluĭ lor; Domucul, Tarcăul, Asăul, Taslacle și Trotușul, între Comănești și Onești, etc.

Alăturĭ cu spintecăturile longitudinale există fracturĭ și depresiunĭ transversale carĭ determină principalele liniĭ de acces ale regiuneĭ muntoase odată cu principalele liniĭ de comunicațiune între cele două cline. De citat avem: 1. pasul Rodneĭ deschis de Valea-Someșuluĭ; 2. pasul Bărgăuluĭ, deschis de Bistrița transilvană între Transilvania și Bucovina; 3. Văile Negrișoareĭ, Bistricioareĭ și Bicazuluĭ în porțiunea lor normală crestеĭ principale; 4. depresiunea Tulgheș-Moinești-Bacău care deschide între Cic-Sereda și Bacău cea maĭ directă linie de comunicație peste tripla creastă a Carpaților-Orientalĭ; 5. Valea-Uzuluĭ și Oituzuluĭ care dau în Valea-Trotușuluĭ, încă în regiunea muntoasă.

Carpații-Orientalĭ, se prezintă pe marginea estică a platouluĭ transilvan, reculeșĭ maĭ ales în două șiruri: o antecatenă vestică, înglobată în interiorul platouluĭ și un șir principal la Est, căruia se reservează de obiceiu numele de Carpații-Orientalĭ.

Antecatena vestică apare la Vestul-Mureșuluĭ și Oltuluĭ superior urmînd paralel cu șirul principal cu care se leagă de două orĭ: printre sorgințele Oltuluĭ și ale Mureșuluĭ și printre sorgințele pîrîuluĭ Cașon și Olt. In unghiul dintre Alpiĭ Transilvanieĭ și Carpații-Orientalĭ, apare o nouă bară muntoasă lipită de o parte de Carpații-Orientalĭ între Oituz și Uz; de alta de Munții-Făgărașuluĭ, constituind și ea tot ca o antecatenă a încingătoareĭ exterioare a basinuluĭ transilvan. Acest sistem de antecatene ale șiruluĭ principal al Carpaților-Sud-Orientalĭ prezintă treĭ fracturĭ: una la Sudul Munților-Călimanĭ, prin care scapă Mureșul; a doua în partea sudică a sistemuluĭ, la juncțiunea celor două catene pe unde scapă Oltul din ținutul Ciuculuĭ în al Bîrseĭ, apoĭ din acest din urmă în al Făgărașuluĭ. Acest lanț înaintat al Carpaților are cîte odată înălțimĭ maĭ marĭ ca șirul de la Estul seŭ. El începe la Sudul Munților-Călimanĭ sub numele de Munții-Gurghiuluĭ (Funcelele 1685 m.), carĭ țin pănă în Tarnava-Mică. Intre Olt și Tărnava-Mare Munții-Arghiteĭ (1798 m.) ating cea maĭ mare înălțime a acesteĭ catene. Creasta culminată de Vîrful-Ciucuc (1560 m.) țărmurește Oltul, înainte de intrarea luĭ în defileul Tușnaduluĭ; vin apoĭ Munții-Persanilor cu Măgura (1106 m.) încadrațĭ de Olt de la Feldioara la Sarcani; Munții-Barotuluĭ încadrațĭ de Olt la Est, Sud și Vest; și munțiĭ de la Estul defileuluĭ Tușnaduluĭ (cu Puturosul, 1246 m.) Aceste din urmă treĭ grupulețe despart șesul din colțul sud-estic al platouluĭ de interiorul basinuluĭ transilvan.

Al doilea șir formează creasta principală a Carpaților-Orientalĭ și cu aceasta linia despărțitoare a apelor celor două cline. Eĭ continuă, în direcțiunea nord-vestică șirul Alpilor-Transilvanĭ prin: Munții-Brescului, aĭ Cașonuluĭ și aĭ Ciuculuĭ care se succed pănă în sorgințele Oltuluĭ; aĭ Gherghiuluĭ și aĭ Călimanuluĭ, carĭ cercuesc la exterior curba Mureșuluĭ de la originea eĭ pănă la Regin; aĭ Bistrițeĭ și aĭ Rodneĭ, carĭ se succed pe clina interioară a Carpaților-Orientalĭ din Bistrița Transilvană pănă în Visău și Iza. Pe clina exterioară găsim maĭ ales: Munții-Vranceĭ, aĭ Zăbrăuților și aĭ Oituzuluĭ înglobînd cursurile: Putneĭ, Zăbrăuților și Oituzul, în dreptul munților Bretcani aĭ clineĭ interioare; apoĭ, Munții-Tazlăuluĭ și aĭ Tarcăuluĭ înglobînd cursurile apelor cu acelașĭ nume, în dreptul munților Ciuculuĭ aĭ clineĭ interioare; maĭ la Nord masivul Ceahlăuluĭ, pe al Grințiesuluĭ, pe al Gaboiĭ și Pietrosuluĭ, care constituesc ca un lanț în lungul Bistrițeĭ, segmentat de fracturile Bicazuluĭ, Bistricioareĭ și Negreĭ-Broscenilor. La Est, în tot lun-

www.dacoromanica.ro

gul Bistriței se întind Munții-Bistriței Moldovene, lung șir a căreĭ linie culminantă însoțește de aproape cursul Bistriței până la orașul Piatra. Munții-Bistriței se prelungesc spre Sud printre Siret și Trotuș prin două șiruri paralele, despărțite între ele de Valea-Tazlăului.

Basinul Transilvan este închis la V. printr'un grup puternic și compact întins între Valea-Mureșului și a Crișului-Repede, constituind munții apuseni ai Transilvaniei, numire rezervată de obiceiŭ părței centrale a acestuĭ stăvilar. La centrul acestora apare, de la N. la S. creasta Munților-Bihorului culminată de Vlaghiasa (1847 m.), Cucurbeta (1850 m.) și Vîrful-Vulcanului (1268 m.). Creasta Bihorului servește de bază celor două cline spintecate de văile Crișului-Alb, Crișului-Negru, Arieșului și Someșului. Regiunea dintre Mureș, Crișul-Alb și Arieș, avute în metale, mai ales în partea N.-E., poartă numele de Munții-Metaliferi; acea dintre Crișul-Alb și cel Negru, de Munții-Codrului; pe stînga Arieșului apare cea mai puternică creastă după Munții-Bihorului comandată de Vîrful-Vîrfului (1672 m.), Bălimăreasa (1636 m.) și Muntele-Mare (1828 metri).

Din Crișul-Repede până în Someșul întrunit, înălțimele barierei vestice a Carpaților sud-orientali sunt atît de reduse în cît ele abia mai pot purta numele de munți. Măgura-Desunoiului (983 m.), cel mai înalt reprezentant al întregului grup, este un important nod idrografic și orografic al regiuneĭ; de aci nasc: Beretăul, Crasna, Agreșul și Plopișul, principalele eĭ cursuri de apă, după Someș, care curg pe marginea nordică.

Munții-de-Aramă (Văraticul 756 m.), ai Meseșului (868 m.), și ai Biculuĭ (550 m.) constitue o curbă neîntreruptă în jurul sorginței Berătăului și Crasneĭ, care însoțește mai întîiŭ Crișul (r. d.), apoĭ Agrișul (r. s.) și în fine Crasna (r. d.).

Partea estică coprinsă între Nadaș, Someș și Almaș, e o regiune curat deluroasă în care se deosebește, la Estul Almașului, linia Vîrfurilor-Babiĭ (695 m.), al Crestei (622 m.) și al Nadașului (747 m.), care se recurbează spre V. ca și cursul Almașului.

Basinul Transilvan este închis în partea nordică printr'un grup concentrat într'un contur triunghiular, care pătrunde ca pană între stăvilarul săŭ apusan și cel estic, din Valea-Someșului (Deș-Sătmar) până în a Maramureșului (Borsea-Hust). In acest grup, pe linia culminantă, aruncată în lungul latureĭ nord-estice a conturuluĭ, se disting: Munții-Rodneĭ cu Ineul (2280 m.), Pietrosul (2305 m.), ai Lăpușului cu Țibleșul (1842 m.) și Gutinul (1447 m.), care se prelungesc urmînd de aproape cursul Tiseĭ, prin creasta culminată de Pleșa-Mare (1291 m.), Cheniu (1003 m.), și Siroca (777 m.), până la defileul Hustului. Apa Țiblesului desparte, pe clina sudică Munții-Rodneĭ de ai Lapușului; aceștĭ din urmă înglobează tot cursul Lapușului, a căruĭ vale e despărțită de a Someșului prin Culmea-Gimiĭ (770 m.) și a Brezeĭ (974 m.) puțin înaltă și orientată riguros de la V. la E., constituind aci primul zăgaz al basinuluĭ transilvan.

Panta generală a Basinului-Transilvan se înclină către V.; de aceea toate cursurile care-l străbat, Someșul-Mare, Mureșul, Tîrnava-Mare și Tîrnava-Mică, Oltul cu afluenții săĭ: Rîul-Negru și Rîul-Părului, își prăvălesc apele lor în senzul înclinăreĭ panteĭ; apoĭ rupînd bariera vestică și pe cea sudică, debușează spre cîmpiile exterioare prin treĭ fracturĭ: la N.-V. prin Valea-Someșului, la V. prin Valea-Mureșului, la S. prin Valea-Oltului.

c) Carpații de mijloc, constitue partea centrală a sistemuluĭ carpatic, afectînd forma unuĭ arc ce leagă gruparea nord-vestică cu cea sud-estică. Reduși ast-fel la o șuviță îngustă, eĭ se întind din Valea-Popraduluĭ până aproape de frontiera Moldoveĭ, unde înglobează sorginții Ceremușelor, Siretuluĭ, Moldoveĭ, etc.; de Carpați sud-esticĭ sunt despărțiți prin valea longitudinală a Maramureșuluĭ (Borsea Tisa). Mijlocul Carpaților păduroși, cunoscuți mai ales sub numele de Beschizii-Orientali — în opoziție cu Beschizii-Occidentali din Carpați nord-vesticĭ — rămîne în gol, în fața cîmpieĭ Dunăreĭ de mijloc; iar lungimea lor între limitele de mai sus trece de 400 kil., pe cînd în lățime, eĭ nu trec nicĭ o dată de 120 kil.

Considerat în profilul săŭ longitudinal, acest lanț prezintă creștete ce se înalță progresiv de la Nord-Vest spre Sud-Est. Bușovul (1010 m.), Stribul (1014 m.), Ravca (1303 m.), Halici (1335 m.), Pecuiŭ (1405 m.), Păpădia (1742 m.), Covîrla (2508 m.), daŭ scara ascendentă înaintînd spre Transilvania. Paralel cu creasta principală, atît pe clina interioară cît și pe cea exterioară, se succed creste scurte susținute de contraforturĭ și mai scurte, înglobînd văĭ adînci. Vihorlîtul (1074 m.), Gilul și Nastasul între Laborcea și Ungul; apoĭ, crestele culminante de Po-

www.dacoromanica.ro

lonina-Rovna (1482 m.) dintre Ung și Latorcea, Hatul, Gilul (1086 m.), Polonina-Aguluĭ (cu vîrful Stoĭ 1679 m.), Polonina-Tarțeĭ (cu vîrful Groapa 1568 m.) și Șvidovățul, constituesc principalele creste ale clineĭ interioare, paralele cu creasta principală. Bucovița (797 m.), Chwaniow (685 m.), Zucow, Adritul (1838 m.), Polonina, etc. în Galiția, Arșița (1589 m.), Ciortca (1259 m.), Hordia (1478 m.) și Obcinele Bucovineĭ, culminează principalele catene ale clineĭ exterioare. Carpați de mijloc, desemnațĭ adesea și sub numele de Matra, sunt constituițĭ din flich și terenurĭ cretacee. Înălțimea lor scade une-orĭ atît, în cît eĭ prezintă din toate punctele de vedere aspectul deluros. Principala trecere se găsește în centrul lor, între văile: Striĭ și Laborcea. Creasta prezintă aci un prag, care are abia 670 m. altitudine, pe unde trec azĭ la distanță de 12 kil. una de alta calea ferată și șoseaua Striĭ-Muncacĭ.

Acest prag, cunoscut în istorie sub numele de Pasul-Maghiarilor este situat pe linia dreaptă ce unește Kievul, unul din centrele marĭ geografice ale cîmpiilor orientale, cu Buda-Pesta, centru nu maĭ puțin important al cîmpiilor Dunăreĭ de mijloc. Prezența acestei știrbiturĭ în parapetul Carpaților aŭ pus, în toate veacurile, în nesiguranță popoarele ce aŭ ocupat succesiv ținuturile fertile ale Tiseĭ și Dunăreĭ, din partea năvălireĭ popoarelor și armatelor din cîmpiile orientale.

Toată partea Carpaților mijlociĭ, coprinsă între Pasul-Maghiarilor și Defileul-Leluchov al Popraduluĭ poartă numele generic de Beschizĭ-Orientalĭ. Nistrul, Sanul, Visiocul și Visloca, nasc pe clina lor exterioară. Latorcea, Ungul, Laborcea, Ondava și Topla, nasc pe clina interioară a Beschizilor-Orientalĭ. Aceștĭ munțĭ prezintă cele maĭ micĭ înălțimĭ din tot lanțul, fiind cînd precurmațĭ de pasurĭ, cînd de pragurĭ foarte așezate. De semnalat maĭ ales: Pasul-Uscoculuĭ (889 m.) între valea Unguluĭ și a Nistruluĭ; Pasul-Lupcov, între valea Laborceĭ și a Sanuluĭ; Pasul-Ducla între Visloca și Ondava.

In genere regiunea dintre Lupcov și Ducla constitue o depresiune care în Ducla descinde la 500 m. altitudine. Aci o nouă poartă peste Carpațiĭ mijlociĭ, la joncțiunea lor cu Carpațiĭ-Nord-Occidentalĭ.

La Sudul Pasuluĭ-Maghiarilor, o dată cu creșterea înălțimilor, terenul își schimbă și formațiunea; crîmpee constituite din terenurĭ cretacee se amestecă cu munțĭ vulcanicĭ. Popadia (1742 m.), Sevola (1811 m.), Popa Ivan (1925 m.), Giumalăul (1853 m.), Tarcăul (1961 m.), sunt ceĭ maĭ înalțĭ reprezentanțĭ aĭ clineĭ interioare. Trecătorile se răresc, cele maĭ importante sunt: a Pasuluĭ-Tătarilor între Prut și sorgințele Tiseĭ-Negre, și a Pasuluĭ Borsea, între Maramureș și Bucovina.

Geologia sistemuluĭ carpatic. I. Constituirea geologică.—Partea caracteristică a munților Carpați este faptul că eĭ sunt lipsițĭ de urme recente de eruptiunĭ vulcanice, de și terenurile eruptive abundează în toate regiunile sale. Ele se întîlnesc în interiorul cercului carpatic și ies la iveală maĭ ales în văĭ unde sunt reprezentate prin granit asociat cu șisturĭ cristaline, porfire, prin serpentina asociată cu terenurĭ paleozoice saŭ de tranziție; prin melafir asociat cu trachite; în fine, prin bazalte. Un alt caracter general al munților Carpați este faptul că pe bordul săŭ exterior, la Nord de Tatra se găsește o bandă de stîncĭ izolate în proeminențe saŭ clipen, avînd o lungime cam de 100 kil. și o lărgime mijlocie de 1800 m., de la Rogoznic aproape de Neumarkt în Galiția pănă la Zeben (Ungaria). Aceste stîncĭ sunt formate de un calcar compact, de vîrstă jurasică sau infracretacee, înconjurate de un fliș gresos, a căreĭ etate e greu a se preciza; totușĭ, se poate considera ca coprins între cretaceŭ și eocen.

Origina clipelor se crede datorită inegalității de flexibilitate a rocelor supuse la o energică împingere, și care aŭ produs lanțul munților Carpați. Ondulația cea mai însemnată s'a făcut acolo unde straturile cretacee treceau de la facies nisipos la facies dolomitic. Căcĭ din cauza obstacululuĭ opus de dolomite, presiunea laterală a trebuit să se forțeze de a curba în boltă calcarul jurasic și neocomian, care aveau acoperișul lor de gresie carpatică. Dar calcarul fiind cu mult maĭ flexibil, a început a se împărți în bucăți, și din cauza putereĭ împingereĭ s'au introdus prin forță în straturile de cretacee, care erau maĭ slabe. Maĭ tîrziŭ erosiunile atmosferice au făcut să dispară acoperișul de gresie și de șisturĭ, lăsînd ast-fel la vedere blocurile calcare solide care reușise să se introducă. Ast-fel clipele sunt resturile uneĭ bolte ruptă, introdusă cu forță în straturile maĭ recente care le acopereaŭ altă dată. Această mișcare s'ar fi produs cam pe la sfîrșitul oligocenuluĭ.

Luînd straturile în mod cronologic, adică de la cele maĭ

www.dacoromanica.ro

vechĭ, către cele maĭ recente. Constituirea geologică în regiunile carpatice se prezintă cum urmează:

In epoca Triasică, condiţiunile pelagice perzistă în regiunea Carpaţilor, ca şi în Italia, Silicia, etc. Triasul mediteran, se vede apărînd în Ungaria, în Baconier-Wald, care este un amestec de tipul jurasic cu forme germane şi alpine; adică triasicul alpin maritim este format din quarţite şi şisturĭ cu Esteria-minuta, suportînd calcarurĭ negre de Willenova şi Chemnitz, şi totul este încoronat cu un calcar alb de crinoizĭ, şi care se află aşezat pe un calcar cu cremene. Triasul german este compus din: Gresia bigarată, muschelcalc (formaţiune calcaroasă şi marină cu depozite de sare), şi Cheuper (marne, gips şi grezie).

Terenul liasic cu etagiul Netian este desvoltat prin calcarul săŭ cu Brachiopode şi pe care d-l de Suers îl numeşte facies carpatic.

Jurasicul mediu în Carpaţi este compus din şisturĭ argiloase, aşezate pe marne cu Harpoceras opalinum. D'asupra vine calcarurĭ albe şi crinoizi, şi peste ele vine calcarurĭ roşiĭ. Bathonianu marin există pe versantul romîn al Carpaţilor, în apropierea obîrşiei Ialomiţeĭ unde se poate aduna opp. aspidoides, Phylloceras cadernatschis.

» mediteraneum.
» disputabile.
» suboptusum.

Jurasicul superior este reprezentat prin masivuri în forme de falese sau clipen, izolate în mijlocul gresiilor carpatice, şi care se numesc clipencalc. S'aŭ putut distinge următoarele straturĭ:

3. Calcarurĭ cenuşiĭ bogate în cremene cu Perisph. transitorius.

2. Brece cu cefalopode şi crinoizĭ, formate din calcarurĭ albĭ saŭ roşiĭ cu metapohinus convexus, etc.

1. Calcarurĭ noduloase roşiĭ în stratificaţie regulată.

Etagiul I-iŭ este considerat ca oxfordian şi sequanian, etagiul al II-lea prezintă analogie cu chimeridgianul.

In partea superioară a lanţuluĭ Carpaţilor avem un facies diferit, compus din calcarurĭ albe saŭ cenuşiĭ deschise, avînd vine de calcite şi concreţiunĭ de cremene.

Cretaceŭ se găseşte împărţit în 2 seriĭ:

In seria I infracretaceu găsim în Galiţia şi Moravia în munţiĭ Beschides următoarele:

5. Grezie de Godula, conglomerate şi minereurĭ de fer, aluvian cu scoicĭ mamilare.

4. Straturĭ de Werusdorf cu fauna baremiana.

3. Şisturĭ superioare de Teschen, negre, marnoase şi grezia de grodischt cu optychus didagi.

2. Calcarurĭ de Teschen cu Belemnites pistiliformis (90-100 metri).

1. Şisturĭ inferioare de Teschen (100 m.)

In afară de calcarul de Teschen, totul este cunoscut cu numele de grezie de Carpaţi care se întîlneşte în tot cretaceul şi chiar în terţiar.

Seria corespunzătoare la etagiurile cretacice este următoarea:

Albian; este reprezentat în Carpaţi prin grezii verzĭ cu Belemnites minimus, grezie de godula.

Aptian: Calcarurĭ cu Terebrirostra la limită.

Baremian: Schrattercalk. Straturĭ de Wernsdorf. Şisturĭ superioare de Teschen (la limită).

Neocomian: *Hoterivian:* calcarurĭ de Teschen. *Valancian:* şisturĭ inferioare de Teschen.

A doua serie supracretacee este reprezentată prin fliş, a căreĭ parte inferioară corespunde cu cenomonianu şi turonianu.

In această epocă, din cauza apariţieĭ cefalopodelor în Bavaria şi în împrejurimile Vieneĭ, putem vedea că a fost o comunicaţie cu Marea în spre Est, şi într'adevăr straturile cu Belemnitela şi cu Baculite sunt cunoscute în Polonia.

Succesiunea straturilor este următoarea:

4. Calcarurĭ cu hipurite şi orbitoline. Calcarurĭ cu acteonele.

3. Marne cu O. visicularis şi Trigonia limbata.

2. Straturĭ lacustre cu lignită.

1. Calcarurĭ cu rachiolite, caprotine şi nerine.

Grupul terţiar este reprezentat în Carpaţi prin diviziunile celor 2 sisteme: eogen şi neogen.

Sistemul eogen coprinde:

1. Seria Eocenă, reprezentată prin terenurĭ cu numulite. Ca tip se iaŭ straturile din Kressenberg unde avem:

8. Flişurĭ.

7. Marnele cu foraminifere.

6. Nisipurĭ şi greziĭ cu serpula sprirulaca.

5. Marne cenuşiĭ cu foraminifere.

4. Straturĭ feruginoase şi glauconiene cu moluşte.

www.dacoromanica.ro

3. Grezii galbene și șisturi mănoase închise.

2. Calcaruri cu numulite mari și cu un mare număr de foraminifere.

1. Marne cenușii închise sau verzui.

Totul având o grosime cam de 200 m.

In Carpați Galiției, eocenul este format din grezii cu argiluri bigarate sau roșii, care nu este alt-ceva de cît fliș având în interior grezie calcaroase cu Lithothamnium și cu numulite.

Eocenul în Carpați romîni are la bază Calcarul de Albești (Muscel) și la partea superioară Calcarul de Azarlîc (Dobrogea) coprinzînd numulites distans, N. Ramandi, Assilina, Terebratula, etc.

2. Seria Oligocenă. Se poate distinge în Carpați austriaci următoarele straturi:

Aquitanian: Straturi de Loibersdorf. Grezie, marne și șisturi de Liguri. Lignită de Cadibona și de Sotrka. Straturi de Horn. Straturi cu petonele de Buda.

Tongrian: *Stampian:* Lignită de Santa-Giustina. Straturi cu Natica crassatina de Hoja. Grezie de Măgura. Tufuri de calcaruri cu polipieri de Gomberto. Șisturi cu menelitice de Carpați.

Sannosian: Calcaruri de brecciole de montecchio maggiore.

Seria Oligocenă în Carpați romîni este:

III. Grezia de Tisesti.

II. Șisturi cu menelite.

I. Brecii verzi de Harz.

Sistemul Neogen coprinde:

1. Seria miocenă, care este reprezentată în Austria și în Romînia ast-fel:

	Austria	*Romînia*
Pontian	Primele straturi cu paludine.	III. Nisipuri și marne cu Rosodaena Unio, Vivipara, etc.
	Straturi cu congerii.	II. Marne galbene adesea nisipoase cu congeria umana, Pantalmira, etc.
		I. Marne albe-cenușii sau alboituse cu Cardium, Congeria, etc.
Sarmatian	Marne cu mactra podolica.	II. Orizontul superior cu dosinia exoleta, cerithium disjunctum, Neritnia.
	Nisipuri cu ceriți.	I. Orizontul inferior cu mactra cumulata.
Tortonian	Calcaruri de Leitha, straturi de Bya, marne de Baden și de Vöslau.	III. Nisipuri și conglomerate.
		II. Marne cu ostraea cochlear.
		I. Calcarul de curchia cu cerithium Turitella, Mitra, Turbos, Lucina, etc.
Helvețian	Ligniturî d'Eibiswald.	Marne, grezie micacee, gips, sare gemă, tuf trachitic verzui (Palla).
	Nisipuri de Grund-schlier.	
Burdigolun	Molasuri de Eggenburg.	Straturi cu cerithium.
	Nisipuri de Gandendorf.	Mangeritaceum și cerithium plicotum.

2. Seria Pliocenă este reprezentată în Romînia prin Plaissancian sau Levantin, care coprinde:

III. Orizontul marnelor și argilelor superioare.

II. Orizontul nisipurilor.

I. Orizontul marnelor și argilelor inferioare, având în ele diferite varietăți de unio precum: V. Stefanescui, V. Davilai, etc.

Era quaternară se manifestă în Romînia prin straturi mari de loess, care aŭ mari adîncimi pe colinele munților Carpați.

Roce eruptive. In Transilvania se poate bine observa că terțiarul a fost întrerupt de roce numite Grünstein trachit, care nu sunt alt-ceva de cît labradorite și andesite cu ogite, cîte o dată sunt quartzifere.

Roca numită Dacita, taie andesitele la Rodna; după aceste a venit andesitele în genere amfibolice, care formează filoane în cele-l'alte două grupuri la Capnic și Lapos-banya.

După aceste au venit: Rhyolitele, Liparitele și Basaltele. Se găsesc la Tokai, Nagy-Milahy, etc.

Seria eruptivă se termină în Transilvania prin curgere puțin desvoltată a bazalturilor, a căror tufuri acopere calcarul de Leitha.

Activitatea vulcanică în masivul Carpaților, a avut loc cam de la eocenul superior până la Pliocen.

Pe versantul romîn avem: Granituri, Lignite, Diorite, Melafirul, în județele: Mehedinți, Gorj, Vîlcea, Argeș, Dîmbovița, la Vîrful-Măgura, precum și în Nordul Moldovei în jud. Suceava, la Broșteni, Dorna, etc.

Serpentine în județul Gorj

www.dacoromanica.ro

la Poiana-Muereĭ, Vîrful-Capreĭ, Mîndra, etc., precum și în județul Suceava la Cotîrgaci.

Trachiturĭ se găsesc în colțul Vest-Nord al județuluĭ Suceava în regiunea Neagra, Lucaciŭ, etc.

II. *Bogăția minieră a Carpaților.* Munții Carpați aŭ în sînul lor o mare bogăție minieră. De citat maĭ ales sunt: munții Zolion și la Chemnitz în Carpații Nord-Occidentalĭ, avuți în fer, aramă, mercur, bismuth, nikel, cobalt, galena și în minerale rarĭ ca amiante, chrisolithe și grenate. Munții metalicĭ din vestul Transilvanieĭ cu centrul Detunata îmbrățișează cele maĭ avute zăcăminte metalifere; aci, la Nagy-ag eraŭ cele maĭ renumite mine de aur și argint înaintea descoperireĭ Americeĭ. Sarea gemă se prezintă în straturĭ întinse în regiunea sudică a Carpaților; situate în Salzthun, grup de desuptul Pliocenuluĭ, reprezentat prin straturĭ cu Paludine. In fundul bazinuluĭ Transilvan, aceste straturĭ se întind fără întrerupere sub tristele coline despădurite ale Cîmpieĭ și chiar maĭ departe între Someș și Mureș. Tot acest fund formează sub straturile ce-l acoper o mare albă de sare, rest al vechiuluĭ golf terțiar, care umplea acest bazin al Carpaților; pe alocurea sarea apare la suprafață în forme de adevărați munțĭ de sare; așa la Paroid sarea se prezintă într'un adevărat munte rotund măsurînd 7 kil. de circonferință.

Asemenea filoane metalice și straturĭ saline conține și regiunea romînă a Carpaților; dar pănă acum aci n'au fost exploatate de cît aceĭea pe care natura le punea în evidență fără a căuta în adîncul subsoluluĭ. Afară de arama de la Baia-de-Aramă, din Gorj, exploatată în timpurĭ depărtate, nu se extrage de cît sarea, petroleul, lignita, piatra și sorgințele balneare.

Regiunea salină Romînă. Se poate indica existența săreĭ în regiunea Romînă după 3 liniĭ, corespunzînd la zonele de pliurĭ ale colinelor:

1. Cea d'întîiŭ, de Nord, trece prin Slănic, Buzăŭ și R.-Sărat;

2. A doua, prin Salinele-Marĭ, Cîmpina și Telega;

3. A treia, prin Tîrgoviște și Băicoiŭ.

In general straturile cu paludine și congeriĭ, sub care se depune straturile de sare, formează lanțurĭ de coline care domineză cîmpia de aluviune a Dunăreĭ; acestea la rîndul lor sunt dominate de munțiĭ de grezie compactă, de greziĭ cu menelite și de grezie neocomiană a fucoides. Pe alocurea sarea apare la suprafața spălată de ploĭ în forme de abundenți munți albĭ.

Formația argilă ṣaliferă este compusă la partea superioară de argiliĭ roșiĭ cu micĭ straturĭ de greziĭ, la bază șisturĭ gresoase micacee și șisturĭ argiloase verzĭ saŭ cenușiĭ. Grezia micacee are gipse, sare și pucioasă. Gisementele aŭ forme lenticulare și nestrăbătute la 200 m. de adîncime.

Se extrage anual cam 100000 tone de sare din salinele bine exploatate astă-zĭ la Tîrgul-Ocna (jud. Bacăŭ), Slănic și Doftana (jud. Prahova) și de la Ocnele-Marĭ (jud. Vîlcea). Analizele chimice prezintă sarea romînă cu calitatea cea maĭ bună în Europa.

Regiunea petroliferă romînă oferă interes cu totul particular, nu numaĭ din cauza număruluĭ și importanțeĭ acestor gisemente, atît de bogate, în cît ar putea aproviziona o mare parte din Europa, dar chiar din cauza situațiuneĭ și a dispozițineĭ lor speciale. Se pretinde că subsolul Romînieĭ aproape în toată întinderea sa e petrolifer. Sursele de petrol sunt maĭ în tot-d'a-una în terenurile cu paludine: la Colibași, Cîmpina, Monteorl și Govora. Daca s'ar parcurge țara de la N. la S., gisementele apar în ordinea următoare:

In partea de Nord a Moldoveĭ nu există exploatațiunĭ, dar se constată numaĭ aflueremente în jud. Neamțu: la Buhalnița, Doamna, Tazlăul, etc.

La Moinești se cunosc 5 liniĭ principale de fracturĭ. Petrolul se găsește de multe orĭ la suprafață.

Maĭ la Sud, în Muntenia, terenurile petrolifere sunt maĭ descoperite și aci se găseaŭ exploatațiunĭ importante în terenurile cu paludine, în șisturile numulitice și cîte o dată în grezie de măgura (Slănic).

Astă-zĭ centrurile de exploatație sunt:

Tîrgoviște (Dîmbovița), Cîmpina, Monteorul (Buzăŭ), Moinești (Bacăŭ) și se fac încercărĭ la Vest la Govora (Rîmnic); iar sorgințele în exploatare sunt:

Prahova: Cîmpina, Poiana, Băicoiŭ, Țintea, Telega, Scorțeni, Doftana, Buștenari, Poiana-Pîrîuluĭ, Stejari, Făget, Mislișoara, Grinsor, Cozmina, Recea, Vărbilăŭ, Bughea, Mălini, Păcureața, Copăceni, Turburea, Brăcacia, Valea-Reni, Păcureți, Matița, Ochișori, Măgura, Răpaos, Apostolache, Moreni.

Buzăŭ: Păcurele, Berea, Culești, Tega.

Dîmbovița: Gura-Ocniței, Colibași, Reșca, Glodeni.

Bacăŭ: Solonț, Moinești, Lucăcești, Mărgirești, Stănești, Teț-

www.dacoromanica.ro

cani, Comănești, Doftana, Păcurița, Nimeasa, T.-Ocna, Mosoarele, Mănăstirea-Cașin.

In regiunile acestea avem următoarele date:

	SONDAGE		PUȚURI	
	Product.	Neprod.	Product.	Neprod.
In jud. Dîmbovița sunt:	—	—	107	35
» Prahova »	24	37	355	410
» Buzău »	4	10	87	3
» Bacău »	40	8	333	114
Total . .	68	55	882	562

Producția totală a Munteniei pe 1897 este de 5022106 kgr. și a Moldovei de 10175000.

Producția totală a Romîniei pe 1895 a fost de 7469 vagoane, valorînd 2984000 lei, care se împarte ast-fel:

	Particulari	*Stat*
Prahova . . .	3688	26
Dîmbovița . .	1365	179
Bacău	1602	236
Buzău	902	2
Total	7557	443

III. *Monografia diferitelor regiuni metalice și de cărbuni*, în versantul romîn al Carpaților, se poate stabili cum urmează:

Minereuri de aramă. Pe rîul Bulba în apropiere de Baia-de-Aramă (Mehedinți) se găsește carbonat de cupru. Pirită de cupru la Baia-de-Aramă; Valea-Holda pe dealul Pîzrei, Ursului, Valea-Holdița, dealul Toncei, Alunișul, Stănișoara, Crucea, Cojoc (jud. Suceava); Valea Sărată, Muntele Pleșul, Fundul-Purcel (R.-Sărat); Sodeni (Mehedinți); Bădeni (Muscel).

Minereuri de fier. Dealul Cheruluĭ, Piatra-Tăiată la Chirilo, Drumocsa, Negrișoara, Rarăul, Broșteni, Fĭerul, Pîrîul-Ars la poalele dealuluĭ Ciubuc, Valea-Mălini (jud. Suceava); Vulcanul (jud. Gorj); Pîngărăcior, Secul (jud. Neamțu), Bahna (jud. Mehedinți); Trestioara (jud. Buzău); Valea-Cubită, Muntele-Cordun, Colțul-Ursuluĭ, Muntele-Purcelul (jud. R.-Sărat); Ciungetul (R.-Vîlceĭ); Valea-Rea, Stoenești, Valea-luĭ-Beguleț (jud. Muscel).

Minereurĭ de galenă argintiferă. Tonci, Chirilo, Broșteni, Cojoc (jud. Suceava); Valea-Sărată, Muntele-Ulma, Poiana-Mărului (R.-Sărat); Leaota, Făgețelul, Valea-Bădeanca, Poiana-Mărului, Zărnești (jud. Muscel).

Minereŭrĭ de aur. Valea-Bogată la Nicadia și Sîrna (jud. Suceava); Breslieni aproape de Hangul, Pietrele-Arse (județul Neamțu), Gemenea, Cîndești, Codlea (jud. Muscel); Valea-luĭ-Stan (Vîlcea).

Minereurĭ de mercur. Pitești, (jud. Argeș), Broșteni (jud. Suceava); Geseni și Berca (jud. Buzăŭ).

Psilomelan. Dealul-Doamneĭ (jud. Suceava).

Minereurĭ de cobalt. Valea-Neguleț și Tocilor (jud. Muscel).

Zmaltină. La Bădeni (județul Muscel).

Cărbunĭ. Plaiul Pîrscovului și și la stînga rîuluĭ Sărățeni (jud. Buzăŭ); Comănești, Lapoș (jud. Bacăŭ); Larga, Rîul-Bîrladul pe moșia Hangul, Scăricica (jud. Neamțu); Șoldănești (jud. Suceava); Șotînga, Mărgineanca, Bezdad (jud. Dîmbovița); Lainici, Amaradia (jud. Gorj); Muereasca d.-j. (jud. Vîlcea).

Lignită. Pe rîul Cernișoara la Armășești, Cerneți, Bahna, Ploșnița (jud. Mehedinți); Baia, Casca, Fîntîna-Mare, Șoldănești, Valea-Seacă, Valea-Mălini (jud. Suceava); Gura-Dimiani, Beciŭ, Soseni, Coca-Palanga (jud. Buzău); Slănic, Filipești, Valea-Garduluĭ (jud. Prahova); Vulcana-luĭ-Pandele (jud. Dîmbovița); Cucești, Berlești (jud. Vîlcea); Bengești, Timișani (jud. Gorj); Crețești (jud. Dolj); Bordeele-luĭ-Manea (jud. Putna); Strunga (jud. Muscel).

Grafit. Bădeni (jud. Muscel).

Antracit. Schela (jud. Gorj).

Chihlibar. Aproape de satele Colțea și Băilor, Sibiciŭ, Aluniș (jud. Buzău); Valea-Carîmbuluĭ (jud. R.-Sărat).

Grenate. Muntele-Ciocanul (județul Argeș).

Pucioasă. Aproape de Șotînga (jud. Dîmbovița); Văleni și Poiana (jud. Prahova); Păușești, Pucioasa (jud. Vîlcea); Găvan, Secături (jud. Buzău).

Realgar și opriment. Căliman, în satul Șarul-Dorneĭ (jud. Suceava).

Piatră acră. Mănăstirea Bisericani, Valea-Tărcăuluĭ (jud. Neamțu).

Kaolin. Fîntînele (jud. Bacăŭ) și în Mehedinți (jud. Gorj).

Jaspis. Pietrele-Roșiĭ (județul Neamțu) și Muntele-Rarăul (jud. Suceava).

Gipsurĭ. Dealul-Călugărul (județul Bacău); Cîmpulung, Flămînda (jud. Muscel); Vînători, Tazlăul, Bîtca (jud. Neamțu), Muntele-Giurgealăul (jud. Putna); Bădeni, Pucioasa (jud. Dîmbovița).

Piatra de moară. Deleni (jud. Iași); Albești (jud. Muscel); Ocnele de la Biserica Popești (jud. Dîmbovița); Corbeni (jud. Argeș).

www.dacoromanica.ro

Marmora. Muntele-Rarăul lîngă Toance și Pîrîul-Mărniturĭ (jud. Suceava); Ocna (jud. Bacău); Olănești (jud. Vîlcea); Albești și Valea-Doamneĭ (județul Muscel).

Carierĭ de piatră brută și pentru construcțiĭ sunt la: Goanța, Plopa, Drăcoaia, Lucăcești, Țigănești, Druța, Cafa, Coasta Văcaruluĭ, Elena, Jean, Cărbunari (jud. Bacău); Deleni, Feredieni, Țincușa, Storești, Bădeni, Dealul-Burdujeni, Prelipca, Grigorești, Vericani-Foldești-Liteni, Geamăna-Tudora (jud. Botoșani); Buzăul, Cornul-Capreĭ, Mărăcini-Marĭ, Izvorul, Ciulicești, Istrița, Marginea-Pădureĭ, Greabănul, Piatra-Lată, Pietroasa d.-j., Muntele-Dușmănești, Gîrla Toncăneanca (jud. Buzău); Argeșul, Neajlovul, Cetățuia, Măgura, Poenele, Cîrpenișul, Fieni, Colțul-Plăieșuluĭ (jud. Dîmbovița); Broșteni, Oradia, Gureni, Valea-Luseni, Runcu, Băltișoara, Gruia, Beurani, Voetești (jud. Gorj); Gura-Văieĭ, Ursoanca (jud. Mehedinți); Albeștĭ, Bleajul (jud. Muscel); Stînca Fernuș, Fundul-Prihodești, Văratic, Filioara, Pîrîul-Strajeĭ, Topolița, Tarcăul, Stînca, Stînca-Văleni (jud. Neamțu); Ciortea, Colțul-Pietreĭ, Gorganul, Provița, Doftana, Colțul-Măluroaseĭ, Văcăreața, Valea-Largă, Colțul-Cheia-Teșila (jud. Prahova); Poalele-Munteluĭ-Pietros, Pleșa, Muntele-Stănișoara, Muntele-Drăcenilor, Pîrîul-Cîrja, Capul-Dealuluĭ, Buda, Berezlogi, Slobozia, Heciu, Pietrăria-Rangu, Topilele, Găștești, Haina, Dealul-Costeștilor, Pietrăria-Stroești, Leucusești-Giurgești, Pleșești, Preutești, Basarabia, Arghira, Podurile (jud. Suceava); Puturoasa, Vasalatul. Gura-Lotruluĭ-Delușele, Căciulata, sul. Pleașa, Valea-Pietroșeĭ, Robești, Alu-Tarostea, Valea-Lespedea, Negrești, Valea-Răchiților (jud. Vîlcea).

Piatră de var se găsește: Pe Pîrîul-Drăgugești, Sordocat, Pîrîul-Braduluĭ (jud. Bacău); Movila-Ruptă, Dealul-Stînca (jud. Botoșani); Sătuc-Berea, Cîndești-Lapoia, Schitul-Ciolanul (jud. Buzău); Băeni, Baloș, Dealul-Peșterei, Godeanul, Runcul, Cornetul, Dalbocița (jud. Mehedinți); Mateiașul, Doamna (jud. Muscel); Măgura, Chiniĭ, Strîmtura-Șanțu, Bour (jud. Neamțu); Apa-Lupa, Piatra-Arsă, Gura-Limbășeluluĭ, Valea-Seacă și Valea-Prahoveĭ (jud. Prahova); Dealul-Sticlărieĭ, Buda (jud. Suceava); Olănești, Valea-Cerneĭ, Muntele Găuriciŭ, Văile-Măgureĭ (județul Vîlcea); Șuicĭ (jud. Argeș).

Sorginți minerale balneare în Carpați apar pe numeroasc puncte. In regiunea nord-vestică cunoscută și sub numirea de Elveția-Ungurească la Stubeu, Cremnitz, Schemnitz, Neusohl în Valea-Granuluĭ; la Stavnica, Musine, Crînca, Lublo, Cornița, Schwartzenberg, Raue-Herlin, Bartfel, Tatrafüred, Kölenhei, etc.; în văile: Papradului, Vaguluĭ, Hernaduluĭ și Bodveĭ. Protuberanța Sud-Orientală a Carpaților încă abondează în sorginte minerale celebre. In Transilvania sunt: Apele termale sulfuroase de la Mehadia (Herculesbad); sorgințele gazoase de la Zaizon, Vălcele, Tușnad, S-ta Ana și Borsek. In Romînia sunt: sorgințele iodurale de la Govora (jud. R.-Vîlcea); Vulcan (jud. Dîmbovița); sorgințele termale: la Bivolarĭ (jud. Argeșul); sorgințele sulfuroase: la Călimănești (jud. Vîlcea); Pucioasa (jud. Dîmbovița); Bughea (jud. Muscel); Bălțătești (jud. Neamțu); Slănic și Tîrgul-Ocneĭ (jud. Bacău); Cîmpina (jud. Prahova); Strunga (jud. Roman), și multe alte sorginți saline dotate cu stabilimente balneare de toată însemnătatea sunt vizitate de numeroșĭ suferinzĭ în timpul vereĭ.

Regiunea vecină vechiuluĭ lac al Oltuluĭ e remarcabilă prin fenomenele chimice particulare. Muntele Puturosul cu vaste depozite de sulfure din care es gazurĭ sulfuroase prin două fisurĭ; la Covașva, băĭ cu maĭ bine de 100 sorginți de acid carbonic.

Stațiunĭ climatologice în Carpațiĭ Romînĭ maĭ principale sunt: la Cîmpulung (jud. Muscel); Sinaia (jud. Prahova); Piatra (jud. Neamțu); Curtea-de-Argeș (jud. Argeș); Cîmpina (jud. Prahova), care atrag numeroasă lume în timpul vereĭ.

IV. *Monografia diferitelor regiunĭ* care coprind cărbunĭ saŭ metalurĭ în versantul Austro-Ungar al Carpaților este următoarea:

Alunită. Siebengebirge (Ungaria).

Antimoniŭ. Joachimsthal, Andreasberg, Pzibram (Boemia); Magurca, Birstra, Botra, Aranyidca, Felsbanya, Schemnitz, Cremnitz (Ungaria).

Argint. Schemnitz, Cremnitz, Dillen (Ungaria).

Arsenic. Joachimsthal (Boemia); Nagiag, Baia-de-Jos (Transilvania).

Bismuth. Cova Teresia (Banat); Procopi, Hauer (Boemia); Baia-de-Aramă (Transilvania).

Chrom. Orșova (Banat).

Cobalt. Oravița (Banat); Ioachimsthal (Boemia); Dobsina II (Ungaria).

Cupru (aramă) Baia-de-Aramă, Moravița, Dognasa, Oravița, Czilowa, Rodna, Offenbanya (Banat); Starkenbach, Hohenelbe, Eipel, Radowenz (Boe-

www.dacoromanica.ro

mia); Kotterbach, Szlavinka, Göllnitz (Ungaria).

Cositor. Zinnwald, Schlaggenwald, Eibenstork (Boemia).

Fier. Moravița, Dognasca (Banat); Nucic (Boemia); Milove, Resbanya (Ungaria).

Grafit. Mühldorf (Austria-de-Jos); Krummau, Schwarzbach, Swojanow (Boemia).

Grenate. Dlascowitz (Boemia).

Mercur. Thihuthal (Transilvania).

Molibden. Moldova (Banat); Zinnwald, Przibram (Boemia); Rezbania (Ungaria).

Natriŭ. Szekboden (Ungaria).

Nikel. Dobsina (Ungaria).

Opalurĭ. Czerwenitza (Ungaria).

Aur. Vulkoy, Botes, Vörös-patak, Nagybanya, Felsobanya, Kapnik, Baia-de-Aramă, Baia Abrudului, Tokai, Nagyag, Offenbanya, Rodna (Ungaria).

Ozocheritā. Gresten (Austria-d.-j.); Boryslaw, Truskawice, Starunia, Dwiniar (Galiția).

Petrol. Boryslau, Truscowice, Roczk, Ducla, Sanoc, Sloboda (Galiția).

Plumb. Baia-de-Aramă (Banat); Przibam (Boemia); Schemnitz, Cremnitz, Capnic (Ungaria); Nagyag, Felsobanya, Offenbanya (Transilvania).

Sare gemă. Wieliczca (Galiția); Vizacna, Maros-Uivar, Parayd, Thorda, Does, Marmoroș, Slatina, Ronaszk, Sucatac, (Transilvania).

Teluriŭ. Offenbanya (Ungaria).

Topazurĭ. Zinnwald (Boemia).

Cărbunĭ. Secul și Reșitza (Banat); Petroșani (Transilvania), etc.

Idrografia Carpaților. Curbura generală a crestei sistemului Carpatic împiedică existența văilor marĭ longitudinale cum ar fi acele ale Alpilor; de aceea vedem văile acestuĭ sistem, cînd tinzînd a urma aceeașĭ direcțiune cu creasta principală, cînd o direcțiune normală acesteĭ creste. Așa Oltul, curge maĭ întîiŭ într'o vale paralelă cu Carpaților Orientalĭ, apoĭ cu Alpiĭ Transilvanieĭ pe carĭ îĭ tae în defileul Turnuluĭ-Roșu, pentru a curge apoĭ într'o vale normală acestor munțĭ. De asemenea Mureșul, în partea superioară, curge, până la eșirea-ĭ în cimpie într'o vale care reproduce sinuositățile crestei principale ale Carpaților Orientalĭ, apoĭ îșĭ schimbă cursul urmînd o vale normală acesteĭ creste apoĭ scapă către Tisa prin defileul Deva-Arad care rupe bariera Munților apuseniĭ aĭ Transilvanieĭ. Someșul, sub numele de Someșul-Mare și Someșul-Mic, curge de asemenea într'o vale normală Carpaților Orientalĭ; apoĭ unificat la Deș, îșĭ schimbă direcțiunea în senzul crestei principale a Carpaților centralĭ, imprimînd chiar Tiseĭ direcțiunea cursuluĭ săŭ până la Țap. Pe clina exterioară, văile Siretuluĭ, Prutuluĭ, Nistruluĭ până la Hotin, valea Moraveĭ dintre sistemul Carpatic și al Boemeieĭ, se recurbează progresiv cu creasta principală. Acelașĭ fenomen, pe o scară redusă, se petrece cu multe din văile Carpaților Sud-Orientalĭ. Jiul, sub numele de Jiul Romînesc și Jiul Transilvan curge într'o vale paralelă cu creasta Alpilor Transilvaniĭ, apoĭ intră în fractura Lainicilor, normală acestor munțĭ, prin care scapă către Dunăre; Bistrița, curge pe clina orientală a Carpaților Moldo-Bucovinenĭ, maĭ tot timpul într'o vale paralelă cu creasta acestor munțĭ; Moldova, Ceremușele, Tisa, Sanul, curg la început în văĭ paralele cu creasta principală a Carpaților înainte d'a-șĭ înclina cursul lor pe această creastă, etc.

In protuberanța N.-V. a sistemuluĭ carpatic, apele urmează șanțurile eliptice semnalate pe întinsul acesteĭ protuberanțe; ele rup adesea lanțurile intermediare pentru a trece dintr'o depresiune în alta. Atarĭ sunt: Vagul, care curge întîiŭ la sudul Tatreĭ, străbate defileul Rutec-Silein, apoĭ îșĭ recurbează cursul printre munțiĭ Neutreĭ și Mariĭ Carpați pentru a se vărsa în Dunăre; Granul, Ipoli, Saiul și Hernadul, carĭ se țin în total sau o parte a cursuluĭ lor în depresiunile eliptice de la sudul crestei principale; Dunaețul și Popradul, carĭ, după ce aŭ curs paralel cu creasta Tatreĭ, unul la Nordul și altul la Sudul acestuĭ masiv, rup creasta principală înainte de a se împreuna la Neu-Sandec; apoi curg normal cu această creastă spre Vistula.

Aproape întreg sistemul carpatic este înglobat în basinul de mijloc și cel inferior al Dunăreĭ. Singure apele ce merg din Carpați spre Oder, Vistula și Nistru, din clina exterioară, nu aparțin basinuluĭ Dunăreĭ. Linia despărțitoare a apelor celor două cline ale sistemuluĭ carpatic trebue căutată în creasta principala a terenurilor de fliș și cretacee care formează încingătoarea luĭ exterioară. Această linie este tăiată de Dunaieț și Poprad în Carpați Nord-Occidentalĭ, de Olt în Alpiĭ Transilvanieĭ.

Fertilitatea agronomică a solului Carpatic. Sistemul carpatic nu are fizionomia munților înalțĭ nicĭ în părțile cele maĭ înalte ale Tatrei saŭ Alpilor Transilvaniĭ. Zăpezile nu perzistă nicăerĭ pe tot timpul anuluĭ și nu au creat ghețarĭ. Că-

www.dacoromanica.ro

derea apeĭ abia atinge la picioarele celor maĭ înalțĭ munțĭ 800—900 milim. pe an; la S.-E. ea este de 616 milim. Temperatura mijlocie e de + 6° pe clina septentrională și 9°,6 în văile apusene; ea e de 9° la 10° în Transilvania. Aceste date sunt culese la altitudinĭ de 350 la 450 m.

Regiunea Carpaților este acoperită de o floră variată și de pădurĭ vaste. Esența cea maĭ întinsă e fagul care se întâlnește până la 900 m. pe clina septentrională și 1400 la S.-E. D'asupra faguluĭ începe bradul cu toate varietățile luĭ, în abondență până la înălțimea de 1600 m., iar sub regiunea faguluĭ se întind vaste pădurĭ cu toate varietățile lemnuluĭ (stejar, ulm, plop, frasin, corn, etc.)

Pe măsură însă ce ne ridicăm, arboriĭ devin maĭ rarĭ, plantele dispar pe nesimțite până la 2000 m. și sunt înlocuițĭ prin lichen, singura vegetație a rocelor descoperite și escarpate carĭ se înalță din toate părțile, adesea în formă piramidală.

La piciorul lanțuluĭ, pe muscele se cultivă întinse livezĭ de prunĭ, din care se fabrică băutura higienică numită țuica, și podgoriĭ vaste ale căror vinurĭ aŭ cîștigat o reputație Europeană. Așa sunt: Tokai, în Ungaria; Cotnari, Drăgășani, Odobești, Dealul-Mare, etc. în Romînia. Cultura grîuluĭ și maĭ ales a porumbuluĭ și a arborilor fructifer înaintează până la înălțimile de 1200 m. Imense spațiurĭ de fîneață atrag chiar pe regiunile cele mai înalte ale Carpaților, maĭ cu seamă în părțile despre Romînia, numeroase turme de oĭ, venite din toate părțile Europeĭ orientale.

In codri Carpaților mișuesc toate speciile de păsărĭ și animale sălbatice, carĭ viețuesc în regiunile recĭ, din cele-l'alte părțĭ ale Europeĭ.

Etnografia Carpaților. Prin poziținea lor geografică, Carpați închid intrarea părțeĭ muntoase a Europeĭ, constituind o barieră puternică din Sudeții Boemieĭ până în Balcanĭ. Această barieră, cu mijlocul aventurat spre cîmpiile orientale ale Europeĭ și cu flancurile refuzate către Sudeți și Balcani constitue o protecție naturală a basinuluĭ de mijloc al Dunăreĭ, contra atacurilor venind din cîmpiile Sarmatice. De ea se izbiră toate popoarele barbare ce luară rînd pe rînd loc pe șesurile dintre Baltica și Marea-Neagră pentru a invada apusul Europeĭ, unde deja puterea Romană începuse a declina. Goți, Vandali, Gepizi, Alani, Huni, Lombarzi, Rugieni și Heruli, Slavi, Avari, Bulgari, Maghiari, Comani, Pecenegi, Tătari și Turci, bat stăvilarul carpatic de la un cap la altul, îl străbat în lung și în larg, scormonindu-l în toate senzurile. Unĭ din năvălitorĭ trec, alțiĭ iau loc alăturĭ cu ocupanțiĭ anteriorĭ și întemeiază state care durează sute de anĭ. Statistica actuală înregistrează un mozaic de populațiunĭ, unele conservînd toată originalitatea lor, altele altoite pe tulpina vechilor popoare băstinașe ce stăpîniră Carpați nu numaĭ în epoca Romană, dar și în timpurile preistorice, ca: Celți, Pelasgi, Sarmați, Sciți, Agatirși, Geți, Daci, Iasigi, Bastarni, Marcomanni, etc. Se întîlnesc dar azĭ în Carpați, Slavĭ de toate nuanțele: Polonĭ, Rutenĭ saŭ Rusniacĭ, Slovacĭ, Podolenĭ, Ungurĭ, Romînĭ, Germanĭ, Săcuĭ și Izraeliți, adică atîtea populațiunĭ, diferind prin limbă, tip, moravurĭ, costume, credințe, cultură și aspirațiunĭ.

Populațiunea Carpaților aparține maĭ ales raselor slave și latine. Vin apoĭ Maghiariĭ și Germaniĭ; în fine: Izraeliți, Armenĭ, Țiganĭ, etc. Ungurii ocupă aproape fără rival toată partea centrală și meridională a Carpaților Nord-Occidentalĭ, la sudul Tatreĭ. Poloniĭ ocupă din clina exterioară a Carpaților Nord-Occidentalĭ, Vestul și Nord-Vestul Galițieĭ, cu centrul Cracovia; Rusniacii, acoper Estul Galițieĭ de la Visloc, afluent al Sanuluĭ, până la sorginții Prutuluĭ; eĭ încalecă Carpații-Păduroși, pătrund elementul Polonez în Galiția apusană, apoĭ masa elementuluĭ maghiar unde se infiltrează prin defileurile Dunaițuluĭ, Popraduluĭ pentru a înconjura masivul Tatreĭ cu văile Vaguluĭ și Arveĭ. Vin în fine alte triburĭ ca: Horviaci, Polaci, Gorali, Slovaci, care complectează lista ocupanților Carpaților Nord-Occidentalĭ. Masivul Tatreĭ cu cîmpia Neumarkt formează o insulă etnografică locuită de Podolenĭ, popor neslavic.

Lembergul este centrul etnografic al populațiunilor rusniace care ocupă Carpați-Păduroși. Carpați Sud-Orientalĭ sunt locuițĭ de Romînĭ, care se întind la Nordul Dunăreĭ între Nistru și cîmpiile din stînga Tiseĭ, a Maramureșuluĭ, Crișaneĭ și Banatuluĭ. Elementul Romînesc este compact pe clinele exterioare ale Alpilor Transilvanieĭ și Carpaților Orientalĭ în cotro se resfiră chiar prin Galiția și în lungul țărmurilor Mării-Negre până la Odesa; el este maĭ puțin compact în regiunea occidentală dintre cresta principală a Carpaților și cîmpiile din stînga Tiseĭ, unde rînd pe rînd se retranșară altă-dată Agatirșiĭ, Daciĭ și

www.dacoromanica.ro

apoĭ Romaniĭ, aĭ căror descendinți, Romînii, formează azĭ marea majoritate a populațiuneĭ. In interiorul basinuluĭ Transilvan, numaĭ pe laturea Carpaților Orientalĭ, elementul Romînesc este întrerupt de Săcuĭ, populațiune de viță maghiară, formînd o fășie îngustă între cîmpia Bîrseĭ și munțiĭ Călimanuluĭ.—Germaniĭ, sub numele dc Sașĭ, se găsesc resfirațĭ printre populațiunile romîne aproape pretutindenĭ în orașe maĭ ales în centrele de exploatațiunĭ minerale și industriale. Slovaciĭ locuesc partea V. maĭ ales șesul Banatuluĭ. Izraeliții locuesc în mase, de preferință la orașe, pe clina exterioară a sistemuluĭ carpatic, maĭ ales în Polonia și Galiția, de unde curentul lungește azĭ Carpații Orientalĭ în toată Moldova și Basarabia; această populațiune este de altmintrelea reprezentată în toate părțile sistemuluĭ carpatic, de la Pressburg la Orșova.

Etimologia Carpaților. După uniĭ numele Carpaților ar proveni din rădăcina slavă *chrebet, chreb, chrb,* care semnifică: lanț muntos. Pe această temă cuvîntul Carpați, ar putea tot așa de bine fi considerată, ca de origină latină, saŭ chiar elină. Cuvîntul latinesc *crepido* (inis) κρηπίς, însemnează și margine, margine înălțată, țărmure, stăvilar, cheŭ, parapet, eșitură saŭ înălțătură, adică tot ce deșteaptă și întregește ideea de relief.

In limba latină vorbită ca și în limbile neolatine cuvintele: crepare it., quebrar isp. și port., crebar prov., crever fr., aŭ aceeași semnificare ca și în limba romînă, unde găsim în toată întregimea luĭ, în gura poporuluĭ, cuvîntul *crăpat.* Prin urmare, vorba Carpați poate fi o numire poporană latină provenind din tranchiul aceluiași popor din care aŭ eșit Greciĭ și Latiniĭ, și însemnînd unul din aspectele munților; tot așa precum Alpiĭ, însemnează munțiĭ ceĭ înalțĭ; Molistișul, muntele cu molifțĭ și alțiĭ, ca Muntele-Alb, Munți-Negriĭ, etc. ale căror nume denotă unul din principalele atribute ale munteluĭ respectiv. Aceasta e o lege constantă ce se găsește în us la toate popoarele și în toate veacurile.

Cuvîntul Carpathus (Κάρπαθος), întrebuințat de geograful Strabone desemnează același lucru ca străvechiul Crapathus (Κράπαθος) din Omer și anume: o insulă din Mediterana, o înălțătură, al căreĭ nume ni s'a transmis aproape neschimbat până în zilele noastre.

In epoca romană numele de Carpați, aplicat la sistemul carpatic, pare necunoscut până la Ptolomeŭ.

Virgiliŭ numește *Rodop* nu numaĭ grupul din dreapta fluviuluĭ Marița, cunoscut și azĭ tot sub numele de Rodop, dar și întregul sistem al Balcanilor și chiar Carpații actualĭ, carĭ, după acest autor, merg până la Polul-Nord. — Cl. Ptolomeŭ din toată această epocă întrebuințează pentru prima oară, vorbind de limitele nordice ale Daciei, numele de *Carpathes-Montes* și aceasta cu mult înainte de venirea Slavilor în regiunea carpatică. După Ptolomeu, această provincie încetează în cotitura Nistruluĭ și în munțiĭ Carpați. Cordonatele geografice de 46° și 48°30, date de Ptolomeu, se referă, probabil, la muntele Tatra, cel maĭ înalt din sistemul carpatic.

Numirea de Carpați, pare dar a fi fost rezervat la început părțiĭ din sistemul carpatic cunoscută azĭ sub numele de Tatra, sau Carpatul-Central, în opoziție cu Micii-Carpați, lănțișor din același grup care începe în Dunăre la Presburg. Anticitatea păstrase această numire numaĭ grupăriĭ nord-occidentale (Carpathus); iar cele-l-alte grupărĭ, eraŭ cunoscute sub numirea de Alpiĭ Dacieĭ saŭ Bastarnici. In particular masivul septentrional se deosebea și prin numirea de Alpiĭ Silvestris (păduroșĭ) din cauza natureĭ lor prea păduroase. Geografiĭ moderni îl generalisează, întinzîndu-l, de la Carpațiĭ luĭ Ptolomeŭ, la tot sistemul muntos ce ocupă inima vechiĭ Daciĭ, până în Porțile-de-Fier ale Dunăreĭ.

Numele de Carpați se găsește localizat azĭ numaĭ la cîte-va elemente ale sistemuluĭ ca: Carpatul-Central sau Tatra; Carpațiĭ-Păduroșĭ, nume aplicat maĭ ales clineĭ exterioare a Carpaților mijlociĭ, acel lung șir ce leagă protuberanța nord-vestică cu cea sud-estică a sistemuluĭ carpatic; Carpații-Orientalĭ împărțiți între Moldova și Transilvania; în fine Carpațiĭ Ungro-Transilvani (Ung. Transilvanische Sibenbürgen), nume dat de cît-va timp munților nord-esticĭ ai Transilvanieĭ, coprinzînd maĭ ales munțiĭ Bistrițeĭ, pe aĭ Rodneĭ și pe aĭ Lapușuluĭ.

Carpănul, *deal,* între satul Frumușelele și Dealul-Mare, com. Păușești, pl. Cîrligătura, jud. Iași.

Carpănul, *deal,* lîngă satuĭ Negrești, com. Dobreni, plasa Piatra-Muntele, jud. Neamțu; situat în prelungirea dealuluĭ Oțelul, până spre sudul mănăstireĭ Horaița.

Carpănul, *pîrîiaș,* ce izvorește din ramurile munților Stridinele, comuna Tazlăul, pl. Bistrița; se

www.dacoromanica.ro

varsă pe partea stîngă a pîrîului Tazlăul.

Carpănul, *pîrîiaș*, în com Vînători-Neamțu, plasa de Sus-Mijlocul, jud. Neamțu; izvorește din ramurile munților numițĭ Fundul-Romîneseĭ și se varsă pe partea dreaptă a pîrîuluĭ Ozana, puțin maĭ în sus de gura pîrîuluĭ Secul.

Carpănul, *pîrîiaș*, în c. Tazlăul, pl. Bistrița, jud. Neamțu; izvorește din ramurile dealurilor Lingurari; curge în direcțiune S.-V. printre satele Frumoasa și Balcani, străbătînd aproape de vărsarea sa, pe partea stîngă a Tazlăuluĭ, șoseaua județeană Dobreni-Moinești, între kil. 46—47.

Carpănoaia, *baltă*, pe teritoriul comuneĭ Nănești, jud. Putna, în întindere de 10 hect.

Carpeluĭ (Izvorul-), *izvor*, jud. Buzăŭ; ese din poalele munteluĭ Stevia și se scurge în pîr. Siriul, în apropiere de hotarul despre jud. Prahova.

Carpeluĭ (Măgura-), *colină*, în com. Chiojdul, jud. Buzăŭ, situată între izvorul Roșia, pîr. Bîsca-cu-Cale și apa Siriașuluĭ, pe hotarul Prahoveĭ. Poziție frumoasă.

Carpeni, *vale*, la Nordul comuneĭ Slătioara, plaiul Horezul, jud. Vîlcea. Numită ast-fel de la pădurea eĭ de carpenĭ.

Carpenișul, *sat*, jud. Argeș, pl. Loviștea; face parte din com. rur. Șuici. Are o biserică vechiă, cu hramul Sf. Gheorghe, deservită de 1 preot și 1 cîntăreț.

Carpenul, *com. rur.*, plasa Dumbrava-d.-s., jud. Dolj, la 43 kil. de Craiova și la 24 kil. de reședința plășeĭ, com. Șipotul. E situată pe dealul Gurguești și valea Băltani.

Se învecinește la N. cu com. Căciulatul și anume cu cătunul Știubeiul, de care se desparte prin pădurea statuluĭ numită Știubeiul; tot la N. se mărginește cu com. Seaca, de care se desparte prin pădurea statuluĭ numită Seaca; la S. se mărginește cu com. Călugăreni, de care se desparte prin Drumul-luĭ-Traian; la V. cu com. Cleanovul, de care se desparte prin pămînt arabil; la E. se mărginește tot cu com. Seaca.

Terenul comuneĭ este accidentat de dealul Gurguești, care are înălțime cam de 100 m. și este acoperit cu pădurĭ. La poalele acestuĭ deal se află valea Băltani.

Comuna se află foarte aproape de apa Desnățuiuluĭ, care primește maĭ mulțĭ afluențĭ de pe teritoriul acesteĭ comune; între aceștia se numără pîrîul Carpenul, ce izvorește din dealul Gurguești, curge prin valea Băltani și se varsă în stînga Desnățuiuluĭ; pîrîul Boaca ce-șĭ are izvorul tot în dealul Gurguești; pîrîul Porcărețul ce curge prin cătunul Geblești.

In valea Băltani se află o baltă de 70—80 m. p., numită Băltani și în care se găsește mult pește.

Cătunele ce compun comuna sunt în număr de treĭ: Carpenul, care este cătunul de reședință, Geblești și Boaca.

Comuna este străbătută la S., pe limita către Călugăreni, de Brazda-luĭ-Traian.

In comună sunt treĭ biserici fondate de locuitorĭ cu ajutorul proprietarilor. Două se află în satul Carpenul, din care una începută la anul 1874 și terminată în anul 1878. Ambele biserici din Carpenul sunt de bîrne. A treia biserică se află în cătunul Geblești; are hramul Sf. Nicolae; e făcută de zid. Fiecare biserică este deservită de cîte 1 preot și 1 cîntăreț.

In com. Carpenul sunt două școlĭ mixte, una în cătunul Carpenul și alta în Geblești. Cea din Carpenul funcționează din anul 1871, cea din Geblești din 1880. Școala din căt. Carpenul este întreținută de stat. Localul săŭ e de bîrne și construit de comună. Are o învățătoare. Școala din Geblești este întreținută de comună. Localul săŭ e de bîrne și în bună stare. Cursurile se predaŭ de o învățătoare.

Populația comuneĭ este de 1079 suflete, din carĭ 531 bărbațĭ și 548 femeĭ, locuind în 460 case, maĭ toate de bîrne. Populația crește anual cu 30%.

Suprafața teritoriuluĭ comunal este de 2000 hect., din carĭ 1500 hect. pămînt arabil, 100 hect. fîneață și 159 hect. pădure. Moșiile Carpenul, Boaca și Geblești daŭ un venit de 20 leĭ de hect. Aparțin proprietarilor și moșnenilor. Pădurĭ sunt: Boaca, de 50 hect.; Geblești și Carpenul, carĭ aparțin proprietarilor; sunt compuse din cer și gîrniță. Viile de pe moșia Carpenul daŭ vin negru bun.

In Geblești sunt 4 meseriașĭ: 1 cizmar, 1 tîmplar, 1 fierar și 1 țiglar. O moară cu aburĭ se află în Geblești.

In comună sunt 5 comercianțĭ: 4 în Carpenul și 1 în Geblești.

Productele se desfac la schela Cetatea. Transportul se face cu carele pe căile comunale.

Comuna este unită prin o cale lungă de 3 kil. cu Seaca la N.; prin una de 4 kil. cu Gubancea și alta duce la Verbița. O potecă merge de la N.

www.dacoromanica.ro

la S. şi se numeşte Poteca-Niculuĭ.

Contribuabili sunt 650.

Venitul budgetar, pe 1893—1894, a fost de leĭ 2795.89 şi cheltuelile de leĭ 2248.86.

Vite cornute sunt 210, oĭ 140 şi caĭ 29.

Carpenul, *sat,* pl. Dumbrava-d.-s., com. Carpenul, jud. Dolj, reşedinţa Primărieĭ. Are 714 sufl., 359 bărbaţi şi 355 femeĭ.

Locuesc în 300 case, construite din bîrne şi avînd fiecare grădina eĭ. In sat este o şcoală mixtă, ce funcţionează din 1871 şi este întreţinută de stat. Are o învăţătoare. Localul şcoaleĭ este construit din bîrne. In anul şcolar 1892—93 şcoala a fost frecuentată de 54 copiĭ din numărul de 90 în vîrstă de şcoală.

Ştiŭ carte 79 locuitorĭ. In sat sunt 2 bisericĭ, fondate de locuitorĭ cu ajutorul proprietarilor. Una din ele s'a început la 1877 şi s'a terminat la 1878. Amîndouă aŭ ca patron Sf. Ioan. Fie-care biserică este deservită de cîte 1 preot şi 1 cîntăreţ.

Carpenul, *deal,* în partea de N. a comuneĭ Borăscu, jud. Gorj; vine din spre V. din jud. Mehedinţi şi merge spre E., terminîndu-se în şoseaua comunală care leagă comuna Ohaba cu Borăscu.

Formează împreună cu Frasinul-d.-s. valea Borascu, pe care este situată comuna Borăscu.

Prin această vale curge în direcţiune spre E. pîr. numit Jilţul-Borăsculuĭ, care se varsă în pîrîul Jilţul-Mare.

Creasta acestuĭ deal este acoperită cu puţină păduie; pe coaste sunt viĭ şi livezĭ cu pruniĭ.

Carpenul, *moşie,* plasa Dumbrava-d.-s., com. Carpenul, satul Carpenul, judeţul Dolj.

Carpenul, *munte,* în jud. R.-Sărat, plaiul Rîmnicul, vîrf principal al culmeĭ Cîmpulungeanca, la hotarul judeţuluĭ spre judeţul Buzăŭ, com. Valea-Sălcieĭ. Este acoperit cu pădurĭ.

Carpenul, *pădure,* pl. Dumbrava-d.-s., com. Carpenul, satul Carpenul, jud. Dolj, în întindere de 59 hect. Esenţe: cer şi gîrniţă.

Carpenul, *pîrîŭ,* pl. Dumbrava d.-s., com. Carpenul, jud. Dolj; ese din dealul Gurgueşti, curge prin valea Baltani şi se varsă pe malul stîng al rîuluĭ Desnăţuiul.

Carpenul, *vale,* jud. Prahova, pl. Teleajenul, formată din două izvoare: unul vine din valea Sf. Ilie şi altul din vîrful munteluĭ Nebunul; curge de la V. spre E. şi se varsă în rîul Teleajenul, pe malul drept, în raionul comuneĭ Măneciul-Ungureni.

Carpenul, *vale,* com. Frăţila, pl. Olteţul-d.-j., jud. Vîlcea.

Carpenuluĭ (Poiana-), întins şi frumos *platoŭ,* în com. Chiojdul-din-Bîsca, jud. Buzău, coprins între calea munteluĭ, pîr. Siriul şi izvorul Bîsculiţa. Este o ramificaţie din muntele Stevia.

Carpenuluĭ (Poiana-), *poiană,* în partea de N. a com. Star-Chiojdul, plaiul Teleajenul, jud. Prahova, situată la E. de muntele Plaiul-Chiojduluĭ. Serveşte de izlaz vitelor locuitorilor.

Carpineĭ (Valea-), *vale,* în cuprinsul teritoriuluĭ com. Rogojeni, pl. Horincea, jud Covurluiŭ.

Carpinul, *pădure,* pe şesul Siretuluĭ, pe teritoriul moşiilor Huţani şi Hancea, com. Brehueşti, pl. Siretul, jud. Botoşani, în întindere de 350 hect. Esenţe: stejar, carpen, teiŭ, salcie şi plop.

Carpinul, *pîrîŭ,* pe moşia Brehueşti, com. Brehueşti, pl. Siretul, jud. Botoşani.

Carpinul, *poiană,* în pădurea Carpinul, com. Brehueşti, pl. Siretul, jud. Botoşani.

Carpinul, *vale,* între Dealul-Lupărieĭ şi Dealul-Petroaeĭ, din com. Brehueşti, pl. Siretul, jud. Botoşani.

Cartal-Seleuş, *sat,* judeţul Constanţa, pl. Hîrşova, cătun com. rur. Şiriul, situat maĭ mult în partea centrală a plăşeĭ şi cea nord estică a comuneĭ, la 5 kil. spre răsarit de cătunul de reşedinţă, Şiriul. Este aşezat pe valea Cartal şi la izvorul pîrîuluĭ Cartal. Este închis la N.-V. de dealul Cartal şi dominat de vîrful Cartal, care are o înălţime de 148 m. Forma satuluĭ este lunguiaţă de la N. către S. Suprafaţa sa este de 4527 hect., dintre carĭ 172 hect. sunt ocupate de vatra satuluĭ şi de grădinĭ. Populaţiunea, compusă numaĭ din Bulgari şi Tătarĭ, este de 167 familiĭ, cu 884 suflete, ocupîndu-se cu agricultura şi creşterea vitelor. Pămîntul produce orz şi ovăz. Drumurĭ comunale pleacă foarte multe şi în toate direcţiunile, ducînd fiecare la cîte un sat maĭ apropiat ca: Şiriul, Muslu, Eni-Sarai, Dulgherul, Casimcea (Tulcea), şi altele.

www.dacoromanica.ro

Cartal-Tepe, *vîrf de deal*, în județul Tulcea, pl. Isaccea, pe teritoriul com. rur. Cîșla. Este vîrful cel mai înalt al dealului Su-Bair, situat în partea estică a plășei și cea nordică a comunei. Are o înălțime de 157 m.; este punct trigonometric de observație de rangul al 3-lea, dominînd asupra satului Frecății și asupra drumului comunal Cîșla-Frecății. Este acoperit numai cu tufărișuri.

Cartalul, *lac* mic, în jud. Ialomița, plasa Borcea, com. Socariciul.

Cartiul, *com. rur.*, jud. Gorj, pl. Vulcan, spre N. de T.-Jiul, la 9½ kil. de acest oraș și la E. de comuna Stănești. Se compune din cătunele: Cartiul, Porceni și Sîmbotinul. Prin el trece șoseaua comunală și în apropiere, ca la 6 kil. spre E., și în partea stîngă a Jiului, trece șoseaua județeană T.-Jiul - Bumbești. Prin el trec rîurile: Cartiul și Sîmbotinul care izvoresc din muntele Zănoaga și se varsă în apa Jiului, care trece în apropiere.

Este situată pe șes, pe malul drept al rîului Jiul. Are o supraf. de 1130 hect., din cari 469 hect. arabile, 653 hect. pădure și 28 hect. vie și livezi cu pruni.

Locuitorii au 50 pluguri, 105 care cu boi și vaci, 8 căruțe cu cai, 60 stupi cu albine; sunt în com. 58 fîntîni, puțuri și cișmele.

Are o populație de 373 familii, cu 1570 suflete, din cari 316 contribuabili.

Venitul comunei este de lei 1609, bani 9 și cheltuelile de lei 1577, bani 11.

Numărul vitelor mari cornute este de 827; sunt 1299 oi, 495 capre, 50 cai și 1099 rîmători.

Are 6 biserici făcute de locuitori, deservite de 3 preoți și 6 cîntăreți.

Cartiul, *cătun*, jud. Gorj, ce aparține comunei cu același nume.

Are o suprafață de 378 hect., din cari 130 hect. arabile, 240 hect. pădure, 8 hect. vii, livezi cu pruni.

Locuitorii au 18 pluguri, 35 care cu boi și vaci, 4 căruțe cu cai, 20 stupi cu albine. Sunt în cătun. 9 fîntîni.

Are o populație de 98 familii, saŭ 368 suflete, din cari 88 contribuabili.

Numărul vitelor mari cornute este de 277; sunt 20 cai, 433 oi, 165 capre și 367 rîmători.

Are 4 biserici, deservite de 2 preoți și 4 cîntăreți. Prin acest cătun trece apa Sîmbotinul, ce izvorește din muntele Zănoaga și se varsă în Jiul la cătunul Sîmbotinul și apa Cartiorul, care vine din munții Scheiei și este formată din topirea zăpezei și din ploi.

Carul, *vale*, pe teritoriul satului Potîngeni, com. Movileni, plasa Copoul, jud. Iași.

Carului (Dealul-), *deal*, com. Rîjețul-Govora, pl. Vedea-d.-s., jud. Olt.

Caruluĭ (Valea-), *vale*, comuna Mihăești, plasa Rîurile, județul Muscel.

Caruzul, *iaz*, pe moșia Todireni, com. Todireni, pl. Jijia, județul Botoșani.

Carvanul saŭ Garvanul, *c. rur.*, pl. Silistra-Nouă, jud. Constanța. Este așezată în partea apusană a județului, spre S.-V. de orașul Constanța, capitala districtului, și în cea meridională a plășei, spre S.-E. de orășelul Ostrov, reședința plășei. Comunele învecinate cu ea sunt următoarele: Gîrlița, la 7 kil. spre N.-E.; Ese-Chioi, la 8 kil. spre V.; Calnia, la 10 kil. spre N.; Lipnița, la 6 kil. spre N.-E.; Ghiuvegea și Para-Chioi, la 9 kil. spre E.

Se mărginește la N. cu com. rur. Lipnița, de care se desparte prin dealurile Scorci și Sîrtî-Iol-Bair; la E. cu com. Para-Chioi; la S. cu Bulgaria, de care se desparte prin culmea Cainardgi; iar la V. cu com. Gîrlița, de care se desparte prin văile Begene-Ceair și Caraghios-Culac.

Reliefuł solului e în general accidentat și anume de culmea Carvanul. Principalele dealuri sunt: Oluc (105 m. înălțime) la N.-V.; Cuiugiuc-Iol-bair, cu vîrful Cuiugiuc (180 m.) la V.; Regene-Bair (164 m.), cu vîrful Cuiugiuc (170 m.); Carvan-Bair, cu vîrful Carvan (145 m.) la S.; Caraburun-Bair cu vîrful Iuc-Mezarlî (168 m.) prin interiorul comunei; Ciriagi-Iol-Bair la S.-E.; Sîrti-Iol-Bair (145 m.) la N.; Dermen-Sîrti (166 m.), cu vîrful Veli-Chioi (158 m.)

Aceste dealuri sunt acoperite cu păduri frumoase, cu pășuni și livezi întinse. Movile sunt numeroase, mai toate artificiale, servind ca puncte de observare și orientare în timpul deselor invaziuni și atacuri neașteptate din partea basbuzucilor turcești. Printre pădurile cele mai însemnate deosebim: Berbotași-Orman la S.; Echenli-Orman prin interior; Saidi-Orman la S.-E.; Chirișli-Orman, Iași-Orman, Cara-Ali-Consul, și Saia-Coru-Orman la E.

Văile principale sunt: Nurcus-Ceair, formată din văile Covac-Culu-Ceair și Tasli-Burun-Ceair, provenită din unirea văilor Cuiugiuc-Ceair și Demecican-

www.dacoromanica.ro

Culu-Ceair la S. şi la S.-V.; valea Cuiu-Iuc-Uluĭ, ce vine din Bulgaria sub numele de Cara-Culac, traversează interiorul comuneĭ, trece prin satul Carvanul-Mare, unde primeşte pe stînga valea Culac-Bunar-Ceair, ia apoĭ numele de Carvan-Culac, trece prin satul Carvanul-Mic, unde primeşte valea Carvan-Ceair, se îndreaptă spre N., primind pe dreapta valea Cîrîlmîsî-Ceair unită cu Echenli-Ceair, apoĭ se îndreaptă spre N.-V., primind pe stînga văile Ciugiuc-Ceair şi Caraghios-Culac şi se deschide în lacul Gîrlița în partea estică a luĭ; valea Ciali-Ceair ce vine din Bulgaria sub numele de Veli-Chioi-Ceair, trece prin satul Veli-Chioi şi se deschide la balta Ciamurlia la N.-E.; valea Satis-Chioi la hotarul din spre E. Maĭ toate aceste văĭ aŭ malurile înalte şi acoperite cu pădurĭ.

Cătunele carĭ compun comuna sunt patru şi anume: Carvanul-Mare, reşedința în partea meridională a comuneĭ, pe valea Carvan, între dealurile Ciriagi-Iol-Bair la E. şi Carvan-Bair la V. şi S.; Carvanul-Mic, sat, în partea meridională a comuneĭ la 1½ kil. spre V. de reşedință, pe valea Carvan-Ceair între dealurile Caraburun-Bair la V. şi Carvan-Bair la S.-E.; Cuiugiuc, în partea vestică a comuneĭ, la 5 kil. spre N.-V. de reşedință. pe valea Cuiugiuc-Ceair, între dealurile Oluc şi Cuiugiuc-Iolu-Bair la V.; Caraburun-Bair la E.; Veli-Chioi, în partea răsăriteană a comuneĭ, la 3 kil. spre N.-E. de reşedință, pe valea Veli-Chioi-Ceair, între dealurile Cermen-Sîrt la N., Chirişli-Bair la Vest şi Veli-Chioi-Bair la Est. Aspectul lor este plăcut, maĭ cu seamă din cauza frumoaselor lor poziţiunĭ, fiind aşezate pe văĭ cu malurĭ păduroase.

Populaţiunea totală în 1896 era de 176 familiĭ, cu 740 sufl., împărţită ast-fel:

După sex: 362 bărbaţĭ, 327 femeĭ; după starea civilă: 418 necăsătoriţĭ, 248 căsătoriţĭ, 23 văduvĭ; după instrucţie: 12 ştiŭ carte, 708 nu ştiŭ; după cetăţenie: 728 cetăţenĭ romînĭ, 12 supuşĭ străinĭ; după religie: 562 ortodoxĭ, 178 mahomedanĭ; după ocupaţie: 400 agricultorĭ şi meseriaşĭ, 2 cîrciumarĭ. Sunt 215 contribuabilĭ.

Suprafaţa comuneĭ este de 5184 hect. saŭ 51 kil.

Budgetul comuneĭ la venitурĭ e de 3841 leĭ şi la cheltuelĭ de 2991 leĭ.

Căile de comunicaţie sunt: calea judeţeană Ostrov-Cuzgun, ce trece pe la nordul comuneĭ; apoĭ drumurĭ comunale ce duc la satele apropiate, ca: Gîrlița, Lipnița, Para-Chioi, Coşlugea, etc.

Are 2 geamiĭ, cu 2 hogi. Locuitoriĭ creştinĭ, carĭ sunt foarte numeroşĭ, se duc la biserică prin satele vecine.

In comună este o şcoală rurală mixtă, cu 1 învăţător, frecuentată de 48 elevĭ; şcoala are 10 hect. pămînt de la stat.

Carvanul-Mic, *sat*, judeţul Constanța, plasa Silistra-Nouă, cătunul comuneĭ Carvanul. E situat în partea meridională a plăşeĭ şi cea sud-vestică a comuneĭ, la 1 kil. spre V. de cătunul de reşedință Carvanul-Mare. Este aşezat în valea Cara-Burun-Ceair şi este închis la N. de către dealul Iailea-Bair. In cele-l-alte părţĭ este înconjurat de pădurĭ, şi este dominat de vîrful Iuc-Mezarlî, care este la nord-vestul şi la marginea satuluĭ şi care are o înălţime de 168 m.

Satul e maĭ tot acoperit cu pădurĭ saŭ tufişurĭ.

Drumurĭ comunale pleacă pe la satele maĭ învecinate: la Cuiugiuc, la Lipnița, la Veli-Chioi prin Carvanul-Mare şi la Chiuciuc-Cainargi (Bulgaria).

Casa, *pîrîŭ*, în com. Mădeiul, judeţul Suceava. Izvoreşte din Dosul-Arşiteĭ şi, după un curs de 5 kil., se varsă în Bistrița.

Casa-Albă, *ruină de biserică*, pl. Jiul-d.-j., com. Căciuleşti, jud. Dolj, împrejurul căreia sunt 2 şanţurĭ, cărora li se zice Cetate şi 2 movile marĭ, în mijlocul cărora sunt gropĭ adînci.

Casa-Impărătească, *sat*, cu 14 familiĭ, jud. Argeş, pl. Oltuluĭ; face parte din com. rur. Cremenari-Flămînda.

Casa-Mănăstireĭ-Nucetul, *loc isolat*, jud. Muscel, plasa Podgoria; ţine de comuna Goleşti-Badeĭ.

Casa-Vechiă, *com. rur.*, pl. Oltul-d.-s., jud. Olt, compusă din 2 cătune: Casa-Vechiă şi Cioboţi. Este situată pe valea rîuluĭ Trepteanca, la 50 kil. departe de capitala judeţuluĭ şi la 11 kil. de a plăşeĭ.

Are o populaţie de 214 capĭ de familie cu 1085 suflete. Sunt 192 contribuabilĭ.

In comună e o biserică, deservită de 2 preoţi, cu hramul Sf. Nicolae; s'a reparat la 1869.

Locuitoriĭ se ocupă numaĭ cu agricultura. Eĭ desfac produsul munceĭ lor la R.-Vîlcea şi Drăgăşani.

S'aŭ împroprietărit la 1864, pe fosta moşie a Maioruluĭ Mişu, dîndu-li-se 600 hect. Eĭ aŭ 9 caĭ şi epe, 300 boĭ, 409 vacĭ, 35 capre, 580 oi şi 410 porcĭ.

www.dacoromanica.ro

In comună sunt 2 morĭ cu aburĭ şi 2 pe rîul Oltul.

Comerciul se face de 2 cîrciumarĭ. Livezile daŭ peste 20 care de fîn.

Veniturile comuneĭ se urcă la leĭ 1360.20 şi cheltuelile la 1323 leĭ. Casa-Vechiă este în legătură cu comunele: Gezmăna şi Dejeşti, prin şoseaua judeţeană.

E brăzdată de dealurile: Bîrsoi, Olănelul, Clocoticiul, Rusca-de-la-Niţu, Rusca-de-la-Albuleşti, şi este udată de gîrla Trepteanca.

Casa-Vechiă, *sat*, face parte din com. rur. cu acelaşĭ nume, pl. Oltul-d.-s., jud. Olt. Aci e reşedinţa primărieĭ.

Casaiul, *deal*, în jud. R.-Sărat, pl. Marginea-d.-s., com. Slobozia; se desface din dealul Măgura-Căpăţiniĭ şi brăzdează partea de V. a comuneĭ. Este acoperit cu pădurĭ.

Casap-Chioi, *com. rur.*, în jud. Tulcea, pl. Istruluĭ, situată în partea de S. a judeţuluĭ, la 65 kil. spre S.-V. de oraşul Tulcea, capitala judeţului şi în partea de E. a plăşeĭ, la 19 kil. spre N.-E. de com. Cogelac, reşedinţa plăşeĭ.

Numele săŭ este turcesc şi vine de la cuvintele casap = măcelar şi chioi = sat, satul măcelarilor, pentru că aci se tăiau vitele pentru Babadag.

Hotarul amănunţit al comuneĭ este următorul: plecînd de la gura Portiţeĭ, se îndreaptă spre V., prin lacul Razelm, prin lacul Goloviţa, trece prin gura Zmeica, intră în lacul cu acelaşĭ nume, prin stuf, apoĭ pe pămînt uscat, şi, de la poalele dealuluĭ Cara-Burun, se îndreaptă spre S.-V., taie dealul Maadem-Bair şi dealul Movila-Mare, de la poalele căruia o ia în spre S., taie dealul Haidîn, şi merge pănă în apropiere de satul Tari-Verde; de aci se dirige spre N.-E., pe lîngă drumul comunal Tari-Verde-Casap-Chioi, trece printre dealurile Haidîn şi Cara-Nasuf, de unde, pe muchia celuĭ din urmă, se îndreaptă spre S.-E., pănă în vîrful Coba-Iuc; de aci apucă spre E., taie transversal lacul Zmeica şi ajunge pănă la gura Peritească, pe unde lacul Sinoe comunică cu Marea; de aci, hotarul merge pe malul Mărieĭ pănă la Portiţa, de unde am plecat. Forma sa e a unuĭ dreptunghiŭ neregulat, cu o lungime de 55 kil. şi o întindere de 4000 hect. (40 kil. p.)

Comuna se învecineşte la N. cu com. Jurilofca, Canlibugeac şi Ciamurli-d.-j.; la V. cu comunele Poturul şi Beidant; la S. cu comunele Cogelac şi Cara-Nasuf; la E. cu Marea-Neagră.

Relieful soluluĭ depinde de 2 regiunĭ: a dealurilor şi a şesuluĭ cu bălţile. Dealurile maĭ însemnate sunt: dealul Cara-Burun, 48 m., cu vîrful principal Movila-luĭ-Ţincu (74 m.), acoperit cu păşunĭ; dealul Maadem-Bair (92 m.) şi dealul Movila-Mare (91 m.), ambele acoperite cu semănăturĭ şi cîte-şĭ trele la N.; Dealul-Mormintelor (124 m.) şi Haidîn, cu vîrful Casap-Chioi (152 m.), acoperite cu livezĭ şi păşunĭ, la S.; dealul Cara-Nasuf cu vîrful Caba-Iuc (56 m.); dealurile Caba-Iuc, Amze-Saisi (Tîrla-luĭ-Amza, 30 m.) la S.-E.; dealul Acic-Suat (Suhatul deschis, 65 m.) şi dealul Cale (săŭ Cetate, 31 m.) acoperite cu verdeaţă, la E. In balta Sinoe se află insula Curt-Bei (Insula-Lupilor) lungă şi îngustă, de aproape 400 hect. întindere, acoperită cu iarbă şi vizuiuĭ de lupĭ, de unde şi numele eĭ. Maĭ e o altă insulă, tot Curt-Bei, la Nord-Vest de cea precedentă, acoperită cu stuf. Teritoriul comuneĭ e acoperit cu o mulţime de movile, între carĭ maĭ însemnate sunt: Haidîn, Caba-Iuc, Cestimoghili, Amza, Beş-Tepe, etc. Toate sunt artificiale, făcute în timpul războaelor. Acum sunt acoperite cu verdeaţă.

Ape curgătoare avem: pîrîul Casap-Chioi, care, sub numele de Sari-Iurt izvoreşte din dealul Haidîn, trece prin satele Sari-Iurt şi Casap-Chioi, şi apoĭ se varsă în balta Sinoe; Valea-Cişmeliĭ, afluentul precedentuluĭ. Bălţile sunt marĭ şi însemnate. Din cele marĭ însemnăm: Razelmul la N.-E.; Zmeica la E.; Sinoe şi Sinoaia la S.-E. Ele produc mult şi bun peşte: kefal, combulĭ, etc.

Cătunele carĭ o formează sunt: Casap-Chioi, reşedinţă, la E., pe rîul Casap-Chioi; Sari-Iurt, la 6 kil. spre V. de reşedinţă, tot pe rîul Casap-Chioi, şi la poalele estice ale dealuluĭ Haidîn.

Intinderea comuneĭ este de 8700 hect., din carĭ 380 hect. vetrele celor 2 sate, 220 hect. pentru plantaţiĭ, 50 hect. viĭ, 40 hect. bisericile şi şcoalele, 3500 hect. de cultură, 4000 hect. date cu rescumpărare, 300 hect. improductiv, al statuluĭ.

Populaţiunea este amestecată. E compusă din Romînĭ, Grecĭ, Arnăuţĭ, Tătarĭ, Ţigani, dar maĭ ales Bulgarĭ. Sunt 265 familiĭ, cu 1177 sufl., din carĭ 610 bărbaţĭ, 567 femeĭ; însuraţĭ 428, neînsuraţĭ 685, văduvĭ 50. După naţionalitate avem: 60 Romînĭ, 7 Grecĭ, 5 Arnăuţĭ, 10 Turcĭ, 8 Tătarĭ, 30 Ţigani turceştĭ, iar restul de 1057 Bulgarĭ.

In comună sunt 2 şcolĭ, cîte una în fie-care cătun, cu 20

www.dacoromanica.ro

hect. pămînt, 2 învățători, 112 elevi înscriși.

Biserici sunt 2, una în reședință, cu hramul Sf. Voevozi, alta în cătun, cu hramul Sf. Dumitru; aŭ 20 hect.; sunt deservite de 2 preoți și 3 cîntăreți.

Pămîntul e bun pentru agricultură.

In comună sunt 610 agricultori, cu 500 pluguri; 10 meseriași. Comerciul constă în export și import de vite și cereale. Sunt 5 comercianți.

Drumuri sunt de la comună la comunele și satele învecinate.

Budgetul comunei este de 7000 lei venit și 6500 lei la cheltueli. Sunt 286 contrib.

Se zice că acum 200 ani erau prin aceste locuri tîrle de oi. Aci se tăiau vite pentru Babadag, și se transportau la Constantinopole.

Casap-Chioi, *sat*, în jud. Tulcea, pl. Istrului, cătunul de reședință al comunei Casap-Chioi, așezat pe pîrîul Casap-Chioi, nu departe de balta Sinoe. Are o întindere de 8700 hect. și o populație de 265 familii, cu 1177 suflete, din cari 1070 Bulgari, restul Romîni, Turci, Țigani și Greci. Are o biserică și o școală.

Casap-Chioi, *vîrf de deal*, în județul Tulcea, pl. Istrului, com. Casap-Chioi, cät. Sari-Iurt. Este un pisc al dealului Haidîn. Are 155 m. înălțime. E punct trigonometric de observație de rangul I-iŭ, dominînd asupra satului Sari-Iurt și asupra șoselei naționale Tulcea-Babadag-Constanța. Este acoperit cu verdeață.

Casap-Chioi, *pîrîŭ*, în jud. Tulcea, plasa Istrului, com. Casap-Chioi; izvorește din dealul Haidîn; se îndreaptă spre E.; trece prin satul Sari-Iurt, apoi prin com. Casap-Chioi; se varsă în balta Sinoe, după 12 kil. de curs, brăzdînd partea estică a plășei și cea centrală a comunei. Malurile sale sunt înalte și rîpoase.

Casapul, *tîrlă*, jud. Brăila, formată din 2 case, la S. comunei Cotul-Lung, spre E. de satul Roman.

Casași, *parte din satul* Ruginoasa, jud. Suceava, locuită de Țigani.

Casavet-Bair, *deal*, în jud. Tulcea, pl. Babadag, pe teritoriul com. rur. Caraman-Chioi. Este o prelungire nord-vestică a dealului Cazîl-Suhat. Se întinde spre N., avînd o direcțiune generală de la S.-E. spre N.-V., brăzdînd partea estică a plășei și pe cea nordică a comunei și prelungindu-se de-alungul malului apusan al laculuĭ Razelm. Se ridică pănă la o înălțime de 48 m. Este punct trigonometric de observație de rangul al 3-lea, dominînd asupra drumului comunal Enisala-Caraman-Chioi. Stă în legătură la N. cu dealul Taș-Burun. Este acoperit numai cu fînețe și pășuni.

Casca, *măgură*, jud. Dolj, plasa Cîmpul, în partea de N. a com. Desa.

Casca, *pîrîŭ* mic, jud. Neamțu, ce naște din coastele munteluĭ Ceahlăul, în drumul ce duce de la schitul Durău spre creștetul munteluĭ.

Cascada, *cădere de apă*, județul Bacău, pl. Trotușul, com. Tîrgul-Trotușul, formată de Slănic, din cauza unor stînci, aproape de graniță. Ea este locul predilect de preumblare al vizitatorilor Slăniculuĭ. Două drumuri duc la cascadă, unul lat șoseluit, iar altul strîmt, care șerpuește printre brazi după malurile Slăniculuĭ. Pe aci se aude necontenit murmurul pîrîuluĭ. Acest murmur devine un sgomot asurzitor la punctul căderei apelor.

Cascaria, *pîrîŭ*, jud. Putna, afluent al Cozieĭ, în care se varsă la Chinul.

Cascoe, *pădure*, supusă regimului silvic, în raionul com. Rucărul, plaiul Dîmbovița, județul Muscel.

Cascul, *munte*, jud. Muscel, la S. de Picineagul. De aci rîul Dîmbovița, care udă poalele sale, își ia direcția spre S., după ce trece printre picioarele vîrfuluĭ Tămașul și se îndreaptă către Tămășelul, Piscul-Turcilor și Drăgănelul.

Caseĭ (Dealul-de-la-Valea-), *colină*, în jud. Buzău, com. Mănești, cät. Reghinești. Este acoperită de pădurea Mavra.

Caseĭ (Piscul-), *pisc*, com. Rîjețul-Govora, pl. Vedea-d.-s., județul Olt.

Caseĭ (Pîrîul-), mic *afluent* al Bistriței, jud. Suceava. Udă partea de sus a satuluĭ Lungeni.

Caseĭ (Pîrîul-), mic *afluent* al Bistriței. Udă satul Crucea.

Caseĭ (Valea-), *ș s*, în jud. Buzău, com. Mănești, cät. Ciomegile, izlaz al moșnenilor.

Casele, *vălcea*, care se formează la V., pe teritoriul com. Crîmpoaia, pl. Șerbănești, jud. Olt, și se varsă în Doroteiu.

www.dacoromanica.ro

Casele, *vălcea,* care se formează la E., pe teritoriul com. Perieți, pl. Siul-d.-s., jud. Olt; curge către S., trece pe teritoriul comuneĭ Mierlești și se varsă în Iminog.

Caselor (Dealul-), *deal,* străbate centrul com. Roșiile, plasa Cerna-d.-j, jud. Vîlcea, avînd direcția de la N. spre S.

Caselor (Valea-), *vale,* jud. Bacău, pl. Siretul-d.-j., pe teritoriul com. Pănceşti.

Caselor (Valea-), *pîrîiaș,* format pe teritoriul comuneĭ Păunești, jud. Putna; are izvoare adîncĭ pănă la 6 m.; se varsă în Carecua împreună cu pîrîiașul Valea-cu-Apă.

Caselor (Valea-), *vale,* comuna Rădești, plasa Oltul-d.-j., jud. Olt, numită ast-fel pentru că în timpurile de demult, cînd locuitoriĭ fugeau de frica Turcilor, se ascundeaŭ în această vale și-șĭ făceaŭ bordee.

Casimcea, *com. rur.,* jud. Tulcea, așezată în partea vestică a plășeĭ Istruluĭ și în cea sud-vestică a județuluĭ, pe ambele maluri ale pîrîuluĭ Casimcea.

Se mărginește la Nord cu com. Slava-Rusească; la Vest cu comunele Calfa și Dulgherul, din județul Constanța; la Sud cu com. Tocsof; la Est cu com. Beidant și Ciamurli-d.-s.

Relieful soluluĭ este de regiunea dealurilor. Cele maĭ însemnate sunt: Periclic, Bataclа-Başa la Nord; Turbencea, 287 m., Dulgherul, 252 m., la Vest, toate acoperite cu livezĭ și semănăturĭ; Ciuciuc-Chioi-Bair, 170 m., Sulugea, 214 m., Sacsan-Cairac, 215 m., Sascan-Cula, 230 m., acoperite cu semănăturĭ; Ali-Facî, 281 m., Ciarîc-Cairac, 287 m., acoperite cu pădurĭ, toate la E. Movile sunt numeroase: Roșculețul, 250 m., Turbencea, 252 m., Bostangi-Tepe, 189., Chiuciuc-Chioi, 131 m., la Vest, Taș-Tepe-Iuc, 181 m. Sunt toate naturale.

Comuna este udată de rîul Casimcea saŭ Tașăul de la N. la S. Tașăul trece prin toate cătunele comuneĭ. Izvorește sub numele de Tașlî-Dere, apoĭ maĭ ia și numele de Suflam. Are afluenți pe dreapta văile: Saslî-Cula, Curu-Dere, Caciamac; iar pe stînga văile: Dichilitaș-Alciac, Sulugea și pîrîul Rîmnic-Dere.

Cătunele carĭ formează com. sunt: Casimcea, reședință, la mijloc, pe pîrîul Casimcea; Ali-Facî, la 5 kil., pe pîrîul Casimcea; Ciauș-Chioi, pe pîrîul Saslî-Cula, la 5 kil. spre Nord-Vest; Hagi-Omer, la 13 kil. spre N., pe pîrîul Hagi-Omer-Dere; Caciamac, la 6 kil.; Chiuciuc-Chioi, la 11 kil. spre Sud, ambele pe pîrîul Casimcea.

Intinderea sa este de 23.000 hect., din carĭ 285 hect. vatra satuluĭ, 18.600 hect. ale locuitorilor, 4115 ale Statuluĭ.

Populațiunea este amestecată. Elementul predominant este cel romînesc, în urmă vine cel bulgăresc, apoĭ cel tătăresc. Sunt 400 familiĭ, cu 2888 suflete, din carĭ 498 bărbațĭ, 476 femeĭ, 1714 copiĭ. După naționalitățĭ distingem: 1288 Romînĭ, 561 Bulgarĭ, 80 Turcĭ, 422 Tătarĭ, 2 Ruşĭ lipovenĭ, 5 Grecĭ, 14 Germanĭ, 18 Armenĭ.

Calitatea pămîntuluĭ este bună pentru agricultură.

In com. sunt 452 plugarĭ, avînd 385 plugurĭ. Vitele sunt în număr de 12100 capete. Romîniĭ de aci sunt veniți din Transilvania și stabiliți încă din secolul trecut. Grădinăritul e ocupația Bulgarilor. Armeniĭ, Evreiĭ și Greciĭ se ocupă cu comerțul. Sunt în Casimcea 5 morĭ de apă și 32 de vînt.

Veniturile comuneĭ sunt de 14700 leĭ, iar cheltuielile se ridică la 12500 leĭ. Sunt 392 contribuabilĭ.

Drumurĭ comunale sunt cele carĭ unesc între ele cele 5 cătune, precum cele carĭ duc la comunele învecinate ca: Beidant, Tocsof, Slava-Rusească, Rarichiol, Cartal, Dulgherul.

Biserică ortodoxe sunt 2: una în căt. Casimcea, cu hramul Sf. Dumitru; a doua în Cacaimac, cu hramul Sf. Niculae. Ambele sunt zidite de locuitorĭ; aŭ cîte 10 hect. pămînt și sunt deservite de cîte 1 preot și un cîntăreț. Este o geamie în Casimcea, cu un hoge; are 10 hect. de la stat.

Școlĭ sunt treĭ: una în Casimcea, fondată de locuitorĭ; a doua în Caciamac, și a treia în Chiuciuc-Chioi, fondate de stat. Cursurile se predaŭ de 3 învățătorĭ. Sunt frecuentate de 175 elevĭ. Aŭ 30 hect. de la stat.

Casimcea, *sat,* în jud. Tulcea, pl. Istruluĭ, cät. de reședință al comuneĭ Casimcea, situat în partea vestică a plășeĭ, și cea de mijloc a comuneĭ, pe ambele maluri ale pîrîuluĭ Casimcea, de la care și-a luat numele. Satul are o întindere de 115 hect. Populația este de 280 familiĭ, cu 1105 suflete. Pămîntul este prielnic culturеĭ; de aceea ocupația principală a locuitorilor este agricultura. Printr'însul trece drumul Tocsof-Topolog.

Casimcea, *ruinele unuĭ sat,* în jud. Constanța, plasa Mangalia, pe teritoriul comuneĭ Chiragi, pe pîrîul Casimcea. Satul odinioară a fost destul de bogat;

www.dacoromanica.ro

a fost însă distrus în timpul războiuluĭ de către Başbuzucĭ şi Tătarĭ. Din cauza poziţiuneĭ luĭ care e plăcută şi adăpostită, a început a fi iarăşĭ populat şi numără actualmente 10 familiĭ, cu 32 suflete.

Casimcea, *pîrîŭ*, în jud. Tulcea şi jud. Constanţa. Este printre cele maĭ marĭ ale Dobrogeĭ. Intrece chiar în lungime pe Taiţa. Maĭ poartă şi numele Taşlî-Dere. Izvoreşte din ultimele ramificaţiunĭ orientale ale dealuluĭ Perielic, de pe teritoriul cătunuluĭ Hagi-Omer. Se întinde maĭ întîiŭ spre S., apoĭ spre S.-V. până la satul Ali-Facî (al comuneĭ Casimcea); de aci apucă spre S., trece prin satul Casimcea, de unde începe a purta numele de pîrîul Casimcea, se îndreaptă tot maĭ spre S., trecînd prin satele Caciamac şi Chiuciuc-Chioi (al comuneĭ Casimcea), curgîn l dealungul dealuluĭ Arman-Tepe şi la locul numit Moara - Cocoaneĭ, unde se află şi podul luĭ Cogea-Ahmet. De aci trece din judeţul Tulcea în jud. Constanţa; se îndreaptă spre Sud-Est, intră iar în jud. Tulcea; urmează hotarul dintre cele două judeţe pînă la confluenţa sa cu pîrîul Cuiu-Culac; udă cât. Chirişlîc (al comuneĭ Tocsof); ocoleşte dealurile Cara-Tepe-Bair, Chirîc-Bair, Seremet-Bair, trece prin satele Seremet, Palazul-Mic, printre dealurile Ali-Culac-Bair şi Beriş-Tepe, prin satul Taşăul, de unde maĭ poartă şi numele de Taşăul-Dere saŭ Taşlî-Dere şi păstrînd în continuŭ direcţia generală spre S.-E., merge de se aruncă în lacul Taşăul, lîngă satul Taşăul.

Cursul săŭ are o lungime de 80 kil., udînd pl. Istruluĭ, din jud. Tulcea, şi plasa Constanţa, din jud. Constanţa. De la izvor până la satul Ali-Facî, curge prin pădurĭ, avînd o iuţeală de 2 m. pe secundă. Malurile sale, şi maĭ ales cel drept este înalte şi stîncoase, până la satul Chiuciuc-Chioi; de aci până la vărsare sunt joase.

Basinul săŭ considerabil, este al doilea ca întindere din toată Dobrogea, avînd o suprafaţă de 600 kilometri pătraţi (600000 hect.), cuprinzînd partea vestică a pl. Istruluĭ, cu comunele Casimcea şi Tocsof, partea estică a plăşeĭ Rasova şi pe cea nordică a plăşeĭ Constanţa (ambele din jud. Constanţa. El este cuprins la V. între dealurile Caracoi-Bair, Beriş-Tepesi, Bilarlar-Bair, Coş-Tepe-Bair, Hagi-Bairam-Tepe, Inşiratele, Cartal, Dulgherul, Turbencea-Baif şi Tăuşan-Orman, iar la Est între dealurile Ali-Facî, Sasancula, Caragea-Punar, Sarăm-Mezelic, Sarăm-Iuc, Snaŭ-Bair şi Cascalac-Bair. Afluenţiĭ săĭ ceĭ maĭ însemnaţĭ sunt: văile Curu-Dere, Caciamac, Cartal unit cu Taşlîc-Dere, Mandalîc-Dere, Sasac - Coraĭ Valea - cu-Pietrile (Taşlîc - Culac), Cea - tal - Orman şi Ester; iar pe stînga văile: Sulugea, Dere - Tichili-Taş-Alceac, Rîmnic-Dere unit cu Curu - Dere Sarighiol-Dere, Cuiuc-Culac, unit cu Taşlî-Dere-Culac.

Casimcea, *vale*, jud. Constanţa, în pl. Mangalia, pe teritoriul comunelor Cheragi şi Hazaplar. Se desface din poalele sudice ale dealuluĭ Hazaplar. Se îndreaptă spre S., în direcţie de la N.-V. spre S.-E. Brăzdează partea de S. a plăşeĭ, cea de N. a comuneĭ Cheragi şi cea de S. a comuneĭ Hazaplar. Merge prin dealurile Casimcea la E., Hazaplar la N. Cara-Iuiuc şi Tirpan-Dere la V. Se desface în valea Cheragi, în dreptul comuneĭ Cheragi. Malurile sale din spre dealul Casimcea sunt rîpoase şi înalte; în cele-l'alte părţĭ malurile sunt maĭ joase. Are o lungime de 6 1/8 kil.

Casîcci, *sat*, jud. Constanţa, în pl. Mangalia, cătunul comuneĭ Enghez, situat în partea vestică a plăşeĭ şi a comuneĭ, la 2 kil. spre N.-V. de cătunul de reşedinţă, Enghez-Buiuc, pe valea Chiuciuc-Enghez, fiind închis la N. de ultimele ramificaţiunĭ meridionale ale dealuluĭ Chedreanu, şi la S. fiind dominat de vîrful Ciatal-Iuc (134 metri). Suprafaţa sa este de 949 hect., dintre carĭ 70 hect. sunt ocupate de vatra satuluĭ şi de grădinĭ, cu 36 case. Populaţiunea sa este de 45 familiĭ, cu 284 suflete, ocupîndu-se maĭ ales cu agricultura. Drumurĭ comunale sunt îndreptate spre următoarele sate: Ghiuvenli, Chiuciuc-Enghez, Osmancea, Ciobanisa-Agemler şi Sofular.

Casota (Oţa), *cătun*, al comuneĭ Glodeanul-Cîrlig, jud. Buzăŭ, cu 500 loc. şi 120 case. Are o bună şcoală, îngrijită de proprietarul de aci, pe lîngă care s'a instalat şi un mic atelier de ştreanguri; o frumoasă biserică, zidită în 1853 şi restaurată în 1884; frumosul castel Casota; o grădină orticolă; o moară de aburĭ, etc.

Casota, *moşie*, în judeţul Buzăŭ, com. Glodeanul-Cîrlig, cât. Casota. Are 2100 hect., maĭ toate arabile, în mijlocul cărora s'a plantat o pădure de salcîmĭ. Aci se practică agricultura sistematică şi cea maĭ îngrijită din judeţ. Instalaţia agricolă, precum: grajdurĭ, magazĭĭ, maşinĭ, pluguri, etc. sunt modele.

www.dacoromanica.ro

Castelul-Peleş. Vezĭ Peleş (Castelul-).

Castra-Nova, *staţiune pe calea romană* ce mergea prin Oltenia, de la Drubetis (T.-Severin), prin Amutria, Pelendova, Romula, Ponte-Aluti, la Apulum (Alba-Julia), jud. Romanaţi. In tabla luĭ Peutinger este indicată aşa: «Castris novis XIX millia pasusum». Credem, împreună cu Goos, că se poate localiza la Cacaleţi, bazaţĭ pe faptul că aci se împlineşte distanţa dată de tablă, începînd de la Pelendova. Dealtmintrelea se observă aci ruinele unuĭ sat vechiŭ neexplorat încă, care ne afirmă existenţa aci a unuĭ aşezămînt roman, căcĭ peste tot acest loc se găsesc cioburĭ şi oale vechĭ foarte groase la făptură. La S. de com. Cacaleţi se află o movilă mare de pămînt, numită a Turculuĭ, înaltă de 5 stînjenĭ, ocolul eĭ la poale fiind de 27 stînjenĭ; iar în partea de N. sunt vre-o 10 movile, şi anume: Măgura-Mică (două), a-Cornii, a-Bardieĭ, a-Purceliĭ, etc., şi tot în astă parte de loc se maĭ află olane pe care curge apa, făcute de lut. Cînd ploaĭe se găsesc de aceste olane şi oase.

De aci, Goos şi Kiepert — citind greşit o cifră din tabla amintită — ducea calea romană la Celeiŭ, pentru a o urca la Reşca, cînd ea, de la Castra-Nova, mergea direct la Reşca. Pe alocurea s'a descoperit chiar urme ce indică acest traseŭ.

Castraveţi-Romîneşti, *căţine,* jud. Brăila, la S. de Castraveţi-Turceşti şi la E. de Băndoiul.

Castraveţi-Turceşti, *căţine,* judeţul Brăila, la E. de Băndoiul şi la N. de Castraveţi-Romîneşti.

Castrişoaia, *pădure,* supusă regimuluĭ silvic, com. Dobreşti, pl. Podgoria, jud. Muscel, în întindere de 500 hect., compusă din stejar, fag, carpen, mesteacăn, plop, frasin, jugastru şi anin.

Caşcalac-Bair, *culme* de dealurĭ, în jud. Tulcea, pl. Istruluĭ, pe teritoriul comuneĭ rurale Cogelac. Se desface din dealul Veli-Tepe-Bair şi se întinde spre E., avînd o direcţie generală de la N.-V. spre S.-E., brăzdînd partea sudică a plăşeĭ şi a comuneĭ. Se întinde printre pîrîul Duimgi şi apa Peletlia. Din poalele sale sudice nasc văile Ali-Culac-Dere şi Alciac-Dere, iar din cele nordice valea Cogelac-Dere. La poalele sale nordice sunt aşezate satele Cogelac şi Duimgi. Este tăiată de şoseaua naţională Tulcea-Constanţa. Vîrfurĭ maĭ înalte sunt: Buiuc-Cogelac-Tepe (194 m.), Pericli-Iol-Tepe (145 m.), Duimgi (85 m.) Este acoperită cu fineţe şi pe la poale cu semănăturĭ.

Caşcavalele, *japse,* judeţul Brăila, situată la Vest de iezerul Puzdercul, de unde chiar începe.

Caşcavalul, *cătun* (tîrlă), în pl. Ialomiţa-Balta, pe cîmpul Bărăganul, pendinte de com. Cosămbeşti, jud. Ialomiţa.

Caşcavalul, *baltă.* (Vezĭ Vetrişoaia, pl. Prutul, jud. Fălciŭ).

Caşinul, *com. rur.,* jud. Bacăŭ, pl. Trotuşul, aşezată pe valea rîuluĭ Caşinul. Este alcătuită din 2 cătune: Caşinul, reşedinţa, chiar pe rîŭ, şi Curiţa, pe pîrîul cu acelaşĭ nume, afluente după stînga al Caşinuluĭ.

In «Condica Liuzilor», găsim Caşinul aparţinînd mănăstireĭ cu acelaşĭ nume. In «Statistica» din anul 1874 se arată că comuna are un cătun maĭ mult: Pochiţul.

Teritoriul săŭ care se mărgineşte la V. cu comunele Bogdăneşti şi Mănăstirea-Caşinul, la S. cu Mănăstirea-Caşinul, la N. şi E. cu com. Oneşti, (cătunele Filipeşti şi Buciumi), este brăzdat de dealurile Cuciurul, al-Lăzeĭ, al-Buciumiĭ, al-Purcăreţiĭ şi Podul-Mare.

După spusele bătrînilor, această comună este formată din 3 coloniĭ, numite: Rucăreni, Dragosloveni şi Secăreni. Primele două coloniĭ se zice că ar fi venit din jud. Muscel, cu vitele (oĭ maĭ cu seamă), atraşĭ fiind de faptul că ocupaţiunea principală a locuitorilor Căşinenĭ era păstoria şi creşterea vitelor. Ceea ce confirmă că acele coloniĭ aŭ venit de s'aŭ stabilit aci, este faptul că se găsesc multe familiĭ cu numele de Dragu şi chiar 2 mahalale, numite a Drăguleştilor şi Rucărenilor. Locuitoriĭ comuneĭ se numese Mocani.

Are o şcoală mixtă, care funcţionează de la 1865 în satul Caşinul, întreţinută de stat, într'un local construit din bîrne şi cedat comuneĭ pe timp hotărît, cu 5 fălcĭ şi 40 prăjinĭ pămînt în ţarină. In anul 1891, şcoala a fost frecuentată de 24 copiĭ, printre care 9 fete.

Bisericĭ sunt 4: treĭ în satul Caşinul şi una în Curiţa, deservite de 3 preoţĭ şi 7 cîntăreţĭ. Sunt 455 case dese de locuit şi 7 cîrciumĭ.

Populaţiunea numără 457 capĭ de familie cu 1774 suflete: bărbaţĭ 857, femeĭ 917. După naţionalitate se împart în: 1727 Romînĭ, 9 Ungurĭ şi 38 Izraeliţĭ, toţĭ de protecţiune romînă. După felul ocupaţiuneĭ se deo-

www.dacoromanica.ro

sibesc: 985 agricultorĭ, 2 meseriașĭ, 15 comercianțĭ, 7 cu profesiunĭ libere și 7 servitorĭ. Știŭ a citi și scrie 174 (27 femeĭ); nu știŭ carte 1639 (890 femeĭ).

Contribuabilĭ, după noul recensămînt, sunt 377. După legea rurală din 1864 s'aŭ împroprietărit 405 locuitorĭ, cu 959 fălcĭ și 64 prăjinĭ pămînt. La 1879 s'aŭ dat la 7 însurățeĭ 14 fălcĭ pămînt în împroprietăririĭ.

Totalul pămînturilor de cultură este de 797.73 hect.

Intreg teritoriul comuneĭ are 1990 hect., la care se maĭ adaugă 114½ hect. fînețe, ce comuna posedă pe teritoriul comuneĭ Mănăstirea-Cașinul. Pădure se găsește numaĭ 20 hect. Proprietar mare este statul care posedă peste 938 hect., cu un venit de 7210 leĭ. Restul pămîntuluĭ îl stăpînesc foștiĭ clăcașĭ și însurățeĭ.

Viile pe o întindere de 51 hect., la 1890, aŭ dat 1183.20 hectol. vin alb.

Animale sunt: 241 caĭ, 1202 vite cornute, 381 porcĭ, 83 capre («Statistica», 1890) și 1964 oĭ, carĭ aparțin la 72 proprietarĭ și carĭ, la 1891 aŭ dat 2494 kgr. lînă țurcană, 1039 kgr. lînă amestecată și 385 kgr. lînă miță.

Budgetul comuneĭ, pe exercițiul 1891—92, are la venitur leĭ 27521, banĭ 9 și la cheltuelĭ leĭ 4979.

Comuna este străbătută de calea vecinală Onești-Mănăstirea-Cașinul.

Distanțele: la Bacăŭ, capitala districtuluĭ, 57 kil.; la Tîrgul-Ocna, reședința plășeĭ, 21 kil.; la com. Onești, 7 kil.; la com. Mănăstirea-Cașinul, 8 kil.; și la com. Bogdănești 15 kil.

Cașinul, *sat*, pl. Trotușul, jud. Bacăŭ, și reședința comuneĭ cu același nume, situat pe pîrîul Cașinul. Are o școală mixtă, la care, în anul 1891, din acest sat, aŭ urmat 15 băeț și 9 fete, din 142 copiĭ în vîrstă de școală. Are 3 bisericĭ ortodoxe, deservite de 2 preoț și 6 cîntăreț: una, cu hramul Sf. Dimitrie, de zid, începută de călugărul Isaia Țărigrădeanul, egumenul mănăstireĭ Cașinul, și care a fost terminată de obștea locuitorilor la 1842; alta, cu hramul Adormirea-Maiceĭ-Domnuluĭ, de zid, în stare bună. Asupra fundăreĭ eĭ se găsește o notiță în altar, scrisă în dosul icoanelor, care reprezintă praznicele împărătești, unde se arată numele zugravilor ce aŭ lucrat catapeteazma, purtînd data din 1794. A treia, cu hramul S-țiĭ Voevozĭ, este de lemn și în stare bună, înălțată la 1796, după cum se arată scris pe icoana S-ților Voevozĭ. Cîrciumĭ sunt 5. Capĭ de fam. sunt 336, sufl. 1299. Animale sunt: 235 caĭ, 762 vite cornute, 298 porcĭ și 62 capre. In acest sat se face mare iarmaroc de la 1—15 August, în fie-care an.

Cașinul, *fostă mănăstire*, județul Bacău, pl. Trotușul, com. Mănăstirea-Cașinul, în mijlocul satuluĭ. Manăstirea Cașinul era zidită cu piatră cioplită, și era înconjurată de păduriĭ. Această mănăstire este acum rămasă biserică de mir, întreținută de stat cu 2300 de leĭ și administrată de un preot îngrijitor. Este rezidită într'un stil modern, fără niciĭ o inscripție. E deservită de 2 preoț și 3 cîntăreț.

Mănăstirea Cașinuluĭ a fost clădită de Domnul Ștefan Gheorghiță, la 1655. Zidirea mănăstireĭ a ținut 2 anĭ: 1655 și 1656. Moșia Cașinul era proprietatea luĭ Ștefan Gheorghiță. Intr'o scrisoare, care se găsește în «Monumenta Hungariae historica» Gheorghe Ștefan Voevod scrie Domnuluĭ Transilvanieĭ Gheorghe Racoți al II, următoarele: «Noĭ vom pleca la moșia noastră despre Trotuș, din mila luĭ D-zeŭ. Voim să zidim o mănăstire spre vecinica pomenire, prin care să putem chema în ajutor numele luĭ D-zeŭ». Miron Costin în «Letop. Mold.» zice și el că «pe atuncĭ purcesese Ștefan Vodă la munte să aleagă loc de mănăstire care se chiamă Cașinul.» Gheorghe Ștefan avea aicĭ și curțĭ marĭ domnești, ale căror ruine se văd și astăzĭ în ograda mănăstireĭ de sus, iar în fața bisericeĭ, tot în cuprinsul mănăstireĭ este, în formă de beciŭ, o tainiță în care, întrînd, daĭ în dreapta și în stînga de două odăĭ marĭ, iar în față, de eșirea ce ducea afară din mănăstire, peste apa Cașinuluĭ și la deal, la pădurea apropiată, care se hotărește cu Ardealul. Tradiția ne spune, prin gura bătrînilor locuitorĭ de la Cașinul, că prin această tainiță subterană, prin acest închipuit beciu, s'a repezit călare Gheorghe Ștefan-Vodă cu cîți-va căpitanĭ și slujitorĭ, de aŭ eșit și au scăpat în șes și în pădure la deal din fața mănăstireĭ și de aceea aŭ pribegit în megieșita Transilvanie, cînd era fugărit și înpresurat de Turcĭ și de Tătarĭ. Gura acestuĭ beciu, în formă de cerc, este împodobită cu un colan saŭ cadru de marmoră albă, avînd în mijloc săpată marca Moldoveĭ.

Mănăstirea Cașinul, cu casele domnești din cuprinsul eĭ, era înconjurată de un zid de piatră înalt și tare și cu turnurĭ. Ea era cetate. Dar pentru că Nemțiĭ și Unguriĭ veneaŭ de se închideaŭ aicĭ, cînd prădaŭ Mol-

www.dacoromanica.ro

dova, Mihaiŭ Cehan-Racoviță-Voevod, după ce a bătut cătanele nemțești la 1717, a mers la Cașin și a stricat zidul mănăstireĭ. Mănăstirea Cașinul era deci cetate vestită. Poarta, zice cronicarul, «aflînd că Nemții și cătanele puneaŭ mîna și se închideaŭ în această cetate și de aicĭ ieșeaŭ și prădaŭ Moldova, trimise un ciohodar al Vizirului, cu firman din partea Sultanului, la Mihaiŭ Racoviță-Voevod, ca să meargă să risipească acea cetate. La 21 Maĭ 1717, Mihaiŭ Racoviță a plecat din Iași cu oaste, să îndeplinească firmanul. Ca sărdar, adică cap peste oaste, Mihaiŭ Racoviță rîndui pe Costandin Țărigrădeanul, postelnic mare. Mihaiŭ Vodă, după ce bătu și școase din Cașin pe cătanele nemțeștĭ, puse de dărîmă cetatea, care era atît de tare și de vestită, în cît Sultânul poruncise ca ciohodarul Vizirului să stea tot împreună cu Mihaiŭ Racoviță și să șadă să vadă cu ochiĭ cum se va strica acea cetate. Zidul mănăstireĭ Cașinul abia l'aŭ putut strica. Pe une locurĭ a pus lagum (mină) de a sfărîmat zidul, pe de altă parte cu ciocane de fier, aŭ adus Șalgăĭ de la Ocnă și l'au risipit.» De la 1717 până la 1820, mănăstirea Cașinul a stat fără zid, îngrădită numaĭ cu un gard. La 1820, Egumenul Isaia Țărigrădeanul a întreprins să facă din noŭ zid împrejurul mănăstireĭ de sub clopotniță, care are forma unuĭ turn, și pe care a fost în vechime case. Se citește pe o piatră următoarea inscripție scrisă romînește: «Această zidire s'a făcut de Isaia Țărigrădeanul și Egumenul acesteĭ Sf. Mănăstirĭ. S'aŭ început la 1820 și din întîmplarea Zavereĭ ce a fost la 1821, aŭ rămas până la 1828 și s'aŭ săvîrșit la anul 1830, care s'a făcut cu însușĭ cheltuiala sa, la Iulie 21.» In biserica mănăstireĭ, la dreapta, este tronul domnesc, cu marca țăriĭ Moldoveĭ, așezat pe doĭ leĭ și alăturĭ tronul Mitropolituluĭ. In stînga se înalță un amvon frumos, în fața tronuluĭ domnesc și a tronuluĭ mitropolitan. Biserica e frumoasă, înaltă și mare. Icoanele sunt de pictură bizantină aleasă. La 1821, cînd Turciĭ călcaseră Moldova, Ieniceriĭ aŭ pus caiĭ lor în această biserică, și pe icoanele sfinte se văd și astăzĭ urmele săbiilor și iataganelor turcești. Acele profanărĭ sălbatece se arată vizitatorilor de bătrîniĭ locuitorĭ aĭ Cașinuluĭ. Cu 14 anĭ înainte de 1820, adică la 1806, Egumenul Isaia Țărigrădeanul reparase biserica. Dar el și-a permis să șteargă inscripția cea vechie ce era pe o piatră de marmoră albă, așezată pe un perete d'asupra ușeĭ bisericeĭ. El a lăsat numaĭ marca țăreĭ, așa cum era d'asupra inscripțieĭ vechĭ, iar în locul acesteia, ștergînd-o, a scris tot romînește data și împrejurările reparațieĭ făcute de el, la 1806. Prin colțurĭ se văd însă urmele inscripțieĭ vechĭ, urmele vechilor litere, din care totuși răsare numele Voevoduluĭ Gheorghiță Ștefan. Mănăstirea Cașinuluĭ avea mulțĭ călugărĭ pe la 1840. Ea era încă populată de monahĭ, după cum se vede într'un ispisoc de la Grigore Ghica-Voevod, din 12 Iunie, 1741 (7249). Acest ispisoc se păstrează în original de generalul Pencovicĭ, după cum afirmă Al. Papadopol Calimah, în scrierea sa «Despre Gheorghe Ștefan Voevod.» Mănăstirea Cașinul, împreună cu altele, a fost închinată la 7250 (1742) de Constantin Mavrocordat, Domnul Moldoveĭ, Sfîntuluĭ Mormînt. După cum spune cronicarul Ioan Niculcea, această mănăstire maĭ fusese închinată Sf. Mormînt. Insă la vreme de nepace, ea a fost dată de bună-voie de Patriarhul de la Erusalim iarăși pe seama călugărilor moldoveni. La 1805, mănăstirea Cașinuluĭ era risipită de cutremur. O anafora a Divanuluĭ veliților boierĭ aĭ Moldoveĭ din 1805, Ianuarie 15, întărită la Februarie 1805, de Alexandru Moruzzi Voevod, hotărî ca «întru meremetisirea mănăstireĭ Cașinul, ce este risipită de cutremur, să dea ajutor și cele-l-alte mănăstirĭ ce sunt la o închinare cu dînsa.» Meremetisirea, împreună cu zidul d'împrejurul mănăstireĭ, s'a făcut precum s'a maĭ zis, de Egumenul Mănăstireĭ de pe atuncĭ, Isaia Țărigrădeanul.

Cronicarul Iaon Neculcea ne spune că «Gheorghe-Ștefan-Vodă a fi murit la Mosc și că pe urmă i-aŭ adus oasele luĭ în Moldova în mănăstirea luĭ, la Cașin, de le-aŭ îngropat.» Nu se cunosc datele precise ale acesteĭ înmormîntărĭ și însușĭ l'apadopul Calimah, în monografia sa, pare a nu fi tocmaĭ sigur, cu toate că conchide astfel: «Am cercetat la mănăstirea Cașinul și prin biserică și pe afară, dar n'am dat de nicĭ o inscripție lămuritoare, că acolo ar fi oasele luĭ Gheorghe Stefan Voevod. Dar locuitorĭĭ bătrînĭ din satul Cașinul m'aŭ încredințat că, la 1806, cînd s'a reparat biserica de Isaia Egumenul, înăuntru eĭ s'aŭ găsit sub zid, în partea stîngă, într'o criptă, un sicriŭ și că acela era sicriul Domnuluĭ Gheorghe-Ștefan. Cripta se cunoaște și astăzĭ.» In orĭ-ce caz, este bine cunoscut că Ștefan-Gheorghiță

www.dacoromanica.ro

a răposat, nu la Mosc, ci la Stettin, şi că întenţia de a aduce oasele luĭ în Moldova, unde încă trăia soţia părăsită de dînsul, Doamna Safta, e manifestată în diferite documente ale timpuluĭ. Dacă însă ea s'a şi executat şi dacă corpul Domnuluĭ a fost înmormîntat în mănăstirea sa, Caşinul, faptul pare încă a fi îndoios.

Caşinul, *luncă*, pl. Trotuşul, judeţul Bacăŭ, pe teritoriul comuneĭ Mănăstirea-Caşinul.

Caşinul, *moşie*, jud. Bacăŭ, plasa Trotuşul, comuna Caşinul, a statuluĭ, cu o întindere de 938 hect., şi arendată cu un venit de 7210 leĭ.

Caşinul, *pădure*, jud. Bacăŭ, pl. Trotuşul, com. Caşinul, foioasă şi răşinoasă, aparţinînd statuluĭ, fostă proprietate a mănăstireĭ Caşinul, cu o întindere de 17700 hect., neamenajată.

Caşinul, *pîrîŭ*, pl. Trotuşul, jud. Bacăŭ, ce-şĭ are obîrşia la hotarul spre Transilvania între munţiĭ Clăbucul şi Bucieaşul, de la locul numit Săritoarea şi se varsă d'a dreapta Trotuşuluĭ. El curge de la V. spre E. până la Oneşti, unde îşĭ are confluenţa. Străbate teritoriile comunelor Mănăstirea-Caşinul, Caşinul, Oneşti şi se încarcă cu apele pîrîiaşelor: Clăbucul, Zboina, Ghioina, Pietroasa, Negrul-Paltinul, Pîrîul-Feteĭ-Moarte şi Sărăţelul, pe stînga; iar Băracea, Cuciurul, Curiţa, Haloşul-Mare, Haloşul-Mic, Bucieaşul-Coarnelor, Călăsăul-Mare, Călăsăul-Mic, Talamba, Valea-Rea, Ciubotarul-Dulce şi Răcăuţi, d'a dreapta.

Caşinul, *vale*, pl. Trotuşul, jud. Bacăŭ, pe teritoriul comunelor Caşinul şi Mănăstirea-Caşinul, strînsă între două şiruri muntoase, care sunt foarte grele de străbătut, mai cu seamă în dreapta, spre jud. Putna.

Caşinuluĭ saŭ **Grozeştilor (Culmea-)**, *şir de munţi*, pl. Trotuşul, jud. Bacăŭ, care începe pe clina estică a vîrfuluĭ Runcul-Alb şi se îndreptează spre N.-E. între apele Oituzul şi Caşinul despărţind basinurile lor. Această culme trămite spre Oituz, dealurile Mesteacănul, Stăneica, ce-l silesc să se încovoaie spre N., şi, numaĭ după ce a înconjurat muntele Ploştina, cel din urmă deal al şireĭ, îşĭ reia direcţia primitivă de la trecătoarea sa, şi anume aceea spre E. până la Bogdăneşti.

Caşuluĭ (Piscul-), *pisc*, în com. Slănicul, pl. Nucşoara, judeţul Muscel.

Catalanu, *poiană*, com. Oteşani, plaiul Horezul, jud. Vîlcea.

Catalanuluĭ (Muchia-), *colină*, în com. Beciul, ramificaţie din movila Balaurul, jud. Buzăŭ.

Catalina saŭ **Negrileşti**, *cătun*, pendinte de com. Scurtul, pl. Glavaciocul, j ud. Vlaşca. Aci se află o biserică, deservită de un preot şi un dascăl.

Cataloi, *com. rur.*, în pl. Tulcea, jud. Tulcea, situată în partea centrală a judeţuluĭ, la 12 kil. spre S.-V. de oraşul Tulcea, capitala districtuluĭ, şi în partea vestică a plăşeĭ, la 30 kil. spre S.-V. de orăşelul Mahmudia, reşedinţa plăşeĭ.

Hotarul amănunţit al comuneĭ este următorul: Plecînd de la poalele dealuluĭ Su-Bair, se îndreaptă spre S., trece printre satele Cataloi şi Frecăţei, tăind pîrîul Cilicul, pe la locul numit Moara-luĭ-Hagi-Velicu; urcă şi scoboară dealul Cataloi şi de aci ia o direcţiune spre S.-E. până la poalele dealuluĭ Ghiulele-Tepe, urmînd puţin şi valea Izvorul, de unde se îndreaptă spre E., tăind dealul Ghiulele-Tepe, pîrîul Teliţa, printre satele Eni-Chioi şi Congaz, pe muchia dealuluĭ Ceatal-Bair, oprindu-se în vîrful dealuluĭ Orta-Bair; de aci o ia spre N. până într'un vîrf al dealuluĭ Deşli-Caira, de unde o ia puţin spre V., pentru a se îndrepta iar spre N. printre dealurile Rediĭ şi Dealul-Mare; de aci apucă spre N.-V., taie Valea-Cardonuluĭ şi şoseaua naţională Tulcea-Babadag, şi, după cîte-va cotiturĭ, ajunge la poalele dealuluĭ Su-Bair, de unde am plecat. Forma sa se aseamănă cu aceea a unuĭ patrulater neregulat. Lungimea sa este de 54 kil., iar întinderea totală este de 3382 hect.

Comuna se învecineşte la N. cu com. Cîşla; la N.-E. cu oraşul Tulcea, de care se desparte prin Dealul-Mare; la E. cu com. Agi-Ghiol, la S. cu com. Congaz, de care se desparte prin dealul Ceatal-Bair; la V. cu com. Frecăţei şi cătunul Hagilar (al com. Congaz), de care se desparte prin dealul Ghiulele-Tepe şi Valea-Izvoruluĭ.

Dealurile, carĭ brăzdează comuna, sunt numeroase: Dealul Curt-Bair (Dealul-Lupuluĭ, 97 m.), dealul Uzum-Bair (Dealul-Lung, 83 m.); dealul Deşli-Caira (174 m.) la E.; Dealul-Rediĭ (200 m.); dealul Tăuşan-Tepe (Dealul-Epurilor), la N.; dealul Cataloi (89 m.) la V.; dealul Ghiulele-Tepe (33 m.) la S.-V.; dealul Ceatal-Bair (156 m.) la S.; dealul Orta-Bair (179 m.) la S.-V.; dealul Tăuşan-Tepe

www.dacoromanica.ro

(116 m.) şi dealul Cazalgic-Bair (55 m.) prin interiorul comunei, în partea despre E.; multe sunt acoperite cu păşuni, o parte din ele şi cu arături şi semănături.

Pîrîul Teliţa udă com. prin mijloc, trece prin satul Cataloi şi pe lîngă cătunul Eni-Chioi, avînd 2 poduri peste el şi 2 mori; acesta are ca afluenţi Valea-Cardonului unită cu Valea-Puturosului cari trec prin com. la E.; la S.-E. com. Cataloi este udată de Valea-Izvorului. Este o singură mică baltă: Iazul-Anabaptiştilor, la V. Aparţine statului, care îl închiriază locuitorilor, pentru arat saŭ păşunat, cînd seacă, pe preţ de 380 lei.

Cătunele, din care este formată com., sunt două: Cataloi, cătunul de reşedinţă, aşezat la V., pe ambele maluri ale pîrîului Teliţa, la poalele dealurilor Cataloi şi Tăuşan-Tepe; Eni-Chioi, la S., pe malul drept al pîrîului Teliţa, la 4 kil. spre S.-E. de cătunul de reşedinţă, lîngă poalele dealurilor Ghiulele-Tepe şi Ceatal-Bair.

Intinderea comunei este de 3382 hect., din care 140 hect. arabile sunt ocupate de vetrele celor două sate; 1552 hect. arabile aparţin locuitorilor şi 1690 hect. sunt ale statului.

Populaţiunea este amestecată şi formată din patru elemente şi anume: Romîni, Bulgari, Germani-Austriaci, Italieni. Sunt peste tot 311 familii, cu 1712 suflete: 388 bărbaţi, 309 femei, 589 copii în vîrstă de şcoală; 50 însuraţi, 64 neînsuraţi, 28 văduvi şi văduve. Bulgari sunt 144 familii, cu 561 suflete, ceî mai mulţi în cătunul Eni-Chioi; Romîni, 64 familii, cu 351 suflete, mai mulţi în cătunul Cataloi; Germani-Austriaci, 58 familii, cu 299 suflete, în Cataloi; Italieni, 64 familii, cu 332 suflete, în Cataloi.

Cultul religios se exercită în două biserici: una în cât. Cataloi, cu hramul Adormirea-Maicei-Domnului, fondată de locuitori în 1874; are 10 hect. arabile, pămînt date de stat, venitul de la disc; un preot şi un cîntăreţ; cea din cătunul Eni-Chioi, cu hramul Sf. Treime, zidită de locuitori în 1869, fără pămînt, cu un preot şi un cîntăreţ.

Calitatea pămîntului este mediocră. Se cultivă însă orz, grîu, porumb şi dughie. Sunt 1239 hect. loc arabil, 195 hect. izlaz, 51 hect. neproductive, ale statului.

In com. sunt 306 agricultori, posedînd 185 pluguri, 3245 capete de vite, din cari 310 boi, 700 vaci, 300 cai şi epe, 1935 oi. Sunt 2 mori pe apă şi vre-o 6 mori de vînt.

Budgetul comunei este la venituri de 6000 lei şi la cheltueli de 5000 lei. Sunt 311 contribuabili.

Căi de comunicaţie sunt: şoseaua naţională Tulcea-Babadag-Constanţa, care trece nu departe de satul Cataloi şi pe lîngă cătunul Eni-Chioi; drumuri comunale spre Cişla, Tulcea, Somova, Frecăţei-Teliţa-Isaccea, Hagilar, Congaz şi Agi-Ghiol.

Cataloi, *sat*, în jud. Tulcea, pl. Tulcea, cătunul de reşedinţă al comunei Cataloi, aşezat în partea vestică a plăşei şi nord-vestică a comunei, pe ambele maluri ale pîrîului Teliţa, la poalele nordice ale dealului Cataloi. Se mărgineşte la Nord cu com. Frecăţei; la Sud. cu cât. Hagilar; la Est cu cât. Eni-Chioi. Intinderea lui este de 2410 hect., din care 33 hect. ocupate de vatra satului, 1137 hect. ale locuitorilor, 1240 hect. ale statului. Populaţiunea este amestecată; sunt 195 familii, cu 1141 suflete: Romîni, 64 familii, cu 351 suflete, Germani, 38 familii, cu 299 suflete, Bulgari, 28 familii, cu 153 suflete, Italieni, 64 familii, cu 332 suflete. Are o şcoală cu 2 învăţători şi o biserică vechie, deservită de un preot şi un cântăreţ.

In acest sat se află un biroŭ telegrafo-telefonic-poştal sucursal, care aduce un venit anual de 552 lei (1896).

Cataloi, *deal* însemnat, în jud. Tulcea, pl. Tulcea, pe teritoriul comunelor rurale Cataloi, şi Frecăţei. Este una din prelungirile cele mai de răsărit ale dealului Diliculuî. Se întinde spre E., avînd o direcţiune generală de la N.-V. spre S.-E., brăzdînd partea vestică a plăşei, pe cea sud-vestică a com. Cataloi şi pe cea sud-estică a com. Frecăţei. Ambele sate sunt aşezate pe valea Teliţei, la poalele sale nordice. Este întretăiat de o mulţime de drumuri comunale cari unesc între ele satele Frecăţei-Trestenic, Cataloi-Nalbant-Hagilar. Este presărat cu o mulţime de movile naturale (între 55—112 m.), dintre cari cea mai înaltă este Movila-lui-Dobre (116 m.), dominînd asupra satului Frecăţei. Natura lui este pămîntoasă şi humoasă, bună pentru semănăturile cari se întind pe mari suprafeţe la poalele lui. Muchiile sale sunt acoperite cu păşuni şi puţine tufărişuri.

Cataloi, jud. Tulcea, un alt nume al *văei* Teliţa, numire care o are de la satul Cataloi pînă la unirea lui cu pîrîul Taiţa. Cu toate acestea, locuitorii din satele Eni-chioi, Hagilar, o numesc şi

www.dacoromanica.ro

eĭ de pe numele satuluĭ prin care pîrîul trece.

Catana, *pădure* mică, în județul Constanța pl. Silistra-Nouă, pe teritoriul comuneĭ rurale Segep-Cuius, situată pe coasta de V. a dealuluĭ Giur-Iol-Bair. Are 120 hect. întindere, aparținînd în totalitate statuluĭ. Esențele principale sunt: fagul, jugastrul și carpenul.

Catana, *vălcea*, izvorește de la Nordul com. Mereni, pl. Vedea-d.-s., jud. Olt și se varsă în gîrla Eiușorul, pe țărmul drept, tot în raionul com. Mereni.

Cataneĭ (Valea-), *izvor*, în com. Pănătăul, jud. Buzău. Incepe din com. Pănătăul și se scurge în valea Pănătăul.

Cataneĭ (Valea-), *vale*, în jud. Buzău, com. Nișcovul, cătr. Săseni-Vechĭ.

Catanele, *com. rur.*, pl. Băilești, jud. Dolj, la 10 kil. N.-V. de reședința plășeĭ Băilești și la 63 kil. la Sud departe de Craiova.

Este situată lîngă Dunăre, la 59 m. deasupra niveluluĭ fluviuluĭ. Șesul, pe care este situată com., se lasă în jos spre E.

Se învecinește la E. cu com. Bîrca, ce se află la 18 kil. depărtare, și cu com. Bistrețul, care este la 10 kil. departe de comună.

La V. se învecinește cu com. Negoiul, de care se desparte prin movile de hotar, la N. cu com. Coveiul, ce este la 5 kil. departe de ea; la S. cu Dunărea. Limita linieĭ de N. începe din com. Coveiul, merge spre Est până la Movila-Cărbuneluĭ. Limita linieĭ de S., formată de Dunăre, începe de la gîrla Cîrjanul, merge spre E. până la Gîrla-Sîrbuluĭ.

Limita linieĭ de Vest începe de la movila Coteiul drept spre Sud până la gîrla Cîrjan. Limita linieĭ de Est începe din Movila-Cărbuneluĭ și merge spre S. până în Gîrla-Sîrbuluĭ.

Terenul comuneĭ este șes. Se găsesc două movile: Movila-Cărbuneluĭ și Coteiul.

Comuna este udată la S. de Dunăre, care primește Gîrla-Sîrbuluĭ și gîrla Cîrjan. Lacurĭ sunt următoarele: Strîmba, Senicele și Ciolanul, carĭ vara, seacă cu desăvîrșire.

Numele comuneĭ vine de la cătane (soldațiĭ). Inainte se compunea din cât. Negoiul și Coveiul, azĭ comune deosebite. Această comună se numea înnainte Strîmba. Este așezată lîngă apa Strîmba, la 2 kil. departe de locul actual al comuneĭ.

In comună, lîngă apa Strîmba se află o groapă, în care eraŭ în vechime bordeele locuitorilor. Tot acolo se găsesc ruine de ziduri vechĭ, a căror cărămidă are o dimensiune îndoită a celor obicĭnuite. In sfîrșit se găsește locul vechiŭ al bis. din comună.

In pămînt, locuitoriĭ găsesc diferite unelte agricole. La 1880 aŭ găsit o sapă, a căreĭ formă și greutate nu se potrivesc cu a celor obicĭnuite. Ea se găsește în Muzeul din București.

Se spune că locuitoriĭ s'aŭ mutat din Strîmba, pentru că în apropiere trecea un drum mare, pe care defilaŭ armatele în timp de războiŭ, așa că locuitoriĭ erau necontenit hărțuițĭ. Din această cauză s'au hotărît a se strămuta lîngă apa Săraceanu, ceva mai spre N. de Strîmba. Dar după cît-va timp deschizîndu-se drumul pe lîngă acest noŭ loc al comuneĭ, s'aŭ mutat spre Sud pe locul unde se află azĭ com.

Se găsește în comună o biserică fondată la anul 1842, terminată la anul 1843 de către Nicolae Iota Biv-vel Sărdar, Sărdăreasa Casandra N. Iota și Evghenița, fiica d-lor. In tinda bisericeĭ se găsește inscripția:

In numele tatăluĭ și al fiuluĭ și al sf. duh amin. Ziditu-s'aŭ această sfîntă și Dumnezeiască biserică unde să prăznuește hramul Sf. Ierarh Nicolae, din temelie, cu toată osîrdirea și cheltuiala d. Bivel Sărdar Nicolae Iota, începîndu-se lucrarea la leatul 1842, în zilele prea înălțatuluĭ Domn Alexandru Dimitrie Ghica Voevod, și s'a săvîrșit în anul 1843, în zilele prea înălțatuluĭ nostru Domn Gheorghe Dimitrie Bibescu Voevod, înfrumusețîndu-se și cu zugrăveala, precum și cu toate podoabele eĭ și trebuincioasele odoare din început și până în sfîrșit dupa cum se vede cu blagoslovenia prea Sfințieĭ sale Domnul Domn cavaler al maĭ multor ordine Impărătești Neofit Episcop al Rîmniculuĭ și Mitropolit a toată țara Romînească. 1843».

Biserica este de zid si serbează hramul la Sf. Niculae. Are un preot și un cîntăreț.

Se află în comună o școală mixtă, care funcționează din 1859; este întreținută de stat. Localul făcut din zid este în bună stare. Școala are o propietate de 8½ hect. Localul are o clasă cu o suprafață de 35 m. p.; o cancelarie și 2 camere ale învățătoruluĭ. In anul școlar 1892—93 a fost frecuentată de 57 băeți. In vîrstă de școală sunt 214 copiĭ. Știŭ carte 83 locuitorĭ, din carĭ 68 bărbați și 15 femeĭ.

Populația comuneĭ este de 1172 suflete, din carĭ 15 femeĭ. Populația crește aci în medie de 26 pe an. După legea din 1864 sunt 144 împămînteniți, după cea din 1879 sunt 40 însurățeĭ. Case sunt 156, bordee 67. Casele sunt construite din pămînt bătut; prea puține sunt de zid.

Suprafața teritoriuluĭ comunal este de 1480 hect., din care

www.dacoromanica.ro

1425 hect. arabile, 55* lac şi teren sterp, 11 hect. pădure şi 200 hect. fîneaţă.

Proprietatea comunei se numeşte Strîmba saŭ Catanele; are 1620 hect. întindere, cu un venit anual de 64800 leĭ. Aparţine locuitorilor, iar înainte aparţinea statuluĭ. Suprafaţa rămasă este de 504 hect. (3652 m. p.). A fost arendată dela 1893—98 cu 36100 leĭ. Se seamănă grîŭ, porumb, orz, meiŭ şi ovăz.

Pe marginea Dunăreĭ se întinde o pădure de 11 1/2 hect., pe moşia statuluĭ, căruia îĭ aparţine; până la secularizare aparţinea mănăstireĭ Govora.

Pe moşia Strîmba sunt stîne, unde se fabrică brînză de putină. In comună sunt 5 cîrciumĭ. Comercianţĭ sunt 11.

Căile de comunicaţie ce străbat comuna sunt: calea vecinală comunală ce duce la Negoiul, calea comunală ce duce la Bistreţul, precum şi o potecă ce duce la Dunăre.

Contribuabilĭ sunt 200.

Venitурĭ: 2526,15; cheltuelĭ: 2120,95.

Vite cornute sunt 210, oĭ 79, caĭ 12.

Catanele, *sat*, jud. Argeş, plasa Gălăşeşti; face parte din com. rur. Stănislăveşti.

Catanele, *sat*, avînd 50 familiĭ cu 376 locuitorĭ, jud. Argeş, pl. Cotmeana; face parte din com. rur. Pădureţul-Cieşti. In sat este o biserică, cu hramul Sf. Nicolae, avînd 1 preot şi 1 cîntăreţ.

Catanele, *sat*, pl. Băileşti, com. Catanele, judeţul Dolj, grămadă, cu reşedinţa primărieĭ. (Vezĭ com. Catanele).

Catanele, *sat*, face parte din com. rur. Roşul, pl. Znagovul, jud. Ilfov. Cade la N.-V. de Roşul, pe malul drept al rîuluĭ Dîmboviţa, în niştе locurĭ mult smîrcoase. Moşia, în întindere de 95 hect. s'a cumpărat în loturĭ de maĭ mulţĭ locuitorĭ.

Populaţia luĭ e de 108 suflete. Comerciul se face de 1 cîrciumar.

Numărul vitelor marĭ e de 34.

Catanele, *sat*, face parte din com. rur. Mierleşti, plasa Siul-d.-s., jud. Olt. E reşedinţa comuneĭ, situat în centru, între cătunele Măgura şi Moşteni, pe valea şi amîndouă malurile Iminoguluĭ. Are o populaţiune de 452 locuitorĭ, din carĭ 40 împroprietăriţĭ după legea rurală. Posedă o şcoală şi o moară cu aburĭ. Locuitoriĭ aŭ 170 boĭ, 87 vacĭ, 95 caĭ şi epe, 15 capre, 300 oĭ şi 72 porcĭ.

Catanele saŭ Strîmba, *moşia* statuluĭ, pl. Băileşti, com. Catanele, jud. Dolj, arendată, de la 1893—98, cu 36100 leĭ. Suprafaţa moşieĭ este de 504 hect. Din această moşie 3/4 sunt date în loturĭ.

Catanele saŭ Strîmba, *moşie* particulară, plasa Băileşti, com. Catanele, jud. Dolj, în întindere de 1620 pog., cu venit anual de 64800 leĭ. Aparţine locuitorilor; înainte aparţinea statuluĭ, care azĭ are numaĭ 504 hect. Pe această moşie se găsesc stîne de oĭ, din al căror lapte se fabrică brînză de putină.

Catanele, *picket*, plasa Băileşti, com. Negoiul, jud. Dolj, servind ca hotar, spre E., către com. Bistreţul.

Catargiaua, *iezer*, jud. Brăila, care comunică spre S. cu iezerul Orzea, în care se varsă.

Catargiaua, *prival*, jud. Brăila, ce începe din Dunărea-Vechie, faţă de chiciul Lopatna şi dă în Gemenile, la N.-V.

Catargiŭ (Puţurile-luĭ-), *locuinţă izolată*, în jud. R.-Sărat, plasa Marginea-d.-j., com. Gulianca, numită ast-fel de la un vechiŭ proprietar, Catargiul, ce ţinea moşia Gulianca. Azĭ e han pe drumul spre jud. Brăila.

Catargiul, *deal*, pe teritoriul satuluĭ Fîntînele, com. Şipotele, pl. Bahluiul, jud. Iaşi.

Catargiul, *iaz*, format din pîrîul Jijioara, pe hotarul dintre com. Belceşti şi satul Cioara (Fîntînele, com. Şipotele), pl. Bahluiul, jud. Iaşi.

Catargiul, *pădure*, între Nicoreşti şi Ionăşeşti, com. Ionăşeşti, jud. Tecuciŭ.

Catargiul, *podiş*, în dreapta pîrîuluĭ Sîrca, com. Sîrca, plasa Cîrligătura, jud. Iaşi. Face parte din podişul aşezat între pîrîul Bahlueţ şi Sîrca. Este ridicat în partea despre N., avînd coasta drept în jos, în formă de zid.

Catargiuluĭ (Dealul-), *deal*, situat în raionul com. Corbiţa, pl. Zeletinul, jud. Tecuciŭ.

Catargul. Vezĭ Gheocul, deal, jud. Suceava.

Catargul, *pîrîiaş* mic, ce ese din ramurile despre Sud ale munteluĭ Doşelul şi se varsă pe partea stîngă a pîrîuluĭ Iapa, puţin maĭ în josul afluentuluĭ acestuia de pe dreapta, numit Mînza. Este situat cu curgerea sa pe teritoriul comuneĭ Calul-Iapa, plasa Piatra-Muntele, jud. Neamţu.

www.dacoromanica.ro

Catargului (Dealul-), *deal*, în com. Dolhești, jud. Suceava, parte cultivabil, parte acoperit de pădure.

Cată-Cal, *moșie*, în com. Smeeni, jud. Buzău. Are 420 hect., mai toate arabile. Locuitorii îi zic și Sălcianca, după numele proprietarului actual.

Cată-Cal, *movilă* însemnată, în com. Smeeni, pe moșia cu același nume, jud. Buzău.

Catea, *movilă*, în pl. Ialomița-Balta, com. Hagieni, jud. Ialomița. Are înălțimea de 15 m.

Catelina, *deal*, în centrul comunei Cotnarul, pl. Bahluiul, jud. Iași. Este cel mai înalt din comună și chiar din plasă; de pe vîrful lui se vede la o mare depărtare până peste Prut și spre Carpați. Legenda spune că și-a luat numirea de la o Doamnă a lui Ștefan-cel-Mare, numită Catelina, care era de religie catolică. Istoria însă nu arată să fi fost vre-o Doamnă de a lui Ștefan-cel-Mare cu numele de Catelina, căci cea d'întîiu soție a lui s'a numit Evdochia de la Chiev, sora Impăratului Simeon (la 6971); a doua Maria de Magop (la 6980); a treia Voichița, fiica lui Radu, Domnul Munteniei (la 6983) și a patra Cneaja, (care a murit la 6986).

Acest deal este tăiat d'acurmezișul, în partea despre S., de un șanț în adîncime cam de 14 metri, și care se prelungește spre S.-V., trecînd prin satul Horodiștea, până în satul Cîrjoaia, com. Băiceni, unde se sfîrșește la o fîntînă, numită de popor Fîntîna-Doamnei. Legenda atribue acest șanț Domnului Ștefan-cel-Mare, iar fîntîna unei Doamne a sale.

Din dealul Catelina se formează și se întind următoarele culmi: Piciorul-Catelinei, numit și Dealul-Hulubașului, ale căruia poale se lasă spre E. până în satul Zlodica, iar spre N. până în pîrîul Buhalnița; Paraclisul, numit ast-fel de la paraclisul ce este clădit pe podișul său. Acest din urmă deal din vechime se numea Dealul-Porcului; în prelungirea sa formează două ramuri: cea întîiu se coboară în direcția nord-vestică spre Hulubașul și este cunoscută sub numele de Dealul-Zlodicei, care, prin o culme, se leagă cu Dealul-Chiscovului, ce vine în partea despre E. a dealului Catelina și apoi se întinde spre S. până în gura satului Cotnarul, unde se și termină, lăsîndu-și poalele sale, una spre V. în satul Cotnarul și alta spre E. în șes. Pe Dealul-Chiscovului, aproape de legătura ce o face cu dealul Zlodica, se înalță trei movile, numite de popor Țihlele-lui-Baltă. A doua ramură a dealului Paraclisul, pornește spre S.-E. și formează dealul numit Ineamănul, ale căruia coaste se prelungesc, una spre N., până în Gura-Cotnarului, iar alta până în valea numită Rîșcana.

Locuitorii cred că mari comori se află ascunse în Catelina. Mai multe legende circulă în populațiune cu privire la acest munte.

Catesa, *movilă*, jud. Brăila, situată la S.-V. com. Lacul-Reziî, în apropiere, la 2—3 kil., de pădurea Viișoara.

Catii (Gîrla-), *gîrlă*, izvorește din dealurile com. Dîrmonești, pl. Rîul-Domnei, jud. Muscel, merge către S., trece prin mijlocul comunei și se varsă în rîul Doamna, mai la N. de podul numit al Beluluî. Valea-Catii împarte comuna în două părți, adică Negreni spre N. și Piscani spre S. Despre această gîrlă se spune următoarea legendă:

«O doamnă Baloteasa Cati veni id prin această comună și voind a trece gîrla, care era foarte mare, a dat ordin vizitiului care mîna boii — căruța era trasă de boi — să intre în apă că nu se vor îneca. Intîmplarea făcu că tocmai pe cînd se găseaû în mijlocul gîrlei, să vie un talaz repede, care răsturnă carul și înecă pe doamna Cati, al cărui trup n'a fost găsit de cît tocmai după 3 zile. Spre aducere aminte s'a numit gîrla Valea-Catii.»

Catii (Valea-), *vale*, c. Racoviță, pl. Rîul-Doamnei, jud. Muscel.

Catinca, *numire* ce se mai dă *cătunului* Comănacul, din com. Mănești, pl. Tîrgușorul, județul Prahova.

Catinca, *insulă* în brațul Chilia, aparținînd districtului Ismail din Basarabia rusească. Este situată în partea nordică a județului, în fața ostrovului Tătarul. Are forma lunguiață, cu o întindere de 115 hect. E neproductivă, căci pămîntul este mlăștinos, și, cînd vin apele mari, este des inundată.

Catincăi (Dealul-), *deal*, județul Bacău, pl. Siretul-d.-j., pe teritoriul com. Răcătăul.

Catinei (Dealul-), *deal*, comuna Golești, pl. Rîurile, jud. Muscel. De aci izvorește gîrla Făgeanca.

Catița, *deal*, în jud. Constanța, pl. Silistra-Nouă, comuna Aliman; se desface din dealul Corcuius; se întinde spre N. într'o

www.dacoromanica.ro

direcție generală de la S.-V. spre N.-E., brăzdînd partea nordică a plășeĭ și cea vestică a com. La poalele sale S.-E. e așezat satul Aliman, iar pe la cele N.-E. se află valea Catița. Are 94 m. înălțime, dominînd satul Aliman, bălțile: Vederoasa și Limpezișul și un drum comunal Mîrleanul-Aliman. Este acoperit cu semănăturĭ și fînețe.

Catița, *vale* mică, în jud. Constanța, pl. Silistra-Nouă, com. Aliman. Se desface din poalele N.-V. ale dealuluĭ Catița, de la care și-a luat numele; se îndreaptă spre Est în o direcție generală de la S.-V. spre N.-E., brăzdînd partea nordică a plășeĭ și a comuneĭ. Are malurile joase, acoperite cu iarbă. După ce tae drumul comunal Mîrleanul-Aliman, se deschide în partea vestică a bălțiĭ Vederoasa, cu stuful eĭ înconjurător, după un drum de 4 kil. E drumată de dealurile Zbreia și Catița, printre care se află.

Catîra, *deal*, în jud. Buzăŭ, comuna Robești, între cătunele Runcul și Stănilești; e format din pămînturĭ albe. Este acoperit cu vie și izlaze.

Catîra, *pîrîŭ*, în județul Buzăŭ, comuna Robești, cât. Stănilești; începe la Pîclele-Robeștilor și se varsă în Buzău.

Catîrilor (Braniștea-), *pădure* mică, spre S. de com. Amărești-d.-j., pl. Balta, jud. Romanați, lîngă moșia și pădurea Poporul. Se învecinește la V. cu moșia domenială Sadova.

Catîrilor (Valea-), *șes*, în com. și cât. Meteleul-Lipănesculuĭ, jud. Buzăŭ, cunoscut prin fertilitatea sa.

Catîrul, *muchie de deal*, județul Brăila, în partea de N. a com. Suțești, pe lunca stîngă a rîuluĭ Buzăŭ; începe de la movilele Suliganuluĭ, spre S.-V. de cîrciuma de la Cotul-luĭ-Pungă.

Catranul, *baltă*, pl. Cîmpul, în S. comuneĭ Tunari, jud. Dolj, și prin care trece limita de V. către com. Poiana.

Catrina, *pădure* de salcie, județul Brăila, com. Vădeni, pe malul drept al rîuluĭ Siret.

Catrina, *vălcea*, izvorește din dealul Cîrcinovuluĭ, comuna Bîrzești, pl. Argeșelul, jud. Muscel, și străbate partea de S.-E. a comuneĭ, vărsîndu-se în pîr. Lentea.

Catrinari, *parte* din *satul* Șarul-Dorneĭ, jud. Suceava.

Catrinari, *munte*, peste care e hotarul moșiilor Șarul-Dorneĭ și Broșteni, jud. Suceava.

Catrinari, *mic afluent* al pîrîuluĭ Negrișoara, jud. Suceava.

Catrineĭ (Movila-), *movilă*, în jud. Buzăŭ, com. Luciul, pe moșia Luciul.

Catrineĭ (Muchia-), *colină*, în jud. Buzăŭ, com. Pîclele, cât. Berca.

Catrineĭ (Piscul-), *deal* înalt, în județul Tutova, comuna Lălești.

Catrineĭ (Vadul-), *vad*, pe rîul Siretul, în jud. Brăila, com. Vădeni, între podul c. f. și gura Siretuluĭ.

Catrinești, *numire*, ce se da din vechime *cătunuluĭ* Palanga, din com. Popești-Palanga, pl. Teleormanuluĭ, jud. Teleorman.

Catrinița. Vezĭ Cotreanța, județul Bacăŭ.

Catrinoiul, *punct de hotar*, comuna Gura-Dimieniĭ, jud. Buzăŭ, pe malul rîuluĭ Slănic și al izvoruluĭ Valea-Mare.

Cațaonul, *vălcea*, izvorește după teritoriul com. Cornățelul, pl. Oltul-d.-s., jud. Olt, și se varsă în Valea-Guguluĭ, pe țărmul drept, tot în raionul com. Cornățelul.

Cațetul, *moșie* a statuluĭ, județul Vîlcea, foastă a luĭ Vasile Giulescu, pendinte de mănăstirea Horezul; s'a arendat pe periodul 1888—1893, cu 700 leĭ anual.

Cațichea, *sat*, face parte din comuna rurală Ciorogîrla-Dîrvari, pl. Sabarul, jud. Ilfov, situat pe malul stîng al rîuluĭ Răstoaca.

Se întinde pe o suprafață de 470 hect., cu o populație de 191 locuitorĭ.

D-l I. Niculescu-Dorobanțu are 330 hect. și loc. 140 hect.

Proprietarul cultivă 250 hect., 80 pădure și locuitoriĭ cultivă 132 hect.; 6 sunt sterpe și restul vie. Are o biserică, cu hramul Adormirea, deservită de 1 preot și 1 cîntăreț.

Numărul vitelor marĭ e de 112 și al celor micĭ de 92.

Comerciul se face de 2 cîrciumarĭ.

Cațînul, *ramură de dealurĭ*, în com. Rădiul, pl. Bistrița, jud. Neamțu. Se detașează din ramura numită a Scaunelor, prelungirea Măgureĭ - Stridinelor, perpendiculară pe șira Tarcăuluĭ, și întruchipează un nod cu ra-

www.dacoromanica.ro

murile Iurcani și Dragva. Coastele sale despre N. sunt udate de Pîrîul-Poduluĭ și de al-Podeţuluĭ, com. Borlești. Acele despre S.-E. sunt udate de Pîrîul-Rădiuluĭ.

Caţînul, *loc izolat*, în com. Borlești, pl. Bistrița, jud. Neamțu, situat în drumul ce unește satul Bețești cu satul Ruseni.

Caţînul, *pădure*, pusă în exploatare, jud. Neamțu, în pl. Bistrița, com. Borlești; are o întindere de vre-o 270 hect.

Caţînul-cu-Secera, *lac*, în plasa Ialomița-Balta, în însula Balta, com. Dudești, jud. Ialomița.

Caţînul-cu-Stîrci, *lac*, în plasa Ialomița-Balta, în însula Balta, com. Dudești, jud. Ialomița.

Caugagi, *sat*, jud. Constanța, în pl. Medjidia, cătunul Carabacî, situat în partea meridională a plășeĭ și a comuneĭ, la 1 kil. spre E. de cătunul de reședință Carabacî. Este așezat pe valea Alceac-Alcea, tocmaĭ în locul unde se deschide valea Cultimes-Ceair și este închis la N. de dealul Gurse, la N.-V. de dealul Cultimes-Bair și la S.-E. de dealul Sartî-Caia-Bair. Populațiunea este formată de către Turcĭ, ocupîndu-se în general cu agricultura. Pămîntul produce în abondență tot felul de cereale; însă grîul și ovăzul reușesc maĭ bine. Drumurĭ comunale pleacă în spre Carabacî, Cazil-Murad, Beșoul și Copadin.

Caugagi, *sat*, în jud. Tulcea, pl. Babadag, căt. comuneĭ Ciamurli-d.-j., situat în partea sudică a plășeĭ și în cea nord-vestică a comuneĭ, pe malul stîng al pîrîuluĭ Slava-Rusă, la 5 kil. spre N.-V. de reședința, Ciamurli. Intinderea satuluĭ este de 44 hect., iar populația bulgărească, maĭ mult este de 32 fam. cu 121 suflete. Pămîntul este în general bun pentru agricultură și pășunat. Ocupațiunile principale ale locuitorilor sunt plugăria și creșterea vitelor. Prin Caugagi trece drumul comunal Ciamurli-Slava-Rusească.

Caugagi, *vale*, în jud. Tulcea, pl. Babadag, pe teritoriul comuneĭ rurale Ciamurli-d.-j., și anume pe acel al cătunuluĭ săŭ Caugagi, de la care și-a luat și numele. Se desface din ramurile estice ale dealuluĭ Pahotin; se îndreaptă spre S., într'o direcție de la N.-S., pe lîngă drumul comunal Babadag-Caugagi, și, după un curs de 4 kil., se deschide în valea Slava, pe stînga, chiar în satul Caugagi.

Caugagi-Est, *movilă*, fost punct trigonometric de observațiune de rangul al II-lea, jud. Constanța, situată la hotarul plășilor Mangalia și Medjidia, pe culmea dealuluĭ Uzun-Bair, fiind vîrful săŭ cel maĭ înalt; are o înălțime de 130 metri.

Caugagi-Vest, *vîrf de deal*, jud. Constanța, în pl. Medjidia, pe teritoriul comuneĭ rurale Chioseler. Este așezat pe culmea dealuluĭ Chezleŭ-Sîrtî; are o înălțime de 130 metri; a fost punct trigonometric de observațiune de rangul al II-lea. Este acoperit cu verdeață.

Caula-Ceair, *vale*, jud. Constanța, pl. Mangalia, pe teritoriul comuneĭ rurale Cavaclar. Nu este alt ceva de cît partea de la început a văeĭ Merdevenli-Punar, adiacenta văeĭ Borungea. Acest nume îl poartă de la capătul văeĭ și pănă la locul unde tae drumul județean Cuzgun-Mangalia. Este situată în partea vestică a plășeĭ și cea sud-vestică a comuneĭ, între dealurile Cazîl-Murad la V. și Cavaclar la E. Printr'însa merge și drumul comunal Mangaci-Calfa-Chioi.

Caulea, *pod*, peste pîrîul Stavnicul, în valea de lîngă satul Hadîmbul, din com. Mironeasa, pl. Stavnicul, jud. Iași.

Cavac-Culac-Ceair, *vale*, județul Constanța, în plasa Silistra-Nouă, pe teritoriul bulgăresc și romînesc al comuneĭ Gărvanul, servindu-i de hotar spre com. Gîrlița. Se desface din poalele sud-estice ale dealuluĭ Bei-Orman-Bair; se îndreaptă spre N., avînd o direcțiune generală de la S.-V. spre N.-E., brăzdînd ast-fel partea de S. a plășeĭ și cea sud-vestică a comuneĭ. Merge printre dealurile Bei-Orman-Bair și Versat-Sîrtî la V. și Ciatal-Iol-Bair și Regene-Bair la E. Are o lungime de 8 kil. Se deschide în valea Nursus-Ceair pe stînga eĭ. Pe această vale merge drumul comunal Gîrlița-Cuciuc-Cainargi.

Cavaclac-Cairac, *vale*, în județul Tulcea, pl. Babadag, com. Ciamurli-d.-s., căt. Testemel. Se deschide din dealul Surtlŭc-Bair; se îndreaptă spre S., cu o direcție de la N. spre S., brăzdînd partea vestică a plășeĭ și a comuneĭ; după 3 kil. de drum se deschide în valea pîrîuluĭ Beidant, ceva maĭ jos de satul Testemel, pe partea dreaptă a luĭ.

Cavaclar, *com. rur.*, în județul Constanța, pl. Mangalia, situată în partea meridională a jude-

www.dacoromanica.ro

ţuluĭ, la 53 kil. spre S.-V. de oraşul Constanţa, capitala districtuluĭ, şi în ceа nord-vestică a plăşeĭ, la 35 kil. spre N.-V. de oraşelul Mangalia, reşedinţa eĭ, pe valea Mangaci-Ceair.

Se mărgineşte la N. şi V. cu com. Cazîl-Murad, la E. cu com. Enghez, iar la S. cu însemnata comună Cara-Omer.

Solul e puţin accidentat, de următoarele principale dealurĭ: Cavaclar, cu vîrful Merdivenli-Punar (141 metri) la Nord; Cazîl-Murad, cu vîrful Cazîl-Murad (144 m.), la V.; Culac-Bair (128 m.) la N.-E.; Carasuluc-Bair, cu vîrful Cital-Iuc (134 m.) la E. şi S.-E.; Ghiuvenli, cu vîrful Ghiuvenli (141 m.) la S. Toate aceste dealurĭ sunt acoperite cu fineţe şi semănăturĭ. Movilele sunt numeroase (15), importante şi aŭ servit odinioară ca puncte de orientare saŭ apărare. Principalele sunt: Cavaclar-Iuc (136 m.), la $1^1/_2$ kil. spre S.-E. de satul Cavaclar şi Mangaci-Iuc (115 m.) la S. de satul cu acelaşĭ nume. Ele sunt acoperite cu verdeaţă.

Principalele văĭ sunt: Cavaclar, ce trece prin mijlocul comuneĭ şi prin satele Mangaci şi Cavaclar, cu adiacentele sale: Mangaci-Ceair, pe dreapta, spre Est şi Tatar-Ceair, unită cu valea Culac-Ceair, pe stânga, spre Vest. Valea Merdeven-Ceair, care pleacă cu numele de Culac-Ceair, brăzdează partea vestică a comuneĭ.

Cătunele carĭ compun com. sunt două şi anume: Cavaclar, reşedinţă, în partea centrală a comuneĭ, pe valea Cavaclar, la unirea eĭ cu valea Culac-Ceair închis fiind de dealul Cavaclar la N. şi V., de Culac-Bair la S.; Mangaci, tot în partea centrală a comuneĭ, alipit de precedentul, în partea luĭ meridională, aflător în valea Cavaclar, închis şi dominat fiind de dealurile Culac-Bair şi Mangaci la Sud.

Suprafaţa comuneĭ în total este de 5355 hect., din carĭ: 115 hect. ocupate de vetrele celor două sate, cu 91 case şi restul de 5240 hect. împărţit între locuitorĭ, carĭ aŭ 2240 hect. şi statul cu proprietarĭ, posedînd 3000 hect.

Populaţia comuneĭ este de 61 familiĭ, cu 285 suflete, în majoritate Turcĭ şi Tătarĭ, din carĭ: bărbaţĭ 157, femeĭ 128; căsătoriţĭ 106, necăsătoriţĭ 165, văduvĭ 14. Ştiŭ carte 15, nu ştiŭ 270. După religie sunt: ortodoxĭ 15, catolicĭ 18, mahometanĭ 249. După protecţie sunt: supuşĭ străinĭ 20, restul Romînĭ. După ocupaţiune sunt: agricultorĭ 115, industriaşĭ 1, comercianţĭ 2, cu alte profesiunĭ 2. Contribuabilĭ sunt 120.

In ceea-ce priveşte calitatea pămîntuluĭ, cele 5355 hect. ale comuneĭ se divid ast-fel:

115 hect. loc neproductiv, ocupat de vatra satuluĭ; 5240 hect. loc productiv, din carĭ 3200 hect. loc cultivabil, din carĭ: 1600 hect. ale Statuluĭ cu proprietarĭ şi 1600 hect. ale locuitorilor; 890 hect. loc necultivat, din carĭ 650 hect. ale statuluĭ cu proprietarĭ şi 240 ale locuitorilor: 1143 hect. loc izlaz, din carĭ: 743 hect. ale statuluĭ cu proprietarĭ şi 400 ale locuitorilor; 7 hect. viĭ ale statuluĭ cu proprietarĭ.

In comună sunt 115 plugarĭ, avînd 68 pluguri (40 cu boĭ, 28 cu caĭ), 68 care şi căruţe (40 cu boĭ, 28 cu caĭ); 1 maşină de treerat cu aburĭ, 4 maşinĭ de semănat, 4 maşinĭ de secerat, 1 maşină de bătut porumb şi 23 grape de fier.

Comuna are 1201 caĭ, 283 boĭ, 2 bivolĭ, 3300 oĭ, 17 porcĭ.

Sunt în comună: 1 moară cu aburĭ; 22 puţurĭ (20 în sate, 2 în cîmp).

Comerţul e puţin activ. Se face prin gara Medjidia, la 35 kil. spre N.-E. de către 2 comercianţĭ.

Budgetul comuneĭ este la venitурĭ de 2331 leĭ, şi la cheltueliĭ de 1941 leĭ.

Căĭ de comunicaţie sunt: drumul judeţean Cuzgun-Mangalia, ce trece pe la 3 kil. spre S. de sate; drumurĭ vecinale la comunele învecinate ca Ghiuvenli, Cazîl-Murad, Casîcci, Beşoul, Carabacî, etc.

Cavaclar, *sat*, jud. Constanţa, în pl. Mangalia, cătunul de reşedinţă al comuneĭ Cavaclar. Este situat în partea vestică a plăşeĭ şi cea centrală a comuneĭ, pe valea Mangaci saŭ Cavaclar, şi anume la împreunarea acesteia cu văile Culac-Ceair şi Talar-Ceair. Este închis şi dominat la S. şi V. de dealul Cavaclar, iar la E. de dealul Cavaclar. Are o populaţiune de 115 familiĭ, cu 380 suflete, în majoritate Bulgarĭ, ocupîndu-se cu agricultura şi creşterea vitelor. Pămîntul săŭ produce destule cereale.

Cavaclar, *culme* însemnată de dealurĭ, jud. Constanţa, în pl. Mangalia, pe teritoriul comunelor rurale Cavaclar şi Cara-Omer. Se întinde printre văile Afighinea la V. şi Enghez la E. Este tăiat de o mulţime de drumurĭ, între carĭ cel judeţean Cuzgun-Cara-Omer. Are 145 m. înălţime şi este acoperit cu semănăturĭ şi fineţe.

Cavaclar, *vale*, alt nume al văeĭ Mangaci, jud. Constanţa, nume ce-l poartă în pl. Mangalia, com. Cavaclar, între satele Cavaclar şi Merdevenli-Punar. Este închisă

www.dacoromanica.ro

între dealurĭ înalte. Prin ea merg drumurile comunale Cavaclar-Carabacî.

Cavadineşti, *com. rur.*, în pl. Horincea, jud. Covurluiŭ, la o distanţă de 80 kil. de Galaţi. Este, mergînd de la S. spre N., întîia comună aşezată pe valea Horinceĭ. Se hotăreşte la N. cu com. Gănești, la E. şi S. cu Rogojeni şi la V. cu Slivna. Teritoriul săŭ e udat de pîrîul Horincea şi de pîrîiaşul Liscovul. Are 3 cătune: Grăpeni, Cavadineşti, reşedinţa, şi Rugineni cu Oneşti. Cea dintîia este la depărtare de vr'o 800 metri de reşedinţa comunală, iar cele-l-alte două maĭ lipite una de alta. Localitatea este frumoasă: plantaţiĭ dese, viĭ, arborĭ roditorĭ, în deosebĭ nucĭ mulţĭ şi marĭ, împodobesc teritoriul Cavadineştilor. Sătenĭĭ de aicĭ sunt toţĭ Romînĭ, răzeşĭ, afară de puţinĭ foştĭ clăcaşĭ şi însurăţeĭ în Grăpeni. Numărul total al caselor e de 501. Contribuabilĭ sunt 403; familiĭ 523, cu 2142 suflete: 1122 bărbaţĭ, 1020 femeĭ; 1130 necăsătoriţĭ, 908 căsătoriţĭ, 104 văduvĭ; 209 cu ştiinţă de carte, 1933 fără.

Pămîntul Cavadineştilor e nisipos, argilos şi calcaros. Suprafaţa sa aproximativă e de 3446 hect., din carĭ 285 hect. arabile, 75 pădure şi luncă, 150 imaş, 65 fineţe, 160 viĭ, 10 grădinărĭĭ, 45 livezĭ şi 120 vatra satuluĭ şi netrebnic. Tot teritoriul aparţine proprietăţeĭ micĭ şi mijlociĭ. Dintre sătenĭ sunt fruntaşĭ carĭ posedă pănă la 40 fălcĭ pămînt.

Numărul vitelor e de 3165, din carĭ 577 boĭ, 191 vacĭ, 134 juncĭ, 30 junce, 3 taurĭ, 129 gonitorĭ, 87 gonitoare, 283 mînzaţĭ, 273 mînzate, 109 viţeĭ, 301 caĭ, 1003 oĭ, 40 berbecĭ şi 6 capre, osebit de rîmătorĭ, din carĭ are cîte unul cel puţin fie-care locuitor.

Pe lîngă agricultură, viticultură şi creşterea vitelor, sătenĭĭ acesteĭ comune cultivă numeroase grădinĭ de zarzavaturĭ. O singură cîrciumă e în Cavadineşti; prăvăliĭ de alte mărfurĭ sunt 2. Se lucrează aicĭ rogojinĭ şi cărămizĭ. Funcţionează o moară cu aburĭ, înfiinţată în 1880, cu venit anual de 2000 l. Morĭ de vînt sunt 8, producînd fie-care pănă la 80 leĭ venit pe an. Sunt ca la 150 femeĭ carĭ cultivă duzĭ şi vĭermĭ de mătasă, fac ţesăturĭ din cînepă şi in. Maĭ toate Cavadinencele lucrează singure obiectele casnice. Cultivatorĭ de albine sunt puţinĭ. Loc. posedă 251 plugurĭ.

Veniturile comunale se urcă la 6242 leĭ 35 banĭ pe an, iar cheltuelile la 4435 leĭ 5 banĭ. Contribuţiile directe în total ajung la 10865 leĭ 17 banĭ.

Bisericĭ sunt 4: Sf. Voevozĭ, în Rugineni; Sf. Gheorghe, Posada, şi Adormirea-Maiciĭ-Domnuluĭ în Cavadineşti; Prea-Cuvioasa-Paraschiva în Grăpeni. Cele treĭ d'întîiŭ funcţionează; a patra, în ruină, este închisă. Toate sunt vechĭ. Cea maĭ nouă, Adormirea, este din 1848. După alcătuirea parohiilor din 1888, com. Cavadineşti formează o parohie, cu catedrala Sf. Gheorghe, un preot paroh, un preot ajutor şi 6 cîntăreţĭ.

Şcolĭ sunt 2, una de băeţĭ şi alta de fete. Cea de băeţĭ, înfiinţată în 1866, număra 76 elevĭ regulaţĭ în 1889; cea de fete datează de la 1884.

Cavadineşti, *sat*, reşedinţa com. cu acelaşĭ nume, pl. Horincea, jud. Covurluiu. Are: 364 familiĭ, cu 1212 suflete; 2 bisericĭ; 2 şcolĭ.

Caval (Poiana-luĭ-), *poiană*, la E.-V. de cătunul Gueşti, com. Maldărul, pl. Vedea-d.-j., jud. Olt.

Cavalic-Coresi, *deal*, în judeţul Constanţa, pl. Silistra-Nouă, pe teritoriul bulgăresc al comuneĭ Regep-Cuiusu. Se desface din dealul Uzun-Bair; se întinde spre S., într'o direcţie generală de la N.-V. spre S.-E., brăzdînd partea de S. a plăşeĭ şi cea de V. a comuneĭ. Are 120 m. înălţime. Este acoperit cu livezĭ şi pădurĭ, între carĭ maĭ însemnată e pădurea Sarp-Orman pe părţile estice.

Cavargic, *sat*, în jud. Constanţa, pl. Constanţa, cătunul comuneĭ Cicrîcci. E situat în partea septentrională a plăşeĭ şi a comuneĭ, pe valea Alciac-Dere şi în apropierea pîrîuluĭ Casimcea. Este închis la S.-E. de către dealul Cavargic-Bair, cu vîrful săŭ Cavargic-Iuc, care are 105 m.; iar din partea de N. este dominat de către vîrful Ali-Culac-Bair, care are o înălţime de 114 m. Suprafaţa sa este de 2200 hect., dintre carĭ: 57 hect. sunt ocupate de vatra satuluĭ şi de grădinĭ. Are o populaţie de 49 familiĭ, cu 200 suflete, compusă numaĭ din Bulgarĭ carĭ se ocupă în general cu agricultura. Pămîntul produce tot felul de cereale şi în special grîŭ şi ovăz. Casele sunt micĭ şi puţine. De la Cavargic pleacă următoarele drumurĭ comunale: spre Seremet, Cogealac (Tulcea), Peletlia şi Palaţul-Mic; pe teritoriul săŭ trece un drum de la Palaţul-Mic la Şeremet.

Cavargic-Bair, *deal*, în judeţul Constanţa, pl. Constanţa, pe teritoriul com. rur. Cicrîcci şi pe acela al cătunuluĭ săŭ Cavargic. Se desface din dealul Peletlia

www.dacoromanica.ro

și anume din vîrful Cara-Tepe, îndreptîndu-se spre S., cu o direcțiune generală de la N.-E. către S.-V.; trece pe la sudul văeĭ Alceac-Dere și pe la sudul satuluĭ Cavargic; ultimele sale ramificațiunĭ se sfîrșesc cu malul pîrîuluĭ Casimcea. Are o înălțime maximă de 164 m. pe care o atinge în vîrful său Cavargic-Iuc. Este situat în partea nordică a plășeĭ și a comuneĭ. Servă ca punct militar.

Caverna, jud. Vîlcea. (V. Peștera).

Cazaca, *izvor*, în jud. Buzău, comuna Pietroasa-d.-j., își ia naștere din pădurea Berca și Bradul la punctul Colțul Pietreĭ. După ce udă comunele Pietroasa și Clondirul se scurge în pîr. Sărata.

Cazaci, *com. rur.*, pl. Dealul-Dîmbovița, jud. Dîmbovița. Această comună, situată pe cîmpie, spre S. de Tîrgoviște, în apropiere de linia ferată și șoseaua națională Tîrgoviște-Titu, este udată în raionul său de rîurile Dîmbovița și Ilfovul, precum și de Heleștaele-Domneștĭ, atît de renumite în istoria țăreĭ. Comuna Cazaci se compune din șapte cătune: Movila, Nucetul, Olari, Cazaci, Brătești-d.-j., Brătești-d.-s. și Heleșteul-Domnesc cu o populație în total de 3572 locuitorĭ Romînĭ. In această sumă de 2572 locuitorĭ intră și populația din com. Mircea-Vodă, care, pînă la 1887, era un cătun, care făcea parte tot din com. Cazaci. (Vezĭ Mircea-Vodă). In com. Cazaci, la căt. Nucetul, se află: herghelia statuluĭ; stația Nucetul, a căeĭ ferate Tîrgoviște-Titu; o mănăstire. (Vezĭ Nucetul). Pe cîmpiile sale, comuna Cazaci produce multe cereale. Sunt aci treĭ morĭ de apă, precum și o piuă. In această comună sunt patru bisericĭ întreținute de enoriașĭ; o mănăstire întreținută de stat, Nucetul; precum și două școlĭ: una întreținută de stat, în Nucet și una, de județ, în Cazaci. Comuna Cazaci se învecinește spre E. cu com. Hăbeni, despărțindu-se prin pădure; spre E. se învecinește și cu comuna Băleni și Comișani; spre V. cu com. Perșinari, Gura-Șuții și Ghinești, de carĭ se desparte prin rîul Dîmbovița; la N. cu com. Văcărești, de care se desparte prin pădure și cu care se leagă prin șosea vecinală; în fine, la S. se învecinește cu com. Bolovani. Pădurile din raionul acesteĭ comune sunt două, una cam de 17500 ariĭ, alta cam de 12350 ariĭ. Comuna Cazaci, se zice, își trage numele de la o ceată de Cazacĭ, care-și stabiliseră cartierul aci în timpul vechilor învasiunĭ Ruso-Tătare. La Heleștaele-Domneștĭ, carĭ azĭ nu sunt de cît o vale, prin care trece pîrîul Ilfovul, se zice că Țepeș-Vodă a pus în țepĭ o armată întreagă turcească, și pe Hamza-Pașa, comandantul eĭ, în o țeapă mai înaltă, ca semn de batjocură. Comuna Cazaci are 7038 leĭ venit și peste 250 contribuabilĭ în Cazaci și tot cam atît în restul comuneĭ prin cele-l-alte cătune. Amîndouă școalele sunt mixte. Primăria este în același local cu școala din Cazaci, iar școala din Nucetul e singură. Fie-care școală are cîte un învățător.

Cazaci. Vezĭ Tarcăul, *sat*, jud. Neamțu.

Cazaci, *capul unuĭ deal*, numit Brebeni, care brăzdează partea de V. a teritoriuluĭ com. Coteana, pl. Siul-d.-s., jud. Olt. Aci se împreună valea Oboga și Valea-Dîrjovuluĭ și se varsă în Valea-Oltuluĭ. E punct strategic. Se zice că în timpul unuĭ războiŭ Ruso-Turc, Cazaciĭ ocupaseră acest punct, iar Turciĭ se așezaseră pe o altă înălțime, piscul Boia, mai la S., pe malul Oltuluĭ. Lupta s'a dat pe Valea-Dîrjovuluĭ.

Cazaci, *locuință izolată*, (vr'o 4 case), în com. Doamna, pl. Piatra-Muntele, jud. Neamțu, lîngă pîrîiașul cu a sa numire. Mai înainte, cînd la 1882 se proectase înființarea uneĭ com. nouă, acest mic cătunaș a fost alipit la comuna Dumbrava-Roșie, în care intră și actuala com. Vadurile. Dar din pricină că acea comună a rămas neconstituită. Cazaci sunt rămașĭ atașațĭ comuneĭ căreĭa aparțin și astăzĭ.

Cazaci, *pîrîiaș*, în com. Doamna, pl. Piatra-Muntele, județul Neamțu. Izvorește din ramurile Cernegureĭ, partea numită de unĭ Cîrlomanul, iar de alțiĭ Carpați, și se varsă pe partea dreaptă a rîuluĭ Bistrița, în fața orașuluĭ Piatra.

Cazacilor (Movila-), *movilă*, în jud. Buzău, comuna Gherăseni, pe moșia Rotunzeanca.

Cazacilor (Movila-), *movilă*, pl. Dumbrava-d.-s., com. Rudari, jud. Dolj.

Cazacilor (Movila-), *deal*, în jud. Tulcea, plasa Măcinul, comuna Pecineaga, ramură vestică a dealuluĭ Ghiun-Ghirmeș. Se întinde spre V., avînd o direcție generală de la S.-E. spre N.-V. Brăzdează partea sud-vestică a plășeĭ și a comuneĭ. Se întinde dealungul malului stîng al pîrîuluĭ Ai-Orman și malul drept al Dunăreĭ. Are 129 metri înăl-

www.dacoromanica.ro

ţime. E punct trigonometric de observaţie de rangul I-iŭ, Este tăiat de o mulţime de văĭ adînciĭ şi prăpăstioase. La poalele sale nordice se află aşezat satul Picineaga. El a fost întărit de Turcĭ, căcĭ prin înălţimea sa domină asupra satuluĭ Picineaga, şi asupra Dunăreĭ, pe o mare întindere. Fiind-că postul turcesc de aicĭ era compus numaĭ de Cazacĭ, de aceea i s'a dat numele de Cazaci. Are o importanţă strategică deosibită. Este acoperit cu verdeaţă. Pe la poalele sale trece şoseaua judeţeană Ostrov-Satul-Noŭ, şi drumŭl vecinal Picineaga-Cîrjilar.

Cazacul, *cătun*, în pl. Ialomiţa-Balta, com. Balaciurile, jud. Ialomiţa.

Cazacul, *deal*, ce se întinde de la N. spre S., pe teritoriul satuluĭ Epureni, com. Rădiul-Mitropolieĭ, pl. Copoul, jud. Iaşi, şi se termină în şesul Jijieĭ.

Cazacul, jud. Iaşi. (V. Bordea, deal).

Cazacul, *movilă*, com. Todireni, pl. Jijia, jud. Botoşani.

Cazacul *movilă*. (V. Şirul-Movilelor, com. Brăeşti, pl. Coşula, jud Dorohoiŭ).

Cazacul, *munte*, proprietatea Eforieĭ Spitalelor Civile din Bucureşti, pendinte de com. Brebul şi Predealul, jud. Prahova. Impreună cu munţiĭ Pietricica şi Pîraele, s'a arendat, pe periodul 1886—91, cu 1450 leĭ anual.

Cazacul, *munte*, în com. Predealul, pl. Peleşul, jud. Prahova, situat între văile Cazacul şi Ceauşoaia.

Este proprietctea Eforieĭ Spitalelor Civile din Bucureşti, La anul 1846, acest munte a fost măsurat de inginerul George Fischtum, trimes de marele Postelnic Ion Al. Filipescu,

Cazacul, *podiş*, în com. Dobrovăţul, pl. Crasna, jud. Vasluiŭ. Este acoperiă cu pădure.

Cazacul, *vale*, izvoreşte din raionul com. Predealul, pl. Peleşul, jud. Prahova; are direcţia de la S. spre N. şi se varsă în pîrîul Azuga, pe ţărmul stîng, după ce udă poalele de V. ale munteluĭ Cazacul.

Cazaculuĭ (Gîrla-), *gîrlă*, în judeţul Tulcea, pl. Isaccea, pe teritoriul com. urb. Isaccea. Se desface din lacul Piatra-Căcată, din partea sudică; se îndreaptă spre E., avînd o direcţiune generală de la V. spre E.; udă partea nordică a plăşeĭ şi cea vestică a comuneĭ; curge numaĭ prin stufării. Serveşte ca scurgere a laculuĭ Piatra-Căcată în lacul Japşa-Racova. Are o lungime de 5 kil.

Cazaculuĭ (Măgura-), *măgură*, pe proprietatea Găujani, plasa Marginea, jud. Vlaşca.

Cazaculuĭ (Poiana), *poiană*, comuna Oteşti-d.-s., pl. Oltul d.-s., jud. Olt.

Cazaculuĭ (Vălceaua-), *vălcea*, com. Mitrofani, pl. Oltul-d.-j., jud. Vîlcea.

Cazan (Dealul-de-la-), *semn de hotar* al moşieĭ Scaelele, în partea de S. despre moşia Riioasa, jud. Teleorman.

Cazan (Puţul-luĭ-), *loc izolat*, în com. Glodeanul-Sărat, jud. Buzăŭ, pe hotarul eĭ despre com. Gherăşeni.

Cazan (Rusca-de-la-), *coborîş*, pe dealul cu acelaşĭ nume, jud. Teleorman, pe unde comunică parte din locuitoriĭ com, Scaelele, cînd vin despre com. Riioasa.

Cazanele, *groapă*, jud. Brăila, unde se împreună Aurelul cu Bobocul şi care se află la N.-E. de iezerul Bobocul.

Cazangia, *vale* însemnată, în judeţul Tulcea, pl. Tulcea, com. Agi-Ghiol şi Sari-Chioi. Se desface din dealul Orta-Bair; se îndreaptă spre S., într'o direcţie generală de la N.-V. spre S.-E. printre dealurile Taş-Bair, Găvanul şi Cairacul de o parte, Căuşul, Cununa şi Pietrosul de alta; brăzdează partea sudică a plăşeĭ şi pe cea vestică a celor 2 comune. Este întretăiată de o mulţime de drumurĭ comunale dintre satele Agi-Ghiol, Congaz, Zebil, Sabandgia şi Sari-Chioi. Are o lungime de 12 kil. Se deschide în cotul Sărătura al iezeruluĭ Razelm, maĭ jos de Sari-Chioi.

Cazanul, jud. Vîlcea. (Vezĭ Vlădoaia).

Cazanul, *iezer*, jud. Brăila, aproape de tîrlele Blasova, din cuprinsul comuneĭ Chiscani.

Cazarma, *fîntînă vechie*, între com. rur. Broscari şi Rogova, jud. Mehedinţi, pl. Ocolul-d.-j., în dreptul pădureĭ Vîrcioroya. Aci se văd urme de zidăriĭ marĭ vechĭ. Din marginea pădureĭ, începe Brazda-luĭ-Novac şi scoboară în Valea-Poroiniţeĭ. De aci se vede la locul părăsit numit La-Beciŭ şi Dosişte şi la

www.dacoromanica.ro

vale până la locul numit Ciobanul.

Cazarma, *loc*, pe teritoriul moşiei Ştiubeeni, com. Ştiubeeni, pl. Başeul, jud. Dorohoiu, unde Austriacii stabiliră o herghelie a statului după ce luară Bucovina, în anul 1777. Partea aceasta de moşie era a mănăstirei Putna. După vinderea moşiei în 1785, herghelia s'a desfiinţat. Zidurile cazarmei şi ale grajdurilor aŭ existat mult timp, până ce, în 1880, s'aŭ dărîmat cu totul.

Cazasul, *com. rur.*, jud. Brăila, pl. Vădeni, situată pe ses. Se învecineşte la E. cu Izlazul şi Brăila, la V. cu Nazîrul, la S. cu Tudor-Vladimirescu şi la N. cu Vădeni. Suprafaţa comunei este de 9053 hect. Populaţia sa e de 1834 suflete, compunînd 397 familii, 267 persoane ştiŭ carte, iar 1567 nu ştiŭ carte. Sunt 245 contrib. In Cazasul sunt 6 debituri, 13 cîrciumi. Sunt 66 împroprietăriţi din 1864 şi 151 din 1878; iar neîmproprietăriţi sunt 109. Venitul comunei e de 8575 lei, 59 bani; iar cheltuelile de 8183 lei, 75 bani.

Vite cornute sunt 1860, din cari: 810 boi, 835 vaci, 8 tauri, 207 viţei; sunt 549 cai, 2 măgari, 2176 oi, 157 rîmători, 29 capre. Izlazul e de 200 hect. Comuna are o biserică, construită de locuitori în 1883, cu patronii S-ţii Voevozi, deservită de 1 preot, 1 cîntăreţ şi 1 paracliser. Are 2 şcoli, din cari una de băeţi, înfiinţată la 1852 şi frecuentată de 58 elevi, şi alta de fete, înfiinţată în 1885 şi frecuentată de 22 eleve.

In comună sunt 14 strade aliniate şi 1 piaţă. Prin apropierea sa, spre S.-E., era drumul vechei poşti Brăila-Bucureşti. Drumuri: la Nazîrul, spre V., 6 kil.; la Vădeni, spre N., 11 kil.; la Tudor-Vladimirescu, spre S.-V., 6 kil.; la Lacul-Sărat, spre S., 8 kil.; la Brăila, spre E., 6 kil. Comuna e înfiinţată la 1828 prin întrunirea a două sate ce aŭ fost situate în apropierea comunei, spre N.-V., şi care eraŭ stăpînite de 2 Turci, Cazac şi Ismen. Primul rămînînd în urmă deplin stăpînitor a acestor sate, le contopi într'unul, dîndu-i numele său. In timpul luărei Brăilei, Ruşii aveaŭ aci stabilit cuartierul lor general. Tot aci aveaŭ şi întăriri, cari se văd şi azi.

Cazasul, *sat*, în jud. Brăila, partea de S. a comunei cu acelaşi nume, pe şoseaua Brăila-Rîmnicul, la 6 kil. spre V. de oraşul Brăila, înfiinţat la 1828 de Turcul Cazas. Acest Turc stăpînea mai înainte un mic sătişor numit Cazasul, care era situat la 1 kil. spre N.-V. de satul Cazasul, şi cumpărînd de la alt turc sătişorul Iminul ce era în apropiere de Cazacul, pe locuitorii ambelor sătişoare i-a strămutat, formînd satul Cazasul.

In locul sătişorului Cazacul, pe timpul raialei turceşti, era un mare depozit de iarbă de puşcă. La 1828 fu cuprins acest loc de Ruşi; aci s'a aşezat cuartierul general, de unde s'a atacat Brăila.

După înaintarea armatelor ruseşti a rămas de pază un căpitan, care a stat aci mai mult timp; de aceea povîrnişul ce se întinde în acel loc se numeşte Valea-Căpitanului.

Suprafaţa satului este de 108 hect., avînd 184 case, 9 cîrciumi şi o moară de vînt. Populaţia satului este de 916 locuitori saŭ 177 capi de familie, din cari: 488 bărbaţi şi 422 femei; 343 căsătoriţi şi 573 necăsătoriţi; 197 persoane ştiŭ carte şi 719 nu ştiŭ.

Are o şcoală de băeţi, înfiinţată la 1852, întreţinută de stat, frecuentată de 58 elevi; şi o şcoală de fete, înfiinţată la 1885, întreţinută de comună, frecuentată de 22 eleve. Ambele şcoli aŭ un bun local de gard. Biserica din sat este zidită de loc. La 1883, avînd un preot, un dascăl şi un paracliser.

Numărul vitelor din sat este de 304 cai, 965 vite cornute, 469 oi şi 88 rîmători.

Cazîlgic-Bair, *deal*, în jud. şi pl. Tulcea, pe teritoriul comunei rurale Cataloi şi pe al cătunului saŭ Eni-Chioi. Este o prelungire nordică a dealului Ciatal-Bair. Se întinde spre N., avînd o direcţiune generală de la S.-E. spre N.-V., brăzdînd partea sudică a plăşei şi pe cea estică a comunei. Stă în legătură la N. cu dealul Tauşan-Tepe şi la E. cu dealul Orta-Bair. Se ridică până la o înălţime de 88 m. Punct trigonometric de observaţie de rangul al 3-lea, dominînd asupra satului Eni-Chioi şi asupra drumului comunal Eni-Chioi-Agi-Ghiol, ce trece pe la poalele sale nordice. Este acoperit cu tufişuri rămase din o pădure în exploatare şi cu păşuni.

Cazîl-Cum, jud. Tulcea, rămăşiţele unui *dig* de piatră de riu, amestecat cu pămînt nisipos, în pl. Babadag, pe teritoriul comunei rurale Caraman-Chioi, în partea estică a plăşei şi a comunei, la poalele dealului Cazîl-Suhat, şi lîngă capul Iancina. Nu se ştie de cine e făcut. Avea o lungime de 150 metri. A fost sfărămat de apa lacului Razelm.

Cazîl-Murat, *com. rur.*, situată

www.dacoromanica.ro

în partea meridională a județului Constanța, la 56 kil. spre S.-V. de orașul Constanța, capitala districtului, și în partea vestică a plășei Mangalia, la 43 kil. spre V. de orășelul Mangalia, reședința ocolului.

Se mărginește la N. cu Chioseler și Carabacî (ale plășei Medjidia), la Est cu com. Agemler, la Sud cu com. Cavaclar, iar la Vest cu com. Bairam-Dede și Hairan-Chioi (ale plășei Silistra-Nouă).

Relieful solului e în general puțin accidentat. Culmile Bairam-Dede la Vest și Mangaci la Est îl brăzdează teritoriul. Principalele dealuri sunt: Topasler, Cișme-Bair și Turla-Mezarlîc-Bair la N.-V.; Baspunar-Bair (167 m.) la N.; Mezarlîc-Bair (181 m.) la V. (aceste cinci dealuri aparțin culmei Bairam-Dede și sunt acoperite cu finețe, pășuni și semănături); Bairam-Dede-Bair (143 m.) la Nord; Cultimes-Bair (105 m.), Cabula-Bair (103 m.), ambele tot la Nord; Cara-Olca (123 m.) și Uzun-Bair, cu vîrful Caugagi-Est (136 m.) la N.-E.; Cazîl-Murat-Bair (165 m.) la S.-V.; Cavaclar cu vîrful Merdevenli-Punar (141 m.) la Sud; Culac-Bair (128 m.) la Est (toate aceste dealuri aparțin culmei Mangaci și sunt acoperite cu pășuni, livezi și semănături). Movile sunt numeroase și importante (42), servind ca puncte de observație și orientare. Principalele sunt: Cazîl-Murad (165 m.) și Merdevenli-Punar (149 m.) la S. Ele sunt acoperite cu iarbă.

Cursuri de apă propriu zise, în comună, nu sunt, ci numai văi cari sunt lipsite de apă mai tot anul, afară de timpul ploios și primăvara. Principalele văi sunt: Becter, la N.-V., trecînd prin satul Becter; Cazîl-Murat, la N., trecînd prin satul Terziveli; Chiorgherciu-Punar-Ceair, la V., trecînd prin satul Cazîl-Murat; Merdevenli-Ceair prin mijloc, trecînd pe la Est de satul Cazîl-Murat; Mangaci la E., trecînd prin satul Merdevenli-Punar și cu adiacenta sa Culac-Culac. Unele dintre ele au maluri înalte și stîncoase pe alocurea.

Cătunele cari formează com. sunt: Cazîl-Murat, reședință, așezat în mijloc, pe valea Chiogerciu-Punar-Ceair, între dealurile Mazarlîc-Bair la Vest și Cavaclar la E.; Merdevenli-Punar, în partea estică, la 2 kil. spre Nord-Est de reședință, pe valea Mangaci, între dealurile Cavaclar la V. și Culac-Bair la E.; Terzi-Veli, în partea nordică la 4 kil. spre N.-V. de reședință, pe valea Cazîl-Murat-Ceair, între dealurile Baș-Punar-Bair la V. și Bairam-Dede la E.; Becter în partea vestică, la 6 kil. spre N.-V. de reședință, pe valea Afighinea, între dealurile Cișme-Bair la V. și Baș-Punar-Bair la Est.

Suprafața totală a comunei este de 5412 hect., din cari: 63 hect. ocupate de vetrele celor 4 sate cu 148 case, iar restul de 5269 hect. împărțit între stat cu proprietarii, cari posedă 2030 hect. și locuitorii ce stăpînesc 3319 hect.

Biserică n'au locuitorii; ei se duc sărbătoarea la cea din Caugagi (pl. Medjidia). Sunt 5 geamii cu 5 hogi în cătunul Cazîl-Murat și cîte una în cătunele Becter, Merdevenli-Punar și Terziveli.

Populația comunei este de 146 familii, cu 653 suflete: 359 bărbați, 294 femei, din cari: 373 căsătoriți, 258 necăsătoriți, 22 văduvi; 34 știu carte, 619 nu știu.

Sunt 221 ortodoxi, 432 mahometani; 165 agricultori și meseriași, 3 comercianți, 1 industriaș, 6 de alte profesii; 175 contribuabili; 174 împroprietăriți, 1 neîmproprietărit.

In ceea-ce privește calitatea pămîntului cele 5412 hect. ale comunei se divid în chipul următor: 63 hect. teren neproductiv (ocupat de vetrele satelor), 5349 hect. teren producțiv, din cari: 3813 hect. teren cultivat (1830 hect. ale statului cu proprietarii și 1980 hect. ale locuitorilor); 600 hect. teren necultivat ale locuitorilor; 939 hect. teren izlaz, din cari: 200 hect. ale statului cu proprietarii și 739 ale locuitorilor.

In comună sunt 165 plugari posedînd 52 pluguri (40 cu boi, 12 cu cai), 104 care și căruțe (40 cu boi, 64 cu cai), 2 mașini de semănat, 2 mașini de vînturat.

Numărul vitelor este de 3826 capete, din cari: 312 cai, 734 boi, 2 bivoli, 4 asini, 2680 oi și 94 porci.

In com. sunt 3 mori de vînt.

Comerțul este puțin activ; se face prin gara Medjidia, la 35 kil. spre N.-E. de către 3 comercianți.

Budgetul este de 4749 lei la venituri, 2037 lei la cheltueli.

Căi de comunicație ale comunei sunt: drumul județean Enișenlia-Mangalia pe la S., drumul mare Bairam-Dede-Cazîl-Copadin și drumuri comunale la satele învecinate, cum: Cavaclar, Ghiuvenli, Baș-Punar, Calfa-Carabacî.

Cazîl-Murat, *punct militar*, în Dobrogea, la o înălțime de 164.72 m. d'asupra nivelului mării.

Cazîl-Murat, *sat*, în pl. Mangalia, jud. Constanța, cătunul de reședință al comunei Cazîl-Mu-

www.dacoromanica.ro

rat, situat în partea vestică a plăşeĭ şi cea centrală a comuneĭ, pe valea Chiogherciu-Punar. Are o întindere de 2150 hect., din carĭ 49 hect. vatra satuluĭ cu 110 case. Populaţiunea, în maioritate turcă şi bulgară, este de 140 familiĭ, cu 775 suflete, ocupîndu-se cu agricultura şi creşterea vitelor.

Cazîl-Murat-Ceair, *vale*, jud. Constanţa, în pl. Mangalia, pe teritoriul comuneĭ Cazîl-Murat, şi anume pe acela al satului său Terzi-Veli. Se desface din dealul Mezarlîc-Bair, îndreptîndu-se spre N. şi mergînd printre dealurile Baş-Punar Bair şi Bairam-Dede; trece prin satele Terzi-Veli şi Chertic-Punar şi apoĭ se continuă sub numele de Capulan-Culac.

Cazîl-Suhat, *deal*, în jud. Tulcea, pl. Babadag, pe teritoriul com. rurale Caraman-Chioi, în partea estică a plăşeĭ şi cea nordică a comuneĭ. Se întinde de la E. spre V., pe malul laculuĭ Razelm, pănă la capul Iancina. Lasă spre N. dealul Casavet-Bair. Are o înălţime de 64 m. Punct trigonometric de observaţie de ordinul al treilea. Pe la poalele sale trece drumul comunal Enişala-Caraman-Chioi. E acoperit cu fineţe şi semănăturĭ. Se bucură de o privire frumoasă.

Cazlar-Bair, *deal*, în jud. Tulcea, plasa Isaccea, pe teritoriul com. rurale Orta-Chioi. Se desface din dealul Ghiobilche-Bair. Se întinde spre N., avînd o direcţie generală de la S.-E. la N.-V., brăzdînd partea sudică a plăşeĭ şi pe cea vestică a comuneĭ. Are 177 m. înălţime şi este punct trigonometric de observaţie de a 3-a ordine. Este acoperit cu întinse pădurĭ, purtînd numele de Ahmet-Orman saŭ Pădurea-luĭ-Ahmet. Pe la poalele sale nordice trece drumul judeţean Babadag-Baş-Chioi-Orta-Chioi-Cerna-Măcin.

Căbăceni, *numire vechie*, a satuluĭ Darabani, jud. Dorohoiŭ.

Căbălul, *braţ*, în plasa Ialomiţa-Balta, insula Balta, com. Cegani, jud. Ialomiţa, prin care se alimentează lacul cu acelaşĭ nume.

Căbălul, *lac*, în pl. Ialomiţa-Balta, insula Balta, teritoriul comuneĭ Borduşani, jud. Ialomiţa, în apropiere de Dunăre. Este cel maĭ mare lac din insula Balta. Maĭ poartă numirea de Cobolul.

Căbăluluĭ (Muchia-), *culmea coasteĭ Bărăganuluĭ*, în pl. Ialomiţa-Balta, jud. Ialomiţa în dreptul satuluĭ Borduşani-Marĭ.

Căbăluluĭ (Valea-), *vale*, în pl. Ialomiţa-Balta, jud. Ialomiţa, în dreptul satuluĭ Borduşani. Se întinde la poalele mucheĭ cu acelaşĭ nume.

Căbeşti, *sat*, în pl. Pereschivul, jud. Tutova, spre V. de Bîrlad, pe pîrîul Pereschivul. Formează o comună, com. Căbeşti, cu cătunele: Sighea şi Plopul. In toată com. sunt 1532 locuitorĭ, din carĭ 106 ştiŭ carte. Sunt 380 contribuabilĭ; 426 case. Se cultivă viia pe o suprafaţă de 253 hect. Sunt 24.75 hect. livezĭ cu pruniĭ. Comerciul se face de către 6 persoane, din carĭ 5 Romînĭ şi 1 Evreŭ, în 6 stabilimente comerciale, din carĭ 4 cîrciumĭ. Are o şcoală primară de băeţĭ. In toată comuna sunt 3 biserici.

Căboaia, *sat*, pe moşia şi în jud. Suceava, com. Broşteni. Aşezat pe malul drept al Bistriţeĭ, e străbătut de pîrîul căruia îĭ poartă numele şi numără numaĭ 10 case locuite; 10 capĭ de familie, saŭ 50 suflete, 27 bărbaţĭ şi 23 femeĭ, din carĭ 3 Ţiganĭ. Contribuabilĭ sunt 12. Improprietăriţĭ la 1864 sunt: 1 fruntaş, 4 mijlocaşĭ şi 3 codaşĭ, stăpînind 29 de fălcĭ.

Biserica din Holda şi şcoalele din Broşteni servesc şi acestuĭ sat. Nicĭ un drum de comunicaţie nu-l leagă cu celelalte sate, şi trecerea pe Bistriţa se face numaĭ cu o ciobacă, un trunchiŭ de arbore scobit.

Căboaia, mic *afluent* al Bistriţeĭ, în jud. Suceava, comuna Broşteni.

Căboaia, *munte*, în jud. Suceava, com. Broşteni, avînd 1638 m. altitudine.

Căboiţa, *munte*, în jud. Suceava, com. Broşteni.

Căbuja, *sfoară de moşie*, în jud. Suceava, ce acum formează un trup cu Drăguşeni.

Căbujeĭ, *sat*, jud. Suceava. Vezĭ Drăguşeni.

Căbujeĭ (Pîrîul-), *pîrîŭ*, afluente al pîrîuluĭ Hatia, în jud. Suceava, comuna Drăguşeni (3 kil.).

Căbuşca, *deal*, jud. Dorohoiŭ, ce începe de pe moşia Sauceniţa, se întinde pe partea de V. a moşieĭ Văculeşti, com. cu asemenea numire, plasa Coşula, şi trece în com. Brăeşti.

Căcaina, *gîrlă*, trasă din Putna, în baza hrisovuluĭ luĭ Mihail Sturdza, Domnul Moldoveĭ, în

www.dacoromanica.ro